

JAAR- STUKKEN 2021

EINDHOVEN

Inhoudsopgave

Aanbieding.....	5
Jaarverslag.....	7
1. Algemeen.....	8
1.1 Samenstelling van bestuur	9
1.2 Bestuurlijke hoofdlijn	11
1.3 Financiële hoofdlijn	21
1.4 Coronacrisis.....	31
2. Programma's	35
Leeswijzer.....	35
Programma 1 Veiligheid.....	37
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	49
Programma 3 Economie	61
Programma 4 Onderwijs	74
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	82
Programma 6 Sociaal domein.....	110
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	150
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	168
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	179
3. Paragrafen	201
3a. Lokale heffingen.....	202
3b. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	208
3c. Onderhoud kapitaalgoederen	213
3d. Financiering	219
3e. Bedrijfsvoering	223
3f. Verbonden partijen.....	237
3g. Grondbeleid	258
3h. Gebiedsgericht werken	267
3i. Duurzaamheid.....	269
3j. Investerings	275
Jaarrekening	278
4. Jaarrekening	278
4.1 Algemene grondslagen van waardering en resultaatbepaling	278
4.2 Balans en toelichting.....	285
4.3 Overzicht baten en lasten	316
4.4 Gebeurtenissen na balansdatum	333
4.5 Sisa.....	334
4.6 Subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord	355
5. Overig	357
5.1 Controle verklaring onafhankelijke accountant	358
Bijlagen.....	362
Bijlage 1. Kerngegevens	363
Bijlage 2. Risico's.....	365
Bijlage 3. EMU saldo.....	372
Bijlage 4. Vaste activa.....	373
Bijlage 5. Reserves.....	379
Bijlage 6. Financieel overzicht.....	384
Bijlage 7. Subsidies.....	386
Bijlage 8. Incidentele baten en lasten.....	388
Bijlage 9. Afkortingen	394

Aanbieding

Voor u liggen de jaarstukken 2021 van de gemeente Eindhoven. In de begroting 2021 hebben we met u afspraken gemaakt over onze inzet en de maatschappelijke opgaven in 2021: wat gaan we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en welke middelen zetten we hierop in? Met de jaarstukken 2021 leggen wij, als college van burgemeesters en wethouders, aan u als gemeenteraad verantwoording af over het gevoerde beleid en wat dit heeft gekost. De jaarstukken vormen een belangrijk controle-instrument van de raad. De jaarstukken geven inzicht aan onze inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven in de geleverde prestaties in het afgelopen jaar en in het financiële resultaat over 2021.

We moeten constateren dat een aantal autonome effecten van invloed zijn geweest op de haalbaarheid van de opgaven die met uw raad zijn afgesproken. Corona heeft ook in 2021 een groot effect op onze stad en op de inzet van onze organisatiecapaciteit gehad. De focus in 2021 lag, net als in 2020, opnieuw op het in stand houden van de maatschappelijke infrastructuur van de stad. In combinatie met krapte op de huidige arbeidsmarkt is het onmogelijk gebleken om alle reguliere opgaven volledig uit te voeren, tegelijkertijd met de extra opgaven als gevolg van corona. Vacatures bleken lastig in te vullen en de inhuurmarkt is steeds krapper (met stijgende tarieven). Ook hebben we te maken gehad met stijgende bouw- en materiaalkosten, hoge energieprijzen en langere levertijden. Dat is en zal zeker in de toekomst ook nog van invloed zijn op de projecten en de aanbestedingen.

De in december 2020 ingezette lockdown heeft tot eind april 2021 geduurd. Daarna hebben we de eerste voorzichtige stappen in het openingsplan gezet waarbij Nederland en onze stad langzaam weer fasegewijs openende en de eerder getroffen maatregelen steeds verder versoepeld werden. Voor het eerste halfjaar hebben we aanvullende ondersteuningsmaatregelen getroffen in lijn met de getroffen maatregelen in 2020 om de negatieve effecten voor de stad, de inwoners en ondernemers te beperken en de bestaande infrastructuur zoveel als mogelijk in stand te houden. Op 29 juni 2021 kondigde het kabinet aan dat op 1 oktober 2021 een einde zou komen aan het generieke deel van het steunpakket. Het kabinet had hiervoor als redenen dat iedereen die dat wilde binnenkort gevaccineerd zou zijn, de economie zich goed herstelde en de contactbeperkende maatregelen nagenoeg geheel waren afgebouwd. Wel kondigde het kabinet aan dat ze in aanvulling op de reguliere sociale vangnetten, de overgang naar de nieuwe structurele situatie zou faciliteren door in het vierde kwartaal diverse regelingen nog van kracht te laten zijn en het niet verlengen van steun gepaard te laten gaan met aanvullend beleid dat aanpassingen ondersteunt. Helaas bleek al snel dat de besmettingen weer toenamen en nieuwe mutaties van het virus zich voordeden. Als gevolg hiervan is vanaf begin november ons land, en dus ook onze stad weer steeds verder op slot gegaan en eind november kondigde de demissionair minister-president de onvermijdelijke avond lockdown aan. Omdat uw raad op 13 juli 2021 het 'raamwerk' heeft vastgesteld waarbinnen het college voor de tweede helft van 2021 en verder in kon spelen op de corona pandemie en kon doen wat nodig was op het gebied van ondersteuning en herstel, waren we als college in staat om direct in te spelen op de negatieve effecten van de nieuwe landelijke maatregelen. We konden snel een vertaling maken naar lokale verlenging van ondersteuningsmaatregelen voor Q4 2021 maar ook alvast voor Q1 2022. Op 29 november en 23 december 2021 hebben we uw raad met een collegebrief geïnformeerd hierover. Op 18 december kondigde het kabinet opnieuw een volledige lockdown aan tot 14 januari 2022 maar gelukkig kunnen we constateren dat de stad zich begin 2022 weer heeft kunnen openen en zodat we het normale leven weer terugkrijgen, met ruimte voor evenementen en ontmoeting in de stad. Dat betekent niet dat alles weer terug is naar 'normaal'. We weten niet hoe corona zich verder ontwikkelt. Mensen zijn nog voorzichtig, er zijn achterstanden en er is een hoog ziekteverzuim. Veel ondernemers en organisaties hebben flink ingeteerd op hun reserves. Die onzekerheden en risico's maken dat ondersteuning nog niet volledig kan stoppen.

Financieel zien we in 2021 een toename van onze vermogenspositie waarbij ook de bestemmingsreserve zijn toegenomen. We hebben middelen gereserveerd omdat geplande activiteiten verschuiven naar 2022 onder andere als gevolg van corona en de restantmiddelen bedrijfsvoering worden conform het met uw raad afgesproken kader op basis van een bestedingsplan ingezet voor de noodzakelijke ontwikkelingen binnen bedrijfsvoering. Doordat sommige activiteiten vertraagd zijn sommige reserves tijdelijk toegenomen omdat ze een egaliserend karakter over de jaren heen kennen. Daarnaast zijn de resultaten van de grondexploitaties toegevoegd aan met name de reserve strategische investeringen en de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Jaarverslag

In hoofdstuk 1 vindt u de bestuurlijke en financiële hoofdlijn. Hierin leest u aan de hand van de belangrijkste mijlpalen wat we in 2021 hebben gerealiseerd en wat de voornaamste afwijkingen zijn ten opzichte van de begroting. Daarnaast is een dwarsdoorsnede opgenomen van met name de financiële effecten van de coronacrisis in relatie tot de beschikbaar gestelde coronamiddelen en de rijkscompensatie. In hoofdstuk 2 beschrijven we de programma's waarin we de voornemens en de bereikte resultaten specificeren naar onze beleidsterreinen (taakvelden). Hoofdstuk 3 bevat de paragrafen die op de verschillende onderwerpen een gemeentebrede dwarsdoorsnede geven.

Jaarrekening

In hoofdstuk 4 zijn de algemene grondslagen van waardering- en resultaatbepaling, de balans, staat van baten en lasten en een toelichting op de balans en de staat van baten en lasten opgenomen. Hoofdstuk 5 bevat de controleverklaring van onze accountant. De jaarstukken worden afgesloten met bijlagen waarin onder andere een overzicht van de risico's, de kerngegevens en het meerjarig verloop van de reserves (conform afspraak met de raad naar aanleiding van het rekenkamerrapport) is gepresenteerd.

De jaarstukken zijn tevens in een webversie beschikbaar: <https://eindhoven.jaarverslag-2021.nl/> (hoewel de informatie identiek is aan de schriftelijke stukken is hierop formeel geen accountantscontrole uitgevoerd). De PDF-versie van de jaarstukken is ook digitaal te raadplegen via <https://www.eindhoven.nl/bestuur-en-beleid/organisatie/financien>.

Burgemeester en wethouders van gemeente Eindhoven
31 mei 2022

Jaarverslag

1. Algemeen

Dit hoofdstuk geeft een algemeen beeld over 2021. Het hoofdstuk start met een inzicht in de bestuurlijke portefeuilles en de verdeling ervan over de bestuursleden (1.1). De bestuurlijke hoofdlijn geeft een samenvatting van de inhoudelijk bereikte resultaten in 2021 (1.2). De financiële hoofdlijn geeft een dwarsdoorsnede van de financiën. We kijken terug naar het verloop van de financiën gedurende het jaar en geven inzicht in het eindbeeld van het resultaat en de vermogenspositie (1.3). Tot slot gaan we in op de financiële effecten van corona in 2021 (1.4).

1.1 Samenstelling van bestuur

John Jorritsma

Burgemeester

- Integrale veiligheid
- Representatie
- Internationale betrekkingen en acquisitie
- Externe betrekkingen
- Bestuursondersteuning

Marcel Oosterveer

Wethouder van financiën en bedrijfsvoering

- Financiën
- Bedrijfsvoering inclusief P&O
- Dienstverlening
- Toezicht en handhaving
- Bezwaar en beroep
- Omgevingswet
- Global Goals

Monique List-de Roos

Wethouder van mobiliteit, cultuur en design, binnenstad en citymarketing

- Binnenstadseconomie en coördinatie Binnenstad
- Citymarketing en evenementen
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Cultuur en design
- Vergunningen
- Coördinatie regionale samenwerking

Renate Richters

Wethouder van jeugd, zorg en welzijn, armoede en inburgering

- Maatschappelijke zorg en ondersteuning
- Jeugdhulp
- Welzijn en gezondheid
- Armoede en schulden
- Inburgering

Rik Thijs

Wethouder van klimaat & energie, openbare ruimte & groen

- Klimaat en energie
- Groen en water
- Openbare ruimte
- Circulaire economie
- Coördinatie duurzaamheid
- Erfgoed
- Biodiversiteit
- Dierenwelzijn

Yasin Torunoglu

Wethouder van wonen, wijken, werk en ruimtelijke ontwikkeling

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Wonen en wijken
- Burgerparticipatie
- Grond & vastgoed
- Werk en inkomen, Participatiewet
- Diversiteit

Stijn Steenbakkers

Wethouder van economie, Brainport, innovatie, onderwijs en sport

- Economie en vestigingsklimaat
- Brainport: coördinatie BNA en Regio Envelop
- Arbeidsmarkt: talent, techniek en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
- Onderwijs inclusief IHP
- Innovatie en digitalisering
- Sport
- Deelnemingen

Aline Zwierstra

Gemeentesecretaris

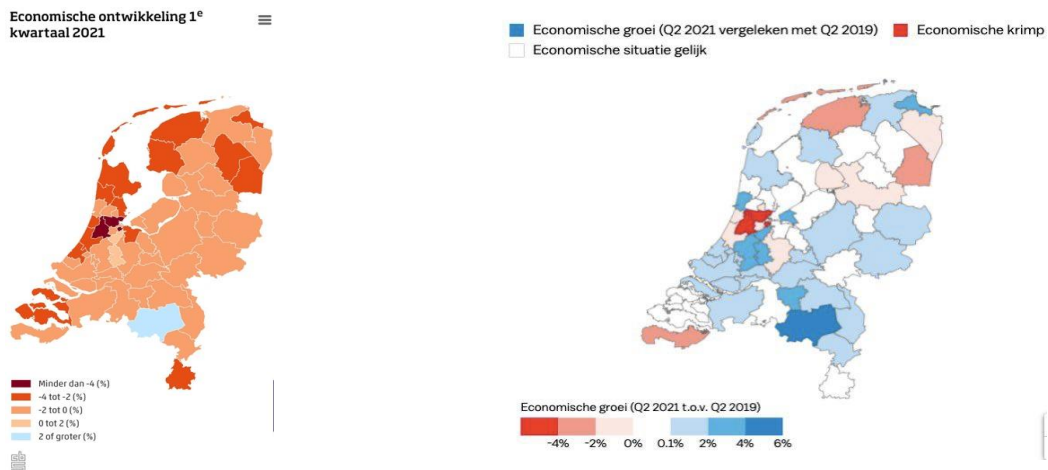
- Algemeen directeur

1.2 Bestuurlijke hoofdlijn

Het tweede coronajaar....

Wie had begin 2020 kunnen denken dat we ook in 2021 nog volop geconfronteerd zouden zijn met de gevolgen van de coronapandemie? Het was een jaar waarin op momenten weer meer mogelijk was, maar de nodige lockdowns hebben veel gevraagd van de veerkracht van onze stad. Voor veel ondernemers, verenigingen en maatschappelijke instellingen was ook 2021 een lastig jaar vanwege de vele beperkingen en ondanks de nationale en lokale steunpakketten. Voor ons als gemeentebestuur alle reden om de coronareserve opnieuw met € 15 miljoen te vullen. Hierdoor waren we ook dit jaar in staat om met gerichte ondersteuningsmaatregelen de vitale maatschappelijke infrastructuur overeind te houden. Ieder kwartaal hebben we beoordeeld wat er aan ondersteuning nodig was en we hebben gedaan wat nodig was. Onze financiële positie liet dat gelukkig toe. Daarnaast stonden we natuurlijk ook aan de lat om landelijke steunmaatregelen uit te voeren en geldende regels te handhaven.

De coronacrisis heeft tegelijkertijd laten zien dat we een economisch veerkrachtige regio zijn. Het hightech-karakter van de regio bleek goed bestand tegen alle beperkingen en veerde relatief snel terug. Onderstaande figuren illustreren dat goed.

Figuur 1: economische ontwikkeling 1^e kwartaal 2021 t.o.v. 1^e kwartaal 2019 (bron CBS)

Figuur 2: economische ontwikkeling 2^e kwartaal 2021 ten opzichte van 2^e kwartaal 2019 (bron CBS)

Deze figuren laten goed zien dat onze regio snel herstelde. Daardoor zijn veel banen behouden gebleven, op alle niveaus. Natuurlijk had de cultuur-, evenementen- en horecasector in onze stad en regio het zwaar. Maar onze economische bedrijvigheid is op de toekomst gericht en draagt positief bij aan de veerkracht en weerbaarheid van onze stad en inwoners. In goede tijden, en ook in tijden van crisis. Het voordeel hiervan kan niet onderschat worden. Tegelijkertijd is onze economie ook de aanjager van zaken als schaarste op de woningmarkt en tekorten op de arbeidsmarkt. Deze groeigerelateerde vraagstukken vragen ook komende periode veel aandacht.

De relatief gunstige economische ontwikkeling heeft geholpen, maar dat is uiteraard niet het enige wat telt. Hoewel er op momenten meer kon, de vele beperkingen om te kunnen ontmoeten, te reizen en te vieren hebben dit jaar opnieuw zijn tol geëist op het welbevinden van mensen, in het bijzonder van jongeren. Enerzijds waren we meer dan in 2020 ingesteld op leven met corona. Digitaal vergaderen en werken op afstand zijn inmiddels de gewoonte van de wereld. De beschikbaarheid van vaccins en de testfaciliteiten boden meer mogelijkheden om te leven met het virus. Maar het bleef ongemakkelijk en sociaal 'arm'. Naast individueel ongemak hadden we in 2021 ook te maken met oplopende spanningen in de samenleving. Deze namen toe door de felle discussie tussen voor- en tegenstanders van coronamaatregelen. De vraag om wel of niet te vaccineren leidde tot veel en vaak hoogoplopend debat. Inmiddels lijken al deze zaken op het moment van schrijven van deze jaarrekening al weer ver weg. Corona is nog wel onder ons, maar de beperkingen zijn losgelaten en de landelijke steunpakketten zijn beëindigd. De samenleving is teruggekeerd naar 'normaal' en de acute coronacrisis lijkt inmiddels voorbij. Toch moeten we alert blijven. Er wordt rekening gehouden met een opleving van het virus in het najaar met het risico van nieuwe mutaties. Daarnaast moeten we oog houden voor de eventuele langetermijneffecten van corona op mensen en op onze maatschappelijke infrastructuur. De oorlog in de Oekraïne heeft de aandacht voor corona inmiddels verdrongen. Deze crisis brengt voor 2022 de nodige vraagstukken met zich mee. Eindhoven wil haar

bijdrage leveren in de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast worden onze inwoners geconfronteerd met forse stijgingen van de kosten van levensonderhoud, waarbij de stijging van de energieprijzen direct gerelateerd is aan de oorlog. Ondanks dat dit niet een onderwerp is voor de jaarrekening over 2021, kunnen we het niet onbenoemd laten. Het houdt de samenleving bezig en naast het menselijk leed is het geopolitiek een zeer verontrustende ontwikkeling. Zeker voor een internationaal georiënteerde stad als Eindhoven.

Evenwicht en Energie

Ondanks dit alles kijken we trots en tevreden terug op 2021. Tevreden omdat we gedaan hebben wat nodig is en we de stad goed door de coronacrisis geloodst hebben. Trots op wat we in de afgelopen jaren bereikt hebben. Met deze jaarrekening sluiten we ons laatste volledige jaar af van deze collegeperiode.

'Evenwicht en Energie' is de titel van ons akkoord en terugkijkend naar 2021 is dat precies wat we bereikt hebben. We zijn gestart met een volledig uit het lood geslagen financiële situatie die we terug in evenwicht gebracht hebben. Natuurlijk slaagden we daar vooral in door de combinatie van bezuinigingen en het naar G40-niveau brengen van de woonlasten. Maar wat ook bijdroeg, was dat we meer grip hadden op de processen, de financiële beheersing en de managementinformatie. Voorbeeld daarvan zijn de aantallen indicaties in het sociaal domein en het beter inzicht in de projecten in het ruimtelijk domein. Meer inzicht was namelijk noodzakelijk om dichter op de bal te kunnen spelen en gericht te kunnen (bij)sturen. Daarmee voorkomen we in de toekomst verrassingen of grote tegenvallers. Dit heeft rust gebracht. Naast een betere financiële positie, heeft deze rust ons ook geholpen bij het goed inspelen op corona. Beter inzicht stelt je in staat om snel te schakelen. Het heeft niet alleen voor evenwicht op korte termijn gezorgd, maar we hebben daarnaast ook een noodzakelijk fundament voor de langere termijn neergelegd.

Het is voor de vierde keer op rij dat we de jaarrekening positief afsluiten. Dit is wat ons betreft het beste bewijs dat het evenwicht daadwerkelijk en voor langere tijd gerealiseerd is. Dat geeft rust en zorgt voor veerkracht omdat we kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen, zonder dat meteen over bezuinigingen onderhandeld hoeft te worden. Er is daarmee meer ruimte om keuzes te maken. Deze financiële veerkracht is welkom en noodzakelijk omdat Eindhoven in een nieuwe fase zit van groei en ontwikkeling, die de komende jaren veel impact zal hebben. Deze nieuwe fase gaat immers gepaard met financiële en maatschappelijke kansen en risico's.

In het licht van de afgelopen turbulente periode zijn we trots op de ambtelijke organisatie. Naast alle extra werkzaamheden die voortvloeien uit de coronapandemie, heeft de organisatie in het afgelopen coronajaar hard doorgewerkt om de ambities uit het coalitieakkoord te realiseren. Zelfs meer dan dat. U heeft dit kunnen zien in de laatste update van het collegeprogramma, die wij u op 22 april jl. hebben aangeboden. Tegelijkertijd is de overbelasting van de ambtelijke organisatie een punt van zorg. En met de ontwikkelingen in de Oekraïne komt daar een nieuwe opgave bij. Relatief nieuw zijn daarnaast de cyberdreigingen. Daarbij gaat het om het oplossen van digitale kwetsbaarheden, zoals we zagen bij Log4j. Maar het gaat ook om toenemende dreiging van aanvallen op onze infrastructuur. Hof van Twente liet zien hoe ingrijpend dit kan zijn als er succesvol wordt binnengedrongen in onze systemen. Niet alleen in termen van kosten, maar ook in relatie tot de continuïteit van onze dienstverlening en onze verantwoordelijkheid om zorgvuldig om te gaan met de (privacygevoelige) gegevens van onze inwoners. De rekenkamer heeft hier in 2021 onderzoek naar gedaan en het is duidelijk dat er op dit gebied voor de komende tijd stevige vraagstukken en opgaven liggen. Bovenstaande ontwikkelingen laten zien dat de afgelopen jaren een stevig prijskaartje hadden voor de ambtelijke organisatie. Ondanks corona is het werk doorgedaan, er is een tandje bovenop gezet en is gedaan wat gedaan moest worden. Zoals u in het peilstokonderzoek kon lezen, loopt de organisatie op haar tandvlees en staat sterk onder druk. Berenschot constateert dat er in relatie tot de driehoek raad-college-ambtelijke organisatie sprake is van een 'kwetsbaar systeem' en beschrijft dit als een tredmolen waarin ontevredenheid (bestuurlijk en ambtelijk) de boventoon voert. Het peilstokonderzoek laat zien dat de organisatie niet fit genoeg is om de huidige ambities op een gezonde manier te realiseren. Tegelijkertijd constateert Berenschot dat op basis van de cijfermatige benchmark de gemeentelijke organisatie niet onderbezet of ondergefinancierd is ten opzichte van de gekozen referentiegemeenten. Gelet op de komende groei van de stad constateert Berenschot dat er ook kwantitatief meer nodig is wil de gemeente de schaa sprong van de stad bijhouden. Daar ligt een stevige opgave voor onze opvolgers, waar we met het peilstokonderzoek een goed fundament voor hebben neergelegd. Hetzelfde geldt voor ons streven naar een inclusieve organisatie en een divers personeelsbestand. Ook daarvoor hebben we in de afgelopen jaren een stevig fundament gelegd waar naar onze verwachting de resultaten de komende jaren zichtbaar zullen worden.

Zorgzaam en zorgvuldig

In 2021 hebben we flinke stappen gezet om de zorg toekomstbestendiger in te richten. Na een aantal jaren waarin de focus noodgedwongen op kostenbeheersing lag, is er steeds meer ruimte ontstaan voor inhoudelijke vernieuwing en transformatie van onze zorgtaken. Hiervoor hebben we in 2021 € 4,2 miljoen structureel vrijgespeeld binnen de bestaande middelen. Ook een bewijs dat we daadwerkelijk een trendbreuk hebben kunnen realiseren.

Met deze middelen hebben we een aantal betekenisvolle stappen kunnen zetten. Onder andere is het armoede- en schuldenbeleid versterkt. Hierdoor kon dit -ondanks corona- toch goed doorlopen en konden we inspelen op de risico's van de verhoogde vraag hiernaar. Een mooi recent voorbeeld hiervan is de eenmalige tegemoetkoming in de vorm van 180 euro en een energievoucher ten behoeve van energie-armoede. Mentale gezondheid is door corona onder druk komen te staan. Met inzet op outreachend werken, ambulante GGZ-zorg en de inzet van de wijk-GGD investeren we structureel in het aanbieden van laagdrempelige zorg dicht bij mensen. Gezondheid is in 2021 onder invloed van corona sowieso een thema met prioriteit. We hebben daarom in 2021 geïnvesteerd in het opstellen van een integraal gezondheidsbeleid. Met veel partijen in de stad hebben we preventieakkoorden gesloten. Gezamenlijk timmeren we stevig aan de weg om het aantal gezonde jaren van onze inwoners te vergroten. Er is daarnaast flink geïnvesteerd in de regionale samenwerking en er ligt nu op zowel Jeugd als Beschermd wonen/Maatschappelijke Opvang een stevige basis om op verder te bouwen. Tenslotte hebben we in 2021 ruimte gemaakt om ons transformatieprogramma van structurele financiering te voorzien. Dit programma is de motor voor de continue verbetering en vernieuwing van ons zorgaanbod. Inclusief middelen voor een onderzoeksprogramma en inzet op datagestuurd werken als belangrijke randvoorwaarden voor deze vernieuwing.

Het jaar 2021 was het eerste uitvoeringsjaar van een nieuwe aanpak van de maatschappelijke opvang. In 2019 was het nieuwe beleid vastgesteld en 2020 stond in het teken van de aanbesteding hiervan. Vervolgens is afgelopen jaar hoofdaannemer Springplank040 aan de slag gegaan met haar onderaannemers Leger des Heils, Ervaring die Staat en Neos. Doel is dat Springplank binnen twee weken onderdak en begeleiding op maat beschikbaar heeft wanneer een dakloze zich meldt. Mooi dat dit gestart is en we zien nu al de nodige veranderingen in de manier waarop met dak- en thuislozen wordt omgegaan. Tegelijkertijd is de praktijk weerbarstig. Corona heeft de start niet gemakkelijk gemaakt. Daarnaast werkt de krapte op de Eindhovense woningmarkt niet mee, omdat het daardoor lastig is om snel geschikte woonplekken te vinden. Dit naast het feit dat kleinschalige woonvoorzieningen en 24-uurs opvang vaak discussies oproepen in de betreffende wijk. Toch zien we positieve ontwikkelingen. Een goed voorbeeld is de woonvoorziening aan de Vestdijk voor mensen met complexe problematiek. Deze functioneert zonder noemenswaardige overlast. Goede samenwerking met de buurt blijkt ook hier een succesfactor te zijn.

De beoogde doordecentralisatie van beschermd wonen naar de regiogemeenten is in 2021 uitgesteld naar 1 januari 2023. Het gaat hier om een kwetsbare doelgroep. De ambitie hierbij is dat we passende zorg dicht bij huis kunnen leveren en dat ingezet wordt op goede en gerichte begeleiding om uitstroom te bevorderen. In 2021 hebben we gewerkt aan de voorbereiding hiervan. We hebben ingezet op innovatie in het licht van uitstroombevordering. Dat laatste is mede vanuit het oogpunt van financiële risico's van belang voor Eindhoven in haar huidige rol als centrumgemeente. Een onderdeel van de doordecentralisatie is namelijk dat bestaande cliënten voor rekening blijven komen van de gemeente Eindhoven en nieuwe cliënten voor de gemeente van herkomst. Ons budget wordt afgebouwd vanuit de gedachte dat cliënten ook uitstromen en we zijn risicodragers als dit niet of onvoldoende gebeurt. We blijven in gesprek met de regio om hier vanuit de solidariteitsgedachte goede afspraken over te maken.

Op het gebied van jeugdzorg ontstond vorig jaar gelukkig extra financiële ruimte vanuit het Rijk. De uitspraak in de arbitragezaak tussen VNG en het Rijk was de erkenning dat te weinig geld beschikbaar is gesteld voor de decentralisatie van de jeugdzorg. In 2021 en 2022 is hiervoor éénmalig extra geld beschikbaar gesteld. Hiermee hebben we dreigende tekorten kunnen dempen en hebben we geïnvesteerd in het Deltaplan Jeugd. Dit is een lokaal verbeterplan voor de jeugdzorg, waarbij de menselijke maat en de zorg en ondersteuning van kwetsbare jongeren en gezinnen centraal staat. In het landelijke regeerakkoord wordt structureel extra ruimte voor de jeugdzorg beschikbaar gesteld, gekoppeld aan een landelijk hervormingsprogramma voor de jeugdzorg. Echter, het laatste woord is hierover landelijk nog niet gezegd. De omvang van de extra middelen wijkt namelijk af van het oordeel van de arbitragecommissie en in de jeugdzorg is sprake van oplopende tekorten.

De menselijke maat is een begrip dat in 2021 centraal stond: landelijk (naar aanleiding van de toeslagenaffaire), maar ook in Eindhoven. Dat was mede naar aanleiding van een aantal casussen waarbij spanning optrad tussen de regels en de weerbarstige praktijk. De praktijk leert dat regels (of de uitleg daarvan) ervoor kunnen zorgen dat mensen onbedoeld in de knel kunnen komen. We hebben in 2021 stappen gezet om daar alert op te zijn, zodat we er tijdig op in kunnen spelen als dit dreigt voor te komen. We hebben onder andere voortgang geboekt met de inrichting van de zogenaamde 'sociale weegtafel', stimuleren van maatwerk met de kostendelersnorm en toepassen van de omgekeerde toets. Daarbij redeneert de uitvoering meer vanuit de bedoeling van de wet in plaats van de letter en het effect van het besluit op belanghebbende wordt vooraf meegewogen. Ook zijn we in 2021 gestart met het Huis naar Werk. Een centrale plek waar inwoners, bedrijven en partners terecht kunnen voor zaken op het gebied van werk, inkomensvoorziening en scholing. In onze sterke arbeidsmarktregio zoeken we naar meer samenwerking, aansluiting op de vraag en aanbod maar vooral meer duidelijkheid voor werkzoekende en werkgevers. Het Huis naar Werk is gestart als regionaal mobiliteitsteam en heeft de ambitie om verder te groeien tot de centrale plek waar gemeenten en partners hun brede dienstverlening aanbieden voor passend werk en scholing.

Sterk en stedelijk

Op de valreep van 2021 verscheen het landelijke coalitieakkoord "Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst". Met daarin de voor de regio Eindhoven cruciale zinnen: "...*De Regio Deals zetten we voort. We versterken de publiek-private samenwerkingsverbanden om de regionale economische kansen te benutten. Samen met de Brainportregio ontwikkelen we de mainport-status door...*". We zijn daarmee de enige regio die met naam genoemd is in dit akkoord. Hiermee hebben we het noodzakelijke haakje gekregen om het Rijk ook de komende jaren intensief te betrekken bij het realiseren van de opgaven van de regio. Het is wederom een bevestiging dat het hightech-ecosysteem van Brainport een zaak van nationaal belang is. Het geeft centrumstad Eindhoven (naast de G4) richting Rijk en provincie een uniek onderscheidende positie ten opzichte van steden van vergelijkbare omvang in Nederland. Het is wederom onze opgave en verantwoordelijkheid om dit de komende periode optimaal te verzilveren in nauwe samenwerking met de regiogemeenten en de triple-helixpartners. Samen met Rijk en provincie werken we deze mainportstatus uit in een integrale strategische agenda met daarin de opgaven die hieruit voortvloeien (bij voorkeur inclusief financiële toezeggingen daarbij). Daarnaast is de doorontwikkeling van de Brainport Nationale Actieagenda het vehikel voor uitvoering en werkafspraken met de verschillende departementen. We zien dit als de verzilvering van ons Brainport-bid uit april 2021 en het resultaat van een lobby die we het afgelopen jaar samen met onze partners gevoerd hebben. Een resultaat om trots op te zijn.

Met de Brainport Nationale Actieagenda en met name met de Regiodeal in 2018 had de Brainportregio al een eerste éénmalige rijksondersteuning gehad voor vier jaar van totaal € 130 miljoen (met € 240 miljoen cofinanciering). Op 5 april jl. hebben wij u uitgebreid geïnformeerd over de resultaten van de Regio Deal tot nu toe. Als gemeente Eindhoven hebben we in 2021 hard gewerkt aan de realisatie van Eindhovense projecten binnen de Regio Deal, zoals Vonk en de aanbesteding van het conference center. Met 'Elysion' heeft Van der Valk een zeer aansprekend concept neergelegd en was daarmee de terechte winnaar van de aanbesteding. Hiermee kan een ontbrekende schakel in het Eindhovense voorzieningenniveau gerealiseerd worden. In 2021 zijn ook het vernieuwde Area51 en het Urban Sports Park geopend. Mooie voorzieningen gericht op een brede groep Eindhovenaren. Dankzij de Regiodealbijdrage aan de Tongelreep hebben we in 2021 flinke stappen kunnen zetten in de omvorming van de Tongelreep. De aanbesteding van architect en installateurs is afgerond zodat de definitieve ontwerpen gemaakt kunnen worden en de omvorming daadwerkelijk begin 2023 van start kan gaan. De Regio Deal heeft daarmee in de afgelopen jaren daadwerkelijk de gewenste impuls aan het Eindhovens voorzieningenniveau gegeven. Een impuls waar heel veel Eindhovenaren profijt van gaan hebben.

We spraken in de inleiding over de veerkracht van de regio en de snelheid waarmee herstel is opgetreden ondanks corona. Dit wordt bij uitstek geïllustreerd door de ontwikkeling op het gebied van de regionale programmering van bedrijventerreinen. Met de gemeenten in het stedelijk gebied is de afgelopen jaren een zorgvuldig proces doorlopen om overaanbod (waar toentertijd sprake van was) tegen te gaan. In 2021 is wederom de balans opgemaakt en is een inschatting gemaakt van de behoefte voor de komende drie jaar. Ook dit was weer een zorgvuldig proces en een mooi voorbeeld hoe we steeds beter (moeten) samenwerken in het stedelijk gebied. Dit heeft onder andere geleid tot het vrijgeven van Park Forum West voor verkoop. Maar in plaats van drie jaar is dit inmiddels binnen vier maanden volledig uitverkocht, weten we inmiddels. Een concretere illustratie van de kracht van het ecosysteem is amper te vinden. In 2021 zijn we uitgeroepen tot meest MKB-vriendelijke stad van Nederland en na Rijssen-Holtten de tweede MKB-vriendelijkste gemeente. Daarmee hebben we de lijn vastgehouden en uitgebouwd sinds we in 2019 uitgeroepen werden tot MKB-vriendelijkste gemeente

van Brabant. Dit is het resultaat van goede en gefocuste samenwerking met onze lokale ondernemers. We hebben in 2021 voortvarend uitvoering gegeven aan het MKB-plan. De aanpak van winkelcentra stond in 2021 hoog op de agenda. Er zijn goede stappen gezet met WoensXL, winkelcentrum Haagdijk, winkelcentrum Kastelenplein en de winkeliers van de Geldropseweg. Deze samenwerking is er op gericht om ondernemersverenigingen nieuw leven in te blazen en om ondernemers te verleiden zich hier te vestigen. In 2021 hebben uitvoering gegeven aan de lijnen van het Startupplan dat de raad heeft vastgesteld, met zichtbare resultaten. Tenslotte zijn we met Brainport Development aanjager geweest voor een nationaal 'Deep-tech'-fonds van € 250 miljoen waar het technologisch MKB van profiteert.

Naast inwoners profiteert ook het MKB van de verdere uitrol van glasvezelgebaseerde breedbandverbindingen in de stad. In 2021 zijn de nodige aansluitingen gerealiseerd in de resterende, nog niet aangesloten gebieden in de binnenstad, Gestel en Strijp. Naar verwachting zal de gehele verglazing van Eindhoven daarmee in 2022 afgerond kunnen worden. De steeds verdergaande digitalisering van de samenleving met alle mogelijkheden van dien, brengt nieuwe vraagstukken met zich mee. In 2021 hebben we een betekenisvolle stap gezet met de vaststelling van het raadsvoorstel Ethiek en Digitalisering. We zijn gestart met het vormen van ethische teams en de voorbereidingen voor het vormen van een externe ethische commissie zijn inmiddels afgerond. We hebben daarnaast het Living Lab Stratumseind omgevormd naar een Stadslab. Dit Stadslab heeft een andere oriëntatie gekregen. Het wordt de plek waar enerzijds innovaties laagdrempelig zichtbaar gemaakt gaan worden en waar de ethische dilemma's van nieuwe technologie voor inwoners inzichtelijk en tastbaar gemaakt kunnen worden.

Op het gebied onderwijshuisvesting hebben we in 2021 mooie resultaten bereikt met de uitbreiding en nieuwbouw van een aantal scholen, zoals het Novalis, de Rungraaf en de Korenaar. We hebben de herstructurering van de Internationale School Eindhoven (ISE) afgerond en met een bedrijfslevenbijdrage van € 1.150.000 hebben we de uitbreiding van de ISE kunnen realiseren. Het herijkte Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het Primair Onderwijs is vastgesteld in 2021. Onderwijsinhoudelijk bleek de Lokale Educatieve Agenda (LEA) een goed vehikel om in coronatijd afspraken met het onderwijs te maken. Onder andere op het gebied van onderwijsachterstanden, kansengelijkheid, laaggeletterdheid (onder andere met ondersteuning van ASML, de Openbare Bibliotheek Eindhoven en de stichting Lezen en Schrijven) en de inzet van de middelen van het Nationaal Onderwijsprogramma (NPO). Meer scholen hebben een verlengde schooldag gekregen en we hebben de Zomerschool in 2021 uitgebreid. Vanwege de lockdown zijn niet alle activiteiten van de Winterschool in 2020 doorgegaan. We hebben in juni 2021 de betreffende leerlingen alsnog uitgenodigd om het programma te volgen.

Op het gebied van mobiliteit stond 2021 vooral in het teken van uitvoering geven aan de lijnen gericht op duurzame bereikbaarheid van de stad en het realiseren van een autoluwe binnenstad. Dat laatste laat zich zien in de manier waarop we straten herinrichten. Afgelopen jaar was de Geldropseweg hier een goed voorbeeld van, net als de herinrichting van de Grote Berg. Meer ruimte voor langzaam verkeer en meer ruimte voor groen. Er zijn voorbereidingen gedaan voor de herinrichting van de westelijke binnenring om deze verkeersveiliger en groener te maken, met meer ruimte voor de voetganger en betere overstekmogelijkheden. Dit past ook in ons streven om de binnenstad autoluwer te maken. Onder andere door bezoekers van de binnenstad te stimuleren om de fiets te pakken door het fietsen in de stad aangenamer te maken. We hebben in 2021 een fietsparkeerstrategie vastgesteld om de aantrekkelijkheid om op de fiets naar de stad te komen te vergroten. Het realiseren van een grote fietsparkeerkelder bij het station gaat daar zeker bij helpen. In 2021 hebben we ook stevig ingezet op duurzame deelmobiliteit, zoals elektrische deelfietsen en deelscooters en elektrische deelauto's. Deze zijn inmiddels ruim voorhanden en er wordt gretig gebruik van gemaakt. We blijven het gebruik van de P&R in Gennep Parken stimuleren, zeker nu de coronabeperkingen verdwenen zijn. Het ontwerp van de nieuwe HOV3-lijn tussen WoenselXL en Eindhoven Airport door de raad vastgesteld. We hebben ingezet op gedragsverandering om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Voor de bereikbaarheid van de stad is het landelijke MIRT-proces (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) van belang en de afspraken die we met het Rijk kunnen maken over onze opgaven. In 2021 zijn we doorgegaan met het verder uitwerken van onze bereikbaarheidsopgaven in relatie tot de geprojecteerde groei van de stad en de verwachte toename van woon- en werklocaties. Dit zijn bouwstenen in het proces van de uitwerking van de mainportstatus en die verzilverd moeten worden op de MIRT-tafel. Het gaat daarbij onder andere om zaken als de ontwikkeling van de multimodale knoop Eindhoven (inclusief de realisatie van een nieuw busstation en de fietsenstalling Stationsplein Zuid in samenwerking met NS en ProRail) en de mobiliteitstransitie, waar de werkgeversbenadering onderdeel van is. Dit kunnen we namelijk als overheid niet alleen. Ook de aanpassingen van het hoofd- en onderliggend wegennet horen daarbij om te zorgen dat het niet vastloopt op de N2/A2.

Daarnaast is er in 2021 het nodige gebeurd in Eindhoven NoordWest. Er is een breed gedragen gebiedsvisie en ontwikkelstrategie gemaakt samen met Eindhoven Airport, Flight Forum, Vliegbasis Eindhoven en het bedrijventerrein Eindhoven Airport voor het Eindhoven Airport District. Hiermee wordt meer samenhang gebracht in ontwikkelingen en ambities. Deze visie helpt daarnaast de doelen uit de Proefcasus Eindhoven Airport te realiseren. Eindhoven Airport en de Vliegbasis Eindhoven willen zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving en als 'goede buur' de relatie met de omgeving versterken en omgevingseffecten van het vliegen verminderen. In 2021 is concreet handen en voeten gegeven aan Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO) dat in 2020 is opgericht. Daarmee ligt er een basis voor de toekomstige en duurzame doorontwikkeling van Eindhoven Airport in lijn met het advies van Pieter van Geel.

Frisse lucht en nieuwe energie

In 2021 hebben we een stevige omslag op het gebied van klimaat en energie kunnen maken. Niet in de laatste plaats omdat de beschikbaarheid van structurele middelen hiervoor ons meer slagkracht heeft gegeven. Belangrijke basis hiervoor is het eind 2020 vastgestelde Klimaatplan 2021-2025 met bijbehorende uitvoeringsagenda. We hebben bijvoorbeeld gewerkt aan een aantal Green Deals met maatschappelijke sectoren. Zorgpartijen zijn aan de slag gegaan met de Green Deal Zorg. Daarnaast is een Green Deal Kantoren gestart, met als doel om in 2022 met kantooreigenaren afspraken te maken over het verduurzamen van kantoorpanden. Ook is een Deal met de evenementenbranche in voorbereiding.

In 2021 zijn we samen met Helmond opgetrokken om onszelf te kandideren voor de Europese missie van 100 klimaatneutrale steden in 2030. We hebben veel energie en enthousiasme losgemaakt bij onze partners in de stad. We hebben hierop ingezet omdat we ervan overtuigd zijn dat we deze majeure opgave niet zelf kunnen realiseren. Het Rijk en Europa hebben we hard nodig en de missie kan daarin een doorslaggevend vliegwiel zijn. Inmiddels weten we dat we geselecteerd zijn door de Europese commissie en zijn we inmiddels aan de slag om te komen tot 'Climate City Contract'. Wat ons betreft een mooie bevestiging van de voortvarende manier waarop we met het klimaatvraagstuk aan de slag zijn.

Energiebesparing is een belangrijk speerpunt van beleid. We hebben in 2021 de voorbereidingen getroffen voor een wijkgericht traject om energiebesparing te koppelen aan het verlagen van de kosten van levensonderhoud voor Eindhovenaren die het minder breed hebben. Er zijn 15 buurten geselecteerd waar een relatief groot deel van de bewoners te maken heeft met energiearmoede. Daarnaast zijn er 11 buurten geselecteerd waar de energielabels laag zijn (labels E, F en G) en het energieverbruik hoog is. In deze buurten gaan we de komende tijd gerichte acties ondernemen, onder andere op het gebied van woningisolatie en zonnepanelen. Met het inrichten van het energieloket, het opleiden en inzetten van energiecoaches en het uitgeven van energiebespaarboxen hebben we onze inzet op besparen verder versterkt in 2021. Bij veel van deze activiteiten werken we nauw samen met de Eindhovense woningcorporaties en hun huurdersverenigingen onder de vlag van het Duurzaamheidspact. Dit pact heeft in 2021 opnieuw zijn toegevoegde waarde bewezen.

In 2021 bleven we inzetten op verdere verduurzaming van het eigen en het maatschappelijk vastgoed. De stadhuistoren was hier een wervend voorbeeld van. Het is een illustratie van wat je kan bereiken met een slimme verduurzamingsstrategie. Deze kennis zetten we in voor andere trajecten in de stad. Met de inmiddels hard oplopende energieprijzen is de behoefte en noodzaak hiervoor des te groter.

Naast het besparen van energie moet ook een transitie gemaakt worden naar duurzame energiebronnen. In 2021 heeft uw raad ingestemd met de Regionale Energie Strategie (RES 1.0). Deze is opgesteld met de 21 gemeenten in de regio, provincie en waterschappen en zet in op energiebesparing, ontwikkelen en verdelen van duurzame warmtebronnen en opwek van wind- en zonne-energie. We hebben daarbij vastgesteld dat Eindhoven geen mogelijkheden heeft voor energieopwekking met windmolens. In lijn met de in 2021 vastgestelde warmtetransitievisie hebben we daarom gewerkt aan alternatieve vormen voor duurzame energieopwekking. Een mooi voorbeeld is het onderzoek dat we gedaan hebben naar de mogelijkheden om woningen te verwarmen met de warmte van de rioolzuivering. Inmiddels hebben we rijksgeld gekregen om dit te realiseren in de Generalenbuurt. Warmte uit datacentra is een andere optie die we onderzoeken op haalbaarheid. En we hebben vol ingezet op het stimuleren van zonnepanelen op huizen en bedrijfspanden. Sowieso zullen we de regio nodig hebben om te kunnen voorzien in de toekomstige Eindhovense duurzame energiebehoefte. We hebben zelf namelijk te weinig mogelijkheden om voldoende duurzame energie op te wekken. Zeker in de context van een hard groeiende stad. Met de regio zullen we hierover goede afspraken moeten maken. Daarnaast zien we een groeiende vraag naar (schaars in de markt aanwezig) installateurs.

Naast alle inhoudelijke inzet, lag in 2021 de vraag nadrukkelijk op tafel hoe we om willen gaan met de rol van de overheid in relatie tot de warmtenetten en hoe we de publieke taak hierin zien. Dan gaat het over zeggenschap, maar ook over bedrijfsrisico's en hoe om te gaan met noodzakelijke, maar onrendabele investeringen. De recente ontwikkelingen in 't Ven en Lievendaal zijn hier een goede illustratie van. Wij hebben richting Rijk ingezet op een stevige overheidsrol. De energietransitie kan alleen succesvol zijn als het betaalbaar, rechtvaardig en duurzaam is. Dat vraagt om een stevige vinger in de pap van deze toekomstige nutsvoorzieningen. Maar dat kunnen we niet zonder de (financiële) steun van het Rijk waarmaken, bijvoorbeeld via een Waarborgfonds dat risico's afdekt. In het licht van de groei van de stad is dit ook randvoorwaardelijk, net als oplossen van het vraagstuk van overvolle elektriciteitsnetten. Dat gaat anders een rem zetten op de duurzame groei en transitie van de stad.

Realiseren van de klimaatopgave is meer dan de energietransitie alleen. Het vraagt inspelen op het veranderende klimaat in de stad. Voorkomen van hittestress en wateroverlast en het bevorderen van biodiversiteit zijn daarbij belangrijke pijlers. In 2021 hebben we daarin stevige stappen gezet met de verdere vergroening. Dat hebben we gedaan langs drie pijlers: het versterken van de groene hoofdstructuur, het vergroenen van de binnenstad en een gerichte aanpak om wijken klimaatbestendig te maken. Met het realiseren van het inrichtingsplan Gennepers Parken en het voorbereiden van de aankoop van de Wielewaal hebben we in 2021 een flinke impuls kunnen geven aan de groene hoofdstructuur. Met het B5-bod van de vijf Brabantse steden aan de provincie en de middelen die de provincie daarvoor in 2021 beschikbaar gesteld heeft, hebben we mooie stappen kunnen zetten in de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant.

In 2021 is de binnenstad weer een stuk groener geworden. De Geldropseweg en de Grote Berg als mooie voorbeelden, net als de Nieuwe Emmasingel. De voorbereidingen zijn getroffen voor het Stratumseind en de aanleg van het Victoriapark. Inmiddels is de in 2021 voorbereide herinrichting van de Emmasingel en Keizersgracht in uitvoering genomen. Ook de komende jaren zullen we de vergroening verder doorzetten met onder andere de Demer en de Rechtstraat. Vergroening van de wijken is de derde pijler van ons groenbeleid. En dan met name de groenarme wijken. We zetten samen met bewoners in op vergroening en ontharden van deze wijken. Deze hebben we in 2021 geselecteerd en we hebben daar geld voor vrijgemaakt. Ook hebben we naar aanleiding van de raadsmotie vorig jaar twee tiny forrest's ingericht en een derde is in voorbereiding.

Milieu in brede zin heeft daarnaast onze permanente aandacht. Signalen uit de buurt nemen we dan ook serieus. Dit hebben we laten zien met het gezondheidsonderzoek en de daaruit voortvloeiende interventies rondom de Asfaltcentrale op de Hurk. Met het verder groeien van de stad is een gezonde leefomgeving des te belangrijker. Daar hebben we veel oog voor. Tenslotte hebben we in 2021 de nieuwe afvalstrategie voor huishoudelijk afval vastgesteld. De herijking hiervan was noodzakelijk om de hoeveelheid restafval per inwoners terug te kunnen dringen. En corona heeft ook in 2021 ervoor gezorgd dat we te maken hadden met de nodige bijzet bij de afvalcontainers. Een hardnekkig vraagstuk dat zich niet gemakkelijk laat oplossen.

Stad met een groot hart

Het tekort aan woningen liet zich in 2021 nog steeds gelden. Het afgelopen jaar stond daarom in het teken van het blijven aanjagen van de woningbouwproductie en het zoeken naar creatieve mogelijkheden om sneller, meer woningen beschikbaar te krijgen. Betaalbare koop en huur hebben daarbij onze bijzondere aandacht. Ondanks dat op veel plaatsen de hijskranen in de stad weer terug zijn, zagen we dat in 2021 de woningbouwproductie achterliep op onze (ambitieuze) doelstellingen. We hebben het afgelopen jaar dan ook stevig ingezet op het nemen van versnellingsmaatregelen die de komende jaren zijn vruchten moeten afwerpen. Goede monitoring en de inzet van een woningbouwregisseur moet zorgen voor realisme van de plannings van marktpartijen. We hebben een versnellingsstafel ingericht om met marktpartijen te komen tot betere afstemming en samenwerking. Aangezien de woningmarkt een regionale markt is, werken we hierbij nauw samen met de gemeenten in het stedelijk gebied aan de hand van een regionaal versnellingsplan. In 2021 zijn onze aanvragen voor rijksmiddelen om de woningbouw een impuls te geven succesvol geweest. De Woondeal met het Rijk (in 2019 afgesloten) lijkt op dit punt zeker zijn vruchten af te werpen. Om het aantal betaalbare studentenwoningen te vergroten is in 2021 het convenant Studentenhuisvesting gesloten tussen gemeente, onderwijsinstellingen, verhuurders en studenten. Om de groei van het aantal studenten op te vangen, moeten meer woningen beschikbaar komen; nieuw of bestaand. Zeker bij dat laatste is het zoeken naar de goede balans tussen het stimuleren van kamerverhuur en het behouden van de leefbaarheid van buurten en wijken. Tenslotte hebben we in 2021 het woonwagenebeleid geactualiseerd, mede gezien de grote vraag naar standplaatsen en de verplichting om daarin te kunnen voorzien. De bestemmingsplannen van District-E en de Edge zijn in 2021 vastgesteld. Het zijn goede illustraties dat we ondanks alle inzet om woningbouw te versnellen, ook te maken hebben met de ruimtelijke ordeningsprocedures.

Bouwprojecten lopen vertraging op door bezwaar- en beroepsprocedures en we hebben te maken met een wachtlijst bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook de bouwwereld zal te maken hebben met tekorten op de arbeidsmarkt en materiaalschaarste. Dit zijn zorgelijke ontwikkelingen in het licht van de groei van de stad.

Naast de rijksmiddelen uit de woningbouwimpuls, zijn we ook succesvol geweest om rijksmiddelen uit het Volkshuisvestingsfonds naar Eindhoven te halen. Ruim € 20 miljoen komt beschikbaar die we gaan inzetten voor de wijkaanpak in Woensel-Zuid en specifiek voor de herstructurering van kwetsbaar particulier bezit, de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad en de herstructurering van de Gildebuurt. In 2021 hebben we sowieso veel aandacht gehad voor Oud-Woensel vanwege de stevige signalen die daarover door bewoners en raad zijn afgegeven. Met bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere professionele en maatschappelijke partners is een intensieve samenwerking opgezet die voor een kentering in het gebied moet zorgen, onder andere aan de hand van het ontwikkelde Toekomstbeeld Oud-Woensel. Daarnaast heeft 2021 in het teken gestaan van de voorbereiding om te komen tot een gericht en integraal actieplan voor de wijkaanpak Bennekel, Doornakkers en Oud-Woensel dat inmiddels in uitvoering is gekomen.

Het opvangen van de groei van de stad en de groeiende vraag naar woonruimte die daarmee gepaard gaat, is een grote opgave voor Eindhoven. Om deze groei, gegeven de schaarse ruimte, in goede banen te leiden is eind 2020 de Verdichtingsvisie vastgesteld. Daarmee lag er een goed fundament om vervolgens in 2021 aan de slag te gaan met een aantal ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de visie op het Stadhuisplein in de binnenstad en de ontwikkelingen rondom WoenselXL buiten de ring. Het wordt met een groeiende stad steeds uitdagender om de goede balans te vinden tussen de behoefte aan woningen, werklocaties en openbare ruimte. En dit alles in de context van bereikbaarheids- en duurzaamheidsopgaven. Deze puzzel zal de komende jaren complexer worden. Onze opgaven zijn het afgelopen jaar steeds verder in beeld gebracht en kristalliseren steeds verder uit. Daar kan in de volgende collegeperiode op voortgebouwd worden.

De groei en internationalisering van de stad, de veranderingen in de samenleving, de veranderingen in de rol van de overheid en de toenemende complexiteit van opgaves zoals klimaatverandering, vragen om vernieuwing en aanscherping van de manier waarop we het gesprek met onze inwoners aangaan. In 2021 hebben we daarom het beleid van inwoners- en overheidsparticipatie op een nieuwe leest geschoeid. Met het vaststellen van de nota Inwonersparticipatie ligt er een goede basis voor de komende jaren. Parallel aan het maken van het beleid zijn we ook aan de slag gegaan om inwoners op andere manier te betrekken. Bijvoorbeeld bij de gebiedsvisie Stadhuisplein en op verzoek van de raad met de Inwonersbegroting Oud-Woensel. De stadsbrede dialoog “Blik op Eindhoven” over het thema Brede Welvaart heeft goed inzicht gegeven in wat Eindhovenaren bezighoudt.

Dat laatste was zeker nuttig in een jaar dat nog steeds door corona gedomineerd werd. En dat ook stevige druk zette op de vitaliteit van de stad. De binnenstad is daarbij een goed voorbeeld. We zijn ook in 2021 intensief in verbinding geweest met de partijen in de binnenstad. Daar zaten we wekelijks mee aan tafel om te kijken wat nodig was, wat kon en wat moest. Het is ook aanleiding geweest om een nieuw strategisch overleg te starten met horecaondernemers, de detailhandel, de stichting BIZ en de culturele instellingen in de binnenstad. Positief bijeffect van corona is dat de binnenstad zich verenigd heeft en dat meer dan in het verleden samen opgetrokken wordt. Deze goede samenwerking moeten we vast blijven houden omdat die helpt om de binnenstad te versterken. In 2021 heeft ook een draagvlakmeting plaatsgevonden onder ondernemers in de binnenstad over de continuering van de BIZ. Daar bleek veel draagvlak voor zodat de BIZ voor vijf jaar verlengd wordt. De BIZ is een krachtige hulpmotor gebleken om zaken in de binnenstad mede mogelijk te maken.

Met het vaststellen van de evenementenvisie en met de evaluatie en herijking van onze citymarketing hebben we een goede basis gelegd voor de komende periode die hopelijk zonder coronabeperkingen zal blijven. Met de regio is op het gebied van voorzieningen en evenementen de samenwerking versterkt. In 2021 is de gezamenlijke toekomststrategie voor regionale- en topvoorzieningen en evenementen (GROOTS) opgesteld en door de 9 afzonderlijke gemeenteraden vastgesteld. Sowieso was 2021 op het gebied van evenementen een beter jaar dan 2021. De Dutch Design Week kon gelukkig weer fysiek doorgaan en ook GLOW kon doorgaan (zij het een dag korter). Heel bijzonder was natuurlijk de hybride viering van Koningsdag in het bijzijn van de koninklijke familie. Eindhoven liet zich hierbij van haar beste kant zien als stad van technologie en innovatie, ondanks de relatief beperkte voorbereidingstijd. In 2021 zijn ook de voorbereidingen gedaan voor een nieuwe visie en strategie Citymarketing, die begin 2022 door uw raad is vastgesteld. Hierin zitten alle ingrediënten om het Eindhovens profiel verder te versterken en uit te bouwen als een vernieuwende, gastvrije en duurzame stad. Voor bezoekers, maar juist ook voor de Eindhovenaren zelf.

Zoals eerder vermeld hebben we mede dankzij de Regio Deal een stevige impuls kunnen geven aan de culturele voorzieningen die Eindhoven aantrekkelijk maken. Naast de stappen die we gezet hebben met Vonk is het FutureLab op 1 januari 2021 van start gegaan in het Evoluon. En we zijn trots op het nieuwe toekomstperspectief dat is ontstaan voor het Muziekgebouw met het ontwikkelplan “Verbinden en Verbreden”. We zijn ook trots dat we in staat waren om ruimhartig coronasteun te verlenen aan de culturele sector die door de coronabeperkingen stevige klappen heeft opgelopen. Hier zullen we de komende jaren goede vinger aan de pols moeten houden, omdat juist in een groeiende stad een goed cultureel voorzieningenniveau van groot belang is. Erfgoed maakt daar zeker onderdeel van uit. We moeten zuinig zijn op de geschiedenis van onze stad. In 2021 zijn de erfgoeddoelen door de raad vastgesteld. Daarnaast hebben we voorbereidend onderzoek gedaan naar de bescherming van panden uit de wederopbouwperiode en we zijn gestart met de inventarisatie naar potentiële monumenten uit de periode na 1965. Dit alles uiteraard in nauwe samenwerking met de erfgoedstichtingen. De herinrichting van straten en wegen geeft ook de gelegenheid om archeologisch onderzoek te doen. Onder andere op de Grote Berg zijn interessante vondsten uit de Spaanse tijd gedaan.

Ook de sportsector heeft geleden onder de coronabeperkingen. Gelukkig waren we in staat om met onze steunmaatregelen voor een beetje lucht te zorgen. Hoewel er in 2021 meer mogelijk was dan in het eerste coronajaar, lieten de beperkingen zich ook bij verenigingen en accommodaties voelen. Zichtbaar was dat ook tijdens het International Swimming League (ISL)-zwemevenement. Een mooi evenement dat noodgedwongen zonder publiek moest plaatsvinden. De marathon kon gelukkig wel doorgaan in oktober. Begin 2021 is de nieuwe Sport- en beweegvisie vastgesteld en met ruim 45 partners is het lokaal sportakkoord gesloten. Onder andere wordt ingezet op bestuursondersteuning voor verenigingen en het toeleiden van middelbare scholieren naar sportverenigingen. Na corona is het sowieso in belangrijk dat zoveel mogelijk Eindhovenaren in beweging komen.

Met de realisatie van de dierenopvang aan het Eindhovens Kanaal komt er een einde aan een lang lopend traject met een aantal regiogemeenten. Het nieuwe gebouw ter vervanging van de Doornakkers is in gebruik genomen en daarnaast is een nieuwe stichting opgericht. Deze stichting ROZE, voert vanaf 2022 de taken uit met betrekking tot (zwerf)dierenopvang waar voorheen de Dierenbescherming dit deed.

Corona zorgde ervoor dat op het gebied van veiligheid 2021 wederom een turbulent jaar was. Dieptepunt waren de zogenaamde avondklokrellen op 24 januari 2021. Een dergelijke uitbarsting van extreem geweld, rellen, plunderingen en vernielingen hadden we niet eerder in Eindhoven gezien. Een dag later zagen we ook de veerkracht en solidariteit toen veel Eindhovenaren de handen uit de mouwen staken om schade aan de stad te helpen herstellen. Met meer dan 300 demonstraties werd in 2021 op dit gebied een record verbroken. We koesteren de vrijheid van meningsuiting en we vinden het belangrijk om dit grondrecht optimaal te faciliteren. Uiteraard met oog voor de veiligheid en de openbare orde. Tegelijkertijd heeft het ook veel gevraagd van de organisatie om dit allemaal in goede banen te leiden.

Tenslotte

Deze jaarrekening is de afsluiting van onze collegeperiode. Een collegeperiode die voor een belangrijk deel in het teken stond van corona. Een collegeperiode waarin we, zoals eerder gezegd, met trots terugkijken op de behaalde resultaten. Toen we begonnen stond de gemeente financieel aan de rand van de afgrond. We eindigen met een financieel gezonde startsituatie voor onze opvolgers. We hebben de stad door de coronacrisis geleid zonder dat we concessies hebben gedaan aan de in het coalitieakkoord geformuleerde ambities. We hebben lastige en langslpende dossiers tot een goed einde gebracht en we hebben structurele ruimte gecreëerd om het fundament te leggen voor een toekomstbestendige stad met balans tussen zorg voor de kwetsbaren, economische voorspoed en een duurzame stedelijke ontwikkeling. Streven naar brede welvaart en een financieel gezonde gemeente was ons bindmiddel en gezamenlijk doel. Ondanks dat we een college waren met heel verschillende partijen en politieke opvattingen, waren we een goed team. We zijn in staat geweest om onze tegenstellingen te overbruggen. Niet alleen met de afspraken die we in het coalitieakkoord vastgelegd hebben, maar juist in het dagelijks doen. We stonden zij aan zij om Eindhoven door de crisis te loodsen. We hebben eendrachtig ingesprongen op de onverwachte en soms onvoorziene kansen en bedreigingen die op ons pad kwamen. De stad staat er beter voor dan toen we begonnen. Eindhoven staat aan de vooravond van een nieuwe fase. Een fase met complexe vraagstukken en met nieuwe dynamiek. Er liggen voor onze opvolgers de nodige uitdagingen. Inhoudelijke opgaven in de stad, opgaven in de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking en opgaven in het toekomstklaar maken van de organisatie. We hebben het afgelopen jaar hard gewerkt om daar een stevig fundament voor te leggen en de noodzakelijke bouwstenen voor aan te reiken. We zijn trots op wat we bereikt hebben. Laat de toekomst maar komen.

TOTAALJAARREKENING LASTEN

466.243 Sociaal Domein	173.064 Bestuur en ondersteuning	95.617 Sport, cultuur en recreatie	52.071 Verkeer, vervoer en waterstaat
			65.864 Onderwijs
	87.825 Volkshuisvesting ruimtelijk ordening en stedelijke vernieuwing	78.157 Volksgezondheid en milieu	42.238 Veiligheid
			23.925 Economie
TOTAAL LASTEN			1.085.003

TOTAALJAARREKENING BATEN

710.186 Bestuur en ondersteuning	164.031 Sociaal Domein	61.378 Volksgezondheid en milieu	
		28.416 Sport, cultuur en recreatie	14.260 Verkeer, vervoer en waterstaat
	73.375 Volkshuisvesting ruimtelijk ordening en stedelijke vernieuwing		20.131 Economie
		35.011 Onderwijs	10.923 Veiligheid
TOTAAL BATEN			1.117.710

WAARVAN

137.570 Storting in reserves	127.374 Onttrekking uit reserves

JAARREKENING RESULTAAT

32.707 voordelig

1.3 Financiële hoofdlijn

Financieel resultaat

Ontwikkelingen gedurende 2021

In 2021 hebben we op twee momenten een inschatting gemaakt van ons verwacht resultaat: Turap 1 (juli) en Turap 2 (oktober).

In de eerste tussentijdse rapportage (turap 1) rapporteerden we u een verwachte afwijking op de begroting van € 9,1 miljoen positief maar tegelijkertijd gaven we u daarbij aan dat er ook nog veel onzekerheid was. Corona maakt het realistisch prognosticeren extra complex. De inschatting van de inkomstenderving, het gebruik van armoederegelingen en de ontwikkelingen van de lasten en baten op de BUIG (uitkeringen) gaven we daarbij als voorbeeld. We zagen een voordelige afwijking ontstaan op de algemene uitkering op basis van de meicirculaire, op de rente-inkomsten en kapitaalslasten. Een nadelige afwijking zagen we met name op jeugd die (deels) gecompenseerd zou worden door een extra bijdrage van het Rijk. We gingen er bovendien vanuit dat de financiële corona effecten opgevangen zouden worden, ofwel via rijkscompensatie ofwel via de coronamiddelen die door u beschikbaar zijn gesteld en opgenomen in de saldireserve specifiek. Door de toenemende krapte op de inhuurmarkt voorzagen we bovendien een tekort op de personele kosten, doordat de tarieven duurder waren.

In de tweede tussentijdse rapportage hebben we de prognose, met de inzichten van dat moment, verder kunnen aanscherpen. We rapporteerden u dat we in de prognose rekening hadden gehouden met de uitkomsten van de septembercirculaire, het definitief budget BUIG en de door het Rijk aangekondigde beëindiging van het generieke deel van het steunpakket per 1 oktober. Op basis van turap 2 verwachtten we een voordeel van € 15,3 miljoen waarbij het beeld was dat nog steeds alle coroneffecten gedekt konden worden uit rijkscompensatie en de coronamiddelen in de saldireserve specifiek. Op basis van de septembercirculaire nam het voordeel op de algemene uitkering (+ € 6,7 miljoen) toe ten opzichte van turap 1. Verder zagen we nog steeds een voordeel op de rente-inkomsten (+ € 2,7 miljoen) en de kapitaallasten (+ € 1,3 miljoen). Het beeld was dat we het ingeschatte nadeel op personeel (- € 1,4 miljoen) ten opzichte van turap 1 beperkt konden bijsturen omdat we de hogere kosten met ingang van 1 augustus verdisconteerd hebben in de tarieven die aan projecten waren doorberekend. De druk op de jeugdbudgetten (- € 8,6 miljoen) zagen we ten opzichte van turap 1 toenemen door oplopende kosten voor jeugdhulp. We gaven aan deze naar verwachting gedeeltelijk te kunnen dekken uit de extra rijksmiddelen (+ € 6,5 miljoen), maar niet volledig omdat de toegezegde rijksmiddelen deels moeten worden ingezet op de hervormingsagenda (- € 0,8 miljoen). We zagen ook een achterblijvend aantal plaatsingen als gevolg van corona (loonkostensubsidie), verschuivingen in het gebruik van de inkomensregelingen (TOZO i.p.v. BBZ) en minder gebruik van de regelingen dan verwacht. Daardoor was de inschatting dat het voordeel op het thema werk & inkomen per jaareinde (+ € 4 miljoen) groter zou zijn dan het beeld was bij turap 1. Verder zagen we met name voordelen op de WMO (+ € 1,0 miljoen) en verwachtten we op de activiteiten rondom het thema sociale basis een voordeel (+ € 2,7 miljoen) met name omdat, net als de vorige jaren, de eigen BBBB-middelen vrijvallen. Daarnaast was de verwachting dat we op diverse overige posten nog een beperkt voordeel konden realiseren (+ € 1,2 miljoen). Bij het afgeven van deze prognose gaven we u ook aan dat de ervaring ons leert dat het gerealiseerd resultaat aan het einde van het jaar hoger is dan de prognose in turap 2. Veelal tegen het eind van het jaar komen de kleinere voordelen in beeld omdat dan duidelijk is welke hoeveelheid aan opdrachten nog realistisch weggezet kan worden binnen de jaargrenzen. Op een gewijzigde begroting van één miljard leidt dit al snel tot een aanvullend resultaat van € 1 tot € 2 miljoen.

Tegelijkertijd constateerden we ook bij turap 2 dat het Rijk op een aantal beleidsvelden financiële impulsen (via de circulaire) geeft die niet direct ingezet kunnen worden binnen de gemeenten. De organisatie heeft tijd nodig om de vaak incidentele financiële impulsen te vertalen naar beleid en uitvoering. Dit vraagt capaciteit en inzet, die niet altijd aanwezig of te verkrijgen is. We gaven u dan ook aan een gedeelte van de ontvangen middelen (met name binnen het sociaal domein) te willen reserveren voor het komend jaar. U heeft daar eind december positief over besloten.

Turap 2 is in oktober aan u aangeboden en vanaf begin november zijn we opnieuw geconfronteerd met stijgende besmettingscijfers, nieuwe maatregelen, een avond lockdown en uiteindelijk vanaf 18 december een volledige lockdown.

Eind november hebben we u geïnformeerd dat we, binnen ons mandaat en met de kennis van toen, aanvullende maatregelen hebben getroffen welke gedekt zijn uit de coronamiddelen in de saldireserve specifiek en naar verwachting niet tot een effect op ons resultaat zouden leiden.

Eindbeeld 2021

Bovenstaand is de ontwikkeling van de resultaatprognose in 2021 toegelicht. Hieronder treft u het eindbeeld over 2021 aan per programma. De grootste afwijkingen per programma per jaareinde zijn onder het overzicht toegelicht. In de programma's lichten we bij 'wat heeft het gekost' de financiële resultaten meer in detail toe.

We constateren met name op programma 6 dat de afwijkingen veel groter zijn dan verwacht bij turap 2. Waar bij turap 2 een afwijking van € 4,8 miljoen werd verwacht zien we nu dat deze € 14,8 miljoen bedraagt (+ € 10 miljoen). Het beeld op de thema's sociale basis, werk & inkomen en WMO is gunstiger dan ingeschat. Daarnaast zien we een groter voordeel op programma 0. Bij turap 2 werd een afwijking van € 10 miljoen verwacht. Per jaareinde is dit € 13,4 miljoen (+ € 3,4 miljoen) dat met name wordt veroorzaakt door een groter voordeel op de overhead dan verwacht. Op programma 2 verwachtten we bij turap 2 een voordeel van € 0,5 miljoen. Per jaareinde bedraagt dit € 2,0 miljoen (+ € 1,5 miljoen). Er zijn grotere voordelen op beheer, onderhoud en exploitaties P&R en beheer en onderhoud openbare ruimte dan eerder ingeschat o.a. als gevolg van de (avond) lockdown eind 2021. Op de overige programma's wijkt het eindbeeld niet meer dan € 1 miljoen af van de inschatting bij turap 2.

We constateren daarnaast dat de realisatie van de uit te voeren investeringen in algemene zin lager is dan de verwachte planning in 2021. De inhoudelijke redenen zijn toegelicht in de paragraaf investeringen. Vanaf 2022 verantwoorden we, conform afspraak, de investeringen vanuit het perspectief 'cost to complete', oftewel welke toekomstige kosten gaan we nog maken en blijven we binnen het beschikbaar gestelde krediet? Hierdoor komt de focus van verantwoorden meer te liggen op de uitvoering binnen de gestelde kaders dan bij de vergelijking van planning versus realisatie van één jaar. Het effect van de krapte op de arbeidsmarkt, maar ook de prijsstijgingen komen dan in beeld in relatie tot de uitvoering van de totale investering.

	saldo begroting primaire	bijstelling begroting	saldo begroting na wijziging	saldo realisatie	afwijking realisatie tov begroting na wijziging
(x € 1.000)	(1)	(2)	(3=1+2)	(4)	(5=4-3)
0 Bestuur en ondersteuning	-504,1	-21,6	-525,6	-537,1	11,5 V
1 Veiligheid	31,3	0,9	32,2	31,3	0,9 V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	40,4	-0,6	39,8	37,8	2,0 V
3 Economie	4,6	0,0	4,6	3,8	0,8 V
4 Onderwijs	30,9	0,8	31,7	30,9	0,8 V
5 Sport, cultuur en recreatie	67,4	-0,5	66,9	67,2	0,3 N
6 Sociaal domein	299,0	18,1	317,1	302,2	14,8 V
7 Volksgezondheid en milieu	16,5	1,0	17,4	16,8	0,6 V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	14,0	-0,1	13,9	14,5	0,5 N
Resultaat	0,0	-2,0	-2,0	-32,7	30,7 V

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 0 bestuur- en ondersteuning is een afwijking van € 11,5 miljoen

De uitkeringen uit het gemeentefonds vertonen een positief resultaat (+ € 6 miljoen). Daarnaast hebben we bij de decembercirculaire geld gekregen voor taakmutaties en corona compensatie (+ € 10,0 miljoen). Dit geld is gestort in de reserve circulaires gemeentefonds om besteding in 2022 mogelijk te maken (- € 10,0 miljoen).

Op de overhead is sprake van een voordeel van € 2,4 miljoen. Onderdeel hiervan betreft de middelen bedrijfsvoering. Op basis van turap 2 was de verwachting dat op de middelen bedrijfsvoering € 2,9 miljoen voordeel zou ontstaan. De raad heeft bij het reserveringsdossier 2021 besloten dit bedrag te reserveren. Per jaareinde blijkt het overschot groter te zijn (+ € 2,4 miljoen)

Op de lokale lasten en belastingen is per saldo een voordeel van € 0,7 miljoen. Dit bestaat uit een aantal componenten. De opbrengsten van parkeren en naheffingsaanslagen zijn gedurende het jaar al bijgesteld met € 3,4 miljoen. Als gevolg van de (avond)lockdown per jaareinde is alsnog sprake van een nadeel op de parkeerinkomsten (- € 0,6 miljoen). Op de naheffingsaanslagen is per jaareinde juist een positief effect ontstaan door inzet van de scanauto (+ € 0,2 miljoen). Het saldo is verrekend met de saldireserve specifiek coronamiddelen (- € 0,4 miljoen). Op de OZB is een voordelige afwijking (+ € 0,6 miljoen) net als op de parkeervergunningen en overige belastingen (invorderingskosten, precario bouwprojecten) (+ € 0,1 miljoen). Voor de precario op de terrassen heeft de raad voor 2021 het 0-tarief vastgesteld. De inkomstenderving van € 0,4 miljoen is gedekt uit de coronamiddelen binnen de saldireserve specifiek. Hierop is geen aanvullend resultaat per jaareinde.

De kosten van het bestuur blijven achter bij de raming (+ € 0,8 miljoen). Als gevolg van corona zijn er minder fysieke bijeenkomsten, ontmoetingen en vergaderingen geweest van de raad en het college. Ook de (internationale) reisbewegingen voor de ontmoetingen en de strategische belangenbehartiging in de netwerken buiten de stad zijn beperkt gebleven. Veel heeft digitaal plaatsgevonden.

Tot slot is sprake van rentevoordeel met name vanwege de achterblijvende investeringen (+ € 2,8 miljoen), BTW afwikkeling voorgaande jaren (+ € 0,3 miljoen), voordeel op de dienstverlening aan burgers & overhead (+ € 0,2 miljoen), een nadeel op de vennootschapsbelasting (- € 1,8) en zijn er diverse overige afwijkingen (+ € 0,1 miljoen).

Op programma 1 veiligheid is sprake van een afwijking van € 0,9 miljoen

Door vertraging in het vergunningentrajec is de nieuwbouw van het (regionaal) dierenopvangcentrum later gereed. Door de latere ingebruikname, zijn de kosten in 2021 lager maar blijven ook de begrote huuropbrengsten in werkelijkheid achter (- € 0,2 miljoen). Als gevolg van corona zijn de inkomsten uit evenementen en drank & horecaverunningen achtergebleven (- € 0,2 miljoen). Deze zijn gedekt uit de beschikbare coronamiddelen in de saldireserve specifiek (+ € 0,2 miljoen). Het continu aanpassen van de maatregelen in samenhang met de nodige beperkingen en verplichtingen die bleven gelden als gevolg van corona, maakte dat extra tijdelijke inzet van BOA's noodzakelijk was. De verwachte inzet van € 1,8 miljoen bedraagt per jaareinde € 1,4 miljoen (+ € 0,4

miljoen) omdat vanwege krapte op de arbeidsmarkt niet volledig kon worden ingehuurd. Het overschot is teruggevloeid naar de coronamiddelen (- € 0,4 miljoen). De achteraf hiervoor ontvangen rijkscompensatie (+ € 0,3 miljoen) is toegevoegd aan de coronamiddelen (- € 0,3 miljoen). De kosten voor de ondersteuning bij toezicht op het naleven van de controleplicht van het coronatoegangsbewijs zijn lager gebleken (+ € 0,4 miljoen). De hiervoor specifiek ontvangen middelen worden terugbetaald aan de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (- 0,4 miljoen). Als gevolg van de coronacrisis is vertraging ontstaan in een aantal veiligheidsprojecten (+ € 1,2 miljoen). Hiervoor zijn externe middelen ontvangen. Op de niet bestede middelen geldt een terugbetalingsverplichting (- € 1,2 miljoen). Het gaat om de projecten, Preventieve aanpak tegen ondermijning, Versterkingsgelden Radicalisering, Intensiveringsmiddelen High Impact Crimes (HIC) en Jeugdoverlast en -criminaliteit (JOC). De inzet op gebiedsgericht werken is in intensiteit verminderd omdat de capaciteit vanwege de coronacrisis anders geprioriteerd is (+ € 0,2 miljoen). De beëindiging van een BTW -kwestie leidt tot een voordeel voor de partners van Taskforce RIEC. Een gedeelte is toegekend aan TF-RIEC ter verdere versterking van de bestuurlijke weerbaarheid, een gedeelte is uitbetaald aan de deelnemers, waaronder Eindhoven (+ € 0,1 miljoen). Daarnaast zijn er diverse overige voordelen (+ € 0,8 miljoen).

De afwijking op programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat is € 2,0 miljoen

Als gevolg van een langdurige sneeuw- en ijsperiode in de afgelopen wintermaanden zijn meer strooiacties uitgevoerd (- € 0,2 miljoen). Op de uitgevoerde activiteiten van zwerfafval (- € 0,1 miljoen) hebben we extra middelen ontvangen (+ € 0,2 miljoen). Op het onderhoud en beheer van parkeren is per saldo een voordeel (+ € 0,5 miljoen) met name omdat door corona minder geparkeerd is en de P+R Gennepark later in gebruik is genomen. Op het beheer en onderhoud van de verkeersregelinstallaties (VRI's) en straatverlichting is eveneens een voordeel (+ € 0,6 miljoen), met name omdat de incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld om de prijsverhoging van elektra op te kunnen vangen niet nodig zijn gebleken. Er zijn meer aanvragen voor het gebruik van de openbare ruimte geweest, wat leidt tot meer leges (+ € 0,6 miljoen) maar ook tot extra kosten om de aanvragen te behandelen (- € 0,4 miljoen). Daarnaast zijn er diverse overige afwijkingen (+ € 0,8 miljoen).

Programma 3 economie laat een afwijking zien van € 0,8 miljoen

Op de grondexploitatie-bedrijventerreinen is conform BBV tussentijds winst genomen (+ € 1,6 miljoen). Conform besluitvorming zijn de middelen gestort in de reserve bovenwijken (- € 0,3 miljoen) en de reserve strategische investeringen (- € 1,3 miljoen). Het Financieel arrangement Stedelijk gebied Eindhoven 2016 is in 2021 afgewikkeld. Dit leidt tot een incidenteel voordeel (+ € 0,6 miljoen). Als gevolg van corona is vertraging opgetreden in de activiteiten van het lokaal innovatieprogramma (+ € 0,2 miljoen). Op de markten is een afwijking als gevolg van het opstellen van de nieuwe marktvisie, de coronaregels voor het afstand houden en de afname van het aantal kooplieden (- € 0,3 miljoen). Er hebben minder evenementen plaatsgevonden door corona en het budget van Koningsdag is niet volledig besteed (+ € 0,4 miljoen). We hebben besloten de afdracht van de buitenreclame door Stichting Eindhoven Marketing te verminderen (- € 0,2 miljoen) en dit te dekken uit de coronamiddelen (+ € 0,2 miljoen). Tot slot zijn er beperkte overige afwijkingen (- € 0,1 miljoen).

Op programma 4 onderwijs bedraagt de afwijking € 0,8 miljoen

Er is in de eerdere jaren vertraging in de IHP-projecten opgetreden dat een effect heeft op 2021 (+ € 3,3 miljoen). Verkoop en sloop van verschillende panden leidt tot saneren van boekwaarde (- € 0,7 miljoen) en incidentele verkoopopbrengst (+ € 1,0 miljoen). De eigen middelen (vrijgemaakt uit de coronamiddelen) die bedoeld zijn voor de verbetering van de ventilatie van de scholen zijn nog niet ingezet (+ € 4,0 miljoen). Er zijn weinig schades gemeld, vanwege corona heeft minder bewegingsonderwijs plaatsgevonden, de OZB-lasten voor de panden zijn lager dan begroot, de asbestsanering van de Rachmaninowlaan is goedkoper dan begroot en de financiële afwikkeling van de openbare ruimte van Stedelijk college en Novalis college vindt in 2022 plaats (+ € 0,9 miljoen). Deze resultaten zijn vereffend met de reserve onderwijshuisvesting (- € 8,5 miljoen) waardoor per saldo geen resultaat ontstaat. Op onderwijsbeleid, waarbij met name wordt ingezet op voortijdig schoolverlaten, bestrijden van onderwijsachterstanden en versterken van basisvaardigheden volwassenen is een voordeel (+ € 0,5 miljoen) met name omdat de aanbesteding van leerlingenvervoer is uitgesteld met één schooljaar en omdat vanwege corona minder gebruik is gemaakt van het leerlingenvervoer. Daarnaast lagere vaststelling van de subsidie ouderbijdrage voorschoolse educatie (VE) 2020 en van de subsidie speelloop 2020, die ten gunste zijn gekomen van 2021 (+ € 0,5 miljoen), deze middelen zijn gestort in de egaliseringsreserve VVE/Spil (- € 0,5 miljoen). Tot slot nog diverse kleinere verschillen + € 0,3 miljoen).

Programma 5 sport cultuur en recreatie kent een afwijking van - € 0,3 miljoen

In de voorziening waardevermindering materieel vaste activa was op basis van de eerdere planning rekening gehouden met de sloop van de om te vormen onderdelen Tongelreep. Vanwege de aanpassing in de planning

(en doorlopende afschrijvingskosten) is in 2021 een deel van het voorziene bedrag vrijgevallen (+ € 0,3 miljoen). De exploitatie van de zwembaden, ijsbanen en sportparken/sportzalen kent met name als gevolg van corona een nadelig resultaat in 2021 (- € 2,8 miljoen). Vanuit het Rijk is compensatie ontvangen vanuit de regeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodatie en de specifieke uitkering voor ijsbanen en zwembaden (+ € 3,7 miljoen). Deze compensatie heeft deels nog betrekking op 2020. In 2020 is een gedeelte van het exploitatietekort opgevangen vanuit de saldireserve specifiek coronamiddelen. Deze voorfinanciering is in 2021 aangezuiverd middels een storting in de reserve (- € 1,1 miljoen). Een asbestonderzoek in het Parktheater heeft in 2020 uitgewezen dat er in dit pand kordate maatregelen moesten worden getroffen om toekomstige gezondheidsrisico's te voorkomen. Een gedeelte is uitgevoerd in 2020 en een gedeelte in 2021 (- € 0,4 miljoen). In de loop van 2022 zal het meeste onderhoud aan het Muziekgebouw weer onder regie van de gemeente worden gebracht. Omdat het Muziekgebouw nog onderhoudsbudgetten uit eerdere jaren tot haar beschikking had voor het onderhoud in 2021, heeft de gemeente in 2021 minder budget ter beschikking hoeven stellen (+ € 0,4 miljoen). De niet benutte component van het groot onderhoudsbudget is gestort in de onderhoudsreserve (- € 0,2 miljoen). Tevens heeft de verhuurder van het pand (CBRE) een huurkorting gegeven. Deze is door de gemeente doorgelegd aan de onderhuurder, NV Muziekgebouw waardoor de huuropbrengsten lager zijn (- € 0,1 miljoen). Het van Abbemuseum heeft geen nadelig resultaat omdat gedurende 2021 de begroting met een bedrag van € 0,5 miljoen is bijgesteld vanuit de eigen coronamiddelen. Tot slot zijn er binnen dit programma nog diverse kleine afwijkingen (- € 0,1 miljoen).

Op programma 6 sociaal domein zien we een afwijking van € 14,8 miljoen

Op de activiteiten rondom het thema sociale basis is een afwijking van in totaal € 5,5 miljoen. De aanvragen ten laste van het corona noodfonds ter behoud van de sociale infrastructuur zijn achtergebleven bij de eerdere verwachting (+ € 0,5 miljoen). Deze middelen zijn teruggestort in de saldireserve specifiek (- € 0,5 miljoen). Op de gemeentelijke BBBB-middelen is een voordeel (+ € 1,1 miljoen). Conform het collegebesluit inzake de BBBB-uitgaven worden deze ten laste gebracht van het budget Landelijke Vreemdelingen Voorziening waarop overigens ook een voordeel is omdat de AMIF subsidie niet meer op prestatiebasis wordt afgerekend door het ministerie maar het maximale bedrag is toegekend (+ € 0,8 miljoen). Op de initiatieven gericht op diversiteit en jeugd en jongeren in de sociale basis is een onderbesteding (+ € 1 miljoen). De invoering van de nieuwe wet inburgering is vertraagd (+ € 0,9 miljoen). Net als bij de cultuurpanden (programma 5) zien we ook een nadelig effect op de welzijnspanden op basis van de benodigde wet- en regelgeving inspecties (- € 0,3 miljoen). Het Rijk verstrekt eenmalig een bedrag voor de uitvoeringskosten van de Kinderopvang toeslagaffaire (KOT). Dit bedrag is bestemd voor de afhandeling van de (potentieel) gedupeerden KOT gedurende de periode t/m 2025 (+ € 0,8 miljoen). Tot slot zijn er diverse kleine voordelen verspreid over meerdere posten (+ € 1 miljoen).

Op werk en inkomen is een afwijking van € 8,2 miljoen. Tot 1 oktober maakten zelfstandigen gebruik van de TOZO en de TONK-regelingen met een daling van het gebruik van de BBZ-regelingen tot gevolg. Vanaf 1 oktober was het mogelijk gebruik te maken van een vereenvoudigde BBZ-regeling, maar dat heeft niet tot een sterke stijging van de aanvragen geleid in het 4e kwartaal (+ € 1,3 miljoen). Daartegenover staat dat terugbetaling van openstaande BBZ-vorderingen is uitgesteld (- € 1,1 miljoen). Aansluitend bij de landelijke trend is daarnaast minder dan verwacht gebruik gemaakt van de TONK-regeling en ook de TOZO-middelen zijn niet volledig benut (+ € 3 miljoen). Het aantal plaatsingen vanuit de Ergon (loonkostensubsidie) is als gevolg van corona achtergebleven (+ € 1,1 miljoen). Het definitief macrobudget BUIG dat 1 oktober 2021 bekend is gemaakt, is naar beneden bijgesteld. Omdat we in onze begroting al rekening hadden gehouden met een lager budget, leidt dat tot een voordeel (+ € 1 miljoen). De bijstorting in de voorziening dubieuze cliëntdebiteuren is hoger dan begroot (- € 0,5 miljoen). De verwachte stijging op het uitkeringsbestand is uitgebleven en daarnaast zijn er dalende aantallen op een aantal andere regelingen onder de participatie wet (+ € 1,8 miljoen). Onder andere door onbekendheid met de regelgeving wordt er minder studietoelage aangevraagd (+ € 0,3 miljoen). Het aantal re-integratietrajecten blijft achter bij de raming als gevolg van corona maar ook door de krapte op de arbeidsmarkt waardoor meer bereidheid is bij werkgevers om zelf kandidaten op te leiden (+ € 0,4 miljoen). Daarnaast zijn er diverse overige voordelen op werk en inkomen (+ € 0,9 miljoen).

Op de WMO is een afwijking van € 3,8 miljoen. Het beroep dat wordt gedaan op huishoudelijke ondersteuning is met 6,5% gestegen. De aanbieders kunnen echter op dit moment nog niet volledig aan deze toegenomen vraag voldoen waardoor een voordeel op het budget ontstaat (+ € 1,2 miljoen) tegelijkertijd is als gevolg van minder geleverde zorguren ook een lagere bijdrage ontvangen (- € 0,2 miljoen). De uitnutting van de indicaties op maatschappelijke deelname en werk zijn lager en er is meer uitstroom naar de sociale basis en wet langdurige zorg wat beide ook leidt tot minder vervoer naar dagbestedingslocaties (+ € 0,9 miljoen). De vraag naar de ondersteuning zelfstandig leven is in de 2e helft van 2021 afgevlakt (+ € 0,9 miljoen). Op basis van turap 2 werd

een voordeel verwacht op beschermd wonen (+ € 2,7 miljoen). Dit is conform raadsbesluit gereserveerd om in 2022 de doorlopende projectkosten ambulantisering GGZ en de kosten van de doordecentralisatie van beschermd wonen te dekken (- € 2,7 miljoen). Door een grotere afname van cliënten naar de WLZ dan verwacht is per jaareinde een aanvullende afwijking op beschermd wonen (+ € 0,4 miljoen). De meerkosten op de WMO bij maatschappelijk opvang (- € 2,8 miljoen) en de meerkosten beschermd wonen (- € 0,1 miljoen) zijn gedekt uit de saldireserve specifiek coronamiddelen (+ € 2,9 miljoen). Verspreid over diverse posten op de WMO zijn er diverse overige afwijkingen (€ 0,6 miljoen).

Op jeugd is een afwijking van - € 2,7 miljoen. De financiering van jeugd staat sinds de decentralisaties onder druk. Door de coronacrisis is de druk op de jeugdzorg nog verder toegenomen en lopen de kosten voor jeugdhulp op. De arbitragecommissie, ingeschakeld door de VNG, heeft geoordeeld dat het Rijk het tekort dient te compenseren. Via de meicirculaire 2021 is bekend geworden dat het Rijk geld beschikbaar stelt voor de acute problematiek (+ € 6,5 miljoen). Een deel van deze middelen is ingezet ten behoeve van het servicebureau (- € 0,5 miljoen). Het resterend gedeelte van de ontvangen middelen biedt dekking voor het tekort voor de jeugdzorg in de 2e lijn (- € 9,1 miljoen). De meerkosten als gevolg van corona zijn onderdeel van dit tekort en deze zijn aanvullend gedekt uit de coronamiddelen in de saldireserve specifiek (+ € 0,2 miljoen). Op jeugdzorg plus is een tekort vanwege de piek aan instroom voorgaand jaar die ook effect heeft op 2021 (- € 0,3 miljoen). Aanpassing van tarieven van de gecertificeerde instellingen, inrichting van een crisisorganisatie als gevolg van een opnamestop bij twee instellingen en een incidenteel verstrekte bijdrage aan een instelling leidt tot meerkosten op jeugdbescherming/jeugdreclassering (- € 0,7 miljoen). De kosten voor zelfstandig leven en wonen zijn lager omdat 6 van de 7 Variant B aanbieders met het aantal cliënten onder de afgesproken bandbreedte blijft (+ € 0,7 miljoen). Verspreid over diverse posten op de jeugd zijn er diverse overige afwijkingen (+ € 0,5 miljoen). De Jeugdwet kent een open einde. Dat betekent dat de financiële effecten van de vraag-ontwikkeling onzeker zijn. Daarnaast is de uitvoering complex en leidt zwaardere indicatiestelling tot extra lasten. De incidentele middelen nemen meerjarig sterk af met het risico hierbij is dat de incidentele middelen niet effectief genoeg worden ingezet om de tekorten bij jeugd structureel te kunnen verminderen.

De afwijking op programma 7 volksgezondheid en milieu bedraagt € 0,6 miljoen

Het jaar 2021 is voornamelijk gebruikt voor de totstandkoming van de visie omtrent preventie & gezondheid. In 2021 hebben we niet alle middelen ingezet omdat de focus vooral lag op formuleren van beleid en minder op de uitvoering ervan (+ € 0,2 miljoen). Corona is, net als in 2020, ook in 2021 van invloed geweest op de door de Omgevingsdienst uitgevoerde toezicht & handhavingstaken (+ € 0,2 miljoen). Daarnaast is de overlast van de eikenprocessierups in 2021 minder geweest dan in voorgaande jaren, waardoor minder bestrijdingskosten zijn gemaakt (+ € 0,2 miljoen).

Op programma 8 volkshuisvesting en ruimtelijke ordening is de afwijking - € 0,5 miljoen

Op de grondexploitaties(niet bedrijventerreinen) is in 2021 meer aan tussentijdse winst gerealiseerd dan geraamd (+ € 4,7 miljoen). Conform afspraak is een gedeelte van dit resultaat gestort in de reserve bovenwijken (- € 1,9 miljoen) en een gedeelte in de reserve strategische investeringen (- € 2,8 miljoen). De ontvangen bijdrage van private ontwikkelaars voor bovenwijkse voorzieningen (+ € 3,0 miljoen) is eveneens gestort in de reserve bovenwijken (- € 3,0 miljoen). Er is een afwijking op het beheer van de gronden en panden die op een later moment in de grondexploitaties worden ingebracht, de incidentele grondverkoop en de voorbereiding van projecten (+ € 0,2 miljoen). Het behaalde resultaat op de afgesloten facilitaire grondexploitaties is niet geraamd (+ 0,3 miljoen). Door de aanhoudende coronamaatregelen, een inhaalslag m.b.t. nieuwe regelgeving voor kamerverhuur en woningsplitsing en de extra aandacht voor woningbouwversnelling hebben we veel extra vergunningen voor verbouwingen ontvangen (+ € 2,8 miljoen) en heeft de afwikkeling hiervan ook tot meer kosten geleid (- € 1,1 miljoen). Op de dekking van de personele lasten uit projecten wordt een nadeel behaald (- € 3,5 miljoen) omdat de overhead niet meer integraal mag worden doorgerekend. Er is een verschuiving opgetreden tussen de gemaakte uren voor projecten en reguliere exploitatie en de kosten zijn toegenomen. Tot slot zijn er diverse kleine afwijkingen (+ € 0,8 miljoen).

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten liggen ten grondslag aan de totstandkoming van het resultaat 2021 en zijn van belang integraal te duiden:

- Tussentijdse beleidswijzigingen (uitbreiding scope, aanvullend beleid, extra krediet) zijn besloten via separate dossiers en het financieel effect op 2021 is verwerkt in de begroting.

- De tussentijds geprognosticeerde financiële voor- en nadelen op lopend beleid 2021 zijn gerapporteerd bij de tussentijdse rapportages, maar zijn tussentijds niet verwerkt in de begroting. Hierop gelden de volgende uitzonderingen die door de raad besloten zijn:
 - De kapitaallasten zijn - op basis van het raadsvoorstel 'BGW n.a.v. Turap 2' naar beneden bijgesteld;
 - In december 2021 is het dossier reserveringsvoorstel 2021 door de raad vastgesteld. De verwachte budgetvoordelen per jaareinde zijn begrotingstechnisch verwerkt (verlagen budget en storting in de reserve reserveringen). Per jaareinde zijn de werkelijke restantbedragen gestort. Dat leidt op enkele programma's tot afwijkingen die zijn toegelicht;
 - De dekking van de extra lasten en derving van de inkomsten als gevolg van corona zijn tussentijds naar beste inzicht verwerkt.
- De voor- en nadelen op het budget groot onderhoud vastgoed verrekenen we per jaareinde in de in 2019 ingestelde reserves voor onderhoud, tot het moment dat we kunnen terugkeren naar voorzieningen groot onderhoud dan wel reguliere exploitatiebudgetten (te bepalen op basis van de actuele MJOP's). Daarover hebben we in december 2019 de raad met een separate RIB geïnformeerd.
- Op diverse beleidsterreinen voeren we exploitatie-activiteiten projectmatig uit (bijvoorbeeld groot onderhoud, revitalisering bomen, verbeteren luchtkwaliteiten). Bij de start van het project worden de beschikbare middelen samengebracht. Projecten hebben als kenmerk dat ze jaaroverschrijdend zijn. Het toegekende projectbudget is beschikbaar voor alle jaren. De raming per jaarschijf en de realisatie per jaarschijf wijken om verschillende redenen af van de planning. De middelen blijven beschikbaar doordat we deze projecten egaliseren via een reserve (maatschappelijk nut in ontwikkeling). Per programma waar dit aan de orde is, is op de afzonderlijke taakvelden inzichtelijk gemaakt wat de afwijking op jaarschijf 2021 is.
- In 2021 zijn de berekende uurtarieven voor de doorbelasting van de kosten aan de projecten tussentijds herzien omdat bleek dat de werkelijke directe kosten (eigen en inhuur) hoger lagen dan de raming die gebruikt was voor de bepaling van het tarief begin 2021.

Balansbeeld en kengetallen

bedragen x € 1 miljoen

Balans Activa	31-12-2020	31-12-2021	Balans Passiva	31-12-2020	31-12-2021
(Im)materiele vaste activa	695,8	724,2	Eigen vermogen	350,6	393,5
Leningen aan derden	18,9	13,8	Voorzieningen	16,0	16,2
Overige financiële vaste activa	8,1	8,4	Vaste schulden	372,8	356,6
Vorraden	97,9	76,6	Kasgeldleningen	50,0	0,0
Overige vlottende activa	112,8	176,3	Overige vlottende passiva	144,2	233,0
TOTAAL	933,6	999,4		933,6	999,4

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting balansbeeld

Activa

De (im)materiële vaste activa zijn toegenomen met € 28,4 mln. Dit betreft het saldo van de nieuwe investeringen en de afschrijving op de reeds eerder gedane investeringen in maatschappelijk en economisch nut en de bijdrage aan activa in eigendom van derden (schoolgebouwen). Daarnaast is een beperkt gedeelte overgeheveld naar de voorraden (handelspanden). De leningen aan derden zijn afgenomen met € 5,1 miljoen, met name doordat Park Strijp in februari en december heeft afgelost op de achtergestelde lening (- € 5,5 miljoen). Er zijn daarnaast nieuwe leningen verstrekt aan particulieren binnen het zonnepanelenproject Zuidoost-Brabant en op reeds lopende leningen binnen dit project en op starters- en duurzaamheidsleningen via SVn is regulier afgelost (+ € 0,4 miljoen). Onder de overige financiële vaste activa zijn de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen opgenomen. Het aandelenkapitaal van de deelneming breedband is in 2021 uitgebreid (+ € 0,3 miljoen) naar een belang van 37,6%. De voorraden nemen met € 21,3 miljoen af. Dit komt met name doordat de boekwaarden van de voorraad bouwgrond in exploitatie is afgenomen en in beperkte mate door verkoop van de handelspanden (met name Deken van Somerenstraat). De overige vlottende activa nemen met € 63,5 miljoen toe. Dit is opgebouwd uit een toename van de liquide middelen (+ € 0,3 miljoen), toename van de overlopende activa (vooruitbetaalde bedragen en nog te ontvangen bedragen) (+ € 12,5 miljoen) en een toename van de uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar (+ € 50,6 miljoen) waarbij € 60,5 miljoen wordt veroorzaakt door een toename van de uitzettingen in de rijksschatkist en de overige uitzettingen/vorderingen afnemen met € 9,9 miljoen. In de toename van de overlopende activa zien we (net als bij de passiva) het effect terug dat de rijksregelingen -met name SISA- zijn toegenomen.

Passiva

De omvang van het eigen vermogen bedraagt eind 2021 € 393,5 miljoen. De vermogenspositie eind 2021 is verbeterd met € 42,9 miljoen. De reserve eigen kapitaal (+ € 11,5 miljoen) en de bestemmingsreserves (+ 42 miljoen) zijn ten opzichte van eind 2020 toegenomen. Het te bestemmen resultaat over 2021 is lager dan het resultaat eind 2020 (-10,7miljoen).

Stille reserves, zoals de kunst van het Van Abbemuseum tellen niet mee in de omvang van het vermogen. De voorzieningen zijn per saldo met € 0,2 miljoen toegenomen. De grootste mutatie is de inzet vanuit de voorziening riolering ter bekostiging van vervangingsinvesteringen (- € 7,7 miljoen). Deze voorziening is conform begroting ook weer aangevuld (+ € 9,1 miljoen). Daarnaast zijn kosten voormalig personeel, frictiekosten, sociaal plan, WW en wachtgeldverplichtingen afgewikkeld op de personeelsgerelateerde voorzieningen (- € 0,8 miljoen). Het negatief eigen vermogen van de GR Cure is aangezuiverd vanuit de voorziening renaissance en het restant is vrijgevallen (- € 0,6). Het overschot op de exploitatiemiddelen riolering is eind 2021 toegevoegd aan de voorziening tariefsegalisatie riolering (+ € 0,4 miljoen) en verder diverse overige mutaties op de voorzieningen (- € 0,2 miljoen)

De schuldpositie is met € 66,2 miljoen afgenomen. De kasgeldleningen zijn afgelost en daarnaast is voor € 16,2 miljoen aan langlopende leningen (vaste schulden) afgelost. Vanwege de ruime liquiditeitspositie was het niet noodzakelijk om nieuwe lange financiering aan te trekken in 2021. De overige vlottende passiva nemen met € 88,8 miljoen toe. Dit is opgebouwd uit toename van de overlopende passiva (vooruitontvangen en nog te betalen bedragen) (+ € 95 miljoen), een daling van de overige schulden (- € 4,1 miljoen). En het banksaldo dat eind 2020 negatief was, is eind 2021 weer positief en gepresenteerd onder de activa (- € 2,1 miljoen). In de toename van de overlopende passiva zien we (net als bij de activa) het effect terug dat de rijksregelingen -met name SISA- zijn toegenomen.

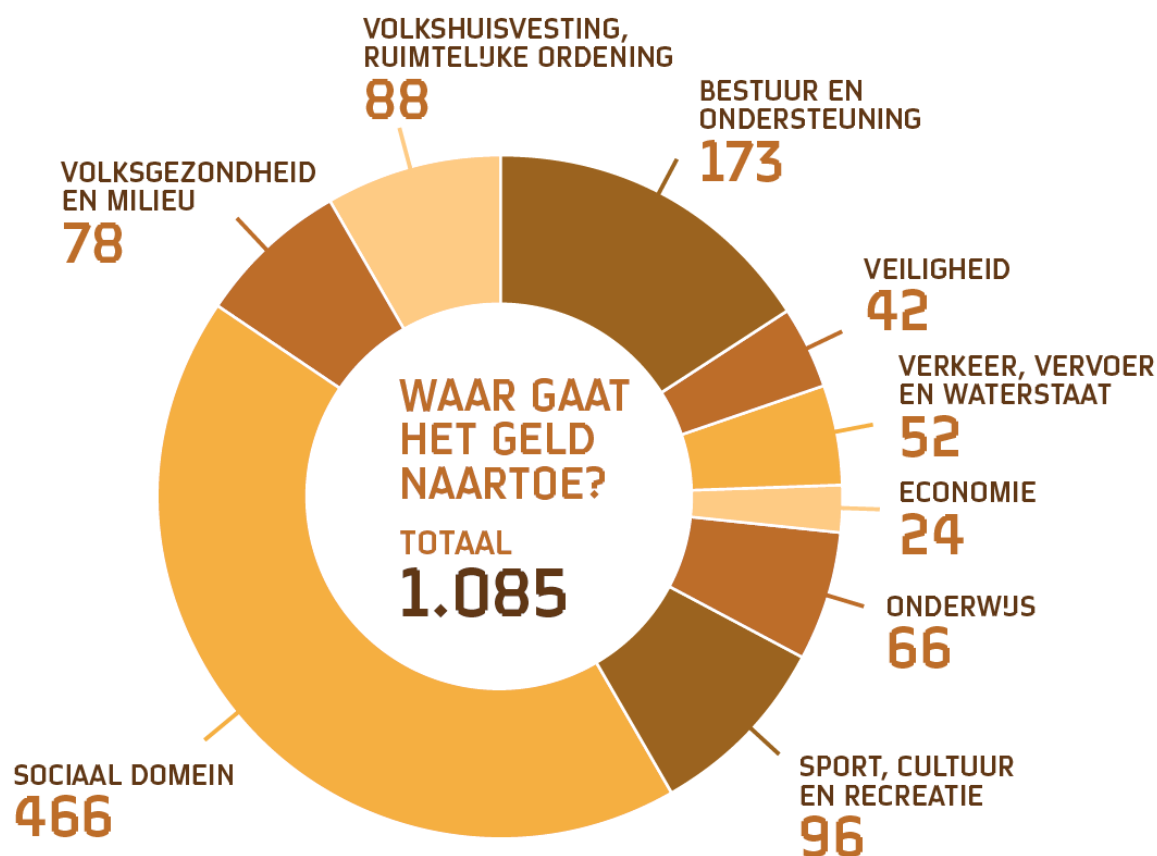
Sturen met normen

We hebben in het verleden sturen met normen geïntroduceerd om financiële ontwikkelingen snel te onderkennen en de sturingsmogelijkheden te vergroten. Sinds 2016 is een dergelijk systeem ook verankerd in het BBV (verslaggevingsvoorschriften). Met de komst van deze kengetallen hebben we onze eigen norm voor het weerstandsvermogen vastgehouden en de eerder geïntroduceerde kapitaallastennorm losgelaten.

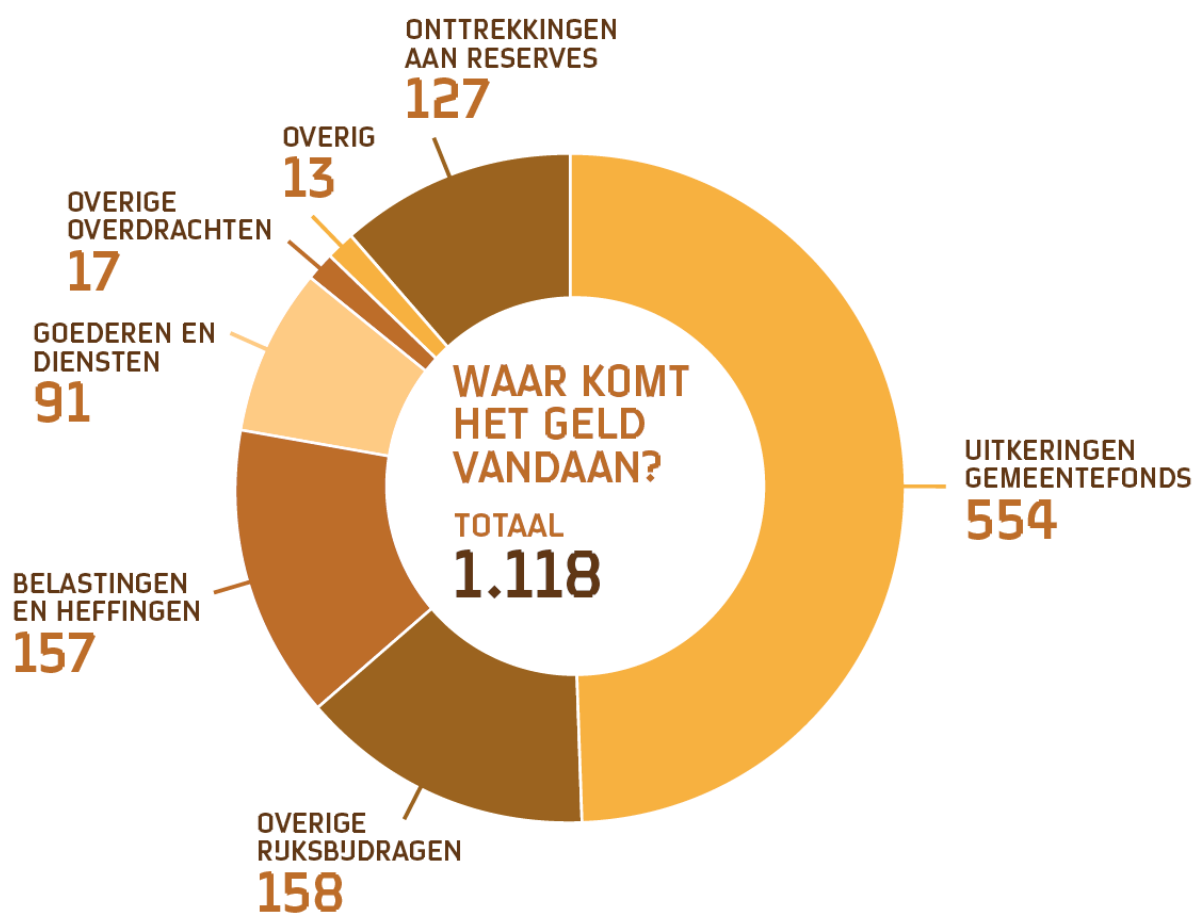
In de paragrafen weerstandsvermogen en financiering zijn de wettelijke kengetallen uitgewerkt en toegelicht.

Norm (bedragen x € 1 miljoen)	rekening 2020	norm 2021	rekening 2021	
kasgeldlimiet	24	80	0	✓
reterisiconorm	28	188	16	✓
weerstandsvermogen	149	93	140	✓
Saldo op structurele posten	8%	0%	8%	✓

Waar gaat het geld naar toe?

Waar komt het geld vandaan?

1.4 Coronacrisis

De in december 2020 ingezette lockdown heeft tot eind april 2021 geduurd. Vanaf dat moment zijn eerste voorzichtige stappen in het openingsplan gezet waarbij Nederland en onze stad langzaamaan weer fasegewijs open is gegaan en de eerder getroffen maatregelen steeds verder versoepeld werden. Voor het eerste halfjaar zijn aanvullende ondersteuningsmaatregelen getroffen in lijn met de getroffen maatregelen in 2020 om de negatieve effecten voor de stad, de inwoners en ondernemers te beperken en de bestaande infrastructuur zoveel als mogelijk in stand te houden. In vervolg hierop heeft uw raad 13 juli het 'raamwerk' vastgesteld waarbinnen het college voor de tweede helft van 2021 en verder in kon spelen op de coronapandemie en kon doen wat nodig was op het gebied van ondersteuning en herstel.

Hoewel we steeds wisten dat het nog onzeker was hoe de pandemie verder zal verlopen en wat de effecten daarvan zijn, waren we, na de eerdere voorzichtige stappen die in het openingsplan waren gezet, in september hoopvol en verwachtten we dat de ondersteuningsmaatregelen afgebouwd konden worden zodat we de focus konden verleggen naar de herstelaanpak. Deze verwachting was in lijn met de aankondiging van het kabinet dat op 1 oktober 2021 een einde zou komen aan het generieke deel van het steunpakket. Redenen hiervoor waren dat iedereen die dat wilde gevaccineerd was, de economie zich goed herstelde en de contactbeperkende maatregelen nagenoeg geheel waren afgebouwd.

In dit positieve beeld kwam eind oktober een snelle kentering. Na een korte periode van versoepelen en positieve vooruitzichten, heeft het kabinet in november en december opnieuw steeds verder beperkende maatregelen ingesteld omdat het aantal besmettingen en de ziekenhuisopnames toenamen. Op 18 december kondigde het kabinet opnieuw een volledige lockdown aan tot 14 januari 2022. Dit heeft stevige gevolgen gehad voor ons allemaal en het (samen)leven in de stad; gevolgen voor inwoners, ondernemers, verenigingen, scholen, andere maatschappelijke instellingen en in het bijzonder voor alle mensen in de zorg.

Het is fijn te constateren dat de stad zich begin 2022 weer heeft kunnen openen en dat we het normale leven weer terugkrijgen, met ruimte voor evenementen en ontmoeting in de stad. Dat betekent niet dat alles weer terug is naar 'normaal'. We weten niet hoe corona zich verder ontwikkelt. Mensen zijn nog voorzichtig, er zijn achterstanden en er is een hoog ziekteverzuim. Veel ondernemers en organisaties hebben flink ingeteerd op hun reserves. Die onzekerheden en risico's maken dat ondersteuning nog niet volledig kan stoppen. We blijven de ontwikkelingen in de stad nauwgezet volgen ook om te zorgen dat er in het zicht van de finish geen ongelukken gebeuren met onze vitale maatschappelijke infrastructuur. Daarnaast willen we onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners een steun in de rug geven waar dat nodig is.

Rijkscompensatie en inzet weerstandsvermogen

In 2020 heeft uw gemeenteraad € 15 miljoen ter beschikking gesteld voor de financiële effecten van corona in de stad en de organisatie. Deze middelen zijn opgenomen in de saldireserve specifiek.

Op 13 juli 2021 heeft uw gemeenteraad besloten (raadsvoorstel kadernota 2022) om in 2021 nogmaals € 15 miljoen vrij te maken vanuit de eigen middelen. Ook deze middelen zijn toegevoegd aan de saldireserve-coronamiddelen. Naast onze eigen middelen zijn ook de algemene compensatiemiddelen van het Rijk (via de circulaire) gestort in de saldireserve specifiek. Vanuit deze reserve vangen we de financiële effecten op. Eventuele nagekomen dekking vanuit het Rijk (via circulaire) storten we in de reserve zodra deze worden toegekend. We zien dat het Rijk veelal achteraf compenseert, daar waar wij vooraf de maatregelen treffen. De reserve heeft daarmee deels een egaliserende functie.

Op basis van de september- en decembercirculaire 2020 hebben we de middelen van het 2e en 3e steunpakket die voor 2021 bestemd waren in de reserve opgenomen. Totaal € 6,1 miljoen.

In 2021 heeft het Rijk het 4e en 5e steunpakket uitgewerkt als reactie op de voortdurende coronacrisis. De middelen van deze steunpakketten zijn toegekend en verdeeld over de gemeenten middels de maartbrief 2021, meicirculaire 2021 en septembercirculaire 2021.

De toegekende compensatie binnen het 4e en 5e steunpakket heeft voor Eindhoven betrekkingen op continuïteit in de zorg (opvang), in standhouden lokale en culturele infrastructuur, extra kosten voor de Tweede Kamer

verkiezingen, extra uitgaven voor buurt- en dorpshuizen, extra toezicht en handhavingstaken (quarantaine) en compensatie van de extra kosten afvalverwerking 2020. Totaal € 1,6 miljoen.

Het 6e steunpakket is bekend gemaakt eind 2021. Een gedeelte van deze middelen is toegekend en verdeeld over de gemeentes met de decembercirculaire. Het betreft de afrekening van de inkomstenderving 2020, continuïteit van zorg (meerkosten jeugd & WMO, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen) compensatie lokale en culturele infrastructuur, meerkosten gemeenteraadsverkiezingen en extra middelen om het exploitatietekort bij de SW bedrijven op te vangen. Conform de gebruikelijk wijze zijn de eind 2021 ontvangen middelen vanuit de decembercirculaire gestort in de reserve circulaires gemeentefonds en worden deze na bestuurlijk besluit in 2022 verdeeld. De toekenning coronacompensatie bedraagt € 7,3 miljoen. Eind 2021 is € 6,9 miljoen ontvangen en gestort in de reserve circulaires. De resterende € 0,3 miljoen komt in 2022. Totaal afgerond € 7,3 miljoen in relatie tot het 6e steunpakket. Op basis van het raadsvoorstel decembercirculaire wordt hiervan in 2022 € 0,8 miljoen toegekend als budget voor de Ergon, € 0,3 miljoen teruggestort in de reserve citymarketing en € 6,2 miljoen gestort in de saldi reserve specifiek coronamiddelen.

In 2022 wordt een aanvullende toekenning en verdeling van compensatiemiddelen verwacht vanuit het 6e steunpakket die nog betrekking hebben op 2021. In het 6e steunpakket is toegezegd dat het kabinet alvast middelen reserveert om de SW-bedrijven in 2022 te compenseren. Daarnaast is de compensatie meerkosten jeugd/WMO over 2021 vastgesteld op een moment dat niet voorzien was in nieuwe beperkende maatregelen. In het 6e steunpakket is aangekondigd dat het Rijk en VNG hebben afgesproken de eventuele meerkosten 2021 die hieruit voortvloeien te betrekken bij de compensatie 2022. Ook zal in 2022 de afrekening plaatsvinden van de inkomstenderving over 2021.

Binnen de steunpakketten zijn ook een aantal specifieke regelingen beschikbaar gesteld. Dit betreft onder andere steun voor zwembaden en ijsbanen, steun voor sportverenigingen, TOZO, TONK en middelen voor de extra handavingsopgave (toets corona toegangsbewijs). Deze specifieke middelen zijn niet gestort in de saldi reserve specifiek, maar direct toegekend aan het betreffende beleidsveld. Uitzondering hierop vormt de aanvullende vergoeding voor TONK, die ontvangen is vanuit de septembercirculaire. Eerder hadden we compensatie ontvangen voor de uitvoering van de TONK-regeling. Dat budget was voldoende omdat per 1 oktober de regeling is gestopt. De aanvullende middelen voor de TONK-regeling (€ 4,0 miljoen) zijn gestort in de saldireserve specifiek- coronamiddelen zodat deze ingezet kunnen worden voor noodzakelijke crisis- en herstelmaatregelen in de volle breedte (besluit raad 21 december raadsvoorstel BGW n.a.v. turap 2).

Daarnaast zijn er middelen voor flankerend beleid binnen de steunpakketten ter beschikking gesteld. Deze middelen zijn eveneens toegekend aan de betreffende beleidsvelden. Daar waar nodig zijn de restant middelen gereserveerd in de reserve reserveringen 2021 (besluit raad 21 december).

Getroffen maatregelen

Onze eigen middelen en de rijksmiddelen zijn ingezet ter dekking van de ondersteuningsmaatregelen en derving van de inkomsten. Over de begrote inzet van de middelen is besloten via de per kwartaal opgestelde dossiers, aangevuld met enkele separate dossiers en turap 2 (alleen inkomstenderving). Per jaareinde hebben we de begrote inzet van de middelen met de reserve op realisatiebasis afgewikkeld (conform raadsbesluit 21 december 2021 raadsvoorstel reserveringen) met inbegrip van de meerkosten jeugd en WMO a.g.v. corona.

Instandhouding van de stad

De getroffen maatregelen in 2021 zijn in het verlengde van de maatregelen 2020 gecontinueerd. Er zijn afspraken gemaakt en regelingen getroffen om te voorkomen dat maatschappelijke partners in surseance van betaling komen en/of failliet gaan als gevolg van de corona crisis en dus om de infrastructuur in stand te houden. Binnen het sociaal domein (welzijn) is lokale steun gegeven aan onze subsidiepartners. Enerzijds door coullance te verlenen op de beoordeling van de lopende subsidieregelingen. En anderzijds hebben we gezorgd voor een tegemoetkoming in de huisvestingskosten voor onder andere buurthuizen. Aan de culturele sector zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld, dan wel is huurkorting verleend om de infrastructuur in stand te houden. Om de toegang voor de steun toegankelijk te houden is het ondernemersloket en corona-helpdesk gecontinueerd. Voor ondernemers hebben we de precario voor de terrassen over 2021 op € 0,00 gesteld en als

verhuurder hebben we geen incasso's en aanmaningen verstuurd en uitstel van betaling verleend in 2021 voor de portefeuilles cultuur en welzijn. We hebben uitvoering gegeven aan de TOZO-regeling en de TONK-regeling. De continuïteit van de zorg hebben we gewaarborgd door de zorgaanbieders de meerkosten te vergoeden en we hebben additioneel subsidie verstrekt aan WIJJeindhoven om de opgelopen achterstallige contacten en werkzaamheden in te lopen. Voor de inwoners is de mogelijkheid gebleven om de reisdocumenten thuis te laten bezorgen, zijn de openingstijden van het inwonersplein verruimd voor betere spreiding en meer ruimte, hebben we extra maatregelen getroffen om de Tweede Kamerverkiezingen op een veilige manier te laten verlopen en is de inzet van het gastteam verlengd om de publieke dienstverlening op locatie volgens de coronaregels te begeleiden. Om de naleving van de landelijke maatregelen te waarborgen is extra ingezet op en verschoven in de prioriteit van toezicht en handhaving. Er is ingezet op regulering van bezoekersstromen in het centrum en we hebben verder doorgepakt op het actieplan voor de binnenstad waarbij het 'nieuwe normaal' vormgegeven wordt in de binnenstad op middellange termijn. Daarnaast hebben we vanuit de coronamiddelen -aanvullend op de SUVIS subsidie vanuit het Rijk- ingezet op de verbetering van de ventilatie binnen de scholen.

Beheersing interne organisatie

Er zijn maatregelen getroffen om de continuïteit van de gemeentelijke organisatie te waarborgen en er zijn extra middelen beschikbaar gesteld om de extra vraag aan ambtelijke capaciteit het hoofd te bieden. Er is verder ingezet op verstrekken van extra hulpmiddelen en uitrollen van de thuiswerkfaciliteitenregeling om ziekteverzuim zoveel als mogelijk te voorkomen.

Financieel beeld inzet coronamiddelen

Visueel zijn de meerkosten en de inkomstenderving over 2021 op hoofdlijn als volgt te duiden:

Meer uitgaven					
Minder inkomsten					
1. Veiligheid	VRBZO, Gemeentelijke crisisorganisatie	Toezicht en Handhaving			
2. Verkeer en Vervoer	Reguleren bezoekers stromen				
3. Economie	Steun ondernemers	Actieplan binnenstad	Toeristen belasting		
4. Onderwijs	Ventilatie scholen				
5. Sport, cultuur en recreatie	Steun sport verenigingen	Steun culturele instellingen	Museum Verhuur Entreegelden		
6. Sociaal domein	Uitvoering TOZO TONK	Bijstand	Steun Buurten dorpshuizen	Minima regelingen Maatschappelijke opvang	Continuering zorg
7. Volksgezondheid en milieu	Cure (afval)				
8. Bestuur	Digitalisering Thuiswerken	Communicatie Dienstverlening	2e kamer Verkiezingen	Parkeren	Precario, OZB, Leges, Belastingen Dividend

Deze kosten en gederfde inkomsten zijn deels opgevangen binnen bestaande budgetten door herprioritering, deels gedekt uit specifieke uitkeringen of bijdragen van derden en deels uit de corona middelen binnen de saldireserve specifiek. In de financiële hoofdlijn (1.3) en de programmaverantwoording (hoofdstuk 2) is toegelicht welke afwijkingen per jaareinde zijn ontstaan ten opzichte van de tussentijds bijgestelde begroting. In bijlage 5 is de inzet van de coronamiddelen uit de saldireserve per onderwerp gespecificeerd.

Doorkijk saldireserve specifiek corona middelen (x € 1 miljoen)	Begroot 2021	Inschatting fin. update Q4 2021	Realisatie 2021	Vershil begroot- realisatie 2021
Stand jaarrekening 2020	11,3	11,3	11,3	
Stortingen 2021				
Kadernota 2022 en raadsvoorstel jaarrekening	+15,9	+15,9	+15,9	
Toegekende compensatie september- en decembercirculaire 2020 ten gunste van 2021	+6,1	+6,1	+6,1	
Toegekende compensatie maart- en septembercirculaire 2021	+1,6	+1,6	+1,6	
Toegekende aanvullende compensatie in septembercirculaire 2021 t.a.v. Tonk	+4,0	+4,0	+4,0	
Terugstorten 'voorfinanciering' toezicht& handhaving en sport	0	+1,8	+1,4	1,4
Totaal stortingen 2021	+27,6	+29,4	+29,0	1,4
Onttrekkingen 2021				
Inzet coronamiddelen o.b.v. dossiers lasten	-21,2	-19,7	-19,8	1,4
Inzet coronamiddelen t.b.v. inkomstenderving baten	-5,9	-5,9	-6,3	-0,4
Totaal onttrekkingen 2021	-27,1	-25,6	-26,1	1,0
Stand reserve 2021- coronamiddelen	11,8	15,1	14,2	2,4
<i>Aanvullende storting in 2022 met betrekking tot decembercirculaire 2021 bedraagt € 6,2 miljoen Daarnaast is in 2021 besloten om voor Q1 2022 € 4,2 miljoen aan coronamiddelen in te zetten.</i>				

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Risico's

De coronacrisis leidt op dit moment niet tot een verhoogd risicoprofiel voor de gemeente. In algemene zin wordt de gemeente grotendeels gefinancierd door de middelen vanuit de algemene uitkering. Eventueel noodzakelijke financiering, vanwege de incidenteel achterblijvende inkomsten als gevolg van corona, kunnen vanuit de gemeente relatief eenvoudig worden aangetrokken en vanuit de algemene reserves zijn we in staat om tijdelijke effecten op te vangen.

Het invoeren van de door de gemeente verleende borg- en garantstelling zou als gevolg van toename van het aantal faillissementen potentieel kunnen toenemen. Echter, de cultuurinstellingen, welzijn en sportverenigingen worden ondersteund met de getroffen maatregelen en steunpakketten waardoor op dit moment geen sprake is van een verhoogd risico en daarnaast is voor de afdekking van het risico met betrekking tot de verstrekte leningen en garanties een reserve beschikbaar. De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen leiden op dit moment ook niet tot extra risico's. Slechts het dividend is in enkele gevallen opgeschort, niet uitgekeerd of naar beneden bijgesteld maar dat is van beperkte omvang.

Door het verlenen van uitstel van betaling neemt het debiteurenrisico in algemene zin toe.

De coronacrisis heeft een toekomstig effect op de toename van de kosten op de regelingen binnen het sociaal domein op het gebied van bijstand, armoede en zorg. In het 3e steunpakket heeft het Rijk oog voor deze gevolgen gehad en daarom heeft ze vanaf begin 2021 middelen voor flankerend beleid ter beschikking gesteld.

De coronacrisis kent ook indirecte effecten. We zien dat er krapte op de arbeidsmarkt is ontstaan. Het is steeds moeilijker om vacatures in te vullen en de inhuurmarkt wordt steeds krappere (met stijgende tarieven). Daarnaast maken we ons grote zorgen over de stijgende bouw- en materiaalkosten, hoge energieprijzen en langere levertijden, want deze zullen van invloed zijn op de projecten en de aanbestedingen.

2. Programma's

Leeswijzer

Algemene toelichting

In dit hoofdstuk is de programmaverantwoording opgenomen. We presenteren de volgende voorgeschreven (BBV) onderdelen in deze programmaverantwoording:

1. De realisatie per programma, die inzicht geeft in de mate waarin de doelstellingen gerealiseerd zijn, wat we daarvoor gedaan hebben, welke verbonden partijen daarbij betrokken zijn en wat dit heeft gekost.
2. Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.
3. Het overzicht van de overheadkosten.
4. Het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting.
5. Een toelichting op het bedrag 'onvoorzien'.

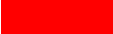
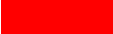
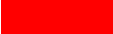
Binnen programma 0 wordt het overzicht van algemene dekkingsmiddelen (programma inleiding), overheadkosten (taakveld 0.4), vennootschapsbelasting (taakveld 0.9) en post onvoorzien (taakveld 0.8) gepresenteerd.

Opbouw van de programmaverantwoording

De raad bepaalt de indeling van de programma's. Per programma zijn taakvelden gedefinieerd. Eindhoven heeft ervoor gekozen om qua programma en daaronderliggende taakvelden aan te sluiten op de voorgeschreven programma- en taakveldindeling van het BBV. Achtereenvolgens zijn in de programmaverantwoording toegelicht:

1. Veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, Cultuur en Recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
0. Bestuur en ondersteuning

We presenteren programma 0 als laatste omdat dit uit veel uiteenlopende taakvelden bestaat.

Inleiding	Hierin staat per thema een toelichting en een doelenboom. Vervolgens wordt per taakveld ingegaan op de drie sturingsvragen (de drie w's).								
	Wat hebben we bereikt? (eerste W-vraag) Hier staan de doelen beschreven.								
	Wat hebben we daarvoor gedaan? (tweede W-vraag) Hier staan de prestaties behorend bij het doel beschreven.								
Indicatoren	De te bereiken doelen en prestaties zijn meetbaar gemaakt met door de raad vastgestelde effect- en prestatie-indicatoren. Ook zijn de belangrijkste speerpunten van 2021 opgenomen. Bij de indicatoren en de prestaties (<i>wat hebben we daarvoor gedaan</i>) wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is verlopen. <table><tr><td></td><td>uitvoering/ indicator verloopt volgens planning</td></tr><tr><td></td><td>uitvoering/ indicator verloopt niet volgens planning maar de planning c.q. raming is bijgesteld en realisatie is geen probleem</td></tr><tr><td></td><td>Uitvoering/indicator verloopt niet volgens planning en realisatie is een probleem</td></tr><tr><td></td><td>Gegeven is niet bekend</td></tr></table>		uitvoering/ indicator verloopt volgens planning		uitvoering/ indicator verloopt niet volgens planning maar de planning c.q. raming is bijgesteld en realisatie is geen probleem		Uitvoering/indicator verloopt niet volgens planning en realisatie is een probleem		Gegeven is niet bekend
	uitvoering/ indicator verloopt volgens planning								
	uitvoering/ indicator verloopt niet volgens planning maar de planning c.q. raming is bijgesteld en realisatie is geen probleem								
	Uitvoering/indicator verloopt niet volgens planning en realisatie is een probleem								
	Gegeven is niet bekend								

	Wat heeft het gekost? (derde W-vraag) Bij "wat heeft het gekost" lichten we de financiële resultaten in de exploitatie toe met een toelichting op de afwijkingen. De begrote en gerealiseerde lasten zijn positief gepresenteerd. De begrote en gerealiseerde baten negatief (-/-). Bij de afwijkingen geldt dat een -/- een nadeel en een + een voordeel is. We geven aan of de afwijking structureel is of niet. Voor onze investeringen voteert de raad een krediet. Dit krediet wordt in meerdere jaren geraamd om uit te geven. De afwijkingen tussen de in 2021 geplande uitgaven en de werkelijke uitgaven lichten we ook toe bij dit onderdeel.
	BBV-indicatoren: deze zijn wettelijk verplicht en gelden voor alle gemeenten. De definities van deze indicatoren zijn vastgesteld en vastgelegd in de regeling beleidsindicatoren gemeenten. Voor de BBV-indicatoren wordt de vergelijking gemaakt met de gemeenten in Nederland en met gemeenten van 100.000 tot 300.000 inwoners. Deze gegevens worden ontleend van de website www.waarstaatjegemeente.nl maar zijn in sommige gevallen niet recent of nog niet bekend. Voor de indicatoren binnen programma 0 geldt dat deze gegevens niet worden ontsloten via de website waardoor vergelijkende cijfers van andere gemeenten niet beschikbaar zijn. Daarom vergelijken we daar realisatie 2021 met realisatie 2020.
	Verbonden partijen: de bijdrage van de verbonden partij aan onze programma's/taakvelden (extra informatie is terug te vinden in de paragraaf verbonden partijen).

Afrondingsverschillen

In de gepresenteerde tabellen kunnen afrondingsverschillen voorkomen. Dit komt doordat de gegevens in de jaarrekening, ter bevordering van de leesbaarheid, op duizendtallen gepresenteerd worden terwijl de automatisch vanuit de administratie ingelezen gegevens op centen nauwkeurig zijn.

Programma 1 Veiligheid

Dit programma omvat twee taakvelden: taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer en taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid. Deze taakvelden hebben we ondergebracht in één thema: veiligheid.

Taakveld 1.1. betreft reguliere taken van de brandweer en taken voor het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen. Voor dit taakveld zijn op gemeentelijk niveau geen afzonderlijke doelen, prestaties en daarbij behorende effect- en prestatie-indicatoren opgenomen. Resultaten worden op regionaal of landelijk niveau bereikt en/of gemonitord en zijn ook in de begroting van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) opgenomen. Bij taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid gaat het om alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, waaronder een veilige woon- en leefomgeving en toezicht en handhaving van de openbare orde.

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid.

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke stad en voor economische en sociale ontwikkeling. Een stad moet niet alleen veilig zijn, de inwoners moeten zich ook veilig voelen. Een veilige stad is de basis om in vrijheid te kunnen wonen, werken en leven. Die verantwoordelijkheid dragen we samen met vele partners.

In Eindhoven is ook in 2021 gewerkt aan een stad waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Om de wijken leefbaar en de stad (internationaal) aantrekkelijk te houden is gewerkt aan een stad met minder overlast en criminaliteit. De corona crisis heeft invloed gehad op de inzet van mensen en middelen en dus ook op de behaalde resultaten.

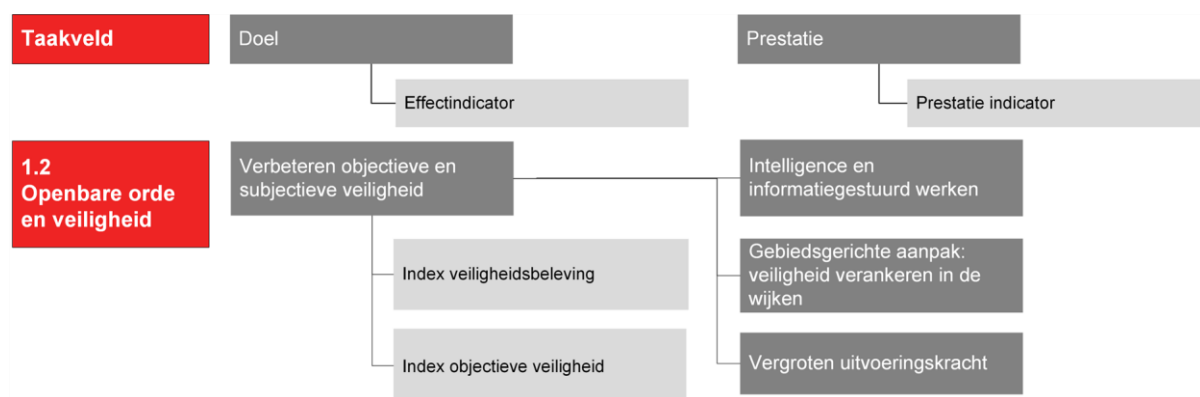
Zo zijn als gevolg van de coronamaatregelen voor het tweede achtereenvolgende jaar meerdere gemeentelijke activiteiten, waarbij het bewaren van de 1,5 meter afstand niet continue kon worden gewaarborgd, niet doorgegaan. Denk hierbij aan evenementen, (BITE)controles en groepsbijeenkomsten. Met veel inzet vanuit Veiligheid is het in perioden, binnen de geldende coronamaatregelen, mogelijk gebleken evenementen doorgang te kunnen laten vinden. Daarbij was in sommige gevallen op het laatste moment sprake van gewijzigde coronaregels, waardoor wijzigingen en aanpassingen noodzakelijk waren in de opzet en inrichting. Het is mede met inzet vanuit Veiligheid gelukt in 2021 de Dutch Design Week (DDW) en Glow als evenement in 2021 plaats te laten vinden.

In het derde kwartaal van 2021 zijn, met inachtneming van de geldende coronaregels, de noodzakelijke BITE-controles weer opgepakt. De maatschappelijke onrust is in 2021 niet afgenomen. De wisselende coronamaatregelen hebben effect op inwoners en bedrijven en maken dat af en toe de spanningen in de samenleving oplopen. Het gehele jaar door, maar vooral in het derde kwartaal van 2021 is een multidisciplinaire en integrale werkgroep maatschappelijke onrust stand by geweest om bij (dreigende) spannende momenten klaar te staan om eventuele maatschappelijk ontwrichtende activiteiten aan te pakken. Tot slot is er veel tijd gestoken om de steeds veranderende nationale en regionale maatregelen in de coronacrisis te vertalen naar gemeentelijk beleid in de vorm van onder meer handelingskaders. Hierbij is ook veel tijd gaan zitten in de coördinatie op de gemeentelijke uitvoering van dit beleid.

Ondanks de coronamaatregelen hebben we vanuit Veiligheid in 2021 toch in grote mate invulling kunnen geven aan het meerjarenbeleid, zoals vastgesteld in het beleidskader veiligheid, waaronder de geprioriteerde veiligheidsprogramma's. In het tweede deel van 2021 is een start gemaakt met een strategische verkenning die input zal opleveren voor een nieuw vast te stellen beleidskader in 2022.

In het kader van toezicht en handhaving leefbaarheid is in 2021, op basis van het jaarlijks uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), uitvoering gegeven aan de VTH-taken.

Op het gebied van dierenwelzijn heeft het jaar 2021 voornamelijk in het teken gestaan van de nieuwe zwerfdierenopvang. Een nieuw gebouw ter vervanging van de Doornakkers is in gebruik genomen en daarnaast is een nieuwe stichting opgericht. Deze stichting, stichting ROZE, voert vanaf 2022 de taken uit met betrekking tot (zwerf)dierenopvang waar voorheen de Dierenbescherming dit deed.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

De coronacrisis had ook in 2021 nog een flinke impact op de Veiligheidsregio Brabant -Zuidoost (VRBZO). Met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) zijn veel bevoegdheden rondom maatregelen bij het kabinet en de Tweede Kamer belegd. Daarmee eindigde formeel de situatie waarmee vergaande maatregelen via tijdelijke noodverordeningen werden opgelegd. Onderdeel van de invoering van de Twm was het aanbieden van een (eind)verslag namens de voorzitter veiligheidsregio aan gemeenteraden over de bestrijding van de crisis. In februari 2021 is het tweede verslag Covid-19 namens de voorzitter aangeboden aan gemeenteraden. Daarna had VRBZO nog steeds een belangrijke taak in de coördinatie en afstemming in de regio. Op regionaal gebied vond via het regionaal beleidsteam (RBT) op bestuurlijk niveau overleg plaats hoe de maatregelen (en versoepelingen) binnen de regio zo uniform als mogelijk worden toegepast. Met de versoepelingen vanuit het Rijk is in juli 2021 ook het crisisniveau afgeschaald. Dat betekent dat ook de crisisorganisatie grotendeels is ontbonden tot een kleine kerngroep. Zo is er bijvoorbeeld geen RBT meer actief in de regio. Wel kunnen er nog naar behoefte bestuurlijke bijpraat momenten worden georganiseerd waarbij Covid-19 het onderwerp is. Naast bovengenoemde inzet op de coronacrisis zijn in 2021 ook reguliere activiteiten met betrekking tot crisisbeheersing en brandweer uitgevoerd. Door de coronacrisis is daarbij in een aantal gevallen wel vertraging ontstaan (zie ook de paragraaf Verbonden partijen).

Vanuit de gemeente Eindhoven is in 2021 uitvoering gegeven aan de gemeentelijke rampen- en crisisorganisatie. Er is ingezet op de verdere doorontwikkeling van de gemeentelijke crisisorganisatie en het opleiden, trainen en oefenen van de gemeentelijke crisisorganisatie. Daarnaast is het bestuur geïnformeerd ten aanzien van beleidsthema's voortvloeiend uit de gemeenschappelijke regeling VRBZO.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Visie 2025 VRBZO:

De bestuurlijke visie 2025 is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio op 7 april 2021. In het uitvoeringsplan wordt per jaar bepaald waar de prioriteiten liggen. Deze zijn onderverdeeld in de thema's samen voor veilig, werken aan een weerbare samenleving en een toekomstgerichte organisatie. In 2021 ging het om het uitwerken van het crisisplan 2.0, optimalisering bevolkingszorg, doorontwikkeling regiobrede crisiscommunicatie en ondersteuning lokale gemeenten. Belangrijk samenhangende tool is de doorontwikkeling Veiligheidsinformatie Platform. Ontsluiten van diverse databronnen via de meldkamer: informatie over weer, verkeer, evenementen, gebouwen en vergunningen. Door de inzet op de coördinatie en aanpak van de coronacrisis zijn niet alle doelstellingen volledig gerealiseerd. Het Veiligheidsinformatie Platform is operationeel en beschikbaar voor alle relevante piketfunctionarissen.

- Meerjarenbeleidsplan VRBZO (2020-2023):

Het bestrijden van de effecten van de coronacrisis, en de werkzaamheden die hieruit voortvloeien, hebben ook in 2021 voor VRBZO de hoogste prioriteit gehad.

De coronacrisis heeft in 2021 veel capaciteit en flexibiliteit van de gehele (crisis)organisatie gevraagd. De VRBZO heeft samen met onder andere gemeenten en politie bijgedragen aan het bestrijden van de effecten van de maatregelen in de crisis. Het doel daarvan was de continuïteit van de zorg en de maatschappij te borgen. Vanuit de crisisorganisatie zijn in 2021 continue de effecten van de coronamaatregelen in goede banen geleid en zijn stakeholders betrokken in het afgekondigde overheidsbeleid. Door deze continue inzet zijn geplande activiteiten op het gebied van crisisbeheersing uitgesteld en zijn taken intern anders ingericht. Ook is nagenoeg alle personele capaciteit Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en Bevolkingszorg ingezet voor het bestrijden van de effecten van de coronacrisis. Werkzaamheden gericht op de regionalisering van de taak van bevolkingszorg hebben hierdoor vertraging opgelopen. Hierbij gaat het om het herinrichten en uitbreiden van werkzaamheden op het gebied van opleiden, trainen en oefenen en de uitrol van het registeren hiervan op kwalitatief (wat heeft men geleerd) en kwantitatief niveau (heeft men deelgenomen).

- Maatregelen coronacrisis:

Op 24 januari 2021 vonden de avondklokrellen in Eindhoven plaats. Het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement heeft na afloop van dit incident de bestuurlijke inzet geëvalueerd. Het advies rapport is in 2021 gepubliceerd. Aanbevelingen uit het rapport zijn opgepakt en onderwerp van gesprek in de afstemming en verantwoordelijkheden tussen de lokale Driehoek en de Veiligheidsregio.

- Opdrachtgever-/opdrachtnemersrelatie gemeente en VRBZO:

Ook bij de voortzetting van de sterke en duidelijke opdrachtgevers- en opdrachtnemersrelatie, noodzakelijk voor een effectieve samenwerking, is de coronacrisis in 2021 van invloed geweest. Er is een duidelijke scheiding aangebracht tussen de rol van burgemeester en de rol van de burgemeester als voorzitter van de VRBZO. Daarnaast wordt en is de VRBZO in 2021 wederom aangesproken op haar adviserende rol. Dit is toegepast en uitgewerkt in de controles rondom brandveiligheid horeca en bijvoorbeeld advisering rondom Koningsdag. Hiervoor is een aparte regionale werkgroep opgericht. De werkgroep was verantwoordelijk voor het beschrijven van de mogelijke scenario's en repressie op Koningsdag zelf.

- Herijking gemeentelijke rampen en crisisorganisatie:

De vastgestelde bestuurlijke visie crisisbeheersing streeft naar een flexibele crisisorganisatie die past bij dynamische incidententypen. In lijn met de visie heeft de veiligheidsregio via het plan 'optimalisering bevolkingszorg' in kaart gebracht waar de komende jaren op wordt ingezet en wat de deelnemende gemeenten moeten leveren. Dit plan is toegepast in de herijking van onze gemeentelijke rampen- en crisisorganisatie. Alle gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden zijn opnieuw in kaart gebracht en gecontroleerd. Het gaat daarbij om een controle van gegevens en inventarisatie.

Tevens is er geïnvesteerd in het ontwikkelen van een gemeentelijk informatieknooppunt voor crisisbeheersing door het ontwikkelen van een nieuw online platform. Dit platform voorziet alle functionarissen van de basisinformatie die zij nodig hebben om hun functie uit te kunnen oefenen.

- OTO-momenten (opleiden, trainen en oefenen) en opleiding gemeentelijke rampen- en crisisorganisatie:

Vanwege de coronacrisis is de uitvoering van de OTO-momenten beperkt tot de noodzakelijke OTO-momenten. Gelet op de noodzaak om herhaaldelijk aandacht te blijven besteden aan het onderwerp crisisbeheersing en de ontwikkelingen in dit vakgebied zijn alle gemeentelijke processen (opvang, ruimte, communicatie, milieu, ruimte, opvang, protocollair en juridisch) in 2021 getraind. Daarnaast zijn de noodzakelijke trainingen voor de ambtenaren rampenbestrijding en de gemeentesecretaris van dienst doorgegaan. Het voltallige college heeft in een thematische sessie stilgestaan bij de taak van de burgemeester en de het samenspel met de technisch voorzitter, gemeentesecretaris van dienst en ambtenaar rampenbestrijding.

Er zijn, in voorbereiding op Koningsdag, aanvullende trainingsprogramma's aangeboden aan gemeentelijke crisisfunctionarissen, inclusief het college. Ter afsluiting heeft het college samen met betrokken (hulp)diensten en onder andere de MCV, DKB, Openbaar Ministerie en Veiligheidsregio de verschillende scenario's/crisistypen en taken en verantwoordelijkheden beoefend in een bestuurlijk doorleefsessie Koningsdag.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	15.315	16.024	15.609	415
Baten	-399	-1.006	-658	-348
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-102	-79	-23
Saldo	14.916	14.916	14.871	45

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Coronatoegangsbewijzen	359	-359	-	-	incidenteel
We hebben op 2 november 2021 besloten om de ontvangen middelen van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) in te zetten ter ondersteuning van de naleving van de controleplicht van het coronatoegangsbewijs op locaties waar dat nodig is. Niet uitgenutte middelen moeten conform voorwaarden worden terugbetaald aan de VRBZO. Door aanpassingen van het kabinetsbeleid in het kader van de coronacrisis zijn niet alle beschikbaar gestelde middelen uitgenut; hierdoor bestaat een positief resultaat op de lasten en als gevolg van de terugbetalingsverplichting een negatief resultaat op de baten.					
Overig	56	11	-23	45	
SALDO	415	-348	-23	45	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Verbeteren objectieve en subjectieve veiligheid

In Eindhoven hebben we in 2021 samengewerkt aan een stad waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Om de wijken leefbaar en de stad (internationaal) aantrekkelijk te houden hebben we gewerkt aan een stad met minder overlast en criminaliteit. De coronacrisis is daarbij in grote mate van invloed geweest op de te bereiken resultaten en binnen de veiligheidsdoelstellingen is als gevolg hiervan sprake geweest van herprioritering.

In 2021 zijn daarbij onderstaande prestaties gerealiseerd.

Intelligence en informatiegestuurd werken

Op basis van intern gegenereerde én extern opgevraagde data zijn in 2021 gebeurtenissen, signalen en trends op wijk-, buurt- en straatniveau in beeld gebracht en geanalyseerd. Deze informatie is als basis gebruikt voor de genomen maatregelen en activiteiten waarmee veiligheidsproblematieken zijn aangepakt. Om de voortgang op de vastgestelde veiligheidsprioriteiten te monitoren zijn bestaande dashboards doorontwikkeld. Deze dashboards vormden stevige pijlers voor tussentijdse duiding, (bij)sturing en prioritering in 2021. Bovendien is er geïnvesteerd in de ontwikkeling van een dashboard Jeugdcriminaliteit. Ter versterking van Toezicht en Handhaving (T&H) zijn meerdere inzetkaarten ontwikkeld (kaarten die op gevraagde thematieken de inzet van Handhaving duiden). In 2021 zijn deze inzetkaarten toegepast binnen de programma's van High Impact Crimes (HIC), Jeugdoverlast & Jeugdcriminaliteit en Zorg & Veiligheid.

Binnen de gebiedsgerichte aanpak van ondermijning hebben we, conform het cyclische IBA model (Intelligence, Besluitvorming en Actie), analyses verricht binnen een integrale informatiecel. Dit continueren we binnen de RIEC-casuïstiek. Ook zijn er in 2021 door middel van een domeinoverstijgende samenwerking analyses uitgevoerd en onderzoeksinstrumenten opgezet ten behoeve van een duurzame, gebiedsgerichte polarisatieaanpak. De uitvoering van deze analyses en de ontwikkeling van onderzoeksinstrumenten zullen in dit kader worden voortgezet en uitgebreid.

In de verdere doorontwikkeling van het informatiegestuurd werken zijn in 2021 de eerste stappen gezet in de realisatie van een veiligheidsinformatieknooppunt (VIK). Zo is een begin gemaakt met de ontwikkeling van een AVG-proof werk- en informatieproces en is de technische inrichting voor de eerste fase gereed. Als gevolg van de aanhoudende coronacrisis en de complexiteit van de privacywetgeving zijn echter vertragingen in dit proces ontstaan.

Gebiedsgerichte aanpak: veiligheid verankeren in de wijken

De coronacrisis met de daarbij behorende maatregelen is in 2021 van invloed geweest op de integrale acties in Oud-Woensel. Er is daardoor op onderdelen op andere wijze invulling gegeven aan de gebiedsgerichte aanpak van ondermijning in dit gebied. De communicatie richting de wijk is verder versterkt. Deze is in 2021 breder qua inhoud en meer gericht op het sterker maken van de wijk tegen overlast en criminaliteit. De controles van BITE moesten vanwege de aanhoudende strenge coronamaatregelen nog steeds worden aangepast of konden niet doorgaan. Binnen de mogelijkheden hebben we wel de dynamische verkeerscontroles, flexibele pandcontroles door BITE (6 actiedagen) en gerichte acties op samenscholing en drugsoverlast (20 actiedagen in samenwerking met politie en binnen RIEC verband) uitgevoerd. Deze acties zijn zoveel als mogelijk gecombineerd met preventietrajecten binnen het BOTOC-project. Met de inzet van een straatmanager hebben we bekeken hoe we een duurzamere invulling aan de panden kunnen geven en het snelle wisselen van ondernemingen in panden tegen kunnen gaan. Dit doen we ook waar mogelijk binnen RIEC-casuïstiek. Dit is een langdurig proces, wat niet direct tot effect leidt. Hierbij worden ook de mogelijkheden die het Volkshuisvestingsfonds biedt, betrokken. Er is een bijeenkomst geweest met vastgoedeigenaren en er is geïnvesteerd op het organiseren van communicatie rondom het herkennen en opvolgen van signalen van criminaliteit en ondermijning, zowel bij het sociaal domein als bij vastgoedeigenaren.

In Gestel hebben we in 2021 eveneens als gevolg van de coronacrisis beperkt invulling kunnen geven aan de gebiedsgerichte aanpak. De inzet heeft zich met name toegespitst op incidenten. Actuele ontwikkelingen zijn gevolgd en in samenspraak met de partners is daar inzet op gepleegd. Als pilot zijn er, ook in Gestel, twee wijk GGD-ers actief geweest die hebben geacteerd op signalen van personen die verward gedrag vertonen in de openbare ruimte. Daarnaast hebben we vanuit veiligheid actief ontwikkelingen gemonitord van de actieve jeugdgroepen.

Vergroten uitvoeringskracht

In de tweede helft van 2021 hebben we vanuit veiligheid diverse acties ondernomen om het inzicht in de concrete dreigingen en veiligheidsvraagstukken binnen en vanuit de gemeente te vergroten. Hierdoor kunnen veiligheidsmaatregelen en personele inzet veel directer worden gekoppeld aan de aard en omvang van onveiligheid. Bovendien wordt de uitoefening van de gezagsfunctie naar externe partners nadrukkelijk inhoudelijk gefaciliteerd vanuit een zelfstandige informatiepositie als gemeente. Daardoor wordt de inzet (en dus slagkracht) van die partijen veel meer geconcentreerd op de echte vraagstukken en onderliggende problematiek. In samenspraak met het Ruimtelijk Domein is de inzet van Toezicht en Handhaving (T&H) capaciteit op de veiligheidsvraagstukken ingeregeld en voor realisatie van de veiligheidsdoelstellingen is ook in 2021 gebruik gemaakt van incidenteel beschikbaar gestelde externe middelen. De coronacrisis is daarbij van invloed op de geplande uitvoeringsactiviteiten en heeft geleid tot bijstelling en herprioritering van uitvoeringskracht. Zowel voor cameratoezicht als voor informatiegestuurd werken zijn met incidenteel beschikbaar gestelde middelen de eerste voorbereidingen getroffen, noodzakelijk voor de daadwerkelijke uitbreiding en doorontwikkeling. De coronacrisis en vertragingen bij de ontwikkeling van het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) zijn ook hierbij van invloed op de resultaten.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Index veiligheidsbeleving De index van 2021 is verbeterd ten opzichte van de index van 2020 en is hoger dan de begrote index voor 2021. Van 2018 tot 2021 was juist sprake van een lichte verslechtering. De cijfers voor de index komen uit de veiligheidsmonitor. Hoewel er op indicatorniveau (binnen de index veiligheidsbeleving) stijgingen zijn kan in de populatie niet van een statistisch significante stijging ten opzichte van 2020 gesproken worden. Dit betekent dat gemiddeld genomen over heel Eindhoven en alle indicatoren (Veiligheidsgevoel: % voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt, % perceptie veel criminaliteit in eigen buurt, rapportcijfer veiligheid in eigen buurt en Buurtproblemen: % veel last van fysieke verloedering, % veel last van sociale overlast, rapportcijfer prettig wonen in eigen buurt) de gerapporteerde subjectieve veiligheid gelijk is gebleven	100,8	>101,4	101,6
 Index objectieve veiligheid De index van 2021 is verbeterd ten opzichte van de index van 2020 en is hoger dan de begrote index voor 2021. Dit betekent dat gemiddeld genomen over heel Eindhoven en alle indicatoren (binnen de index objectieve veiligheid) er een daling is in het aantal registraties. De stijging is vooral te wijten aan een verbeterde indexscore voor de elementen 'inbraak' (zowel woning- als schuurinbraken) en het element 'geweld' (vooral overvallen). Vanuit het programma HIC is door middel van awarenesscampagnes in traditionele, sociale en out of home media ingezet op inbraakpreventie. Daarnaast is door de organisatie van webinars voor inwoners en buurtpreventieteams aandacht gevraagd voor inbraakpreventie. Met betrekking tot onder andere overvallen is in de Week van de Veiligheid aandacht besteed aan de mogelijkheden voor ondernemers om criminaliteit te voorkomen en (medewerkers) meer alert en weerbaar te maken	103,1	>103,2	105,2

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- **Programma High Impact Crimes (HIC):**

Ook in 2021 heeft corona een grote impact gehad op het organiseren van met name fysieke activiteiten. Zo konden fysieke bijeenkomsten voor buurtpreventen niet doorgaan, konden er geen informatiebijeenkomsten voor bepaalde doelgroepen worden georganiseerd en kon de BuurTent maar zeer beperkt worden ingezet. In 2021 is onder andere door de organisatie van webinars gezocht naar een alternatief. Zo is er voor de buurtpreventieteams een webinar ontwikkeld met als thema "hoe om te gaan met jeugd(overlast)". Hiermee is tegemoet gekomen in de behoefte van een groot aantal buurtpreventieteams en aangesloten bij een actualiteit in delen van de stad. Daarnaast is er in samenwerking met de politie en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) een stadsbreed webinar georganiseerd onder de noemer 'Geef oplichters en inbrekers geen kans!' De kijkers kregen adviezen en tips om zich weerbaar(der) te maken tegen een inbraak of een babbelturc, of in de digitale val trappen van cybercriminelen. Door de inzet van

traditionele, sociale en out of home media is met name tijdens de zomerperiode en in de week van de veiligheid aandacht besteed aan onder andere inbraakpreventie, cybercriminaliteit en het belang van aangifte doen. Ook is er een helingawareness campagne uitgerold rondom een groot aantal parkeergarages. Parkeerders kregen een flyer met tips om de kans op een auto-inbraak te verkleinen.

De doorontwikkeling op de persoonsgerichte aanpak (PGA) is on hold gezet, in afwachting van de herijking van de escalatieketen. Nazorg voor slachtoffers van een overval of geweldsincident heeft plaatsgevonden en de doorontwikkeling op de aanpak van heling is vertraagd omdat er minder Toezicht & Handhaving capaciteit beschikbaar was als gevolg van herprioritering ten behoeve van de coronamaatregelen. Met extra incidentele intensiveringsmiddelen van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn gedurende een aantal weken in de zomer extra toezichthouders ingezet. Zij zijn ingezet in de stadsdelen Gestel en Strijp, Tongelre en Stratum en Woensel Noord. Inzet vond plaats op hot spots en hot times ter preventie van woninginbraken, overvallen, straatroven, inbraken in schuren en garages, (brom)fietsdiefstal, auto-inbraken en jeugdoverlast.

- Programma Jeugdoverlast en -criminaliteit:

Door vanuit het programma jeugdoverlast en -criminaliteit meer in te zetten op een balans tussen preventie en repressie (bijvoorbeeld voor de inzet van bestuurlijke maatregelen) waren we als ketenpartners sneller in staat om jeugdgroepen aan te pakken. Het uitdelen van Last onder Dwangsommen heeft in een aantal wijken snel het verschil kunnen maken. Er is meer aandacht geweest ook voor de groepsaanpak waardoor we makkelijker het onderscheid konden maken tussen kopstukken en meelopers in een overlastgevende groep. Vooral in Tongelre (Doornakkers) en Vaartbroek heeft dit gezorgd voor het snel terugbrengen van rust in de wijk.

De focus vanuit het programma is komen te liggen op het voorkomen van jonge aanwas, dit in nauwe samenhang met de BOTOC aanpak waarin we scherpe keuzes hebben gemaakt om vooral te focussen op de datalijnen (om zodoende uiteindelijk de voedingsbodem voor doorgroei in de criminaliteit te kunnen verklaren en hiermee ook te voorkomen.) De BOTOC aanpak maakt gebruik van Stichting Jeugdcoach en de BackBone Academy die heel gericht en met succes aan de slag zijn met de jonge aanwas. Deze persoonsgerichte interventie zorgt voor goede begeleiding van jongeren en biedt ze perspectief.

Daarnaast is er veel aandacht geweest voor online awareness en weerbaarheid vooral in de keten rondom scholen. Dit heeft ertoe geleid dat scholen, politie, jongerenwerk en gemeente snel konden reageren op signalen en daar ook naar konden handelen.

De inzet van hoodprotectors en de integrale aanpak van de ketenpartners heeft voor rust gezorgd rondom manifestaties en oud en nieuw. Het vooral delen en duiden van signalen en de preventieve inzet werpt vruchten af. Dit ook weer in combinatie met het inloopspreekuur van de scholen. Ook zijn er praktische handelingskaders gedeeld rondom acute problemen van scholen (denk aan sexting, money mules, steekincidenten). De inzet op online veiligheid heeft verder vorm gekregen en de bewustwording en urgentie daarom heen zijn nog meer toegenomen. Het inloopspreekuur is ook groeiende in aantal deelnemers.

- Programma Zorg en Veiligheid:

Vanuit het programma Zorg en Veiligheid beperken we zo veel als mogelijk het risico dat iemand tussen het wal en het schip terecht komt. Dit doen we door tijdig, met onze partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden. Zo wordt overlast en verdere escalatie voorkomen. Hiervoor hebben we in 2021 de gemeentelijke escalatieketen op het snijvlak van zorg- en veiligheid herijkt. Taken, rollen en verantwoordelijkheden op het gebied van keten-, proces- en casusregie zijn samen met sleutelpartners vernieuwd, vastgesteld en geïmplementeerd. Ook is in 2021 de basis gelegd voor een heroriëntatie op outreachend werk. Het doel van de heroriëntatie is om de juiste zorg eerder op de juiste plek te krijgen, zodat verdere escalatie op het gebied van zorg en veiligheid kan worden voorkomen. Ook wordt gewerkt aan een betere opvolging van politiemeldingen inzake overlast door verward gedrag, hetgeen veiligheid en leefbaarheid in wijken bevordert. Samen met uitvoerende zorg- en veiligheidspartners zijn huidige knelpunten en wensen voor de toekomst in kaart gebracht. Tevens is op het thema outreachend werk de basis gelegd voor informatiegestuurd- en gebiedsgericht werken door middel van het ontwikkelen van een prototype voor een monitor en is een pilot Wijk-GGD gestart in de wijken Gestel en Oud Woensel. Op het gebied van nazorg ex-gedetineerden zijn resultaten geboekt op het uitwerken van lokale en regionale werkprocessen voor de uitvoering van het landelijk bestuurlijk akkoord 'Kansen bieden voor re-integratie'. Doel van deze inzet is om de kans op recidive te verminderen. Tot slot is er rondom het thema mensenhandel regionaal beleid ontwikkeld en vastgesteld inzake preventie, signalering, handhaving, veiligheid en zorg.

- Programma Ondermijning/georganiseerde criminaliteit:

In 2021 is de aanpak in Oud-Woensel gecontinueerd en uitgebreid. We hebben onderzocht hoe we de zichtbare uitingen van criminele netwerken (overlast en drugscriminaliteit) repressief beter konden aanpakken, in nauwe samenwerking met de politie. Daartoe zijn ongeveer 20 gerichte acties op drugshandel uitgevoerd, evenals het inzetten van de APV bij samenscholing en pilot lasten onder dwangsom bij

drugshandel. Bij drugscriminaliteit is specifiek ingezet op de combinatie met preventie, in het kader van het BOTOC – project. Daarnaast zijn handhavingstrajecten gecontinueerd op ondernemers die de illegale situatie niet herstelden, zoals het open zijn zonder exploitatievergunning. De wet Bibob wordt intensief ingezet. We zijn zichtbaar aanwezig geweest, handhaven waar het moet en spreken aan waar het kan.

Preventie is verder ingevuld door uitvoering van projecten onder BOTOC, zoals inzet van bijzonder jongerenwerk in Vaartbroek en omgeving en Woensel-Zuid. Daarnaast is geïnvesteerd op bewustwording van medewerkers in het sociaal domein van de effecten en signalen van ondermijnende criminaliteit.

Binnen financieel-economische ondermijning hebben we ingezet op vastgoedeigenaren en op interne weerbaarheid. Er is een leerkring geweest met vastgoedeigenaren in Oud-Woensel en er is gesproken over de mogelijkheden om goede huurders te contracteren. Dit hebben we in samenwerking met de straatmanager verder ontwikkeld. Intern hebben we alle expertises in de gemeente die werken rondom het thema vastgoed bezocht en bij elkaar gebracht in de vastgoedtafel. Doel is bewustwording van medewerkers binnen de gemeente, herkennen van signalen van ondermijning in een vroeg stadium én het samen verkennen van de handelingsmogelijkheden daarin.

- Programma Radicalisering en Polarisatie:

Ondanks de coronacrisis hebben de geplande activiteiten ten aanzien van bevorderen bewustwording, vakmanschap en vroeg signalering in 2021 doorgang kunnen vinden. Trainingen en webinars in dit kader zijn deels fysiek en deels online aangeboden afhankelijk van de geldende coronamaatregelen.

In oktober hebben we het eerste congres “Een Eindje Samenleven” georganiseerd voor circa 200 professionals uit de stad.

De deelnemers waren zeer positief over deze dag waar kennis en netwerken de belangrijkste doelen waren. Nieuwe signalen die via het Meld- en Adviespunt of via het periodiek afstemmingsmoment met politie zijn binnengekomen, zijn uitgelopen en indien noodzakelijk zijn ze opgeschaald naar de weegtafel van het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Vanaf september is een analist/onderzoeker begonnen die binnen het programma Polarisatie en Radicalisering fenomeenanalyses en onderzoeken uitvoert.

Projecten binnen de actielijn versterken van de weerbaarheid die in 2020 als gevolg van de coronacrisis on hold zijn gezet, zijn opnieuw opgepakt, gestart en/of deels afgerond. Dit betreffen de projecten Ouders in Positie, Weerbaarheidstraining kwetsbare jongeren, Jongeren aan zet, Bondgenoten netwerk, Ambassadeuren netwerk, Inclusieve school en Connecting Eindhoven. Het project Samenleven in Verscheidenheid in de wijk Erp is gestart.

We zien dat het aantal manifestaties in 2021 sterk is gestegen ten opzichte van 2020. Alle manifestaties worden inmiddels eenduidig conform een opgesteld proces en aanpak afgehandeld. Het aantal manifestaties dat niet vooraf wordt aangemeld is sterk toegenomen.

- Programma Woonoverlast:

Net als in 2020 is nog steeds sprake van een hoog aantal meldingen woonoverlast. Deze stijging is ingezet gedurende de coronapandemie. Dit zien we terug in het aantal meldingen bij het meldpunt woonoverlast, maar ook in het aantal aanmeldingen bij Buurtbemiddeling. Als gevolg van de coronacrisis heeft de aanpak zich met name gericht op de extreme woonoverlast (bijvoorbeeld door gedrag, vervuiling en (fysiek) gevaarlijke situaties) in samenwerking met de partners. Reguliere controles woonoverlast hebben in 2021 geen doorgang gekregen, gelet op de coronamaatregelen. De bemiddelingstrajecten vanuit Buurtbemiddeling zijn gedurende het jaar wederom toegepast binnen de kaders van de geldende maatregelen. Er is een nieuwe start gemaakt in de totstandkoming van het convenant woonoverlast, nadat consensus is gevonden in de uitgangspunten rondom de gegevensdeling tussen de betrokken partners. Ook wordt aangesloten bij de uitgangspunten volgend uit de herijking van de escalatieketen en de toetsingen die in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn uitgevoerd. Ten aanzien van verkrijging van inzicht op het gebied van malafide verhuur en het misbruik van vastgoed is een projectleider ingehuurd om zowel binnen als buiten de organisatie de samenwerking te zoeken op deze thema's. Ook is aangesloten op lopende ontwikkelingen en nieuwe initiatieven om dit inzicht te vergroten en om een mogelijke aanpak te verwezenlijken.

- Programma Weerbare overheid:

Binnen het programma Weerbare overheid wordt gewerkt aan het actualiseren van de basistaken integriteit en veiligheid (veilig werken/veilige publieke taak). Die benaderen we niet meer afzonderlijk, maar als thema's die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Werken aan weerbaarheid raakt de hele organisatie. Rode draad in het programma was het versterken van ons netwerkbewustzijn en het leren detecteren van (onbedoelde) integriteits- en veiligheidsrisico's die bij het netwerken aanwezig kunnen zijn. Hiermee houden we oog voor het belang van netwerken, maar voorkomen we ook dat door oneigenlijk druk en dreiging democratische besluitvorming onder druk komt te staan. Het verhogen van (netwerk)bewustzijn en een

weerbare overheid komt in diverse activiteiten terug.

In 2021 is onder regie van het programma de nulmeting Weerbaarheid en Ondernijning afgerond. Om het handelingsperspectief bij agressie en geweld te vergroten zijn in 2021 diverse handelingskaders opgeleverd en een integraal toegangsbeleid (fysiek, mentaal, digitaal) vastgesteld.

Op bestuurlijk niveau is een weerbaarheidscheck voor politieke partijen en een weerbaarheidsscan voor college en gemeentesecretaris opgeleverd. De eerste is, middels een workshop aangeboden aan de (lokale) politieke partijen en bedoeld voor de werving en selectie van kandidaat raadsleden en kandidaat wethouders. De weerbaarheidsscan voor college en gemeentesecretaris is gericht op de toetsing van de geschiktheid en benoembaarheid en het verhogen van het (netwerk)bewustzijn van de (kandidaat) bestuurders. De scan wordt overigens niet alleen bij aanvang van het college toegepast, maar ook halverwege de collegeperiode. In deze tools is aandacht voor zowel integriteit, veiligheid als netwerkbewustzijn. De weerbaarheidsscan is in 2021 getest op het zittende college.

Tot slot is er, in het kader van het versterken van de basistaak integriteit het meldpunt integriteit herijkt en heeft het online Festival van de Weerbaarheid plaatsgevonden (22 t/m 25 maart).

Het programma is in 2021 met beperkte capaciteit uitgevoerd. Hierdoor zijn niet alle producten gerealiseerd. Zo is een advies over de borging van de aanpak (organisatorisch én beleidsmatig) niet opgeleverd en zijn op het gebied van veilig werken (nog) niet alle protocollen en werkwijzen geactualiseerd. Door het ontbreken van structurele middelen is de programmatische aanpak op 31 december 2021 geëindigd.

• Toezicht en handhaving leefbaarheid:

In het kader van toezicht en handhaving leefbaarheid hebben we op basis van het jaarlijks uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) uitvoering gegeven aan de VTH-taken. We hebben daarbij - vanuit veiligheid, sociaal- en ruimtelijk domein – samen gewerkt aan het vergroten van de bereidheid om de regels na te leven en ruimte te maken voor fysieke initiatieven die passen binnen de spelregels. Te denken valt aan ondernijning, waarbij het bestuurlijk interventie team Eindhoven met name ingezet heeft op integrale controles in het gebied Oud-Woensel, de aanpak in het kader van misbruik vastgoed en actiedagen woonoverlast. Daarnaast hebben we jeugdboa's ingezet bij de aanpak van overlast door jongeren. De focus ligt op het contact en in gesprek zijn met jongeren in het buitentoezicht.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	18.050	27.775	25.424	2.351
Baten	-1.680	-8.981	-8.184	-797
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.507	-797	-710
Saldo	16.370	17.287	16.444	843

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Toezicht en handhaving	353	339	-710	-18	incidenteel
Het continu aanpassen van de maatregelen in samenhang met de nodige beperkingen en verplichtingen die bleven gelden maakte dat de extra tijdelijke inzet van BOA's noodzakelijk was. In totaal is via dossiers € 1.805.000 uit de coronamiddelen verstrekt. Van deze middelen is € 353.000 niet besteed. Een deel is niet besteed aan inhuur, omdat ondanks verwoede pogingen om personeel te werven voor toezicht en handhaving van de coronamaatregelen een klein deel van de beschikbare fte's niet ingevuld kon worden door arbeidskrapte. Wel zijn er extra kosten gemaakt door corona voor o.a. extra materiaal voor de nieuwe BOA's, illegale stort en schadevergoedingen. Daarnaast is vanuit het Rijk een specifieke uitkering beschikbaar gesteld. Op basis van de voorwaarden van de uitkering is € 339.000 rechtmatig besteed ter dekking van meerkosten die a.g.v. corona voor toezicht en handhaving gemaakt worden. Omdat vanuit de coronareserve al uit eigen middelen voorgefinancierd is ontstaat een voordeel op de baten wat per jaareinde is verrekend met de geraamde onttrekking voor handhaving uit de coronamiddelen.					
Dierenopvang	92	-282	-	-190	incidenteel
Als gevolg van vertraging in het vergunningentrajec heeft ook de bouw van de nieuwe locatie van voor de regionale zwerfdierenopvang vertraging opgelopen. Uiteindelijk is de dierenopvang in december 2021 opgeleverd. Het gebruik en de huurinning zullen per 1-1-2022 ingaan. Conform de initiële planning zijn echter baten en lasten voor een heel jaar begroot in 2021.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Veiligheidsprojecten	1.263	-1.263	-	-	incidenteel
Als gevolg van de coronacrisis is vertraging ontstaan in een aantal veiligheidsprojecten. Gelden kunnen conform voorwaarden ook nog in 2022 worden ingezet. Voor niet bestede gelden bestaat een terugbetalingsverplichting. Door de vertraging bestaat incidenteel een voordeel op de lasten in 2021 en omdat de middelen nu voor 2022 beschikbaar zijn een nadeel op de baten in 2021. Per saldo is het resultaat neutraal. Het betreft: - SPUK Preventieve aanpak tegen ondermijning (€1.042.000): met deze middelen wordt de voedingsbodem voor criminaliteit weg genomen en wordt jongeren zicht geboden op een alternatief, op perspectief en wordt ingespeeld op de context die van invloed is op de keuzes die zij maken. - Versterkingsgelden Radicalisering 2021 (€144.000): dit betreft middelen ter ondersteuning van de lokale aanpak van radicalisering. Middelen worden ingezet voor activiteiten zoals; uitvoeren van analyses en onderzoek en het organiseren van intervisiebijeenkomsten voor professionals. - Intensiveringsmiddelen High Impact Crimes (HIC) en Jeugdoverlast en -criminaliteit (JOC) (€76.000): hiermee kan in het kader van HIC meer invulling worden geven aan preventieve activiteiten en de doorontwikkeling op de Persoons Gerichte Aanpak (PGA). Met betrekking tot JOC kan maatwerk worden geleverd ten behoeve van de actuele problematiek in de wijken Eckart en Vaartbroek.					
Apparaatskosten TV1.2	392	-	-	392	incidenteel
Dit betreft de afwijking op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk kosten met betrekking tot personeel, zie ook paragraaf bedrijfsvoering).					
Versterkingsgelden Radicalisering en Polarisatie 2020	-132	132	-	-	incidenteel
Versterkingsgelden Radicalisering 2020: dit betreft middelen voor preventie (voorkomen en tegengaan) van radicalisering, extremisme en terrorisme. Het gaat om gerichte preventie, waarmee wordt voorkomen dat de meest kwetsbare groepen radicaliseren of het gericht zorgen voor het doorbreken van het radicaliseringsproces. Middelen waren conform voorwaarden beschikbaar voor 2020 en 2021. Deze middelen waren in 2021 niet begroot. Omdat in 2021 kosten zijn gemaakt bestaat een negatief resultaat op de lasten en omdat de middelen in 2021 nog gebruikt mochten worden een positief resultaat op de baten. De niet uitgenutte middelen van de versterkingsgelden 2020 ad €116.702 betalen wij in 2022 terug aan het Rijk.					
Gebiedsgericht werken	186	-	-	186	incidenteel
Als gevolg van de coronacrisis is, door herprioritering, sprake van een incidenteel positief resultaat op het beschikbare budget gebiedsgericht werken. Controles en andere fysieke inzet zijn in intensiteit verminderd en aangepast.					
Incidentele ontvangst Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland (TF-RIEC BZ)	-	112	-	112	incidenteel
Betreft een incidentele ontvangst vanuit Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland (TF-RIEC BZ) als gevolg van gecompenseerde BTW over de periode 2012 tot en met 2019. Vanuit de gemeente Eindhoven is in dit kader eerder €159.647,38 als suppletie bij het BTW-compensatiefonds ingediend en ook ontvangen. Op verzoek van de gemeente Tilburg en TF-RIEC BZ is op basis van besluitvorming dit bedrag vervolgens in zijn geheel overgemaakt naar TF-RIEC BZ. Hiervan is uiteindelijke €112.247 weer terug overgemaakt naar de gemeente Eindhoven.					
Overig	197	165	-	362	incidenteel
Resultaat diverse algemene veiligheidsbudgetten (baten €66.000 positief), programmabudgetten (lasten €26.000 positief en baten €26.000 positief), budget veiligheidsmaatregelen toezicht en handhaving (lasten €78.000 positief en baten €10.000 negatief) en budgetten samenwerkingsverbanden (lasten €67.000 positief en baten €34.000 positief). Daarnaast resultaat diverse overige budgetten (lasten €26.000 positief en baten €49.000 positief)					
SALDO	2.351	-797	-710	844	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsopgave	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	4.550	4.448	4.459	-10
Bijdrage derden	0	-46	-44	-2
Saldo	4.550	4.402	4.415	-13

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 1 Veiligheid zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	2020	110	130	130
Het aantal verwijzingen naar Halt is in de gemeente Eindhoven vergelijkbaar met het aantal in gemeenten uit dezelfde grootteklasse (100.000-300.000 inwoners) en het gemiddelde van de aantallen in de 4 grote gemeenten (>300.000). Het aantal verwijzingen is in het peiljaar 2020 (13) ten opzichte van 2019 (16) behoorlijk gedaald. Dit zien we ook terug bij de gemeenten in dezelfde grootteklasse en het gemiddelde van de aantallen in de 4 grote gemeenten (>300.000).				
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2020	2,0	2,9	3,8
De BBV-indicatoren die betrekking hebben op openbare orde en veiligheid in de gemeente Eindhoven zijn (net zoals op basis van peiljaar 2019) op basis van peiljaar 2020 slechter in vergelijking tot de indicatoren van alle Nederlandse gemeenten en de gemeenten in dezelfde grootteklasse (100.000-300.000 inwoners). Omdat de gemeente Eindhoven steeds internationaler wordt en heeft te maken met grootstedelijke (veiligheids)problematiek zijn de indicatoren van de gemeente Eindhoven op dit gebied beter vergelijkbaar met de 4 grote gemeenten (> 300.000 inwoners). Het betreft hier de indicatoren zoals gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Bij alle toelichtingen geldt dat de coronacrisis van invloed is op de indicatoren. Bij voorgaande toelichtingen was dit niet het geval. In de gemeente Eindhoven is de indicator m.b.t. winkeldiefstallen in 2020 (3,8) verbeterd ten opzichte van de indicator in 2019 (4,2). Ook in de 4 grote gemeenten zien we een verbetering ten opzichte van 2019. De coronacrisis en de maatregelen voor de winkels hebben waarschijnlijk bijgedragen aan de verbetering van de indicatoren. Vanuit de gemeente Eindhoven wordt, op basis van het beleidskader veiligheid, niet extra op dit thema ingezet				
Gewelddsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2020	4,5	5,2	7,5
Net zoals bij peiljaar 2019 scoort de gemeente Eindhoven, ten opzichte van de 4 grote gemeenten, bij deze indicator alleen slechter dan de gemeente Utrecht. Ten opzichte van 2019 (8,5) is de indicator in de gemeente Eindhoven in 2020 verbeterd (7,5). Dit zien we ook bij de 4 grote gemeenten terug. De coronacrisis is van invloed op deze indicator. Eerder bleek dat uitgaansgeweld van invloed was op deze indicator. Door de coronamaatregelen aan de horeca zien we onder andere een verbetering op dit onderdeel. Vanuit het programma High Impact Crimes wordt onder andere ingezet op het tegengaan van uitgaansgeweld				
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	2020	1,8	1,9	2,3
De indicator is in 2020 (2,3) verbeterd ten opzichte van 2019 (3,1). We zien deze verbetering ook terug bij de 4 grote gemeenten. Ook in 2019 was ten opzichte van 2018 reeds sprake van een verbetering. De opgelegde coronamaatregelen zijn van invloed geweest op de ontwikkeling van deze indicator. Binnen de gemeente Eindhoven wordt hier extra op ingezet vanuit het programma High Impact Crimes.				
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	2020	6,2	7,3	9,7
Net zoals in 2019 scoort de gemeente Eindhoven bij deze indicator het slechtst ten opzichte van alle gemeenten in Nederland, dus ook t.o.v. de 4 grote gemeenten. Onder deze indicator vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Ten opzichte van 2019 (10,7) is sprake van een verbetering (2020: 9,7). In Amsterdam en Utrecht is eveneens sprake van een verbetering. In Rotterdam en Den Haag is sprake van een verslechtering.				

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 1 Veiligheid zijn dat de volgende:

Taakveld 1.1: GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden.

VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

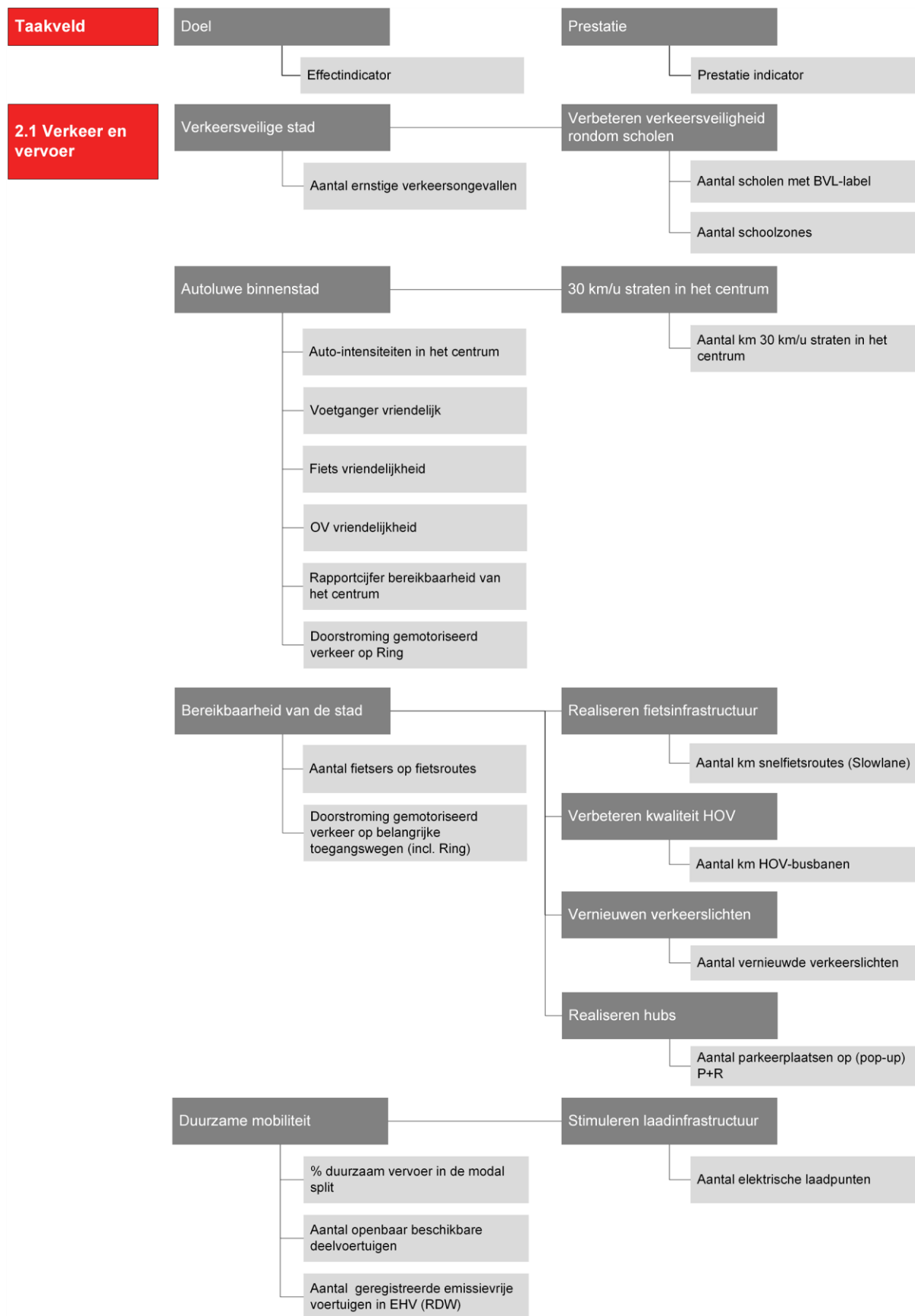
Dit programma omvat de taakvelden 2.1 Verkeer en Vervoer, 2.2 Parkeren, 2.3 recreatieve havens, 2.4 Economische havens en waterwegen en 2.5 Openbaar vervoer.

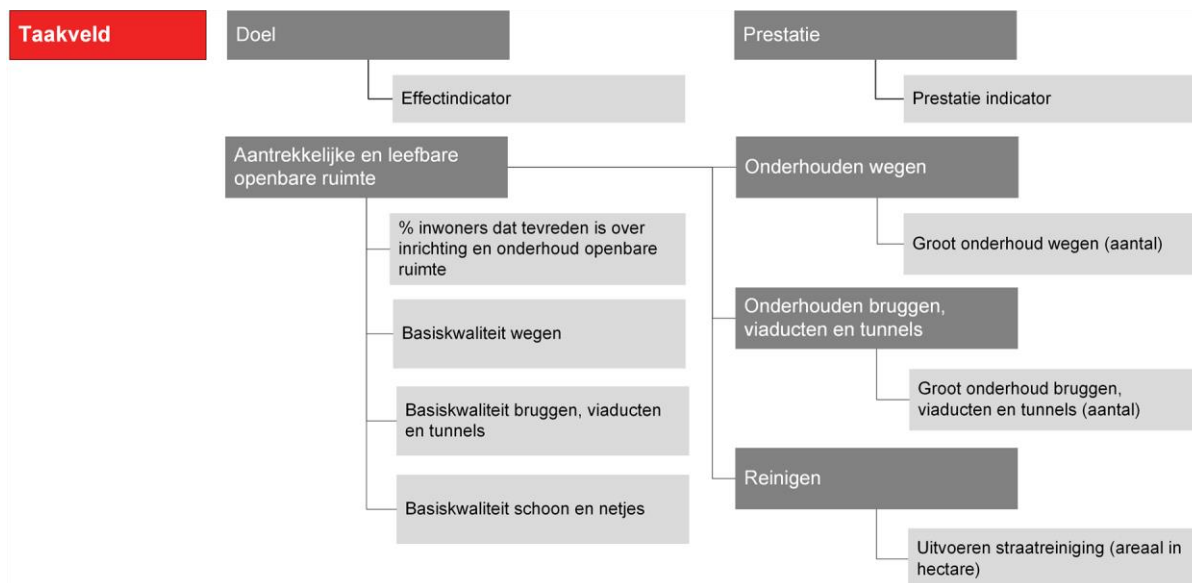
Dit programma bestaat uit vijf taakvelden. Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer omvat niet alleen taken voor verkeer en vervoer maar ook de bijbehorende infrastructuur en het onderhoud. Denk hierbij aan verkeersmaatregelen, openbare ruimte, civieltechnische kunstwerken en verlichting van wegen en onderhoud. De taakvelden 2.2 Parkeren en 2.5 Openbaar vervoer dragen bij aan de doelstellingen van taakveld 2.1. De taakvelden 2.3 en 2.4 kennen, mede gezien de ligging van Eindhoven een zeer beknopte toelichting omdat hier geen specifiek beleid op is.

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar vervoer

Het programma draagt bij aan een gezonde, aantrekkelijke en bereikbare stad. Dit jaar hebben we op een aantal thema's, zoals verkeersveiligheid en doorstroming geïntensiveerd. Zo hebben alle scholen nu een schoolzone en is de op diverse locaties de doorstroming verbeterd door het gebruik van slimmere verkeerslichten. Daarnaast hebben we de Geldropseweg heringericht en zijn we verder gegaan met het aantrekkelijker maken van het centrumgebied. Met de definitieve oplevering en ingebruikname van de P+R Gennepse Parken is er een alternatief gerealiseerd voor het parkeren in de binnenstad. Er zijn belangrijke voorbereidingen getroffen voor het uitgestelde BO MIRT van 2021 en we hebben samen met Rijk, de provincie en de regio vervolgstappen gezet om de bereikbaarheid in de Brainport te verbeteren in samenhang met de verstedelijkingsopgave. In 2021 hebben we diverse onderhoudsprojecten afgerond die bijdragen aan het op basis kwaliteit brengen en houden van de stad. Door het uitvoeren van dagelijks onderhoud (o.a. reinigen, onkruidbestrijding, zwerfafval ruimen en in de winter gladheidsbestrijding) is de stad schoon, heel, netjes en veilig gehouden. Ook is aan een aantal straten groot onderhoud uitgevoerd. Zo is de deklaag vervangen van o.a. de Diamantring, de Eisenhowerlaan en de Fakkellaan. Ook is gestart met de uitvoering van een aantal herinrichtingen, waarbij de straten ook meteen klimaatadaptief worden ingericht, onder andere door zoveel mogelijk te ontharden en vergroenen. Voorbeelden zijn de Airbornelaan en de Willem van Kesselstraat. In 2021 is de planvorming gestart van o.a. het groot onderhoud aan de Judealaan e.o. en de herinrichting van de Boschdijk binnen de Ring. Ook is, net zoals voorgaande jaren, aandacht besteed aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en is bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte gestimuleerd. In dat kader zijn er onder andere vijf ommetjes gerealiseerd. Duurzaamheid en circulariteit zijn begrippen die steeds meer vorm hebben gekregen in de openbare ruimte. Zo is de verlichting in de Geldropseweg, Kennedylaan en op Parkforum vervangen door LED. De Airbornelaan is het tweede project dat in uitvoering is, waarbij specifieke aandacht is besteed aan circulariteit. Het betreft een traject dat straks ook in andere projecten toegepast gaat worden.

2.1 Verkeer en vervoer

Verkeersveilige stad

We hebben met extra intensiveringsmiddelen ingezet op de verkeersveiligheid in de stad, onder andere met gedragsmaatregelen zoals campagnes, maar ook door samen met de stad te kijken hoe subjectieve verkeersonveilige plekken verbeterd kunnen worden.

Verbeteren verkeersveiligheid rondom scholen

In 2021 zijn alle schoollocaties (daar waar de locatie geschikt is) voorzien van een schoolzone. Uitzondering hierop zijn 2 locaties waar in 2022 werkzaamheden plaatsvinden en dus werk met werk wordt gemaakt.

Autoluwe binnenstad

In 2021 hebben we gewerkt aan een aantrekkelijke binnenstad, dit hebben we gedaan door duurzame mobiliteit zoals lopen, fietsen en OV te stimuleren. Bij grote ontwikkelingen is de parkeernormennota toegepast. Bij herinrichtingen in en rond het centrum zijn straten heringericht als 30 km/u (Grote Berg en Geldropseweg).

30 km/u straten in het centrum

De werkzaamheden aan de kruising Mathildelaan zijn doorgeschoven naar het voorjaar van 2022, samen met de sanering op de Emmasingel en maatregelen op de westelijke Binnenring.

Bereikbaarheid van de stad

De Brainport regio bleef ook in 2021 het goed doen. Door de Coronamaatregelen en het thuiswerkadvies stond de bereikbaarheid van de regio in 2021 minder onder druk. Desalniettemin laten de cijfers zien dat er ten opzichte van 2020 een sterke groei zit in de mobiliteit, waardoor de noodzaak om mobiliteitstransitie te realiseren onverminderd groot blijft. Dit blijkt ook uit het MIRT onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainport.

Realiseren fietsinfrastructuur

De complexiteit bij het realiseren van fietsroutes neemt toe. Op zowel fietsroute Eindhoven – Helmond als op de fietsroute HTCE – De Run is in 2021 intensief gewerkt aan vooruitgang. Zo is er onder andere gestart met het realiseren van een fietsstraat op de parallelweg Prof. Dr. Dorgelolaan.

Verbeteren kwaliteit HOV

De P&R Aalsterweg is gerealiseerd en per 1 juni 2021 geopend voor publiek. Verder zijn er belangrijke stappen gezet om HOV3 (Huizingalaan – Eindhoven Airport) tot realisatie te brengen

Vernieuwen verkeerslichten

Jaarlijks vervangen we ca. 11 verkeersregelinstallaties. We hebben dit jaar geïntensiveerd op de vervangingen en zijn er 16 verkeersregelinstallaties vervangen en/of nieuw geplaatst.

Realiseren hubs

De P&R Aalsterweg is geopend per 1 juni 2021. Daarnaast zijn er proeven gedaan met pop-up hubs op WoensXL en parkeerplaats Wolvendijk..

Duurzame mobiliteit

Naast de inzet op meer lopen, fietsen en het OV, hebben we ook ingezet op het verschonen van de Eindhovense mobiliteit. Dit hebben we gedaan door elektrische (deel)mobiliteit te stimuleren, door het faciliteren van voldoende laadinfrastructuur en het aanscherpen van de milieuzone (per 1 januari 2022)

Stimuleren laadinfrastructuur

Mede door de snelle groei van het aantal elektrische auto's is ook het aantal (semi)publieke laadpalen in Eindhoven gegroeid.

Aantrekkelijke en leefbare openbare ruimte

We hebben hier invulling aan gegeven door het uitvoeren van het dagelijks onderhoud (reinigen, onkruid verwijderen, aanpak zwerfafval ect.), het uitvoeren van groot onderhoud en vervangingen . Om bewegen te stimuleren hebben we in 2021 5 ommetjes gerealiseerd.

Onderhouden wegen

Er is uitvoering gegeven aan het onderhoudsprogramma 2021. Een aantal projecten is vertraagd, maar wel gestart in 2021. De Strijpsestraat is op verzoek van ondernemers verschoven naar begin 2022.

Onderhouden bruggen, viaducten en tunnels

Het onderhoudsprogramma is uitgevoerd. Twee projecten hebben als gevolg van complexiteit vertraging opgelopen. De uitvoering van deze twee projecten start begin 2022.

Reinigen

Alle openbare ruimte in beheer bij de gemeente is gereinigd

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal ernstige verkeersongevallen In 2021 zijn 107 ernstige ongevallen geregistreerd, waarvan 2 met dodelijke slachtoffers. Overige ongevallen betreft het aantal ziekenhuis gewonden. Het gaat hier nog om de voorlopige cijfers. Hiermee lijkt de scherpe daling van verkeersslachtoffers in 2020 eenmalig te zijn.	75	104	107
 Auto-intensiteiten in het centrum Ten opzichte van het basisjaar 2020 waarin de Menukaart Autoluw is vastgesteld is het aantal verplaatsingen met motorvoertuigen in het centrum met 9 procent toegenomen. Ten opzichte van het laatste pre-corona jaar (2019), heeft er een daling van 2% plaatsgevonden.	-	98	98
 Voetganger vriendelijk De waardering van voetgangers in het centrum is hoog en de afgelopen jaren stabiel gebleven	-	7,5	7,4

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Fiets vriendelijkheid De waardering van fietsers in het centrum is hoog, dit is in lijn met de positieve waardering van fietsvriendelijkheid uit afgelopen jaren.	-	7,5	7,4
 OV vriendelijkheid Het openbaar vervoer wordt ondanks de impact van de coronamaatregelen nog steeds goed gewaardeerd.	-	7,3	7,2
 Rapportcijfer bereikbaarheid van het centrum Het algemene rapportcijfer van het centrum is opgebouwd uit fiets, OV en auto bereikbaarheid. Deze scoort een 7,4 uit de inwonersenquête.	7,4	7,4	7,4
 Doorstroming gemotoriseerd verkeer op Ring De gemiddelde doorstroming op de Ring tijdens de spits in 2021 is ten opzichte van 2019 (laatste jaar voor impact van corona maatregelen) verbeterd met 26%.	-	102	126
 Aantal fietsers op fietsroutes Het aantal fietsers op fietsroutes in Eindhoven is in 2021 ten opzichte van 2019 (laatste jaar voor impact van corona maatregelen) afgenomen met 1%. Ten opzichte van 2020 is er een sterke stijging te zien van 16% meer fietsers.	-	104	99
 Doorstroming gemotoriseerd verkeer op belangrijke toegangswegen (incl. Ring) De belangrijkste toegangswegen buiten de Ring, zoals de Kennedylaan, Boschdijk en Leenderweg, stroomden in 2021 13% beter door ten opzichte van 2019 (laatst jaar voor impact van corona maatregelen).	-	102	113
 % duurzaam vervoer in de modal split Het aandeel duurzaam vervoer in de totale modal split is moeilijk te beïnvloeden. Hoewel we zien dat het absoluut aantal fietsers stijgt, is het aandeel van voetganger, fiets en OV iets afnemend ten opzichte van voorgaande jaren, maar nog steeds boven het begroot percentage.	63%	≥61%	62%
 Aantal openbaar beschikbare deelvoertuigen In Eindhoven hebben we een vergunningenmodel waarin verschillende vormen van deelmobiliteit worden mogelijk gemaakt. In 2021 waren er deelfietsen (525), -scooters (400) en auto's (182) van meerdere aanbieders.	-	650	1107
 Aantal geregistreerde emissievrije voertuigen in Eindhoven (RDW) Het aantal emissievrije auto's (zowel volledig elektrisch, waterstof als plug-in hybrid) is in 2021 sterk gestegen	-	2.152	3845
 % inwoners dat tevreden is over inrichting en onderhoud openbare ruimte We zien een onverwachte daling in de tevredenheid ten opzichte van de vorige jaren. Dit blijkt niet direct uit de tevredenheid over de losse onderwerpen binnen de openbare ruimte. Het rapportcijfer over het onderhoud van de buurt is gelijk aan voorgaande jaren gebleven (6,9) en voor het schoonhouden van de buurt een 6,7 (was 6,8). We houden in de gaten of deze daling zich doorzet. Indien dit het geval is wordt nader onderzoek gedaan naar de verklaring, zodat er waar nodig op de aanpak kan worden bijgestuurd.	75%	>75%	67%
 Basiskwaliteit wegen In 2021 heeft de weginspectie plaatsgevonden. Hier uit blijkt dat 87% van de wegen voldoet aan de vastgestelde kwaliteit. De afwijking wordt voornamelijk verklaard, doordat projecten die reeds gepland (en financieel gedekt zijn) nog niet uitgevoerd zijn. Vervanging van deze wegen worden de komende 2 jaar uitgevoerd. Hiermee rekening houdend bedraagt het percentage dat nog niet voldoet 11%. We zijn bezig met een inhaalslag met name op het gebied van voetpaden, om deze achterstand verder in te lopen.	-	90%	87%
 Basiskwaliteit bruggen, viaducten en tunnels	97,7%	90%	94%

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Basiskwaliteit schoon en netjes	95%	90%	95%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal scholen met BVL-label Doel was om meer scholen te laten mee doen aan het Brabants VerkeersveiligheidsLabel. Er zijn 38 scholen die het BVL-label behaald hebben. Er zijn daarnaast 7 scholen die voor behalen van het label tijdelijk even zijn gestopt. Daarnaast zijn er 12 scholen die niet mee doen, of definitief zijn gestopt.	31	50	38
 Aantal schoolzones Het doel was 56 schoollocaties, echter waren er in 2021 in Eindhoven voor regulier basisonderwijs maar 55 schoollocaties. Bij alle locaties is een schoolzone aangebracht, met uitzondering van 2 locaties waar de realisatie van schoolzone gekoppeld is aan reguliere werkzaamheden die gepland staan in 2022.	50	56	53
 Aantal km 30 km/u straten in het centrum Afgelopen jaar is de Grote Berg ingericht als 30 km/u. Hiermee is het aantal wegen wat nog ingericht is als 50 km/u afgenomen met 500 meter. Werkzaamheden kruising Mathildelaan zijn verplaatst van 2021 naar 2022. Dit zorgt voor een afwijking tov begroting.	-	2,2	2,5
 Aantal km snelfietsroutes (Slowlane) In 2021 zijn er geen deeltrajecten van de Slowlane gerealiseerd.	-	30,5	30,5
 Aantal km HOV-busbanen In 2021 zijn er geen HOV-busbanen gerealiseerd.	24	25	24
 Aantal vernieuwde verkeerslichten In 2021 zijn er 16 verkeersregelinstallaties (VRI) geplaatst. In 13 gevallen ging het om een vervanging van een verouderde VRI. In 3 gevallen ging het om locaties waar eerst nog geen verkeerslichten stonden. 37 VRI's van de 177 zijn verouderd.	136	149	140
 Aantal parkeerplaatsen op (pop-up) P+R In Eindhoven zetten we in op meer overstaplocaties, zoals P+R's en hubs. In 2021 hebben we hubs op P+R Meerhoven, P+R Gennep Parken en pop up hubs op WC Woensel en op de Wolvendijk. De capaciteit op pop-up's is iets lager dan begroot	-	950	910
 Aantal elektrische laadpunten Het aantal elektrische laadpunten is fors gestegen. Hierbij gaat het om zowel publieke als semi publieke laadpunten.	-	850	1313
 Groot onderhoud wegen (aantal)	8	9	9
 Groot onderhoud bruggen, viaducten en tunnels (aantal) De vervanging van de bruggen Genderpark is in januari 2022 gestart in plaats van in 2021, omdat de voorbereiding van het project in verband met de complexiteit meer tijd heeft gekost. Dit geldt ook voor het groot onderhoud aan het viaduct Beukenlaan	3	5	3
 Uitvoeren straatreiniging (areaal in hectare) Alle openbare ruimte in beheer van de gemeente is gereinigd.	1.356	1.366	1.351

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Een aantrekkelijke en toekomstbestendige openbare ruimte:

De openbare ruimte wordt klimaatadaptief en toegankelijk ingericht (conform het handboek openbare ruimte dat rekening houdt met het VN-verdrag Handicap). Groen en water worden zichtbaar versterkt door te ontharden (vergroenen). Dit draagt bij aan een leefbare en aantrekkelijke openbare ruimte. Hier hebben we uitvoering aan gegeven in de herinrichtingsprojecten die in 2021 zijn gestart, zoals De Koppele en de Baronielaan.

- Het inrichten van de openbare ruimte, zodat deze uitnodigt tot bewegen en ontmoeten en het stimuleren van het gebruik van duurzamer vervoer.:

In 2021 is hier uitvoering aan gegeven door bij herinrichtingen de openbare ruimte zoveel mogelijk te vergroenen. Ook hebben we 5 ommetjes gerealiseerd. Het asfalt van de fietsverbinding door het Philips van Lennepark is vervangen. In het kader van het nieuwe wegenbeheerplan 2021-2024 geven we de komende vier jaar een extra impuls aan het omvormen van tegelfietspaden in asfalt. In 2021 zouden we het fietspad Kloosterdreef, en de tegelpaden langs de St. Jorislân vervangen. De St Jorislân kon in 2021 niet uitgevoerd worden in verband met werkzaamheden aan andere wegen. De Kloosterdreef wordt later uitgevoerd in verband met extra onderzoek naar het effect op de bomen langs het fietspad. In 2021 zijn daarom het fietspad 1e Lieve de Keylaan en Tilburgseweg voorbereid. Uitvoering start Q1 2022. We streven ernaar om eind 2022 ook twee nieuwe fietspaden uit het Wegenbeheerplan te asfalteren, zodat we de achterstand dan weer hebben ingelopen.

- Circulariteit in onderhoudsprojecten:

In 2021 is het onderzoek afgerond naar het toepassen van circulariteit in onderhoudsprojecten. Hier is een handreiking voor opgesteld, zodat de kennis toegepast kan worden in andere projecten. De handreiking is opgesteld aan de hand van het toepassen van circulariteit in o.a. het project Airbornelaan, waar de uitvoering halverwege 2021 is gestart en in het project Ruysdaelbaan en omgeving. De uitvoering van dit project start in 2022.

- Mobility as a Service (MaaS):

In 2021 is de app van TURNN die voort komt uit de Mobility as a Service-pilot (MaaS) gelanceerd voor medewerkers van ASML. Door het wegvallen van de zakelijke kilometers van de gemeente Eindhoven tijdens de corona maatregelen, is dit doorgeschoven naar 2022.

- Maatregelenpakket Bereikbaarheid De Run:

In het Maatregelenpakket Bereikbaarheid De Run zijn belangrijke stappen gezet om de bereikbaarheid van De Run en omgeving te verbeteren. Zo zijn de werkzaamheden van de Kempenbaan Oost / aansluiting Karel de Grotelaan op de A2/N2 aanbesteed en is de bestemmingsplanprocedure doorlopen. Daarnaast is er in een intensief participatieproces gewerkt aan de fietsroute tussen HTCE en De Run.

- No-regret maatregelen bundelroute:

In 2021 is het besluit genomen om de afrit vanaf de Ring naar de Kennedylaan te verdubbelen van één naar twee rijstroken. Om dit zo goed mogelijk te koppelen aan een relatief rustige periode, om zo hinder te voorkomen, zijn de werkzaamheden in vakantieperiode in 2022 gepland.

- Autoluw centrum:

Met de inrichting van de Grote Berg en de Geldropseweg zijn twee belangrijke straten in en rond de binnenstad heringericht. Hierbij is meer ruimte voor voetganger, fiets en OV. Werkzaamheden op de kruising Mathildelaan-Emmasingel volgen in 2022.

- Maatregelen SmartwayZ.nl en bereikbaarheidsagenda:

In 2021 zijn diverse projecten uit de regionale bereikbaarheidsagenda op stoom gekomen. Zo is er op de Dorgelolaan gestart met de realisatie snelfietsroute tussen Eindhoven en Helmond. Ook zijn belangrijke stappen genomen voor de aanleg van HOV3 tussen Huizingalaan en Eindhoven Airport en zijn er slimme verkeersregelingen geïmplementeerd.

- Uitrollen I-VRI's:

Alle nieuwe verkeerslichten in Eindhoven zijn intelligente verkeersregelininstallaties (i-VRI's). In 2021 hebben we 16 verkeerslichten vervangen of nieuw gerealiseerd (in Eindhoven Noordwest). Ook is er vanuit de intensivering van verkeersmanagement middelen ingezet op het verbeteren van de doorstroming op specifieke trajecten, zoals de Sterrenlaan.

- Proefcasus Eindhoven Airport:

Het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO), de permanente overlegstructuur rond de luchthaven, is opgericht en van start gegaan. Daarnaast zijn binnen het LEO diverse werkgroepen opgestart om verdere uitwerking te geven aan het advies van Pieter van Geel (Opnieuw Verbonden) ten behoeve van een kwalitatieve ontwikkeling van de luchthaven in de periode 2020-2030. In het advies zijn 5 speerpunten benoemd: sturen

op minder geluidsbelasting, bijdragen aan klimaatdoelstellingen, verbeteren luchtkwaliteit, meerwaarde voor de regio en vertrouwen vanuit omgeving.

- **Verkeersveiligheid:**

De verkenning naar de verbetering van zowel doorstroming als verkeersveiligheid van de aansluiting van de Ring bij de Hugo van der Goeslaan is in 2021 opgestart. Ook zijn (bijna) alle schoollocaties voorzien van een schoolzone. Voor twee schoolzones geldt dat er in 2022 werkzaamheden plaatsvinden, waardoor dit in 2022 wordt afgerond. Op aandachtspunten zijn we met betrokkenen intensief in gesprek om te komen tot concrete verkeersveiligheidsoplossingen, een voorbeeld daarvan is de Kruisstraat.

- **Smart mobility:**

In 2021 is de samenwerking met andere B5 steden op het gebied van smart mobility gecontinueerd. Op het gebied van slim parkeren zijn er bijvoorbeeld parkeersensoren ingezet op openbare parkeerplaatsen in de binnenstad, om zo zoekverkeer te verminderen en een beter beeld van de bezetting te krijgen. Ook zijn er op twee locaties (WoensXL en parkeerplaats Wolvendijk) proeven gedaan met pop up P+R's en deelmobiliteit.

- **Doorstroming in het bijzonder de Ring:**

In 2021 is er een uitgebreide inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden om de doorstroming op de Ring te verbeteren. Hieruit zijn quick wins naar voren gekomen zoals op de aansluitingen met Leenderweg en Geldropseweg. Ook zijn verkeerslichten op de Ring (onder andere vanuit de intensiveringsmiddelen) vernieuwd en beter afgesteld zodat verkeer beter kan doorstromen

- **Personele inzet:**

De extra inzet van personeel heeft er onder andere toe geleid dat er meer ingezet is op functioneel onderhoud van verkeerslichten.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	37.580	41.943	31.438	10.505
Baten	-2.694	-10.177	-4.855	-5.322
Mutatie reserves (TV 0.10)	-298	2.267	6.067	-3.800
Saldo	34.588	34.033	32.650	1.383

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Projecten (geen investeringen)	9.713	-6.231	-3.482	-	incidenteel
Het gaat hier met name om onderhouds- en verkeerprojecten waarbij het moment van feitelijke realisatie afwijkt van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2021 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Per saldo is het verschil van lasten, baten en onttrekking reserve op het jaarresultaat nihil.					
Resultaat afgesloten projecten	51	-	-	51	incidenteel
In 2021 zijn verschillende openbare ruimte en verkeersprojecten afgesloten met een positief of negatief resultaat.					
Gebruik openbare ruimte (o.a. voor graafwerkzaamheden)	-381	580	-	199	incidenteel
Grond wordt beschikbaar gesteld voor o.a. het leggen van kabels en leidingen. Partijen moeten betalen om onze grond te gebruiken. Hier zijn meer kosten en inkomsten dan begroot. Als er meer inkomsten zijn, zijn er ook meer kosten, om de aanvragen af te handelen. De hoeveelheid is vooraf niet te plannen; deze is afhankelijk van andere partijen.					
Gladheidsbestrijding	-222	-	-	-222	incidenteel
Als gevolg van een langdurige sneeuw- en ijsperiode in de afgelopen wintermaanden (zelfs in april hebben we nog moeten strooien) zijn er veel meer strooiacties uitgevoerd dan begroot. Er heeft hierdoor ook meer onderhoud aan het strooi materieel plaats moeten vinden en er is meer pekkel en strooizout geleverd (wat tot hogere kosten heeft geleid).					
Energiekosten Openbare ruimte (verlichting/ Verkeerslichten)	552	-	-	552	incidenteel
Bij de laatste aanbesteding van elektra is gebleken dat de prijzen hoger uitvielen dan voorheen. Vanuit de Begroting 2021 (Kaderbrief 2021) zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld om de prijsverhoging elektra op te kunnen vangen. Er is voor gekozen om alle electra posten op te hogen.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Voor een aantal posten bleek dit niet nodig te zijn. Hier wordt nu incidenteel geld op overgehouden. Daarnaast wordt een klein gedeelte van het voordeel veroorzaakt door toepassing van LED.					
Zwerfafval Vanuit het Zwerfafvalfonds zijn middelen ter beschikking gesteld voor zwerfafvalprojecten en -activiteiten. Hiervoor zijn activiteiten uitgevoerd (onder andere gedragsbeïnvloeding en extra inzet bij ondergrondse containers) en hebben we extra inkomsten ontvangen uit subsidie.	-69	169	-	100	incidenteel
Heffing verkooppunten motorbrandstoffen Op basis van een rondgang langs een groot deel van de benzineverkooppunten is de inschatting gemaakt dat er ten opzichte van 2020 10% minder brandstof verkocht is. De oorzaken voor de lagere afzet zijn de coronamaatregelen en de opmars van de elektrische auto. De definitieve afrekening vindt in de 1e helft van 2022 plaats.	-10	-104	-	-114	incidenteel
Bijdrage Brainport Bereikbaar voor regiobrede projecten Dit betreft de bijdrage voor 2021 voor de regio-brede projecten van de bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant. Deze bijdrage wordt bepaald op basis van realisatie en is niet geraamd. Deze bijdrage wordt verrekend met de hiervoor ingestelde reserve.	-517	-	517	-	incidenteel
Afkoop parkeernorm Dit zijn ontvangen middelen van ontwikkelaars voor de omgevingsvergunning (parkeernorm) en deze worden gestort in de reserve mobiliteitsfonds. Uit deze reserve worden deze middelen op een later moment weer ingezet worden voor maatregelen die direct bijdragen aan het verminderen van de parkeerdruk in de openbare ruimte waardoor de kwaliteit van het parkeeraanbod gegarandeerd blijft.	-	340	-340	-	incidenteel
Stelposten voor indexering van investeringen en vervangingsinvesteringen Van de stelposten voor indexering van investeringen (€100.000,-) en voor dekking van kapitaallasten van vervangingsinvesteringen (€250.000,-) is in 2021 geen gebruik gemaakt. Dat heeft ermee te maken dat we pas kapitaallasten rekenen in het jaar na ingebruikname. Deze post is ingesteld in 2021, dus onttrekking vindt pas plaats vanaf 2022.	350	-	-	350	incidenteel
Stelpost strategische investeringen Van de stelposten voor strategische investeringen is in 2021 geen gebruik gemaakt. Conform raadsbesluit begroting 2021 zijn de middelen toegevoegd aan de reserve strategische investeringen.	500	-	-500	-	incidenteel
Overig	538	-76	5	467	
SALDO	10.505	-5.322	-3.800	1.383	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsopgave	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	25.854	18.386	16.630	1.756
Bijdrage derden	-861	-10.106	-7.183	-2.923
Saldo	24.993	8.280	9.447	-1.166

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Diverse projecten verkeer en openbare ruimte

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen zeer veel verschillende investeringen op het gebied van verkeer en vervoer en openbare ruimte. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen. De grootste afwijkingen in de jaarplanning betreffen de investeringen wegen (€ 1,8 miljoen nadelig) o.a. door minder subsidie ontvangen dan gepland, bruggen (€ 0,7 miljoen voordelig) en verlichting (0,4 miljoen voordelig) waarbij minder ingezet is dan gepland.

2.2 Parkeren

In dit taakveld gaan we in op het parkeerbeleid.

Om de verdichting te faciliteren en meer ruimte te creëren in de stad zetten we de mobiliteitscorrectie (correctie op de parkeernorm bij een specifieke ontwikkeling) in om het aantal nieuwe parkeerplaatsen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te beperken. Het Ontwikkelplan Centrum geeft hiervoor de kaders.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitbreiding betaald parkeren:

Conform de huidige enquêtesystematiek is het gebied betaald parkeren uitgebreid, alleen als er draagvlak is in de buurt.

- Herinrichting parkeerplaatsen:

Bij herinrichtingen hebben we parkeerplaatsen op maaiveld omgezet naar ruimte voor stedelijke kwaliteit, zoals verblijfsruimte, groen, water, voetgangers- en fietsruimte.

- Pilot actuele informatie:

We hebben een pilot met innovatie voor actuele informatie over de bezetting van straatparkeerplaatsen uitgevoerd.

- Pilot scanauto:

We hebben de pilot met de scanauto voor parkeerhandhaving opgestart.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	7.310	7.930	5.321	2.609
Baten	-1.764	-5.339	-1.745	-3.594
Mutatie reserves (TV 0.10)	-1.237	1.682	165	1.517
Saldo	4.309	4.273	3.741	532

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Onderhoud parkeren	175	-	-	175	incidenteel
Vanwege corona is er minder geparkeerd waardoor de apparatuur minder aan slijtage en storingen onderhevig is. Daarnaast zijn diverse uitgaven die voor 2021 waren gepland niet gerealiseerd in verband met aangescherpte corona maatregelen, uitgevallen personeel en uitgelopen test-trajecten.					
P+R Meerhoven	148	-103	-	45	incidenteel
Door de coronacrisis is er een stuk minder geparkeerd bij het Transferium. Veel parkeerders hebben alleen geparkeerd en geen gebruik gemaakt van de gratis bus naar het centrum. Hierdoor hebben we niet alleen minder parkeerinkomsten gerealiseerd, maar zijn er ook nagenoeg geen vervoerskosten en geen onderhoudskosten gemaakt. Per saldo levert dit een positieve afwijking op van € 46.000.					
P+R Gennep Parken	260	-48	-	212	incidenteel
De P+R is pas halverwege 2021 in gebruik genomen, waar budgettaire gezien heel 2021 als in gebruik was voorzien. Dit heeft ook geleid tot lagere lasten en baten dan was geraamd. Daarnaast is bewust zuinig omgegaan met de beschikbare budgetten gezien de lage bezoekersaantallen vanwege corona en zijn de kosten verder beperkt gedurende de pilots met gratis parkeren.					
Onderhoud fietsenstalling 18 septemberplein	215	-	-215	-	incidenteel
Wegens diverse gebreken aan het 18 septemberplein (waaronder ook deze fietsenstalling valt) wordt op dit moment een integraal onderzoek opgestart om deze gebreken aan te pakken. Hierdoor is het planmatig onderhoud van 2021 uitgesteld totdat de resultaten van het onderzoek beschikbaar zijn.					
Projecten (geen investeringen)	1.751	-3.483	1.732	-	incidenteel
Het gaat hier om onderhoudsprojecten en bijdragen aan investeringen van derden waarbij het moment van realisatie afwijkt van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2021 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Per saldo is er geen financiële					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
afwijking. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door de projecten realisatie fietsflat Neckerspoel en de ondergrondse fietsenstalling aan het Stationsplein Zuid.					
Overig	60	40	-	100	
SALDO	2.609	-3.594	1.517	532	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	1.410	-423	1.938	-2.361
Bijdrage derden	640	-151	-2.685	2.534
Saldo	2.049	-574	-747	173

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings met betrekking tot parkeren

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van parkeren. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen. De grootste afwijking in de jaarplanning wordt veroorzaakt door de investering in de P+R Gennep Parken vanwege onjuiste ramingen in 2021. De negatieve raming in 2021 in de gewijzigde begroting wordt veroorzaakt door een correctie die betrekking heeft op voorgaande jaren.

2.3 Recreative havens

In Eindhoven is er de EJV Beatrix (Eindhovense Jachten Vereniging Beatrix) aan het Beatrixkanaal, Welschapsedijk, met circa 80 ligplaatsen in het water en 350 plaatsen op het droge voor winteropslag. De gehele locatie met opstallen is in beheer en onderhoud bij de vereniging. Hiervoor is een pachtovereenkomst afgesloten die loopt van 1992 tot 2022. Daarnaast is er de EKV Beatrix (Eindhovense Kanovereniging Beatrix) aan het Beatrixkanaal, nabij haven De Hurk. Deze vereniging heeft het terrein en de opstallen in eigen beheer en betaalt erfpacht.

2.4 Economische havens en waterwegen

In Eindhoven kennen we een economische haven op de Hurk. Momenteel is er sprake van vier havengebonden bedrijven, gericht op overslag van onder andere cement, zand, grind en diervoeder. Het beheer en onderhoud van het Beatrixkanaal en de kade is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De schepen betalen daarbij kanaalrechten van 26 cent per ton. Voor de aanvraag voor het gebruik van het kanaal en de betaling is een app ontwikkeld.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	269	264	185	79
Baten	-123	-118	-77	-41
Saldo	146	146	109	37

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

2.5 Openbaar vervoer

We stimuleren meer gebruik van openbaar vervoer door de aanleg van vrijliggende HOV-infrastructuur, het leveren van maatwerk voor bepaalde doelgroepen en door vraaggericht openbaar vervoer aan te bieden zoals collectief vervoer en deelsystemen. Dit heeft nauwe raakvlakken met taakveld 2.1 Verkeer en vervoer en daarom zijn doelen, prestaties en indicatoren die horen bij taakveld 2.5 openbaar vervoer bij taakveld 2.1 opgenomen en ook in de doelenboom verkeer en vervoer verwerkt.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	1.574	2.771	2.272	499
Baten	-212	-146	-126	-20
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.263	-834	-429
Saldo	1.362	1.362	1.312	50

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking
Projecten (geen investeringen) Het gaat hier om onderhoudsprojecten en bijdragen aan investeringen van derden waarbij het moment van realisatie afwijkt van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2021 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Per saldo is er geen financiële afwijking. De afwijking worden voornamelijk veroorzaakt door het project spoortraject Eindhoven-Düsseldorf	468	-39	-429	- incidenteel
Overig	31	19	-	50
SALDO	499	-20	-429	50

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	0	2.576	756	1.820
Bijdrage derden	0	-1.949	248	-2.197
Saldo	0	627	1.004	-377

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings met betrekking tot openbaar vervoer

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van openbaar vervoer. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen. De grootste afwijkingen in de jaarplanning wordt veroorzaakt door de investeringen HOV3 en de korte termijn maatregelen Neckerspoel.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

Dit programma heeft geen BBV-indicatoren en geen verbonden partijen.

Programma 3 Economie

Dit programma omvat de taakvelden 3.1 Economische ontwikkeling, 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur, 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en 3.4 Economische promotie.

Deze taakvelden dragen bij aan de versterking van de bedrijvigheid in de stad en regio. Deze doelstelling staat onder het eerste taakveld Economische ontwikkeling uitgewerkt in de economische groei, toename werkgelegenheid en de digitalisering van de stad. De prestaties en indicatoren die hier mede aan bijdragen staan op meer uitgewerkt niveau beschreven onder de taakvelden 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur, 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en 3.4 Economische promotie. Dit is ook als zodanig zichtbaar gemaakt in de doelenboom.

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

Op het gebied van kennisgedreven maakindustrie (hightech) en design is de regio Eindhoven een wereldspeler door onze bedrijven en kennisinstellingen. In dit unieke ecosysteem (Brainport Eindhoven is één van de drie economische motoren (mainports) van Nederland) ontwikkelen we oplossingen voor de grote maatschappelijke uitdagingen zoals gezondheid, mobiliteit en energie. Het succes van Brainport zorgt voor veel werkgelegenheid op alle niveaus in Eindhoven en de regio, niet alleen in de hightech maakindustrie, maar ook bij toeleveranciers, dienstverlening, horeca, de culturele sector en de detailhandel. Economische voorspoed gaat niet vanzelf en staat door actuele mondiale ontwikkelingen onder druk. Tot en met 2019 groeide de regionale economie voor 7 jaar op een rij. In 2020 kwam door de uitbraak van Covid-19 helaas een einde aan de lange periode van groei. Wat positief stemt is dat de krimp voor de regio Zuidoost-Brabant beperkt is ten opzichte van een landelijke krimp van 3,8% in 2020 (bron: CBS). Als we naar de inschatting van CBS voor het tweede kwartaal 2021 kijken dan valt op dat voor Zuidoost-Noord-Brabant een groei van BBP van 13% wordt verwacht. Dit is weliswaar een voorlopig cijfer, maar 28% van de ondernemers in de regio Brainport verwacht een omzetstijging volgens de laatste enquête van de Kamer van Koophandel.

Vanuit de gemeente Eindhoven versterken we de basis van onze economische ontwikkeling, via werklocaties (inzet op doorontwikkeling van BIC, flight forum, knoop XL en de binnenstad), de arbeidsmarkt (Huis naar Werk), digitalisering, het brede MKB en onze dienstverlening. Juist de triple helix samenwerking heeft er tijdens deze coronacrisis voor gezorgd, dat we als overheid, snel in contact kwamen met ondernemers. Er ontstonden initiatieven om werknemers van de zwaar getroffen sectoren om te scholen naar de kansrijke sectoren, we hebben verbindingen gelegd tussen ondernemers, om werknemers collegiaal uit te kunnen lenen en daar in te zetten waar de nood het hoogst was. In het tweede deel van 2021 was een kentering op de arbeidsmarkt te zien. De werkloosheid nam tegen alle verwachtingen in af en er ontstond een grote krapte op de arbeidsmarkt. Het vinden van geschikte medewerkers is de grootste zorg van ondernemers. De opgave van ons arbeidsmarktbeleid wordt steeds meer hoe zorgen we ervoor dat al het talent participeert op de arbeidsmarkt in de Brainportregio om de economische groei te faciliteren.

Culturele instellingen, horeca en evenement ondernemers zijn nog steeds hard getroffen. We zijn met hen in gesprek gebleven, hoe de gemeente ze in deze crisis kan ondersteunen, naast de generieke steun van het rijk. We hebben diverse lokale ondersteuningsmaatregelen ingezet om deze ondernemers te helpen in deze voor hen economisch zware tijden. Voor deze onrendabele sectoren, die gebruik maakten van de NOW regeling, is ondersteuning geboden bij het (tijdelijk) bemiddelen van eigen en flex-personeel naar een sector waar nog wel veel werk is. Daarnaast is het Ondernemersloket, dat in april 2020 is opgezet, gecontinueerd, waar (zelfstandig) ondernemers terecht kunnen met vraagstukken die primair gerelateerd zijn aan covid-19. In 2021 zijn er veel vragen beantwoord in het kader van Tozo 3, 4 en 5. Daarnaast zijn er een drietal subsidieregelingen ontwikkeld

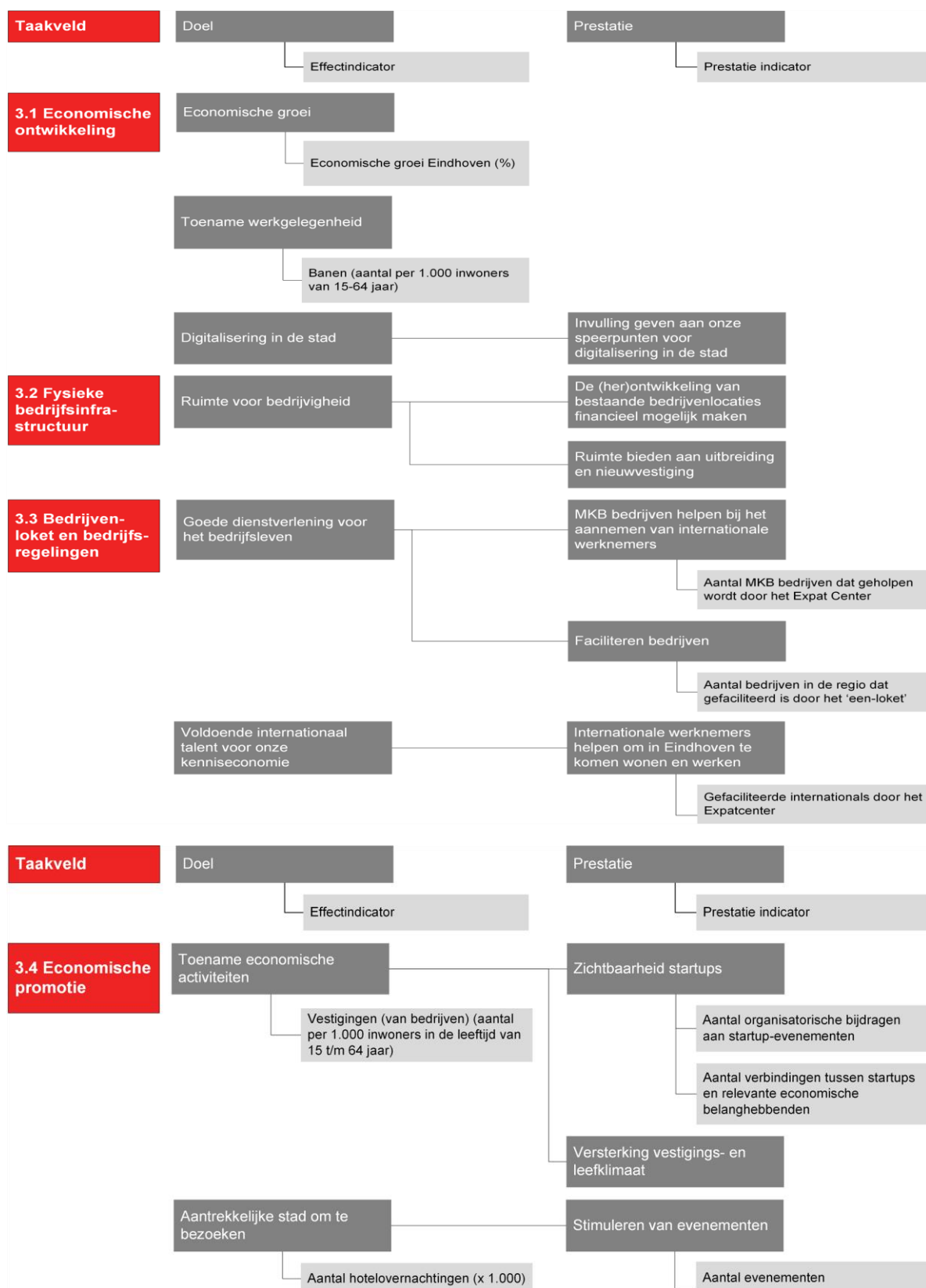
en uitgevoerd door het Ondernemersloket. Dit zijn subsidieregelingen geweest ter tegemoetkoming van de kosten voor een accountant bij het opstellen van een derden- of accountantsverklaring in het kader van een landelijke steunmaatregel en een subsidieregeling voor een compensatie van de kosten van het controleren van een coronatoegangsbewijs. De subsidieregelingen ter tegemoetkoming van de kosten voor een accountant bij het opstellen van derden/accountantsverklaring heeft in de eerste periode 183 aanvragen opgeleverd. In totaal is er voor € 238.607 aan subsidie verstrekt. In de tweede periode zijn er 69 aanvragen gehonoreerd met een totaal subsidiebedrag van € 89.542. De subsidieregeling 'Controle Corona Toegangsbewijs' heeft in totaal 161 aanvragen opgeleverd met een totaal subsidiebedrag van € 205.718, dit betrof 42% van het totale subsidiebedrag.

Ook heeft het Ondernemersloket een actieve rol in het aanvraagproces van tijdelijke uitbreiding voor terrassen waar de horeca in de stad aanspraak op kan doen. Ondernemend Eindhoven ziet het Ondernemersloket inmiddels ook als een brede toegangspoort waarbij ze in een direct contact kunnen komen met de gemeente.

De coronacrisis hakt er stevig in bij zelfstandigen. Velen zijn opeens onverwacht geconfronteerd met de vraag "redt mijn bedrijf het wel?" Zij moeten zich bezinnen op hun toekomst. Deze heroriëntatie houdt in dat de ondernemer kijkt hoe hij straks weer een bedrijf kan runnen dat voldoende inkomsten oplevert. En als dit met zijn huidige activiteiten niet realistisch is, wat voor werk hij dan kan doen. In nauwe samenwerking met het Ondernemersloket, WGT, RMT en het Sociaal Domein zijn hard getroffen ZZP'ers ondersteund door middel van heroriëntatie ZZP. Deze ondersteuning kent 3 routes. Het versterken van de eigen onderneming, zoeken van een oplossing voor (financiële) problemen en het bemiddelen naar een (tijdelijke) baan of bijbaan in loondienst. Door adequaat en proactief in te spelen op de situatie krijgen ondernemers weer sneller perspectief.

Scenario's rondom de toekomstige leegstand in de binnenstad werden opeens directe werkelijkheid. Waardoor we aan de slag zijn gegaan met het transformeren van diverse winkelgebieden.

Vanuit de MKB Deal die we hebben gesloten met het ministerie van EZK zijn diverse initiatieven gestart om het MKB te ondersteunen. Zo is er onder andere gewerkt aan de digitalisering van het MKB. In overleg met EZK is de inzet hierop tot eind 2022 verlengd.

3.1 Economische ontwikkeling

Economische groei

De groei van onze economie is het resultaat van de totale productie door bedrijven en de bestedingen of het inkomen van onze inwoners. Als de economie groeit, groeit de (materiële) welvaart. De gemeente schept voornamelijk randvoorwaarden die aan de economische groei bijdragen. Een deel van de randvoorwaarden komt tot stand door activiteiten die onze deelneming, Brainport Development NV uitvoert.

De onderliggende doelstellingen en prestaties die bijdragen aan deze doelstelling staan beschreven in de taakveld 0.1 (als het gaat om de samenwerkingsverbanden waarmee we dit realiseren) en in de taakvelden 3.2, 3.3 en 3.4.

Toename werkgelegenheid

Naast 'economische groei' geeft ook het aantal banen een indicatie voor de omvang van onze economie. Hier draagt de gemeente aan bij. Soms direct, via het verbeteren van het vestigingsklimaat, maar meestal indirect door bijvoorbeeld te zorgen voor voldoende groeimogelijkheden op onze bedrijventerreinen en werklocaties.

De onderliggende doelstellingen en prestaties die bijdragen aan deze (hogere) doelstelling staan beschreven in de taakvelden 3.2, 3.3 en 3.4.

Digitalisering in de stad

Digitale technologie zit in heel veel toepassingen die we dagelijks thuis gebruiken en die we ook steeds vaker in de openbare ruimte aantreffen. We gebruiken technologie om in een bepaalde oplossing of behoefte te voorzien, maar dit brengt ook nieuwe uitdagingen en onzekerheden met zich mee. We zien het als voornaamste rol van de overheid om aan de ene kant zoveel mogelijk kansen te verzilveren die nieuwe digitale technologie ons bieden, en aan de andere kant een scherp oog te hebben voor de risico's en onbedoelde effecten ervan. Het beschermen van de publieke waarden, zoals autonomie, ethiek en privacy zijn hierin essentieel: de ethische kant van digitalisering.

Invulling geven aan onze speerpunten voor digitalisering in de stad

In 2021 zijn verschillende stappen gezet. Het raadsvoorstel Ethiek & Digitalisering is in september vastgesteld en daarna is gestart met deskundigheidsbevordering en het samenstellen van een ethische commissie. In november is aangekondigd dat het Living Lab Stratumseind wordt omgevormd tot Stadslab Eindhoven waarin inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties worden uitgedaagd om samen creatieve oplossingen te bedenken voor maatschappelijke opgaven. Daarmee komt een lab met digitale tools voor de inwoners beschikbaar. De aanvraag voor een regionale MKB-werkplaats is gehonoreerd. Fontys zal samen, Helmond, Tilburg, MRE en PNB de MKB-werkplaats gaan inrichten.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Economische groei Eindhoven (%)	-4,4%	1%	nab
 Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar)	1.030,9	1.035	1.053

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Monitor Brede Welvaart:

We hebben in samenwerking met het CBS naast de Regionale monitor brede welvaart een Dashboard verdeling brede welvaart 2021 ontwikkeld om het inzicht in de verdeling van brede welvaart tussen verschillende bevolkingsgroepen (

https://dashboards.cbs.nl/beta/MonitorBredeWelvaart_verdeling_Eindhoven) te verfijnen. De resultaten van

de Regionale monitor brede welvaart waren het startpunt voor de dialoog brede welvaart met de stad ("Blik op Eindhoven") die in 2021 is gestart. De Regionale monitor en het dit jaar ontwikkelde dashboard bieden samen met de resultaten van Blik op Eindhoven een "brede welvaartsbril" die inzicht geeft hoe de stad er voor staat en handvatten biedt voor versterking van brede welvaart.

- MKB plan 2021-2025:

We hebben in 2021 het MKB plan 2021-2025 vastgesteld, met als doel om het MKB zo goed mogelijk van dienst te zijn. Ook is een uitvoeringsprogramma MKB plan voor het kalenderjaar 2021 vastgesteld en uitgevoerd.

- Digitale infrastructuur:

- In 2020 hebben we een overeenkomst gesloten met T-Mobile, VolkerWessels Telecom en investeerder Primevest Capital Partners om ook de Eindhovense huishoudens in de wijken Centrum, Gestel en Strijp op het glasvezelnetwerk aan te laten sluiten. Inmiddels is het netwerk volledig aangelegd in Centrum en Strijp. Naar verwachting zal aanleg in Gestel in Q2 2022 afgerond worden. Op dat moment kan iedere inwoner van Eindhoven in principe beschikken over een glasvezelgebaseerde breedbandverbinding.

- De digitale infrastructuur is voortdurend in ontwikkeling met marktpartijen als drijvende kracht. Inmiddels heeft Agentschap Telecom een (experimenteer)vergunning voor 5G verleend en wordt er met nieuwe toepassingen voor bijvoorbeeld zorg, crowd management en virtual reality geëxperimenteerd.

- Digitalisering en ethiek:

- Het raadsvoorstel Ethiek & Digitalisering is in september aangenomen waardoor nu het ethisch waardenkader verder kan worden uitgewerkt, het deskundigheidsbevorderingstraject kan worden gestart en de ethische commissie kan worden samengesteld.

- In november is besloten om het Living Lab Stratumseind om te vormen tot Stadslab Eindhoven waardoor inwoners toegang krijgen tot een makerspace met digitale hulpmiddelen om samen met maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven te werken aan de maatschappelijke opgaven.

- De aanvraag voor MKB-werkplaats is gehonoreerd. Fontys zal in samenwerking met Eindhoven, Helmond, Tilburg, MRE en PNB het MKB op weg kunnen helpen bij digitaliseringsopgaven.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	3.102	3.156	2.989	167
Baten	0	0	0	0
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-72	-72	0
Saldo	3.102	3.084	2.917	167

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Lokaal Innovatieprogramma	153	-	-	153	incidenteel
Het voordeel van € 153.000 is voornamelijk ontstaan doordat activiteiten, onder andere door corona, zijn vertraagd ((zoals innovatiestrategie in samenwerking met TNO, Ethiek en digitalisering: deskundigheidsbevordering en communicatie en living labs). Tevens is een gedeelte van de kosten, die begroot waren te dekken uit dit programma (loonkosten), opgevangen binnen de reguliere personeelskostenbegroting omdat vacaturruimte is ontstaan.					
Overig	14	-	-	14	
SALDO	167	-	-	167	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	0	0	290	-290
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	0	0	290	-290

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

De realisatie in 2021 van € 290.000 ziet op een uitbreiding van het aandelenbelang tot 37,6% in de deelneming Breedband Regio Eindhoven.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Ruimte voor bedrijvigheid

Onze bestaande bedrijven hebben veelal behoefte aan flexibele ontwikkelruimte. Hetzelfde geldt voor nieuwe bedrijven die kiezen voor Eindhoven als vestigingsplaats. Werklocaties en bedrijventerreinen in Eindhoven en in de omliggende gemeenten (Stedelijk Gebied Eindhoven) moeten het aanbod hierop aanpassen. De doorontwikkeling van BIC en Strijp-T zijn hier voorbeelden van.

De (her)ontwikkeling van bestaande bedrijfslocaties financieel mogelijk maken

Het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) stelt leningen en garanties beschikbaar voor (her)ontwikkelingsprojecten op bestaande bedrijfslocaties in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE).

Het ROW ondersteunt alleen projecten die zonder deze (financiële) impuls niet gerealiseerd kunnen worden.

Daarbij wordt gekeken naar de effecten die zo'n impuls heeft op de werkgelegenheid, (duurzame) innovatie en het verminderen / voorkomen van leegstand.

Het fonds is in 2021 op basis van een eerdere evaluatie verder geoptimaliseerd (voorwaarden en de governance), waardoor de doelgroep voor het fonds flink is verbreed en het fonds beter aansluit bij de behoeften van het bedrijfsleven. Alle gemeenteraden hebben de nieuwe subsidieverordeningen vastgesteld. De provincie Noord-Brabant heeft de rol van de BOM overgenomen en participeert nu financieel in het ROW. Het fonds is in het 4e kwartaal 2021 weer open gesteld. In 2022 gaan we verder met het verbeterde fonds.

Ruimte bieden aan uitbreiding en nieuwvestiging

Bestaande bedrijven in Eindhoven hebben ruimte nodig om te groeien. Wanneer een bedrijf de groei niet op de eigen locatie kan realiseren, ligt een verhuizing voor de hand.

Waar nodig, kunnen we de ondernemer hulp bieden bij het vinden van een nieuwe locatie.

In het geval de ondernemer kiest voor nieuwbouw, kijken we of deze in aanmerking komt voor een gemeentelijke kavel bedrijfsgrond.

In de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks de grondexploitatieprojecten geprogrammeerd en geprioriteerd. Daarom zijn er voor de doelstellingen uit 3.2. geen effect- en prestatie-indicatoren opgenomen.

De inspanningen die we op regionale schaal leveren om ondernemers te faciliteren, zijn te vinden onder taakveld 3.3.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Herijken van het ROW:

Het fonds is verder geoptimaliseerd; de voorwaarden en de governance zijn aangepast. De gemeenteraad heeft de nieuwe subsidieverordening vastgesteld en het fonds is weer opengesteld.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	6.534	9.695	9.569	126
Baten	-5.780	-8.493	-10.598	2.105
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-441	1.161	-1.602
Saldo	754	761	133	628

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Financieel arrangement SGE	-	627	-	627	incidenteel
Voorafgaand aan het vaststellen van het financieel arrangement SGE 2021 is het financieel arrangement 2016 afgerond. Bij beoordeling van de financiële afspraken is gebleken dat 2 gemeenten een gedeelte van de ontvangen bijdrage moesten terugbetalen. Voor de gemeente Eindhoven betekent dit een extra bijdrage van € 626.572,- voor het uit de markt nemen van Park Forum Oost bij de programmering van 2016. De extra bijdrage is in 2021 als eenmalige opbrengst geboekt binnen het taakveld 3.2 en zal conform besluitvorming terugvloeien naar de algemene middelen.					
Resultaat projecten bedrijventerreinen	-	1.600	-1.600	-	incidenteel
Dit betreft het resultaat van grondexploitaties als gevolg van het (tussentijds dan wel bij afsluiten) winstnemen bij projecten. Dit conform BBV-voorschriften. In 2021 is voor projecten bedrijventerreinen per saldo € 1,6 miljoen aan resultaat gerealiseerd. Conform besluitvorming is van het gerealiseerde resultaat een storting gedaan van € 0,3 miljoen in de reserve bovenwijken. Het resterende gedeelte van € 1,3 miljoen is, eveneens conform besluitvorming, gestort in de reserve strategische investeringen.					
Beheer Landbouwgronden	93	-101	-	-8	structureel
Door een andere inzet van de landbouwgronden (geen monotelt (zoals suikerbieten, mais etc.) meer, maar de toepassing van kruidenrijke graslanden, zijn er minder opbrengsten, maar ook minder kosten. De beleidswijziging leidt wel tot een klein structureel tekort.					
Overig	33	-21	-2	9	
SALDO	126	2.105	-1.602	628	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Goede dienstverlening voor het bedrijfsleven

We willen de bestaande bedrijvigheid verder stimuleren, door optimaal toegankelijk te zijn voor de ondernemers in de stad en nieuwe (inter)nationale ondernemers die zich hier vestigen. Een graadmeter voor onze dienstverlening is eens in de vier jaar beschikbaar, via de enquête over de 'MKB-vriendelijkste gemeente'. Daarom hebben we geen jaarlijkse effectindicator voor deze doelstelling. Het ondernemersloket is hierin een centraal punt om vragen vanuit ondernemers te bundelen en van antwoord te voorzien. Daarnaast worden diverse (financiële) steunmaatregelen op lokaal niveau kenbaar gemaakt en waar mogelijk uitgevoerd.

MKB bedrijven helpen bij het aannemen van internationale werknemers

Het MKB wordt (telefonisch en tijdens webinars) via MKB accountmanagers benaderd door het Expat Center om hen te helpen met hun vragen als het gaat om het aannemen, laten landen en behouden van internationale werknemers. We ondersteunen internationale kenniswerkers, zodat zij snel kunnen starten met werken bij deze MKBbedrijven. Met het 'Living In-programma' verbinden we de talentrijke pool van de 'partners van...', de zogenaamde 'spouses', aan datzelfde MKB. De International Talent Scan (zelfdiagnosetool voor MKB) wordt nu gepromoot en ingezet. We zijn in gesprek met de Provincie Noord-Brabant om deze inzet vanaf 2022 mede gefinancierd te krijgen vanuit de provincie en dan breder aan te bieden. De aanvraag mag formeel worden ingediend (voor periode van 1 jaar) besluit/beschikking wordt verwacht ten laatste maart 2022.

Faciliteren bedrijven

Om onze regionale economie te versterken, ondersteunen we bedrijven die op zoek zijn naar nieuwe huisvesting.

In het Stedelijk Gebied Eindhoven hebben we het samenwerkingsverband '9 voor 1' ingericht, waarbinnen we als 9 gemeenten de handen ineen slaan bij de behandeling van huisvestingsvragen van ondernemers. Daarbij geldt het uitgangspunt dat we opereren 'als waren we één gemeente' en 'het juiste bedrijf op de juiste plaats'. In 2021 hebben we 121 huisvestingsvragen van bedrijven behandeld. Dat is ongeveer de helft meer dan het jaar daarvoor (toen: 83). Oorzaak is gelegen in enerzijds de snelle groei van de bedrijvigheid in deze regio en anderzijds in het 'op raken' van reeds bestaande bedrijfspanden.

Voldoende internationaal talent voor onze kenniseconomie

De grote hightech bedrijven en onderzoeksinstituten in onze regio zoeken in heel de wereld naar mensen met bijzondere en specifieke talenten. Deze mensen willen we zo goed mogelijk faciliteren bij de noodzakelijke formele procedures en we helpen hen om mee te doen in de samenleving. Daarnaast richten we ons via het plan aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt op structurele versterking van talent in de breedte voor onze economie.

Internationale werknemers helpen om in Eindhoven te komen wonen en werken

Het Expat Center helpt internationale (kennis)werkers, onderzoekers, hun families en werkgevers bij formele procedures die nodig zijn om hier te kunnen wonen en werken. Sinds een aantal maanden stijgt het aantal registraties (verlengingen van vergunningen en nieuwe instroom) sterk (tot boven het niveau van 2019). In 2021 zijn ruim 6.100 registraties en verlengingen uitgevoerd door het expat center: dat zijn er ruim 1.700 meer dan in 2019.

Informatie en advies wordt -vaak met events - voor internationals beschikbaar gemaakt: meerdere digitale events/webinars zijn georganiseerd en de eerste fysieke events beginnen nu (sept.-okt) weer plaats te vinden.

Het Living In-programma helpt internationals (en hun gezinsleden) zich snel thuis te voelen en mee te kunnen doen in de Eindhovense samenleving, onder andere door in te zetten op sport- en cultuurvoorzieningen en taalonderwijs. Door een meer inclusieve en toegankelijke regio te scheppen en zoveel mogelijk drempels weg te nemen, creëren we voor de international een reden om hier te blijven. De inzet op Living In (gedekt door regiodeal) liep door tot 31/12/2021: we zijn bezig andere externe en interne financiering te regelen om dit succesvolle programma (en het MKB accountmanagement) vanaf 2022 verder te kunnen zetten. De stand van zaken is dat de subsidieaanvraag bij Provincie Noord-Brabant (voor periode van 1 jaar) formeel ingediend mag worden. Besluit/beschikking wordt verwacht ten laatste maart 2022.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal MKB bedrijven dat geholpen wordt door het Expat Center	285	250	>250
 Aantal bedrijven in de regio dat gefaciliteerd is door het 'een-loket'	83	80	121
 Gefaciliteerde internationals door het Expatcenter	3.184	3.500	6.100

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Holland Expat Center South:

Continueren van de One-Stop-Shop dienstverlening van het Holland Expat Center South, dat wil zeggen zowel de formaliteiten voor internationals afhandelen, als ze van juiste informatie voorzien.

- Living In-programma:

Continueren van het programma dat zich richt op het behoud van internationals: focus op het Living In-programma, met aandacht voor arbeidsmarkt (spouses), sport, cultuur en taal. Gesprek aangegaan met Provincie Noord-Brabant over financiering van dit programma na 2021.

- Toekomst expat center:

Visievorming op toekomst expat center in samenwerking met andere partners in de stad (inhoudelijke programmering en fysieke locatie). In relatie tot de visie Internationalisering Onderwijs wordt onderzocht om een adviespunt voor internationaal onderwijs in te richten op het Holland Expat Center South.

In het kader van het project Hotspot (initiatief van expat center, bibliotheek Eindhoven en Eindhoven365) is een verkenning uitgevoerd door de kwartiermaker (vanuit bureau Brink bv.): hierin is onderzocht wat het programma en wie de mogelijke samenwerkingspartners zouden kunnen zijn. Ook is gekeken naar referentieprojecten in NL en zijn verscheidene varianten (verschillende ambitieniveaus) op hoofdlijnen uitgewerkt. En er is kort bekeken hoe de benodigde investeringsgelden (incidenteel en structureel) gevonden kunnen worden. De verkenning is gestart in 2021 en opgeleverd eind februari 2022.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	2.474	3.041	3.050	-9
Baten	-2.128	-2.039	-1.819	-220
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-589	-436	-153
Saldo	346	413	795	-382

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Markten	-181	-139	-	-320	incidenteel
De baten van marktgelden zijn voor € 139.000 achter gebleven door afname van 41% van het aantal kooplieden voor non-food, ofwel 45% minder vierkante meters. Daarnaast zijn er voor € 181.000 meer kosten gemaakt. Door de regels voor het afstand houden zijn de kramen verder uit elkaar geplaatst en hiervoor zijn extra kabels en aggregaten gehuurd. Ook zijn er hekken en bewijzering nodig geweest om de drukte op de markt in goede banen te leiden. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor het opstellen van de nieuwe marktvisie..					
MKB Ondersteuning 2021	153	-	-153	-	incidenteel
Restant van het subsidieplafond van de subsidieregeling voor MKB-ondernemers. Deze subsidieregeling vergoedde (een deel) van de kosten die door ondernemers gemaakt worden om een derdenverklaring en/of accountantsverklaring te overhandigen die noodzakelijk is voor de verantwoording van de (landelijke) ondersteuningsmaatregelen corona. Dit restant budget is verrekend middels een terugstorting naar de saldireserve specifiek, onderdeel coronamiddelen.					
Overig	19	-81	-	-62	
SALDO	-9	-220	-153	-382	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	240	0	0	0
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	240	0	0	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

3.4 Economische promotie

Toename economische activiteiten

We willen meer economische dynamiek in de stad krijgen door nieuwe bedrijven en investeerders aan te trekken en te zorgen voor nieuwe banen. Eindhoven365 promoot de stad gericht op specifieke doelgroepen, zoals potentiële werknemers, bedrijven en bezoekers waarbij de koers voor de volgende strategische periode van de citymarketing organisatie enigszins gewijzigd is: meer focus op bestaande Eindhovense communities. Met dit kader wordt concreet ingezet op het betrekken en verbinden van bestaande communities van de stad en het vergroten van inwonerstrots en ambassadeurschap om daarmee weer nieuwe groepen aan te trekken. We promoten de campussen van Eindhoven als vestigingsplaats voor internationale bedrijven. Verder maken we door het jaar heen evenementen mogelijk en stimuleren we startende ondernemers en startups bij hun zoektocht naar kennis, financiering en contacten met relevante organisaties die hen kunnen bijstaan.

Zichtbaarheid startups

In 2021 is het Startup beleidsplan door de gemeenteraad vastgesteld. In Q1 2021 heeft het college het uitvoeringsprogramma 2021 vastgesteld.

In 2021 is gestart met de uitvoering van het programma. Het onderzoek naar financiering voor startups in de regio is inmiddels afgerond. Diverse partijen uit de regio hebben hun bijdrage geleverd aan het onderzoek, waarin is gekeken naar de diverse subsidies, leningen en andere financieringsmogelijkheden voor startups in verschillende levensfasen.

Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van het Startup in Residence-programma. Dit bestaande programma zal worden geïmplementeerd in het gemeentelijk inkoopbeleid. Met diverse partijen uit de regio wordt gesproken om het in gezamenlijkheid te organiseren. Op dit moment worden challenges uit de organisatie opgehaald, zodat in Q1 2022 gestart kan worden met het programma.

De one-stop-shop is inmiddels gerealiseerd. Deze fysieke plek in de stad, genaamd The Gate, is dé centrale plek waar startups terecht kunnen voor vragen en ondersteuning om sneller te kunnen groeien.

Ook wordt verdere uitvoering gegeven aan de Regiodeal. Het platform Brainport Connect groeit gestaag, waardoor startups zich sneller kunnen verbinden met (bedrijven en organisaties uit) het ecosysteem. Helaas ondervinden we nog wel vertraging met deelprojecten doordat Corona langer onder ons is gebleven dan gepland. In 2022 pakken we events weer op en starten we met de organisatie van het startup brand event. Mede op basis van de behaalde resultaten in 2021 stelt het college het uitvoeringsprogramma 2022 vast.

Versterking vestigings- en leefklimaat

In december 2020 heeft het college ingestemd met het instellen van een team van 2,5 FTE dat zich inzet voor de economische transformatie van de binnenstad en een aantal geprioriteerde wijkcentrumgebieden en radialen, te weten WoensXL, Kruisstraat Woenselse Markt, Kastelenplein, Haagdijk en de Geldropseweg. Doelstelling van het project is, om samen met de interne en externe stakeholders, gebieden met oplopende leegstand en verschraving van aanbod te transformeren naar aangename verblijfsplekken. Het project loopt van 2021 tot en met 2023, met dien verstande dat er in 2021 en 2022 een externe evaluatie van de inzet wordt aangeboden aan het college. Voor 2022, met een uitloop naar 2023, worden incidentele middelen ingezet om de transformatieopgave extra te ondersteunen. Voor de binnenstad en de opgave aan de Kruisstraat Woenselse Markt is het team daarmee uitgebreid met 1 FTE, verdeeld over twee maal 0,5 FTE. Daarnaast is nog € 0,5 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld om de zichtbare transformatie van de wijkcentrumgebieden en radialen te versnellen en er is € 0,1 miljoen beschikbaar om in te zetten op een strategie voor de programmering van plinten.

Aantrekkelijke stad om te bezoeken

We willen een aantrekkelijke stad zijn, waar mensen graag wonen, werken, verblijven en recreëren. Het voorzieningenaanbod (horeca, retail, cultuur, sport) sluit aan bij de behoefte van onze inwoners. Onze citymarketingorganisatie (Eindhoven365) promoot Eindhoven als aantrekkelijke stad om in te wonen en te werken. De citymarketing van de afgelopen 10 jaar is positief geëvalueerd en de uitkomst daarvan is dat er een nieuwe citymarketingstrategie moet worden opgesteld voor de komende 8 jaar, met financiering voor de eerste 4 jaar en daarna een evaluatie.

Stimuleren van evenementen

Het eerste half jaar van 2021 mochten er bijna geen evenementen plaatsvinden. Een deel ging digitaal door, maar een heel groot deel van de geplande evenementen zijn niet doorgegaan. Ondanks de beperkende maatregelen is geprobeerd om daar waar wat mogelijk was, dit ook op te pakken. Koningsdag is daar een goed voorbeeld van. In de 2e helft van 2021 werd er weer meer mogelijk. Daardoor konden de marathon, DDW en GLOW doorgaan, binnen de maatregelen die toen golden.

Strategie Groots! Een hoogstaand en toegankelijk voorzieningenaanbod

Op het regionale niveau van het SGE is een strategie opgesteld met inbreng van partners uit het veld. In de strategie focussen we ons binnen de samenwerking nadrukkelijk op bovenlokale, regionale en topvoorzieningen en evenementen. Doel van de strategie is om als ware we één gemeente gezamenlijk een blijvend kwalitatief en hoogstaand regionaal voorzieningen- en evenementenaanbod te realiseren op het gebied van sport, cultuur en recreatie. Dit versterkt zowel de levenskwaliteit van onze (toekomstige) inwoners, als de gunstige ontwikkeling en internationale concurrentiekracht van de regionale economie in het SGE. De strategie is in 2021 door alle gemeenteraden vastgesteld. Deze strategie is verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma voor de komende vier jaar.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Vestigingen (van bedrijven - aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	150,8	143	156,8
 Aantal hotelovernachtingen (x 1.000)	519.000	500	nmb
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal organisatorische bijdragen aan startup-evenementen	4	5	5
 Aantal verbindingen tussen startups en relevante economische belanghebbenden In de begroting is een voorzichtige prognose aangegeven, vanwege Corona. In werkelijkheid hebben we nog steeds veel startups kunnen koppelen aan relevante belanghebbenden. Dit is deels toe te schrijven aan online evenementen, de ontwikkelingen rondom Brainport Connect en het actief opzoeken van startups via online media. Ook is er medio 2021 weer een opstart geweest van fysieke evenementen, waar we startups uit de regio naartoe hebben kunnen sturen.	37	25	31
 Aantal evenementen	102	400	41

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Economische transformatie winkelgebieden:

We zetten in op een economische transformatie van de binnenstad, een aantal wijkcentra en radialen, als onderdeel van de versterking vestiging- en leefklimaat. In 2021 hebben we de eerste stappen gezet richting het ondersteunen en faciliteren van marktpartijen die bijdragen aan kwalitatief, multifunctioneel aanbod. Dit zijn projectontwikkelaars welke bezig zijn met gebiedsontwikkeling of kleinere ondernemers / vastgoedeigenaren. Daarnaast hebben we bijgedragen aan ontwikkelvisies die onderdeel zijn van de verdichtingsvisie binnenstad, zoals bijvoorbeeld Stadhuisplein, Krabbendampad en de Stationsomgeving. In het centrum is de overlegstructuur heringericht. Hierbij is gekozen voor een duidelijk onderscheid naar strategisch, tactisch en uitvoerend niveau. De Stichting Binnenstad Eindhoven heeft zich sterk door ontwikkeld en is in feite het bestuurlijke aanspreekpunt en opdrachtgever voor diverse activiteiten en projecten waarbij de BIZ als fondsbeheerder de middelen toekent.

Daarnaast is gedurende de coronaperiode een zeer intensieve en daadkrachtige overlegstructuur ingericht waarbij bestuurders van de gemeente nagenoeg wekelijks met de besturen van de horeca (KHN/SHE) en de retail (SDBE) overleg hebben gevoerd. Dit heeft gedurende de crisisperiode met diverse heftige ingrepen (lockdowns, crowdcontrol, steunmaatregelen etc.) voor wederzijds begrip gezorgd, waardoor escalaties zijn uitgebleven en de samenwerking feitelijk alleen maar hechter is geworden.

- Evenementenvisie:

In 2021 hebben we de evenementenvisie vastgesteld en zijn we gestart met de Green Deal evenementen om samen met evenement organisatoren te komen tot duurzamere evenementen.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	4.122	5.904	5.339	565
Baten	-3.611	-2.827	-2.425	-402
Mutatie reserves (TV 0.10)	-67	-2.737	-2.964	227
Saldo	444	340	-50	390

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Evenementen	216	-	-	216	incidenteel
Als gevolg van de coronamaatregelen hebben in 2021 veel minder evenementen kunnen plaatsvinden. Hierdoor blijft er budget over.					
Koningsdag	148	-	-	148	incidenteel
Binnen de begroting van Koningsdag 2021 was rekening gehouden met een post onvoorzien ad € 150.000. Op deze post is nauwelijks aanspraak gemaakt en valt vrij in het resultaat.					
Vermindering afdracht buitenreclame 2020	-	-233	233	-	incidenteel
De exploitatie van buitenreclame is tot eind 2021 in handen van Stichting Eindhoven Marketing (SEM). In ruil voor een afdracht kan SEM de buitenreclame exploiteren. SEM heeft aangegeven vanwege de coronacrisis minder inkomsten buitenreclame te ontvangen en heeft in een brief gevraagd om voor 2020 uit te gaan van een lagere afdracht. Het college heeft besloten dat de afdracht met € 233.000 verminderd mag worden.					
Deze vermindering van de afdracht wordt gedekt middels een onttrekking aan de saldireserve specifiek, onderdeel coronamiddelen.					
Overig	201	-169	-6	26	
SALDO	565	-402	227	390	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 3 Economie zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Functiemenging (%)	2020	53,2%	56,2%	59,7%
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	2021	165,1	154,3	156,8

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 3 Economie zijn dat de volgende:

Taakveld 3.1: Brainport Development N.V.

Brainport Development draagt bij aan de economische structuurversterking van Brainport Eindhoven, versterking van het vestigingsklimaat en een toename van werkgelegenheid. Dat doet de onderneming door het stimuleren en realiseren van projecten en programma's, het promoten van Brainport Eindhoven in binnen- en buitenland, en het ontwikkelen en monitoren van de regionaal-economische strategie van de triple helix (Stichting Brainport).

Taakveld 3.1: Breedband Regio Eindhoven B.V.

Breedband draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven door het in eigendom verwerven, exploiteren en beheren, dan wel het op andere wijze realiseren van glasvezelinfrastructuur in de regio Eindhoven ten behoeve van bedrijven en instellingen. Vanuit maatschappelijk perspectief is BRE is een deelneming met een strategisch karakter voor het realiseren van de ambities van de gemeente Eindhoven op het gebied van digitalisering. De coronacrisis heeft het belang en noodzaak van excellente digitale infrastructuur nog eens extra onderstreept. Meer en meer is digitale connectiviteit een nutsfunctie geworden waarvan goede borging van het publiek belang aan de orde is.

Taakveld 3.1: Twice Eindhoven B.V.

Twice stimuleert de totstandkoming en ontwikkeling van jonge, innovatieve technologie-ondernemingen in vijf thematische bedrijvencentra op 2 innovatieve hotspots in Eindhoven (Twinning 1999 - Bèta 2007 - Catalyst 2012 - Mμ 2013 – Alpha 2021). Doel is om kleinschalige innovatieve high tech bedrijven hoogwaardige (infrastructurele) faciliteiten en voorzieningen te bieden (waaronder huisvesting) en uit te laten stromen om de sociaal economische structuur te versterken voor de Brainport Regio. Daarnaast ondersteunt Twice het ecosysteem door verbinding met het regionale netwerk van adviseurs, investeerders en andere interessante partners. Twice blijft daarmee uniek en daarmee van groot belang voor het Brainportvestigingsklimaat. Instroom - uitbreiding- en uitstroom van bedrijven zijn de KPI parameters voor succes.

Taakveld 3.2: Flight Forum Beheer B.V.

Zie Flight Forum C.V.

Taakveld 3.2: Flight Forum C.V.

Dit betreft een samenwerkingsverband met Schiphol Real Estate voor de ontwikkeling van een innovatief en kwalitatief hoogstaand businesspark nabij Eindhoven Airport. De ontwikkeling van dit terrein is erop gericht om de economie van Eindhoven verder te versterken door nieuwe bedrijvigheid aan te trekken en uitbreiding van bestaande bedrijvigheid. Dit bevordert een toename van werkgelegenheid.

Programma 4 Onderwijs

Dit programma omvat de taakvelden 4.1 Openbaar onderwijs, 4.2 Onderwijshuisvesting en 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Het taakveld 4.1 Openbaar Onderwijs heeft geen specifieke budgetten, de doelen en prestaties behorende bij dit taakveld zijn opgenomen bij de taakvelden 4.2 en 4.3. Taakveld 4.2 betreft de onderwijshuisvesting, dit is een wettelijke plicht voor openbaar en bijzonder onderwijs (o.a. nieuwbouw of aanpassing van bestaande schoolgebouwen). Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken betreft het uitvoeren van wettelijke taken op het terrein van onderwijs en de inzet om voor iedereen in de leeftijd van 0-23 jaar ontwikkelkansen te creëren en de basisvaardigheden van volwassenen te bevorderen.

4.2 Onderwijshuisvesting (incl. 4.1 Openbaar basisonderwijs)

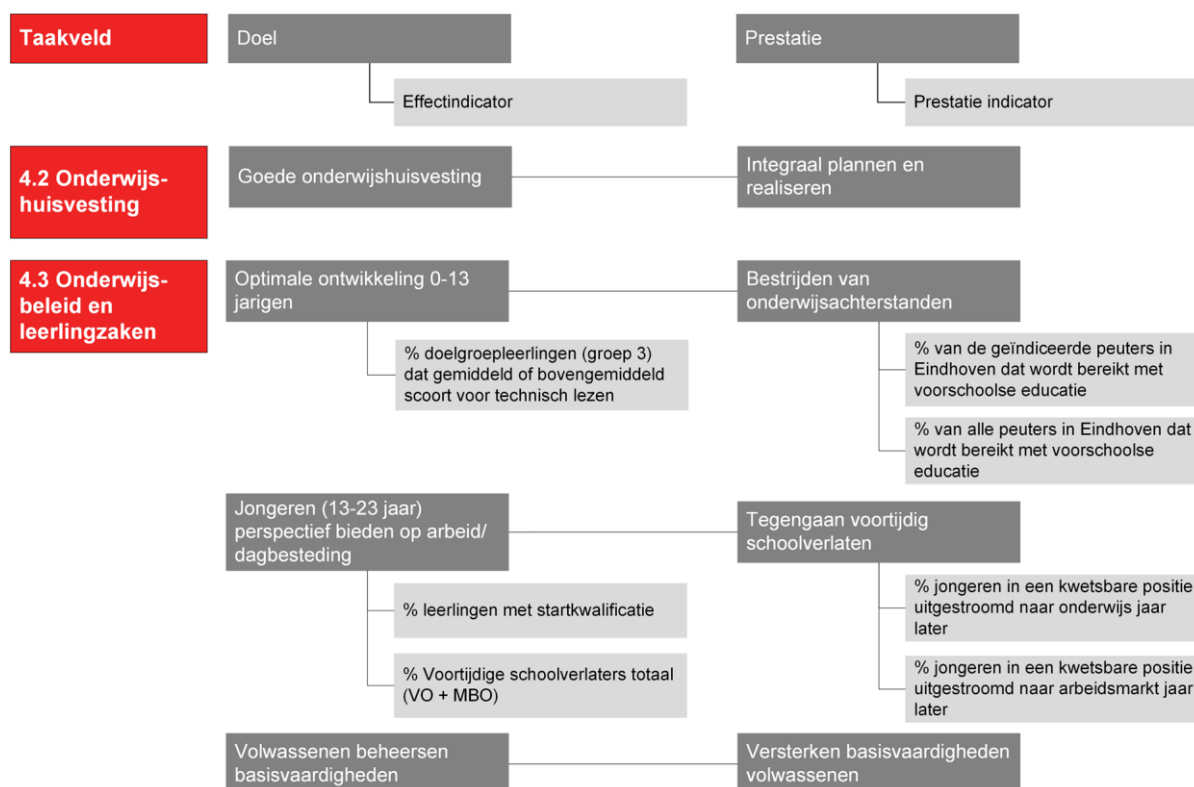
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken (incl. 4.1 Openbaar basisonderwijs)

We zijn wettelijk verplicht om te zorgen voor kwalitatieve onderwijshuisvesting. Daarvoor stellen we samen met de PO en VO schoolbesturen Integrale Huisvestingsplannen op. Daarin worden projecten van meerdere schoolbesturen gezamenlijk afgewogen en op elkaar afgestemd. De komende jaren gaan we toewerken naar een langetermijnplanning van 15 jaar. Daarnaast kunnen de scholen programma aanvragen indienen die jaarlijks worden beoordeeld.

We hebben als gemeente de wettelijke taken op het terrein van onderwijs uitgevoerd: bestrijden van onderwijsachterstanden, toezicht en handhaving kinderopvang, toezicht openbaar onderwijs, handhaven Leerplichtwet, uitvoeren van regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC), tegengaan van voortijdig schoolverlaten (VSV), uitvoeren van Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) en leerlingenvervoer mogelijk maken.

Daarnaast hebben we extra ingezet om samen met partners in Eindhoven tot betere aansluiting onderwijs-jeugdhulp én ontwikkelkansen voor iedereen te komen, waaronder het bevorderen van kansengelijkheid, het bevorderen van actief burgerschap, het bestrijden van onderwijsachterstand en het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid. Er is vanuit middelen LEA in 2021 bijvoorbeeld ingezet op het uitvoeren van verlengde schooldag op 14 scholen, de start van een leesoffensief, pilots collectief jeugdhulp tijdens onderwijstijd op 2 scholen. Er is een subsidieaanvraag bij het rijk ingediend om 250 jongeren tussen de 14 en 18 jaar de kans te bieden om een maatschappelijke diensttijd (MDT) van minimaal 80 uur te doorlopen. Vanuit SPIL-middelen (spelen, integreren en leren) is er in 2021 ingezet op: speelinlopen, voorschoolse educatie, schakelklassen, extra pm-er op de groep, Playing for Succes, zomerschool. We monitoren de resultaten van de inzet jaarlijks en rapporteren daarover voor de zomer.

We hebben ook extra ingezet op de aanpak voortijdig schoolverlaters (vsv) in Eindhoven om het percentage vsv-ers in Eindhoven te laten dalen. We hebben een plan opgesteld waarbij we naast de bestaande instrumentaria en het intensiveren van de 'huisbezoeken' bij het tegengaan van vsv uitgaan van een meer integrale jongerenaanpak voor jongeren tot 23 jaar. Dit doen we bijvoorbeeld door via lifecoaches ondersteuning te bieden en zo te zorgen voor een soepele overgang naar volwassenheid.

4.1 Openbaar basisonderwijs

Zie de taakvelden 4.2 Onderwijshuisvesting en 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.

4.2 Onderwijshuisvesting

Goede onderwijshuisvesting

Het onderwijslandschap van Eindhoven is divers en in ontwikkeling. Samen met regiogemeenten zijn we voorloper op het gebied van internationalisering van onderwijs. Dit heeft geleid tot de in juni 2020 vastgestelde visie internationalisering van onderwijs. Gevolg van deze visie is een uitbreiding van de International School Eindhoven (ISE) en het faciliteren van internationaal onderwijs bij regulier onderwijs voor long stay internationals.

Integraal plannen en realiseren

Voor de wijk Gestel zijn we begonnen met het opstellen van de businesscase. De wijk gestel heeft een diverse samenstelling. Dit vraagt om een diepere analyse dan oorspronkelijk voorzien om kans gelijkheid te bevorderen en segregatie tegen te gaan. In overleg met de betrokken schoolbesturen hebben we daarom besloten het traject te verlengen. De eerste interviews zijn gehouden en vragen een verdieping met maatschappelijke partijen in de wijk. Hiervoor is een extern adviseur ingehuurd. In januari 2022 staat behandeling van de businesscase in de raad gepland.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoering IHP:

In 2021 zijn de bouwactiviteiten voor project Huygens Lyceum aangevangen. De projecten Stedelijk College Henegouwenlaan fase 1 en Novalis College uitbreiding en SO De Rungraaf en VSO de Korenaer zijn opgeleverd. De voorbereidingen van het Van Maerlant Lyceum, Joris College en Plein Helder lopen volgens planning. Voor het Lorentz Casimir Lyceum heeft het bevoegd gezag de gemeente verzocht het bouwheerschap over te nemen. De gemeente heeft aan dit verzoek voldaan.

- IHP en Spilcentra:

De aanbesteding van SPIL-centrum Eckart is december afgerond. De voorbereiding van SPIL-centra Achtbaan en Klapwiek vorderen gestaag. Door de hoge stijging van bouwkosten zijn de kredieten voor de 3 projecten te laag. Hiervoor wordt in april 2022 een besluit aan de gemeenteraad voorgelegd. De werkzaamheden voor IHP-Gestel zijn in 2020 aangevangen maar worden pas in 2022 opgeleverd. De gesprekken met de schoolbesturen verlopen constructief.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	19.822	26.943	18.752	8.191
Baten	-2.793	-3.280	-4.465	1.185
Mutatie reserves (TV 0.10)	1.473	-5.204	3.840	-9.044
Saldo	18.502	18.459	18.126	333

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Onderstaande items 1 t/m 12 zijn gekoppeld aan de reserve huisvesting Onderwijs. Het resultaat van deze items wordt gestort in de reserve. De belangrijkste afwijkingen van de lasten en baten zijn:					
1. Stelpost Kapitaallasten De stelpost kapitaallasten betreft een exploitatiebudget dat wordt ingezet ter dekking van nieuwe kapitaallasten van IHP-projecten. Door vertraging in projecten in de jaren voor 2019 wordt het budget niet besteed.	3.347	-	-3.347	-	incidenteel
2. Verkoop Vuurvogel Dit jaar is het voormalige onderwijspand aan de Vuurvogel geleverd. De verkoopopbrengst (€ 970.000) is gerealiseerd en de boekwaarde is afgeschreven (€ 626.000).	-626	970	-344	-	incidenteel
3. Schades Ondanks dat dit budget structureel verlaagd is, is er sprake van een voordeel omdat er dit jaar weinig schades zijn gemeld. De financiële afwikkeling van de brand aan de Waddenzeelaan volgt in 2022.	196	-	-196	-	incidenteel
4. Bewegingsonderwijs Vanwege corona heeft er minder bewegingsonderwijs plaatsgevonden. Daardoor zijn er minder klokuren uitbetaald conform de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs.	248	-	-248	-	incidenteel
5. Asbest Rachmaninowlaan Voor de Rachmaninowlaan is aanvullend budget beschikbaar gesteld voor asbestsanering. De kosten van asbestsanering zijn altijd lastig te voorspellen, omdat de aanwezigheid van asbest vaak pas blijkt op het moment dat er gesloopt wordt. De verwachting was dat er € 737.000 nodig was. Na afronding van de werkzaamheden bleken de werkelijke kosten €532.000, waardoor een voordeel resteert.	205	-	-205	-	incidenteel
6. Afschrijving boekwaarde Henegouwelaan Vanwege de nieuwbouw van het Stedelijk College, is een deel van de oude school aan de Henegouwenlaan gesloopt. Daardoor is er een deel van de boekwaarde afgeschreven.	-228	-	228	-	incidenteel
7. De Tweelingen Sporthal De Eckart is gesloopt voor de nieuwbouw van De Tweelingen. Voor de sanering van de boekwaarde van de sporthal was een budget beschikbaar. Dit budget is niet nodig gebleken omdat de boekwaarde is ingebracht bij de investering van de nieuwbouw van De Tweelingen.	190	-	-190	-	incidenteel
8. Wissellocaties Als bij einde onderwijsgebruik het eigendom van schoolgebouwen van schoolbesturen overgaat naar de gemeente, komen de lasten van instandhouding (zoals energie en	-169	163	6	-	incidenteel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
onderhoud) weer voor rekening van de gemeente. Hier is onvoldoende budget voor. Daar staat tegenover dat de gemeente de Materiële Instandhouding (bijdrage die scholenbesturen krijgen voor lasten van energie en onderhoud), weer ontvangt van de schoolbesturen.					
9. OZB	110	-	-110	-	incidenteel
De WOZ-waarde van maatschappelijk vastgoed wordt gecorrigeerd voor de levensduur. Dat betekent dat er op de waarde wordt afgeschreven. De WOZ-waardes van de bestaande panden nemen daardoor af, waardoor de OZB-lasten lager zijn. Daar staat tegenover dat er nieuwe panden bij komen en de OZB-lasten voor onderwijshuisvesting weer zullen gaan stijgen in de toekomst.					
10. Doorschuiven budgetten	236	-	-236	-	incidenteel
Omdat het project Stedelijk College & Novalis nog niet gereed en opgeleverd is, vindt de financiële afwikkeling van de kosten van de openbare ruimte pas in 2022 plaats.					
11. Suvis middelen gemeente	4.030	-	-4.030	-	incidenteel
De Raad heeft in 2021 in een overkoepelend coronadossier € 4 miljoen budget beschikbaar gesteld uit de coronareserve ten behoeve van de ventilatie in scholen. Het Rijk heeft hiervoor ook € 3,4 miljoen aan SUVIS-subsidies beschikbaar gesteld. Uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in 2022 en 2023. Het in 2021 niet bestede gemeentelijk budget wordt gestort in de Reserve Huisvesting Onderwijs en blijft gereserveerd voor haar oorspronkelijke doel. Mocht blijken dat niet de volledige middelen worden ingezet dan zal het restant terugvloeien naar de algemene midden.					
12. Doorschuiven uitkering Suvis subsidies	220	-220	-	-	incidenteel
Het college heeft in 2021 besloten aan twee scholen Suvis subsidie te verstrekken en middels een begrotingswijziging is dit verwerkt in jaarschijf '21 van de begroting. De subsidies worden echter pas in 2022 beschikt en uitbetaald.					
Planmatig eigenaarsonderhoud onderwijshuisvesting					
13. Planmatig onderhoud Von Flotowlaan	228	-	-228	-	incidenteel
CV-ketel en GBS (gebouwbeheerssysteem) worden in 2022 vervangen in plaats van 2021.					
SPIL locaties - vertraging nieuwbouwprojecten					
14. Ontwikkelen en financieren SPIL	145	-	-	145	incidenteel
Doordat 2 scholen nog niet gereed zijn, worden beheerlasten € 79.000 nog niet gemaakt. De overige € 66.000 bestaat uit allerlei kleine verschillen.					
Internationale School Eindhoven (ISE)					
15. ISE Philips	-	200	-200	-	incidenteel
Deze bijdrage is tijdelijk in de reserve gestort en wordt later alsnog als opbrengst in het krediet verwerkt. Dit omdat een krediet geen negatief saldo mag hebben.					
Apparaatstkosten					
16. Apparaatskosten taakveld 4.2	-23	-	-	-23	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering).					
Overig	82	72	56	210	
SALDO	8.191	1.185	-9.044	332	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	38.636	32.196	26.194	6.002
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	38.636	32.196	26.194	6.002

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting. In totaal is er € 6 miljoen minder besteed dan beschikbaar op de kredieten in 2021. De grootste afwijkingen worden veroorzaakt doordat de uitvoering van het Christiaan Huygens College aan de Rachmaninowlaan 2, Strijp Dorp aan de Apeldoornstraat 1 en het Lorentz Casimir Lyceum aan de Celebeslaan 10-20 achter lopen op de planning. Doordat het moment van feitelijke realisatie bij deze projecten afwijkt van de (initiële) planning ontstaan er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie maar resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investeringen. Ten slotte heeft de bouw van de Korenaer Aloysiuschool aan de Avignonlaan 11 minder gekost dan verwacht, dit resulteert in een voordeel op de totale investering.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Optimale ontwikkeling 0-13 jarigen

Kinderen krijgen de mogelijkheden om zich optimaal te ontwikkelen. De sociale basis is versterkt en kansengelijkheid bevordert. Onderwijsachterstanden worden voorkomen en bestreden.

Bestrijden van onderwijsachterstanden

Vanuit SPIL/VVE hebben we ingezet op het bestrijden van onderwijsachterstanden door onder meer financiering van voorschoolse educatie (VE) op ca. 67 kinderopvanglocaties, 17 schakelklassen, Zomerschool, Playing for Succes en zorgen we ervoor dat scholen de regie pakken t.a.v. afstemming tussen voorschool en school rondom VVE en doorontwikkeling SPIL. De speelinlopen voor kinderen tot 2 jaar en 3 maanden en hun ouders zijn zeer beperkt geopend geweest, vanwege de coronamaatregelen. Om nog meer in te zetten op het tegengaan van achterstanden is er 20 weken lang een extra medewerker in de VE-groepen aanwezig geweest. Daarnaast is er in Q3 2021 vanuit Spil ook een incidentele financiële impuls gegeven om kwetsbare kinderen meer aan het bewegen te krijgen. Om de motorische en beweegvaardigheden van kinderen te verbeteren worden motorische scans uitgevoerd, lokale sport- en beweegaanbieders verbonden met de spilcentra, pilots nachools zwemmen uitgevoerd.

Samen met de LEA (lokaal educatieve agenda) partners is er uitvoering gegeven aan de LEA, die als gevolg van corona wel wat trager is verlopen dan verwacht. In Q2 is er een LEAmonitor opgeleverd en een nieuw jaarplan voor schooljaar 2021-2022 vastgesteld. In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs is met deze partners ook intensief samengewerkt aan het plan corona en jeugd, die in Q4 door de raad is vastgesteld.

Jongeren (13-23 jaar) perspectief bieden op arbeid/dagbesteding

We willen verzuim en voortijdig schoolverlaten voorkomen en jongeren begeleiden naar het behalen van startkwalificatie of duurzame arbeid.

Tegengaan voortijdig schoolverlaten

We hebben met gemeenten en onderwijsinstellingen ingezet op het versterken van de sluitende aanpak VSV/Jongeren in kwetsbare positie en de uitvoering van het nieuwe regionaal programma 'Naar de juiste plek; jongeren begeleiden naar opleiding of werk' voor de periode 2020-2024. Het colledossier met voorstel voor de inzet van extra middelen VSV oftewel intensivering van aanpak voortijdig schoolverlaten in 2021-2022-2023 (750.000,- in totaal) is in Q4 vastgesteld.

Volwassenen beheersen basisvaardigheden

We versterken de basisvaardigheden van volwassenen om de zelfredzaamheid, de maatschappelijke participatie en de doorstroom naar werk of kans op het behoud van werk te vergroten.

Versterken basisvaardigheden volwassenen

In 2019 zijn we gestart met drie kernpartners in de aanpak laaggeletterdheid: gemeente Eindhoven, de Bibliotheek Eindhoven en het Ster College. De aanpak laaggeletterdheid is een grote en complexe sociaal maatschappelijke opgave. Wij hebben opgemerkt dat samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid nodig is om echt maatschappelijke impact te maken. Daarom hebben we in Q3 2021 het Stadsplan Basisvaardigheden 2019-2023 herijkt en twee nieuwe kernpartners en zeven nieuwe bondgenoten aangesloten, namelijk; WIJeindhoven, Vrijwillige Hulpdienst Eindhoven, Fontys, woningcorporaties: Woonstichting 'thuis, Woonbedrijf, Wooninc en Trudo, ASML, ASML Foundation, Cliëntenraad Sociaal Domein Eindhoven.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% doelgroep leerlingen (groep 3) dat gemiddeld of bovengemiddeld scoort voor technisch lezen	-	>50%	69%

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % leerlingen met startkwalificatie	87%	86%	86%
 % Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) Voorlopige cijfers over schooljaar 2020-2021 zijn recentelijk gepubliceerd door DUO en Eindhoven komt uit op 2.58% (absolute aantal: 375). Dit zijn 52 meer leerlingen dan het jaar daarvoor. Ook landelijk zien we een stijging. Voor de zomer zal het college en raad nader geïnformeerd worden over de inzet en cijfers.	2,2	ntb	2,58%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % van de geïndiceerde peuters in Eindhoven dat wordt bereikt met voorschoolse educatie Ondanks corona is het bereik in 2021 met 2% gestegen t.o.v. 2020. Al jaren schommelt het bereik rond de 90%. Door wijkanalyses te maken van het bereik krijgen we inzicht in wijken waar het bereik over het algemeen wat lager ligt. Door bewustwording hiervan bij het consultatiebureau (zij geven de indicaties af) proberen we het bereik toch iets te verhogen. Ouders zijn niet verplicht om van de VVE-gecertificeerde voorschool gebruik te maken. Er zijn ouders die voor gastouderopvang of kinderopvang kiezen die niet VVE-gecertificeerd zijn of hun kind thuishouden. Het college en de raad ontvangen voor de zomer de gehele SPILMonitor ter informatie.	89%	93%	91%
 % van alle peuters in Eindhoven dat wordt bereikt met voorschoolse educatie Al jaren schommelt het bereik rond de 70%. Verreweg het grootste deel van de kinderen heeft geen indicatie. We kunnen de ouders niet verplichten van de VVE-gecertificeerde voorschool gebruik te maken. Indien het lukt om het bereik van VVE-geïndiceerde kinderen iets te laten stijgen, zal dat een gering effect hebben op het totale bereik. Het college en de raad ontvangen voor de zomer de gehele SPILMonitor ter informatie.	69%	74%	70%
 % jongeren in een kwetsbare positie uitgestroomd naar onderwijs jaar later 1171 van de in totaal 1755 kwetsbare overstappers zijn uitgestroomd naar onderwijs: 67%	-	ntb	67%
 % jongeren in een kwetsbare positie uitgestroomd naar arbeidsmarkt jaar later 175 van de in totaal 1755 kwetsbare overstappers zijn uitgestroomd naar arbeid: 10%	-	ntb	10%

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoering wettelijke taken:
Bestrijding van onderwijsachterstanden, toezicht/handhaving kinderopvang en leerplichtwet, toezicht openbaar onderwijs, tegengaan van voortijdig schoolverlaten, uitvoeren van regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC), uitvoeren Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en leerlingenvervoer.
- Uitvoering Lokaal Educatieve agenda:
Samen met LEA- partners uitvoering gegeven aan de Lokaal Educatieve agenda 2020-2024 'Iedereen doet mee'. De voortgang via de LEA monitor gemonitord en daarover gerapporteerd.
- Stadsplan Basisvaardigheden 2019-2023:
Samen met partners bibliotheek, Stercollege en Stichting Lezen en Schrijven uitvoering gegeven aan het stadsplan basisvaardigheden 2019-2023 en daar meer partners bij betrokken.
- Regionaal programma 'naar de juiste plek':
Samen met de gemeenten en het onderwijs in de regio het nieuwe regionale programma 'naar de juiste plek 2020-2024' uitgevoerd. Hiermee het huidige RMC-kader 2021-2024 (regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten) herijkt en met de uitvoering daarvan gestart. We zetten extra in op een brede jongerenaanpak voor de jongeren die zonder startkwalificatie thuis (komen te) zitten.
- Samenwerking kinderopvang, onderwijs en Stichting WIJEindhoven:

De constructieve samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs Stichting WIJ Eindhoven en in het kader van SPIL, LEA en de maatregelen en effecten als gevolg van corona gecontinueerd.

• **Uitvoering SPIL:**

Samen met SPIL-partners uitvoering geven aan SPIL, waarbij in afstemming met de partners in de zomer van 2021 een zomerschool is georganiseerd waarbij educatie, sport en cultuur aandacht hebben gekregen.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	15.554	26.742	25.548	1.194
Baten	-3.180	-13.242	-13.012	-230
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-281	191	-472
Saldo	12.374	13.219	12.726	493

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Primair onderwijs - Voorschoolse Educatie 2020-2024	534		-534	-	incidenteel
Er is sprake van een lagere vaststelling van de subsidie ouderbijdrage voorschoolse educatie (VE) 2020 en van de subsidie speelinloop 2020, die ten gunste zijn gekomen van 2021. Het bereik van peuters met een VE-indicatie in 2020 was 89%, zoals opgenomen in de SPILmonitor 2020. Wegens corona konden de speelinlopen in 2020 niet doorgaan.					
Een bedrag van € 534.000 wordt gestort in de egalisatie reserve SPIL/VVE. Daarmee blijven we onder de door de raad maximale afgesproken reserve SPIL/VVE. Een deel van de reserve heeft al een bestemming in 2022. Voor het overige bedrag volgt nog een voorstel in Q3.					
Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB- arbeidsmarktregio)	78	-108	-	-30	incidenteel
De gemeente Eindhoven (contactgemeente) ontvangt een specifieke uitkering voor Wet Educatie Beroepsonderwijs voor de arbeidsmarkt regio (WEB, rijksmiddelen met een terugbetalingsverplichting). Het jaarbudget is niet volledig besteed (€ 108.000) en overgeheveld naar 2022.					
Leerlingenvervoer - en projecten Leerlingen	415	-	-	415	incidenteel
Er is een voordeel van € 415.000 op het onderdeel leerlingenvervoer en projecten.					
Het voordeel bij leerlingenvervoer is ontstaan vanwege het uitstellen van de aanbesteding met een schooljaar, terwijl in de begroting al wel rekening was gehouden met hogere kosten en bovendien er was minder vervoer vanwege verplichte schoolsluiting i.v.m. corona. De aanbestedingsprocedure is gestart in 2021 en wordt gegund ten behoeve van het schooljaar 2022-2023 en verder.					
Regionale Meld en Coördinatiepunt (RMC)	70	-70	-	-	incidenteel
De gemeente Eindhoven (contactgemeente) ontvangt een specifieke uitkering voor Regionale Meld en Coördinatiepunt (RMC, rijksmiddelen met een terugbetalingsverplichting) voor de regio Eindhoven/De Kempen ad € 1.443.000. Hiervan is € 70.000 niet besteed in 2021 en overgeheveld naar 2022.					
Aanpak jeugdwerkloosheid (Extra RMC middelen)	40	-40	-	-	incidenteel
De gemeente Eindhoven (contactgemeente) heeft eenmalig een specifieke uitkering voor Aanpak jeugdwerkloosheid/ extra middelen Regionale Meld en Coördinatiepunt ontvangen voor de periode 2020-2024 (extra RMC, rijksmiddelen met een terugbetalingsverplichting) voor de regio Eindhoven/De Kempen € 355.000. Hiervan is € 40.000 niet besteed in 2021 en overgeheveld naar 2022.					
Doorbelaste apparaatskosten	-98	-	-	-98	incidenteel
Betreft de afwijking/resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie ook paragraaf 3e bedrijfsvoering).					
Overig	155	-12	62	205	
SALDO	1.194	-230	-472	492	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 4 Onderwijs zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2020	2,7	3,1	3,4
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2019	26	24	14
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	2020	1,7%	2,0%	2,2%

Dit programma heeft geen verbonden partijen.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Dit programma omvat de taakvelden 5.1 Sportbeleid en activering, 5.2 Sportaccommodaties, 5.3 Cultuurpresentaties, -productie en -participatie, 5.4 Musea, 5.5 Cultureel erfgoed, 5.6 Media en 5.7 Openbaar groen en recreatie.

Deze zeven taakvelden hebben we ondergebracht in drie thema's: sport, cultuur en groen en recreatie. Onder dit laatste thema vallen ook de taken op het gebied van openbare ruimte voor groen, water, speel- en recreatievoorzieningen (dit is aanvullend op taken in de openbare ruimte voor verkeer en vervoer, deze staan in taakveld 2.1).

Sport

5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties

Cultuur

5.3 Cultuurpresentatie, -productie
en -participatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media

Groen en recreatie

5.7 Openbaar groen en recreatie

Sport, cultuur en recreatie leveren in samenhang met andere programma's uit de begroting een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad. Wij werken in dit programma aan een vitale stad en aan het realiseren van gemeente brede doelstellingen op (andere) terreinen van onder andere gezondheid, participatie, openbare ruimte en economie. Het draagt bij aan de eigen kracht van de inwoners, verbinding en ontmoeting, het imago en het vestigingsklimaat van de stad.

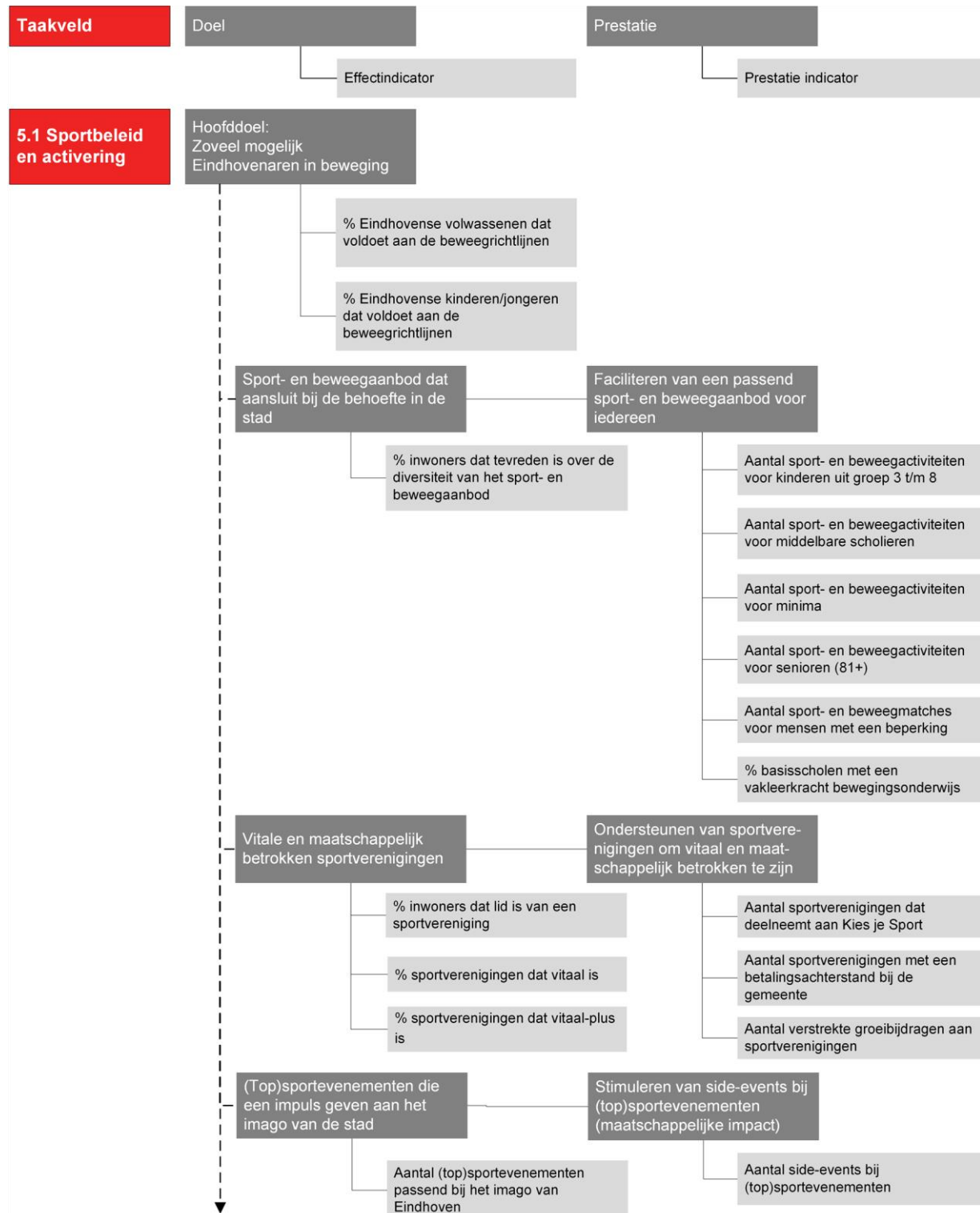
Het taakveld Openbaar Groen en Recreatie richt zich op het vergroenen van de stad, het beheer van het groene deel van de openbare ruimte en de speelvoorzieningen. Openbaar groen maakt de stad aantrekkelijk, is belangrijk voor de natuurwaarde en waarborgt een gezonde leefomgeving waarin bewoners kunnen recreëren. Investerings in groen worden samen met andere taakvelden en in samenwerking met bewoners, omliggende gemeenten en belangengroepen gedaan. Groen versterkt de ruimtelijke structuur, de leefbaarheid en klimaatbestendigheid van de stad met behulp van onder meer parken, plantsoenen, wegbermen, straatbomen en gevelgroen. Met groen dragen we bij aan sociale doelstellingen en doelstellingen op het gebied van sport en gezondheid, bewegen, biodiversiteit, luchtkwaliteit en reductie van hittestress en waterdoelstellingen zoals het lokaal langer vasthouden van water.

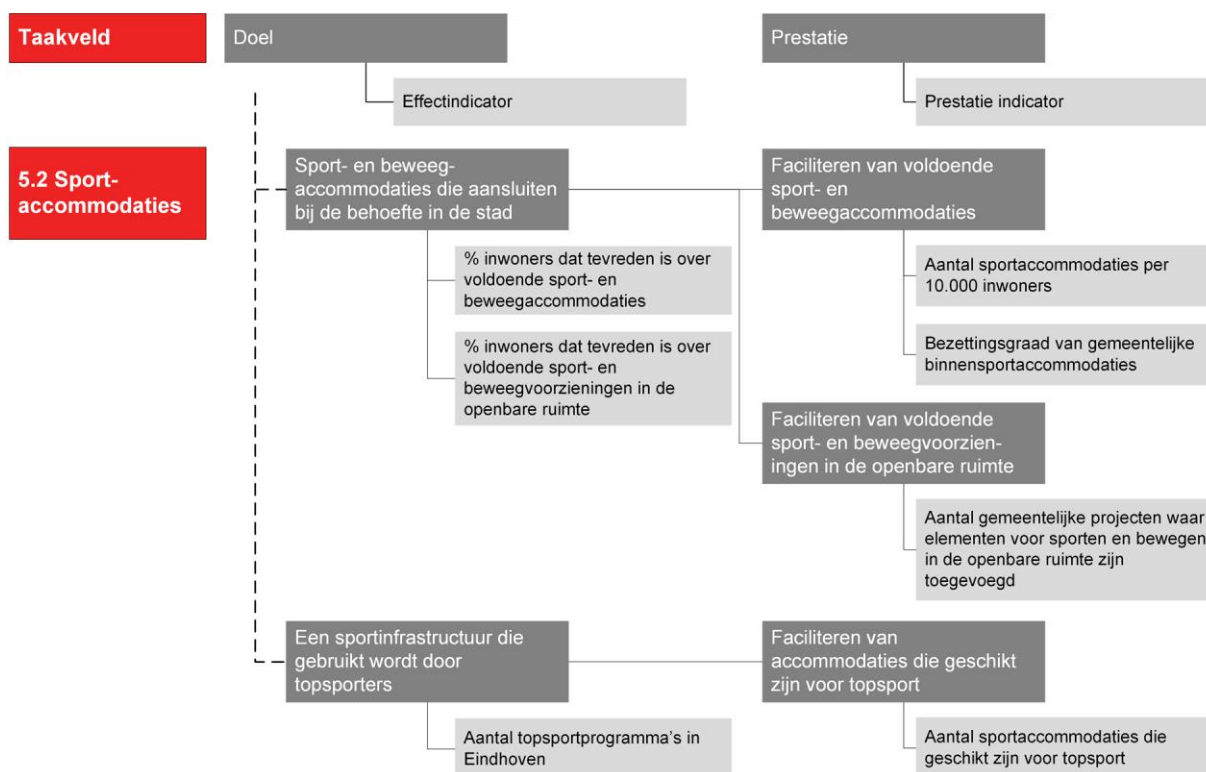

Sport

In 2021 is er uitvoering gegeven aan zowel de nieuwe sport- en beweegvisie als het Lokaal Sportakkoord Eindhoven. De Sport- en beweegvisie 2021-2025 'Heel Eindhoven beweegt' is in februari door de gemeenteraad vastgesteld. Aansluitend zijn de doelstellingen uit deze visie vertaald naar de uitvoering. Ook in 2021 kon er voor een lange periode niet gesport worden door de opgelegde beperkingen. De sportsector heeft zich veerkrachtig getoond door snel te schakelen en sport en bewegen mogelijk te maken voor de inwoners. Daarbij is er door de

lokale en landelijke ondersteuning stevig ingezet op het behouden en versterken van de sportinfrastructuur. Naast financiële ondersteuning zijn o.a. door de sportregisseurs de sportaanbieders ondersteund in het vertalen van de regels en bijvoorbeeld betrokken houden van hun vrijwilligers en leden. Ondanks deze corona beperking was het wel mogelijk om een nationale sportweek te organiseren, stond het zwembad in het najaar in het teken van de International Swimming League en kon de Eindhoven Marathon gelukkig doorgang vinden.

5.1 Sportbeleid en activering

Zoveel mogelijk Eindhovenaren in beweging

Ons hoofddoel is om Eindhovenaren een leven lang te laten bewegen en om Eindhoven uit te laten groeien tot een actieve en aantrekkelijke stad met vitale burgers.

In 2021 is ingezet om nog meer Eindhovenaren in beweging te krijgen. De wijkgerichte aanpak met sportregisseurs werpt zijn vruchten af. Het ontsluiten van bestaand aanbod biedt steeds meer Eindhovenaren de mogelijkheid om voldoende te bewegen. Tegelijkertijd kunnen we niet ontkennen dat corona de mogelijkheden om te sporten en bewegen tijdelijk gedurende meerdere en lange periodes heeft beperkt. Landelijk onderzoek laat zien dat de sport- en beweegdeelname lager was in tijden van striktere corona-maatregelen. De gevolgen hiervan op de langere termijn, zijn nog niet duidelijk.

Sport- en beweegaanbod dat aansluit bij de behoefte in de stad

Door samen te werken met verschillende sport- en beweegaanbieders brengen we vraag en aanbod in de stad samen. Zo is er een beweeggids voor de senioren ontwikkeld en hebben we de regionale samenwerking op het gebied van uniek sporten gecontinueerd.

Faciliteren van een passend sport- en beweegaanbod voor iedereen

Ook in 2021 was het gedurende het jaar vaak niet mogelijk om volledig te kunnen sporten. Vanuit de gemeente hebben we ons vooral gericht op het ondersteunen van verenigingen bij het opstarten van de activiteiten. We hebben daarnaast diverse ondersteuning geboden om goede aansluiting te vinden bij de specifieke groepen om juist na corona weer iedereen in beweging te krijgen. Daarvoor is specifiek ingezet op jongeren, meiden en senioren.

Vitale en maatschappelijk betrokken sportverenigingen

We zetten ons in om sportverenigingen vitaal en maatschappelijk betrokken te houden. Er is een nieuwe manier van afnemen van het vitaliteitsonderzoek ontwikkeld in 2021. Door de vragenlijst korter en krachtig te maken en persoonlijk het gesprek met diverse vertegenwoordigers van de sportverenigingen. De sportregisseurs maken een analyse van de ondersteuningsbehoefte van de sportverenigingen en helpen bij het vinden van de juiste weg, dat kan lokaal via Supportpunt of Eindhoven Doet maar ook landelijk via de betreffende sportbond. Gedurende 3 jaar worden alle sportverenigingen in Eindhoven persoonlijk bevraagd door de sportregisseurs. Eind 2022 verwachten we de eerste tussen rapportage.

Ondersteunen van sportverenigingen om vitaal en maatschappelijk betrokken te zijn

In 2021 zijn we sportverenigingen blijven helpen om vitaal en toekomstbestendig te zijn en te blijven. Dit jaar heeft een belangrijk gedeelte van de ondersteuning zich gericht op het omgaan met de gevolgen van de coronacrisis. Zo is meegedacht over de mogelijkheden die er, ondanks de sportieve beperkingen, waren voor een sport- en beweegaanbod, voor leden én niet-leden. Tijdens de Nationale Sportweek 2021, waarbij Eindhoven één van de host city's was, hebben we sportverenigingen een platform geboden om hun aanbod in de schijnwerpers te zetten. De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet in het vitaal maken en toekomstbestendig houden van de voetbalsport in Eindhoven. Medio 2020 is voetbalvereniging Nieuw Woensel verhuisd naar Sportpark Eindhoven Noord. In 2021 heeft de vereniging een groeiend aantal leden gerealiseerd op de nieuwe locatie. In 2021 is een betalingsregeling getroffen in combinatie met een schuldsanering voor voetbalvereniging Tongelre in aanloop naar de afronding van het voetbalcomplex in 2024.

(Top)sportevenementen die een impuls geven aan het imago van de stad

Grote- en kleine (top)sportevenementen inspireren inwoners om te gaan bewegen. Ook dragen de evenementen bij aan de dynamiek in en uitstraling van Eindhoven. De gemeente faciliteert de evenementen door middelen ter beschikking te stellen, onder andere in de vorm van subsidies. Als tegenprestatie vragen wij van de organisatoren aandacht voor de maatschappelijke en economische spin off in de stad. We kijken terug op een jaar waarin gelukkig een beperkt aantal evenementen (marathon en ISL) doorgang konden vinden.

Stimuleren van side-events bij (top)sportevenementen (maatschappelijke impact)

Met het doorgaan van de Marathon en komst van de ISL werden er weer sportevenementen georganiseerd. Bij deze evenementen werden de mogelijkheden voor side events uitgewerkt, juist om de kracht van sportevenementen weer optimaal in te zetten. Bij de International Swimming League konden maar een beperkt deel van de side events doorgaan in verband met de beperkingen gedurende het evenement.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % Eindhovense volwassenen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen Het voor 2021 begrote cijfer is afgeleid van de gerealiseerde waarde in 2019 (64%). In 2020 is de vraagstelling in de Inwonersenquête aangepast. Dat maakt dat de cijfers voor en vanaf 2020 niet goed met elkaar te vergelijken zijn. De in 2021 gerealiseerde waarde (71%) is in lijn met de gerealiseerde waarde in 2020 (ook 71%).	71%	64%	71%
 % Eindhovense kinderen/jongeren dat voldoet aan de beweegrichtlijnen De genoemde begrote en gerealiseerde waarde zijn niet goed te vergelijken. Het voor 2021 begrote cijfer is afgeleid van de gerealiseerde waarde in 2019 (76%). In 2021 is de vraagstelling in de Inwonersenquête aangepast. We sluiten nu aan bij de vraagstelling die GGD hanteert in haar onderzoek onder middelbare scholieren. De gerapporteerde waarde van 23% houdt in dat 23% van de 4- t/m 17-jarigen, conform de richtlijnen, dagelijks minimaal 1 uur matig intensief beweegt. De groep die op 5-7 dagen per week minimaal 1 uur matig intensief beweegt, is twee keer zo groot (47%). We meten in de Inwonersenquête ook welk percentage kinderen wekelijks sport. In 2021 was dat 83%. Na een behoorlijke dip in 2020 (68%), zitten we nu weer rond – of zelfs iets boven – het niveau van de coronacrisis (81% in 2019).	-	76%	23%

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % inwoners dat tevreden is over de diversiteit van het sport- en beweegaanbod De in 2021 gerealiseerde waarde (76%) is in lijn met de gerealiseerde waarde in 2020 (77%). Door het voortduren van de coronacrisis (en de bijbehorende maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan), is het sport- en beweegaanbod dat onze stad rijk is, niet volledig tot zijn recht gekomen.	77%	80%	76%
 % inwoners dat lid is van een sportvereniging In 2021 is in de Inwonersenquête voor volwassenen (18 t/m 84 jaar) per abuis geen vraag opgenomen over het lidmaatschap van sportverenigingen. Kinderen (4 t/m 17 jaar) zijn in 2021 wel bevraagd over hun lidmaatschap van een sportvereniging. Van hen gaf 67% aan lid te zijn van een sportvereniging, een vergelijkbaar aandeel als in 2020. Dit is het percentage dat is opgenomen als gerealiseerde waarde. Uiteraard kan dit niet één-op-één vergeleken worden met de begrote waarde voor 2021 (die betrekking had op de totale groep van 4 t/m 84 jaar, waarbij we weten dat het lidmaatschap onder volwassenen veel lager ligt dan onder kinderen). In de sport- en beweegvisie 2021-2025 is alleen een doelstelling opgenomen over het lidmaatschap van een sportvereniging onder kinderen. Daar zal bij toekomstige begrotingen dan ook de focus op komen te liggen.	-	35%	Onbekend
 % sportverenigingen dat vitaal is De realisatie 2021 is momenteel niet bekend. Het vitaliteitsonderzoek is uitgesteld en wordt in 2022 door de sportregisseurs bij de sportverenigingen afgenomen. Landelijk onderzoek (Mulier Instituut) laat zien dat in Nederland het aandeel vitale verenigingen is afgenomen en het aandeel kwetsbare verenigingen is toegenomen. De scores op leden en beleid zijn afgenomen. Vooral de binnensport scoort slecht op leden. De ervaring leert echter dat landelijke cijfers zich niet een- op - een laten vertalen naar de lokale situatie, daarvoor is lokaal onderzoek nodig.	-	60%	Onbekend
 % sportverenigingen dat vitaal-plus is In april 2019 heeft de raad de definitie van een vitale sportvereniging vastgesteld. Er zijn acht bouwstenen gedefinieerd. Wanneer een club de vijf basisbouwstenen (strategie & beleid; leden; vrijwilligers; financiën; sportaanbod) op orde heeft, is sprake van een vitale vereniging. Als een club daarnaast aandacht heeft voor minimaal één van de drie extra bouwstenen (accommodatie; extra maatschappelijke activiteiten; een gezonde sportomgeving), wordt deze gezien als een vitaal-plus vereniging. In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen om vitaal plus te meten. Echter door corona lagen de prioriteiten van de sportverenigingen op een ander vlak en is de afname naar 2022 doorgeschoven. Per sportvereniging wordt samen met de sportregisseur een keuze gemaakt op welke thema van vitaal-plus er ondersteuning gewenst is.	-	45%	Onbekend
 Aantal (top)sportevenementen passend bij het imago van Eindhoven Door de corona pandemie konden er maar zeer beperkt evenementen doorgang vinden. De evenementen die doorgang konden vinden waren de voorwedstrijden (qualifiers) van het WK pumptrack op Sportpark 't Schoot, de International Swimming League en de marathon.	-	5	3
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal sport- en beweegactiviteiten voor kinderen uit groep 3 t/m 8 De begrote waarde voor 2021 is afgeleid van het resultaat van een eerdere meting in 2017 (350). Zoals aangekondigd in de begroting, hebben we de methodiek voor het in kaart brengen van het aantal sport- en beweegactiviteiten aangepast. We hebben hierbij kritischer gekeken naar wat wel en niet een extra activiteit is. Vooraf verwachtten we daarom dat het aantal activiteiten lager zou uitvallen. Dat is inderdaad het geval gebleken, al ligt het aantal activiteiten wel boven de begrote waarde.	-	300	317

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal sport- en beweegactiviteiten voor middelbare scholieren De begrote waarde voor 2021 is afgeleid van het resultaat van een eerdere meting in 2017 (619). Zoals aangekondigd in de begroting, hebben we de methodiek voor het in kaart brengen van het aantal sport- en beweegactiviteiten aangepast. We hebben hierbij kritischer gekeken naar wat wel en niet een extra activiteit is en of de activiteit echt past bij de doelgroep. Vooraf verwachtten we daarom dat het aantal activiteiten lager zou uitvallen. Dat is inderdaad het geval gebleken. Ook corona zou een effect kunnen hebben gehad op het aantal activiteiten.	-	550	444
 Aantal sport- en beweegactiviteiten voor minima De begrote waarde voor 2021 is afgeleid van het resultaat van een eerdere meting in 2017 (200). Zoals aangekondigd in de begroting, hebben we de methodiek voor het in kaart brengen van het aantal sport- en beweegactiviteiten aangepast. We hebben hierbij kritischer gekeken naar wat wel en niet een extra activiteit is. Vooraf verwachtten we daarom dat het aantal activiteiten lager zou uitvallen. Dat is inderdaad het geval gebleken, al ligt het aantal activiteiten wel boven de begrote waarde. Ook corona zou een effect kunnen hebben gehad op het aantal activiteiten.	-	150	158
 Aantal sport- en beweegactiviteiten voor senioren (81+) De begrote waarde voor 2021 is afgeleid van het resultaat van een eerdere meting in 2017 (232). Zoals aangekondigd in de begroting, hebben we de methodiek voor het in kaart brengen van het aantal sport- en beweegactiviteiten aangepast. We hebben hierbij kritischer gekeken naar wat een sport- en beweegactiviteit is (met een fysieke component) en of de activiteit echt past bij de doelgroep. Vooraf verwachtten we daarom dat het aantal activiteiten lager zou uitvallen. Dat is inderdaad het geval gebleken. Tenslotte zou ook corona een effect kunnen hebben gehad op het aantal activiteiten.	-	200	144
 Aantal sport- en beweegmatches voor mensen met een beperking Er zijn meer mensen bereikt ten opzichte van de begrote waarde. Er zijn dus ondanks corona, meer mensen met een beperking gaan sporten. Het is op dit moment nog onzeker of alle deelnemers uit 2021 inderdaad langer dan 3 maanden sporten, omdat sommige matches pas in de laatste maanden van het jaar zijn gemaakt.	-	60	148
 % basisscholen met een vakleerkracht bewegingsonderwijs We zien dat steeds meer scholen kiezen voor een vakleerkracht, dat is een goede ontwikkeling gezien de expertise op het gebied van beweegonderwijs. Door de scholen een subsidie te geven stimuleren we dat de vakleerkrachten extra inzet kunnen plegen op gebied van naschoolse activiteiten of bijles gym (MRT) of het helpen van kinderen bij het vinden van een geschikte sport.	-	90%	93%
 Aantal sportverenigingen dat deelneemt aan Kies je Sport Door de goede resultaten nemen steeds meer verenigingen deel aan "Kies je Sport"	-	60	65
 Aantal sportverenigingen met een betalingsachterstand bij de gemeente Al een aantal jaren neemt het aantal verenigingen met een betalingsachterstand af. We zien het structureel monitoren van betalingsachterstanden en met de verenigingen hier regelmatig contact over te houden zorgt voor een afname van de lopende betalingsachterstanden. Het beeld is dat de sportaanbieders door de verschillende ondersteuningspakketten beperkt nadelige financiële gevolgen ervaren van de verschillende periode's van sluiting.	5	4	4
 Aantal verstrekte groeibijdragen aan sportverenigingen Uit de toename blijkt dat de groeibijdrage voorziet in een behoefte om verenigingen laagdrempelig bij een initiatief om de sportdeelname te verhogen te kunnen ondersteunen.	-	13	18
 Aantal side-events bij (top)sportevenementen Rondom de International Swimming League zijn meerdere side events georganiseerd zoals clinics, scholenbezoek en inspiratiesessies voor coaches	-	2	5

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Vitaal houden van de sportinfrastructuur:
Het vitaal houden van de sport- en beweegaanbieders in onze stad tijdens de coronacrisis was een van uitgangspunten in 2021. Zo zijn er diverse lokale steun- en herstelmaatregelen ingevoerd. Onze sportregisseurs onderhouden regelmatige contacten met de sportverenigingen. Bij een aantal verenigingen zijn we gestart met de inzet van clubkadercoaches
- Opstellen van en uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma:
Het geven van uitvoering aan de herijkte sport- en bewegvisie, die in februari 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit doen we op basis van het Uitvoeringsprogramma 2021-2022, dat het college in de zomer van 2021 heeft vastgesteld.
- Uitvoering geven het Lokale Sportakkoord:
Begin 2021 is dit akkoord ondertekend. Dit akkoord is uitgewerkt en vertaald naar projecten, interventies en activiteiten. Zo is gestart met bestuursondersteuning voor verenigingen en het toeleiden van middelbare scholieren naar sportverenigingen. De monitoring van de activiteiten vindt plaats in samenwerking met Supportpunt, de Eindhovense Sportraad en gemeente Eindhoven.
- Versterken samenwerking ruimtelijk en sociaal domein op gebied van gezondheid:
Voldoende bewegen is één van de zes sporen in de Gezondheidsnota, die de raad in oktober 2021 heeft vastgesteld. We zijn onder meer aan de slag gegaan met JOGG-aanpak, waarmee we werken aan het structureel gezonder maken van de omgevingen waar kinderen en jongeren opgroeien. Aandacht voor bewegen maakt hier een belangrijk onderdeel van uit.
- Matchen vraag en aanbod sport en bewegen:
Doorgaan met het actief matchen van vraag en aanbod op het gebied van sporten en bewegen Voor Sport en Bewegen is het actief matchen van vraag en aanbod een structurele activiteit. In 2021 is binnen de beperkende maatregelen zoveel mogelijk gedaan om vraag en aanbod te matchen. Dit gebeurt voor diverse groepen in de stad zoals expats, jongeren en senioren.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	3.177	3.485	3.255	230
Baten	-58	-59	-1.398	1.339
Mutatie reserves (TV 0.10)	-34	-373	807	-1.180
Saldo	3.085	3.053	2.664	389

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Compensatie TVS-regelingen	-	1.262	-	1.262	incidenteel
In 2021 is een bijdrage vanuit Rijk ontvangen vanuit de regeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19. Dit betreft een regeling om te compenseren voor de nadelige effecten van de coronamaatregelen (zie ook taakveld 5.2 Sportaccommodaties). De volgende opbrengsten ivm de rijksregeling TVS zijn in boekjaar 2021 geboekt: TVS II (ivm 4e kwartaal 2020): €412.000, TVS III (ivm 1e kwartaal 2021); €505.000 en TVS IV (ivm 2e kwartaal 2021): €345.000.					
Stelpost kapitaallasten sporthal Tivoli	90	-	-	90	incidenteel
In de begroting was een bedrag van structureel €90.000 opgenomen als stelpost kapitaallasten renovatie sporthal Tivoli. Conform het dossier 'renovatie sporthal Tivoli' zal vanaf 2022 het budget worden ingezet. Hierdoor is in 2021 sprake van een incidentele voordelige afwijking t.o.v. de begroting.					
Administratieve afwikkeling compensatie corona(maatregelen)	-	-	-1.100	-1.100	incidenteel
Betreft storting in saldi reserve specifiek (onderdeel coronamiddelen). Rekening houdend met de compensatie-regelingen (inclusief de nakomende bijdragen m.b.t. jaar 2020) is sprake van een voordelige afwijking in 2021 bij de opbrengsten programma Sport. In 2020 is een gedeelte van het tekort opgevangen vanuit de saldireserve specifiek coronamiddelen (€1,1 miljoen). Deze voorfinanciering is aangezuiverd middels een storting in de reserve (conform 2e turap 2021).					
Overige afwijkingen (per saldo)	140	77	-80	137	incidenteel
SALDO	230	1.339	-1.180	389	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

5.2 Sportaccommodaties

Sport- en beweegaccommodaties die aansluiten bij de behoefte in de stad

We willen sport en bewegen voor alle Eindhovenaren mogelijk maken. Door het realiseren en in stand houden van sport- en beweegvoorzieningen levert de gemeente een belangrijke bijdrage aan de sport en de doelen uit het sportbeleid. Sportvoorzieningen en inrichting van de openbare ruimte vormen namelijk een belangrijke voorwaarde om te kunnen sporten.

Faciliteren van voldoende sport- en beweegaccommodaties

Met name op het gebied van de betaalbaarheid is een belangrijke stap gezet door de besluitvorming over de harmonisatie van de tarieven voor de binnensport. De overige sporttarieven zijn niet verhoogd met een reguliere prijsindex. Naast de gemeentelijke sportaccommodaties, wordt ruimte gezocht voor particuliere sportaanbieders. Op sportpark Eindhoven Noord is in 2021 Jumpsquare trampolinepark gerealiseerd op de plaats van voormalig sauna Prinsejagt. Ook is een vestiging van Monkeytown kinderspeelpaleis gerealiseerd op een voormalig voetbalveld.

Faciliteren van voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte

Met - onder andere- het opleveren van het van het urban sportpark 't Schoot is er weer een waardevolle openbare sportvoorziening toegevoegd die direct al intensief wordt gebruikt. Daarbij wordt bijvoorbeeld op initiatief van buurtbewoners een cricketpitch aangelegd in Park Meerhoven.

Een sportinfrastructuur die gebruikt wordt door topsporters

Eindhoven beschikt over een van de vier Centra voor Topsport en Onderwijs in Nederland.

Faciliteren van accommodaties die geschikt zijn voor topsport

Zowel met het realiseren het urban sportpark, area 51 en definitieve start omvorming Tongelreep wordt er voor verschillende sporten een impuls gegeven aan specifieke accommodaties voor topsport en talentontwikkeling.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% inwoners dat tevreden is over voldoende sport- en beweegaccommodaties De in 2021 gerealiseerde waarde (71%) is in lijn met de gerealiseerde waarde in 2020 (72%). Door het voortduren van de coronacrisis (en de bijbehorende maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan), hebben inwoners slechts beperkt gebruik kunnen maken van veel sport- en beweegaccommodaties.	72%	73%	71%
% inwoners dat tevreden is over voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte Het percentage Eindhovenaren dat van mening is dat er voldoende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte zijn, schommelt. De in 2021 gerealiseerde waarde (46%) is in lijn met de gerealiseerde waarde in 2019 (47%), maar ligt wel lager dan in 2020 (52%). We kunnen dit niet volledig verklaren. Een mogelijke verklaring kan zijn dat door de sluiting van sportaccommodaties door corona en meer thuiswerken inwoners bewust zijn van de behoefte aan sport en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte, juist in hun eigen buurt. Er is in de afgelopen jaren immers juist veel aandacht geweest voor het creëren van sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte. Belangrijker nog dan de mate waarin mensen aangeven van mening te zijn dat er voldoende voorzieningen zijn, is de mate waarin inwoners gebruik maken van deze voorzieningen. Hierover hebben we in de Inwonersenquête 2021 voor het eerst een vraag opgenomen. We zullen de komende jaren blijven meten hoe dit gebruik zich ontwikkelt.	52%	48%	46%
Aantal topsportprogramma's in Eindhoven In Eindhoven zijn nu zwemmen, waterpolo, schoonspringen, judo, skateboarden, poolbiljart en langebaanschaatsen gehuisvest. Het aantal topsportprogramma's komt daarmee op zeven.	-	6	7

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal sportaccommodaties per 10.000 inwoners Er zijn geen nieuwe sportaccommodaties toegevoegd aan het totale areaal.	-	18	18
 Bezettingsgraad van gemeentelijke binnensportaccommodaties We hebben in de periode dat er binnen niet gesport mocht worden alle reserveringen gecompenseerd. Er is in die periode ook niet gesport. Bij de buitensport hebben we in 2021 de helft (6 vd 12 maanden) gecompenseerd. Het is daarom reeel om te veronderstellen dat de bezetting binnensport minimaal 50 % lager dan in een normaal sportseizoen	-	50%	25%
 Aantal gemeentelijke projecten waar elementen voor sporten en bewegen in de openbare ruimte zijn toegevoegd Naast de input op drie projectvoorstellen in het kader van regulier onderhoud is door sport een bijdrage geleverd aan het integraal gebiedskader Stadhuisplein en werd het Urban Sportpark Eindhoven gerealiseerd.	-	5	5
 Aantal sportaccommodaties die geschikt zijn voor topsport Met het toevoegen van Area 51 aan het areal komt het aantal accommodaties op 7: Tongelreep, Area51, Eef Kamerbeek Atletiekcentrum (para), Indoor Sportcentrum, IJSCE, OranjeRood, PSV Herdgang/stadion	-	6	7

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoering sport- en beweegvisie / Sportakkoord: Verdere ontwikkeling sportlocaties:
Op sportpark Eindhoven Noord is in 2021 Jumpsquare trampolinepark gerealiseerd op de plaats van voormalig sauna Prinsejagt. Ook is een vestiging van Monkeytown kinderspeelpaleis gerealiseerd op een voormalig voetbalveld.
- Gunning nieuwbouw zwembad de Tongelreep:
In september 2021 zijn er na een aanbestedingsproces zowel een architect als installateurs gekozen. Met de stap loopt het project conform planning en wordt er medio 2022 een definitief ontwerp opgeleverd. Start bouw is gepland voor medio 2023.
- Opleveren Urban Sportpark "t Schoot:
Na een intensief voorbereidingstraject is het regio deal project Urban Sportpark in 2021 opgeleverd en in gebruik genomen. Het park is - juist in corona periode - uitgegroeid tot een urban hotspot voor de gehele stad.
- Versterken van de sportinfrastructuur:
We hebben ingezet op het benutten van de landelijke steunmaatregelen ten behoeve van de lokale sportinfrastructuur. Daarbij is ook in 2021 gewerkt aan een nieuwe convenant met de Eindhovense Sportraad die op die manier haar doorontwikkeling kan concretiseren.
- Gezamenlijke programmering sporthallen onderwijs:
De gezamenlijke programmering sporthallen is een opdracht voor diverse programmalijnen (sport en bewegen, onderwijs, vastgoed). In 2021 is vanuit de programmalijn Sport en Bewegen i.v.m. aanwezige capaciteit en prioriteitstelling geen mogelijkheid geweest dit plan te realiseren. De realisatie vergt veel afstemming en daardoor hoge tijdsinvestering. Het speerpunt blijft valide en is wederom opgenomen in de planning voor 2022.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	24.219	23.701	24.547	-846
Baten	-10.663	-10.654	-11.287	633
Mutatie reserves (TV 0.10)	31	-67	109	-176
Saldo	13.587	12.980	13.369	-389

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Compensatie SPUK IJZ 2020	-	1.191	-	1.191	incidenteel
Ivm corona is in 2021 de specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden (SPUK IJZ) in het leven geroepen. Dit betreft een Rijksregeling om te compenseren voor inkomstenderving ivm coronamaatregelen. De compensatie over 2020 is met terugwerkende kracht ontvangen en is in boekjaar 2021 geboekt waardoor sprake is van een voordelige afwijking.					
Compensatie SPUK IJZ 2021	-	1.300	-	1.300	incidenteel
Vanuit de Rijksregeling specifieke uitkering IJsbanen en zwembaden (SPUK IJZ) is coronacompensatie ontvangen voor 2021. De totale compensatie is opgebouwd uit: Ir. Ottenbad (€560.370), Pieter vd Hoogenband zwemstadion (€397.505) en IJssportcentrum (€342.950).				-	
Administratieve afwikkeling huurkorting IJssportcentrum in relatie tot SPUK IJZ 2021	-	-343	-	-343	incidenteel
Vanuit SPUK IJZ is €342.950,- ontvangen als coronacompensatie t.b.v. het IJssportcentrum (zie bovenstaand punt). Dit is als zodanig als huurkorting verwerkt in boekjaar 2021, daarentegen is dit begrotingstechnisch niet aangepast waardoor een afwijking ten opzichte van de begroting is ontstaan. De administratieve afwikkeling vindt plaats na ontvangst van de jaarstukken vanuit Sportfondsen.					
Zwembaden	-186	-1.179	-	-1.365	incidenteel
Vanwege de coronamaatregelen is in 2021 sprake van een nadelige afwijking ten opzichte van de begrote opbrengsten. De compensatie welke hiervoor van het Rijk is ontvangen, is geboekt/verantwoord bij SPUK IJZ 2021 (zie ook bovenstaand). De nadelige afwijking lasten betreft met name kosten van onderhoud.					
Vrijval voorziening waardevermindering materiele vaste activa (MVA)	-	263	-	263	incidenteel
In de voorziening waardevermindering MVA was op basis van de eerdere planning rekening gehouden met de sloop van de om te vormen onderdelen Tongelreep. Vanwege de aanpassing in de tijdsplanning (en doorlopende afschrijvingskosten) is in 2021 een deel van het voorziene bedrag vrijgevallen.					
Sportzalen/ Sportparken	-293	-852	-	-1.145	incidenteel
Vanwege de coronamaatregelen is in 2021 sprake van een nadelige afwijking ten opzichte van de begrote opbrengsten van €1,2 miljoen. Daar staat een incidenteel voordeel qua opbrengsten tegenover van €0,4 miljoen i.v.m. de vaccinatielocatie in het Indoor Sportcentrum. De compensatie welke hiervoor via de regeling TVS (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19) van het Rijk is ontvangen, is geboekt/verantwoord bij TV5.1 Sportbeleid. De nadelige afwijking lasten betreft met name kosten onderhoud Sportparken.					
Mutaties reserves taakveld 5.2 sportaccommodaties	-	-	-176	-176	incidenteel
Per saldo heeft een storting van €176.000 plaatsgevonden in de (egaliserings)reserves onderhoud. Dit betreft, niet in 2021 besteed, budget voor groot onderhoud (wat via de onderhoudsreserves wordt afgewikkeld).					
Doorbelaaste apparaatskosten	-285	-	-	-285	incidenteel
Betreft de afwijking op doorbelaaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten)					
Overige afwijkingen (per saldo)	-82	253	-	171	
SALDO	-846	633	-176	-389	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	9.657	7.449	5.182	2.268
Bijdrage derden	-2.896	-1.248	-833	-415
Saldo	6.760	6.202	4.348	1.853

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Binnen taakveld 5.2 Sportaccommodaties is sprake van bovenstaande afwijking tussen de planning (jaarschijf 2021) en realisatie (jaarschijf 2021). De afwijking van per saldo (afgerond) € 1,9 miljoen is naar de volgende onderdelen te specificeren (afgerond op € 0,1 miljoen): sportzalen (€ 0,7 miljoen), sportparken (€ 0,6 miljoen),

zwembaden (€0,2 miljoen), IJssportcentrum (€ 0,3 miljoen) en overig/afroning (€ 0,1 miljoen). De actualisering van de planningsbedragen per jaar zal voor een deel van de investeringskredieten nog nader in 2022 plaatsvinden.

Cultuur

Kunst en cultuur, erfgoed, evenementen en design (evenals sport en recreatie) hebben bijgedragen aan de aantrekkingskracht van Eindhoven voor inwoners, bezoekers, bedrijven en (internationaal) talent. Om hier te wonen, te leven, te verblijven of te vestigen. Daarnaast hebben ze in samenhang met andere domeinen een belangrijke bijdrage geleverd aan de leefbaarheid van de stad. En ze hebben bijgedragen aan de eigen kracht van de inwoners, verbinding en ontmoeting en het imago en vestigingsklimaat van de stad. Hoewel dit jaar, net als voorgaand jaar, helaas minder dan normaal door de genomen corona maatregelen. In 2021 hebben we, net als in 2020, steun geboden aan diverse instellingen en makers om onze belangrijke culturele infrastructuur zo goed mogelijk overeind te houden.

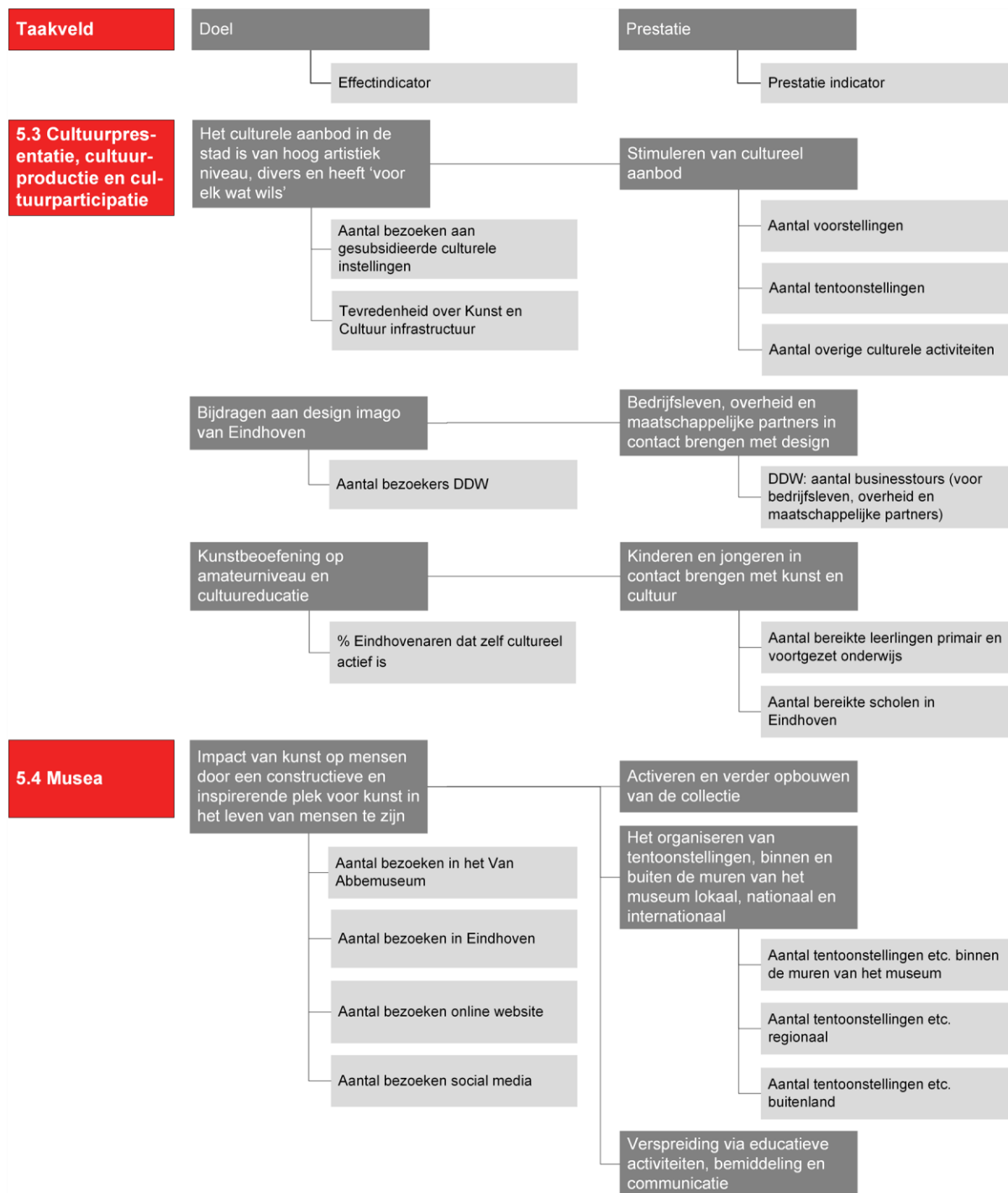
We streven ernaar dat zoveel mogelijk mensen culturele activiteiten bezoeken en waarderen. De Stichting Cultuur

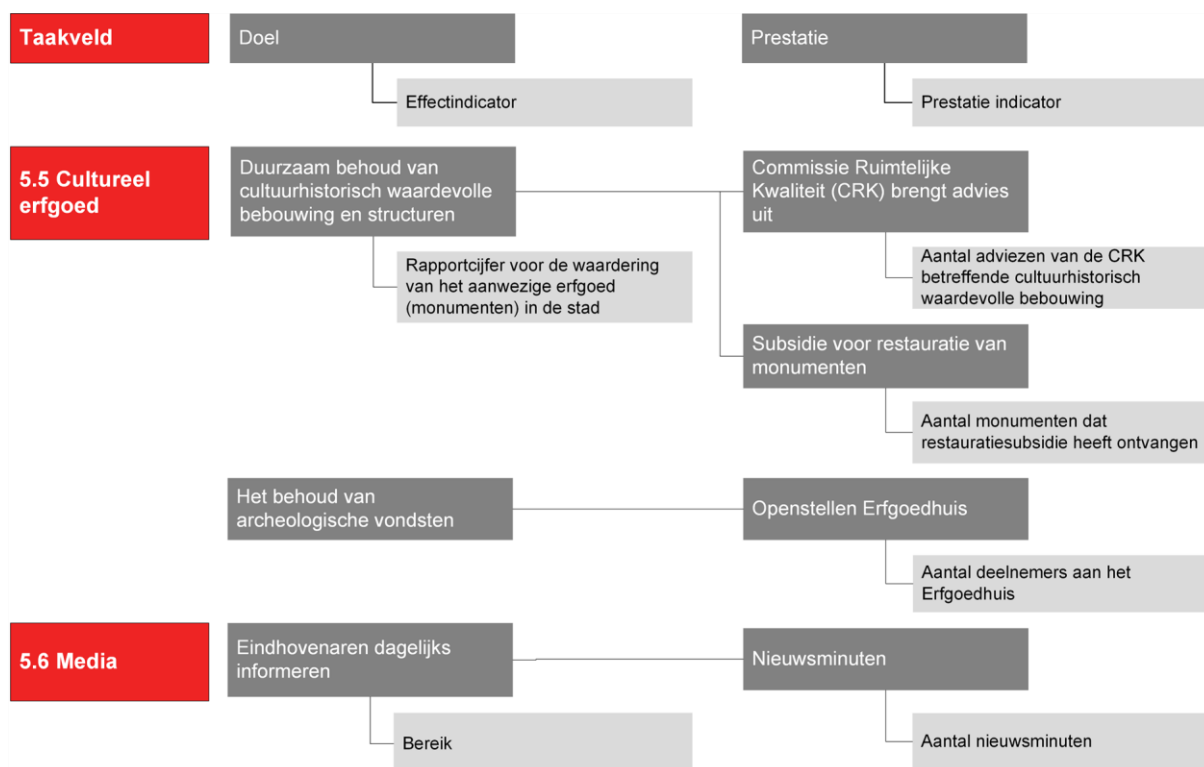
Eindhoven is daarbij essentieel. Zij heeft uitvoering gegeven aan de Cultuurbrief 2021-2024, het beleidskader voor kunst en cultuur, waarvan 2021 het eerste jaar was van de nieuwe periode. Eindhoven is een creatieve stad, waar naast culturele professionals inwoners zelf aan kunstbeoefening kunnen doen. We hebben het beoefenen van amateurkunst gefaciliteerd en hebben kinderen en jongeren, zoveel als dit jaar mogelijk was, in contact gebracht met kunst en cultuur.

Verder hebben er in 2021 een aantal andere belangrijke ontwikkelingen plaats gevonden. Zo is het Futurelab in Eindhoven van start gegaan, mogelijk gemaakt samen met het ministerie van OCW, de provincie Noord-Brabant en het Regiofonds. En het Eindhoven Museum heeft verdere vervolgstappen gezet met de ontwikkeling van Vonk. Ook is met Regio Deal middelen een begin gemaakt met de uitvoering van het Atelierbeleid door het opstellen, uitzetten en uitvoeren van de Makerspaceregeling waarmee 11 makerspaces investeringen hebben kunnen doen om creatieve makers beter te bedienen en er is verder gewerkt aan de voorbereidingen voor de transformatie van twee schoolgebouwen naar ateliercomplexen.

Daarnaast is er verder gewerkt aan een integraal gezondheidsplan, domein overschrijdend, waar cultuur ook deel van uitmaakt. Cultuur zal waar mogelijk verbindingen aan gaan met maatschappelijke vraagstukken, ruimtelijke vraagstukken en sport, in relatie tot gezondheid. Beweging, zin en mentale gezondheid zijn hierin met name belangrijk.

Het Van Abbemuseum biedt bezoekers en gebruikers van het museum digitaal maar liefst fysiek - door middel van kunst - diverse en verrassende perspectieven op de stad en de wereld om hen heen. Het Van Abbemuseum intensificeert hiertoe zijn lokale, regionale, nationale en internationale samenwerkingsverbanden met culturele organisaties, onderwijs, bedrijfsleven, Brainport en diverse burgerinitiatieven. Dit sluit aan met de doelstelling van het museum om zo inclusief mogelijk te werken met en voor deze partijen.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het culturele aanbod in de stad is van hoog artistiek niveau, divers en heeft 'voor elk wat wils'

We streven ernaar dat zoveel mogelijk mensen culturele activiteiten bezoeken en waarderen. Stichting Cultuur Eindhoven is daarbij essentieel. Zij geeft uitvoering aan de Cultuurbrief 2021-2024 die de raad heeft vastgesteld. In de stad is een breed spectrum van makers en culturele organisaties aanwezig die een divers en veelzijdig aanbod creëren. Hun werk wordt ook gewaardeerd op (inter)nationaal niveau. Na een forse daling van bezoekersaantallen en publieksinkomsten bij culturele organisaties vanwege coronamaatregelen in 2020, ging in 2021 veel aandacht naar het stimuleren van breed publieksbezoek. Doordat de coronamaatregelen afwisselend strenger en ruimer werden is ook 2021 niet een jaar geworden waarin cultuur heeft kunnen functioneren zoals gebruikelijk/ verwacht. Het effect van beperkingen vanwege corona is ook duidelijk zichtbaar in bezoek van culturele activiteiten bij inwoners van de stad.

Stimuleren van cultureel aanbod

Door de coronamaatregelen van het Rijk wordt het stimuleren van cultureel aanbod beperkt. Met lokale noodsteun, naast de generieke maatregelen van het Rijk, wordt gepoogd de waardevolle culturele infrastructuur overeind te houden. Culturele organisaties en makers in de stad hebben in 2021 wel nieuwe digitale activiteiten ontplooid en experimentele projecten binnen geldende beperkingen. In lijn met de landelijke versoepelingen zullen ook deze activiteiten weer kunnen worden hervat. In 2021 is het steunpakket gericht op de breedte van de culturele sector: amateurverenigingen, individuele makers en normaal gezien niet gesubsidieerde organisaties hebben noodsteun ontvangen. Hierdoor zorgt de gemeente dat een gebalanceerd en divers cultureel aanbod in de stad behouden blijft ondanks beperkende coronamaatregelen.

Bijdragen aan design imago van Eindhoven

Eindhoven kiest in de stadspromotie voor Techniek-Design-Kennis (TDK). Het design-onderdeel ligt voornamelijk bij de Dutch Design Foundation (DDF). We geven hen de opdracht om een succesvolle Dutch Design Week neer te zetten, onze belangrijke designicoon met als onderdeel de Graduation Show van de Design Academy. Met de Design Academy, het Sint Lucas en de opleiding Industrial Design (TU/e) hebben we veel ontwerpers die hier starten, zich verbinden aan maatschappelijke vraagstukken en die een breed podium zoeken van ateliers en broedplaatsen tot topvoorzieningen.

Om breder invulling te geven aan het designimago van de stad, werken we in 2021 het Atelierbeleid verder uitgewerkt. We zijn de voorbereidingen gestart voor de aanpassingen van 2 gemeentelijke panden voor laagdrempelige huren voor starters in de designsector en vanuit cultuur. Ook is in 2021 de aanbesteding afgerond voor de partij/entiteit die deze panden gaat exploiteren. Daarnaast hebben we de subsidieregeling makerspaces uitgezet en daarmee hebben we ingezet op de ontwikkeling van werkplaatsen voor makers in de stad.

Bedrijfsleven, overheid en maatschappelijke partners in contact brengen met design

De Dutch Design Week (DDW) heeft half oktober 2021 plaats gevonden.

Kunstbeoefening op amateurniveau en cultuureducatie

Eindhoven is een creatieve stad waar naast culturele professionals ook de inwoners zelf aan kunstbeoefening doen. We faciliteren het beoefenen van amateurkunst via het huis voor de Amateurkunst, het CKE. Kinderen en jongeren brengen we in contact met kunst en cultuur door onder andere het continueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Het aanbod voor cultuureducatie wordt geïntensiveerd op VO en bestendigd en inhoudelijk verbreed op BO/BSO. Ook op dit onderdeel hebben de corona maatregelen invloed gehad en hebben er dus minder activiteiten plaats kunnen vinden. Amateurverenigingen hebben met noodsteunmiddelen extra steun gekregen, zowel financieel om hogere kosten en lagere eigen inkomsten te compenseren, als met advies en ondersteuning van CKE als huis voor amateurkunst.

Kinderen en jongeren in contact brengen met kunst en cultuur

Door de coronamaatregelen van het Rijk wordt het in contact brengen van kinderen en jongeren met kunst en cultuur beperkt.

Met lokale noodsteun, naast de generieke maatregelen van het Rijk, wordt gepoogd de waardevolle culturele infrastructuur overeind te houden. In lijn met de landelijke versoepelingen zullen ook deze activiteiten weer kunnen worden hervat. Culturele organisaties en makers zijn hierbij in hoge mate afhankelijk van het beleid dat scholen hanteren. In 2021 is van scholen veel flexibiliteit gevraagd en inbedding van culturele activiteiten is wisselend geweest. De belangstelling van scholen voor cultuureducatie blijft hoog, maar door coronamaatregelen zijn minder activiteiten mogelijk geweest en daardoor ook minder leerlingen bereikt.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal bezoeken aan gesubsidieerde culturele instellingen De cijfers moeten komen van de culturele instellingen bij de verantwoording over het voorgaande jaar. Deze verantwoording wordt elke jaar aangeleverd op 1 mei van het jaar volgend op het jaar van de uitvoering. Vervolgens moet de verantwoording beoordeeld worden voor 1 augustus. Medio het jaar volgend op het jaar van de uitvoering van de activiteiten komen de cijfers dan beschikbaar.	495.556	1.000.000	nmb
 Tevredenheid over Kunst en Cultuur infrastructuur De afgelopen jaren lag dit cijfer steeds rond de 7-7,5.	7,1	7,5	7,1
 Aantal bezoekers DDW	4.000.000	100.000	230.000

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % Eindhovenaren dat zelf cultureel actief is Het SCP verwacht niet dat de komende jaren een grote toename te zien zal zijn. Mensen zullen wel op andere manieren aan cultuurbeoefening gaan doen maar niet veel meer is de verwachting.	45%	≥37%	46%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal voorstellingen	7.734	8.500	nmb
 Aantal tentoonstellingen	78	80	nmb
 Aantal overige culturele activiteiten	4.261	3.500	nmb
 DDW: aantal businesstours (voor bedrijfsleven, overheid en maatschappelijke partners)	26	25	89
 Aantal bereikte leerlingen primair en voortgezet onderwijs De cijfers moeten komen van de culturele instellingen bij de verantwoording over het voorgaande jaar. Deze verantwoording wordt elke jaar aangeleverd op 1 mei van het jaar volgend op het jaar van de uitvoering. Vervolgens moet de verantwoording beoordeeld worden voor 1 augustus. Medio het jaar volgend op het jaar van de uitvoering van de activiteiten komen de cijfers dan beschikbaar.	69.193	80.000	nmb
 Aantal bereikte scholen in Eindhoven	64	60	nmb

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoering Cultuurbrief 2021-2024:
De uitvoering van de Cultuurbrief 2021-2024 vindt plaats door Stichting Cultuur Eindhoven wat helaas qua publieksactiviteiten deels belemmerd is door de coronamaatregelen door het jaar heen.
- Uitvoering Atelierbeleid en makerspaces:
Uitwerking Atelierbeleid en makerspaces: voorbereidingen 2 gemeentelijke panden voor starters design en cultuur en de uitvoering van de subsidieregeling makerspaces.
- Futurelab Eindhoven:
Hier hebben we in 2021 geen capaciteit voor gehad. Voor 2022 en 2023 wordt hier via de Kadernota 2022 capaciteit voor beschikbaar gemaakt.
- Cultuur en corona steunmaatregelen:
Monitoring van de gesubsidieerde instellingen van met name de Eindhovense Basis naar aanleiding van de effecten van de coronamaatregelen.
- VONK:
Monitoring van de ontwikkeling van het Eindhoven Museum naar het museumpark VONK.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	33.481	41.548	38.083	3.465
Baten	-3.766	-7.166	-3.766	-3.400
Mutatie reserves (TV 0.10)	-1	-4.630	-4.306	-324
Saldo	29.714	29.752	30.012	-260

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Asbest Parktheater In 2020 is een start gemaakt met de benodigde Wet- en Regelgeving inspectie (W&R) in ons gemeentelijk vastgoed. Voor de eventueel noodzakelijke en urgente maatregelen t.b.v. asbest, legionella, elektrotechnische installaties en brandveiligheid, die voortvloeien uit de inspecties en dus genomen moeten worden om aan de vigerende wet- & regelgeving te kunnen voldoen, zijn echter geen middelen beschikbaar. Voor het Parktheater is in 2020 geraamd dat het om een bedrag zou gaan van ca. € 600.000. De totale kosten waren fors omdat er onder andere destructieve maatregelen getroffen moesten worden om het asbest adequaat te verwijderen en vanwege het herstellen van de gevolgschade. € 200.000 is in 2020 gerealiseerd. € 387.000 is in 2021 gerealiseerd..	-387	-	-	-387	incidenteel
Planmatig onderhoud Parktheater Er is minder planmatig onderhoud uitgevoerd als gevolg van het doorschuiven van onderhoudswerkzaamheden aan de keukenapparatuur in overleg met de huurder.	102	-	-102	-	incidenteel
Huuropbrengsten Pand P De huurder heeft aangegeven dat zij de huur niet (althans slechts gedeeltelijk) kan betalen. Hierdoor is de betalingsachterstand in 2021 verder opgelopen. Dit bedrag is voorzien in de voorziening dubieuze debiteuren. Momenteel wordt de toekomstige bestemming van dit pand onderzocht, ook de huur van Pand P wordt hierbij betrokken.	-102	-	-	-102	incidenteel
Muziekgebouw Het Muziekgebouw heeft nog gemeentelijke onderhoudsgelden tot haar beschikking voor het uitvoeren van onderhoud. Alle gereserveerde gelden bij het MGE zijn nodig om uitvoering te geven aan het MJOP (Meerjarenonderhoudsplanning). In de loop van 2022 zal het meeste onderhoud aan het gebouw weer onder regie van de gemeente worden gebracht. Van het jaarlijks gemeentelijke exploitatiebudget voor onderhoud is dit jaar minder (€ 107.000) uitgegeven.	414	-100	-207	107	incidenteel
Regiofonds atelierbeleid De uitvoering van dit project vindt gefaseerd plaats in de jaren 2022 en 2023, de begroting dient hierop aangepast te worden, deze wijziging is in voorbereiding.	3.307	-3.307	-	-	incidenteel
Overig	131	7	-15	123	
SALDO	3.465	-3.400	-324	-259	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	2.129	1.806	1.732	74
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	2.129	1.806	1.732	74

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

5.4 Musea

Impact van kunst op mensen door een constructieve en inspirerende plek voor kunst in het leven van mensen te zijn

De nieuwe collectiepresentatie en tentoonstellingsprogrammering van het Van Abbemuseum biedt alle mensen, zowel de incidentele als de ervaren museumbezoekers en gebruikers van het museum, - door kunst - diverse en verrassende perspectieven op de stad en de wereld om hen heen.

Activeren en verder opbouwen van de collectie

Het tonen en activeren van de collectie binnen en buiten het Van Abbemuseum werd in 2021 beperkt door regelmatige sluiting van het museum door corona. In september 2021 is de meerstemmige en multizintuiglijke collectiepresentatie Dwarsverbanden geopend, die goed wordt ontvangen door de pers, professionals en publiek. Deze is tot stand gekomen mede dankzij een ruimhartige extra bijdrage van de VriendenLoterij in 2020.

De coronamaatregelen hebben veel flexibiliteit gevraagd van de afdeling beheer & behoud in het zorgvuldig behouden, beheren en in bruikleen geven van de kunstcollectie. Restauraties en conserveringsprojecten zijn uitgesteld en veel bruiklenen verzet. Koeriersreizen konden niet meer veilig fysiek en er werd digitaal met de kunstwerken mee gereisd. De Nederlandse Registrars Groep (NRG) is erg actief geweest in kennisuitwisseling over deze nieuwe vorm van digitaal koerieren.

Met ondersteuning van Stichting Promotors Van Abbemuseum werd de collectie uitgebreid met de verwerving van twee formidabele schilderijen van Ilya & Emilia Kabakov en 80 werken van Ilja Kabakov op papier. In de komende jaren zal het museum samenwerken met de Kabakovs in het realiseren van een overzichtscatalogus van dit grafische werk. In samenwerking met collega instellingen Centraal Museum, Frans Hals Museum, Stedelijk Museum Amsterdam, is met steun van Vereniging Rembrandt en het Mondriaan Fonds, een belangrijk, monumentaal werk van Patricia Kaarsenhout aangekocht. In het onderzoek, de selectie en onderbouwing voor financiering van De Edelkoort Design Collection zijn belangrijke stappen gezet. Naar verwachting zal in 2022 een voor Eindhoven en het museum relevant deel van deze collectie worden verworven.

Het organiseren van tentoonstellingen, binnen en buiten de muren van het museum lokaal, nationaal en internationaal

Het Van Abbemuseum kenmerkt zich door het maken van tentoonstellingen met toonaangevende hedendaagse kunstenaars. Het toevoegen en ontsluiten van nieuwe perspectieven op de bestaande kunsthistorische canon staat hierbij centraal. Het Van Abbemuseum werkt hiervoor samen met een wereldwijd netwerk van kunstenaars, onderzoekers en musea. Door de coronacrisis is er veel onduidelijkheid over de mogelijkheid om, en de terugkeer van de vraag van buitenlandse musea om tentoonstellingen en kunst internationaal te laten touren.

Vanaf 5 juni 2021 waren de Nederlandse musea (binnen de mogelijkheden van de protocollen) weer geopend, na een gedwongen sluiting sinds 15 december 2020. Het programma voor 2021 is vanwege de lange sluiting aangepast door de opgebouwde tentoonstellingen waar mogelijk te verlengen en de geplande tentoonstellingen te verschuiven. Belangrijke tentoonstellingen dit jaar waren, naast de collectiepresentatie Dwarsverbanden, Positions #6: Bodywork, Oog in oog met Gustav Klimt met Bas van Beek (gelukkig veel digitaal bezocht, maar helaas slechts twee weken fysiek te bezoeken geweest), Parallel Lives, Parallel Aesthetics: León Ferrari en Gülsün Karamustafa, een grote installatie in de toren van het museum van de Eindhovense kunstenaar Victor Sonna, en de jaarlijkse tentoonstelling in samenwerking met de Design Academy, dit keer getiteld Geo-Design: Budget Airlines.

Het reizen van tentoonstellingen vindt vanwege de pandemie nog nauwelijks plaats, wel is de tentoonstelling The Otolith Group: Xenogenesis te zien geweest in Melbourne (Australië) en Sjarjah (VAE).

Verspreiding via educatieve activiteiten, bemiddeling en communicatie

De impact van corona is ook groot op de scholenprogramma's. Vanwege de lange sluiting en de maatregelen bij openstelling, was het tot eind september niet mogelijk om veilig groepen in het museum te kunnen ontvangen. Dit heeft grote consequenties voor het schooljaar 2020/2021. Het schooljaar 2021/2022 begon echter goed; wegens grote belangstelling liepen alle mogelijke timeslots voor scholen al snel vol. Helaas namen in het najaar de besmettingen op scholen snel toe, waardoor in de winter het fysieke onderwijs (en daarmee een bezoek aan het museum) niet mogelijk was. Als alternatief kunnen en konden scholen deelnemen aan onze digitale workshops en museumlessen. Ook hebben we digitale rondleidingen via de website beschikbaar gemaakt. Dit biedt nieuwe vervangende en aanvullende mogelijkheden tot betekenisvolle ontmoetingen met kunst, los van het fysieke bezoek aan het museum. De drie meest succesvolle hierin zijn: het digitale programma voor eindexamenklassen in het middelbaar onderwijs, waarbij meer dan 1000 leerlingen met behulp van een museumdocent het museum digitaal bezochten ter voorbereiding van hun eindexamen; het jaarlijkse scholierenproject *Radically Mine!* werd ook helemaal digitaal voorbereid en geopend. Gelukkig was de tentoonstelling ook nog fysiek te bezoeken in de zomer van 2021. En als laatste de lancering van de rondleidingenapp Smartify, waarbij er via een app vijf verschillende rondleidingen door de collectiepresentatie aangeboden worden. De app is in 2021 door 4.773 bezoekers gebruikt.

Dit jaar werden ook diverse social media campagnes ingezet om enerzijds (digitaal) bezoek aan het museum te stimuleren en anderzijds de samenstelling van de bezoekersgroep te verbreden. Het was ook een moeilijk jaar om tot representatief bezoekersonderzoek te komen, maar we zien met name in de verbreding van de bezoekersgroep, en in de tevredenheid van de individuele bezoeker een voorzichtige positieve ontwikkeling.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal bezoeken in het Van Abbemuseum Het museum is in totaal bijna een half jaar gesloten geweest voor publiek vanwege de coronamaatregelen. Het museum was vanaf midden december 2020 tot en met begin juni gesloten, en moest in de tweede helft van december helaas weer sluiten. Gedurende de periodes dat het museum wel open was, golden er nog veel restricties waardoor bijvoorbeeld groepsbezoek dit jaar nauwelijks mogelijk was.	45.442	110.000	38.766
 Aantal bezoeken in Eindhoven Dit betreft een inschatting van bezoek aan de vitrines met kunstwerken uit de collectie van het Van Abbemuseum bij DomusDeLa, Van der Valk Hotel Eindhoven en Eindhoven Airport.	4.000	10.000	3.500
 Aantal bezoeken online website De stijging van het aantal bezoekers online (op onze website en social media) is in ons beleidsplan te optimistisch begroot. De realisatie is beïnvloed door de veranderde voorwaarden van de Google Grants en de beleidswijzigingen bij Google, Facebook en Twitter. Ook de invloed van corona hierop is groot omdat er een direct verband is tussen fysiek en online bezoek. De online activiteiten die we gedurende het jaar hebben ondernomen, hebben het aantal online bezoekers wel positief beïnvloed, maar de nadelige effecten niet volledig kunnen compenseren.	305.313	450.000	284.569
 Aantal bezoeken social media De marketingcommunicatieafdeling gebruikt de digitale media als een van de voornaamste communicatie-instrumenten. Ook hierop heeft de sluiting van het museum nadelig effect gehad.	82.799	110.000	90.180

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal tentoonstellingen etc. binnen de muren van het museum Het aantal tentoonstellingen betreft de tentoonstellingen die gestart zijn in 2020 en doorliepen in 2021, en een aantal tentoonstellingen die in 2021 openden. Naast de wisselende tentoonstellingen is er ook een zeer grote collectiepresentatie waarin jaarlijks stukken uit de eigen collectie gewisseld worden en nieuwe aankopen voor de collectie van het museum gepresenteerd worden. Het programma is deels opgeschoven door corona, maar gezien de complexiteit rondom bruikleen is dit niet altijd mogelijk. Middels virtuele tours hebben we het publiek, ook tijdens de gedwongen sluiting, van een paar tentoonstellingen kunnen laten genieten.	21	30	21
 Aantal tentoonstellingen etc. regionaal We streven ernaar om met onze activiteiten in de stad zo veel mogelijk mensen te bereiken. We hebben 3 vitrines in Eindhoven waarin collectiestukken van het museum te bewonderen zijn.	5	3	3
 Aantal tentoonstellingen etc. buitenland De tentoonstelling Xenogenesis van de Otolith Group heeft getournd in het buitenland. In Melbourne trok deze 2.528 bezoekers en in Sharjah 2.816 bezoekers.	3	4	2

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Dwarsverbanden:
De nieuwe meerstemmige en multizintuiglijke collectiepresentatie Dwarsverbanden is te zien in de nieuwbouw van het Van Abbemuseum. De collectie is verder te zien in tentoonstellingen in diverse nationale en internationale musea. Er vinden in Eindhoven kleinere wisselende collectiepresentaties plaats bij Eindhoven Airport, Van der Valk Hotel Eindhoven en bij Domus Dela.
- Tentoonstellingen:
Wisseltentoonstellingen: Oog in oog met Klimt in samenwerking met Bas van Beek (met name digitaal bezocht), duotentoonstelling Parallel Lives, Parallel Aesthetics van Léon Ferarri / Gülsün Karamustafa (fysiek en digitaal te bezoeken), Positions #6 (fysiek en digitaal bezocht), de solotentoonstelling Victor Sonna, en Geo-Design: Budget Airlines in samenwerking met de DAE.
- Diversiteit en inclusie:
Het diversiteits- en inclusiviteitsbeleid van het Van Abbemuseum, dat in Nederland toonaangevend is, is in 2021 doorontwikkeld. Met de multizintuiglijke en meerstemmige collectiepresentatie Dwarsverbanden heeft het Van Abbemuseum een grote stap voorwaarts gemaakt. De ontwikkelingen op dit gebied gaan inmiddels razendsnel in Nederland. De samenwerking met het Stedelijk Museum op dit terrein gaat vanaf 2022 een nieuwe vorm krijgen waarbij kennisdeling en uitwisseling tussen musea centraal staat.
- Bereik:
Educatie, bemiddeling en communicatie staan centraal in het programma van het Van Abbemuseum, zowel fysiek als digitaal, en richten zich op het bereiken van diverse doelgroepen: op lagere scholen, middelbare scholen, in het kunstonderwijs, wetenschappelijk onderwijs, volwassenenonderwijs, zorginstellingen, en in andere musea en natuurlijk de bezoekers van het museum.
- Cultureel ondernemerschap:
Het cultureel ondernemerschap laat zich zien in collectiemobiliteit, touring van tentoonstellingen, fondsenwerving, sponsoring, verhuur van locaties en kennis, en de museum(web)winkel, uiteraard voor zover mogelijk binnen de coronabeperkingen. Deels heeft dit goed door kunnen lopen, bijvoorbeeld op het gebied van fondsenwerving is er veel steun geweest van onder andere het Mondriaan Fonds en Stichting Ammodo, om tentoonstellingen en aankopen mogelijk te maken. Ook zijn we heel blij met het besluit van de VriendenLoterij (voorheen de BankGiro Loterij) om het museum nog minimaal 5 jaar lang te ondersteunen met een bijdrage van 200.000 euro per jaar. Het inzetten van het museum als locatie voor allerlei festiviteiten, congressen, etcetera verloopt door de beperkingen moeizaam, er is zeker vraag, maar de restricties maken dat het moeilijk is om grotere groepen in het museum te faciliteren.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	5.892	5.741	7.384	-1.643
Baten	-1.062	-355	-1.633	1.278
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-555	-861	306
Saldo	4.830	4.831	4.891	-60

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Involed corona op het Van Abbemuseum Vanwege de invloed van corona is de begroting bijgesteld op het gebied van bezoekersinkomsten, museumwinkel, verhuuractiviteiten, bruikleen collectie, museumrestaurant, inkomsten uit ondernemerschap, rondleidingen, scholenbezoek en overige educatieve activiteiten, en een besparing op inhuur van bewaking en vrijwilligers. Ondanks de vele maanden van sluiting heeft het museum vooral in de maanden september en oktober toch meer bezoekers getrokken dan verwacht, wat ook een extra opbrengst heeft gegenereerd in de museumwinkel en de verhuur. De besparing op inhuur van bewaking bleek niet geheel haalbaar vanwege doorbetalingsverplichtingen en noodzakelijke inzet na de opening van de nieuwe collectiepresentatie. Op totaalniveau is de inkomstenderving kleiner dan verwacht, het restant is verrekend middels een terugstorting naar de saldireserve specifiek, onderdeel coronamiddelen.	-36	63	-27	-	incidenteel
Egalisatie via Reserve Gebruikersonderhoud Fluctuaties in de kosten voor gebruikersonderhoud worden opgevangen via de Egalisatiereserve Gebruikersonderhoud.	79	-	-79	-	incidenteel
Kosten en baten inzake Reserve Aankoop kunst en Reserve Tentoonstellingen Aankopen van kunstwerken en kosten inzake de programmering van tentoonstellingen worden afgestemd op de beschikbaarheid van grotendeels extern geworven middelen. Het werven van externe middelen voor jaaroverschrijdende projecten is vooraf niet op jaarbasis te begroten. Dit proces loopt niet synchroon met het begrotingsproces van de gemeente. Daarom wordt bij de opbouw van de gemeentelijke begroting alleen de structurele storting vanuit de exploitatie in de reserve begroot. De reserves hebben een egaliserende functie en de mutaties als gevolg van de gedurende het jaar aangekochte kunstwerken en geprogrammeerde tentoonstellingen passen geheel in het beleidsinhoudelijke kader van het museum.	-1.619	1.207	412	-	incidenteel
Involed CAO op vaste personeelslasten Begin 2022 is in de CAO-onderhandelingen met terugwerkende kracht een uitkering aan alle vaste medewerkers toegekend, uit te betalen in 2022. Het betreft een eenmalige uitkering en een procentuele verhoging. Doordat deze kosten niet in 2021 begroot waren, leidt dit tot een onvoorziene overschrijding die pas na afloop van het jaar 2021 bekend is geworden.	-67	-	-	-67	incidenteel
Vastgoed eigenaarsdeel De huisvestigingslasten van het eigenaarsdeel hebben een licht voordeel ten opzichte van de begroting.	-	8	-	8	incidenteel
Overig	-	-	-	-	
SALDO	-1.643	1.278	306	-59	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	544	143	55	88
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	544	143	55	88

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Vanwege een lange periode van sluiting en veel thuiswerken is er minder uitgegeven aan inrichtingskosten op kantoor, de bibliotheek en aan audiovisuele middelen. We zijn een plan aan het voorbereiden voor "terug naar kantoor" met de norm 60/40. Dit wordt doorgeschoven naar 2022. De vervanging van het camerasysteem zal voor een deel in het eerste kwartaal van 2022 worden afgerond.

5.5 Cultureel erfgoed

Duurzaam behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en structuren

In de stad zijn een groot aantal waardevolle gebouwen, monumenten en structuren zoals oude linten/straten of parken. Voor de identiteit van Eindhoven is het van belang om die objecten en structuren in goede staat te behouden.

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) brengt advies uit

Begroot is 200 adviezen van de CRK betreffende cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. In 2021 zijn 316 adviezen verband houdend met cultuurhistorisch waardevolle bebouwing uitgebracht.

Subsidie voor restauratie van monumenten

We hebben begroot 15 subsidies te verlenen voor de restauratie van monumenten. In 2021 zijn 23 subsidies beschikt.

Het behoud van archeologische vondsten

Het verrichten van archeologisch onderzoek is bij wet verplicht. Vondsten willen we behouden en tonen aan het publiek omdat daarmee de ontstaansgeschiedenis van de stad wordt blootgelegd en begrepen.

Openstellen Erfgoedhuis

De reguliere werkzaamheden in en aan het archeologisch depot konden doorgang vinden ondanks de coronamaatregelen. Het erfgoedhuis is door de coronamaatregelen geruime tijd gesloten geweest voor publiek, waardoor het aantal externe deelnemers op locatie beperkt bleef. Geïnspireerd door de coronamaatregelen, zijn vanuit het Erfgoedhuis op andere locaties in de stad voor een breed publiek tentoonstellingen georganiseerd, waarin de laatste ontdekkingen van het Erfgoed van Eindhoven zijn gepresenteerd. De panelen die voor deze tentoonstellingen zijn gemaakt, worden vanuit het Erfgoedhuis uitgeleend aan geïnteresseerde organisaties, waaronder een zorgcentrum, Catharinakerk, Eikenburg en het Prehistorisch dorp. Deze erfgoed-tentoonstellingen in de stad zetten we graag voort. Daarnaast zijn digitale (i.p.v. locatiegebonden) lezingen gehouden.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Rapportcijfer voor de waardering van het aanwezige erfgoed (monumenten) in de stad Het rapportcijfer was iets hoger dan in 2020, maar onze ambitie is nog niet behaald. Het betreft rapportcijfers vanuit de Inwonersenquête, dus het is lastig een specifieke oorzaak aan te wijzen.	6,3	7,2	6,4
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal adviezen van de CRK betreffende cultuurhistorisch waardevolle bebouwing	261	200	316
Aantal monumenten dat restauratiesubsidie heeft ontvangen	20	15	23
Aantal deelnemers aan het Erfgoedhuis Het erfgoedhuis is door de coronamaatregelen geruime tijd gesloten geweest voor publiek, waardoor het aantal externe deelnemers op locatie beperkt bleef.	905	4.600	1.050

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Transformatie en hergebruik van waardevolle bebouwing en structuren:
Ingezet op de transformatie en hergebruik van waardevolle bebouwing en structuren boven sloop bij o.a. de planvorming voor VDMA-terrein en het Campina-terrein.

- Herijking van het erfgoedbeleid:
Vaststellen van de erfgoeddoelen door de gemeenteraad. Samenspraak omtrent de actualisatie van beleidskaarten (archeologie en cultuurhistorisch landschap). Het voorbereiden van de overgang van de erfgoedverordening naar het omgevingsplan.
- Potentiële monumenten:
Voorbereidend onderzoek naar nadere bescherming panden uit de wederopbouwperiode en gestart met de inventarisatie naar potentiële monumenten uit de periode na 1965.
- Erfgoed zichtbaar maken in de openbare ruimte:
Het verdwenen erfgoed zichtbaar maken in de openbare ruimte van de stad. Bij de herinrichting van openbare ruimte wordt erfgoed als inspiratiebron gebruikt; waaronder Stratumse Poort en StadhuisPLUS-Dommelzone.
- Gevelaanzichten verbeteren:
Bij nieuwe initiatieven is kwalitatieve verbetering van historische panden in het centrum van de stad gestimuleerd waaronder panden aan de Demer.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	1.163	1.020	751	269
Baten	-145	-216	-720	504
Mutatie reserves (TV 0.10)	-1	213	727	-514
Saldo	1.017	1.017	758	259

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Uitvoeringsplan monumenten	-51	518	-467	-	incidenteel
Binnen het Uitvoeringsplan Monumenten is 't Hofke 13 verkocht en geleverd. Deze was wel opgenomen in het uitvoeringsplan, maar niet in de begroting. Daarnaast zijn er kosten gemaakt die betrekking hebben op onderhoud en verkoop van monumenten. Dit positief resultaat is gestort in de reserve revolving fund monumenten.					
Subsidies particuliere restauraties	34	-	-	34	incidenteel
Voor enkele oude subsidieverleningen is duidelijk geworden dat deze niet uitbetaald hoeven te worden. Hierdoor is een overschot van €34.000 ontstaan.					
Bijdrage gemeentelijk monumentenbezit	36	-	-	36	incidenteel
Indien er kosten gemaakt worden voor gemeentelijke monumenten, dan is hiervoor een bijdrage mogelijk. Er is in 2021 minder beroep gedaan op deze bijdrage en hierdoor is €36.000 van het budget niet besteed.					
Projecten Archeologie	48	-48	-	-	incidenteel
Gedurende 2021 hebben zich geen projecten archeologie aangeboden. Hierdoor zijn er geen lasten en baten in 2021.					
Onderhoud Catharinakerk	108		-29	79	Incidenteel
Op de onderhoudslasten is een voordeel van € 108.000. In afwachting van de grote renovatie van de Catharinakerk, schuiven onderhoudswerkheden naar 2022 en later. Noodzakelijk onderhoud in verband met veiligheid e.d. wordt wel gewoon uitgevoerd.					
Overig	94	34	-18	110	
SALDO	269	504	-514	259	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	17	16	61	-46
Bijdrage derden	0	-67	0	-67
Saldo	17	-51	61	-113

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van cultureel erfgoed. In totaal is er een afwijking van € 113.000 op de kredieten in 2021. De grootste afwijkingen worden veroorzaakt doordat de werkzaamheden voor de tweede molensteen bij de Gennep Molen in 2021 zijn uitgevoerd in plaats van 2022 zoals gepland (€ 61.000) en dat de inkomsten hiervoor nog niet gerealiseerd zijn. Dit betreft een schenking van € 67.000 die nog niet is vrijgekomen uit een nalatenschap. Doordat het moment van feitelijke realisatie afwijkt van de (initiële) planning ontstaan er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie maar resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investeringen.

5.6 Media

Eindhovenaren dagelijks informeren

Eindhovenaren via de lokale publieke omroep Studio 040 (gratis toegankelijk) dagelijks informeren via tv, radio, online en social media over de relevante ontwikkelingen in de stad.

Nieuwsminuten

Aantal nieuwsminuten conform planning.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Bereik De inwonersenquête wordt de laatste 10 jaar gebruikt om een inschatting te kunnen maken van het bereik van Studio040. In 2021 zijn verschillende vragen in de inwonersenquête gewijzigd, dat geldt ook voor de vragen over Studio040. Dat maakt vergelijken met de voorgaande jaren lastig. Volgens de enquêteresultaten is het bereik van tv en radio vergelijkbaar met voorgaande jaren, daarentegen is het bereik van de website en apps volgens deze enquête teruggelopen.	21%	21%	<21%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal nieuwsminuten	2.178	2.150	2.150

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Ontsluiten nieuwsitems:
Het ontsluiten van nieuwsitems via andere kanalen en communicatieplatformen heeft op basis van de resultaten van de inwonersenquête niet geresulteerd in meer bereik, zie opmerking hierboven.
- Regionale samenwerking:
De regionale samenwerking met Geldrop/Mierlo en Waalre loopt volgens verwachting. Er is een beperkte vorm van samenwerking met de lokale omroepen in Son & Breugel en Nuenen. De regionale samenwerking met lokale publieke omroepen en/of gemeenten in Zo-Brabant is niet verder uitgebreid.
- Inkomsten:
Studio040 heeft landelijke subsidies binnengehaald en daarmee de redactie kunnen versterken. Er is daardoor geïnvesteerd in capaciteit voor onderzoeksjournalistiek. De inkomsten uit de markt zijn op eenzelfde niveau gebleven.
- Toekomstperspectief:
In 2021 is een onafhankelijk herstructureringsonderzoek naar Studio040 uitgevoerd. Het rapport geeft aan dat het anders moet, met meer nieuws, meer bereik en vooral ook meer impact en relevantie. Belangrijkste uitdaging voor Studio040 is om samenwerkingsverbanden te smeden met diverse partners, (lokale, regionale) omroepen/uitgeverijen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven en daarmee haar relevantie/impact te vergroten, te zorgen voor een nieuw lonkend perspectief én de (financiële) afhankelijkheid van de gemeente Eindhoven te verkleinen. Binnenkort start een kwartiermaker/beoogd directeur om vorm te geven aan deze uitdagingen.

Exploitatie x € 1.000

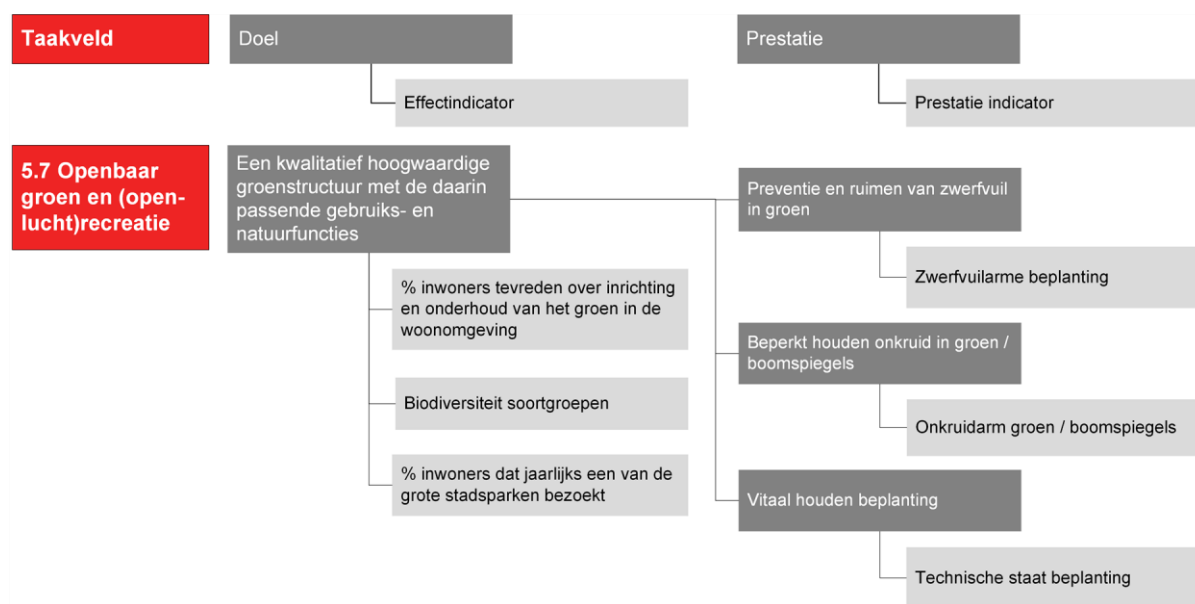
	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	420	420	420	0
Saldo	420	420	420	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Groen en Recreatie

We zetten in op een gezonde en evenwichtige stad door een robuuste stedelijke groenstructuur, die zich vanuit het buitengebied fijnmazig vertakt tot diep in de wijken. Een groenstructuur die ontspanningsmogelijkheden biedt, frisse lucht en verkoeling brengt tot in het centrum en hittestress vermindert. Met gericht beheer en investeringen in de groene ruimte versterken we het verblijfskarakter van de openbare ruimte voor mensen alsmede de leefomgeving voor planten en dieren. Op de eerste plaats zetten we bij gebiedsgerichte opgaven in en rond de groene wiggen in op versterking van het groene karakter, de klimaatrobuustheid, de biodiversiteit en de mogelijkheden tot recreatief (mede)gebruik. We breiden het Natuur Netwerk Brabant geleidelijk verder uit in aansluiting op de regionale structuren. In de stad richten we ons op het gezamenlijk verder vergroenen van de binnenstad en het stapsgewijs uitbreiden van groen in groenarme buurten bij ruimtelijke ontwikkelingen. We stimuleren natuur-inclusief bouwen. Door het duurzaam onderhouden van stads-, wijk- en buurtparken nodigen we uit tot bewegen, ontspannen, verblijven en ontmoeten en dragen we bij aan sociale- en gezondheidsdoelstellingen.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Een kwalitatief hoogwaardige groenstructuur met de daarin passende gebruiks- en natuurfuncties

We hebben in 2021 ingezet op een gezonde en evenwichtige stad middels een robuuste stedelijke groenstructuur, die zich vanuit het buitengebied fijnmazig vertakt tot diep in de wijken. Een groenstructuur die ontspanningsmogelijkheden biedt, frisse lucht en verkoeling brengt tot in het centrum en hittestress vermindert. Met gericht beheer en investeringen in de groene ruimte hebben we het verblijfskarakter van de openbare ruimte verbeterd voor mensen alsmede voor planten en dieren. Bij gebiedsgerichte opgaven in en rond de groene wigen hebben we ingezet op versterking van het groene karakter, de klimaatrobustheid, de biodiversiteit en de mogelijkheden tot recreatief (mede)gebruik. We hebben ingezet op uitbreiding van het Natuur Netwerk Brabant in aansluiting op de regionale structuren. In de stad hebben we ons gericht op het gezamenlijk verder vergroenen van de binnenstad en het stapsgewijs uitbreiden van groen in groenarme buurten bij ruimtelijke ontwikkelingen. We hebben natuur-inclusief bouwen gestimuleerd. En middels het duurzaam onderhouden van stads-, wijk- en buurtparken nodigen we verder uit tot bewegen, ontspannen, verblijven en ontmoeten en dragen we bij aan sociale- en gezondheidsdoelstellingen.

Specifiek hebben we in 2021 naast inzet op het beheer en onderhoud van het groen, ingezet op het uitvoeren van het plan van aanplant, het versterken van de groene wigen, het vergroenen van de binnenstad en groenarme wijken, het ontharden en het verder brengen van Natuur Netwerk Brabant (NNB) en het uitbreiden van het bloemrijk gras.

Preventie en ruimen van zwerfvuil in groen

Preventie en het ruimen van zwerfvuil in het groen heeft conform afspraken plaatsgevonden. De afgesproken norm (<10% onder basiskwaliteit) wordt ruimschoots gehaald.

Beperkt houden onkruid in groen / boomspiegels

Door personeelstekort bij de aannemer (samenhangend met marktbrede ontwikkelingen) is in het tweede kwartaal van 2021 onkruidbeheer lager geprioriteerd geweest (dan bijvoorbeeld veiligheid en zwerfvuilverwijdering). Voor de rest van het jaar is hier op bijgestuurd. In Q4 is de doelstelling nagenoeg weer gehaald.

Vitaal houden beplanting

De technische staat van de beplanting voldoet aan de doelstellingen. Groenrenovaties zijn conform planning uitgevoerd.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% inwoners tevreden over inrichting en onderhoud van het groen in de woonomgeving De doelstelling wordt gehaald en is stabiel (N.B. dit is de laatste keer dat op deze manier de tevredenheid wordt uitgevraagd. Met ingang van volgend jaar zal in de inwonersenquête onderscheid worden gemaakt in tevredenheid over inrichting en tevredenheid over onderhoud).	88%	≥ 80%	88%
Biodiversiteit soortgroepen Binnen de gemeente Eindhoven is een hoge diversiteit aan flora en fauna aanwezig, met bijzondere waarden. De verschillende soortgroepen laten echter verschillende ontwikkelingen zien: met sommige soortgroepen gaat het goed, zoals de vlinders. De toename zal mede te maken hebben het steeds uitgebreidere ecologisch maaibeheer, waarbij inmiddels ook gefaseerd wordt gemaaid. De amfibieën zijn stabiel of gaan vooruit. Met de aanleg van 2 extra poelen eind 2021 bij het Eckartse bos hopen we dit verder te ondersteunen. Andere laten een wisselend beeld zien (libellen) en met sommige soortgroepen gaat minder goed (broedvogels), met de broedvogels wordt daarmee een landelijke trend gevolgd.	-	kl.: +/-	+/-
% inwoners dat jaarlijks een van de grote stadsparken bezoekt Het parkbezoek stijgt de afgelopen jaren geleidelijk, waarmee het streefpercentage aan parkbezoek (ondanks verscherpte vraagstelling sinds 2019) in 2021 wordt gehaald.	89%	≥ 90%	92%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Zwerfvuilarme beplanting Voldoet ruimschoots aan de norm. Sinds 2015 wordt extra aandacht geschonken aan het verwijderen van zwerfvuil omdat zwerfvuil van grote invloed blijkt op de ervaring van netheid en de leefbaarheid.	99%	>90%	98%
 Onkruidarm groen / boomspiegels Mede onder invloed van corona was minder personeel beschikbaar bij de aannemer in 2021. De krapte was met name in het zomerseizoen het grootst. waardoor het noodzakelijk was tijdelijk minder aandacht te besteden aan onkruidverwijdering. Hierdoor wordt op jaarbasis gemiddeld onder de norm gescoord. In Q4 van 2021 was de achterstand vrijwel geheel weer ingelopen.	89%	>90%	86%
 Technische staat beplanting We hebben doelgericht- en cyclisch beheer uitgevoerd, opnieuw ingeplant, investeringen in het groen gedaan en periodieke renovaties uitgevoerd in afstemming met bewoners. We hebben bomen en boomvormers aangeplant. Ook hebben we groen uitgebreid door het verwijderen van verharding ten gunste van de aanleg van groen en het stimuleren van private (bijdrage aan) groenontwikkeling. Daarmee spelen we in op klimaatverandering.	85%	>90%	91%

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Versterken van de drie grote groene wiggén:

Voor Gennep Parken is in oktober 2021 het inrichtingsplan unaniem vastgesteld in de Eindhovense raad, waarmee de visie en uitvoeringsprogramma in de periode tot 2027 verder tot uitvoering gebracht kunnen worden. Deze stappen vormen een onderdeel van de samenwerking ontwikkeling beekdallandschap Warmbeek-Tongelreep, waarin de Gemeente Eindhoven met diverse partners (evenals Provincie Noord-Brabant en Waterschap de Dommel, opdrachtgevers voor inrichtingsplan Gennep Parken) samenwerkt aan een samenhangende toekomstbestendige ontwikkeling van het gehele beekdal van de Tongelreep.

Voor De Karpen/Dommelpark is ter versterking van de recreatieve structuur en vergroening in 2021 het document "Waterlandschap Dommelpark", vastgesteld. Ook zijn ook de eerste subsidieaanvragen voor het uitvoeren van het natuurbod (Bod-B5) goedgekeurd door de provincie. Daarmee hebben we voor zowel natuur als recreatie de fundamenten gelegd voor concrete uitwerking én realisatie in dit gebied.

Voor Eindhoven Noordwest zijn in 2021 de onderhandelingen gestart voor de aankoop van Landgoed De Wielewaal. Deze onderhandelingen zijn begin 2022 afgerond en dit heeft geleid tot aankoop van Landgoed De Wielewaal door de gemeente Eindhoven. Het landgoed zal de komende drie jaar nog gesloten blijven voor publiek. Dat geeft de tijd om een ontwikkelplan (inclusief sluitende businesscase) uit te werken. Streven is om het landgoed vanaf 2025 (gefaseerd) open te stellen. Er zijn landbouwgronden minnelijk aangekocht om nieuwe natuur te realiseren ten gunste van de Ecologische Verbindingszone Ekkersrijt. Er is een fietsrondje Eindhoven Noordwest gerealiseerd en het landschapsplan voor de funnel is eind 2021 vastgesteld door het college. Het samenwerkingsverband Van Gogh Nationaal Park is opgericht. De landschapstriënnale heeft in Eindhoven gezorgd voor het meest (digitaal) actieve Living Lab binnen de gehele triënnale.

- Vergroenen van de binnenstad:

In 2021 is onder meer de Nieuwe Emmasingel vergroend en het binnenplein aan de Luciferstraat. Ook zijn we inmiddels begonnen met de aanleg van een groener Stratumseind en de aanleg van het Victoriapark. We zijn in 2021 gestart met het maken van een groenplan voor het centrum dat de verdere ontwikkelingsrichting voor groen aangeeft en waarin de vergroeningsambitie voor ruim een 10-tal plekken binnen de ring wordt uitgesproken. De verdere planontwikkeling voor vergroening van de binnenstad gaat gestaag door, onder meer voor het Wilhelminaplein.

- Vergroenen Groenarme wijken:

In 2021 hebben we de het plan van aanpak voor de groenarme wijken vastgesteld en de wijken geprioriteerd op basis van de hoeveelheid groen, het feit of een wijk een sociaal actiegebied (buurtcontract) betreft en de resultaten uit de jaarlijkse buurt enquête. Op deze basis wordt de komende jaren samen met belanghebbenden niet alleen gewerkt aan het vergroenen van de wijken, maar ook het versterken van de sociale cohesie, waarbij wordt aangesloten op inwonerswensen. De Robbenstraat en de St. Trudostraat zijn als concrete projecten in de groenarme buurten opgepakt, alsmede het vergroenen van de Marconilaan en de Geldropseweg. Er zijn drie Tiny forests voorbereid waarvan de eerste in het Genderpark is gerealiseerd.

- Natuurnetwerk Brabant:

Middels het B5-bod van vijf Brabantse steden aan de provincie wordt gewerkt aan de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant. De subsidiebeschikking van de provincie voor de eerste tranche van ruim 25ha is in 2021 binnen gekomen, ook de tweede van een vergelijkbaar oppervlak is op een formaliteit na binnen eind 2021. Tot en met 2023 worden de in de eerste tranche voorgestelde maatregelen uitgevoerd om de natuur te verbeteren ter realisatie van het Natuurnetwerk Brabant. Op een aantal kavels in Gijzenrooij en de Urkhovense Zeggen worden onder meer hydrologische verbeteringsmaatregelen en aanplant uitgevoerd. We lopen op schema om naar verwachting in 4 tranches uiterlijk in 2027 de gehele 130 hectare ecologische hoofdstructuur te realiseren van het Bod B5.

- Beleidsactualisaties taakveld Groen en Recreatie:

De bomenverordening is geactualiseerd, met name in de groenarme wijken zijn bomen daarmee beter beschermd. Er is gewerkt aan de groenambitiekaarten als uitwerking van het groenbeleidsplan en ontwikkelperspectief centrum voor het gebied binnen de ring. Aan verdere integratie van regels is gewerkt in het kader van de omgevingswet, vooralsnog voorzien eind 2022. De doelenboom en indicatoren zijn verder geactualiseerd.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	14.984	16.348	15.408	940
Baten	-205	-474	-572	98
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.012	251	-1.263
Saldo	14.779	14.862	15.087	-225

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Maatregelen n.a.v. boomveiligheidscontroles	-100	-	-	-100	incidenteel
Om de bomen in de openbare ruimte veilig te houden worden vanuit boomveiligheidscontroles veiligheidsmaatregelen met urgentie geadviseerd. Om te voldoen aan de zorgplicht zijn deze veiligheidsmaatregelen (o.a. kap en snoei) uitgevoerd. Hiermee is het budget met 100K overschreden.					
Compensatieregeling bomen	106	236	-342	-	incidenteel
In 2021 zijn ruim € 636.000 baten ontvangen (€ 236.000 meer dan gecalculeerd). Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt doordat eind 2021 een baat van ca. € 200.000 is ontvangen, waarvoor op termijn een herplantplicht geldt. Indien niet mogelijk geldt een herplanting in de eerstvolgende twee plantseizoenen na gereedkomen van de werkzaamheden van de bouwplannen met een uiterlijke termijn eind 2026. Wanneer voldaan wordt aan vorengenoemde vindt terugbetaling vanuit de reserve plaats. Het volledige saldo van de kostenplaats compensatieregeling bomen wordt vereffend met de reserve bomencompensatie.					
Projecten (geen investeringen)	1.021	-113	-908	-	incidenteel
Het gaat hier met name om onderhoudsprojecten waarbij het moment van feitelijke realisatie afwijkt van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2021 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Per saldo is het financiële resultaat nihil.					
Overig	-87	-25	-13	-125	
SALDO	940	98	-1.263	-225	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringen x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	3.017	4.820	2.824	1.995
Bijdrage derden	0	-1.056	-1.109	53
Saldo	3.017	3.764	1.716	2.048

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen zeer veel verschillende investeringen op het gebied van groen in de openbare ruimte. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiele) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale projecten / investeringen.

Een grote afwijking (€ 748.000) is ontstaan in de ecologische verbindingszone. Hierbij is vertraging ontstaan bij het verwerven van gronden (o.a. door corona). Voldoende grond is nu verworven om tot uitvoering over te gaan in 2022.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 5 Sport, cultuur en recreatie zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Niet-sporters (%)	2020	49,3%	47,7%	45,5%

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 5 Sport, cultuur en recreatie zijn dat de volgende:

Taakveld 5.3: Muziekgebouw Eindhoven N.V.

De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Muziekgebouw en het verzorgen van een pluriform muziekaanbod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Taakveld 5.3: Parktheater Eindhoven N.V.

De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Parktheater te Eindhoven. Het verzorgen van een pluriform theateraanbod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Programma 6 Sociaal domein

Dit programma omvat tien taakvelden die we hebben ondergebracht in vier thema's.

Sociale basis

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams

Werk & Inkomen

- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie

WMO

- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Jeugd

- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Het sociaal domein van de gemeente ondersteunt inwoners zoveel als mogelijk zelfredzaam te zijn door in te zetten op een stevige sociale basis en eerste lijn, werk en inkomen, armoede en schulddienstverlening, migratie en specialistische maatwerkvoorzieningen Jeugdwet en WMO. Daarbij zijn onze vier ontwikkelijnen voor een toekomstbestendig sociaal domein richtinggevend (maken van scherpe keuzes, vormgeven van multihelix samenwerking, vereenvoudiging en digitalisering van beleid, processen en dienstverlening). Ook in 2021 zijn onze inwoners door de coronacrisis geraakt. We hebben extra incidentele middelen ontvangen van het Rijk om onze inwoners te ondersteunen. Veel van onze inspanningen waren hierop gericht. Zo hebben we een speciaal "programma jeugd en corona" ontwikkeld om gericht kwetsbare kinderen en jongeren te helpen. Net als in 2020 hebben we de TOZO- en TONK-regelingen uitgevoerd om ondernemers en huishoudens financieel te ondersteunen. We hebben dit gedaan met behulp van digitalisering en robotisering, waardoor we minder uitvoeringskosten hebben gemaakt dan begroot. Ook zijn we in 2021 gestart met de uitvoering in het Huis naar Werk, zodat inwoners sneller naar werk of scholing worden begeleid. De resultaten als het gaat om uitstroom naar werk zijn positief. Ondanks corona is de instroom van inwoners met een participatiewet-uitkering fors lager dan begroot, wat heeft geleid tot een financieel overschot van € 3,9 miljoen. Dit geldt ook voor inburgering en arbeidsparticipatie van migranten. De invoering van de nieuwe wet Inburgering is vertraagd tot 2022, maar we hebben wel extra middelen ontvangen voor begeleiding die we over houden. Om armoede- en schuldenproblematiek te voorkomen en verminderen, zijn we het afgelopen jaar gestart met de pilot vroegsignalering en inzet van preventie. We werken daarin nauw samen met zowel publieke als private partners, waaronder het Brainport Partnersfonds en Impactfonds040. Het heeft nog niet direct geleid tot een lagere gemiddelde schuldenlast, maar we verwachten wel dat hierin een daling optreedt omdat we nu meer inwoners sneller ondersteuning aanbieden.

Ondanks de extra inspanningen als gevolg van corona, hebben we ook veel van de voorgenomen ambities uit het coalitieakkoord en de begroting gerealiseerd. Een belangrijke inspanning in 2021 betrof de inkoop en aanbesteding van specialistische ondersteuning in het kader van de Jeugdwet en Wmo conform de Mono-Multi aanpak. Door samen met Stichting WIJendhoven verdere invulling te geven aan de Mono-Multi aanpak zorgen wij in een gezamenlijke keten dat de inwoner zo snel mogelijk passende ondersteuning krijgt. De aanbesteding van Wmo heeft geleid tot contracten met minder partijen, waardoor er meer tijd en ruimte ontstaat voor transformatie en intensivering van de samenwerking. De transformatie van de maatschappelijke opvang heeft verder vorm gekregen in de 24-uursvoorziening voor dak- en thuislozen. Samen met de regio zijn stappen gezet op het gebied van Beschermd Wonen, zodat inwoners met complexe problematiek zo zelfstandig mogelijk thuis kunnen wonen met passende begeleiding. Met het oog op de vergrijzing en langer thuis wonen is een brede toekomstverkenning Wmo uitgevoerd met scenario's om te komen tot toekomstbestendige ondersteuning voor inwoners die dit nodig hebben.

Samen met het ruimtelijk domein, cultuur en sport hebben we invulling gegeven aan de preventieakkoorden en een integraal en preventief gezondheidsbeleid ontwikkeld. Tot slot zijn het afgelopen jaar diverse experimenten en projecten vanuit de transformatieagenda uitgevoerd. Met de doorontwikkeling van deze agenda naar een

transformatieprogramma, is zowel inhoudelijk als financieel geborgd dat we structureel blijven experimenteren, leren en ontwikkelen.

In tegenstelling tot veel gemeenten in Nederland, sluiten we in het sociaal domein van Eindhoven het jaar af met een positief financieel resultaat van zo'n € 15,5 miljoen (incl. taakveld 4.3 en 7.1), 5% van de totale lasten in het sociaal domein. Belangrijk is te vermelden dat het hier voornamelijk gaat om incidentele voordelen aan de batenkant zoals de incidentele middelen om hervormingen in de jeugdzorg te realiseren (€ 6,5 miljoen), als gevolg van corona (zoals uitvoeringskosten voor TOZO-middelen € 2 miljoen) en het BUIG-budget (€ 1 miljoen) met daarnaast minder kosten door een lager uitkeringenbestand dan begroot (€ 2,2 miljoen). Zonder deze incidentele meevallers was het resultaat zelfs iets onder de nullijn. We moeten onszelf daarom niet rijk rekenen. Er liggen een aantal structurele opgaven in het sociaal domein, die de komende jaren gerealiseerd moeten worden met incidentele middelen. Het afgelopen jaar hebben we diverse plannen gemaakt, die de komende jaren ten uitvoer moeten worden gebracht. Zo is er een Deltaplan Jeugd ontwikkeld, om de noodzakelijke structurele hervormingen in de jeugdhulp en jeugdzorg door te voeren. Ook is er een nieuw preventief jeugdbeleid vastgesteld om zo vroeg mogelijk kinderen en jongeren te ondersteunen en problematiek op latere leeftijd te voorkomen. Verder zien we toekomstige risico's als gevolg van de doordecentralisatie op Beschermd Wonen vanaf 2023 waarbij de middelen voor een belangrijk deel in 10 jaar tijd naar de regiogemeenten worden overgeheveld.

Sociale basis

De sociale basis en de wijkteams van Stichting WIJ Eindhoven (eerste lijn) vervullen een belangrijke rol in de transformatie van het sociaal domein, gericht op het realiseren van laagdrempelige ondersteuning dichtbij de inwoner, in en met behulp van het eigen netwerk. Ondersteuning in de sociale basis en eerste lijn is vrij toegankelijk en dichtbij in de wijk of buurt georganiseerd. We zijn uitgegaan van talent en eigen kracht van mensen en de samenkracht van de maatschappij. We zetten waar mogelijk in op afschalen van zorg en waar mogelijk voorkwamen we de inzet van zwaardere zorg door een preventieve aanpak. Daarbij onderzochten we vooral wat mensen zelf kunnen, de inwoner en zijn/haar huishouden stonden centraal.

De impact van corona is groot geweest op de sociale basis. We zien dat het gevoel van eenzaamheid onder inwoners is toegenomen. Daarom is er extra inzet geweest op eenzaamheid breed en op jongeren in tijden van corona, naast de structurele middelen die waren vrijgemaakt om meer te investeren in het jongerenwerk.

In de afgelopen jaren hebben we gewerkt aan het versterken van ons aanbod door middel van projecten in de transformatieagenda, het verstrekken van subsidies én het organiseren van laagdrempelige voorzieningen in de wijk. Met de doorontwikkeling van de transformatieagenda naar een transformatieprogramma heeft de transformatiegedachte steeds meer borging in de eigen organisatie en in de stad gekregen. Het doel is om inwoners van Eindhoven ook in de toekomst de benodigde zorg te kunnen leveren. Het transformatieprogramma heeft nu vijf verschillende clusters met meer focus. Inzet hierop biedt ons de kans om in plaats van 20 projecten intensiever in te zetten op een kleiner aantal projecten, waardoor meer impact gerealiseerd kan worden. Daarnaast kan ook intensiever ingezet worden op het leerproces binnen de cluster. De clusters bevatten een aantal inhoudelijke opgaven, zoals schulden en armoede, jeugd en inclusief wonen en ook een aantal randvoorwaardelijke aandachtspunten, zoals collectivering en digitalisering.

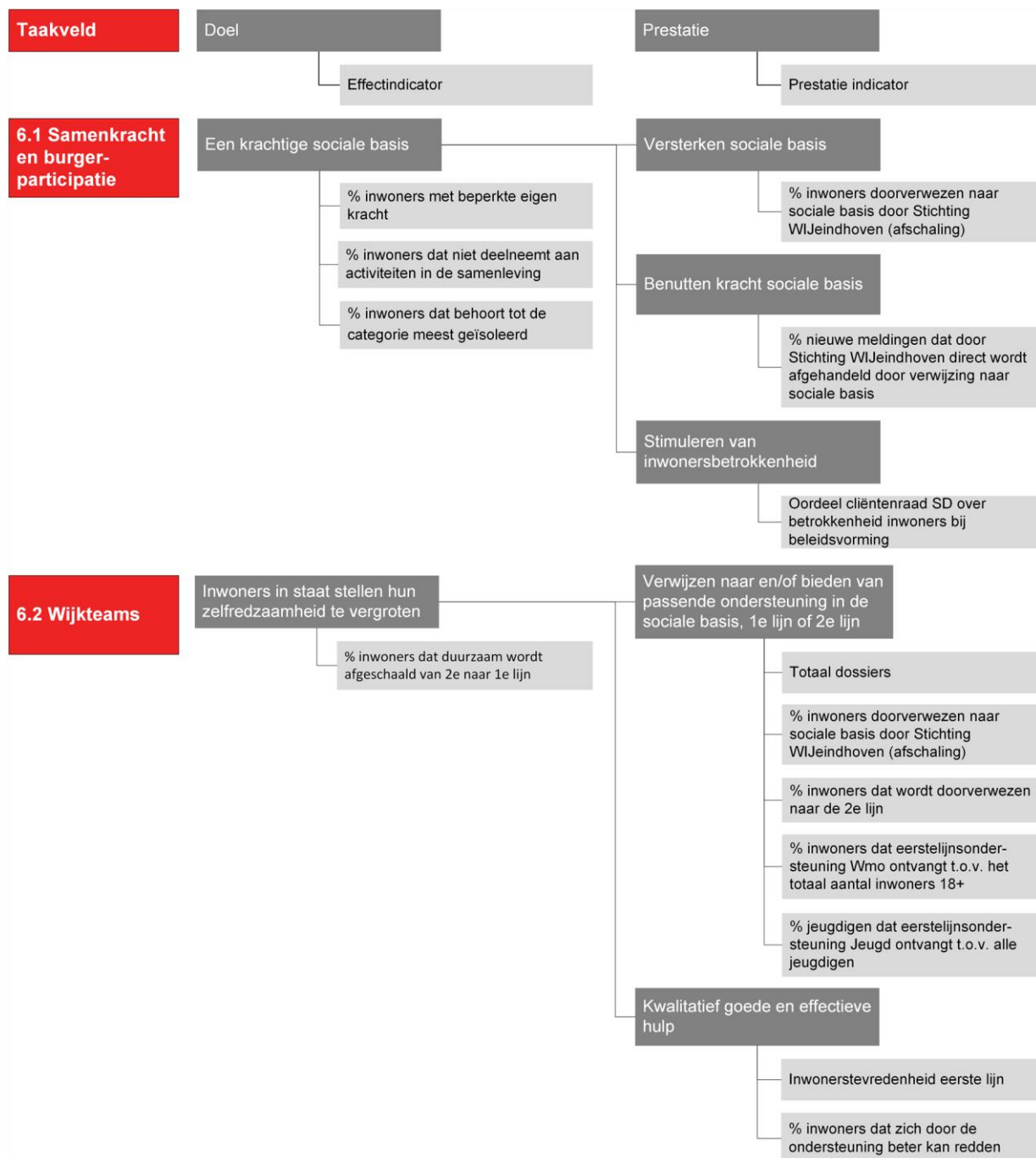
We hebben uitvoering gegeven aan het subsidieplan en verbeterde subsidieregelingen, het aanbod voor laagdrempelige dagbesteding in de wijk is verder uitgebreid door meer locaties en in te zetten op de samenwerking tussen verschillende partners in de stad.

We hebben extra geïnvesteerd in een aanpak preventie en gezondheid (zie ook taakveld 7.1 volksgezondheid) en hebben concreet gewerkt aan de totstandkoming van het Eindhovens Preventieakkoord waarmee we het komend jaar uitvoering kunnen geven aan de verschillende deelakkoorden. We gaan uit van 0-1-2de lijn in plaats van 2-1-0de lijn. Voorkomen en vroegtijdig ondersteunen is immers beter dan genezen.

Met de komst van de wet Inburgering zijn we vanaf 1 januari 2022 we als gemeente verantwoordelijk voor gehele inburgeringsproces van vergunninghouders. Dit betekent dat we hier als gemeente regie op voeren en zorgen dat mensen begeleid worden naar een woning, afronding inburgering, werk, onderwijs, maatschappelijke participatie, beheer eigen financiën en integratie in de stad en wijk. Het afgelopen jaar hebben we deze beweging mogelijk gemaakt vanuit een gemeentelijk team in samenwerking met andere partijen.

In 2021 hebben de activiteiten van WIJeindhoven zich voornamelijk gericht op het bieden van ondersteuning aan inwoners met hulpvragen op het gebied van opgroeien, opvoeden, wonen, werk en meedoen, zoals de subsidiebeschikking omschrijft. Expliciet is extra aandacht besteed aan de tijdelijke ondersteuning van inwoners die vanwege corona zonder werk of inkomen kwamen, of die door ziekte niet in staat waren hun boodschappen te doen of maaltijden te bereiden. Stichting WIJeindhoven heeft in 2021 ondersteuning geboden aan inwoners die slachtoffer zijn in de toeslagenaffaire.

Er is in 2021 een onderzoek geweest naar het effect van Buurt in Bloei. Uit de publicatie is gebleken dat Buurt in Bloei werkt. Om die reden is een aanvullende opdracht verstrekt, zodat WIJeindhoven in staat wordt gesteld Buurt in Bloei verder uit te breiden en bestendigen. Naast dat er het afgelopen jaar veel goed is gegaan, heeft WIJeindhoven ook moeite gehad met het uitvoeren van de taken, omdat veel van de gebruikelijke mogelijkheden niet beschikbaar waren door corona. Hierdoor heeft WIJeindhoven in 2021 niet volledig kunnen voldoen aan de afspraken die in de uitvoeringsovereenkomst gemaakt zijn.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Een krachtige sociale basis

Blijvend investeren in de vernieuwing en het versterken van de sociale basis is essentieel vanuit het idee dat een krachtige sociale basis met sterke algemene voorzieningen een alternatief kan zijn voor ondersteuning door de eerste en/of tweede lijn. Ontwikkelingen volgen elkaar in een hoog tempo op. Door continu te investeren in transformatie kunnen we blijven inspelen op (on)verwachte ontwikkelingen en de kwaliteit en betaalbaarheid van zorg garanderen.

Versterken sociale basis

We zetten in op preventie (versterken van eigen kracht en informele ondersteuning) en substitutie (alternatieven voor 2e lijn). Dit doen we o.a. via inzet van verschillende subsidieregelingen en uitvoering van de transformatieagenda.

Benutten kracht sociale basis

Om de kracht van de sociale basis te benutten, werken we continu aan de zichtbaarheid en vindbaarheid van activiteiten in de sociale basis bij verwijzers in de eerste lijn en partners in de tweede lijn. Daarnaast hebben we ingezet op effectiviteitsmeting van gesubsidieerde activiteiten.

Stimuleren van inwonersbetrokkenheid

In 2021 heeft de ambtelijk secretaris zich actief ingezet om de samenwerking en cliëntenparticipatie beter vorm te geven.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% inwoners met beperkte eigen kracht Tot op heden werd de 'eigen kracht index' geconstrueerd d.m.v. een reeks vragen in de Inwonersenquête en betrof de domeinen financiën, dagbesteding, lichamelijk gezondheid, activiteiten in het dagelijks leven, sociaal netwerk en maatschappelijke participatie. Doordat twee aspecten van de 'eigen kracht index' niet zijn uitgevraagd in de Inwonersenquête 2021 (o.a. lid van een vereniging en een vraag gericht op de persoonlijke situatie) kunnen we geen cijfer opleveren volgens de oude berekeningswijze. Sinds 2020 wordt deze indicator anders gemeten (Inwonersenquête), omdat dit een beter inzicht geeft in de mate van redzaamheid en veerkracht. Zie voor uitleg bij toelichting indicator in de achtergrondinformatie (website jaarstukken). Op basis van de nieuwe meetmethode is het aandeel inwoners dat minder redzaam is (o.b.v. eigen beleving) het afgelopen jaar licht gestegen van 13% in 2020 naar 15% in 2021. De stijging van 7% in 2019 naar 13% in 2020 is het gevolg van een methodebreuk. De lichte stijging van 13% in 2020 naar 15% in 2021 is waarschijnlijk het gevolg van de coronamaatregelen.	7%	≤ 7%	Onbekend
% inwoners dat niet deelneemt aan activiteiten in de samenleving De indicator '% niet mee doen' is samengesteld uit verschillende indicatoren uit de Inwonersenquête: - niet werken, niet studeren, niet uitgaan (cultuur), niet sporten, niet aan vrijwilligerswerk doen en geen lid zijn van een vereniging. Doordat twee aspecten van de 'eigen kracht index' niet zijn uitgevraagd in de Inwonersenquête 2021 (o.a. lid van een vereniging en een vraag gericht op de persoonlijke situatie) kunnen we geen cijfer opleveren volgens de oude berekeningswijze. Wel kunnen we zien dat het aantal vrijwilligers na een dip vorig jaar weer in lijn is met voorgaande jaren. Er zijn aanzienlijk minder culturele activiteiten bezocht en het aantal mensen dat niet sport is nagenoeg gelijk aan vorig jaar. Het aandeel Eindhovenaren dat minstens 1 keer per week sport neemt wel toe.	4%	≤ 4%	Onbekend

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % inwoners dat behoort tot de categorie meest geïsoleerd De naamgeving van de indicator wordt volgend jaar gewijzigd van %inwoners dat behoort tot de categorie meest geïsoleerd in '%inwoners dat een beperkt sociaal netwerk ervaart', zodat het beter aansluit op de inwoners. De coronamaatregelen hebben uiteraard grote invloed gehad op de resultaten van de indicator.	9%	≤ 5%	10%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % inwoners doorverwezen naar sociale basis door Stichting WIJeindhoven (afschaling) Door Corona zijn in 2021 de mogelijkheden binnen de sociale basis beperkter beschikbaar geweest, waardoor de ambitie niet is behaald.	10,7%	18%	13%
 % nieuwe meldingen dat door Stichting WIJeindhoven direct wordt afgehandeld door verwijzing naar sociale basis De cijfers zijn gebaseerd op de kwartaalrapportage Q3. In 2020 heeft Stichting WIJeindhoven melding gemaakt van het feit dat door een structurele foutieve registratie in de voorgaande jaren altijd is uitgegaan van een hoger percentage dan het werkelijke resultaat. In 2021 heeft Stichting WIJeindhoven op de juiste manier geregistreerd, waardoor de realisatie lager is dan begroot. Het percentage is per 2022 aangepast aan de werkelijke situatie.	71,29%	50%	28%
 Oordeel cliëntenraad sociaal domein over betrokkenheid inwoners bij beleidsvorming In het jaar 2021 is met de cliëntenraad een afspraak gemaakt over de manier waarop de tevredenheid wordt gemeten. Door middel van een enquête is de gemiddelde tevredenheid uitgekomen op een 7.4.	-	7	7.4

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Substitutie specialistische dagbesteding naar sociale basis:
 Specifiek hebben we ons gericht op het realiseren van laagdrempelige daginvulling in de sociale basis als alternatief voor dagbesteding in de tweede lijn. Deze daginvulling is dichtbij huis, aansluitend op de interesses van de inwoner en indicatievrij. In de nieuwe subsidieregeling zijn subsidie en aanbesteding niet langer gescheiden werelden, maar vormen meer samen één logisch verhaal.
- Doorontwikkeling subsidiestelsel:
 Met een nieuwe subsidieregeling als uitgangspunt hebben we hebben meer aandacht gehad voor de effectiviteit van subsidies in de sociale basis. Hierbij stimuleren we samenwerking tussen partners binnen de sociale basis en tussen partners uit de nulde, eerste en tweede lijn. In 2021 zijn we verder aan de slag gegaan met nieuwe thema's die vragen om verbeterde uitvoering van subsidies.
- Monitoring subsidieactiviteiten:
 Als onderdeel van het subsidieplan willen hebben we samen met partijen beter in beeld gebracht wat de gesubsidieerde activiteiten opleveren. We hebben dit gefaseerd aangepakt door te beginnen met één of enkele thema's bij informele ondersteuning, waarvan we met eenzelfde methodiek de effectiviteit in kaart gaan brengen hebben gebracht. Dit moet leiden tot het beter weten wat we willen subsidiëren en ook wat we niet langer meer willen subsidiëren.
- Onafhankelijke cliëntondersteuning:
 In 2021 hebben we gewerkt aan de doorontwikkeling van onafhankelijke cliëntondersteuning. Dit deden we omdat we als gemeente koploper zijn geworden en vanuit het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport circa 3 ton aan middelen hebben ontvangen om hier uitvoering aan te geven. Met het bedrag heeft een externe projectleider gewerkt aan meer zichtbaarheid, meer bekendheid en opereren vanuit de inwoner.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	31.386	34.292	28.869	5.423
Baten	-2.466	-2.550	-2.769	219
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.587	-676	-911
Saldo	28.920	30.155	25.424	4.731

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Corona noodfonds ter behoud van de sociale infrastructuur	495	-	-495	-	incidenteel
Het maatschappelijk ondersteuningsfonds welzijnsorganisaties is bedoeld ter behoud van de sociale infrastructuur gedurende corona. De gerealiseerde ondersteuning van de welzijnsorganisaties is achter gebleven bij de verwachtingen (opgave welzijnsorganisaties). De gerealiseerde onderbesteding vloeit terug naar de gemeentelijke coronamiddelen (saldireserve specifiek corona).					
Gemeentebrede taakstelling op subsidieverantwoording	229	-	-	229	incidenteel
In afwijking op de begrote taakstelling (€ 1.556.000) bedraagt de gerealiseerde taakstelling € 1.785.000. De afwijking wordt onder meer veroorzaakt door corona. Als gevolg van corona zijn gesubsidieerde activiteiten niet uitgevoerd dan wel zijn de kosten van activiteiten lager gebleven dan begroot en is er - in overeenstemming met betrokken organisaties - meer subsidie teruggevorderd.					
Gemeentelijke Bed Bad Brood Begeleiding (BBBB)-gelden	1.123	-	-	1.123	incidenteel
De Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) Pilot eindigt 1 juli 2022 maar wordt waarschijnlijk verlengd tot het einde van het jaar. Ook voor 2021 hebben we voor de LVV middelen van het rijk ontvangen (naast de bestaande gemeentelijke BBBB-middelen). Het college heeft op 12 maart 2019 ingestemd met het niet op voorhand af ramen van niet bestemde eigen BBBB middelen. Pas aan het eind van ieder jaar vallen niet bestede BBBB middelen (gemeentelijke) vrij ten gunste van het rekeningresultaat. Voor 2021 gaat dit om een bedrag van circa € 1,1 miljoen dat vrij valt.					
Inburgering en arbeidsparticipatie migratie	1.205	-322	-	883	incidenteel
De invoering van de nieuwe wet Inburgering is vertraagd tot 2022. We houden per saldo circa € 800.000 over veroorzaakt door vertragingen vanwege corona alsmede extra ontvangen middelen voor maatschappelijke begeleiding (mei-circulaire) waarvoor we binnen onze begroting al dekking voor hadden gevonden.					
Initiatieven gericht op diversiteit	263	-	-	263	incidenteel
Initiatieven en activiteiten met maatschappelijke waarden: subsidiëren en anderszins faciliteren van initiatieven gericht op diversiteit (religie, geslacht, ras, seksuele geaardheid en etniciteit). Op het Uitvoeringsprogramma Diversiteit is een onderbesteding van € 233.000 gerealiseerd. Dit wordt verklaard door vertraging van een aantal geplande projecten (o.a. vertraging van fysieke stadsgesprekken, niet meer uitvoeren van de daarop volgende publiekscampagne en uitstellen van de feestelijke lancering van Community Top040) veroorzaakt door corona. De aangevraagde en verleende subsidie voor vrijwilligersorganisaties is € 29.000 beneden het budget (€ 241.000) gebleven.					
Initiatieven gericht op jeugd en jongeren in de sociale basis	582	-	-	582	incidenteel
Initiatieven en activiteiten met maatschappelijke waarden: subsidiëren en anderszins faciliteren van initiatieven gericht op jeugd en jongeren in de sociale basis. Het voordeel wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor kinderopvang op sociaal medische indicatie (SMI). Aanpassing van de beleidsregels voor de tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op SMI, per 1 januari 2020, heeft in 2021 tot een onderbesteding van € 416.000 geleid. Voorts hebben er - door corona - minder inspecties bij kinderopvanglocaties plaatsgevonden dan gecontracteerd bij de GGD. Dit leidt tot een voordeel van € 102.000.					
Initiatieven gericht op jeugd en jongeren in de sociale basis - corona	200	-	-	200	incidenteel
Initiatieven en activiteiten met maatschappelijke waarden: subsidiëren en anderszins faciliteren van initiatieven gericht op jeugd en jongeren in corona. Op de jeugdpakketten 'perspectief voor jongeren in corona' en 'jongeren en corona' tezamen bedroeg de verwachte onderbesteding € 378.000. Dit bedrag is ook feitelijk gereserveerd naar 2022. Echter het voordeel is nog € 200.000 hoger. Dit komt doordat enerzijds de begroting abusievelijk te hoog is vastgesteld en anderzijds zijn kosten van het programma ergens anders geboekt waardoor hier een voordeel ontstaat.					
Innovatie en extra inzet in de sociale basis: Transformatieagenda sociale basis	276	-	-276	-	incidenteel
Het voordeel van € 276.000 wordt veroorzaakt doordat projecten enige vertraging hebben opgelopen en niet meer in december 2021 zijn uitgevoerd. Bij raadsbesluit (2021) is ingestemd met het transformatieprogramma 2021-2025. Hierbij heeft de raad ingestemd met het instellen van een reserve met egaliseringsfunctie over de periode van 2021 tot en met 2025. Dit betekent dat dit bedrag ook wordt gestort in de egaliseringsreserve.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen (LVV)	139	647	-	786	incidenteel
Gedurende de LVV pilot komen deelnemende gemeenten onder voorwaarden in aanmerking voor een Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF) subsidie. Onlangs heeft het ministerie besloten om de deelnemende gemeenten niet af te rekenen op de geleverde prestaties maar om (met terugwerkende kracht) het maximale per gemeente te realiseren bedrag ook daadwerkelijk toe te kennen. Dat betekent voor 2021 dat Eindhoven een bedrag heeft toegekend gekregen van € 165.000 en dat in 2022 nog een bedrag van € 482.000 met terugwerkende kracht zal worden overgemaakt. Omdat de AMIF subsidie niet in de begroting is opgenomen, leidt dit tot een voordeel op de baten van € 647.000. Daarnaast verwachten we een voordeel op de lasten van € 139.000 als gevolg van minder zorg en begeleidingskosten dan oorspronkelijk begroot.					
Subsidie gebiedsgericht werken	408	-	-	408	incidenteel
In 2021 is de aangepaste subsidieregeling gebiedsgericht werken in bestuurlijk aangewezen gebieden van kracht geworden. Nieuw in deze regeling is een innovatiebudget van € 100.000: de zogenaamde gebiedsgerichte uitvraag. Daarnaast is het proces rondom de waardebonnen gewijzigd. In tegenstelling tot voorgaande jaren hebben we dit jaar het budget voor de waardebonnen, à €350.000 niet uitgekeerd aan de bewonersorganisaties, maar met behulp van gebiedscommissies o.l.v. de gebiedscoördinator uitgereikt op basis van aanvragen uit de buurten. Daarnaast is er voor een aantal actiegebieden geen subsidie aangevraagd. Het jaar 2021 is intensief gebruikt om deze wijzigingen kenbaar en uitvoerbaar te maken in de stad. Ook hebben we erin geïnvesteerd om het proces rondom de wijzigingen in de subsidieregeling in te regelen en mensen op te leiden en te informeren. Na het eerste kwartaal hebben we een toename gezien van de aanvragen voor een waardebon. Desondanks en ook door de aanhoudende coronamaatregelen, zijn de beschikbare budgetten niet volledig aangevraagd. Dit leidt ertoe dat € 220.000 van het beschikbare budget voor de waardebonnen niet is opgevraagd. Echter zijn er wel ruim 100 aanvragen ingediend gedurende het jaar. De voorstellen voor de gebiedsgerichte uitvragen zijn in november geaccordeerd door het college. Daardoor bleek het niet realistisch om de uitvoering nog in 2021 plaats te laten vinden en worden ze in 2022 uitgevoerd. Zo is het budget van € 100.000 in 2021 volledig onbenut gebleven, maar zijn deze aanvragen ten laste van het innovatiebudget van 2022 inmiddels beschikt. Per saldo hebben we € 408.000 budget over gehouden.					
Huurprijs voor Stichting Vluchtelingenwerk	-	-132	-	-132	incidenteel
De huurprijs voor Stichting Vluchtelingenwerk is niet conform het vigerende vastgoedbeleid. Voor subsidierelaties dient fiscale huur in rekening gebracht te worden. Dit is d.m.v. een allonge op de huurovereenkomst aangepast. De nieuwe huur is € 132.000 lager dan de begrote huur.					
Wet- & Regelgeving vastgoed Welzijn	-296	-	-	-296	incidenteel
In 2020 is de start gemaakt met de benodigde Wet- & Regelgeving inspectie (W&R), in ons gemeentelijk vastgoed. Voor de eventueel noodzakelijke en urgente maatregelen ten behoeve van asbest, legionella, elektrotechnische installaties en brandveiligheid, die voortvloeien uit de inspecties en dus genomen moeten worden om aan de vigerende wet- & regelgeving te kunnen voldoen, zijn echter geen middelen beschikbaar. Er is voor € 169.000 besteed aan herstelwerkzaamheden door gevolgschade na asbestsanering. Daarnaast zijn voor een aantal panden werkzaamheden uitgevoerd inzake brandveiligheid ter grootte van € 104.000.					
Vertraging onderhoud welzijnsaccommodaties	245	-	-155	90	incidenteel
Vanwege het slim combineren van onderhoud met verduurzamingsmaatregelen, asbestsanering, wet- en regelgeving en afspraken met huurders is het dagelijks- en planmatig onderhoud op welzijnsaccommodaties dit jaar vertraagd waardoor het onderhoudsbudget niet volledig is benut. Het niet bestede deel van de planmatig onderhoud budgetten worden teruggestort in de reserve planmatig eigenaarsonderhoud vastgoed. Dit levert per saldo een voordeel op van € 90.000.					
Apparaatskosten	378	-	-	378	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten).					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking
Overig	175	26	15	216
SALDO	5.422	219	-911	4.730

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	1.507	2.264	1.661	603
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	1.507	2.264	1.661	603

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen bij welzijnsaccommodaties. In totaal is er € 600.000 minder besteed dan beschikbaar op de kredieten in 2021. De grootste afwijkingen worden veroorzaakt door vertraging vanwege het slim combineren van onderhoud met verduurzamingsmaatregelen, asbestsanering, wet- en regelgeving en afspraken met huurders. Doordat het moment van feitelijke realisatie bij deze investeringen afwijkt van de (initiële) planning ontstaan er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie maar resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investeringen.

6.2 Wijkteams

Inwoners in staat stellen hun zelfredzaamheid te vergroten

Stichting WIJeindhoven zet zich in op de brede onderwerpen van het Sociaal Domein. In lijn met de visie WIJeindhoven zoeken generalisten naar duurzame oplossingen op maat. Door het bieden van ondersteuning en het verwijzen naar passende ondersteuning stellen we samen met Stichting WIJeindhoven onze inwoners in staat hun zelfredzaamheid te vergroten en mee te laten doen aan de samenleving, bijvoorbeeld door middel van Buurt in Bloei. Uit onderzoek is gebleken dat Buurt in Bloei werkt. Om die reden is in 2021 extra ingezet op het uitbreiden en bestendigen van deze aanpak.

Verwijzen naar en/of bieden van passende ondersteuning in de sociale basis, 1e lijn of 2e lijn

Stichting WIJeindhoven zet zich in op de brede onderwerpen van het Sociaal Domein. Stichting WIJeindhoven ziet door een aantal externe factoren, waaronder Corona, problemen bij Jeugdbescherming Brabant, langere wachttijden bij aanbieders, dat zij in de afgelopen periode niet in staat zijn geweest de afspraken goed en volledig uit te voeren. Dat heeft geleid tot langere wachttijden en moeilijke bereikbaarheid. Stichting WIJeindhoven heeft extra ondersteuningsmiddelen ontvangen in het gehele jaar om de dienstverlening weer op peil te brengen. Daarnaast zijn extra middelen toegekend om buurt in bloei een extra impuls te geven en te bestendigen. Vanaf het derde kwartaal zijn de achterstanden weer wat ingelopen en worden de afspraken beter nagekomen.

Kwalitatief goede en effectieve hulp

De resultaten uit het cliëntervaringsonderzoek zijn ontvangen en laten een negatieve afwijking zien ten opzichte van vorig jaar en ten opzichte van de afgesproken prestaties. De afgesproken KPI is niet gehaald. Door middel van het verbetertraject voor de toegang en de mono - multi aanpak wordt gewerkt aan de verbetering van de klanttevredenheid. Er is in 2021 actief gewerkt aan het 'proces op maat' (eenvoudig waar het kan, uitgebreid waar als het nodig is) en zijn 7 kernwaarden geformuleerd volgens welke de uitvoering plaatsvindt.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% inwoners dat duurzaam wordt afgeschaald van 2e naar 1e lijn	-	40%	
Gegevens zijn nog niet beschikbaar			

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Totaal dossiers WIJeindhoven heeft in het jaar 2021 ondersteuning geboden aan 26.383 inwoners.	31.717	25.000	26.383
 % inwoners doorverwezen naar sociale basis door Stichting WIJeindhoven (afschaling) Stichting WIJeindhoven heeft in 2021 gemerkt dat de corona pandemie invloed had op de werkzaamheden. De sociale basis was niet altijd open, en inwoners zijn meer op individuele basis geholpen, dan dat zij werden doorverwezen naar het collectieve aanbod in de stad.		18%	16%
 % inwoners dat wordt doorverwezen naar de 2e lijn Gegevens is nog niet beschikbaar	-	50%	-
 % inwoners dat eerstelijns-ondersteuning Wmo ontvangt t.o.v. het totaal aantal inwoners 18+ Stichting WIJeindhoven heeft zich in 2021 ingezet om inwoners met een hulpvraag te ondersteunen. Zij heeft 26383 inwoners geholpen. Uit de cijfers blijft niet hoeveel van deze inwoners naast de ondersteuning door de generalist ook aanvullende tweedelijns-ondersteuning heeft ontvangen. Uit de cijfers van WIJeindhoven blijkt dat de inwoners meer complexe ondersteuningsvragen hebben, op meerdere leefgebieden en dat de gemiddelde duur van een traject langer is dan eerdere jaren.	-	5,2%	-
 % jeugdigen dat eerstelijns-ondersteuning Jeugd ontvangt t.o.v. alle jeugdigen Gegevens zijn nog niet beschikbaar	-	11%	-
 Inwonerstevredenheid eerste lijn In 2021 zien we in alle afgenomen onderzoeken dat de inwoner over het algemeen wat minder tevreden was dan het jaar daarvoor. Alle partners in de keten hebben in 2020 en 2021 een andere manier van werken moeten aanleren. Die manier van werken was door corona meer op afstand, waardoor mogelijk een wat negatiever beeld is ontstaan.	nmb	68%	63%
 % inwoners dat zich door de ondersteuning beter kan redden Uit het cliëntervaringsonderzoek blijkt dat 60% van de inwoners aangeeft zich beter te kunnen redden door inzet van ondersteuning door WIJeindhoven.	-	60%	60%

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Bestendigen van de ketensamenwerking tussen Stichting WIJeindhoven en het Servicebureau, en het verbeteren van de kwaliteit van de doorverwijzing:

In 2021 is een overdrachtsdocument gemaakt. De generalist geeft de informatie door aan de specialist van het servicebureau. De overdracht dient als basis voor een onderzoek in het kader van de Wmo of de Jeugdwet. In 2022 wordt het proces nog verder verbeterd, doordat in de keten wordt gewerkt volgens 1 plan. Alle verbeteringen in de samenwerking dragen bij aan een eenvoudig en efficiënt proces voor de inwoner, waardoor zo min mogelijk sprake is van dubbele uitvraag en waarbij de inwoner snel duidelijkheid heeft in wat te verwachten is.

- Stichting WIJeindhoven legt elk kwartaal verantwoording af aan de gemeente over de realisatie van de gemaakte resultaatafspraken:

Stichting WIJeindhoven heeft zich het afgelopen jaar ingezet om de kwartaalverantwoording verder aan te scherpen. Elk kwartaal worden gesprekken gevoerd over de voortgang op de afgesproken KPI's en besteden we aandacht aan de zaken die (nog) niet gaan zoals afgesproken. We werken aan een gezamenlijke leer en verbetercyclus, waarmee we sturen op een snelle verbetering van het proces, waardoor de inwoner snel en goed wordt ondersteund.

- Actief sturen op de afspraken om de gezamenlijke doelen binnen het Sociaal Domein te behalen:

Elke maand wordt op niveau van KPI's gesproken tussen WIJeindhoven en het sociaal domein. De voortgang rondom de verschillende KPI's wordt besproken en daar waar KPI's niet worden behaald wordt in gezamenlijkheid gewerkt aan een verbetervoorstel. De KPI's dragen bij aan de dienstverlening aan de inwoner.

- Opstellen van een gezamenlijke meerjarenopdracht tussen de gemeente en Stichting WIJeindhoven:
De gemeente Eindhoven en Stichting WIJeindhoven werken samen aan het opstellen van een meerjarenopdracht. Dat wil zeggen dat de afspraken tussen de Stichting en gemeente worden bestendigd en dat we ontwikkelopgaven voor meerdere jaren vaststellen. In 2021 is een eerste start gemaakt, doordat er sessies hebben plaatsgevonden om de visie WIJeindhoven en de afspraken met de Stichting nog eens onder de loep te nemen. Gekoppeld aan de subsidie zijn afspraken tussen gemeente en stichting WIJeindhoven vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Zoals in de collegebrief terugblik en vooruitblik sociaal domein staat beschreven, is het zaak dat de komende coalitieperiode vanuit een breder perspectief gekeken wordt naar de inrichting en het functioneren van het sociaal domein. De rol en positie van Stichting WIJeindhoven maakt hier ook onderdeel van uit.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	30.643	31.162	31.141	21
Baten	0	-106	-865	759
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-500	-500	0
Saldo	30.643	30.556	29.776	780

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

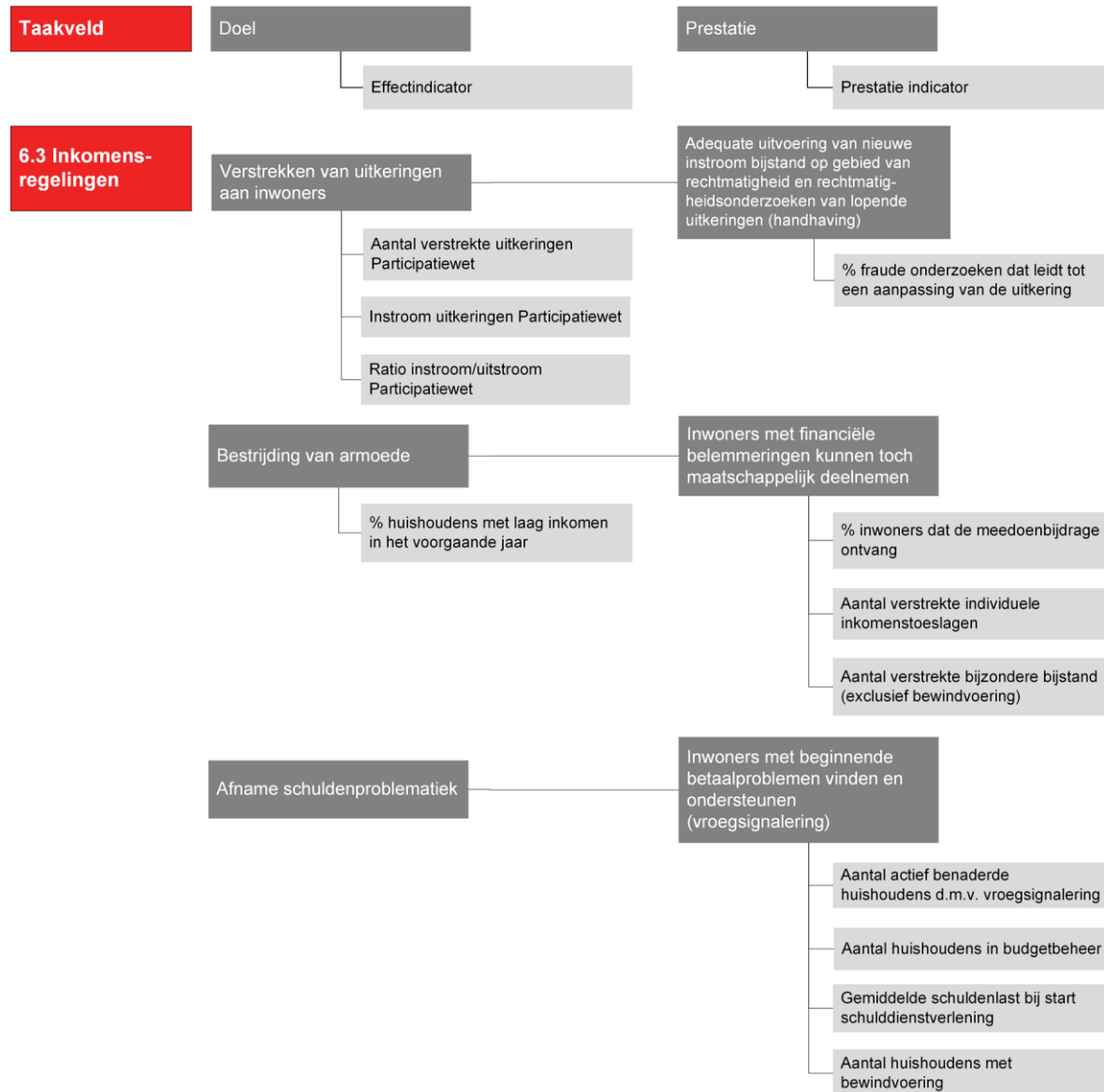
Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Kinderopvang toeslagaffaire(KOT) Van het Rijk hebben we eenmalig een bedrag ontvang voor de uitvoeringskosten van de Kinderopvang toeslagaffaire (KOT). Hier moeten we in de Sisa verantwoording over afleggen. Dit bedrag is bestemd voor de afhandeling van de (potentieel) gedupeerden KOT gedurende de periode t/m 2025.	28	759	-	787	incidenteel
Overig	-7	-	-	-7	incidenteel
SALDO	21	759	-	780	

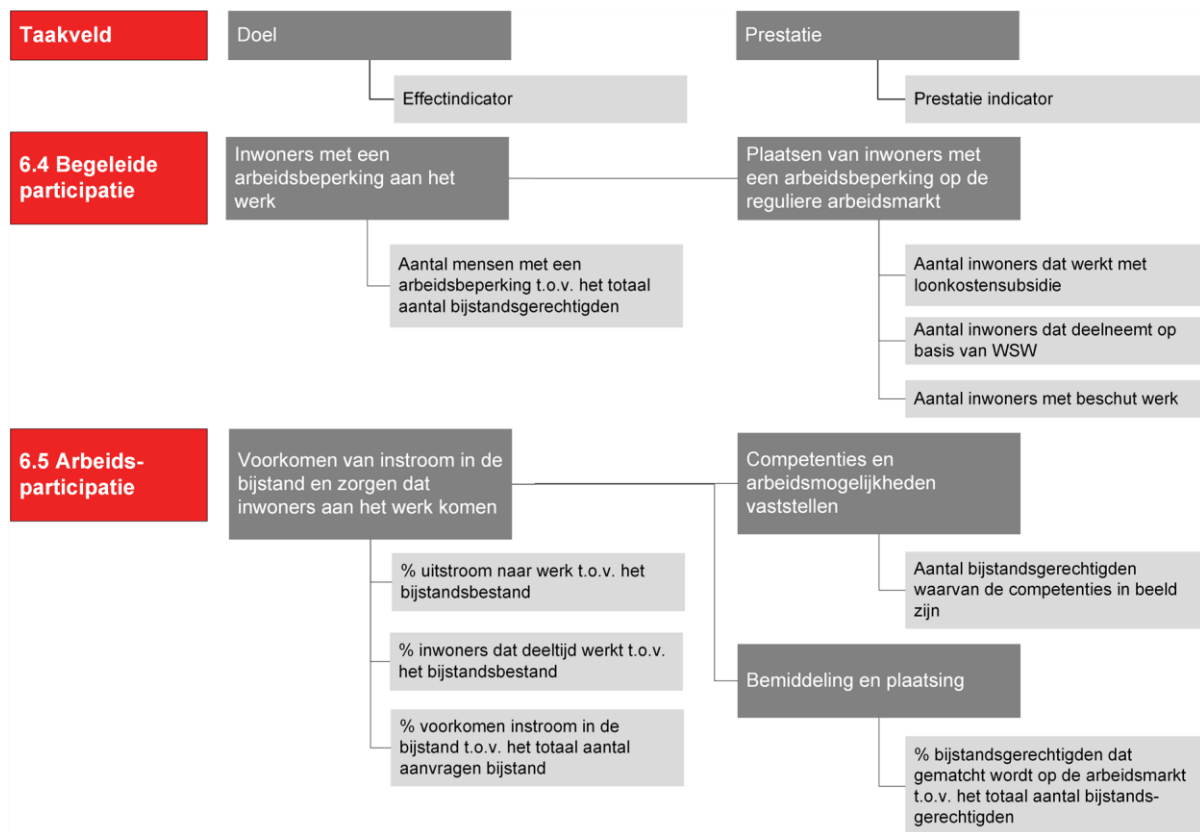
* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Werk en inkomen

In het beleidsplan Armoede en Schulden 'Naar een nieuw gezamenlijk perspectief' hebben we zeven doelen geformuleerd, gericht op het voorkomen van armoede en schulden bij onze inwoners, het verbeteren van onze dienstverlening en het verbreden van ons hulpaanbod. Op alle doelstellingen hebben we in 2021 activiteiten uitgevoerd, waarover we de raad hebben geïnformeerd in de collegebrief 'stand van zaken beleidsplan armoede en schulden'.

6.3 Inkomensregelingen

Verstrekken van uitkeringen aan inwoners

Op grond van de Participatiewet verstrekken we bijstandsuitkeringen aan inwoners die daar recht op hebben.

Adequate uitvoering van nieuwe instroom bijstand op gebied van rechtmatigheid en rechtmatigheidsonderzoeken van lopende uitkeringen (handhaving)

Dit loopt in de pas

Bestrijding van armoede

Met de publiek-private partners stellen we een agenda van de stad op om langdurige armoede te bestrijden.

Inwoners met financiële belemmeringen kunnen toch maatschappelijk deelnemen

Inwoners met een krappe beurs kunnen gebruik maken van verschillende inkomensregelingen, te weten de meedoenbijdrage, de individuele inkomenstoeslag en de bijzondere bijstand. Ook in 2021 hebben we, conform het beleidsplan Armoede en Schulden, gewerkt aan het verhogen van het bereik.

In 2021 hebben we ingezet op aanpassingen in de regeling Meedoenbijdrage en de Individuele Studietoelage (IST), beiden in het voordeel van de inwoners:

- De aanpassing in de regeling Meedoenbijdrage waardoor baby's geboren na 1 januari eveneens recht hebben op de Meedoenbijdrage;
- Verhoging van de bedragen IST per 1 januari 2022 voor de leeftijdscategorieën 20, 21 en 22 jaar met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2021.

Ook hebben we ingezet op een communicatiecampagne:

- Het ontwikkelen van een Geldspecial in samenwerking met het Nibud in Groot Eindhoven.
- Social advertisement via social media campagne (Instagram/Facebook) over de inkomensregelingen;
- Reguliere social mediaplatsing via gemeentekanal en Groot Eindhoven het hele jaar door, zoals bijvoorbeeld aandacht voor de Meedoenbijdrage, de bibliotheekactie en het gratis openbaar vervoer;
- Het ontwikkelen van een animatiefilm over de Individuele Studietoelage, welke is geplaatst op de website van de gemeente;
- Een verwijzing naar de gemeentelijke inkomensregelingen op de website www.gezondverzekerd.nl;

Afname schuldenproblematiek

De Werkplaatsen Financiën XL financieren we structureel, waardoor ze een structureel onderdeel blijven van de ketensamenwerking schulddienstverlening.

Inwoners met beginnende betaalproblemen vinden en ondersteunen (vroegsignalering)

De pilot vroegsignalering is in maart 2021 van start gegaan. Deze wordt uitgevoerd in samenwerking met WIJEindhoven.

In 2021 zijn, vanaf de start van de pilot, 8.254 inwoners benaderd middels een telefoontje, brief of huisbezoek (afhankelijk van de aard van de melding).

De pilot is in de afrondende fase. Einde Q1 2022 wordt de pilot geëvalueerd waarna het zal worden opgenomen als reguliere aanpak.

De verwachting is dat de gemiddelde schuldenlast onder invloed van vroegsignalering en de laagdrempelige toegang de komende jaren zal dalen.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal verstrekte uitkeringen Participatiewet Ondanks de corona-crisis is het gelukt om het aantal inwoners dat bijstandafhankelijk is te beperken gedurende het jaar met 168.	6.476	6.845	6.308
 Instroom uitkeringen Participatiewet Ondanks corona is het aantal ingestroomde bijstandsgerechtigden lager door onder meer een goede preventie aan de poort en een betere samenwerking met het UWV. Dit betreft een nieuwe indicator met invoering van begroting 2021, er zijn derhalve geen vergelijkende cijfers over 2020 beschikbaar zijn.	1.575	2.543	1.381
 Ratio instroom/uitstroom Participatiewet Dit betreft een nieuwe indicator met invoering van begroting 2021, er zijn derhalve geen vergelijkende cijfers over 2020 beschikbaar. De instroom in 2021 bedroeg 1.381, de uitstroom was 1.549.	1,2	1,6	0,9
 % huishoudens met laag inkomen in het voorgaande jaar We gebruikten voor deze indicator de Stimulansz Minimascan echter deze is niet meer beschikbaar zodat we de beschikbare CBS indicator gebruiken. De CBS indicator spreekt van % huishoudens met een inkomen tot 101% van het sociaal minimum terwijl Eindhoven deze benoemd heeft als % huishoudens met laag inkomen in het voorgaande jaar. Met deze wijziging passen we de omschrijving van de indicator aan in de begroting 2023.	8,2%	8,1%	8,1%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % fraude onderzoeken dat leidt tot een aanpassing van de uitkering Door goed te prioriteren bij aanvang van een fraudesignaal, is een hoger percentage behaald.	-	30%	49%
 % inwoners dat de meedoenbijdrage ontvang Realisatie 2021: 11.666 huishoudens hebben de Meedoenbijdrage aangevraagd. Dat heeft geleid tot 15.106 verstrekkingen (per huishoudens zijn er meerdere unieke inwoners die een verstrekking kunnen ontvangen). We kunnen geen percentage benoemen, daartoe hebben we het totaal aantal inwoners met een inkomen tot 120% nodig. Het CBS levert deze gegevens, echter doet dit een jaar later (einde 2022/begin 2023). Voorheen maakten we gebruik van de Stimulansz Minimascan die de gegevens eerder publiceerde. Deze cijfers afgezet tegen 2019 zien we een stijging van het aantal huishoudens dat gebruik maakt van de meedoenbijdrage (+4%), echter een daling van het aantal verstrekkingen (-10%). Concluderend stellen we vast dat we, dankzij de uitgebreide communicatiecampagne, meer huishoudens bereiken. Echter dat dit niet leidt tot meer verstrekkingen.	-	78,8%	niet bekend
 Aantal verstrekte individuele inkomenstoelagen We constateren een lichte stijgen ten opzichte van 2020. Omdat de IIT over langdurige armoede gaat, blijft dit cijfer relatief stabiel. Ook voor de IIT geldt dat we de aanvraagprocedure zo laagdrempelig mogelijk hebben gemaakt voor inwoners die er aanspraak op maken. 2020: 4269, 228 meer dan in de jaarrapportage 2020 opgenomen.	4.041	4.000	4119
 Aantal verstrekte bijzondere bijstand (exclusief bewindvoering) Het aantal verstrekkingen bijzondere bijstand is meer dan verdrievoudigd t.o.v. 2020 en overstijgt de begroting 2021. Uit de financiële gegevens kunnen we herleiden dat de stijging m.n. betrekking heeft op voorzieningen voor wonen (inrichting, verhuizing, alarm, woonvoorzieningen) alsmede financiële transacties (rechtsbijstand, 1ste huur).	2.261 ???	4.400	7.337
 Aantal actief benaderde huishoudens d.m.v. vroegsignalering	-	400	8.254

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
In 2021 hebben we, vanaf de start van de pilot in maart 2021, 8.254 inwoners benaderd middels een brief, telefoontje of huisbezoek. Dit afhankelijk van de aard van de melding.			
 Aantal huishoudens in budgetbeheer In 2021 hadden in totaal 522 inwoners een beschikking budgetbeheer (362) en financieel beheer (160). Voorgaande jaren telden we ook het aantal aanvragen mee, vandaar dat die cijfers veel hoger uitvielen. Echter, niet elke aanvraag leidt ook tot een contract/beschikking budgetbeheer en financieel beheer. Qua aantal inwoners in budgetbeheer en financieel beheer zien we de afgelopen jaren een stijging: 235 in 2019, 348 in 2020 en 522 in 2021. Met de nieuwe wet op de inburgering verwachten we in 2022 wederom een stijging van het aantal inwoners in budgetbeheer. Echter omdat we budgetcoaching inzetten, verwachten we ook een stijging in het aantal inwoners die uitstromen uit budgetbeheer, omdat ze in staat zijn gesteld hun financiën zelf ter hand te nemen.	348	1.150	522
 Gemiddelde schuldenlast bij start schulddienstverlening In 2021 zijn we gestart met vroegsignalering en hebben we de toegang tot de schuldhulpverlening geherpositioneerd, waardoor inwoners eerder, sneller en laagdrempeliger gebruik kunnen maken van de schuldhulpverlening. Ook hebben we een communicatiecampagne ontwikkeld, waardoor inwoners beter weten wat ze van de schuldhulpverlening mogen verwachten. De verwachting is dat deze interventies zullen leiden tot een gemiddeld lagere schuldenlast. Echter het resultaat is op deze korte termijn nog niet beschikbaar.	-	48.000	63.870
 Aantal huishoudens met bewindvoering We hebben in 2021 onderzoek gedaan naar de beste vorm voor bewindvoering (eigen beheer of afspraken maken). Inmiddels is het college akkoord met het maken van afspraken met bewindvoerders, onder andere over samenwerking met schuldhulpverlening, in- en uitstroom en kwaliteit van dienstverlening. Ook zetten we in op een verbreding van het aanbod en een verbetering van de kwaliteit van budgetbeheer, waardoor budgetbeheer een interessanter aanbod wordt voor inwoners die hulp nodig hebben bij het beheren van hun financiën.	2.957	2.850	2.910

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Verbetering ketenaanpak:
Het verder verbeteren van onze ketenaanpak werk en inkomen, waaronder de interventies naar werk. In verschillende collegebrieven bent u hierover geïnformeerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om het verbeteren van het aanvraagproces door een gezamenlijke intake met WJJeindhoven en het Participatiebedrijf, een betere bejegening van cliënten, een betere nazorg en de dienstverlening van het Participatiebedrijf en Werkgelegenheidsteam op het gebied van de werkgeversdienstverlening beter integreren.
- Dienstverlening aan bijstandsgerechtigden:
De dienstverlening aan onze bijstandsgerechtigden verbeteren, ook in de overgang van bijstand naar werk. Dat doen we onder meer door het introduceren van Werkbonus en een 'groene knop' waarbij mensen snel kunnen terug vallen als betaald werk toch niet mogelijk is.
- Structureel uit de armoede:
Meer inwoners zijn structureel uit de armoede.
In 2021 zijn we gestart met een innovatielab Armoede en Schulden met als thema: voorkomen van generatieoverdracht van armoede en schulden. Ruim 70 publiek-private partners, waaronder, onderwijs, sociaal domein, bedrijfsleven, zorg en ervaringsdeskundigen hebben nagedacht over wat er voor nodig is om de armoede- en schuldenspiraal die jongeren tussen de 12 en 21 jaar treft te doorbreken.
In november heeft de kick-off plaatsgevonden, inmiddels zijn 3 publiek-private werkgroepen bezig met de programmering, dit op de thema's voorlichting en preventie, hulpverlening en talentontwikkeling & werk. De presentatie en uitvoering van het programma staat gepland in 2022.
- Meedoen in de samenleving:
Alle inwoners kunnen in de samenleving meedoen, ook inwoners met een laag inkomen.
In 2021 hebben we ingezet op aanpassingen in de regelingen Meedoenbijdrage en Individuele Studietoelage, beiden in het voordeel van onze inwoners.

Ook hebben we ingezet op het vergroten van de bekendheid van de regelingen, onder andere door het publiceren van een geldspecial in Groot Eindhoven, het inzetten van sociale media campagnes, het ontwikkelen van animatiefilmpjes over de Individuele Studietoelage en het proces van de schuldhulpverlening.

- Voorkomen financiële problemen:

Voorkomen dat inwoners in financiële problemen komen.

We hebben in 2021 een preventieplan armoede en schulden opgesteld. Bij het opstellen van dit plan is aansluiting gezocht bij andere ontwikkelingen zoals het preventief jeugdbeleid en de aanpak van laaggeletterdheid. Preventie is een breed begrip, er is daarom voor gekozen om het plan gefaseerd uit te voeren met in 2021 een focus op jongeren die 18 jaar worden.

- Hulp bij beginnende betaalproblemen:

Meer inwoners met beginnende betaalproblemen vinden en snel passende hulp bieden.

Het schuldregelen via een saneringskrediet geeft mensen met schulden sneller schuldenrust. In Eindhoven volgen we de visie van de NVVK om zoveel mogelijk schuldregelingen via een saneringskrediet op te zetten. Ter ondersteuning hiervan zijn we vanaf 2021 aangesloten bij de NVVK-werkwijze van het Collectief Schuldregelen. Collectief Schuldregelen versnelt en vergemakkelijkt het tot stand brengen van minnelijke schuldregelingen.

Ook zijn we gestart met de aansluiting bij het Schuldenknooppunt. Het Schuldenknooppunt is een centrale digitale voorziening voor gestandaardiseerd berichtenverkeer tussen schuldhulpverleners en schuldeisers. Dat maakt het mogelijk om schuldregelingen sneller en efficiënter vanuit een beveiligd systeem op te zetten. Daarnaast zijn we gestart met de implementatie van Vish (verwijsindex schuldhulpverlening). Via dit instrument kunnen we deurwaarders laten weten dat een inwoner schuldhulpverlening ontvangt, waarna zij direct stoppen met beslaglegging en andere incassomaatregelen.

Vanaf februari 2021 zijn we gestart met de pilot vroegsignalering. We hebben convenanten gesloten met lokale vaste lasten partijen, zoals woningcorporaties en Brabant Water. Samen met de landelijke vaste lasten partners, waaronder zorgverzekeraars en energiemaatschappijen geven zij signalen aan ons door van huishoudens met betalingsachterstanden. Alle huishoudens worden benaderd met een hulpaanbod. Dit gebeurt schriftelijk, telefonisch of door middel van een huisbezoek.

- Passende hulp voor inwoners met schulden:

Meer inwoners met schulden vinden en hen snel passende hulp bieden.

We vinden het belangrijk dat inwoners weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag. Zodra ze aankloppen voor hulp, ontmoeten ze een laagdrempelige toegang, zonder onnodige gegevensuitvraag. Ook zorgen we ervoor dat verwijzingen tussen hulpverleners onderling zoveel mogelijk worden voorkomen en investeren we in het ketenoverleg om afspraken te maken over warme overdrachten. Ook digitale ondersteuning helpt ons bij onze doelstellingen. We zijn aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulprouwe (NSR). Inwoners die hulp zoeken krijgen, door middel van het beantwoorden van een aantal vragen op de website van de NSR, een advies over de hulp die het best past bij hun vraag.

Ook ondersteunen we het Partnerfonds/Impact 040 programma 'Geldzorgen'. Dit programma is gericht op werkenden met armoede- en/of schuldenproblemen. Het programma vergroot de bewustwording over de impact van geldzorgen en biedt werknemers en werkgevers handelingsperspectief.

In 2021 is de Gemeente Eindhoven in samenwerking met WJ Eindhoven en Lumens gestart met de pilot Jongeren Perspectiefonds (JPF), inmiddels zijn er 20 jongeren gestart. Met ondersteuning van een trajectbegeleider werken deze jongeren aan het verwezenlijken van hun toekomstdoelen. Het oplossen van hun financiële problemen is daar een belangrijk onderdeel van, maar ook het behouden van of het toeleiden naar school of werk.

Ook zijn we in 2021 gestart met het experiment 'het Bouwdepot'. De stichting Bouwdepot ontvangt vanaf 2021 subsidie, vanaf december worden de eerste 30 jongeren begeleid.

- Duurzaam schuldenvrij:

Meer inwoners zijn duurzaam schuldenvrij.

In 2021 zijn we gestart met een ontwikkeltraject budgetbeheer en budgetcoaching, gericht op een inhoudelijke en procesmatige kwaliteitsimpuls. Ook ontwikkelen we een meer gevarieerd aanbod van budgetbeheer waardoor we meer maatwerk kunnen leveren. Daarmee willen we een alternatief bieden voor mensen die nu gebruik maken van beschermingsbewind, maar meer baat hebben bij een lichtere variant van financieel beheer. Nazorg is een vorm van preventie en maakt deel uit van de integrale aanpak bij schuldhulpverlening. Het doel van nazorg is het voorkomen dat inwoners opnieuw met schulden te maken

krijgen. In 2021 zijn we gestart met het implementeren van nazorg die standaard bij alle vormen van schuldhulpverlening zal worden toegepast.

• **Bewindvoering:**

Bewindvoering wordt ingezet voor de inwoner die het nodig heeft.

Conform het coalitieakkoord hebben we dit jaar onderzocht of het wenselijk is om beschermingsbewind (het deel schuldenbewind) in eigen beheer te nemen of om bijvoorbeeld samenwerkingsafspraken te maken met bewindvoerders. In 2021 hebben we:

- Gesprekken gevoerd met andere gemeenten over de verschillende aanpakken.
- Cijfers geanalyseerd van het huidige bestand van inwoners die gebruik maken van (schulden)bewind.
- Twee verdiepingssessies georganiseerd waaraan zes bewindvoerders hebben deelgenomen. De gesprekken met bewindvoerders worden in 2022 voortgezet.
- Stakeholders gesproken zoals de Rechtbank en NVVK.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	138.666	150.666	151.102	-436
Baten	-106.433	-125.250	-133.038	7.788
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	7.146	7.146	0
Saldo	32.233	32.562	25.209	7.353

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
BBZ	1.305	-1.085	-	220	incidenteel
Net als in het jaar 2020 is ook in het jaar 2021 als gevolg van corona een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden te zien. Veel zelfstandigen hebben gebruik gemaakt van corona-regelingen (TOZO en TONK). De Tozo-en TONK regelingen zijn per 1 oktober 2021 definitief beëindigd. Indien een ondernemer na 1 oktober 2021 nog financiële ondersteuning nodig had, dan kon hij een beroep doen op de Bbz, waarbij de Bbz in de periode van 1 oktober 2021 tot 1 april 2022 vereenvoudigd wordt uitgevoerd. Dit betekent dat gemeenten geen vermogenstoets hoeven uit te voeren, dat men met terugwerkende kracht van maximaal twee maanden een Bbz-uitkering kan aanvragen en dat de gemeente het inkomen en de hoogte van de Bbz-uitkering per kalendermaand (in plaats van per boekjaar) vaststelt. Ondanks de mogelijkheid van zelfstandigen om vanaf 1 oktober 2021 een beroep te doen op de vereenvoudigde BBZ-regeling is medio december 2021 pas een toename in het aantal aanvragen zichtbaar. Enerzijds heeft dit een voordeel op de lasten, anderzijds een nadeel op de baten (uitstel van terugbetaling van openstaande vorderingen of alsnog, na toetsing, het omzetten van een openstaande lening in een uitkering).					
BUIG rijksbijdrage	-	1.016	-	1.016	incidenteel
Het voorlopig BUIG budget is voorzichtig geraamd op € 113,4 miljoen bij de begrotingsbehandeling 2021. Het definitief budget 2021 is bepaald op € 114,7 miljoen. De bekendmaking van het definitieve budget levert ondanks de bijstelling naar beneden, als gevolg van de verbeterde conjunctuur, een voordeel op van circa € 1,3 miljoen. Daarnaast is er voor circa € 0,2 miljoen (nadeel) een terugbetalingsregeling betaald ivm "voorfinanciering nieuwe instroom vluchtelingen" die niet was begroot.					
Loonkosten subsidie (LKS)	1.109	-	-	1.109	incidenteel
Het aantal plaatsingen is achtergebleven bij de raming. Dit is het corona effect van 2020 en 2021. De laatste 2 maanden van 2021 zien we een toename in het aantal plaatsingen als gevolg van de versoepelingen rondom corona. Desondanks is er sprake van een voordeel van € 1,1 miljoen.					
Participatiewet	2.200	-447	-	1.753	incidenteel
Het uitkeringenbestand is in 2021 met 168 gedaald van 6.476 naar 6.308. Dit in tegenstelling tot de stijging van 248 die is begroot. Daarnaast zijn ook de aantallen van de overige PW regelingen (IOAW, IOAZ) gedaald. Dit veroorzaakt een voordeel op de lasten van € 2,2 miljoen en een nadeel van € 447.000 op de baten doordat er minder is teruggevorderd dan geraamd.					
Armoederegelingen	555	288	-	843	incidenteel
De uitgaven zijn € 555.000 lager uitgevallen doordat er m.b.t. Bijzondere Bijstand (BB) en Beschermingsbewind minder is uitgegeven dan begroot. De					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
gerealiseerde inkomsten zijn € 288.000 hoger dan begroot door het terugvorderen van uitbetalingen Bijzondere Bijstand en het nog aflossen van verstrekte leningen Bijzondere Bijstand .					
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) Per saldo is op de TOZO een (incidenteel) voordeel van € 2,7 miljoen. behaald. Dit wordt onder andere veroorzaakt door lagere kosten voor inhuur van € 450.000, vrijval van de terugbetalingsverplichting bedrijfskrediet uit 2020 aan het Rijk ter grootte van € 1,1 miljoen, alsmede vergoeding voor uitvoeringskosten over 2021 van € 1,1 miljoen dat niet is benut.	-5.055	7.762	-	2.707	incidenteel
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK) Vanaf maart 2021 was de regeling Tijdelijke Ondersteuning van Noodzakelijke Kosten (TONK) van kracht. De TONK was met name bedoeld voor een tegemoetkoming in woonkosten. Onder woonkosten wordt verstaan huur, aflossing hypotheek, hypotheekrente en kosten voor nutsvoorzieningen, gas, water, licht (G/W/L). De TONK-regeling geldt voor de periode 1 januari tot 1 oktober 2021. De landelijke trend is dat het aantal zzp'ers, dat hierop een beroep heeft gedaan, sterk achterblijft bij het verwachte aantal. Dit heeft tot gevolg dat niet alle middelen (te weten € 1,3 miljoen) volledig zijn besteed, waardoor een voordeel resteert van € 0,3 miljoen.	312	4	-	316	incidenteel
Uitvoering activiteiten beleidsplan Armoede & Schulden Op 7 juli 2020 heeft de Raad de visie en doelen van het Beleidsplan "Een nieuw perspectief op armoede en schulden Gemeente Eindhoven 2020-2024" vastgesteld. Voor de uitvoering van deze activiteiten is € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn niet allemaal besteed, de redenen hiervan zijn: * De projecten zijn gespreid in 2021 gestart, waardoor er niet vanaf het begin van het jaar kosten mee zijn gemoeid; In de organisatie was er beperkte capaciteit om projecten gelijktijdig op te kunnen pakken (ketenafhankelijkheid). Voor een aantal projecten hebben we extern geworven, echter het heeft tijd gekost om de juiste mensen te werven en aan ons te binden. In de voorbereidings- en opstartfase van projecten is er minder geld uitgegeven; * Gevolgen n.a.v. veranderende wetgeving vergt aanpassingen in reguliere werkprocessen en capaciteit (Wet gemeentelijke schuldhelpverlening en vroegsignalering) * Specifieke opdrachten, niet opgenomen in het jaarplan. Denk hierbij aan de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) en de gevolgen voor de gemeenten. En de energiearmoede die vanuit beleid, implementatie en uitvoering capaciteit heeft gevraagd.	291	-	-	291	incidenteel
Voorziening Dubieuze Debiteuren De voorziening dubieuze debiteuren wordt bepaald aan de hand van de nominatieve staat debiteuren Werk en Inkomen per 31 december 2021. Het saldo debiteuren per 31-12-2021 is € 19.247.767 (2020: € 21.293.392). De benodigde voorziening is berekend op € € 7.597.729 (excl. BBZ deel Rijk, waarover de gemeente Eindhoven geen risico loopt). In 2021 is € 1.877.274 afgeboekt ten laste van de voorziening. Om de voorziening weer op het gewenste niveau te brengen is een dotatie vereist van € 799.000. Voor het deel waarvoor het Rijk garant staat, kunnen we volstaan met een lager bedrag waardoor er sprake is van een vrijval van €252.000. Per saldo een nadeel van € 547.000	-799	252	-	-547	incidenteel
Kwijtschelding afvalstofheffing Dit betreffen kwijtscheldingen inzake sociale lasten, die conform het gemeentelijke kwijtscheldingenbeleid in 2021 zijn kwijtgescholden. Het bedrag aan kwijtscheldingen is moeilijk te voorspellen, maar vertoont de laatste jaren een stijgende lijn.	-125	-	-	-125	incidenteel
Apparaatskosten Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten)	-226	-	-	-226	incidenteel
Overig	-3	-1	-	-4	
SALDO	-436	7.789	-	7.353	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	0	0	-5	5
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	0	0	-5	5

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.4 Begeleide participatie

Inwoners met een arbeidsbeperking aan het werk

Inwoners met een arbeidsbeperking (die niet het sociaal minimum kunnen verdienen door een structurele beperking) werken via de Wsw, met loonkostensubsidie of beschut. Sinds 2015 is de Wsw een afbouwregeling en worden loonkostensubsidie en beschut werken ingezet.

Plaatsen van inwoners met een arbeidsbeperking op de reguliere arbeidsmarkt

Door de situatie op de arbeidsmarkt zijn er minder mensen geplaatst dan begroot. Wel is er aan het einde van het jaar een inhaalslag gemaakt

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal mensen met een arbeidsbeperking t.o.v. het totaal aantal bijstandsgerechtigden Er werken totaal 1.043 mensen via de Wsw, 507 via loonkostensubsidie en 67 via beschut werk (totaal 1.617 mensen met een arbeidsbeperking ultimo 2021). Het aantal geplaatste mensen via loonkostensubsidie of beschut werk is door corona iets achtergebleven bij de verwachting.	-	32,2%	25,6

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal inwoners dat werkt met loonkostensubsidie Het aantal gerealiseerde plekken is iets lager vanwege minder aanmeldingen, met name door corona. Werkgevers hadden door de crisis minder werk waardoor minder mensen geplaatst zijn. Met behulp van de RMT-middelen zijn mensen wel werkfit gehouden.	464	633	558
Aantal inwoners dat deelneemt op basis van WSW De daling van de Wsw betreft een natuurlijke afbouw waar we geen invloed op hebben (pensioen etc). In de begroting 2021 was ook een hoger aantal opgenomen dan de realisatie 2020.	1.113	1.136	1.043
Aantal inwoners met beschut werk Het aantal gerealiseerde plekken loopt achter bij de verwachting. Er zijn minder aanmeldingen dan verwacht en er worden minder indicaties afgegeven door het UWV, mede door corona. Met behulp van RMT-middelen zijn mensen die tot de doelgroep behoren wel werkfit gehouden.	59	90	67

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Strategische koers Ergon:

Implementeren van de nieuwe koers van Ergon die voldoet aan de nieuwe eisen en uitdagingen van de Participatiewet.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	34.342	34.824	34.842	-18
Saldo	34.342	34.824	34.842	-18

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking
Overig	-18	-	-	-18
SALDO	-18	-	-	-18

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.5 Arbeidsparticipatie

Voorkomen van instroom in de bijstand en zorgen dat inwoners aan het werk komen

Daar waar mogelijk proberen we mensen naar werk te helpen, vóórdat ze bijstandafhankelijk worden. Zo hebben we projecten samen met het UWV waarbij we WW-gerechtigden die naar verwachting gaan doorstromen naar bijstand bemiddelen naar werk. Ook Stichting WIJeindhoven zet zich in om uitkeringsafhankelijkheid te voorkomen.

Competenties en arbeidsmogelijkheden vaststellen

Om zoveel mogelijk Eindhovenaren aan de slag te krijgen én te houden is een goede match met de veranderende vraag op de arbeidsmarkt essentieel. We brengen de competenties van bijstandsgerechtigden in beeld. Van bijna 90% van de mensen die aangemeld worden bij het Participatiebedrijf worden de talenten en competenties opgenomen in het systeem van Competensys. Hierdoor zijn zij beter te matchen op de arbeidsmarkt. Voor de mensen die bij WIJeindhoven in beeld zijn, wordt de Talentscan ingezet

Bemiddeling en plaatsing

De krapte op de arbeidsmarkt is ongekend hoog. De vraag naar werknemers valt in sommige sectoren weg, terwijl de vraag in andere sectoren toeneemt. Werkgevers houden er meer rekening mee dat werkervaring en opleidingen van werkzoekenden minder goed aansluiten bij de openstaande vacatures. Een ontwikkeling binnen de werving van nieuwe mensen is dat er meer focus komt te liggen op de soft skills en (om)scholing. Door hier goed op in te spelen zien wij een toename van plaatsingen bij werkgevers en daarmee een significante afname van participatiewet uitkeringen.

Doelstelling 2021

- Eind 2021 minimaal 548 (8% conform begroting) bijstandsgerechtigden uit te laten uitstromen naar betaald werk waardoor zij volledig bijstandsonafhankelijk worden. Over heel 2021 zijn ruim 600 inwoners vanuit uitkering uitgestroomd naar werk.
- Gemiddeld over 2021 in totaal 693 (10,7% conform begroting) bijstandsgerechtigden in deeltijd laten werken zodat zij deels uitkeringsonafhankelijk zijn.
- Het aantal bijstandsgerechtigden maximaal te laten stijgen met 248 in 2021. De beginstand op 1 januari 2021 is 6.476 en eindstand 31 december 2021 is 6308.

Het werkgelegenheidsteam (WGT) is sterk in werkgeversdienstverlening. Iedereen doet er toe en is door werk kansrijker. Wij begeleiden werkzoekenden met meer of minder afstand tot de arbeidsmarkt naar een werkgever. Liefst naar een reguliere betaalde baan bij een sociaal betrokken werkgever. Waar vraag en aanbod op de actuele arbeidsmarkt elkaar niet 'vanzelf' vinden, is het werkgelegenheidsteam een verbindende schakel tussen overheid, werkgevers en onderwijs. Ook informeren wij werkgevers over arbeidsmarktinstrumenten zoals bijvoorbeeld het inzetten van een jobcoach of over de verschillende regelingen/subsidies die mogelijk inzetbaar zijn. Het WGT is een belangrijke partner in Huis naar Werk en het Werkgeversservicepunt Zuidoost Brabant 04werkt, we stimuleren daarmee de werkgelegenheid in onze regio. Ondanks de economische situatie en verschillende sectoren, zoals bijvoorbeeld horeca en retail, die vanwege de pandemie in 2021 nauwelijks hebben kunnen ondernemen loopt het aantal plaatsingen in de pas. Deze uitstroomcijfers zijn op Eindhoven gebaseerd, het WGT werkt regionaal samen en ook daar zijn met de partners van 04werkt/Huis naar Werk goede resultaten geboekt.

Doelstelling voor 2021 was om tenminste 548 inwoners met een bijstandsuitkering te bemiddelen naar betaald werk en om het bijstandsbestand niet te verder te laten stijgen met 248. Realisatie is dat ruim 600 inwoners vanuit uitkering naar betaald werk zijn bemiddeld en dat we het bijstandsbestand hebben laten dalen met 168 minder uitkeringen in december daar waar wij in januari gestart zijn.

Ook is er veel aandacht geweest voor het voorkomen van instroom in de bijstand door goede cross-sectorale samenwerking. Hierbij te denken aan de zelfstandige ondernemers die extra ondersteuning konden gebruiken door middel van de BBZ regelingen of goed advies door naar onze externe partners te verwijzen vanuit het ondernemersloket. Of zelfstandig ondernemers waar het water aan de lippen stond te begeleiden naar (tijdelijk) werk.

We bemiddelen inwoners door het 1 op 1 invullen van vacatures of door onze werkgelegenheidstrajecten. Het WGT heeft, met de sociale werkgevers en opleidingspartners, ruim 50 verschillende trajecten aan werkzoekenden kunnen aanbieden in verschillende sectoren.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % uitstroom naar werk t.o.v. het bijstandsbestand	7,7%	8,0%	10,5%
 % inwoners dat deeltijd werkt t.o.v. het bijstandsbestand	-	10,7%	10,4%
Veel mensen kunnen als gevolg van de zorg voor kinderen of een beperkte belastbaarheid nog niet voltijds werken.			

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % voorkomen instroom in de bijstand t.o.v. het totaal aantal aanvragen bijstand Bron: dashboard werk & inkomen/WijEindhoven. Werkelijke percentage ligt hoger aangezien het WGT ook Nuggers en Zelfstandig Ondernemers naar loondienst heeft bemiddeld.	-	11,0%	9,0%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal bijstandsgerechtigden waarvan de competenties in beeld zijn Bron: dashboard werk & inkomen/competensys	-	2.000	1.867
 % bijstandsgerechtigden dat gematcht wordt op de arbeidsmarkt t.o.v. het totaal aantal bijstandsgerechtigden	-	9,0%	nmb

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Preventie van werkloosheid:

Door inzet van werk-naar-werktrajecten en het ondersteunen en begeleiden van werknemers en zelfstandigen die met ontslag worden bedreigd.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	15.425	24.806	15.816	8.990
Baten	-1.347	-6.473	-908	-5.565
Mutatie reserves (TV 0.10)	-151	-186	2.378	-2.564
Saldo	13.927	18.147	17.287	860

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Individuele studietoelage	318	-	-	318	incidenteel
Een deel van dit budget blijft onbenut omdat er minder aanvragen zijn van arbeidsbeperkte studenten die geen baan kunnen vinden. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door onbekendheid met deze regelgeving. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 318.000.					
Reintegratie	429	-	-	429	incidenteel
In de eerste helft van 2021 zijn onvoldoende trajecten opgestart als gevolg van de lockdown door corona, sluiting van verschillende sectoren en beschikbaarheid van de begeleiders i.v.m. de thuiswerkvoorschriften. De trajecten welke wel opgestart konden worden, zijn in aantallen aanzienlijk minder geweest ten gevolge van de 1,5-meter voorschriften. Vanaf juni is landelijk het beeld van krapte op de arbeidsmarkt. Dit heeft als gevolg dat (1) werkgevers meer bereid zijn kandidaten intern op te leiden en (2) een afname zichtbaar is van werklozen door de geboden overheidssteun. Dit heeft als gevolg dat minder trajectkosten ten laste van de gemeente komen. Hierdoor zien we een incidenteel voordeel op de lasten van € 429.000.					
Dienstverlening ondernemers incl. ondernemersloket	165	-	-170	-5	incidenteel
Binnen het werkgeversteam (WGT) is als gevolg van corona extra (vast personeel) ingezet op Dienstverlening ondernemers (incl. ondernemersloket) waardoor hier een voordeel is ontstaan. Dit voordeel wordt teruggestort in de corona saldi reserve specifiek.					
Projecten (geen investeringen)	7.837	-5.436	-2.401	-	incidenteel
Bij de projecten maatschappelijk nut kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Het gaat hier met name om lopende Europese projecten waarbij de definitieve afronding (vaststellen en ontvangst subsidie en doorbetaling aan partners) in 2022 en 2023 plaatsvindt. Eerder werd de afronding verwacht in 2021 en de begroting is hierop niet tussentijds bijgesteld.					
Omscholingsaanpak Brainport	101	-101	-	-	incidenteel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Betreft een meerjarige subsidie waarbij het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de planning. Het gaat hier om een regionaal project waarbij de afronding in 2023 plaatsvindt.					
Brabant leert door Betreft een subsidie welke eind 2021 is gestart. Het gaat hier om een nationaal project waarbij de afronding in 2022 plaatsvindt.	134	-134	-	-	incidenteel
Overig	6	106	7	119	
SALDO	8.990	-5.565	-2.564	861	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Wmo

Er is in 2021 verder invulling gegeven aan het verstrekken van de meest passende zorg en is er gewerkt aan de transformatie door meer WMO-voorzieningen dichtbij inwoners en laagdrempelig in de wijk te organiseren. De aanbesteding voor Wmo begeleiding en Maatwerkdagbesteding vond plaats. In december zijn de nieuwe contracten gesloten met minder partijen. Er is vorm gegeven aan de uitwerking van de nieuwe processen waarbij meer aandacht is voor het werken volgens 1 plan, met 1 regisseur. Er is verder gebouwd aan de ketensamenwerking tussen Stichting WIJindhoven en het Servicebureau, zodat een Wmo ondersteuningsvraag snel en efficiënt in behandeling kan worden genomen. De inspanningen van het afgelopen jaar hebben geleid tot een gezamenlijk proces en een rechtmatige werkwijze.

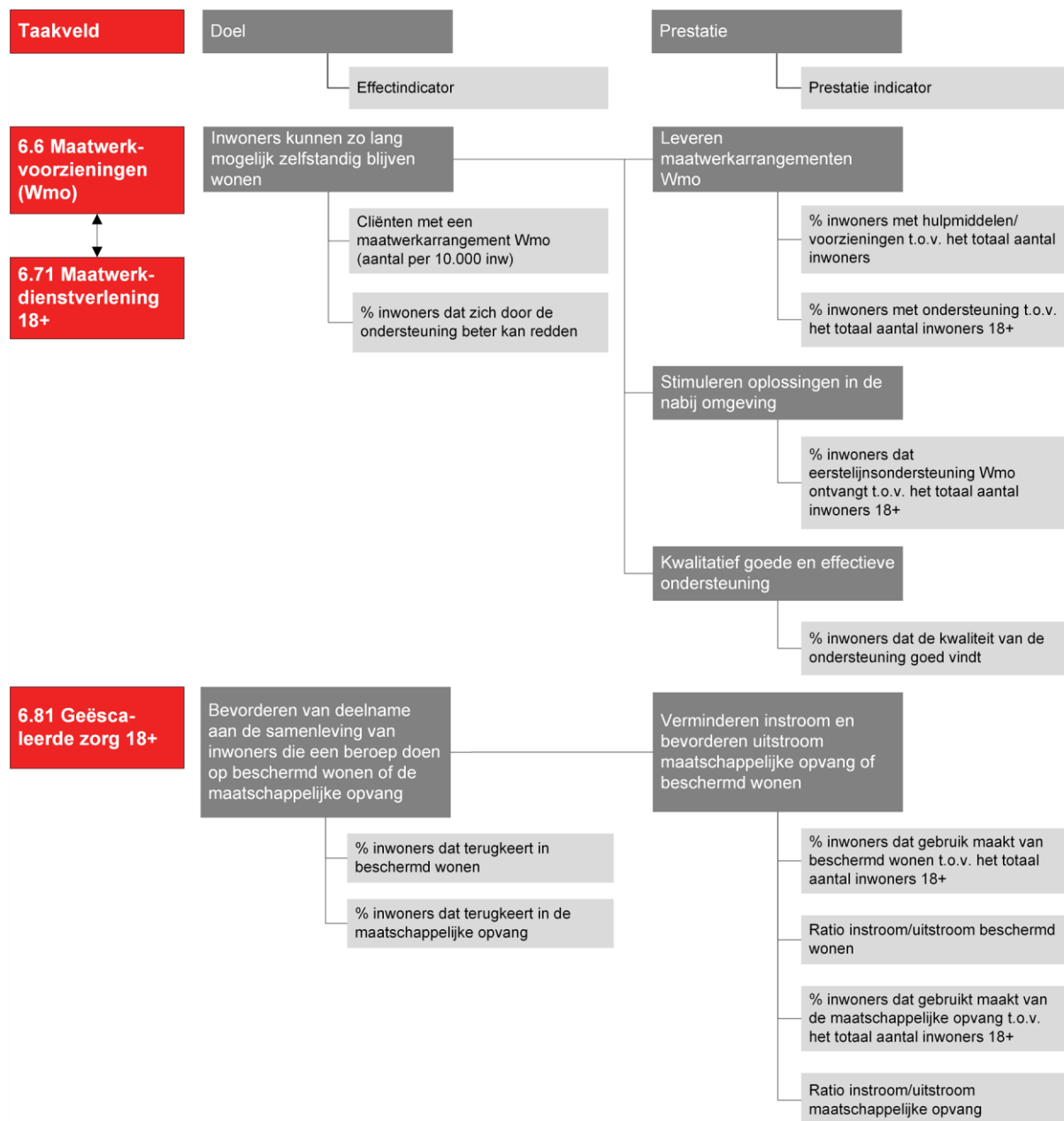
In 2021 vond de aanbesteding voor de doordecentralisatie van beschermd wonen en de nieuwe overeenkomsten die daarvoor nodig zijn nog niet plaats. De voorbereiding hiervoor is echter wel al ingang gezet. De aanbesteding vindt nu in 2022 plaats, gelijktijdig met de voorbereiding op de herverdeling van de middelen volgens het nieuwe objectief verdeelmodel.

Sinds de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage zien we een stijgende lijn in de aanvragen en kosten van huishoudelijke ondersteuning, woningaanpassingen en hulpmiddelen. In 2021 hebben we gesprekken gevoerd over mogelijkheden tot duurzamere inzet van voorzieningen, bijvoorbeeld door het stimuleren van hergebruik of collectief gebruik. In 2022 voeren we hierover verdere gesprekken met onze partners, de leveranciers van hulpmiddelen. We hebben een toekomstverkenning Wmo uitgevoerd en deze gebruikt om het Actieplan Langer Thuis op te stellen. Met dit actieplan geven wij richting aan de activiteiten die nodig zijn om zorg en ondersteuning in de toekomst beschikbaar te houden en daarnaast mensen zoveel mogelijk regie en zeggenschap over hun eigen leven te laten leiden. Het actieplan is door het college vastgesteld en aan de raad aangeboden en er vindt verdere beleidsvorming in 2022 plaats.

De meest kwetsbare groepen in onze stad worden het hardst geraakt door de gevolgen van corona. In 2021 werden incidentele middelen vanuit het Rijk ontvangen, waarmee een extra aanbod konden doen aan inwoners met een kwetsbaarheid. Door middel van de opdracht 'samen uit corona' hebben we verschillende maatschappelijke partners gevraagd een bijdrage te leveren met het oog op verbinding en activiteiten om onder andere eenzaamheid tegen te gaan. Deze oproep heeft tot veel enthousiaste reacties en mooie initiatieven voor inwoners en vrijwilligers geleid. Naast de activiteiten hebben partners ook hun vaste aanbod uit kunnen breiden en hun locaties kunnen aanpassen zodat inwoners met een fysieke beperking de locaties kunnen bereiken en gebruiken (toegankelijkheid, toegankelijk en bruikbaarheid).

We zijn gestart volgens het toekomstbeeld Maatschappelijke Opvang 2021 en hebben daarmee extra geïnvesteerd om de zorg aan de meest kwetsbaren te verbeteren. Dit tegen de achtergrond dat Corona ook een belangrijk negatieve invloed heeft op de meest kwetsbare inwoners. Een integrale inloopvoorziening is weliswaar nog niet gerealiseerd, wel zijn er goede signalen ontvangen met de ingezette 24 uursopvang en begeleiding die aanbieder Springplank biedt. Naarstig wordt nog gezocht naar een locatie voor de basisvoorziening waar het regieteam ook zijn intrek in neemt. Ook nieuwe locaties voor de maatwerkvoorziening van de maatschappelijke opvang zijn nog niet gevonden. Samen met de regio zijn de oorspronkelijk gedachte stappen op het gebied van

Beschermd Wonen vertraagd gezet, dit omdat de voorbereidingen voor een nieuwe inkoopperiode meer tijd vroegen. Met een extra financiële impuls investeerden we in activiteiten in de buurt en wijk. Denk hierbij ook aan outreachend werk voor ondersteuning aan zorgmijders en (collectieve) voorzieningen in de wijk voor bijvoorbeeld inwoners met GGZ problematiek. De inzet van de Wijk GGD-er is positief en leidt tot uitbreiding. Ook voor het voorkomen van dak- en thuisloosheid na uitstroom uit een institutie (bijv. Jeugdzorg (18-/18+), GGZ-instelling en na detentie) zijn pilots opgezet waarbij het nog te vroeg is om resultaten te vermelden. Deze aanpak vraagt een gezamenlijke inspanning in samenwerking met woningcorporaties, cliëntenorganisaties, zorgaanbieders en andere relevante partijen waarmee we concrete bestuurlijke en uitvoeringsafspraken maken en implementeren.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen

Langer zelfstandig wonen is een doelstelling binnen de wetgeving die door de toenemende vergrijzing steeds belangrijker wordt. Door middel van betere informatieverstrekking op onder andere de website, bij Stichting WIJeindhoven en bij andere (sociale) partners kunnen wij onze inwoners eerder bereiken en op de hoogte stellen van de mogelijkheden en beperkingen binnen de kaders van de wetgeving. Hierdoor kan beter worden geanticipeerd op het ouder worden, zodat een eventuele verhuizing naar een passende woning mogelijk wordt. In 2021 hebben we de pilot Leefsamen uitgevoerd. Vanwege de goede resultaten wordt deze pilot uitgebreid in 2022. We zijn gestart met 2 dementievriendelijke wijken, nemen deel aan het programma Goud en werken aan het versterken van ons mantelzorgbeleid. In 2021 hebben we ook gewerkt aan het actieplan langer thuis, welke de basis biedt voor duurzame uitvoering van de Wmo.

Leveren maatwerkarrangementen Wmo

Door middel van een melding, een keukentafelgesprek door middel van 'wat telt', een aanvraag en een beoordeling van de aanvraag worden oplossingen op maat (door middel van maatwerkarrangementen) verzorgd.

Stimuleren oplossingen in de nabij omgeving

We hebben ingezet op de goede implementatie van de basisdagbesteding, waardoor steeds meer mensen dit aanbod weten te vinden.

Kwalitatief goede en effectieve ondersteuning

De resultaten uit het cliëntervaringsonderzoek laten zien dat inwoners veelal van mening zijn dat de ondersteuning die zij hebben ontvangen beter kan en dat de tijd tussen aanvraag en start zorg te lang is. Gemiddeld genomen scoren we een ruime voldoende, maar we zien de aandachtspunten en pakken deze aan. Door middel van het verbeterplan voor de toegang wordt gewerkt aan het verbeteren van het klantproces.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inw) Sinds de invoering van het abonnementstarief is er een forse toename in het aantal gebruikers van Wmo ondersteuning. Het gaat hierbij met name om de stijging in de huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen en woningaanpassingen. De toenemende vergrijzing is ook een oorzaak van de toenemende aantallen Wmo gebruikers.	-	500	700
% inwoners dat zich door de ondersteuning beter kan redden 76% geeft aan zich door de ondersteuning goed te kunnen redden (eens of helemaal mee eens). De meting heeft plaatsgevonden in 2021, betreft het ervaringsonderzoek over het jaar 2020	-	79%	76%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% inwoners met hulpmiddelen/voorzieningen t.o.v. het totaal aantal inwoners Vanwege het lage abonnementstarief, de toenemende vergrijzing en het uitgangspunt dat mensen zo lang mogelijk thuis blijven wonen, zien we een groei in het gebruik van hulpmiddelen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen.	-	2,72%	4%
% inwoners met ondersteuning t.o.v. het totaal aantal inwoners 18+ We zien een toename in het aantal 18+ers dat gebruikt maakt van ondersteuning en voorzieningen in het kader van de Wmo. Dat heeft enerzijds te maken met het abonnementstarief anderzijds met de toenemende vergrijzing en het feit dat inwoners langer thuis blijven wonen. Het uitstaande bestand van woningaanpassingen en hulpmiddelen veroorzaakt een vertekend beeld. Deze middelen worden eenmalig verstrekt, maar blijven zolang de inwoner gebruikt maakt van de	-	4%	5%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
voorziening in het totaal zichtbaar, ondanks het feit dat hier geen kosten meer aan verbonden zijn. De toename in het gebruik van hulpmiddelen en huishoudelijke ondersteuning stijgt harder dan het aantal inwoners dat gebruik maakt van begeleiding.			
 % inwoners dat eerstelijns-ondersteuning Wmo ontvangt t.o.v. het totaal aantal inwoners 18+ Gegevens zijn nog niet beschikbaar	-	5,2%	-
 % inwoners dat de kwaliteit van de ondersteuning goed vindt In 2020 was er een forse stijging te zien in het aantal inwoners dat de kwaliteit van de ondersteuning goed vond. In 2021 is dit resultaat iets omlaag gegaan. We verklaren dit deels door de gevolgen van corona. De dienstverlening is veranderd en heeft veelal op afstand plaatsgevonden. Hierdoor is de inschatting dat inwoners dit als minder goed hebben ervaren, maar is nog steeds ruim voldoende.	76%	80%	73%

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen:

In 2021 hebben we de aanbesteding begeleiding en maatwerk dagbesteding doorlopen. Daaruit zijn langdurige overeenkomsten met een beperkt aantal partijen voortgekomen.

De voorbereiding voor de aanbesteding voor Beschermd Wonen is opgestart zodat de verdere uitvoering in 2022 kan plaatsvinden.

- Monitoring basisdagbesteding:

In 2021 hebben we flink ingezet op het uitbreiden, inzetten en monitoren van de basisdagbesteding. Dit heeft onder andere geleid tot een goed en bruikbaar overzicht van de huidige locaties en subsidieverstrekking voor het komend jaar.

De basisdagbesteding sluit aan op de maatwerkdagbesteding. We maken in deze transformatie de (financiële) beweging van 2 naar 1 naar 0, waardoor we ondersteuning aan de inwoner bieden van 0 naar 1 naar 2.

- Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal Domein.:

Het volgen van de ontwikkelingen rondom de wetwijziging met betrekking tot resultaatgerichte financiering en de nieuwe Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal Domein (WAMS); en zorgen dat we goed zijn voorbereid op de consequenties van de WAMS (eind '22)

- Evalueren en zo nodig doorontwikkelen van de contracten voor mobiliteitshulpmiddelen:

Het afgelopen jaar hebben wij ingezet op de gesprekken met de aanbieders van hulpmiddelen. Er is sprake van een veranderende markt, mede vanwege het ingevoerde abonnementstarief, waardoor de uitvoering van de overeenkomst niet loopt zoals beoogd. We hadden de verwachting dat meer ingezet zou worden op collectieve oplossingen. We zien dat het aanbod veelal individueel blijft. In 2021 zijn de contracten verlengd. In 2022 gaan wij met onze aanbieders in gesprek zodat we meer zicht krijgen op de markt en hoe we tot een laagdrempelig aanbod kunnen komen, welke we meenemen in de nieuwe aanbesteding.

- Ketensamenwerking tussen Stichting WIJeindhoven en het Servicebureau:

In 2021 is gewerkt aan het verbeteren en versterken van de ketensamenwerking tussen WIJeindhoven en het servicebureau. Er is duidelijkheid in de taken en rollen, een overdrachtsdocument. In 2022 werken we verder aan het verstevigen en optimaliseren van de afspraken, zodat de inwoner een proces op maat kan doorlopen, waarbij de juiste ondersteuning wordt geboden in situaties dat dit nodig is.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	7.997	7.937	7.917	20
Baten	0	0	-3	3
Saldo	7.997	7.937	7.914	23

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Vanwege de samenhang tussen taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) en dit taakveld zijn alle de doelen, prestaties en indicatoren opgenomen onder taakveld 6.6.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	48.407	49.292	46.186	3.106
Baten	-2.190	-2.190	-2.029	-161
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	1.035	806	229
Saldo	46.217	48.137	44.964	3.173

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Collectief Vraagafhankelijk vervoer	211	-1	-	210	incidenteel
Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat we een rechtszaak hebben gewonnen van een leverancier. Daarnaast wordt het voordeel iets lager doordat het verloop van het aantal vervoersbewegingen het laatste kwartaal een toename hebben laten zien, waardoor de kosten iets zijn toegenomen.					
Huishoudelijke ondersteuning (HO)	1.251	-222		1.029	incidenteel
Het beroep dat wordt gedaan op HO is met 6,5% gestegen. De aanbieders kunnen op dit moment nog niet volledig aan deze toegenomen vraag voldoen waardoor een voordeel ontstaat op HO. In 2021 zijn we reeds op zoek gegaan naar aanbieders om aan deze vraag te voldoen. Het nadeel op de baten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat als gevolg van minder geleverde zorguren een lagere bijdrage is ontvangen.					
Maatschappelijke deelname en werk (MDW)	670	-	229	899	incidenteel
Het voordeel wordt veroorzaakt doordat we een uitstroom zien van cliënten enerzijds naar de sociale basis en anderzijds naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ). Ook zien we een lagere uitnutting van de indicaties. Beide oorzaken leiden tevens tot minder vervoer naar dagbestedingslocaties. Per saldo levert dit een voordeel op van circa € 0,9 miljoen. Daarbij is rekening gehouden met de meerkosten als gevolg van corona die gedekt zijn uit de saldireserve specifiek coronamiddelen voor een bedrag van € 0,3 miljoen.					
Ondersteuning zelfstandig leven	895	-	-	895	incidenteel
Het voordeel wordt veroorzaakt doordat de vraag naar ondersteuning zelfstandig leven (OZL) in de tweede helft van 2021 is afgevlakt.					
Overige maatwerkvoorziening	148	-30	-	118	incidenteel
Het voordeel wordt voornamelijk verklaard doordat we meer rijksmiddelen hebben ontvangen voor medische heroïne units dan begroot.					
Apparaatskosten	-106		-	-106	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten).					
Overig	37	92	-	129	
SALDO	3.106	-161	229	3.174	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Bevorderen van deelname aan de samenleving van inwoners die een beroep doen op beschermd wonen of de maatschappelijke opvang

We willen inwoners met complexe zorgvragen in de gelegenheid stellen zo snel mogelijk weer deel te nemen aan de samenleving. Dit doen we door een passend aanbod voor maatschappelijke opvang, waarin werk en meedoen centraal staan en door o.a. beschermd wonen aan te bieden. Met onze partners bieden we doelmatige ondersteuning aan de meest kwetsbare groep inwoners.

Verminderen instroom en bevorderen uitstroom maatschappelijke opvang of beschermd wonen

Er is sprake van een hoge uitstroom vanwege de overgang van ongeveer 400 inwoners van Beschermd Wonen naar WLZ. Dit vertroebelt het beeld van de reguliere uitstroomcijfers. Voor wat betreft maatschappelijke opvang vertraagt de uitstroom vanwege een tekort aan beschikbare woningen.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % inwoners dat terugkeert in beschermd wonen Deze indicator kan niet uit de administratie worden gegenereerd.	-	2%	-
 % inwoners dat terugkeert in de maatschappelijke opvang De administratie is vanaf 2021 helemaal opnieuw ingericht. Terugkeer in de maatschappelijke opvang (MO) is hierdoor niet zichtbaar te maken.	-	15%	-
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % inwoners dat gebruik maakt van beschermd wonen t.o.v. het totaal aantal inwoners 18+ In 2021 maakten 986 unieke cliënten gebruik van Beschermd Wonen (5 verschillende zorgproducten). Dat is hoger dan geprognostiseerd en kan mede worden verklaard met het groter beroep dat wordt gedaan op safe houses.	-	0,6%	0,7%
 Ratio instroom/uitstroom beschermd wonen Vanaf 2021 zien we extra (administratieve) uitstroom richting de Wet langdurige zorg (WLZ) omdat deze verruimd is. In 2021 betrof dat ongeveer een derde van de cliënten. Vanwege de onvergelykbaarheid van de waarde laten we de realisatie 2021 leeg. Ook de komende jaren zal er sprake van extra uitstroom naar de WLZ zijn.	1,17	0,8	-
 % inwoners dat gebruikt maakt van de maatschappelijke opvang t.o.v. het totaal aantal inwoners 18+ De begrote waarde was ingegeven door een verwachting aan de hand van het nieuwe beleid voor Maatschappelijke Opvang, dak- en thuislozen en blijkt te laag ingeschat gezien de realisatie in 2021. Op dit moment kunnen we nog niet inschatten wat een realistische ambitie is.	-	0,18%	0,24%
 Ratio instroom/uitstroom maatschappelijke opvang Met de start in januari 2021 van de uitvoering van het nieuw beleid (Toekomstbeeld Maatschappelijke Opvang 2021) is de administratie ingericht op de gegevens van alleen 2021, de uitstroom van mensen die vóór 2021 zijn binnengekomen is hierbij niet meegenomen. Om die reden is er weinig basis om cijfermatig op terug te vallen. Deze ratio is namelijk gebaseerd op de uitstroom van mensen die binnen één jaar weer zijn uitgestroomd, hetgeen normaal een klein aandeel is van de uitstromers.	0,7	<1	-

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Maatschappelijke opvang:**
 De transformatie van de maatschappelijke opvang en het voorkomen van dak- en thuisloosheid in samenwerking met de Regiogemeenten is in 2021 een nieuwe periode ingegaan met het van kracht worden van de uitvoering conform het nieuwe beleid 'Toekomstbeeld Maatschappelijke Opvang 2021'.
- Regieteam+:**
 Er is een aanzet gegeven tot verbetering van het Regieteam+: zoals de positionering van het Regieteam+ in de nieuwe samenwerkingsketen van de maatschappelijke opvang en er is een aanzet gegeven tot diverse verbeteringen. Dit heeft mede geleid tot een plan van aanpak Samen Bouwen aan de Basisvoorziening MO.
- Doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang:**
 Samen met de regiogemeenten is gewerkt aan de voorbereiding van de doordecentralisatie van beschermd wonen en de contractering van Beschermd Wonen per 1 januari 2023. Een regiovisie is geschreven en voorbereidingen zijn getroffen voor de inkoop van BW- zorgproducten voor 2023- 2025. De doordecentralisatie van Maatschappelijke opvang is voorzien vanaf 2026.

- Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS):
Er zijn voorbereidingen getroffen voor de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS), deze wordt eind 2022 verwacht.
- Basis- en maatwerkvoorziening van de maatschappelijke opvang:
Monitoren van de nieuwe werkwijze in de basis- en maatwerkvoorziening van de maatschappelijke opvang. Deze heeft in het eerste jaar van uitvoering vanuit de visie 'Toekomstbeeld Maatschappelijke Opvang 2021' intensief plaatsgevonden. Deze monitoring wordt in 2022 nog verder doorontwikkeld.
- Inzicht krijgen en sturen op gevolgen coronacrisis:
Er zijn met de financiële ondersteuning vanuit het Rijk extra ruimten gecreëerd om te voldoen aan het advies voor het hanteren van de 1,5m coronamaatregel. Dat verliep niet gemakkelijk omdat ruimte niet direct beschikbaar was. Er is daarmee eens te meer duidelijk geworden dat er 'ruimte voor achter de hand' nodig is. Het heeft echter niet geleid tot een tekort aan 'zorgcapaciteit', alle gevraagde zorg kon worden geleverd. Wel heeft dit tot de nodige extra uren overleg en afstemming aanleiding geleid.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	48.273	52.445	52.181	264
Baten	-1.505	-1.505	-1.342	-163
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-1.236	-1.767	531
Saldo	46.768	49.704	49.072	632

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Beschermd wonen Vanwege een ruimere compensatie vanuit het Rijk met betrekking tot de vertraagde uitstroom van cliënten naar de WLZ werd een voordeel van € 3.092.000 verwacht op Beschermd wonen. Van dit bedrag is € 2.650.000 via het reserveringsdossier 2021 gereserveerd voor 2022 voor projecten in het kader van de ambulantisering van de GGZ en de kosten die gepaard gaan met de doordecentralisatie van Beschermd wonen, inclusief die voor het regionale innovatieprogramma. Door een grotere uitstroom van cliënten naar de WLZ dan verwacht zijn minder zorgkosten gemaakt. Dit resulteert, rekening houdend met de meerkosten beschermd wonen van € 132.000 alsnog in een voordeel van € 456.000. Hiermee samenhangend is de geïnde eigen bijdrage € 210.000 lager en zijn de meerkosten gedekt uit de saldireserve specifiek coronamiddelen.	456	-210	132	378	incidenteel
Maatschappelijke opvang In 2021 zijn extra middelen beschikbaar gesteld van € 2.750.000 voor zorg en ondersteuning aan de meest kwetsbare inwoners, voor de brede aanpak en extra begeleiding van dak- en thuislozen en voor acute crisisopvang in het kader van de vrouwenopvang. Een deel van deze middelen (€ 1.829.000) is via het reserveringsdossier 2021 gereserveerd voor 2022. Uiteindelijk resteert een voordeel van € 249.000. De kostenraming voor de winterhooft 2021-2022 valt, onder andere door duurdere huisvesting, hoger uit dan vooraf geraamd. Dit zorgt in 2021 voor een overschrijding van € 385.000. Door een tekort van plekken in de maatschappelijke opvang voor gezinnen is het in 2021 vaker noodzakelijk geweest om alternatieve locaties in te zetten. Hierdoor is een overschrijding van € 145.000 op het budget voor crisiskosten te zien.	-281	-	-	-281	incidenteel
Meerkosten WMO (doeluitkering vrouwenopvang/maatschappelijke opvang) In 2021 hebben we € 2.882.000 uitgegeven aan meerkosten voor maatschappelijke opvang (extra locaties, meer bedden etc). In de eerdere raming gingen we uit van een bedrag van € 2,5 miljoen. De aanvullende kosten worden gedekt uit de saldireserve specifiek. Ook landelijk zien we een stijging van deze kosten. Het Rijk heeft hiertoe de vergoeding voor meerkosten in de decembercirculaire 2021 eveneens bijgesteld. Deze middelen worden in 2022 in de saldireserve specifiek onderdeel coronamiddelen gestort.	-382	-	387	5	incidenteel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Veilig Thuis Via de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) ontvangen we als centrumgemeente middelen om Veilig Thuis te bekostigen. De DUVO dekt de kosten Veilig Thuis niet helemaal, dus alle gemeenten dragen ook eigen middelen bij. We hebben de begroting 2021 met eigen middelen verhoogd om de verwachte kosten voor Veilig Thuis te kunnen dekken. In de septembercirculaire 2020 zijn de DUVO-middelen echter structureel verhoogd, zodat deze eigen middelen en een deel van de DUVO-middelen in 2021 vrij kunnen vallen tgv het rekeningresultaat (€ 371.000).	371	-	-	371	incidenteel
Gezinsopvang In de begroting 2021 is een te laag budget geraamd voor de intramurale gezinsopvang. De dekking is gevonden uit het budget voor slachtoffers huiselijk en eengerelateerd geweld (overige geëscaleerde zorg).	-456	-	-	-456	incidenteel
Overige geëscaleerde zorg In 2021 hebben er geen projecten gelopen met betrekking tot huiselijk en eengerelateerd geweld, waardoor het budget ingezet kon worden om het tekort bij de gezinsopvang te dekken.	596	-	-	596	incidenteel
Overig	-40	47	12	19	
SALDO	264	-163	531	632	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Jeugd

In 2021 is op verschillende manieren gewerkt aan verbetering van de ondersteuning van de jeugd in Eindhoven. Zo is met het in november vastgestelde preventief jeugdbeleid 2022-2026 een samenhangende preventieve aanpak ontwikkeld. Hiermee wordt de komende jaren geïnvesteerd in preventie en daarmee in een positief opvoed- en opgroei-klimaat in Eindhoven.

Voor de inkoop van passende tweedelijns ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen heeft in 2021 in regionaal verband (regio Samen voor Jeugd) de uitgestelde aanbesteding plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in een drietal nieuwe contracten met jeugdhulpaanbieders per 1 januari 2022, namelijk voor specialistische jeugdhulp, hoog specialistische jeugdhulp (waaronder dagbehandeling en gezinsgerichte interventies) en alle 24-uurs ondersteuning (verblijf). Tevens zijn de voorbereidingen getroffen voor de nieuwe contracten voor crisishulp en de Multi-aanpak voor gezinnen, die ingaan per 1 juli 2022. Naast nieuwe contracten vraagt het nieuwe mono-multimodel om een proces op maat, waarbij eenvoudige ondersteuningsvragen efficiënt kunnen worden opgepakt en bij meervoudige ondersteuningsvragen de juiste expertise direct aan tafel zit. De kaders voor deze processen zijn opgesteld, zodat we vanaf 1 juli 2022 jeugdigen en gezinnen effectiever kunnen ondersteunen.

Ten behoeve van de regionale samenwerking in regio Samen voor Jeugd is een gezamenlijke bestuurlijke ambitie opgesteld. Deze ambitie is leidend voor de nieuwe governance in de regio en de transformatie van de jeugdhulp.

Naast de regionale samenwerking in Samen voor Jeugd wordt ook in andere regionale verbanden (op grotere schaal) samengewerkt. Zo is de spoedeisende zorg voor jeugdigen in 2021 door de gemeente Eindhoven aanbesteed, omdat het contract met de betreffende aanbieder afliep. Met ingang van 1 januari 2022 is daardoor stichting Veilig Thuis Zuidoost-Brabant de aanbieder van de crisisdienst jeugd in het vrijwillig kader voor onze gehele jeugdhulpregio (Zuidoost-Brabant, 21 voor de Jeugd).

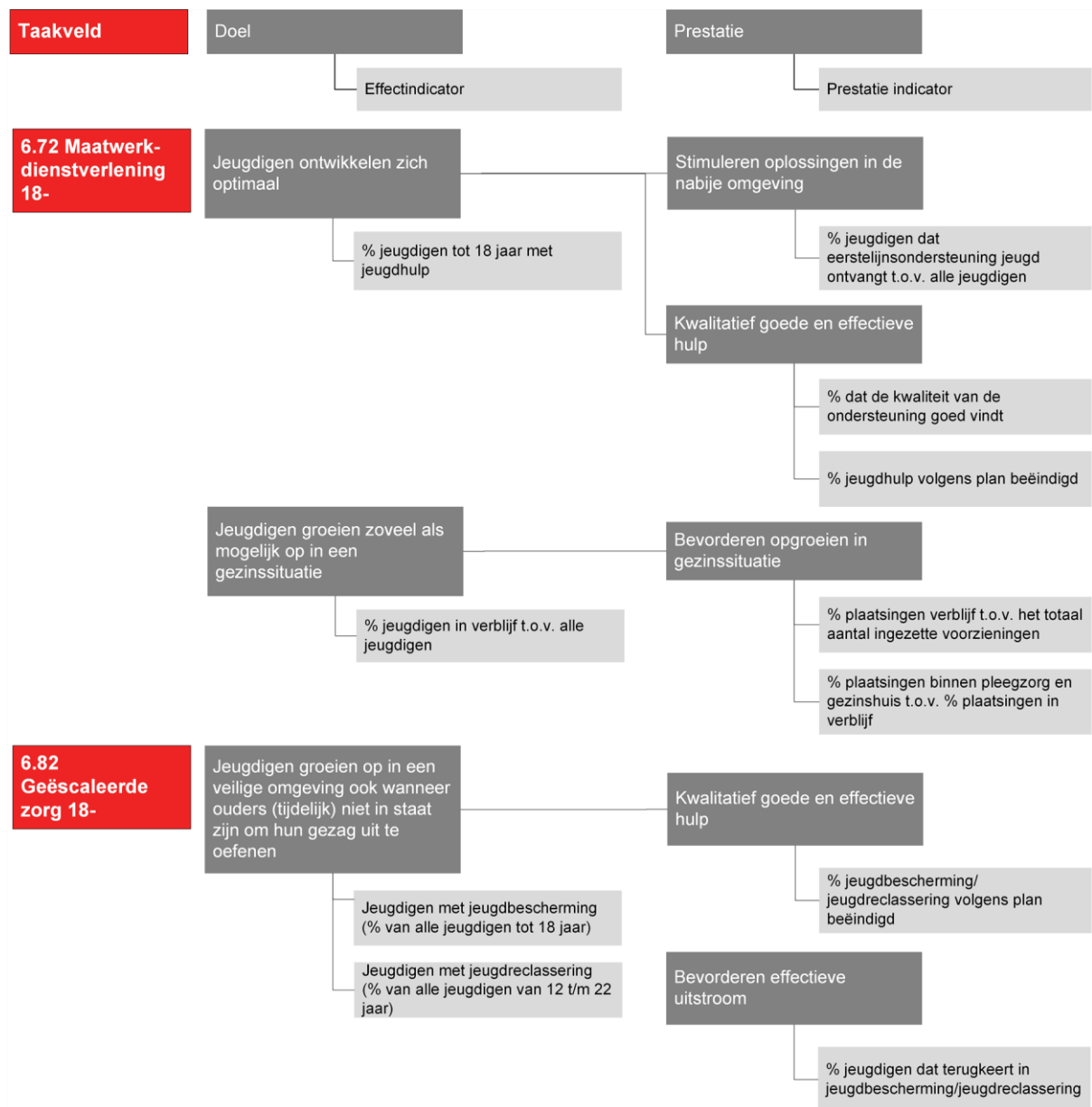
Daarnaast is vanuit de gemeente in 2021 fors ingezet om samen met de andere vier regio's in Brabant de ontstane crisis in de jeugdbescherming te keren. Deze kwam voort uit de opnamestop die bij twee gecertificeerde instellingen (GI's) voor jeugdbescherming werd ingesteld. De opgave voor de gemeenten bestond eruit om zorg te dragen voor een crisisorganisatie die de toestroom van casuïstiek in de jeugdbescherming zou borgen. Een ander deel van de opgave waar de gemeente(n) in 2021 op inzette, maakte onderdeel uit van de verbeteringen die we in Brabant nastreven t.a.v. de jeugdbescherming: de tijdige inzet van passende hulp tijdens een maatregel

van jeugdbescherming of jeugdreclassering. Daarbij is onder meer het Regionaal Expertteam nadrukkelijk betrokken.

Voor het organiseren van de best passende hulp voor kinderen en jeugdigen tot 23 jaar met complexe én meervoudige én weinig voorkomende problematiek is in 2021 het Bovenregionaal Expertise Netwerk Jeugd Brabant en Zeeland (BEN) ingericht en opgestart. Het BEN ondersteunt de regionale expertteams in Brabant en Zeeland bij het organiseren van de best passende hulp voor deze zeer complexe problematiek. Eindhoven fungeert voor de ontwikkeling en instandhouding van het BEN als coördinerend gemeente in Brabant en Zeeland.

Op landelijk niveau is het in 2021 veel gegaan over de houdbaarheid van het huidige jeugdstelsel, dat al langere tijd onder druk staat. Er hebben onderzoeken plaatsgevonden naar de uitgaven door gemeenten, de resultaten die landelijk en lokaal geboekt worden, de hulp die aan jeugdigen wordt geboden en de houdbaarheid van het stelsel op de langere termijn. De eindconclusie van deze onderzoeken is dat het jeugdstelsel op deze manier onhoudbaar is. Er moeten bij gemeenten extra middelen bij om de directe tekorten te dekken en om het stelsel structureel te kunnen hervormen. Daarop heeft het Rijk besloten om voor 2021 en 2022 extra middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten, ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg en met een nadrukkelijke ontwikkel- en hervormingsopgave. Voor Eindhoven betekent dit € 6,2 mln. extra aan middelen voor 2021 en € 17,2 mln. voor 2022. Deels zijn deze middelen bedoeld om de tekorten te dempen en deels om te investeren in de hervorming. Besluitvorming over structurele middelen vindt naar verwachting begin 2022 plaats door het nieuw te vormen kabinet, samen met besluitvorming over een zgn. landelijke hervormingsagenda voor de jeugdhulp, die vanaf eind 2021 door VNG, VWS en andere stakeholders wordt opgesteld. In Eindhoven wachten we deze ontwikkelingen niet af en zijn we reeds gestart met het opstellen van een lokaal verbeterplan voor de jeugdhulp, het Deltaplan Jeugd. In dit plan is aandacht voor de inhoudelijke ontwikkelopgave in het jeugddomein, waarbij de menselijke maat centraal staat. Het gaat niet primair om het optimaliseren van het systeem, maar om goede ondersteuning en ondersteuning en zorg voor kwetsbare jeugdigen en gezinnen in Eindhoven. Het plan is daarom gericht op vier ontwikkellijnen: versterken van het preventief jeugdbeleid, aanpak (problematische) wachttijden, extra inzet op de transformatie en het versterken van de uitvoering (met focus op de toegang).

Naast alle ontwikkelingen die hierboven beschreven staan was 2021 een bijzonder jaar door Corona. Vooral de bijbehorende beperkende maatregelen hebben een enorme impact gehad op jongeren en hun leefomgeving. Door de lockdown konden jongeren soms langere tijd niet fysiek naar school, niet sporten en zagen ze hun vrienden amper. Dit heeft niet alleen invloed gehad op hun schoolprestaties, maar ook op hun fysieke en mentale welbevinden. Iets wat onder meer geleid heeft tot grotere druk(te) bij de aanbieders van (acute) jeugd-GGZ (Geestelijke Gezondheids Zorg). Via de specifieke uitkering acute jeugd-ggz heeft het Rijk incidenteel geld beschikbaar gesteld voor activiteiten om de beschikbaarheid van acute jeugd-ggz tijdelijk te vergroten. Om ook vanuit landsdeel Brabant en Zeeland gebruik te kunnen maken van deze extra middelen heeft Eindhoven een gezamenlijke aanvraag vanuit het landsdeel gecoördineerd en - samen met zes grote jGGZ aanbieders - ingediend. De hierop toegekende middelen worden vanaf de tweede helft van 2021 (tot eind 2022) ingezet om de druk op de acute jGGZ te verlichten en zo veel mogelijk jeugdigen tijdig en passend te kunnen helpen. Tot slot is in december 2021 het lokale plan van aanpak Jongeren en corona vastgesteld. Dit plan is samen met vele partners opgezet, voor een optimale ontwikkeling van alle kinderen/jeugdigen in Eindhoven. Met waar nodig passende ondersteuning/zorg, zodat de negatieve impact van corona wordt gedempt.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugdigen ontwikkelen zich optimaal

Jeugdigen ontwikkelen zich tot zelfredzame volwassenen. Als dit niet vanzelf gaat, ontvangen zij en hun ouders tijdelijk ondersteuning vanuit algemene voorzieningen of specialistische jeugdhulp, zodat zij weer op eigen kracht verder kunnen.

Stimuleren oplossingen in de nabije omgeving

Vanuit de toegang (WIJeindhoven en het Servicebureau) wordt ingezet op het vergroten van de zelfredzaamheid van (kwetsbare) inwoners en waar mogelijk gebruik gemaakt van de inzet van het eigen netwerk. Vanuit WIJeindhoven is het signaal afgegeven dat het door de hoge caseload niet altijd mogelijk is om in alle gevallen goed met de (kwetsbare) jeugdigen en hun gezin/netwerk te verkennen wat zij zelf kunnen en waar zij zelf regie kunnen pakken over (knelpunten in) hun eigen leven. Daardoor lukt het niet altijd om oplossingen in de nabije omgeving te stimuleren en komt het voor dat hulpvragen direct doorgezet worden naar het servicebureau voor een oplossing in de tweede lijn, waar jeugdigen en gezinnen de (specialistische) hulp krijgen die zij nodig hebben.

Dit aandachtspunt heeft een plek gekregen in het Deltaplan Jeugd dat in 2021 is opgesteld, binnen het onderdeel (de ontwikkellijn) dat erop gericht is om de uitvoering (met name de toegang tot) de hulp en ondersteuning te versterken.

Kwalitatief goede en effectieve hulp

Vanuit de toegang (WIJeindhoven en het Servicebureau) wordt bij elke inwoner gezocht naar passende, kwalitatief goede en effectieve hulp. Vanwege de hoge caseload - onder andere door de complexiteit van (jeugd)zorg ondersteuningsvragen, corona, wachttijden in zorg, de noodstop van de Gecertificeerde Instellingen en personele krapte op de arbeidsmarkt - zien we dat nog niet het maximaal haalbare wordt bereikt. Er zijn verbeteringen mogelijk waar het gaat om het versterken van de eigen kracht en samenkracht, zorgmatching en bemiddeling. Door middel van gerichte trainingen en intervisie wordt al ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. Daarnaast is in 2021 het Deltaplan Jeugd opgesteld, waarin het versterken van de toegang een van de ontwikkellijnen is. Er is zowel aandacht voor het verlagen van de caseload, als voor het versterken van de teams en processen binnen de toegang.

Jeugdigen groeien zoveel als mogelijk op in een gezinssituatie

Jeugdigen groeien op bij hun ouders. Als dit niet mogelijk is, wordt een vervangende woonplek geboden, die zoveel mogelijk gericht is op de terugkeer naar huis.

Bevorderen opgroeien in gezinssituatie

We willen dat jeugdigen zoveel mogelijk thuis opgroeien. Als dat niet bij de eigen ouders kan, dan wordt ingezet op kleinschalige opvang in een pleeggezin of gezinshuis. Met het regionaal transformatieplan is (en wordt) extra op deze beweging geïnvesteerd, zoveel mogelijk thuis opgroeien is een van de doelstellingen van dit plan. Daarnaast is in 2021 het Deltaplan Jeugd opgesteld, ook hierin is dit een van de speerpunten (onder ontwikkellijn Transformatie in het Deltaplan).

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% jeugdigen tot 18 jaar met jeugdhulp Het landelijk gemiddelde van jeugdigen tot 18 jaar met jeugdhulp is 10,5%, in de eerste helft van 2021 lag het percentage in Eindhoven met 9,6% iets onder het landelijk gemiddelde.	8,0%	8,3%	9,6
% jeugdigen in verblijf t.o.v. alle jeugdigen 1,1% van de jeugd in Eindhoven maakte in de eerste helft van 2021 gebruik van jeugdhulp in verblijf. Dit sluit aan bij het landelijk percentage (ook 1,1%)	-	1,0%	1,1

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % jeugdigen dat eerstelijnsondersteuning jeugd ontvangt t.o.v. alle jeugdigen Het aantal jeugdigen dat eerstelijnsondersteuning ontvangt blijkt niet geregistreerd te worden. In de registratiesystemen van WIJeindhoven is alleen het aantal casussen op een bepaalde peldatum te zien, niet het totaal aantal over een periode (zoals een kalenderjaar). Wel kan WIJeindhoven de verhouding zien tussen de casussen die bij hen bekend zijn en volledig in de eerstelijns worden opgepakt en de casussen waar tweedelijnsondersteuning nodig was. Dit geeft wel een beeld. Val alle jeugdcasussen bij WIJeindhoven in 2021 is de ondersteuning in 68,4% van de gevallen volledig verzorgd vanuit de eerste lijn.	-	11%	n.b.
 % dat de kwaliteit van de ondersteuning goed vindt Uit het cliëntervaringsonderzoek (CEO) 2021 blijkt dat 81% van de ouders en 69% van de jongeren de kwaliteit van de ondersteuning goed vindt. Noot: de respondenten van het cliëntervaringsonderzoek 2021 zijn jeugdigen en ouders die in 2020 jeugdhulp ontvingen. Het responspercentage van het CEO is laag, zeker onder jongeren. De resultaten moeten daarom als indicatief worden beschouwd.	-	83%	81%
 % jeugdhulp volgens plan beëindigd In de eerste helft van 2021 is 88,7% van de jeugdhulp volgens plan beëindigd. Dit ligt iets hoger dan het streefpercentage zoals opgenomen in de begroting 2021 en hoger dan het landelijk gemiddelde van 81,9%.	-	85,6%	88,7%
 % plaatsingen verblijf t.o.v. het totaal aantal ingezette voorzieningen In de eerste helft van 2021 was van het totaal ingezette voorzieningen in 8,6% van de gevallen sprake van een plaatsing in verblijf. Dit is exact gelijk aan het landelijk gemiddelde in die periode en iets onder de streefwaarde zoals opgenomen in de begroting.	-	9,1%	8,6%
 % plaatsingen binnen pleegzorg en gezinshuis t.o.v. % plaatsingen in verblijf 65% van alle jeugdigen die niet thuis kunnen wonen hebben ondersteuning gekregen binnen een pleeggezin of gezinshuis.	-	63%	65%

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Nieuwe contracten gespecialiseerde jeugdhulp:
Per 2022 zijn er binnen de gespecialiseerde jeugdhulp nieuwe contracten voor alle zorgvormen. Deze zijn gebaseerd op de nieuwe visie op de gemeentelijke opdrachtgeversrol en de inkoopstrategie (het mono-multi model).
- Meer opvang jeugdigen in gezinsgerichte setting:
In regionaal verband is het project pleegzorg uitgevoerd vanuit het transformatiefonds. Hiermee zijn verschillende pilots uitgevoerd, gericht op het werven van pleegouders en het ondersteunen en faciliteren van pleegouders. Daarnaast is geïnvesteerd in verblijfsvoorkomende methodieken, hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het initiatief Buurtgezinnen en Integraal Fact (iFact), waarmee wordt ingezet op het ondersteunen van kwetsbare kinderen en gezinnen in hun eigen omgeving.
- Versterken regionale samenwerking:
In regionaal verband (regio Samen voor Jeugd) is een gezamenlijke ambitie geformuleerd en geïnvesteerd in het opstellen van een regionaal governance model. Met het verstevigen van de regionale samenwerking wordt ingezet op de borging van verschillende (jeugd)zorgfuncties, zorgvuldige transformatie en vermindering van bureaucratie.
- Ontwikkelen beleid ter voorkoming van wachtlijsten jeugdhulp:
Er is gestart met het ontwikkelen van een aanpak in het kader van het Deltaplan Jeugd, waarbij ingezet wordt op duurzame oplossingen waarmee we de wachttijden in de jeugdhulp willen verkorten in 2022.
- Inzicht krijgen en acteren op gevolgen coronacrisis:
In 2021 is het programma jongeren en corona door de gemeenteraad vastgesteld en is een begin gemaakt met de uitvoering. De verschillende onderdelen van het plan zijn (en worden) samen met het onderwijsveld en andere stakeholders (jongerenwerk, jeugdhulpaanbieders) uitgewerkt naar concrete initiatieven. Met het programma wordt ingezet op het verkleinen van de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor jeugdigen. Naast de projecten die in 2021 zijn uitgevoerd zal een groot deel van de inzet vanuit dit programma in 2022 en 2023 geleverd worden.

• Ontwikkeling Bovenregionaal Expertise Netwerk:

In 2021 is het Bovenregionaal Expertise Netwerk Brabant/Zeeland (BEN) ingericht en opgestart. Het BEN ondersteunt de regionale expertteams in Brabant en Zeeland bij het organiseren van de best passende hulp voor kinderen en jeugdigen tot 23 jaar met complexe én meervoudige én weinig voorkomende problematiek.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	49.681	56.719	59.363	-2.644
Baten	-478	-1.041	-1.076	35
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-34	-222	188
Saldo	49.203	55.644	58.065	-2.421

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Jeugdzorgplus In 2020 hebben we een piek aan instroom gehad in Jeugdzorgplus. Omdat de meeste cliënten minimaal een jaar in zorg zitten, werkt dit door in de cijfers van 2021.	-248	-	-	-248	incidenteel
Ondersteuning zelfstandig leven en ondersteuning wonen, Variant B In 2021 blijven 6 van de 7 Variant B aanbieders met het aantal cliënten onder de afgesproken bandbreedte. Dat leidt tot een terugbetaling van deze aanbieders en zorgt ervoor dat we op dit onderdeel € 729.000 onder het begrote bedrag uitkomen.	729	-	-	729	incidenteel
Zorg in de 2e lijn We ramen een tekort op zorg in de 2e lijn voor jeugd van € 9,1 miljoen. In de meicirculaire zijn circa € 6,5 miljoen aan extra middelen voor jeugd toegekend. Het grootste deel (93,1%) wordt ingezet om de tekorten aan te vullen. Een bedrag van € 450.000 is ingezet bij het Servicebureau, om de indicatiestelling te verbeteren en achterstanden weg te werken. Na verrekening van deze extra incidentele middelen resteert een tekort van circa € 3,1 miljoen. Het tekort in zorg 2e lijn wordt onder andere veroorzaakt door begeleiding individueel waarbij zowel het tarief is gestegen alsmede meer inzet van uren met een langere doorlooptijd. De helft van alle indicaties komt binnen via een medisch verwijzer ((huis)arts). Hier heeft de gemeente geen invloed op. Daarnaast is ook sprake van inhaalzorg door corona. De gedeclareerde meerkosten hebben we gedekt uit de coronamiddelen in de saldireserve specifiek. Het tekort op niet gecontracteerde zorg (NGZ) wordt veroorzaakt door (1) het ontbreken van passend (inhoud) of dekkend (wachttijd) aanbod, (2) door buiten regionale zorg / plaatsing, (3) door overname indicatie vanwege het woonplaatsbeginsel en (4) door een toename van de algehele zorgvraag jeugd waardoor de NGZ stijgt. Aan de inzet van landelijke producten wordt € 1,6 miljoen meer uitgeven dan begroot. Dit valt buiten onze beïnvloedingssfeer.	-3.131	-	225	-2.906	structureel
Overig	6	35	-37	4	
SALDO	-2.644	35	188	-2.421	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Jeugdigen groeien op in een veilige omgeving ook wanneer ouders (tijdelijk) niet in staat zijn om hun gezag uit te oefenen

De inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering vindt plaats op voordracht van de Raad voor de Kinderbescherming en bij beschikking van de rechter. Het betreft verregaande overheidsbemoeienis, namelijk het ingrijpen in het recht van ouders op het naar eigen inzicht opvoeden. Daarom dient deze vorm van zorg terughoudend en zo kort mogelijk te worden ingezet. Instroom bij jeugdbescherming en jeugdreclassering en de effectiviteit van die bemoeienis hangen zeer sterk samen met de werking van wijkteams enerzijds en met de opbrengst van tweedelijns jeugdhulp die tijdens de bemoeienis wordt ingezet anderzijds.

Kwalitatief goede en effectieve hulp

Op dit moment geen kwantitatieve gegevens beschikbaar over de indicatoren bij deze prestatie. In 2021 heeft de gemeente als onderdeel van de jeugdbeschermingsketen zich hard gemaakt voor het snel en onbelemmerd inzetten van de meest passende hulp die een gezinsvoogdij instelling voor een kind wenselijk vindt. Hier ligt nog steeds een grote uitdaging. Het fenomeen dat kinderen die aan de gezinsvoogdij worden toevertrouwd daarna desondanks toch wachten op de beste hulp, is namelijk ingegeven door een hardnekkige combinatie van factoren. Zo spelen wet- en regelgeving een rol, personeelstekorten in de brede jeugdzorg en vraagstukken op het gebied van schaarste en inkoop. Door vroegtijdiger samen te werken en casustafels te benutten die daarvoor zijn, lukt het de partijen in deze keten intussen beter om vastgelopen situaties waarin kinderen verkeren te doorbreken en de juiste hulp in te zetten.

Bevorderen effectieve uitstroom

Op dit moment geen gegevens beschikbaar over de indicatoren bij deze prestatie. Effectieve uitstroom hangt samen met het inzetten van effectieve hulp tijdens de maatregel van jeugdbescherming, zoals hiervoor verwoord. En uitstroom hangt tevens samen met de mate waarin het de gezinsvoogdij en de gemeentelijke toegang lukt om effectief samen te werken in de op- en afschaling van intensiteit van de bemoeienis. In 2021 is als gevolg van de opnamestop die twee gezinsvoogdij instellingen instelden, vooral de focus gelegd op het voorkomen van nieuwe instroom en zijn we in mindere mate toegekomen aan de uitstroom

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Jeugdigen met jeugdbescherming (% van alle jeugdigen tot 18 jaar) Het CBS is niet bijgewerkt tot en met 2021. De ingevulde waarde betreft 2020. De in 2020 gerealiseerde waarde is gelijk aan het landelijke gemiddelde.	1,1%	0,8%	1,1%
Jeugdigen met jeugdreclassering (% van alle jeugdigen van 12 t/m 22 jaar) Het gaat bij deze indicator om kleine aantallen en dus ook (in absolute zin) kleine afwijkingen. In de eerste helft van 2021 ontving 0,4% van de jeugdigen (van 12 tot en met 22) jeugdreclassering. Dit is gelijk aan het percentage in 2020. Het landelijk gemiddelde lag in de eerste helft 2021 op 0,3%.	0,4%	0,2%	0,4%
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% jeugdbescherming/jeugdreclassering volgens plan beëindigd De bron voor deze indicator is CBS (Jeugdmonitor). Daar is deze indicator op dit moment (nog) niet volledig bijgewerkt. Uit de gegevens over het eerste halfjaar 2021 blijkt: 1. Jeugdbescherming-Ondertoezichtstelling: Totaal beëindigde trajecten is 60. Waarbij 50 keer sprake was van het bereiken van meerderjarigheid jeugdige. Bij "beëindigd volgens plan" is geen waarde ingevuld. 2. Jeugdbescherming- Voogdij	-	ntb	n.b.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Totaal beëindigde trajecten is 10. In alle gevallen was sprake van herstel van het gezag.			
Ten aanzien van jeugdreclassering wordt niet per gemeente geregistreerd vanwege de kleine aantallen.			
 % jeugdigen dat terugkeert in jeugdbescherming/jeugdreclassering De realisatie voor 2021 is nog niet bekend. De indicator herhaald beroep is voor jeugdbescherming te raadplegen via het CBS (Jeugdmonitor), voor jeugdreclassering wordt dit niet per gemeente geregistreerd (vanwege de kleine aantallen). De indicator is bij het CBS bijgewerkt tot en met 2020. In 2020 zijn 140 jeugdbeschermingstrajecten gestart waarbij in 15 gevallen sprake was van 'herhaald beroep'. Dit is 10,7% (15/140).	-	2,4%	n.b

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Gecoördineerd contractmanagement van de gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering:

In de afgelopen jaren bleek het voor de gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming & jeugdreclassering steeds lastiger om goed personeel te vinden en te behouden. Dit resulteerde in voorjaar van 2021 tot het ongekende besluit van Jeugdbescherming Brabant en de William Schrikker Groep om geen nieuwe zaken meer aan te nemen. Met deze opnamestop ontstond een groot probleem voor gemeenten, wijkteams en op de eerste plaats voor de kinderen en hun ouders die toevertrouwd worden aan deze GI's. Hier is in intensieve afstemming met de andere Brabantse jeugdzorgregio's en voorgenoemde partijen in gezamenlijkheid (snel) op geacteerd om te voorkomen dat kwetsbare kinderen tussen wal en schip zouden vallen. Het gecoördineerd contractmanagement van de vijf jeugdzorgregio's in Brabant werd daarmee zeer beproefd en we zijn tevreden over de wijze waarop we hier in gezamenlijkheid invulling aan hebben gegeven. Zo is in de zomer van 2021 een crisisteam jeugdbescherming ingesteld, waarna we de wachttijden voor de inzet van een jeugdbeschermers in nieuwe zaken sinds september zagen teruglopen en tevens een duidelijke verbetering in de kwaliteit van dienstverlening zichtbaar was.

Het is niet in alle gevallen gelukt om tijdig een vaste jeugdbeschermers toe te wijzen. Dit is een landelijk erkend probleem. Wel is in alle gevallen de veiligheid van de kinderen in kaart gebracht. In geval van acute bedreiging is er altijd direct een jeugdbeschermers ingezet. Uiteindelijk is de opnamestop bij de twee GI's medio december 2021 beëindigd.

- Vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen:

Het 'toekomstscenario kind- en gezinsbescherming', ligt vooralsnog voor om als landelijke blauwdruk te worden beoordeeld en daarna in de jeugdzorgregio's te worden geadopteerd ter implementatie. In 2021 heeft de gemeente Eindhoven kritisch gereageerd bij een consultatieronde. Het scenario maakt wat ons betreft op papier nog onvoldoende verschil met het systeem van jeugdbescherming zoals we dat nu hebben. We hebben ons namens de regio daarom in 2021 niet gemeld als belangstellende gemeente voor deelname aan een proeftuin. Daarbij speelde ook de crisis in de Brabantse jeugdbescherming een rol, waardoor GI's, wijkteams en ook de gemeente onvoldoende capaciteit hadden om met een innovatief en creatief proces als een proeftuin bezig te zijn. Wel zijn de Brabantse jeugdhulpregio's samen met de vier GI's in 2021 gestart met het Brabants Plan van Aanpak. Het herstelplan van Jeugdbescherming Brabant en het opstellen van een regionale Verbeteragenda maken hier onderdeel van uit. De bovenregionale Verbeteragenda – die in 2022 moet worden vastgesteld – heeft als doel om op de meer lange termijn tot effectiever en aantrekkelijker vormen van jeugdbescherming te komen. Een deel van de afspraken uit deze verbeteragenda zullen gevolgen hebben voor de werkwijze van de GI's. De kwaliteit die we nastreven met de verbeteragenda beschouwen we in het licht van de toekomstige werkwijze van de jeugdbescherming(sketen), de landelijke stip op de horizon.

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	8.726	15.146	12.394	2.752
Baten	0	-5.231	-2.206	-3.025
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-531	-531	0
Saldo	8.726	9.384	9.657	-273

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Jeugdbescherming/Jeugdreclassering	-716	-	-	-716	incidenteel
In 2021 is er overeenstemming bereikt met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) om de gecontracteerde tarieven met terugwerkende kracht vanaf 1-1-2021 naar boven bij te stellen. Voor 2021 leidt dit tot een nadeel van € 716.000 ten opzichte van de begroting. Via de kadernota is de begroting vanaf 2022 opgehoogd zodat dit nadeel niet structureel is. Verder veroorzaken een transformatiebijdrage en een bijdrage bovenmatige huisvestingslasten aan een GI een toename van de lasten. Ook zijn er in 2021 extra kosten gemaakt voor een crisisorganisatie welke ontstaan is nadat twee GI's een opnamestop voor nieuwe cliënten instelden.					
Spoed Eisende Zorg	73	-	-	73	incidenteel
Het contract is lager afgesloten dan het begrote bedrag, dit levert een voordeel op van € 73.000.					
Veilig Thuis	329	-	-	329	incidenteel
Via de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) ontvangen we als centrumgemeente middelen om Veilig Thuis te bekostigen. De DUVO dekt de kosten Veilig Thuis niet helemaal, dus alle gemeenten dragen ook eigen middelen bij. We hebben de begroting 2021 met eigen middelen verhoogd om de verwachte kosten voor Veilig Thuis te kunnen dekken. In de septembercirculaire 2020 zijn de DUVO-middelen echter structureel verhoogd, zodat deze eigen middelen en een deel van de DUVO-middelen in 2021 vrij kunnen vallen tgv het rekeningresultaat (€ 329.000). We stellen voor deze middelen aanvullend te reserveren voor 2022. In 2021 manifesteerde zich een enorm probleem in de continuïteit van de jeugdbescherming, in heel Brabant. Door diverse omstandigheden, werd de druk op de lokale gemeentelijke teams daardoor groter. Daarom wordt aan de raad voorgesteld om het overschot aan middelen 2021 te bestemmen om in 2022 in te zetten ter versteviging van de begeleiding van deze gezinnen door de lokale teams van WIJEindhoven. Daar hebben we in 2021 al een eerste start mee gemaakt en op deze manier kunnen we de jeugdbescherming verder ontlasten.					
Bovenregionaal Expertise Netwerk	2.954	-2.946	-	8	incidenteel
Er zijn twee specifieke uitkeringen (SPUK) uitgekeerd. Bij allebei de uitkeringen blijven de uitgaven achter bij de begroting. De eerste SPUK uitkering eindigt in 2021, doordat de uitgaven achter zijn gebleven (met name vanwege het te korte tijdsbestek waarin besteding dient plaats te vinden) moeten we € 1,1 miljoen terugbetalen aan het Rijk. De tweede SPUK loopt door in 2022, hiervoor is € 1,8 miljoen overgeheveld naar 2022.					
Overig	112	-79	-	33	
SALDO	2.752	-3.025	-	-273	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 6 Sociaal domein zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	2020	795,9	877,1	1.030,9
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2020	1%	1%	1%
De indicator is voor de gemeente Eindhoven in 2020 gelijk aan die van 2019. De gemeente Eindhoven wijkt niet af van de andere gemeenten. Ten opzichte van de 4 grote gemeenten (indicator bij deze gemeenten over het algemeen 2%) is de indicator van de gemeente Eindhoven beter.				
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	2020	6%	7%	8%
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	2020	68,4%	68,1%	69,0%
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2020	2%	2%	2%
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)	2021	431,2	493,5	502,8
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar)	2020	202,0	174,0	56,1
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2021	10,5	11,1	9,6
9,6% van alle jongeren tot 18 jaar ontving in 2020 jeugdhulp.				
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2021	1,1%	1,2%	1,1%
1,1% van alle jongeren tot 18 jaar ontving in 2021 jeugdbescherming. Dit percentage is (nagenoeg) gelijk aan het landelijk gemiddelde en geheel gelijk aan de gemiddelde waarde van grote gemeenten in Nederland.				
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	2021	0,3%	0,4%	0,4%
In 2021 maakte 0,4% van alle jongeren tot 18 jaar gebruik van jeugdreclassering. Dit ligt gelijk aan het gemiddelde percentage in Nederland.				
Clënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	2021	649	676	700
Er is een forse stijging te zien, welke wij verklaren door het lage abonnementstarief en de toenemende vergrijzing.				

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 6 Sociaal domein zijn dat de volgende:

Taakveld 6.4: Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE)

De GRWRE behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), loonkostensubsidie en beschut werken. Daarnaast zijn er gezamenlijk participatietaken afgesproken in de keten van Werk en Inkomen. Ergon en het Participatiebedrijf zijn de uitvoeringsorganisatie van de GRWRE. Ergon is de uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet en de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening voor de gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. Het Participatiebedrijf van de GRWRE brengt de talenten/competenties van bijstandsgerechtigden in beeld en zorgt ervoor dat mensen vaardigheden opdoen zodat ze bemiddeld kunnen worden naar betaald werk.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat vijf taakvelden die zijn ondergebracht in twee thema's: volksgezondheid en milieu.

Volksgezondheid: dit betreft de maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking. De uitvoering is belegd een gemeenschappelijke regeling; de GGD Brabant-Zuidoost. Het sturen op doelen, prestaties en indicatoren vindt dan ook in GGD verband plaats. Er is voor dit taakveld dan ook geen doelenboom opgesteld. Gezondheid(sverbetering) is een onderwerp dat een integrale aanpak vraagt tussen het sociale, veiligheids, economische en ruimtelijke domein, passend bij de nota Nationaal gezondheidsbeleid 2020-2024 van het Rijk "Gezondheid breed op de agenda". We doen dit door projecten te initiëren, bij te dragen aan daarop gerichte initiatieven en faciliteren of ondersteunen van projecten van derden.

Milieu: daaronder vallen de thema's riool, afval, milieubeheer en begraafplaatsen en crematoria. Voor dit laatste taakveld voeren we gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging uit, hierbij hoort logischerwijs geen doelenboom. We treffen maatregelen ter bevordering van een gezonde en toekomstbestendige stad. We werken we aan het verkleinen van de milieu-gezondheidslast, het beperken van de hoeveelheid restafval van huishoudens, het verzamelen en transporteren van vervuild afvalwater, het klimaat adaptief maken van de stad en verduurzaming.

Volksgezondheid

7.1 Volksgezondheid

Milieu

7.2 Riolering

7.3 Afval

7.4 Milieubeheer

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

De opgave is Eindhoven duurzaam en gezond door te ontwikkelen, als aantrekkelijke en leefbare centrumstad binnen de Brainport/Mainport ambities en -regio. Dit betekent dat we de verdichtingsopgave van de stad uitwerken, zodat de kwaliteit van leven groter wordt. Daartoe werken we aan verlagen van de milieu-gezondheidslast en een gezondere leefomgeving. Ook het op peil houden van de volksgezondheid van de stad is hiervoor essentieel. Dat vraagt van de stad om de gezondheid van de inwoners te bewaken, te beschermen en te bevorderen.

7.1 Volksgezondheid

Gezondheid geldt voor velen als het allergrootste goed. Het bepaalt onze individuele mogelijkheden en die van onze samenleving. Ondanks dat we steeds meer geld uitgeven aan gezondheidszorg en 'gezonde' producten, wijzen de gezondheidscijfers en trends de verkeerde kant op: gezondheidsverschillen nemen toe. Bovendien heeft Corona bestaande verschillen en ongelijkheid nog groter gemaakt.

Landelijk, regionaal en lokaal wordt door veel partijen de urgentie gevoeld om het thema meer aandacht te geven en er beleid en plannen over te maken. Ook in onze Brainportregio is dat het geval. Zo ook binnen gemeente Eindhoven. Vanuit de verschillende domeinen (Sociaal Domein, Ruimtelijk Domein, Sport, Economie en Cultuur) is in kaart gebracht wat er al wordt gedaan op het gebied van het bevorderen, stimuleren van gezondheid en gezond gedrag en het voorkomen van ziekte. Dat hebben we integraal (domein overstijgend) gedaan, want samen werken aan het bevorderen van gezondheid is noodzakelijk. De Gezondheidsnota Eindhoven 2022-2025 'Gezondheid telt voor iedereen' is daarbij tot stand gekomen.

In 2021 heeft de gemeenteraad deze nota vastgesteld, en daarmee opdracht gegeven aan de verdere invulling hiervan in de komende jaren.

We zetten in op het stimuleren van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving en doen dat via 6 sporen

1. Zin (geving) en mentale veerkracht
2. Gezonde voeding
3. Voldoende beweging
4. Thuis voelen en erbij horen
5. Werk en bestaanszekerheid
6. Gezonde, groene omgeving

In 2021 is naast de gezondheidsnota, ook een lokaal preventieakkoord tot stand gekomen en hebben we met 70 partijen gewerkt aan een regioakkoord gezondheid. De eerste stappen naar een stad waarin inwoners gestimuleerd worden tot een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving zijn daarmee in 2021 gezet.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	10.901	10.964	10.737	227
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	80	80	0
Saldo	10.901	11.044	10.817	227

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Preventie & Gezondheid	200	-	-	200	incidenteel
De raad heeft extra middelen beschikbaar gesteld om een extra impuls te geven aan de gezondheid van Eindhovenaren. Deze middelen zijn in 2021 onder andere ingezet om een gezondheidsnota te ontwikkelen welke inmiddels gereed is en door de raad goedgekeurd. Het jaar 2021 is voornamelijk gebruikt voor de totstandkoming van de visie omtrent gezondheid. In 2021 hebben we niet alle middelen ingezet omdat de focus vooral lag op formuleren van beleid en minder op de uitvoering ervan. Nu de kaders duidelijk zijn wordt in 2022 versterkt ingezet op daadwerkelijke activiteiten die de gezondheid bevorderen.					
Apparaatskosten	-38	-	-	-38	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten)"					
Overig	65	-	-	65	incidenteel
SALDO	227	-	-	227	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Milieu

De omgevingskwaliteit is van invloed op de gezondheid van inwoners. De taakvelden RO, Verkeer, Water, Groen, Milieu, en Duurzaamheid zorgen gezamenlijk voor de gezondheidslast van de leefomgeving. Er zijn in de stad majeure samenhangende opgaven tussen de genoemde taakvelden zoals de energietransitie, de beoogde verdichting van de stad (naar 300.000 inwoners in 2040), het klimaatadaptief maken van de stad, het vergroenen van het centrum van de stad en het daarbij verbinden van de drie groene wiggens. Er is daarnaast een directe relatie met gezond kunnen leven, wonen en werken in de stad. De stad verdicht en voor de huidige en beoogde vele duizenden nieuwe inwoners wordt het belang van de openbare ruimte flink groter: als gezamenlijke "groene huiskamer" om actief te bewegen, te verplaatsen (lopen/fietsen), te sporten, spelen, ontmoeten e.d. Het is voor het toenemend aantal inwoners van belang het areaal openbare leefruimte te vergroten en zodanig in te richten dat die verleidt tot gezond gedrag. Een belangrijke sleutel voor de ontwikkeling van de stad en het realiseren van de opgaven is het energieneutraal maken van de stad ten aanzien van wonen, werken en verplaatsen. We willen de binnenstad autoluw en NUL-emissie maken, in lijn met de bereikbaarheidsvisie Eindhoven op weg. Zodanig dat de stad met alternatieve modaliteiten zoals lopen, fietsen en HOV goed bereikbaar blijft. Daarmee kan de hoeveelheid klimaatadaptieve en groene leefruimte significant worden vergroot en verbeterd. Ook dit draagt direct en indirect bij aan de gezondheid van inwoners.

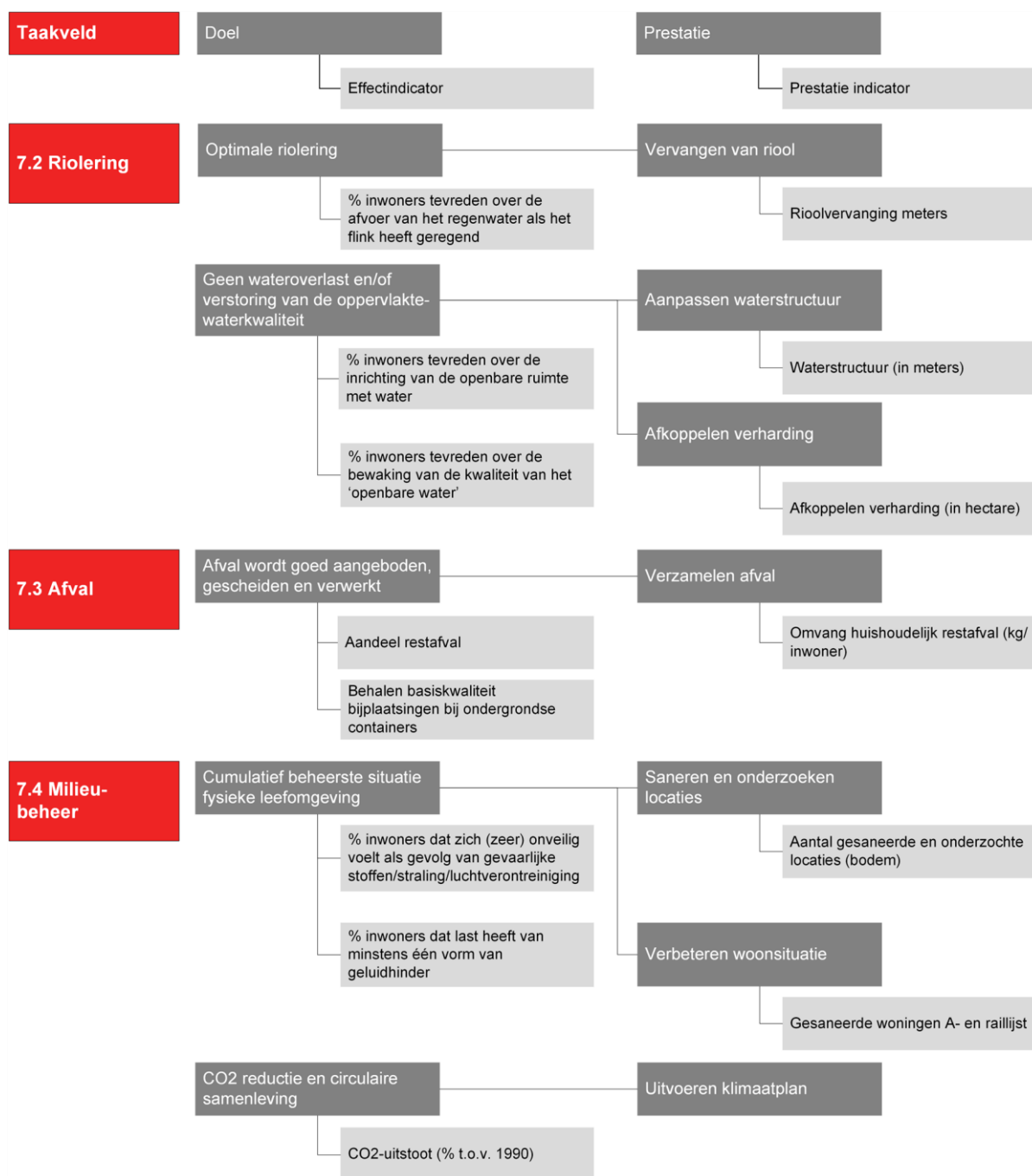
In het kader van milieu zijn ook de thema's afval en water relevant. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De kosten daarvan worden via het afvalstoffentarium doorbelast aan de huishoudens. Om van huishoudelijk afval nieuwe grondstoffen te kunnen maken, is het van belang dat deze goed gescheiden worden aangeboden. Goede scheiding maakt dat de materialen als nieuwe grondstoffen brede toepassing kunnen krijgen in nieuwe producten. Dit draagt bij aan duurzame ontwikkeling (beperken CO₂, minder grondstoffen onttrekken uit de aarde, nieuwe economie/werkgelegenheid) van de stad en de regio en het beheersbaar houden van de afvalstoffenheffing.

Naast het beperken van afval, stimuleren we de ontwikkeling naar een circulaire samenleving in Eindhoven, door circulair ontwerpen en het uitdagen van de markt via inkoop- en aanbesteding, waarbij overbodige materialen worden ingezet voor nieuwe toepassingen.

Volgens de wetgeving heeft de gemeente drie zorgplichttaken voor water, namelijk de inzameling en transport van stedelijk afvalwater, de zorgplicht voor afvloeiend hemelwater en het (onder voorwaarden) treffen van maatregelen tegen grondwateroverlast in openbaar gemeentelijk gebied.

Onder de naam rioolheffing heeft de gemeente een belasting. Het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) is het (technisch en financieel) kader bij de uitvoering van deze watertaken en de basis voor het afleggen van verantwoording. Door invulling te geven aan deze watertaken houden we droge voeten, beschermen we het milieu en leveren we een bijdrage aan een betere leefomgeving.

De fysieke kwaliteit van de leefomgeving wordt in sterke mate bepaald door milieu-emissies (geluid, lucht, straling) van werken, vervoer en wonen. De milieubelasting heeft negatieve impact op de gezondheid van inwoners. De grootste lokale impact wordt veroorzaakt door wegverkeer. In de stad is op een aantal plekken sprake van opeenstapeling van milieu- en gezondheidseffecten. Bij ruimtelijke verdichting moet de bereikbaarheid zo ingepast worden dat de milieu- en gezondheidsbelasting afneemt. We sturen aan op minder en 'schonere' auto's, een verandering van het gebruik en ruimtelijk beslag van auto's naar lopen, fietsen en HOV (modal split) en het daarmee maken van meer leefruimte.

7.2 Riolering

Optimale riolering

We hebben gewerkt aan een optimaal functionerende riolering. Een optimaal functionerende riolering voert al het afvalwater af naar de rioolwaterzuivering (RWZI) en beperkt, op een doelmatige wijze, wateroverlast en / of verstoring van de oppervlaktewaterkwaliteit door lozingen uit het rioolstelsel. Een voorbeeld is het uitvoeren van kleinschalige reparaties die de afvalwaterafvoer belemmeren.

Vervangen van riool

We hebben de basisvoorzieningen op een doelmatige wijze (o.b.v. inspectie gegevens en integrale afstemming met overige beleidsvelden) in stand gehouden. Dit betekent dat we volgens de programmering in 2021 een aantal riolen hebben vervangen of hebben gerenoveerd via een relining (nieuw wand in een bestaande rioolbuis). Voorbeelden zijn de Grote Berg (440 m), Maria van Bourgondielaan (1.117 m), Hastelweg (600 m), Boutenslaan (960 m) en Geldropseweg (560 m). Projecten die in uitvoering wel zijn gestart in 2021, maar nog niet zijn opgeleverd, zijn: De Koppele (262 m rioolvervangings), Grebbeberglaan / Baronielaan (760 m rioolvervangings) en Van Renesseweg Fase 1 (1.600 m rioolvervangings). Alle drie deze projecten worden in 2022 opgeleverd.

Geen wateroverlast en/of verstoring van de oppervlakte-waterkwaliteit

We hebben gewerkt aan een gezonde en water- en klimaatrobuuste(re) stad. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte, bijvoorbeeld bij de projecten Hastelweg en Geldropseweg hebben we zoveel mogelijk hemelwaterstructuren aangelegd en onthard / vergroend om wateroverlast en verstoring van de oppervlaktewaterkwaliteit zo veel mogelijk te voorkomen.

Aanpassen waterstructuur

We hebben op basis van onderhoudsplannen, metingen, observaties en berekeningen waterstructuren geoptimaliseerd en nieuwe waterstructuren gerealiseerd om wateroverlast en verdroging te beperken en hittestress te verminderen voor een gezonde en water- en klimaatrobuuste(re) stad. Een voorbeeld is Grote Berg.

Afkoppelen verharding

Om lozings uit het rioolstelsel te voorkomen en de rioolwaterzuivering (RWZI) effectiever te laten functioneren, koppelen we, indien doelmatig, verharding af en leiden het regenwater naar waterbergingslocaties waar het in de bodem kan infiltreren of vertraagd kan afvoeren naar het oppervlaktewater. In 2021 is in de openbare ruimte 3,75 hectaren verharding afgekoppeld. Daarnaast is in 2021 op particulier terrein via de subsidieregeling (net als in 2020) 0,26 hectaren afgekoppeld. Naast afkoppelen zetten we ook in op het vergroenen / ontharden van de stad, zowel via (her)inrichtingen in de openbare ruimte als via een subsidieregeling voor particulieren. Via projecten in de openbare ruimte zijn afgelopen jaar 84.491 stoeptegels verwijderd en vervangen door groen. Via de subsidieregeling voor particulieren zijn dit 12.133 stoeptegels. In totaal zijn in Eindhoven afgelopen jaar 96.133 stoeptegels verwijderd en vervangen door groen. Het gemiddelde streven per jaar is 127.500 stoeptegels te verwijderen en vervangen door groen. Over de looptijd van het GRP halen we dit gemiddelde streven. Binnen een enkel boekjaar kan het zijn, zoals nu in 2021, dat we iets lager uitkomen. Projecten die in 2021 wel in uitvoering zijn gegaan, maar in 2022 worden opgeleverd, zijn: De Koppele (55.000 stoeptegels ontharden / vergroenen); Grebbeberglaan / Baronielaan (10.373 stoeptegels ontharden / vergroenen); Van Renesseweg Fase 1 (13.750 stoeptegels ontharden / vergroenen). Daarnaast hebben we het "project ontharden / vergroenen" waarbij we door te ontharden / vergroenen op specifieke locaties de inwoners en ondernemers van Eindhoven willen stimuleren op eigen terrein ook zoveel als mogelijk te ontharden / vergroenen. Via dit project is de Roosje Vosstraat net gerealiseerd (1.100 stoeptegels) en gaan de projecten: Sint Trudostraat (2.112 stoeptegels), Dommelstraat 'Movies' (330 stoeptegels) en Dommelstraat 'Effenaar' (1.100 stoeptegels) binnenkort in uitvoering. Tenslotte hebben we ook een subsidieregeling voor de aanleg van duurzame groene daken. In 2021 is 0,28 hectaren duurzaam groen dak gerealiseerd via deze subsidieregeling. We hebben een communicatietraject ingezet om de drie subsidieregelingen onder de aandacht te brengen, wat heeft geleid tot een toename van 93 gehonoreerde aanvragen in 2019 en 175 gehonoreerde aanvragen in 2020 tot 205 gehonoreerde aanvragen in 2021. We zetten deze communicatiestrategie in 2022 voort.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % inwoners tevreden over de afvoer van het regenwater als het flink heeft geregend De waarde is lager dan in 2020. De oorzaak ligt waarschijnlijk in het feit dat Eindhoven in 2021 een aantal maal is getroffen door zeer intensieve neerslag gebeurtenissen met overlast tot gevolg. In de jaren 2019 en 2020 werden wel de gemeenten in de omgeving van Eindhoven door vergelijkbare neerslag gebeurtenissen getroffen, maar bleef Eindhoven hier grotendeels van gespaard. Waarschijnlijk scoorden we daarom in 2019 en 2020 een hogere tevredenheid bij onze inwoners.	78%	≥ 70%	68%
 % inwoners tevreden over de inrichting van de openbare ruimte met water De waarde is ruim boven begroting en vergelijkbaar met 2020.	87%	≥ 80%	88%
 % inwoners tevreden over de bewaking van de kwaliteit van het 'openbare water' De waarde is ruim boven begroting en vergelijkbaar met 2020.	87%	≥ 80%	86%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Rioolvervanging meters Voorbeelden zijn: Grote Berg, Maria van Bourgondielaan, Hastelweg, Boutenslaan en Geldropseweg. De afwijking heeft te maken met verschil tussen inschatting en daadwerkelijk ontwerp en projecten die in uitvoering wel zijn gestart in 2021, maar nog niet zijn opgeleverd, zoals: De Koppele, Grebbeberglaan / Baronielaan en Van Renesseweg Fase 1. Alle drie deze projecten worden in 2022 opgeleverd.	5.005	4.700	3.677
 Waterstructuur (in meters) De realisatie is ver boven begroting, omdat in de begroting is gekeken naar realisatie van waterstructuren enkel aan maaiveld. Deze zijn volgens begroting gerealiseerd. Daarnaast hebben we ook veel hemelwaterriolen aangelegd. Voorbeelden zijn: Boutenslaan en Geldropseweg. Projecten welke in 2021 wel in uitvoering zijn gegaan, maar in 2022 worden opgeleverd, zijn: De Koppele (830 m hemelwaterriool, 55.000 stoeptegels ontharden / vergroenen en 1.033 m3 waterberging); Grebbeberglaan / Baronielaan (790 m hemelwaterriool, 10.373 stoeptegels ontharden / vergroenen en 27 m3 waterberging); Van Renesseweg Fase 1 (842 m hemelwaterriool, 55.000 stoeptegels ontharden / vergroenen en 1.033 m3 waterberging)	600	500	3110
 Afkoppelen verharding (in hectare) Voorbeeld projecten zijn: Grote Berg (0,79 ha), Hastelweg (0,95 ha), Boutenslaan (0,83 ha) en Geldropseweg (1,18 ha). De afwijking heeft te maken met verschil tussen inschatting en daadwerkelijk ontwerp en projecten die in uitvoering wel zijn gestart in 2021, maar nog niet zijn opgeleverd, zoals: De Koppele (1,6 ha); Grebbeberglaan / Baronielaan (1,5 ha); en Van Renesseweg Fase 1 (1,4 ha). Via onze subsidieregeling is afgelopen jaar 0,24 ha afgekoppeld.	7,7	6	4,1

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Basisvoorzieningen in stand houden:
Het huidige rioolstelsel en de hemel- en grondwatervoorzieningen hebben we op een doelmatige wijze in stand gehouden en verbeterd waar mogelijk. In 2021 hebben we de intensivering voor de reparaties aan de riolering uit 2020 voortgezet en de ontstane achterstand verder ingelopen. Dit loopt zeer goed. In hoog tempo zijn veel riool reparaties uitgevoerd (deelkousen aanleggen, wortelfrezen, inlaten opgraven, etc.).
- Klimaatbestendig en water robuust tot in de haarvaten van de stad:
We hebben gewerkt aan het klimaatbestendig(er) en water robuust(er) maken van de stad door afkoppelen van hemelwater en het realiseren van (liefst groene) waterberging in de openbare ruimte door slimme (her)inrichting. Een voorbeeld van een klimaat robuust project wat in 2021 is afgerond, is Grote Berg. De stads dekkende waterstructuurkaarten en het bijbehorende afwegingskader welke we voor het eerst in 2020 hebben uitgewerkt, hebben we in 2021 een update gegeven door daar de gegevens uit de "klimaatstresstest" in te verwerken. Hierdoor zijn we bij alle toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de stad in staat om vanuit het watersysteemdenken de eisen, randvoorwaarden en wensen voor een klimaat robuuste

stad mee te geven. De in 2020 uitgevoerde "klimaatstresstest" hebben we omgezet in een "klimaat effectatlas Eindhoven" welke voor iedereen op Internet is te raadplegen. Ook hebben we weer een aantal verbeteringen doorgevoerd in onze unieke rekentool voor ruimtelijke ontwikkelingen welke initiatiefnemers op Internet kunnen raadplegen.

- Zichtbare waterstructuren:

We hebben de belevingswaarde vergroot via zichtbare waterstructuren. Daarmee beperken we wateroverlast en verdroging, verbeteren we de waterkwaliteit, verminderen we hittestress en verbeteren we de groenstructuren. Dit zijn allemaal bijdragen aan een leefbare, aantrekkelijke en gezonde stad. Mooie voorbeelden zijn de projecten Airbornelaan en Boutenslaan waarin respectievelijk 2.990 m2 en 2.533 m2 is onthard / vergroend, waardoor het hemelwater lokaal in de bodem kan infiltreren en zo bijdraagt aan het terugdringen van de verdroging.

- Beheersbaar grondwatersysteem:

We hebben gewerkt aan een beheersbaar grondwatersysteem om de aan de grond gegeven bestemming te realiseren. We hebben ingezet op het bestrijden van de huidige grondwateroverlast en het voorkomen van grondwateroverlast door nieuwe ontwikkelingen. Het thema droogte nemen we vanuit klimaatadaptatie, naast grondwateroverlast, ook mee bij onze advisering voor ruimtelijke ontwikkelingen.

In 2021 hebben we onderzoek gedaan naar de mogelijke maatregelen om de grondwateroverlast in het Villapark te beperken. Daarnaast hebben we een pilot "blauwe sportparken" gedaan waarbij we samen met het waterschap water in sportparken vasthouden om daarmee de verdroging tegen te gaan en wateroverlast te verminderen.

- Gedeeld eigenaarschap voor een klimaat robuuste stad:

Randvoorwaarde voor de doelmatige invulling van onze gemeentelijke watertaken is een goede samenwerking met onze waterpartners (o.a. Waterportaal Zuidoost Brabant, waterschap De Dommel, Brabant Water en provincie Noord-Brabant) en belanghebbenden. Een mooi resultaat in 2021 is de oplevering van het inrichtingsplan voor de Tongelreep in Genneperparken.

We kunnen onze stad niet klimaat robuust inrichten als we ons enkel beperken tot de openbare ruimte. Immers, 3/4 deel van onze stad is particulier terrein. Daarom hebben we ons ook in 2021 ingezet om de Eindhovenaren zelf handelingsperspectief te geven. Onder meer via 'operatie steenbreek' en de mogelijkheden voor subsidies (groene daken, afkoppelen & waterberging en ontharden / vergroenen). Waterschap De Dommel vindt dit zo'n goed initiatief dat ze sinds 2020 financieel bijdragen aan deze subsidies. In het eerste volledige jaar (2019) voor deze drie subsidiemogelijkheden zijn in totaal 93 subsidieaanvragen gehonoreerd. In het tweede jaar (2020) waren dat er 175 en afgelopen jaar 205.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	19.520	19.556	19.069	487
Baten	-20.892	-20.793	-20.129	-664
Mutatie reserves (TV 0.10)	199	103	-148	251
Saldo	-1.173	-1.134	-1.208	74

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Curatief kolken, putten en riolen	-171	-	-	-171	incidenteel
Het aantal meldingen voor curatieve werkzaamheden is niet constant en wisselt elk jaar. In 2021 zijn er beduidend meer meldingen binnengekomen dan vorig jaar. Dit komt mede door de natte weersomstandigheden in het voorjaar en de zomer. Op basis van de meldingen wordt afgewogen of curatieve werkzaamheden nodig zijn en wordt waar nodig tot uitvoering overgegaan.					
Rioolaansluitingen	246	-296	-	-50	incidenteel
Er zijn ook in 2021 weinig rioolaansluitingen gemaakt op verzoek, waardoor de opbrengsten evenals de kosten lager dan begroot zijn. Het netto effect is € -50.000.					
Projecten riolering (geen investeringen)	138	-389	251	-	incidenteel
Het gaat hier met name om projecten waarbij het moment van feitelijke realisatie afwijkt van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2021 en leiden volgens de					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Per saldo is het verschil van lasten, baten en onttrekking reserve op het jaarresultaat nihil. Het betreft hier project Unalab.					
Groene daken, ontharden en afkoppelen particulier	165	-	-	165	incidenteel
Ondanks dat er in 2021 meer subsidieaanvragen zijn ontvangen en gehonoreerd dan in 2020, is het uitbetaalde bedrag lager dan vorig jaar. Dit komt omdat de uitbetaalde bedragen per subsidieaanvraag gemiddeld lager waren dan in 2020 (gemiddeld kleinere groene daken, minder m2 ontharden en afkoppelen per aanvraag). Het plafondbedrag, zoals opgenomen in de nieuwe regeling, is niet bereikt. Bij het nieuwe GRP 2023-2026 worden deze regelingen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.					
Regionale samenwerkingsverbanden	128	-	-	128	incidenteel
De in het GRP opgenomen middelen voor regionale samenwerkingsverbanden worden niet in voldoende mate besteed. Bij het nieuwe GRP 2023-2026 wordt deze post heroverwogen en naar beneden bijgesteld.					
Storting in egalisatievoorziening riolen	-377	-	-	-377	incidenteel
Het resultaat op de rioleringsexploitatie was € 377.059 (Voordeel). Dit betreft het resultaat van ontvangen baten uit rioolheffingen minus exploitatielasten van riolering inclusief aan riolering toegerekende extracomptabele overhead. Het resultaat is verrekend met de egalisatievoorziening riolering, waardoor het saldo in deze voorziening per 31-12-2021 € 1,6 miljoen bedraagt. (Stand 1-1-2021 € 1,2 miljoen + € 0,4 miljoen = € 1,6 miljoen per 31-12-2021)					
Apparaatskosten taakveld	-14	-	-	-14	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten)					
Overig	372	21		393	
SALDO	487	-664	251	74	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	18.849	24.355	9.442	14.913
Bijdrage derden	-17.295	-21.450	-7.878	-13.572
Saldo	1.554	2.906	1.564	1.341

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) bevat alle investeringen ter verbetering en ter vervanging van het rioolstelsel. Veel projecten worden integraal opgepakt met andere programma's.

De afwijking op de geplande investeringsopgave is € 14,9 miljoen kan als volgt worden toegelicht:

- Voorziene investeringen € 9,6 miljoen.
Een deel van de voorziene investeringen voor 2021 is niet gerealiseerd, circa € 9,6 miljoen, waarvan €5,7 mln bij de 2e Turap is gemeld. Vanuit Waterportaal Zuidoost Brabant heeft Eindhoven met andere gemeenten onder leiding van waterschap de Dommel een overeenkomst gesloten om de waterkwaliteit van de Dommel en zijbeken te verbeteren. Het waterschap heeft door vertragingen in de programma-uitvoering in 2020 en 2021 voorgesteld de gemeentelijke bijdragen zijnde ca. € 0,8 miljoen in 2022 en 2023 te verrekenen. Het project Gabriël Metsulaan is door discussie met omwonenden en daarvoor noodzakelijke onderzoeken vertraagd (circa € 1,7 miljoen naar 2022 en 2023). Door integraal werken, aandacht voor klimaatadaptatie en toenemende complexiteit kennen projecten een langere voorbereidingstijd waardoor aanvullende onderzoeken en meer aandacht voor inspraak en communicatie nodig is. Dit was het geval bij de projecten Van Renesseweg (€ 1,8 miljoen grotendeels naar 2022) en Alpenroosstraat (€ 1,3 miljoen naar 2022 en 2023). De bijdrage van water aan integrale projecten neemt daardoor eveneens binnen het boekjaar af. Een voorbeeld daarvan is het project Herinrichting Binnenstad fase 1 omgeving Stratum Eindhoven (bijdrage € 1,9 miljoen). Voor € 2,1 miljoen betreft het kleinere verschuivingen bij een groot aantal andere projecten.
- Overig € 5,3 miljoen.
Er is voor € 4,3 miljoen aan restant vanuit het GRP-krediet van 2020 naar 2021 doorgeschoven.

Voor circa € 1,0 miljoen betreft het projecten buiten het GRP en Bedrijventerrein Airport.

Voor de afwijkingen op de bijdrage derden ad € 13,6 miljoen geldt inhoudelijk hetzelfde als hierboven toegelicht, omdat GRP gedekt wordt door middelen van derden.

Het saldo is te verklaren door projecten die niet ineens in hetzelfde boekjaar gedekt zijn maar worden afgeschreven over 60 jaar en door een aantal investeringen buiten het GRP.

Voor de totale looptijd van het huidige GRP (2019-2022) is € 63,5 miljoen aan investeringen opgenomen (inclusief restantkrediet 2018). In 2019 tot en met 2021 is € 37 miljoen geïnvesteerd, wat 58% is van het totale investeringsbudget van € 63,5 miljoen is. Verwachting is dat voor de lopende GRP-projecten en bijdragen aan integrale projecten in 2022 circa € 18 miljoen wordt geïnvesteerd en dat het restant, circa € 8,5 miljoen, grotendeels geïnvesteerd wordt in projecten die nog doorlopen in 2023 en voor een klein deel in 2024.

7.3 Afval

Afval wordt goed aangeboden, gescheiden en verwerkt

Uitvoeren van de in april 2021 door de raad vastgestelde strategie gescheiden inzameling huishoudelijk afval. De strategie zet in op: uitwerking van businesscases afval voor papier, Plastic-Metaal-Drankverpakkingen, opwekking biogas uit GFT, ontwikkelen van circulaire ambachtscentra bij milieustraten. Daarnaast bevorderen van gewenst aanbiedingsgedrag; op maat in de verschillende buurten en het uitwerken van de businesscase Plan B nascheidingsinstallatie voor verdere reductie van restafval

Verzamelen afval

Status project terugdringen bijzet: project is in uitvoering (Cure), wordt begeleid met projectmatige aanpak en bestuurlijke stuurgroep inclusief monitoringsrapportages per kwartaal. Op de hotspots zien we eerste verbeteringen wat betreft meldingen bijzet. Er dienen zich wel nieuwe overlast situaties aan. Daar kunnen we door het plan van aanpak nu sneller bij zijn en bijsturen.

Status project beperking inzamelingsfrequentie van groenafval in de maanden dec t/m feb: eerste evaluatie is uitgevoerd en teruggekoppeld aan de raad. De pilot wordt in de winter van 2021/2022 nogmaals uitgevoerd.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aandeel restafval De nagestreefde verbetering reductie restafval vergt meer tijd dan aanvankelijk gedacht. Het begrote cijfer is gebaseerd op het realiseren van Renescience. Die ontwikkeling is in 2020 stopgezet. Er is een plan B uitgewerkt. In april 2021 is de afvalstrategie voor huishoudelijk afval door de raad geactualiseerd en vastgesteld: de strategie heeft ten doel de hoeveelheid restafval binnen vier jaar terug te dringen naar ca. 33% (intensivering bronscheiding Gft, oud papier/ karton en afvalverpakking (plastic, metaal, drankverpakkingen)). Onderdeel van de strategie is het uitwerken van een businesscase voor een nascheidingsinstallatie (NSI) om de hoeveelheid restafval, en daarmee de verbrandingskosten, verder te reduceren. De businesscase is in 2021 verder uitgewerkt.	48%	40%	45%
 Behalen basiskwaliteit bijplaatsingen bij ondergrondse containers Met betrekking tot het behalen van de basiskwaliteit bijplaatsingen bij containers zien we een stijgende trend (bron Beleidsmonitor): over 2021 is het percentage ca. 80%: het effect van alle inzet op de aanpak van reductie van bijzet begint langzaam vruchten af te werpen.	75%	95%	80%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner) - De omvang van het huishoudelijk restafval per inwoner is met ca. 230 kg/inwoner hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaak is het niet doorgaan van REnescience en het feit dat de nieuwe Afvalstrategie eind april 2021 is vastgesteld. Het realiseren daarvan vergt voorbereidingen voor de uitwerking (andere inzameling) en zal vanaf 2022 tot resultaat gaan leiden (in 2022 naar verwachting ca 5% verbetering). - De totale hoeveelheid afval in kg/inwoner bedroeg in 2021 481 kg/inwoner. Dat is 5 kg/inwoner minder dan in 2020. In 2021 was de hoeveelheid afval door Corona nog steeds merkbaar: mensen waren/werkten nog steeds veel thuis waardoor extra afval ontstond. Het aandeel restafval is in 2021 ten opzichte van 2020 licht afgenomen (van 48 naar 45%).	234	200	230

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Uitvoeren plan van aanpak bijzet (2019):

Het plan van aanpak bijzet zet in op het verbeteren van het aanbiedingsgedrag, het verminderen van het aantal klachten over bijzet, en het inzetten van de bestuurlijke boete. De aanpak bijzet is in 2021 op alle fronten verder geïntensiveerd. Sinds de start van de actieve aanpak zien we, na een stijging in 2020 (Corona-effect) in 2021 een dalende trend in de stad. Sinds medio 2021 is ook de bestuursrechtelijke handhaving weer ingezet: dit was als gevolg van Corona in 2020 en deels 2021 niet mogelijk.

- Plan B: reduceren van de hoeveelheid restafval:

In april 2021 is de afvalstrategie voor huishoudelijk afval door de raad vastgesteld: de strategie heeft ten doel de hoeveelheid restafval binnen vier jaar terug te dringen met ca. 30% (intensivering bronscheiding Gft, oud papier/ karton en afvalverpakking (plastic, metaal, drankverpakkingen).

Onderdeel van de strategie is het uitwerken van de businesscase Plan B om de hoeveelheid restafval, en daarmee de verbrandingskosten, verder te reduceren. In 2021 is de beoogde businesscase voor een te realiseren nascheidingsinstallatie (NSI) in zuid Nederland met meerdere gemeenten in Noord-Brabant nader onderzocht. De beoogde locatie en juridische inbedding van de NSI is met elkaar verkend. Ook is inzichtelijk gemaakt dat een eventuele samenwerking tussen gemeenten 150.000 ton restafval per jaar, minimaal 10 jaar lang, moet inzamelen voor een initieel haalbare business case. Daarnaast wordt het Eindhovens restafval van milieustraten verwerkt in de demontagehal van Cure in gemeente Geldrop, waardoor het scheidingspercentage van grof huishoudelijk afval inmiddels is verhoogd naar meer dan 85%.

Ook is de Afvalstoffenverordening in 2021 aangepast. Daarin is een aantal quick-win maatregelen van het Raadsdossier "Doorontwikkeling afvalinzameling" van 2020 (zoals de bestuurlijke boete) en wettelijke verplichtingen (Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen van 1 juli 2020) verwerkt.

- Het monitoren van en rapporteren over de uitvoeringspraktijk van de inzameling van huishoudelijk afval in de stad:

De ontwikkeling van een integrale monitor is opgestart, gericht op maandelijkse hoeveelheid afval, bijzet, meldingen/melders, handhaving/opgelegde handhavingsbeschikkingen. Deze monitor wordt komende tijd verder aangevuld (zoals met "zachte" belevingsinformatie van inwoners).

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	26.042	26.082	26.163	-81
Baten	-27.561	-27.556	-27.807	251
Saldo	-1.519	-1.474	-1.644	170

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Opbrengst afvalstoffenheffing	-	-405	-	-405	incidenteel
Dit komt hoofdzakelijk door een hoger bedrag aan gehonoreerde verminderingen. Verminderingsheffingen hebben te maken met wijzigingen in de omvang van huishoudens gedurende het jaar (1, 2, 3 of meerpersoons huishoudens).					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Curatief clandestien vuil	-115	-	-	-115	incidenteel
Curatief illegale stort (het opruimen van grof vuil, huishoudelijk afval en bedrijfsafval zoals matrassen, vuilniszakken groenafval etc., dat buiten de normale afvalinzameling wordt achtergelaten of gedumpt) laat een tekort zien. We zien een toename van illegale stort, mogelijk het gevolg van corona (mensen meer thuis).					
Vrijval voorziening renaissance	-	64	-	64	incidenteel
Het restant van de in 2019 getroffen voorziening renaissance is in 2021 vrijgevallen, omdat bij besluit medio 2021 van het Algemeen Bestuur van Cure het negatieve eigen vermogen is verrekend met de deelnemende gemeenten. De voorziening is opgeheven bij raadsbesluit 'Reserveringen 2021', eind december 2021.					
Dekking uit voorziening afval	-	500	-	500	incidenteel
Het resultaat op de afvalexploitatie is € -582.000 (Nadeel). Dit betreft het resultaat van ontvangen baten uit afvalstoffenheffingen minus exploitatielasten van afval en de bijdragen aan Cure, en de aan afval toegerekende extracomptabele overhead. € 500.000 hiervan is gedekt door het saldo van de afvalvoorziening, waardoor de stand van deze voorziening per 31-12-2021 € 0 bedraagt. € 64.000 betreft vrijval voorziening renaissance, als ook verantwoord in dit overzicht. Het restant ad € 18.000 (0,06% van het totaal) is niet te dekken binnen de afvalexploitatie.					
Apparaatskosten taakveld	8	-	-	8	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten)					
Overig	26	92	-	118	
SALDO	-81	251	-	170	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	535	508	330	178
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	535	508	330	178

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Dit betreft een investering in betonnen buitenbakken in de openbare ruimte binnen de begroting van Eindhoven. Deze hangt qua jaarplanning en -uitvoering samen met de investering in bijbehorende binnenbakken (ondergrondse containers), die GR Cure binnen haar begroting heeft opgenomen. Bij Eindhoven was er voor € 73.000 aan het oude krediet in 2021 over, wat wordt overgeheveld naar het nieuwe krediet als ingesteld bij Begroting 2021. € 105.000 valt te verklaren door een iets lager realisatietempo van de binnenbakken bij GR Cure.

7.4 Milieubeheer

Cumulatief beheerste situatie fysieke leefomgeving

De gemeente heeft wettelijke taken om te hoog belaste situaties van bodem, geluid, luchtkwaliteit, risico's (gevaarlijke stoffen, elektromagnetische straling) te saneren en bij ruimtelijke ontwikkelingen te voldoen aan gestelde normen. In de ruimtelijke ontwikkeling van de stad beperken we opeenstapeling van milieugezondheidseffecten zo veel mogelijk.

Saneren en onderzoeken locaties

Alle activiteiten nodig om bovenstaande beoogde onderzoeken en saneringen uit te voeren zijn in gang gezet. Als gevolg van Corona is uitvoering van de saneringen geluid gedeeltelijk stilgevallen. Wel zijn voorbereidingen getroffen voor nieuwe te saneren locaties.

Verbeteren woonsituatie

Status projectopdracht visie op Eindhoven ondergrond: het project is in uitvoering genomen (enige vertraging)

Status gebiedsgericht grondwaterbeheer: het dossier is vastgesteld door de gemeenteraad.

Schone lucht akkoord: Het Bidbook ter uitwerking van het SLA is in maart 2021 vastgesteld en aangeboden aan het rijk. Er zijn 4 SPUK subsidies verkregen (à 1,4 miljoen) voor

Burgerparticipatie regionaal meetnet lucht, Houtstook, Micro-hubs en Houtstook.

Er zijn bijdragen geleverd aan veel ruimtelijke ontwikkelingsplannen zoals KnoopXL, Eindhoven NW en de Proefcasus Eindhoven Airport van Pieter van Geel. Er wordt geparticipeerd in diverse werkgroepen van het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO; werkgroepen Klimaatfonds, Leefbaarheidsfonds, Gezondheid, Geluid, Meldingen(bureau). De in 2020 aangereikte meetstrategie geluid is twee keer geagendeerd geweest in het LEO, maar nog niet tot besluitvorming gebracht.

Het project Gezond door Eindhoven-Waalre-Valkenswaard (samen met TUE en provincie) is afgerond. Middels ontwerpend onderzoek en interactieve studies naar het Daily Urban System zijn voorstellen gedaan voor een gezonde en duurzame leefomgeving rondom klimaatadaptatie, energietransitie, ontwikkeling van nieuwe mobiliteit zowel op de corridor als in de directe omgeving in aansluiting met o.a. Gennep Parken.

Gezonder Brabant: Fase 1 van het project Gezonde verstedelijking van Brabant (in samenwerking tussen PON-Teos, PosadMaxwan en TNO) is afgerond en besproken in BrabantStad RO. Het project focust op gezonde leefstijlen en dichten van de welvaartskloof, gezonde verstedelijking en vergroening. Fase 2 van het project is in uitvoering genomen.

CO2 reductie en circulaire samenleving

De ambitie vanuit het landelijke klimaatakkoord is om in 2050 een circulaire samenleving te zijn. De tussendoelstelling is om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken. Daarnaast stelt het raadsbesluit 28 april 2021 een maximum van 150 kilo restafval per inwoner in 2025. In de paragraaf duurzaamheid van deze jaarrekening is beschreven wat we als gemeente hebben gedaan en gaan doen om stappen te zetten richting een circulaire samenleving.

Uitvoeren klimaatplan

In Q2 is het plan van aanpak energiebesparingsprogramma gepresenteerd. In september is projectleider energiebesparingsprogramma (inclusief isolatieprogramma) gestart voor de uitrol hiervan. Ook zijn de energiecoaches gestart om 300 huishoudens te helpen hun energierekening te verlagen.

Op gebied van aardgasvrije wijken is vertraging opgetreden gedurende 2021 aangezien landelijk beleid en voldoende wet en regelgeving ontbreekt om de activiteiten uit te kunnen voeren tav wijkgerichte aanpak.

Eind 2021 is de Uitvoeringsagenda Klimaatplan 2022-2023 door het college vastgesteld. Daaruit blijkt dat de haalbaarheid van de doelstellingen voor 2025 en van 55% CO2-reductie in 2030 onzeker blijft. We zetten vervolgstappen en eind 2021 zijn het dossier Transitievisie Warmte en de Regionale Energie Strategie (RES) door de raad vastgesteld.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % inwoners dat zich (zeer) onveilig voelt als gevolg van gevaarlijke stoffen/straling/luchtverontreiniging Het gevoel van minstens één vorm van onveiligheidsgevoel is afgenomen van 39% in 2020 naar 33% in 2021. Overlast door vervuilde lucht is net als vorig jaar licht gedaald (van 38% in 2020 naar 37% in 2021). De onveiligheidsgevoelens door straling zijn verder afgenomen (van 13% in 2020 naar 9% in 2021).	41%	35%	33%
 % inwoners dat last heeft van minstens één vorm van geluidhinder Het % inwoners dat last heeft van minstens één vorm van geluidhinder is afgenomen van 49% in 2020 naar 47% in 2021. De overlast van wegverkeer is verder toegenomen van 32% in 2020 naar 34% in 2021.	49%	38%	47%

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 CO2-uitstoot (% t.o.v. 1990) Toelichting gerealiseerde waarde: In de paragraaf duurzaamheid van deze jaarrekening is beschreven wat we als gemeente hebben gedaan en gaan doen om de CO ₂ in de stad te reduceren. Daarnaast is toelichting op de cijfers terug te vinden in de klimaatbegroting, die jaarlijks met de financiële begroting wordt vastgesteld. Toelichting cijfers: Het doel zoals opgenomen in de klimaatverordening (2016) is om in 2030 een reductie van de uitstoot van 55% en in 2050 95% ten opzichte van 1990 te behalen. De verslaglegging gaat over het jaar 2019, omdat gegevens van 2021 nog niet bekend zijn. De totale directe CO ₂ uitstoot is afgenomen van 118% in 2018 naar 113% in 2019. De directe CO ₂ uitstoot per inwoner is afgenomen van 98% in 2018 naar 94% in 2019. Dit ligt in lijn met de begrote percentages. Alleen om de doelstellingen uit de klimaatverordening te halen, is hogere CO ₂ reductie per jaar nodig. Dit is verwerkt in de CO ₂ reductie percentages voor de komende jaren in de begroting en het klimaatplan 2021-2025.	113% (2019)	nmb (volgt uit klimaatplan 2021-2025)	nmb

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal gesaneerde en onderzochte locaties (bodem) De saneringen Strijpsestraat/Den Bult en de Tapuitstraat zijn gestart. In de hele stad zijn in 2021 84 onderzoeken en 53 saneringen uitgevoerd. Het betreffen onderzoeken en saneringen van zowel de gemeente als van derden. Vanuit de gemeente is de grote sanering in de tuinen aan de Palingstraat afgerond en is gestart met de langlopende sanering aan de Strijpsestraat/Den Bult. Daarnaast zijn de voorbereidingen van de omvangrijke saneringen aan de Eimerick nagenoeg afgerond, zodat deze in 2022 kunnen starten. In 2022 zal het aantal onderzoeken en saneringen vermoedelijk wat afnemen ten gevolge van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit wordt met name veroorzaakt, door de verandering van de vergunningen en meldingen systematiek. Er hoeft minder gemeld en vergund te worden, dus het lijkt of de aantallen af nemen. In werkelijkheid zullen de aantallen ongeveer gelijk blijven, maar daar heeft de gemeente geen zicht meer op. Op dit moment is het nog niet in te schatten hoe groot de afname zal zijn.	117	80	137
 Gesaneerde woningen A- en raillijst Als gevolg van corona zijn vrijwel alle activiteiten op het vlak van sanering wegverkeerslawaaï stilgevallen. In 2022 verwachten we een inhaalslag te kunnen realiseren. Voorbereidende werkzaamheden zijn gestart voor het aanbrengen van stil asfalt op de Leenderweg (Piuslaan-Korianderstraat), Limburglaan en Piuslaan (St. Bonifaciuslaan-Geldropseweg).	0	nmb (update bekend eind 2020)	0

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Cumulatief beheerste situatie gezonde leefomgeving:

In 2021 hebben we het volgende gedaan om milieu-emissies te beperken c.q. te beheersen:

- Vergunningen, toezicht en handhaving:

De capaciteit in relatie tot milieuvergunningen is lager geweest dan gebruikelijk vanwege corona, vertrokken medewerkers en krapte op de arbeidsmarkt. Door corona zijn controles deels administratief en deels virtueel uitgevoerd. Het volgende is gerealiseerd:

- Vergunningen: 32 vergunningen, 14 vooroverleggen, 107 meldingen, 6 milieutoetsen, 2 beoordelingen aanmeldnotitie MER.
- Toezicht: 283 integrale controles, 531 controles op deelaspecten waarvan 235 administratief, 287 hercontroles.
- Handhaving: 49 vooraankondigingen dwangsom verzonden, 10 dwangsommen opgelegd. (waaronder ACE asfaltcentrale). Meldingen: 833 meldingen, meest voorkomend geluids- en geuroverlast.

- **Lucht:**
De luchtkwaliteit is volgens landelijke richtlijnen gemonitord. Hierbij is specifiek aandacht geweest voor de Vestdijk. De meetdata van het Regionale Meetnet Lucht ten aanzien van (ultra) fijnstof en NO₂ zijn in december ontsloten. Hierna is een regionale conferentie gehouden over het bereikte resultaat en de vervolgacties voor schone lucht. Ook is het Rekenkameronderzoek luchtkwaliteit uitgevoerd en tot raadsbesluit gebracht en er is een Collegebrief opgeleverd over de impact van Corona op luchtkwaliteit (Palmesbuisjes NO₂). Daarnaast zijn diverse rapporten opgesteld, zoals Het Bidbook ter uitwerking van het Schone Lucht Akkoord en de eindrapportage Longen van de stad. In het Vonderkwartier is het project 'Samen meten aan luchtkwaliteit' opgestart. Voor het uitwerken van het in maart vastgestelde Bidbook voor het Schone Lucht Akkoord zijn vier SPUK-subsidies verkregen (á 1,4mlj) voor burgerparticipatie regionaal meetnet lucht, micro-hubs, houtstook en Challenges frisse lucht.
- **Geluid:**
De geluidsbelasting in de stad is volgens planning gemeten. Ook is de meetstrategie geluid voor de luchthaven tweemaal aan de orde gesteld in de bestuurlijke overlegtafel LEO, maar nog niet tot besluitvorming gebracht. De Regionale VerkeersMilieuKaart actueel gehouden.
- **Omgevingswet:**
Er zijn voorbereidingen getroffen op het inregelen van het instrumentarium van de Omgevingswet. Ook zijn er bijdragen geleverd aan de pilot Omgevingsplan Oud Woensel binnen De Ring, de Omgevingsverordening, en een impactanalyse naar de consequenties Omgevingswet voor de organisatie.
 - **Risico's:**
In de coalitie van gemeenten en provincies aan de Brabantroute is de positionpaper "Balans in Basisnet" opgesteld voor de lobby met het rijk. Het jaarlijkse plaatsingsplan van de providers is afgestemd ten aanzien van wijzigingen en uitbreidingen van antennes in de stad, alsmede zoeklocaties voor mogelijke uitbreidingen.
Er is een haalbaarheidsonderzoek opgestart voor "verkabeling" van de 150kV hoogspanningslijn in Eindhoven-Noord".
- **Stikstof:** Er is geparticipeerd in de Brabantse ontwikkelaanpak stikstof (BOS).
- **Gezonde verstedelijking**
Er is een module uitgewerkt 'Gezonde openbare leefruimte' ten behoeve van de digital twin Eindhoven. Tevens is er een communicatiestrategie uitgewerkt voor gezonde verstedelijking in relatie tot integrale gezondheid en is bijgedragen aan de voorbereiding en uitwerking van het raadsbesluit Integraal gezondheidsbeleid van oktober 2021.
- **Saneren en onderzoeken van te hoog belaste situaties bodem, geluid en lucht.:**
 - **Bodemsanering:** De saneringen Strijpsestraat/Den Bult en de Tapuitstraat zijn gestart. In de hele stad zijn in 2021 84 onderzoeken en 53 saneringen uitgevoerd. Het betreffen onderzoeken en saneringen van zowel de gemeente als van derden. Vanuit de gemeente is de grote sanering in de tuinen aan de Palingstraat afgerond en is gestart met de langlopende sanering aan de Strijpsestraat/Den Bult. Daarnaast zijn de voorbereidingen van de omvangrijke saneringen aan de Eimerick nagenoeg afgerond, zodat deze in 2022 kunnen starten.
 - **Geluid:** Als gevolg van corona zijn vrijwel alle activiteiten op het vlak van sanering wegverkeerslawaaï stilgevallen. Voorbereidende werkzaamheden zijn voor diverse wegen gestart voor het aanbrengen van stil asfalt.
Voor het centrum is het gebiedsgericht grondwaterbeheer vastgesteld. Hiermee ontstaat ruimte om binnen vaste kaders adaptief te kunnen omgaan met de omvangrijke grondwaterverontreinigingen. Daardoor kan optimaal worden ingezet op het benutten van bodemenergie. Met Signify zijn afspraken gemaakt over sanering van het grondwater aan de Emmasingel (uitvoering start 2022) en overname van de restvervuiling (met afkoopsom) door de gemeente. De kosten van onderzoeken naar niet gesprongen explosieven bij ruimtelijke plannen in 2020 zijn succesvol gedeclareerd (535K).
- **Verbeteren woonsituatie:**
Ten behoeve van gezonde verstedelijking hebben we in 2021 weer diverse activiteiten ontplooid: Er is gewerkt aan het Integraal gezondheidsbeleid (vastgesteld in oktober 2021) en de uitvoeringsagenda (besluitvorming Q1 2022). Het ontwerp-lab Duurzame Gezonde Leefomgeving is afgerond. Ter uitwerking van de summit Gezonder Brabant (BrabantStad) is een fundament gemaakt voor de agenda Toekomst voor gezondheid. Ook zijn er diverse nieuwe projecten opgesteld en gestart: Gemeenten Samen Gezond (meerjarige samenwerking en onderzoeksproject ter versterking en verbetering van lokale integrale aanpakken van gezondheidsbevordering in de gemeentelijke praktijk o.a. JOGG, Trippel A); de challenge

'Frisse Lucht' in wijk Het Ven; "Gezonder en gelukkiger leven" waarbij we samen met inwoners bouwen aan een gezonde leefstijl, leefomgeving, terugdringen van eenzaamheid en het project 'Healthy aging' in samenwerking met de Open Universiteit en de gemeenten Bladel en Heerlen.

Visie op de ondergrond: Er is een start gemaakt met ontwikkelen van een visie op de Eindhovense ondergrond (bouwsteen voor de Omgevingsvisie 2.0).

Terugdringen van de cumulatieve milieu-gezondheidslast in de verdichtende stad/regio: De luchtkwaliteit is (en wordt komende jaren) verder verbeterd door genomen besluiten (0-emissiezone, autoluwe verdichting). Dit blijkt ook uit gegevens van de Monitoringstool 2021. Naar verwachting zal dit worden bevestigd in de in Q1 en Q2 2022 verwachte rapportages over de meetnetten van NO2 Palmesbuisjes en het regionale meetnet (ILM 2.0 AiREAS).

Ruimtelijke plannen: er zijn bijdragen geleverd aan Knoop XL, Eindhoven NW, Proefcasus EA, Omgevingsplan (adviezen, project- en werkgroepen (lokaal en regionaal)).

• Uitwerking Duurzaamheid:

Taken en projecten op het gebied van duurzaamheid zijn integraal uitgewerkt in paragraaf 3i Duurzaamheid. Deze zijn in dit taakveld niet vermeld om dubbeling te voorkomen.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	10.564	14.905	14.847	58
Baten	-3.701	-8.196	-4.650	-3.546
Mutatie reserves (TV 0.10)	1.183	2.061	-1.572	3.633
Saldo	8.046	8.770	8.626	144

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Regionaal Zonnepanelenproject	-1.202	1.148	29	-25	incidenteel
Doordat het project is vertraagd, de aanmeldingen zijn later gekomen dan gepland, hebben we afgelopen jaren een tekort gehad op de vergoeding voor de administratiekosten. In 2021 hebben we hier een inhaalslag gemaakt en is alsnog vergoeding administratiekosten ontvangen. Hier tegenover een klein rentetekort in 2021. Per saldo is er een tekort van € 25.000.					
Projecten (geen investeringen)	1.017	-4.757	3.740	-	incidenteel
Het gaat hier met name om projecten waarbij het moment van feitelijke realisatie afwijkt van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. Dit zijn afwijkingen in de jaarschijf 2021 en leiden volgens de huidige inzichten niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Per saldo is het verschil van lasten, baten en onttrekking reserve op het jaarresultaat nihil. Het betreft hier o.a. bodem- en geluidsanering.					
Apparaatskosten taakveld	-14	-	-	-14	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten)					
Bio energiecentrale Meerhoven	-79	239	-160	-	incidenteel
De afwijkingen op de lasten zijn te verklaren door een aantal incidentele kosten in 2021 die niet waren begroot. Het gaat hier om incidentele onderhoudskosten én de noodzakelijke (eenmalige) aankoop van stikstofrechten voor het verkrijgen van een stikstofvergunning (WNB vergunning). Ook op de baten is er sprake van afwijkingen. De SDE subsidie (Subsidie Duurzame Energie) valt dit jaar lager uit dan begroot. Als gevolg van de stijgende energieprijzen heeft subsidieverlener een negatieve correctie op de SDE subsidie gemeld. De verwachte negatieve correctie (€ 215.000), is meegenomen in het resultaat. De correctie op de SDE subsidie wordt goedgegemaakt door de verkoop van de geproduceerde elektriciteit en de gestegen tarieven hiervan (€ 466.000). Het (extra) resultaat (€ 160.000) wordt gestort in de egalisatiereserve transitievisie warmte.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Planmatig onderhoud Bio energiecentrale Meerhoven	124	-	-124	-	incidenteel
Gebleden is dat een aantal beoogde onderhoudsactiviteiten zonder risico's doorgeschoven konden worden. Dit heeft geresulteerd in een voordeel op het planmatig onderhoud. Het incidentiele voordeel wordt gestort in de reserve (t.b.v. Planmatig Meerjarig Onderhoud bio energiecentrale Meerhoven) en is daarmee bedoeld voor de bekostiging van het in 2021 uitgestelde onderhoud.					
VTH-taken Milieu Odzob	193	-	-	193	incidenteel
Corona is nog steeds van invloed geweest op het werk dat GR Odzob voor de gemeente Eindhoven heeft kunnen verrichten. Dit uit zich in een onderbesteding van de werkopdracht 2021.					
Gebiedsgericht grondwaterbeheer	-	-150	150	-	incidenteel
Betreft een geraamde bate die in 2021 nog niet is ontvangen, waardoor de begrote storting in de reserve gebiedsgericht grondwaterbeheer is teruggedraaid. De verwachting is dat in 2022 deze bate alsnog zal binnenkomen.					
Plaagdierenbestrijding	119	-	-	119	incidenteel
Omdat de overlast van de eikenprocessierups minder was dan voorgaande jaren is niet het volledige budget benut.					
Overig	-100	-26	-2	-128	
SALDO	58	-3.546	3.633	145	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	534	951	675	276
Bijdrage derden	-394	-312	-633	321
Saldo	140	639	42	597

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Duurzaamheid

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen alleen investeringen op het gebied van Duurzaamheid. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiele) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering. De afwijkingen zijn o.a. te zien op de kredieten 't Ven infra (€ 512.000 V) en Biomassa Meerhoven (€ 85.000 V).

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

We voeren de gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging uit: begraafplaatsen en crematoria, lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden), baten voor begraafplaatsrechten en afkoopsommen grafrechten.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Bestaand beleid:

Continuering van het bestaande beleid en de bestaande werkwijze.

Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
 Lasten	844	843	894	-51
Baten	-648	-648	-706	58
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	0	0	0
Saldo	196	195	189	6

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 7 Volksgezondheid en milieu zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	2019	161	161	215
Prestatie 2021: - De omvang van het huishoudelijk restafval per inwoner is met ca. 230 kg/inwoner hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaak is het niet doorgaan van RENescience en het feit dat de nieuwe Afvalstrategie eind april 2021 is vastgesteld. Het realiseren daarvan vergt voorbereidingen voor de uitwerking (andere inzameling) en zal vanaf 2022 tot resultaat gaan leiden (in 2022 naar verwachting ca 5% verbetering). - De totale hoeveelheid afval in kg/inwoner bedroeg in 2021 481 kg/inwoner. Dat is 5 kg/inwoner minder dan in 2020. In 2021 is de hoeveelheid afval door Corona nog steeds merkbaar: mensen waren/werkten nog steeds veel thuis waardoor extra afval ontstond. De in april 2021 door de raad vastgestelde strategie gescheiden inzameling huishoudelijk afval beoogt een reductie te bereiken in 2025 tot 150 kg restafval per inwoner.				
Hernieuwbare elektriciteit (%)	2019	20,1%	20,0%	5,5%
Het percentage hernieuwbare energie is gestegen van ca. 200.000 (5,5% in 2019) naar 361.000 zonnepanelen in 2020 (9,9%). Voor meer informatie zie klimaatbegroting 2022 (https://eindhoven.begroting-2022.nl/assets/docs/klimaatbegroting.pdf)				

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 7 Volksgezondheid en milieu zijn dat de volgende:

Taakveld 7.1: GR GGD Brabant Zuidoost

De GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publiekrechtelijke gezondheidszorg (PG) en de ambulance zorg (AZ). De GGD Brabant Zuidoost vervult daartoe de volgende kerntaken:

- Infectieziektenbestrijding;
- medische milieukunde;
- toezichthoudende taken (o.a. kinderopvang, WMO);
- jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar;
- onderzoek en beleidsadviesing;
- gezondheidsbevordering;
- ambulancezorg.

Taakveld 7.3: GR Centrum Uitvoering reinigingstaken Eindhoven en omgeving (CURE)

Cure behartigt de belangen van en de samenwerking tussen Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard voor het beheer van huishoudelijke afvalstoffen en daarmee samenhangende taken. Dit, in lijn met de Wet milieubeheer en het door de overheid gevoerde afvalstoffenbeleid.

Cure doet dit door de focus te leggen op 4 kernwaarden, zijnde 100% hergebruik van de huishoudelijke afvalstromen, het optimaliseren van het serviceniveau voor de burgers, het beheersen en optimaliseren van de kosten en de inzet van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Hierdoor kan het product afval verder ontwikkeld worden tot nieuwe grondstoffen en kan onder andere de werkgelegenheid en de circulaire regionale economie worden gestimuleerd.

Taakveld 7.4: Eindhoven Airport N.V.

Samenwerkingsverband met de provincie Noord-Brabant en Schiphol Nederland BV voor de exploitatie van voorzieningen ten behoeve van de burgerluchtvaart op het militaire luchtvaartterrein Eindhoven.

Coalitieakkoord 2018 zegt hierover: Duurzaamheid, klimaat, geluidsoverlast. Luchtkwaliteit, gezondheid en parkeerproblematiek zijn randvoorwaarden in de discussie over de toekomst van Eindhoven Airport. Wij hechten aan een zorgvuldig proces waar alle stakeholders in worden betrokken. Wij verwachten een goede en

gelijkwaardige dialoog met Eindhoven Airport en het Rijk. Daarbij is de gebiedsontwikkeling rondom het vliegveld ook onderwerp van gesprek.

Taakveld 7.4: GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB voert ten behoeve van de deelnemers taken uit op het gebied van het omgevingsrecht. Als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur levert de Odzob een bijdrage aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De opdrachtportefeuille van de ODZOB is voor circa 30% landelijk opgelegd als verplichte basistaak, de rest van de taken zijn verzoektaken. En door de deelnemers ingebrachte budgetten voor collectieve taken en intensivering van taken.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

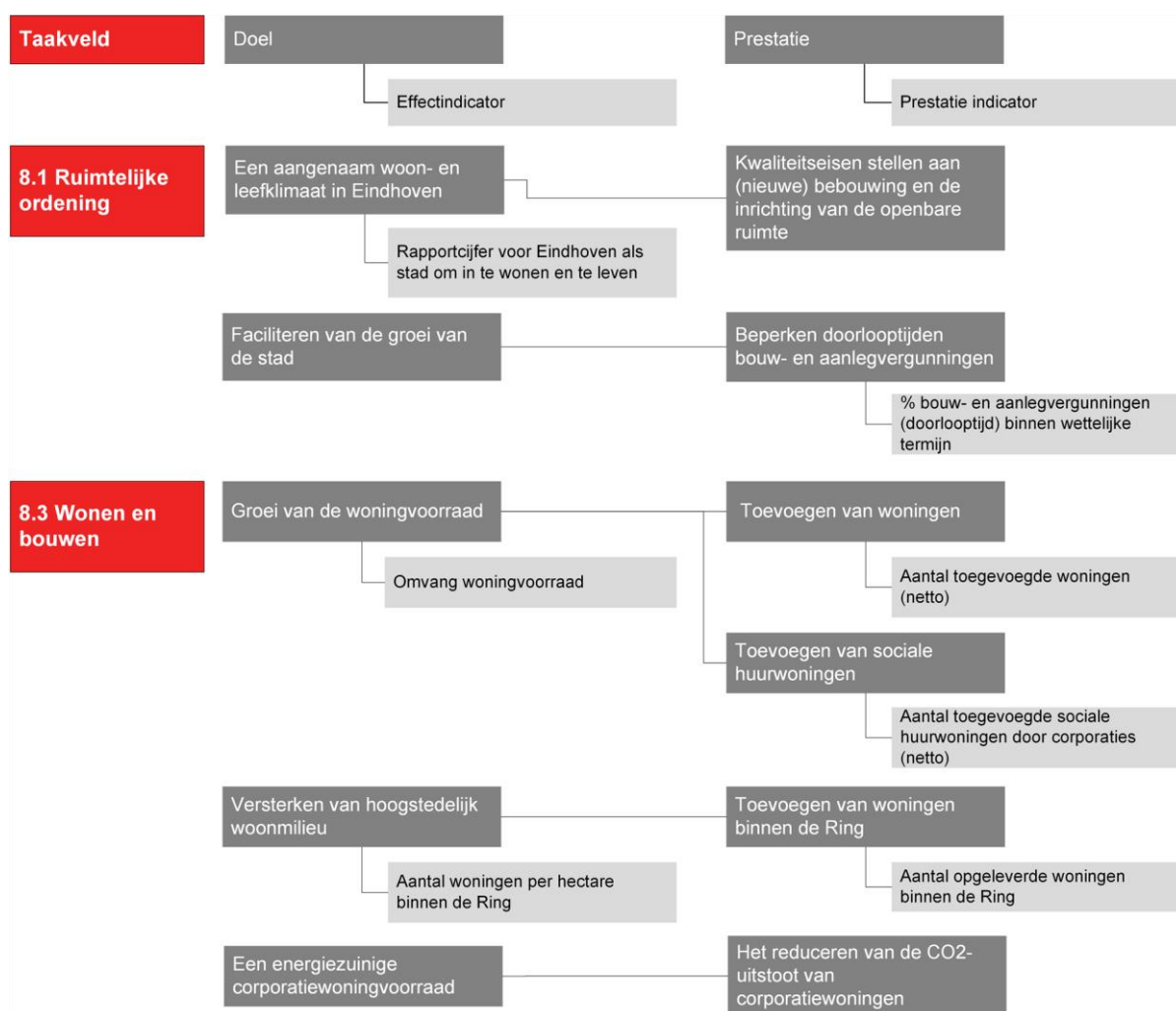
Dit programma omvat drie taakvelden die we in één thema hebben ondergebracht.

Tot taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening. Taakveld 8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) heeft betrekking op bouwgrondexploitaties zoals verwerving, bouw- en woonrijp maken en verkoop van gronden. Grond zetten we als instrument in om doelstellingen van de andere programma's te bereiken. Taakveld 8.3 Wonen en bouwen is gericht op gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening.

- 8.1 Ruimtelijke Ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

Op basis van het MIRT-onderzoek heeft het Stedelijk Gebied Eindhoven het visie deel uit het Verstedelijkingsakkoord vastgesteld. Hiermee is voor Eindhoven de basis gelegd onder concrete afspraken met Rijk en Provincie voor de bouw van 40.000 nieuwe woningen met bijbehorende maatregelen op het gebied van mobiliteit, groen/water en duurzaamheid. Daarnaast hebben we gewerkt aan samenhangende integrale gebiedsontwikkelingen, zoals Spoorzone (Strijp S en Emmasingelkwadrant), Internationale Knoop XL, Winkelcentrum Woensel en BIC en hebben we initiatieven uit de stad gefaciliteerd. Ten behoeve van de blijvend grote vraag naar woningen zijn er in 2021 veel acties ingezet om de woningproductie te verhogen, op deze acties gaan we in taakveld 8.3 nader in. De woningbouwproductie vertoont momenteel wel een stijgende trend richting de komende jaren, maar is nog onvoldoende ten opzichte van de doelen die zijn gesteld. De acties die de afgelopen jaren zijn ingezet zullen pas in de komende jaren echt effect gaan sorteren.

8.1 Ruimtelijke ordening

Een aangenaam woon- en leefklimaat in Eindhoven.

Eindhoven zet in op groei van de stad. Om deze groei te realiseren is een aantrekkelijke stad voor huidige en toekomstige inwoners en werknemers belangrijk. Het gaat dan bijvoorbeeld om een aantrekkelijke openbare ruimte, veel groen, een divers woningaanbod en een scala aan recreatieve voorzieningen (sport/recreatie, onderwijs, detailhandel, cultuur/evenementen etc.).

Kwaliteitseisen stellen aan (nieuwe) bebouwing en de inrichting van de openbare ruimte

Kwaliteit heeft ook in 2021 de continue aandacht gehad bij het Intakeloket, via de inbreng van stedenbouwkundigen in de projectteams en via de toetsing door de CRK

Faciliteren van de groei van de stad

Onze ambitie om als stad te groeien betekent ook dat er veel initiatieven voor nieuwbouw, verbouw of transformatie van bestaande gebouwen bij de gemeente worden ingediend. Om deze bouwopgave mogelijk te maken zetten we het hele scala van planologische instrumenten in zoals planwijzigingen, vergunningverlening en ontheffingen.

Beperken doorlooptijden bouw- en aanlegvergunningen

Het doel is om 99% van de vergunningen te verlenen binnen de wettelijke termijn. Ondanks de grote drukte bij het vergunningenloket en de in verhouding beperkte capaciteit, is het gelukt om ook dit jaar dit percentage te behalen.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Rapportcijfer voor Eindhoven als stad om in te wonen en te leven Per abuis is deze vraag niet opgenomen in de Inwonersenquete 2021. Daarom is er geen cijfer over 2021 bekend. De vraag wordt in de Inwonersenquete 2022 weer opgenomen.	7.3	7.5	onbekend
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 % bouw- en aanlegvergunningen (doorlooptijd) binnen wettelijke termijn Het doel is om 99% van de vergunningen te verlenen binnen de wettelijke termijn. Ondanks drukte en beperkte capaciteit is dat gelukt.	99%	99%	99%

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Doorontwikkeling van de Omgevingsvisie en voorbereiding van het Omgevingsplan:
 In 2021 hebben de raad en het college conform planning een aantal voor de Omgevingswet relevante besluiten genomen: uitgangspunten voor nieuwe legestarieven, participatiebeleid Omgevingswet, een nieuwe verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Bindend adviesrecht raad, en een plan van aanpak voor de transitie Omgevingsplan. Verder is software opgeleverd voor het opstellen en wijzigen van het omgevingsplan en wordt er gewerkt aan de implementatie van een nieuw ICT systeem voor vergunningverlening en toezicht en handhaving. Deze implementatie loopt nog door in 2022. De nieuwe processen zijn grotendeels uitgewerkt, we zitten nu in de fase van keuzes maken en implementatie stappen zetten
- Verdere actualisering en digitale ontsluiting van bestemmingsplannen:
 In 2021 hebben we 28 bestemmingsplannen in procedure gebracht waarvan 6 actualisatieplannen (conserverend) en 22 nieuwe of gewijzigde plannen (ontwikkelingsgericht). In 2022 hoeven we nog slechts 4 bestemmingsplannen te actualiseren.
- Planvorming voor stedelijke verdichting en veraangenaming binnen de Ring:
 Op basis van o.a. het Ontwikkelperspectief centrum, de Verdichtingsvisie Binnenstad en de Ontwikkelvisie Fellenoord is verder gewerkt aan planvorming voor stedelijke verdichting en veraangenaming binnen de Ring. Te denken valt aan District-E, Lichthoven, VDMA, Schellens en de herinrichting van het rode steentjes gebied.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	13.815	15.500	14.730	770
Baten	-4.338	-8.772	-7.728	-1.044
Mutatie reserves (TV 0.10)	-823	2.230	1.639	591
Saldo	8.654	8.958	8.640	318

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Voorziening verliesgevende facilitaire projecten	-304	176	-	-128	incidenteel
Voor negatieve facilitaire exploitaties wordt een voorziening gevormd, die jaarlijks bij de jaarrekening aan de hand van de herijking MPG wordt geactualiseerd. Dit jaar was er per saldo een storting nodig in de voorziening. Enkele projecten laten een negatievere prognose van het eindresultaat zien, waardoor een storting in de voorziening nodig was. O.a. voor Philips Lighting en Zwaanstraat-Strijp R. Voor o.a. BIC en Tongelresestraat wordt het geprognosticeerde resultaat positiever en kon een gedeelte van de voorziening vrijvallen. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf grondbeleid.					
Facilitaire exploitaties	-86	86	-	-	incidenteel
De facilitaire exploitaties hebben veelal een meerjarig karakter. De lasten en baten per jaar worden in het taakveld binnen het programma grond verwerkt. Het jaarsaldo wordt geboekt naar de balans zodat er voor lopende projecten geen resultaat op het taakveld is. Zie voor de toelichting op de uitvoering van de lopende projecten de paragraaf grondbeleid.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Ontvangen bijdragen Bovenwijkse voorzieningen	-	2.774	-2.774	-	incidenteel
In 2019 is kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen ingevoerd. Hierbij wordt bij private initiatiefnemers van nieuw te ontwikkelen vastgoed bij het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan een vaste bijdrage voor BOVO in rekening gebracht. In 2021 heeft dit geresulteerd in een totaal bijdrage van nagenoeg € 2,8 miljoen welke conform besluit is gestort in de reserve BOVO.					
Resultaat afsluiten facilitaire projecten	317	-	-	317	incidenteel
In 2021 zijn er diverse facilitaire projecten afgesloten. Dit heeft geleid tot een positief resultaat.					
Gronddepot	-15	-131	-	-146	incidenteel
Als een gevolg van corona zijn projecten vertraagd en is er minder grond afgevoerd naar het depot dan verwacht, wat lagere opbrengsten tot gevolg heeft. Daarnaast is het gronddepot verplaatst en heeft er een eindafrekening over 2020 plaatsgevonden wat aanvullende kosten tot gevolg heeft.					
Projecten (geen investeringen)	543	-3.908	3.365	-	incidenteel
Bij de projecten kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling. De afwijkingen worden met name veroorzaakt door fasering in het Groene Raamwerk.					
Apparaatskosten	97	-	-	97	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten).					
Overig	218	-41	-	177	incidenteel
SALDO	770	-1.044	591	317	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringen x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	21.008	19.810	14.942	4.868
Bijdrage derden	-21.169	-29.450	-16.779	-12.672
Saldo	-161	-9.641	-1.837	-7.804

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringen ruimtelijke ordening:

Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteert niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen (zijn reeds aanbesteed). Deze afwijking wordt geheel veroorzaakt door de wegenstructuur Brainport park.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De gebiedsontwikkeling in de stad krijgt mede vorm via projecten op basis van grondexploitaties. De grondexploitaties en private ontwikkelingen zijn ondersteunend aan vooral de programma's Wonen, Economie (Kantoren en bedrijventerreinen) en maatschappelijke functies (zoals Onderwijs, Cultuur en Sport). In de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks grondexploitatieprojecten geprogrammeerd en geprioriteerd. Daarnaast faciliteren we private ontwikkelingen via (zogenoemde 'anterieure') overeenkomsten, waarbij we door kostenverhaal actief en projectmatig meewerken aan initiatieven van derden op hun eigen grond. Dit gebeurt vooral daar waar maatschappelijke meerwaarde te realiseren is.

De krapte op de Eindhovense woningmarkt blijft. De coronacrisis heeft geen remmend effect op het aantal verkopen en de woningprijzen. Uit de kwartaalrapportages van Van Santvoort Makelaars blijkt dat de verkoopprijzen in het 3e kwartaal 2021 zijn gestegen naar gemiddeld € 404.945, 20% hoger dan in dezelfde periode in 2020. De krapte-indicator, die aangeeft hoeveel keuze een woningzoekende heeft, is in een gezonde woningmarkt tussen de 5 en 6. In Eindhoven staat die momenteel onder de 1. Dit geeft aan hoe krap de

woningmarkt op dit moment is. Dit komt onder andere tot uiting in het percentage kopers dat de vraagprijs overbiedt. Meer dan 75% van het aantal verkochte woningen gaat weg voor een bedrag (ver) boven de vraagprijs. Het gaat in sommige gevallen zelfs over +10%. Voor veel woningzoekenden is het daardoor erg lastig om een betaalbare woning te bemachtigen.

We signaleren dat in de huidige vraag naar bedrijfslocaties blijft doorgroeien. De vraag naar HTSM en toeleverende industrie stijgt met meer dan 10% per jaar. Bouw- en bouwgerelateerd, maar ook groothandel & E-commerce blijven flink doorgroeien. De coronacrisis lijkt daar vooralsnog geen invloed op te hebben.

Voor de kantorenmarkt zien we dat de gevolgen van de coronacrisis voor een belangrijk deel nog ongewis zijn. Voor de korte termijn is de verwachting dat de vraag / aanbod-verhouding nog niet of nauwelijks zal verbeteren. Ondernemers maken nog steeds een pas op de plaats en stellen hun huisvestingsbeslissing uit. Voor de periode daarna is de verwachting dat er een andere manier van werken gaat ontstaan. In de toekomst zal in grotere mate vanuit huis worden gewerkt waardoor de bezetting van kantoorgebouwen afneemt. Daardoor kunnen bedrijven ervoor kiezen om in de toekomst minder meters kantoorruimte te huren.

De opgave om woningen, bedrijven en kantoren toe te voegen wordt steeds complexer. Er is geen ruimte meer voor grootschalige uitbreidingslocaties, dus zal de opgave door middel van verdichting in de bestaande stad moeten worden gerealiseerd. Dit zorgt voor meer complexiteit in projecten waardoor we worden geconfronteerd met langere doorlooptijden, meer kosten en risico's.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties en private ontwikkelingen zijn deze ontwikkelingen doorgevoerd. Uitgangspunt blijft echter dat we kosten, opbrengsten en te hanteren parameters realistisch inschatten in het kader van het voorzichtigheidsbeginsel. Voor 2021 betekent dit dat conform BBV-regelgeving circa € 6,7 miljoen winst uit de exploitaties is genomen. In 2021 hebben we meer opbrengsten dan kosten gerealiseerd. Na verrekening van de winstneming zorgt dit voor een afname van de boekwaarde van € 94,5 miljoen eind 2020 tot € 74,3 miljoen eind 2021.

Gezien de goed functionerende economie en het verwachte positieve resultaat kunnen we spreken van een nog resterende zeer courante voorraad. Om aan de stijgende vraag te kunnen voldoen, en hiervoor de juiste woningen en werklocaties te kunnen bieden, blijft het noodzakelijk om grondposities in voorraad te hebben en deze tot ontwikkeling te brengen.

De benodigde weerstandscapaciteit voor risico's in de huidige projectenportefeuille stijgt van € 16,7 miljoen naar € 20,7 miljoen.

Voor een toelichting op de ontwikkelingen in de portefeuille, de projecten en risico's verwijzen we naar paragraaf G Grondbeleid.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	95.529	66.827	42.925	23.902
Baten	-92.927	-64.009	-45.336	-18.673
Mutatie reserves (TV 0.10)	398	-52	4.936	-4.988
Saldo	3.000	2.766	2.525	241

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Grondexploitaties niet-bedrijven terreinen	25.015	-25.015	-	-	incidenteel
De grondexploitaties hebben een meerjarig karakter. De lasten en baten per jaar worden in het taakveld binnen het programma grond verwerkt. Het jaarsaldo wordt geboekt naar de balans zodat er voor lopende projecten geen resultaat op het taakveld is. Zie voor een toelichting op de ontwikkelingen in de lopende projecten de paragraaf grondbeleid.					
Voorziening nadelige grondexploitaties	-234	337	-	103	incidenteel
Voor negatieve (grond)exploitaties wordt een voorziening gevormd, die jaarlijks aan de hand van de herijking MPG wordt geactualiseerd. De					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
voorziening wordt bij het afsluiten van deze negatieve (grond)exploitaties vervolgens ingezet ter compensatie van het verlies. In de voorziening kon dit jaar per saldo een bedrag van € 0,1 miljoen vrijvallen. Oa doordat project Emmasingel Lichttoren positiever wordt geprognostiseerd. De projecten NRE-terrein en Woonwagenlocaties laten een negatievere prognose van het resultaat zien waardoor voor deze projecten per saldo een storting nodig was. Zie voor een nadere toelichting paragraaf grondbeleid.					
Resultaat projecten niet bedrijventerreinen	-1.665	6.311	-4.669	-23	incidenteel
Dit betreft het resultaat van grondexploitaties als gevolg van het afsluiten van projecten en het tussentijds nemen van winst conform BBV-voorschriften. Via tussentijdse winstneming is in 2021 voor projecten niet bedrijventerreinen per saldo € 4,79 miljoen aan resultaat gerealiseerd. Conform besluitvorming is van het gerealiseerde resultaat een storting gedaan van € 1,89 miljoen in de reserve bovenwijks en € 2,78 miljoen in de reserve strategische investeringen. Daarnaast is project Marienhage in 2021 met een negatief resultaat van € 1,67 miljoen afgesloten. Hiertegenover stond een vrijval uit de voorziening verliesgevendende grondexploitaties die in eerdere jaren hiervoor is gevormd.					
Incidentele projectkosten	169	12	-	181	incidenteel
Dit betreft de kosten voor de gronden in voorraad en projecten die nog niet in uitvoering zijn. De grootste verschillen zijn: - Het jaarlijks budget dat beschikbaar is om kosten af te boeken voor projecten die niet in uitvoering kunnen worden genomen, is in 2021 in niet volledig aangesproken. - Een niet geraamde vrijval uit de voorziening waardevermindering voorraad gronden door een iets hogere inschatting van de marktwaaarde van 1 object.					
Overig beheerresultaat	310	-227	-	83	incidenteel
In het overig beheerresultaat worden de baten en lasten verwerkt die niet gekoppeld zijn aan de actieve- en niet actieve voorraad gronden. De grootste verschillen zijn: - Beheer onbebouwde eigendommen: Hier is een nadeel ontstaan van € 52.000 als gevolg van lagere huuropbrengsten. - Beheer bebouwde eigendommen: De gemeente houdt panden tijdelijk in beheer om deze op een later moment op te nemen in een grondexploitatie. In de begroting is voor dit tijdelijk beheer structureel een standaard budget geraamd voor oa onderhoud en huurinkomsten. In 2021 is onder andere door overboeking van diverse panden naar een grondexploitatie per saldo een nadeel ontstaan van € 30.000 (oa door wegvallende huurinkomsten). Daarnaast is in het budget ruimte voor incidentele uitgaven. Binnen deze incidentele uitgaven is een voordeel ontstaan van € 84.000. Dit in verband met temporisering van geplande onderhoudswerkzaamheden in 2021. - Zakelijke lasten: Als gevolg van hogere OZB-tarieven en waterschapslasten is een nadeel op zakelijke lasten ontstaan van € 71.000. - Incidentele grondverkoop: In 2021 hebben er diverse incidentele grondverkoop plaatsgevonden. Oa de verkoop van een stuk grond na beëindiging van het huurcontract en diverse garageboxen. Incidentele grondverkoop zijn slechts beperkt te ramen (alleen incidentele grondverkoop als onderdeel van een facilitair project worden geraamd) waardoor de grondverkoop leiden tot een incidenteel voordeel (€ 111.000) Hiertegenover staat een incidenteel nadeel (€ 36.000) in verband met de benodigde desinvestering van de boekwaarde van deze gronden en een structureel nadeel bij taakveld 2.1 (€ 12.000) als gevolg van het vervallen van de erfpachtinkomsten. - Op het onderdeel inhuur deskundigen is door lagere advieskosten en minder inhuur een voordeel ontstaan van € 52.000.					
Projecten maatschappelijk nut	285		-285	-	incidenteel
De ontwikkeling van Buurtschap Te Veld om de tijdelijke verhuur van betaalbare woningen mogelijk te maken, heeft in 2021 iets vertraging opgelopen. Hierdoor zijn er dit jaar iets minder woningen gerealiseerd. Een gedeelte van de uitgaven die in 2021 geraamd stonden, verschuiven hiermee naar 2022.					
Overig	22	-91	-34	-103	
SALDO	23.902	-18.673	-4.988	241	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	12.674	18.158	1.892	16.266
Bijdrage derden	0	-35	-137	102
Saldo	12.674	18.123	1.755	16.367

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Er zijn in 2021 slechts in beperkte mate strategische aankopen grond verworven. Dit leidt tot een afwijking van € 16,1 miljoen. Daarnaast beperkte andere afwijkingen van € 0,2 miljoen op investeringen vastgoed en voorbereidingskosten grond.

8.3 Wonen en bouwen

Groei van de woningvoorraad

De vraag naar woningen blijft onverminderd groot. De gemeente Eindhoven zet daarom in op verder versnelling van de woningbouwproductie. In 2021 zijn hiervoor in het kader van het versnellingsplan veel acties in gang gezet. Zo is de capaciteit van de gemeente uitgebreid met een dedicated team dat zich richt op het versnellen van met name de productie van corporatiewoningen op basis van een focuslijst die samen met de corporaties in het kader van de prestatie-afspraken is opgezet. Ook is de gemeente actief op zoek gegaan naar locaties waar snel tijdelijke woningen kunnen worden toegevoegd, in 2022 worden deze locaties geconcretiseerd. Verder werken we aan het verbeteren van de samenwerking met corporaties via de gezamenlijke investeringsagenda waarbinnen we mogelijk knelpunten in de woningbouwproductie bespreken en snel proberen op te lossen. Daarnaast is er een structureel overleg gestart met marktpartijen om te komen tot betere afstemming en samenwerking. Ook is gewerkt aan het verbeteren van de monitoren van de woningbouwproductie, waardoor we beter kunnen sturen. Ten behoeve van die betere sturen is de formatie ook uitgebreid met een woningbouwregisseur. Daarnaast wordt in regionaal verband ook gewerkt aan de versnelling. Zo is er in 2021 een regionaal versnellingsplan opgesteld op basis waarvan regionale versnellingsprojecten zijn benoemd, die door inzet van een regionale flexpool zullen worden versneld. In 2021 zijn in regionaal verband succesvolle aanvragen uit woningbouwimpulsmiddelen gedaan (voor Eindhoven meer dan 30 miljoen euro), waarmee de woningbouwproductie in de komende jaren verder kan worden versneld. In regionaal verband is ook verder gewerkt aan de pilot standaard sociale huurwoningen om sneller en goedkoper sociale huurwoningen te kunnen bouwen. Deze hebben echter nog niet geleid tot het bereiken van de doelstelling voor dit jaar.

Toevoegen van woningen

De woningproductie blijft ook in 2021 achter op de doelstelling. Ondanks de inzet op versnelling zien we nog een te groot gat tussen de doelstelling en het gerealiseerde aantal woningen. In de afgelopen jaren is te veel woningproductie in de planning doorgeschoven. Een van de oorzaken is planningsoptimisme. Vaak zijn wij en ook marktpartijen geneigd om een planning rooskleuriger in te zien dan realistisch is. Door betere sturing op de woningproductie middels een betere woningbouwmonitor en de inzet van de woningbouwregisseur blijken we in staat de lucht uit de planningen te halen, waardoor we scherper kunnen sturen op de voortgang. Verder zijn legio redenen waarom woningbouwprojecten vertragen. Dit ligt vaak ook in de ruimtelijke procedure, met name de inspraakprocedures kunnen veel tijd vergen, zeker als dit uitmondt in een bezwaar- en beroepsprocedure. Zo is er een wachtlijst bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Overigens heeft het Rijk wel toegezegd om hier extra capaciteit op in te zetten. In het voortraject zorgen discussie over programma, kwaliteit of inpassingen ook regelmatig tot vertraging. Door duidelijker afspraken over tijdige escalatie boeken we hier wel voortgang. Verder hebben we in 2021 verder gewerkt aan verbetering van het interne planproces, zoals de instelling van een dedicated team gekoppeld aan de intake (tira).

Toevoegen van sociale huurwoningen

In 2021 zijn er 425 corporatiewoningen opgeleverd. In de prestatie-afspraken hadden we 431 woningen afgesproken. Het aantal is daarom niet gerealiseerd, maar het scheelt niet veel. Overigens werken gemeente en corporaties nauw samen in de gezamenlijk investeringsagenda om de productie de komende jaren sterker op te voeren. Insteek is om in het kader van de nieuwe prestatie-afspraken deze samenwerking nog verder te versterken. Een resultaat van deze samenwerking is het opstellen van een focuslijst van projecten van woningcorporaties waarvoor een dedicated team is ingezet uit extra middelen die hiervoor door de raad beschikbaar zijn gesteld.

Versterken van hoogstedelijk woonmilieu

Een hoogstedelijk woonmilieu is een belangrijke vestigingsplaatsfactor voor expats en (internationale) ondernemingen. Dit is een aanvulling op de bestaande groenstedelijke woonmilieus aan de randen van de stad en de regio.

Toevoegen van woningen binnen de Ring

In 2021 zijn 1.139 woningen gerealiseerd, dat zijn er minder dan de begrote 1.500. De productie in de binnenstad loopt net als de woningbouwproductie voor de stad als geheel achter op schema. De acties die het college inzet voor de versnelling van de woningbouwproductie als geheel zijn ook gericht op verhogen van de productie binnen de ring.

Een energiezuinige corporatiewoningvoorraad

We streven naar een energiezuinige woningvoorraad. Het duurzamer verwarmen van de woningvoorraad van de corporaties levert een belangrijke bijdrage aan de volledige CO₂-uitstoot van Eindhoven. Het reduceren van deze uitstoot draagt bij aan de gemeentelijke klimaatdoelstelling en aan het beperken van woonlasten.

Het reduceren van de CO₂-uitstoot van corporatiewoningen

Er zijn hierover geen actuele gegevens beschikbaar.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Omvang woningvoorraad De woningvoorraad is minder toegenomen dan gehoopt. Hiervoor bestaand diverse redenen waaronder planningsoptimisme en complexe ruimtelijke procedures.	112.965	115.000	114.503
 Aantal woningen per hectare binnen de Ring Het aantal woningen per hectare binnen de Ring is conform begroting gerealiseerd.	31,8	32,5	32,6
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal toegevoegde woningen (netto) Het aantal toegevoegde woningen blijft achter ten opzichte van de begroting. Dit heeft diverse oorzaken waaronder complexe ruimtelijke procedures. Door betere sturing op de woningproductie middels een betere woningbouwmonitor en de inzet van de woningbouwregisseur blijken we in staat de lucht uit de planningen te halen, waardoor we scherper kunnen sturen op de voortgang	1.540	2.500-3.000	1.538
 Aantal toegevoegde sociale huurwoningen door corporaties (netto) Het beoogde aantal is net niet gehaald. Er is een focuslijst van projecten van woningcorporaties opgesteld waarvoor een dedicated team is ingezet uit extra middelen die hiervoor door de raad beschikbaar zijn gesteld om de achterstand in te lopen.	475	467	425

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Aantal opgeleverde woningen binnen de Ring De productie in de binnenstad loopt net als de woningbouwproductie voor de stad als geheel achter op schema. De acties die het college inzet voor de versnelling van de woningbouwproductie als geheel zijn ook gericht op verhogen van de productie binnen de Ring	723	1.500	1.139

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Op peil houden woningbouwproductie:
In 2021 hebben we vol ingezet op het versnellen van de woningbouwproductie.
- Vergroten plannen sociale huurwoningen / inclusief bouwen:
We hebben in 2021 ingezet op inclusief bouwen. Het betaalbaarder maken van het woningaanbod door een voldoende hoeveelheid sociale en betaalbare woningen in de nieuwbouwplannen op te nemen, prestatieafspraken te maken met de woningcorporaties en de prijs ontwikkeling in de vrije sector te beperken door onder meer de opkoopbescherming.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	12.759	13.793	17.376	-3.583
Baten	-10.238	-10.643	-12.990	2.347
Mutatie reserves (TV 0.10)	-182	-941	-1.101	160
Saldo	2.339	2.209	3.285	-1.076

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed	591	-648	57	-	incidenteel
Met het programma Slim Verduurzamen Vastgoed (SVV) wordt niet alleen ons eigen vastgoed verduurzaamd (en daarmee invulling te geven aan onze voorbeeldrol en wettelijke verplichtingen), maar fungeert nadrukkelijk ook als 'aanjager' in de stad om zo de schaa sprong voor het verduurzamen een impuls te geven. Het resultaat voor de verduurzaming wordt via de reserve CO2 geëgaliseerd (en gebruikt als revolving fund), conform raadsbesluit 2019 en 2021. Op de webpagina SVV zijn 5 concrete voorbeelden voor verduurzaming opgenomen en een infographic.					
Huisuitzettingen	212	-175	-	37	incidenteel
Er is sprake van minder huisuitzettingen. We voeren samen met de woningbouwcorporatie een actief beleid om huisuitzettingen te voorkomen, met positief resultaat.					
Energielasten	260	-	-	260	incidenteel
Voor de energielasten van de leegstaande panden (in eigendom van de gemeente), is in de begroting op dit taakveld structureel een vast budget geraamd van € 303.000. Deze leegstaande panden zitten in de begroting echter verdeeld over de verschillende taakvelden (o.a. taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden en 4.2 Onderwijshuisvesting). Abusievelijk is het budget niet verdeeld naar waar de werkelijke lasten zijn geboekt. Hierdoor wordt op dit taakveld een positieve afwijking van € 260.000 verantwoord.					
Taakstelling verkopen	-171	-84	-	-255	incidenteel
Het verkopen van panden kent een eigen dynamiek waardoor panden soms eerder of later verkocht worden dan verwacht. De verkoop van panden houdt hierdoor geen gelijke pas met begrotingsjaren. Dit heeft er in 2021 toe geleid dat het niet gelukt is om de 'sub' taakstelling 2021 van € 750.000 te realiseren. Het saldo van de verkoopopbrengsten en de hieraan gekoppelde kosten zijn € 255.000 lager dan begroot.					
Vrijval voorziening duurzame waardevermindering Gennepeweg 169 en 142	-	170	-	170	incidenteel
Vanwege een voorgenomen bestemmingswijziging en een lagere marktwaarde dan boekwaarde was er een voorziening gevormd voor de panden aan de Gennepeweg 169 en 142. Inmiddels worden deze panden weer duurzaam geëxploiteerd, waardoor de voorziening conform de BBV-regels dient vrij te vallen.					
Projecten (geen investeringen)	184	32	-216	-	incidenteel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Bij de projecten kan het moment van feitelijke realisatie afwijken van de planning. Hierdoor ontstaan er afwijkingen op dit taakveld met een gelijke tegenhanger bij de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling.					
Bouwvergunningen	-1.103	2.882	-	1.779	incidenteel
Door de aanhoudende coronamaatregelen hebben we veel extra vergunningen voor verbouwingen ontvangen. Ook is er in 2021 een inhaalslag m.b.t. nieuwe regelgeving voor kamerverhuur en woningsplitsing. Daarnaast is er veel aandacht voor woningbouwversnelling. Dit heeft geleid tot meer aanvragen voor grote bouwvergunningen. Het verwerken van al deze extra aanvragen betekent dat er ook meer capaciteit gevraagd is van de organisatie, wat leidt tot meer kosten. Per saldo hebben we € 2.882.000 extra legesinkomsten ontvangen en € 1.107.000 extra kosten gemaakt.					
Toerekening Overhead	-665	-35	-	-700	incidenteel
Een nadeel van € 0,7 miljoen doordat er bijna 17.000 minder projecturen zijn geschreven op investeringsprojecten en grex-projecten dan bij de begroting geraamd. Hierdoor is minder overhead toegerekend aan de projecten dan er vanuit taakveld overhead is verdeeld.					
Prijsverschil projecturen	-650	-	-	-650	incidenteel
Door te lage tarieven van vast personeel en te lage dekking voor inhuur was al een tekort verwacht op dekking projecturen. Vanaf 1 augustus is een opslag op de tarieven voor projecturen gezet om dit tekort terug te brengen. Het tekort door prijsverschillen van vast en inhuur is € 0,65 miljoen. Het prijsverschil is ca. de helft van wat eerder gemeld is, omdat er minder inhuur uren zijn gemaakt en minder uren zijn geschreven dan verwacht.					
Hoeveelheidsverschil projecturen	-2.373	253	-	-2.120	incidenteel
Om diverse redenen kon inhuur niet volledig schrijven op projecten, terwijl ze daar wel uit bekostigd werden. De verwachting was dat dit deels bijgetrokken kon worden door kritisch te kijken welke taken op projecten kon worden geschreven en dat het tekort gecompenseerd kon worden door een voordeel op salarissen van personeel. Dat voordeel was € 1,1 miljoen exclusief de nieuwe CAO.					
Apparaatskosten taakveld	276	-		276	incidenteel
Betreft het resultaat op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk personele lasten, zie hiervoor paragraaf 3e bedrijfsvoering onderdeel personeelskosten).					
Overig	-144	-48	319	127	incidenteel
SALDO	-3.583	2.347	160	-1.076	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investeringsopgave	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	857	2.271	-1.051	3.321
Bijdrage derden	-229	388	0	388
Saldo	628	2.659	-1.051	3.709

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering.

Gepland was om in 2021 € 0,4 miljoen te investeren in SVGG. De feitelijke realisatie bedraagt (- € 1,1 miljoen). De afwijking (€ 1,5 miljoen) is met name ontstaan omdat in het verleden gerealiseerde lasten van het SVV-activum naar het actief (object) zijn geboekt waar de maatregel (fysiek) toe behoort. Deze zijn gepresenteerd in andere taakvelden waardoor op dit taakveld nu een negatieve investering per saldo gepresteerd is. In de balanspresentatie wijzigt niets, de activa behoren tot dezelfde balanscategorie. Daarnaast zijn de gerealiseerde investeringen chinees paviljoen lager dan gepland (+ € 1,7 miljoen) en zijn er nog enkele beperkte overige afwijkingen (+ € 0,1 miljoen).

BBV-indicatoren en verbonden partijen

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	peiljaar	NL	100.000-300.000	Eindhoven
Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)	2021	290	274	287
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2020	8,9	10,1	12,1
Demografische druk (%)	2021	70,1%	63,6%	56,6%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in Euro's)	2021	733	723	664
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in Euro's)	2021	810	796	753

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening zijn dat de volgende:

Taakveld 8.3: Park Strijp Beheer B.V.

Zie Park Strijp C.V.

Taakveld 8.3: Park Strijp C.V.

Dit betreft een samenwerkingsverband met VolkerWessels voor ontwikkeling van vm. Philips-locatie Strijp S met de ambitie om een kwalitatief aantrekkelijk en bruisend hoogstedelijk gebied te maken voor nieuwe gebruikers; cultuuruitingen, innovaties, bedrijfjes, evenementen en bewoners. Primaire doelstelling van de gemeente is de kwaliteitsverbetering van het Plangebied, de wijk en de stad door de herontwikkeling van de huidige bedrijfsbestemming in wervende woon-, werk- en centrumfuncties zoals voorzien in het Masterplan. De doelstelling van Park Strijp C.V. is een kostendeekkende grondexploitatie tegen een beheersbaar risico ten behoeve van een vernieuwd stedelijk gebied met hoge dichtheid, hoge kwaliteit en hoge mate van functiemenging, met een zodanige flexibiliteit in plan en programma dat ingespeeld kan worden op marktontwikkelingen met een wervend hoogstedelijk milieu, met ruimte voor een maximale 'woon- resp. werk-ladder', en van hoogwaardige kwaliteit.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Dit programma omvat veel uiteenlopende taakvelden. We hebben deze onderverdeeld in drie thema's: (1) bestuur en burgerzaken, (2) organisatie en financiën en (3) lokale lasten en belastingen.

Een groot deel van de taakvelden is puur financieel en/of technisch van aard en hebben daarom geen doelenboom.

Bestuur en burgerzaken

0.1 bestuur
0.2 burgerzaken

Organisatie en financiën

0.3 beheer overige gebouwen en gronden
0.4 overhead
0.5 treasury
0.7 algemene uitkering
0.8 overige baten en lasten
0.9 vennootschapsbelasting
0.10 mutaties reserves
0.11 Resultaat rek. van baten en lasten

Lokale lasten en belastingen

0.61 OZB woningen
0.62 OZB niet-woningen
0.63 parkeerbelasting
0.64 overige belastingen

We zijn verplicht binnen de programmaverantwoording het inzicht te geven in de algemene dekkingsmiddelen. Onderstaand wordt volstaan met een totaaloverzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor een nadere toelichting per post verwijzen we u naar hoofdstuk 4.

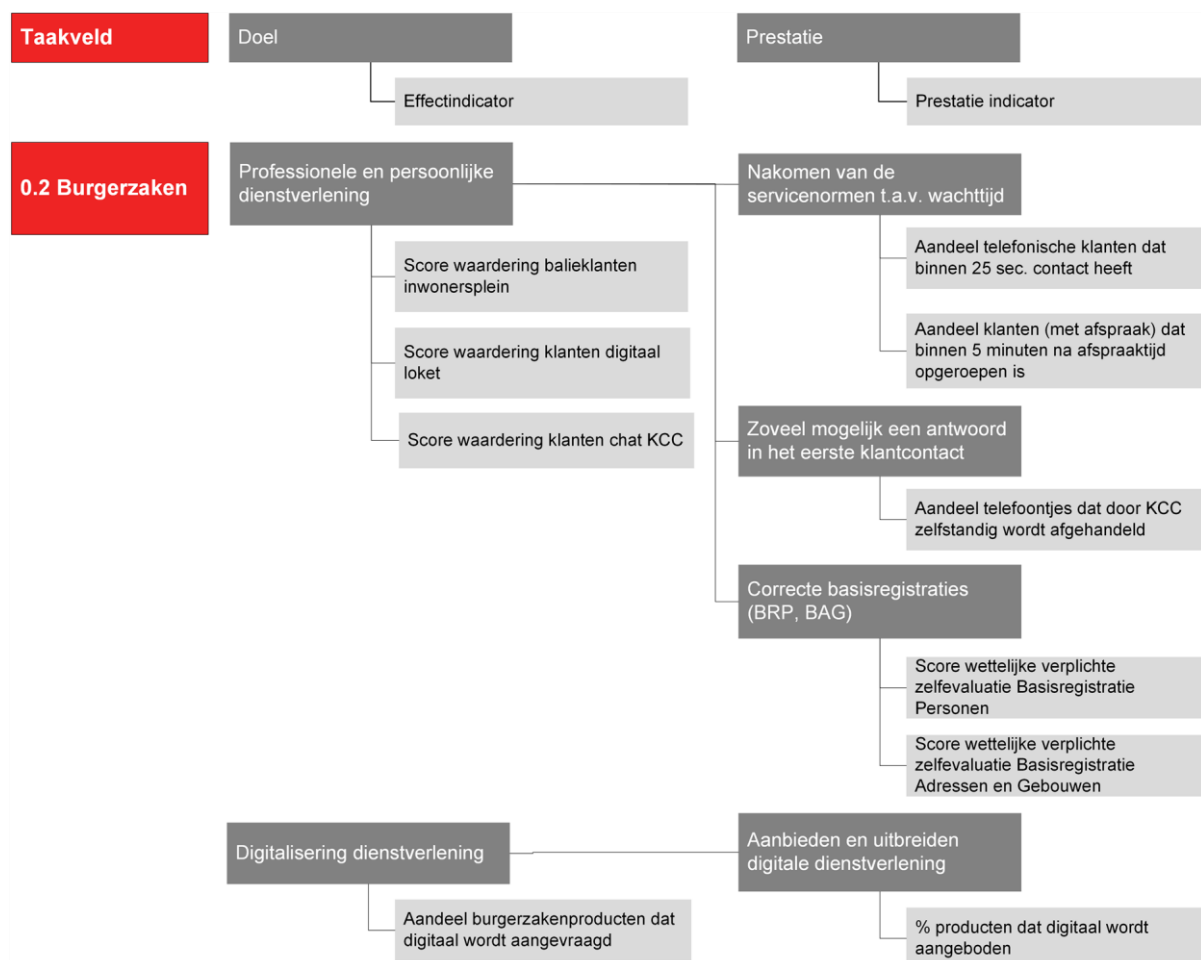
	Begroting 2021 voor wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-	79.300	79.300	-	79.225	79.225	-	79.805	79.805
Algemene uitkeringen	-	489.067	489.067	-	538.446	538.446	-	554.475	554.475
Dividend	-	528	528	-	326	326	-	321	321
Saldo financieringsfunctie	-	-1.375	-1.375	-	-2.147	-2.147	-	681	681
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	2.982	2.982	-	3.363	3.363	-	3.363	3.363
Onvoorzien	234	-	234	234	-	234	234	-	234
Totaal algemene dekkingsmiddelen	234	570.502	570.736	234	619.213	619.447	234	638.645	638.879
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	1.794	-	-1.794
Totaal saldo van baten en lasten	926.844	909.029	-17.815	1.020.203	1.001.262	-18.941	947.433	990.336	42.903
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	11.072	28.887	17.815	104.956	125.944	20.988	137.570	127.374	-10.196
Het gerealiseerde resultaat	937.916	937.916	-	1.125.159	1.127.206	2.047	1.085.003	1.117.710	32.707

Bestuur en burgerzaken

Het taakveld Bestuur gaat over (het voorbereiden en ondersteunen van) de bestuurlijke inzet in de verschillende netwerken en arena's waarin Eindhoven haar strategische belangen behartigt: in de regio, provincie, nationaal en internationaal. In 2021 hebben we enerzijds gewerkt om de groei van Eindhoven in goede banen te leiden en de randvoorwaarden te creëren waaronder die groei verantwoord plaats te laten vinden. Corona heeft dat ook in 2021 lastig gemaakt. Goed vinger aan de pols houden wat er speelt in de samenleving is daarbij van belang. Met 'Blik op Eindhoven', de dialoog die we in 2021 met de stad gevoerd hebben, heeft goed inzicht gegeven wat Eindhovenaren bezig houdt. Inzet op het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers was in dit tweede coronajaar extra relevant en noodzakelijk.

Het afgelopen jaar is binnen Burgerzaken een bewogen jaar geweest. Er zijn veel ontwikkelingen op het gebied van Burgerzaken en ook de komende periode zijn daar nog veel ontwikkelingen te verwachten. Zo hebben bijvoorbeeld in 2021 corona, de digitalisering van de dienstverlening en maatschappelijke ontwikkelingen veel invloed gehad op het vakgebied Burgerzaken. Het werk binnen Burgerzaken wordt in rap tempo complexer. En ook de maatschappij (de klant) vraagt om snelle aanpassing aan nieuwe wensen, omstandigheden en (technologische) mogelijkheden.

0.1 Bestuur

Algemeen

Dit taakveld heeft met name betrekking op het realiseren van onze ambities door bestuurlijke en ambtelijk samen te werken in wisselende coalities en op wisselend schaalniveau. Samenwerking in netwerken is en wordt steeds noodzakelijker om (complexe) maatschappelijke opgaven te realiseren. In 2021 zijn hiervan ook weer een aantal goede voorbeelden geweest, zoals de samenwerking met rijk en provincie om invulling te kunnen geven aan onze verstedelijkingsopgave of de samenwerking met het rijk om de BNA en de Regiodeal te realiseren. Corona heeft voor extra uitdagingen gezorgd om onze Brusselse en Haagse lobby goed en effectief vorm te geven, maar deze uitdaging was niet uniek voor Eindhoven gezien het globale karakter van de pandemie. Tenslotte is in 2021 een nieuwe Nota Inwoners- en Overheidsparticipatie vastgesteld en werkten we aan verdere doorontwikkeling en borging hiervan in ons beleid. Bijvoorbeeld in relatie tot de Omgevingswet, maar ook door innovatie experimenten zoals de inwonersbegroting.

Blijven inzetten op de verbinding en samenwerking met de ons omliggende gemeenten

Als verantwoordelijke centrumstad van de (Brainport)regio hebben we ons ook in 2021 onverkort, binnen de gestelde kaders, ingezet op de verbinding en samenwerking met omliggende gemeenten. Ten aanzien van de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) samenwerking zijn er geen afwijkingen met betrekking tot onze inzet. Basis voor het partnerschap tussen de 9 gemeenten is de 'Samenwerkingsagenda 2018-2025', waarin gezamenlijk uitvoering wordt gegeven aan acties op het gebied van wonen, economie, voorzieningen en evenementen en ruimte. Deze agenda is inmiddels grotendeels gerealiseerd en op een aantal punten ingehaald door de realiteit. Het Bestuurlijk Platform van de SGE samenwerking heeft daarom besloten najaar 2021 een proces op te starten om de samenwerkingsagenda te actualiseren. Deze agenda zal eind 2022 ter besluitvorming aan de 9 raden worden voorgelegd.

Ten aanzien van de samenwerking binnen de Metropool Regio Eindhoven (MRE) zijn er geen afwijkingen met betrekking tot onze inzet. De huidige samenwerkingsagenda loopt tot en met eind 2022. Hierin wordt samengewerkt op de thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied. Het proces om te komen tot een geactualiseerde agenda is in het najaar 2021 opgestart. Eind 2022 wordt de nieuwe samenwerkingsagenda ter zienswijze aan de 21 raden voorgelegd, waarna deze zienswijzen worden meegewogen door het algemeen bestuur van de MRE bij de besluitvorming over de samenwerkingsagenda.

Uitvoering Stedelijke agenda Brabantstad

Ook in 2021 hebben wij uitvoering gegeven aan de in de Stedelijke Agenda Brabantstad gemaakte afspraken. Eindhoven heeft als bestuurlijk trekker de summit Slimme en Duurzame Mobiliteit en als ambtelijk trekker de summit Digitale Stad verder gebracht. 2021 betreft het laatste jaar van de huidige samenwerkingsagenda. Op het vlak van mobiliteit, digitalisering en cultuur zijn concrete samenwerkingsresultaten geboekt. Voor het thema slimme en duurzame mobiliteit is in oktober 2021 de samenwerkingsovereenkomst 2020 t/m 2023 getekend. Binnen het thema 'digitale stad' zijn er in 2021 belangrijke stappen gezet in het gezamenlijk realiseren van een 'BrabantRing'; Dit is een hoogwaardige digitale infrastructuur op het bieden van digitale connectiviteit als aanjager voor innovatieve maatschappelijke toepassingen. Binnen het thema cultuur wordt uitvoering gegeven aan gezamenlijke subsidieregelingen. Ontmoeting en netwerk vormen een belangrijk onderdeel van de samenwerking; hier kon in 2021 door de coronasituatie en maatregelen beperkt invulling aan worden gegeven. In najaar 2021 is het proces gestart om te komen tot een nieuwe samenwerkingsagenda. Deze agenda zal medio 2022 ter informatie aan de raden worden voorgelegd.

Versterking van triple helix-samenwerking met inwoners

De Brainport Nationale Actieagenda (BNA) is het langjarig partnerschap tussen Rijk en regio. De acties en ambities in de BNA worden onverkort doorgezet en dragen bij aan brede welvaart. De impulsmiddelen voor de Regio Deal-projecten dienen daarbij als vliegwiel. Deze projecten worden steeds meer zichtbaar. Zo is het Urban Sport Park Eindhoven in mei 2021 in gebruik genomen, samen met de verbouwde skatehal Area 51 op Strijp-S. Het ruimtelijke en cultuurinhoudelijke plan voor het nieuwe cultuurhistorisch museum VONK krijgt steeds meer vorm. Dat geldt ook voor het Dedicated Conference Center, dat -als uitkomst van een aanbesteding- als Elysion Convention Center wordt gerealiseerd aan de Aalsterweg, nabij A2/N2. Duidelijk is ook dat Next Nature Network (NNN) zich met een futurelab vestigt in het Evoluon.

De Kabinetsformatie bood kansen om een aantal nieuwe accenten in de BNA voor elkaar te krijgen. Dat is ook nodig, omdat de financiering uit de Regio Deal dit jaar afloopt en structurele financiering, bijvoorbeeld uit een herijkt Gemeentefonds, uitblijft. Vanuit dit perspectief is door de triple helix ook een bidbook opgesteld, bestaande uit 3 pijlers: innovatie/kennis, talent en woon- en leefklimaat. Dit heeft tot resultaten geleid. Zo is er in het coalitieakkoord van het Kabinet Rutte IV opgenomen dat de mainportstatus van Brainport Eindhoven verder wordt doorontwikkeld. Dit betekent dat wij een aantal belangrijke gemeentelijke ambities op het gebied van verstedelijking/wonen, mobiliteit(stransitie), arbeidsmarkt en innovatie voor maatschappelijke oplossingen een extra impuls kunnen geven.

Intensivering samenwerking

REOS heeft inmiddels zijn effect gehad in onder meer de opname van Internationale Knoop XL als grootstedelijke ontwikkellocatie in NOVI. Knoop XL is inmiddels door het kabinet aangemerkt als 1 van de 14 grootschalige woningbouwlocaties in de aanpak van het woningtekort dat zich vooral voordoet in de grote steden (deze 14 locaties zijn ook benoemd in het coalitieakkoord van Kabinet Rutte IV, en hier zijn tevens middelen voor gereserveerd). Met die steden trekt Eindhoven ook steeds meer op, omdat op verschillende thema's de opgaven en uitdagingen vergelijkbaar zijn. Te denken valt aan het thema wonen en leegstand in binnensteden. Samen met de G4 werkt Eindhoven onder meer aan een opkoopbescherming, zodat de gemeente wijken kan aanwijzen waar beleggers geen goedkope en middeldure woningen meer mogen opkopen om die vervolgens te verhuren. En in de belangenbehartiging naar het Rijk trekken we samen op om ervoor te zorgen dat het nieuwe Kabinet investeert in kwetsbare wijken.

Bestuurlijke netwerken en samenwerkingsverbanden

Samen sta je sterker. Dat is in de notendop waarom we samenwerken met andere gemeenten. Veel vraagstukken of knelpunten in Eindhoven zijn ook aan de orde in andere gemeenten. Te denken valt aan de opschalingskorting, de aanzuigende werking van het abonnementstarief, maar ook de tekorten in de jeugdzorg. Om meer massa te maken zoeken we de samenwerking op, zodat ons signaal richting Den Haag sterker is. Daarnaast werken we samen ook omdat gemeenten veel van elkaar kunnen leren en daarom we vinden het belangrijk om aan kennisuitwisseling te doen. We werken in deze netwerken samen om een sterker geluid te laten horen in de belangenbehartiging richting den Haag. Drie Eindhovense bestuurders hebben zitting in VNG-commissies.

Samenwerking op Europese schaal

Nadat in 2021 het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK - 2021-2027) van start ging, heeft Eindhoven met name krachtig ingezet op de lobby en positionering van onze stad binnen de Europese missie klimaatneutrale steden. Dit heeft geleid tot een akkoord binnen het college rond de Eindhovense kandidatuur, in samenwerking met de gemeente Helmond en private- en kennispartijen in het Brainport ecosysteem. We verwachten in 2022 tot een klimaatcontract te kunnen komen. Verder waren in 2021 de kansrijke mogelijkheden voor het binnenhalen van projectsubsidies relatief beperkt. De impact van corona, en mede daardoor een trage start van de verschillende EU programma's, waren hiervan belangrijke redenen. We verwachten meer mogelijkheden in 2022.

Inwoners en overheidsparticipatie

In 2021 hebben we meerdere stappen gezet voor de toekomst van inwoners- en overheidsparticipatie (IOP) in onze stad. Drie nieuwe uitgangspunten zijn met de raad besproken, te weten 1. Doelgericht maatwerk, 2. Bewust gesprek en 3. Energie en vernieuwing. Deze hebben een plek gekregen in de Nota Inwoners- en overheidsparticipatie, welke de raad in september 2021 heeft vastgesteld. De nota is de basis voor ons participatiebeleid voor de komende jaren, zoals participatiebeleid Omgevingswet dat ook in 2021 door de raad is vastgelegd. De uitgangspunten zetten wij ook direct in werking zoals bij het participatie traject Integraal gebiedskader Stadhuisplein. Daarbij hebben we op basis van duidelijke afspraken en met behulp van innovatieve methodes maar liefst meer dan 5000 inwoners kunnen betrekken! We geven ook aandacht aan evaluatie, samen met het kennisinstituut Movisie in de vorm van lerende praktijk waarmee we onze ervaringen direct in de komende trajecten kunnen inzetten. Ook zijn we in gesprek gegaan met de Raad over de aanscherping van onze participatie kaders en instrumenten zodat we de snelle groei van de stad optimaal kunnen faciliteren. Dat gesprek levert in de loop van 2022 een aantal praktische instrumenten die verwachtingen rondom het participatieproces helpen te managen. We experimenteren ook met nieuwe vormen van participatie. Op initiatief van en in samenwerking met de Raad hebben we de pilot Inwonersbegroting in Oud Woensel uitgevoerd. Deze heeft veel energie en nieuwe ideeën voor de buurt geleverd. De ervaringen van de pilot hebben we vastgelegd in een evaluatierapport.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Samenwerking op Europese schaal:

Belangrijkste resultaten zijn de succesvolle voorbereiding voor indiening voor de Eindhovense kandidatuur aan de Europese missie klimaatneutrale steden en de analyse en start van voorstellen op verschillende subsidie- en financieringsprogramma's uit de nieuwe begrotingsperiode van de Europese Commissie (2021-2027), die naar verwachting in 2022 resultaten gaan opleveren.

- Constructieve samenwerking met gemeenten:

In MRE verband: In 2021 is, vanuit het POHO economie, gestart met een regionaal proces om gericht input vanuit de 21 gemeentes op te halen voor het Jaarplan 2022 Brainport Development, om zo de overheidsinbreng in Brainport sterker te verankeren. Een mijlpaal was het vaststellen van de regionale energiestrategie (RES) 1.0 door alle 21 gemeenteraden, de algemene besturen van de waterschappen en gedeputeerde staten van de Provincie. - M.b.t. het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) is eind 2021 door het dagelijks bestuur ingestemd met een plan van aanpak om te komen tot besluitvorming in 2022 over de toekomstige bestuurlijke positie van het RHCE. M.b.t. Gulbergen, is een proces gestart om te komen tot een ontwikkeling van het gebied en een overdracht van eigendom, exploitatie en beheer aan een marktpartij. Dit proces loopt door in 2022.

In SGE verband: Binnen het thema 'evenementen en voorzieningen' is de gezamenlijke toekomststrategie voor regionale- en topvoorzieningen en evenementen (GROOTS) opgesteld en door de 9 afzonderlijke gemeenteraden vastgesteld. Vanuit het thema ruimte zijn acties gecoördineerd om te komen tot een verstedelijkingsakkoord met het Rijk. Binnen het thema wonen zijn diverse acties geïnitieerd en uitgevoerd om tot versnelling van de woningbouw te komen, in aansluiting op de woondeal met het Rijk en de provincie.

- Triple Helix:

De triple helix heeft ook een bidbook opgesteld, bestaande uit 3 pijlers: innovatie/kennis, talent en woon- en leefklimaat. Dit heeft tot resultaten geleid. Zo is er in het coalitieakkoord van het Kabinet Rutte IV opgenomen dat de mainportstatus van Brainport Eindhoven verder wordt doorontwikkeld.

- Regio Brainport:

Met impulsmiddelen uit de Regio Deal-projecten zijn onder ander de volgende projecten gerealiseerd: het Urban Sport Park Eindhoven is in mei 2021 in gebruik genomen, samen met de verbouwde skatehal Area 51 op Strijp-S. het Dedicated Conference Center, dat -als uitkomst van een aanbesteding- als Elysion Covention Center wordt gerealiseerd aan de Aalsterweg, nabij A2/N2. Duidelijk is ook dat Next Nature Network (NNN) zich met een futurelab vestigt in het Evoluon

- Ruimtelijk Economisch Ontwikkel Strategie (REOS):

REOS heeft inmiddels zijn effect gehad in onder meer de opname van Internationale Knoop XL als grootstedelijke ontwikkellocatie in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).

• Global Goals:

Uit verschillende onderzoeken van bijvoorbeeld PwC en Morgenmakers is gebleken dat prioritering binnen de subsidieregeling Global Goals cruciaal is voor een succesvolle aanpak. Op basis hiervan zijn gesprekken met partijen uit de stad gevoerd om te komen tot een prioriteitenkeuze. Deze is door het college akkoord bevonden. Het streven is om deze prioriteitenkeuze te laten gelden voor de activiteiten die per 2023 in het kader van de subsidieregeling Global Goals zullen worden uitgevoerd. Alvorens zal deze prioriteitenkeuze in 2022 nog wel worden voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.

• Inwoners- en Overheidsparticipatie:

In september 2021 heeft de raad de Nota Inwoners- en overheidsparticipatie vastgesteld.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	12.997	32.100	31.452	648
Baten	-422	-910	-1.054	144
Mutatie reserves (TV 0.10)	122	-26	-26	0
Saldo	12.697	31.164	30.372	792

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Werkbudgetten Strategische opgaven en (inter)nationale lobby/belangenbehartiging	67	12	-	79	incidenteel
Het voordeel van € 67.000 aan de lastenkant wordt veroorzaakt door: • minder reisbewegingen door corona (€17.000) • incidentele interne bijdrage in de kosten betreffende het voorbereidingsbesluit glasvezel € 46.000 • overige afwijkingen optellend tot € 4.000 voordeel Het voordeel van € 12.000 aan de baten kant betreft niet begrote inkomsten uit onderverhuur kantoorruimte Brussel (€ 36.000) en minder ontvangsten uit eindafrekening EIT Urban Mobility 2020 dan geraamd (€ 24.000).					
Bestuurlijke netwerken en samenwerkingsverbanden	72	-	-	72	incidenteel
Het voordeel van €72.000 is voornamelijk ontstaan door: • de laatste neerwaartse correctie in MRE begroting, onderdeel Regionale Opgave is niet doorgevoerd in begrotingsopbouw van Eindhoven (€ 25.000). Dit is recht getrokken bij de begrotingsopbouw 2022. • Het voordeel op de lasten SGE betreft het terug te betalen deel 2020 aan deelnemers (€ 19.000) welke in mindering gebracht is op de factuur van 2021 en het niet benutte Eindhovens deel 2021 (€ 10.000). • Overig afwijkingen optellend tot € 18.000 voordeel					
Raadsbudgetten en Griffie	50	-	-	50	incidenteel
• Door de corona-crisis hebben veel activiteiten niet fysiek plaatsgevonden (voordeel opleidingskosten raad € 40.000 en raadscommunicatie € 36.000) en zijn raadsvergaderingen op een andere wijze ingericht waardoor een voordeel ontstaat op het budget catering kosten (€ 41.000). • hogere personele kosten Griffie door opvangen hoge werkdruk en personele mutaties (€ 79.000) • Als gevolg van de grote vergaderdruk zijn er meer Voorbereidings- en meningsvormende vergaderingen geweest. Daarnaast is de deelname van commissieleden erg hoog in verband met het digitaal vergaderen. Commissieleden ontvangen een wettelijk vastgestelde vergoeding op basis van deelname aan deze vergaderingen. Dit betekent een nadeel van € 27.000 • Door vertraging bij het traject vervanging raadsinformatiesysteem is een voordeel ontstaan van € 43.000 • Overige kleine afwijkingen optellend tot € 4.000 nadeel					
Communicatie	90	108	-	198	incidenteel
Minder representatie activiteiten ivm corona: geen nieuwjaarsbijeenkomsten, sobere/kleinschalige 18 septemberviering en het niet doorgaan van tal van bijeenkomsten. De studio van de sector Communicatie heeft extra werkzaamheden verricht waardoor de opbrengsten hoger zijn dan begroot, hiervoor zijn echter ook extra kosten gemaakt.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Voormalige wethouders	247	41	-	288	incidenteel
Het totale voordelige saldo van € 247.000 lasten kant en € 41.000 aan de baten kant (totaal €288.000 voordeel) is ontstaan door: Als gevolg van aanpassing van de rekenrente (€251.000 voordeel) heeft er geen bijstorting externe voorziening hoeven plaatsvinden, minder re-integratietrajecten wethouders (€ 29.000 voordeel), langer doorlopen wachtgeld van een wethouder dan geprognoseerd (33.000 nadeel) en minder uitkeringen a.g.v. voortijdig overlijden van een paar voormalige medewerkers (€ 41.000 voordeel).					
Overig	122	-17	-	105	
SALDO	648	144	-	792	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	0	17	0	17
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	0	17	0	17

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.2 Burgerzaken

Professionele en persoonlijke dienstverlening

Inwoners die contact opnemen ervaren een prettige, kwalitatief goede en betaalbare dienstverlening waarbij de klant centraal staat. We streven naar een hoge klanttevredenheid. Dit alles binnen de financiële en wettelijke kaders.

Nakomen van de servicenormen t.a.v. wachttijd

Ons doel is dat 75% van de bellers binnen 25 seconden een medewerker van het KCC aan de telefoon spreekt en een antwoord krijgt op zijn/haar vraag. Dit doel is niet gerealiseerd. Dit heeft een aantal oorzaken. Als een medewerker van het callcenter de vraag niet kan beantwoorden, is contact nodig met de tweedelijsorganisatie. Met de huidige telefooncentrale is doorschakelen naar een mobiel toestel echter niet mogelijk, wat door het verplichte thuiswerken wel nodig zou zijn. Dit maakt dat er gewerkt wordt met terugbelnotities, waardoor de afhandeltijd van een gesprek langer is (en de volgende beller dus ook langer moet wachten). Daarnaast heeft onvoorziene uitstroom en een opleidingstraject voor nieuwe medewerkers voor tijdelijke onderbezetting op het callcenter gezorgd.

Een lichte afwijking doet zich voor bij de doelstelling op het Inwonersplein, waar we streven 80% van de bezoekers binnen 5 minuten na afspraaktijd te helpen.

Het is niet altijd mogelijk gebleken om extra balies in te zetten, indien er onvoorziene drukte ontstond. Dit heeft te maken met de coronasituatie waardoor een aantal medewerkers met klachten thuis moest werken. Ook zien we dat inwoners een afspraak voor 1 persoon maken en vervolgens met meer personen komen. Waar mogelijk proberen we deze inwoners, binnen bepaalde perken, toch te helpen. Het hoge aantal spoed aanvragen voor reisdocumenten, net voor de vakantieperiode, maakt ook dat de wachttijd wat langer was dan normaal.

Zoveel mogelijk een antwoord in het eerste klantcontact

Conform planning wordt 75% van het aantal telefoontjes in het eerste klantcontact beantwoord.

Correcte basisregistraties (BRP, BAG)

De zelfevaluatie wordt eenmaal per jaar uitgevoerd.

Digitalisering dienstverlening

We hebben de ambitie om de digitale dienstverlening te versterken door het aanbieden, stimuleren en uitbreiden van de digitale producten. Goede digitale dienstverlening is echter meer dan alleen digitale diensten aanbieden. Zo vergt digitale dienstverlening een visie op het niveau van dienstverlening op andere tijden dan de traditionele openingstijden, het moet het gemak en de efficiency voor de inwoner vergroten, het vergt een goede beveiliging van persoonsgegevens en andere gevoelige data en er moet aandacht zijn voor inwoners met minder digitale vaardigheden. Daarnaast stimuleren we het gebruik van digitale dienstverlening. Het motto is 'digitaal waar het kan en persoonlijk waar dat nodig is'.

Aanbieden en uitbreiden digitale dienstverlening

Nagenoeg alle E-diensten van Centric zijn geïmplementeerd, we zijn in afwachting van nieuwe E-diensten.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Score waardering balieklanten inwonersplein	8,8	≥ 8	8,5
Score waardering klanten digitaal loket	8,6	≥ 8	8,6
Score waardering klanten chat KCC	-	≥ 8	9,5
Aandeel burgerzakenproducten dat digitaal wordt aangevraagd In 2021 heeft er een inhaalslag plaatsgevonden voor het aanvragen van reisdocumenten, nadat deze in 2020 door corona een dip kende. Ook de afgifte van het eerste rijbewijs is in 2021 enorm toegenomen, nadat de rijexamens weer mochten worden afgenomen halverwege dit jaar. Aangezien dit diensten zijn die aan de balie moeten worden verstrekt ivm de identificatieplicht, heeft een toename van juist deze diensten een nadelig effect op het % van de totaal aanvragen dat digitaal wordt afgenomen.	60%	65%	61%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aandeel telefonische klanten dat binnen 25 sec. contact heeft KCC heeft de norm van 75% van het aantal telefoontjes binnen 25 seconden opnemen niet behaald. Corona vroeg een grote, extra inspanning van de medewerkers van het KCC. Zo werd via telefoon, chat en mail meer contact gezocht en duurden de contacten vaak langer door de grotere sociale component in het gesprek als gevolg van corona. Ook was het moeilijker achterliggende afdelingen te bereiken. Daarnaast had het KCC te maken met uitval van eigen medewerkers.	60%	75%	56%
Aandeel klanten (met afspraak) dat binnen 5 minuten na afspraaktijd opgeroepen is De omstandigheden van de coronapandemie zorgden met regelmaat voor de nodige uitdagingen in de beschikbare baliecapaciteit. Medewerkers die ziek waren of in quarantaine moesten waardoor inwoners soms iets langer moesten wachten dan de doelstelling van 5 minuten.	79%	80%	79%
Aandeel telefoontjes dat door KCC zelfstandig wordt afgehandeld Het KCC is door incidentele funding erg afhankelijk van inhuurkrachten. We zien dat dit niet altijd de kwaliteit geeft die we wensen en ook de verbondenheid met de organisatie lager is en daarmee de verblijftijd korter is dan bij de vaste populatie. Om op het gewenste kennisniveau te komen vraagt een tijdsinvestering die zich niet altijd uitbetaald.	76%	75%	73%

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
 Score wettelijke verplichte zelfevaluatie Basisregistratie Personen Voor de BRP hebben we een score behaald van 94%, m.b.t. de wettelijke eisen is het resultaat 97,4% en de aanbevelingen 70%. Samen wordt dit gezien als 94%. Het is een onrustig jaar geweest bij Burgerzaken. De unieke omstandigheden die de coronapandemie voor balie medewerkers in de frontlinie met zich meebracht deden de situatie bovendien ook geen goed. We hadden te maken met veel uitval als gevolg van corona en/of quarantaine. Het uiteindelijke effect hiervan kan het best beschreven worden als een gebrek aan balans op de werkvloer. Er zijn voor 2022 en 2023 extra fte beschikbaar gesteld. Naar aanleiding van deze zelfevaluatie zijn er diverse acties geformuleerd om de processen van de BRP verder te verbeteren en door te ontwikkelen. De actie om de processen van de BRP te verbeteren liggen vooral op het gebied van actualiseringen en correcties. Daarnaast is extra aandacht en tijd gereserveerd voor procesmanagement en 1e en 2e lijns kwaliteitscontroles. Ook zullen controles eerder worden geëvalueerd om wanneer nodig tijdig bij te kunnen sturen.	97%	95%	94%
 Score wettelijke verplichte zelfevaluatie Basisregistratie Adressen en Gebouwen Door het project "BAG op orde" zijn de processen beschreven en op orde. Ook op juistheid, volledigheid en actualiteit scoren we veel beter dan vorig jaar.	85%	70%	89%
 % producten dat digitaal wordt aangeboden Voor de digitale diensten van burgerzaken zijn we afhankelijk van onze (externe) leverancier. De geplande oplevering van de laatste digitale dienst, om zo de doelstelling te kunnen realiseren, is helaas niet in 2021 beschikbaar gekomen. Deze dienst, "vestiging vanuit buitenland" staat nu voor 2022 op de planning.	68%	70%	68%

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Digitalisering dienstverlening:

Versnelling digitalisering van de dienstverlening. Digitale dienstverlening moet het gemak en de efficiency vergroten. Het vergt ook een goede beveiliging van persoonsgegevens en andere gevoelige data die worden ingewisseld. Wij doen dit zonder de drempels te verhogen voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	8.384	10.173	10.001	172
Baten	-3.474	-4.022	-4.368	346
Mutatie reserves (TV 0.10)	-78	-875	-802	-73
Saldo	4.832	5.276	4.832	444

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Apparaatskosten	164	-	-	164	incidenteel
Dit betreft de afwijking op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk kosten met betrekking tot personeel, zie ook paragraaf bedrijfsvoering).					
Dienstverlening B&O - Huwelijken	-9	84	-	75	incidenteel
Er zijn in 2021 meer huwelijken voltrokken dan begroot. Dit heeft geleid tot hogere legesopbrengsten maar ook hogere lasten door o.a. meer inzet van Babsen en trouwboekjes.					
Dienstverlening B&O - Naturalisaties	-327	403	-	76	incidenteel
Er waren meer naturalisatieaanvragen dan begroot. Door meer naturalisatieaanvragen waren ook de Rijksafdrachten hoger dan begroot. Dit heeft met name te maken met de vluchtelingenstroom uit 2015 (Syrië en Iritrea) die na 5 jaar een naturalisatie kunnen aanvragen, naijleffect hiervan door de afschaling van de dienstverlening in 2020 a.g.v. corona en de verruiming van het Generaal Pardon.					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Dienstverlening B&O - Reisdocumenten	128	-90	-99	-61	incidenteel
Door de coronapandemie en de daarmee samenhangende reisbeperkingen/adviezen was de vraag naar reisdocumenten moeilijk te voorspellen. Dit resulteert in een nadelig resultaat op de legesopbrengsten van € 90.000. Het positieve resultaat op de lasten wordt met name verklaard door lagere Rijksafdrachten van € 34.000 doordat er minder documenten zijn uitgegeven dan begroot en een voordeel van € 99.000 op het thuisbezorgen van reisdocumenten (deze restantmiddelen vloeien terug naar de Saldirreserve Specifiek onderdeel corona). Het thuisbezorgen van reisdocumenten is in het kader van corona aangeboden, hier is echter minder gebruik van gemaakt dan verwacht.					
Dienstverlening B&O - Rijbewijzen	32	-93	-	-61	incidenteel
Van Rijksweg is vanwege corona de geldigheidsduur van rijbewijzen met 9 maanden verlengd. Daardoor zijn er minder rijbewijzen uitgegeven dan begroot. Als gevolg hiervan blijven de opbrengsten achter met € 93.000 bij de begroting. Daar staat een voordeel op de lasten (waaronder Rijksafdrachten) van € 32.000 tegenover.					
Dienstverlening B&O - Verstrekkingen Burgerzaken en BRP	61	-30	-	31	incidenteel
Hier vallen de navolgende producten onder: Uittreksels BRP, Uittreksels Burgelijke Stand en Registratie Niet-Ingezetenen, Verklaringen Omtrent Gedrag (VOG) en legalisatie van handtekeningen. De belangrijkste afwijkingen zijn veroorzaakt door een groter aantal verstrekte uittreksels Burgerlijke Stand en het aantal aangevraagde VOG's achter bleef op de begroting. Daar staat echter een voordeel op Rijksafdrachten voor VOG's tegenover.					
KlantContactCentrum (KCC)	143	-	-33	110	incidenteel
Het belangrijkste voordeel op de lasten zit op het inhuurbudget. Dit voordeel is het gevolg van krapte op de arbeidsmarkt en verloop van het tijdelijk personeel. Het inhuurbudget komt gedeeltelijk uit de Saldirreserve Specifiek onderdeel corona, hiervan vloeit een bedrag van € 33.000 terug.					
Verkiezingen	-59	-	59	-	incidenteel
De organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen heeft € 909.000 gekost. Voor een reguliere Tweede Kamerverkiezing was een bedrag begroot van € 528.000. De meerkosten van € 381.000 zijn gedekt uit Saldirreserve Specifiek onderdeel corona. Het Rijk heeft additionele middelen ter beschikking gesteld voor de extra kosten a.g.v. te nemen coronamaatregelen. U kunt hierbij denken aan extra kosten t.b.v. briefstemmen, voor bemensing van de stembureaus, huur van stembureau locaties, logistieke kosten, fysieke kosten (materialen), en de verlenging van de stemperiode van 1 naar 3 dagen. Daarnaast is er nagekomen resultaat (kosten) uit 2020 en voorbereidingskosten voor de Gemeenteraadsverkiezingen 2022 van totaal € 59.000. Dit nadeel is ten laste gebracht van Reserve Burgerzaken.					
Overig	39	72	-	111	
SALDO	172	346	-73	445	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

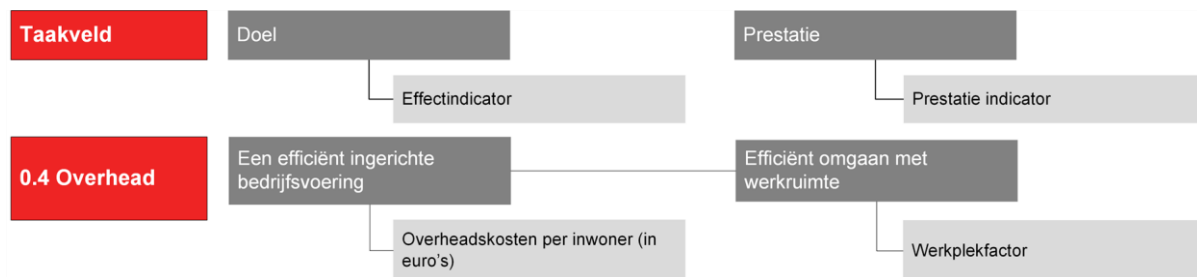
Investerings x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Investeringsopgave	121	52	4	48
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	121	52	4	48

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Organisatie en financiën

Gemeenten in Nederland zijn voor wat betreft hun inkomsten sterk afhankelijk van de Rijksoverheid. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via het Gemeentefonds bedraagt zo'n € 30 miljard en zou vanaf 2023 anders worden verdeeld. Deze herijking gemeentefonds ligt, na een ROB-advies en een VNG-resolutie, die oproepen tot verdere aanpassingen aan het nieuwe verdeelmodel, tijdelijk stil. In de voorlopige uitkomsten van het nieuwe verdeelmodel was de gemeente Eindhoven een van de voordeelgemeenten. Het moment van invoering en (de grootte van) het positief herverdeeleffect voor Eindhoven zijn onzeker geworden. Het nieuwe kabinet Rutte IV heeft bovendien in zijn regeerakkoord aangekondigd om voor 2026 een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten te willen ontwikkelen, waarbij de mogelijkheid van een groter gemeentelijk belastinggebied gezien wordt. Daarnaast is in december 2021 het regeerakkoord van het nieuwe Kabinet Rutte IV gepresenteerd. Kenmerkend voor het regeerakkoord en van belang voor de gemeentebegroting is, dat er grotendeels sprake is van een tijdelijke inzet van financiële middelen tot en met 2025, het laatste jaar van het regeerakkoord. Vanaf 2026 ontstaat een 'ravijn' in de structureel beschikbare middelen voor gemeenten.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Het gaat hier om beheer, verhuur en instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt. Deze gebouwen / gronden passen in verwachte gemeentelijke bebouwingsuitbreiding, maar er is nog geen grondexploitatiebegroting voor gestart.

Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	1.527	1.657	1.927	-270
Baten	0	-91	-173	82
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	0	11	-11
Saldo	1.527	1.566	1.765	-199

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Diverse afwijkingen beheer vastgoed	-232	82	-	-150	incidenteel
1. Een deel van de afwijking wordt verklaard door extra onderhoudslasten voor voormalige NIEGG panden. Het onderhoudsbudget voor deze panden is minimaal omdat deze panden op korte termijn worden afgestoten. De extra onderhoudslasten voor 2021 zijn incidenteel om de panden verhuurbaar te houden (€ 68.000).					
2. Een ander deel van de afwijking wordt verklaard door hogere kosten voor energielasten en leegstandsbeheer van de NIEGG panden (€ 111.000). Echter een deel wordt doorberekend (€ 37.000) aan de gebruikers van deze panden.					
3. Ten slotte zijn er extra kosten gemaakt voor de Steentjeskerk. De gemeente is een juridische procedure gestart om de verkoop en bruikleen van de Steentjeskerk ongedaan te maken. De kosten hiervoor zijn € 38.000. Daarnaast is in 2021 onderzoek gedaan naar de bouwkundige staat omdat					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
dit pand de afgelopen jaren niet in exploitatie is geweest en is er noodzakelijk maar niet begrote onderhoud uitgevoerd (€ 11.000).					
Overig	-38	-	-11	-49	
SALDO	-270	82	-11	-199	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	400	0	0	0
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	400	0	0	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.4 Overhead

Een efficiënt ingerichte bedrijfsvoering

De opgaven van onze gemeente vragen om een excellente bedrijfsvoering. Ontwikkelingen op het gebied van informatietechnologie en nieuwe, complexe wetgeving, vereisen dat onze organisatie wendbaar en van een kwalitatief hoog niveau is. We opereren als één concern: organisatiebelang en het eindresultaat staan voorop.

Efficiënt omgaan met werkruimte

In 2021 zijn de uitgangspunten rondom de ambtelijke huisvesting vastgesteld en gaan we hybride werken.

In de hybride werksituatie gaan we op zoek naar een nieuwe balans tussen werken op kantoor en werken vanuit huis of andere plaatsen. In die nieuwe balans krijgen de kantoorgebouwen een belangrijke rol in de onderlinge ontmoeting en samenwerking en in de binding van de medewerkers met de organisatie. De aanpassingen aan de inrichting, het meubilair en de audiovisuele middelen zijn grotendeels uitgevoerd.

De thuiswerkplek is in het hybride werkconcept een volwaardige werkplek. Daarmee vangen we overigens ook de krapte in vierkante meters op die benodigd is voor het groeiend personeelsbestand. Door de gewijzigde inrichting van de kantoorgebouwen én het gebruik van de thuiswerkplek is de betekenis van de werkplekfactor achterhaald.

Effect-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Overheadskosten per inwoner (in euro's) De overheadkosten per inwoner zijn 3,6% lager dan de bijgestelde begroting. De lagere overheadkosten worden bij het onderdeel "Toelichting afwijking exploitatie" van dit taakveld verklaard.	332	348	336

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Werkplekfactor In 2021 zijn de uitgangspunten rondom de ambtelijke huisvesting vastgesteld en gaan we hybride werken. In de hybride werksituatie gaan we op zoek naar een nieuwe balans tussen werken op kantoor en werken vanuit huis of andere plaatsen. In die nieuwe balans krijgen de kantoorgebouwen een belangrijke rol in de onderlinge ontmoeting en samenwerking en in de binding van de medewerkers met de organisatie. De aanpassingen aan de inrichting, het meubilair en de audiovisuele middelen zijn grotendeels uitgevoerd. De thuiswerkplek is in het hybride werkconcept een volwaardige werkplek. Daarmee vangen we overigens ook de krapte in vierkante meters op die benodigd is voor het groeiend personeelsbestand. Door de	0,6	0,6	0,6

Prestatie-indicatoren

	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
gewijzigde inrichting van de kantoorgebouwen én het gebruik van de thuiswerkplek is de betekenis van de werkplekfactor achterhaald.			

Exploitatie x € 1.000

	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	84.278	84.107	81.226	2.881
Baten	-2.060	-2.050	-2.543	493
Mutatie reserves (TV 0.10)	-18.384	-19.710	-18.751	-959
Saldo	63.834	62.347	59.932	2.415

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
De volgende resultaten hebben een relatie met de reserveringen bedrijfsvoeringsmiddelen					
Personeelslasten Het voordeel van de personeelslasten wordt vooral veroorzaakt door minder kosten vast personeel en meer kosten inhuur. Het voordeel van de personeelsbaten vloeit voort uit meer inkomsten uit detachering en meer ontvangen uitkeringen uww.	1.430	826	-	2.256	incidenteel
Voordeel op de kapitaallasten ICT (afschrijving) Veroorzaakt door: uitgestelde investeringen. Het voordeel heeft te maken met afwijking van planning ICT voorzieningen. Het gaat zowel om vervangingen aan de business als ook de IT-kant. De essentie is dat onze organisatie (zowel aan de business als ook aan IT kant) door een overvloed aan ambities, herprioritering en niet goed lopend plannings- en besluitvormingsproces niet toegekomen is aan de noodzakelijke uitvoering. De thema's informatiemanagement & procesmanagement zijn al ingezet om meer in control te komen.	1.086	-	-	1.086	incidenteel
ICT Infra Kapitaallasten zijn in het verleden omgezet naar exploitatie. Betreft ontwikkelbudget voor o.a. realisatie sourcingsvisie. In 2022 zal besloten worden over de sourcingsstrategie. On-premise (De hardware én de softwarelicenties zijn eigendom van de gemeente Eindhoven) of naar de cloud. Uitwerking tevens getemporeerd door opstart hybride werken.	627	7	-	634	incidenteel
Temporiseren en uitgestelde aanbestedingstrajecten software ICT Niet gebruikt SAAS budget. Vervanging van systemen is getemporeerd of vertraagd omdat het fundament van de IT-omgeving nog niet was uitgekristalliseerd. Vanaf 2022 worden er nieuwe aanbestedingen opgepakt. Kostenverhogend effect door uitbreidingen bij lopende licentiecontracten treedt pas later op (verlenging, vervanging) afhankelijk van de licentievorm.	597	27	-	624	incidenteel
Werkbudgetten CIO De onderbesteding bedraagt €676.000. De essentie van deze onderbesteding is dat onze organisatie (zowel aan de business als ook aan IT kant) door een overvloed aan ambities, herprioritering en niet goed lopend plannings- en besluitvormingsproces niet toegekomen is aan de noodzakelijke doorontwikkeling. De thema's informatiemanagement & procesmanagement zijn al ingezet om meer in control te komen.	676	-	-	676	incidenteel
Organisatiebrede taakstelling (KN 2020) De gemeente brede taakstelling die gekoppeld was aan structurele middelen van 1,7 miljoen om continuïteit/digitale transitie mogelijk te maken bedraagt in 2021 € 300.000 oplopend tot € 2 miljoen in 2023. Gezien de stijgende prijzen zien we geen kans om de taakstelling via inkoop te realiseren en zien vanwege de druk op de organisatie ook daar geen mogelijkheden bestaan.	-300	-	-	-300	structureel
Telefooncentrale uitgestelde aanbesteding Telefooncentrale, incidenteel voordeel leidt tot lagere lasten, in afwachting van VNG aanbesteding vaste telefonie/ KCC. Tevens minder verbruikskosten vaste telefonie.	130	17	-	147	incidenteel
Corona gerelateerde afwijkingen Lasten: €209.000: voordeel catering, als gevolg van corona is het bedrijfsrestaurant NRE gesloten en het bedrijfsrestaurant Stadhuis beperkt open. €299.000: voordeel leasecontracten, papier en repro, door beperkte	660	-342	-	318	incidenteel

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
bezetting kantoren minder gebruik koffie en lagere kosten leasecontracten repro. €137.000: nadeel extra inzet beveiliging, door openhouden van ruimtes en locaties. €45.000: nadeel extra portiekosten door aangetekend verzenden naar thuisadressen. €83.000: voordeel vrijwel geen sociale activiteiten geweest, zoals: gemeentefeest, nieuwjaarsborrel. €251.000: voordeel vervoersmanagement, door thuiswerken zijn er minder vervoerskosten gemaakt (woon/werk). Baten: €282.000: nadeel ontvangsten catering door geen evenementen en sluiting bedrijfsrestaurant. €60.000: nadeel vervoersmanagement, door thuiswerken zijn er minder vervoerskosten gemaakt in het kader van woon/ werk (werknemersparkeren bijdragen door werknemers).					
Malusregeling	-	-208	-	-208	incidenteel
Geen opgelegde boetes in 2021 en creditfacturen op eerder opgelegde boetes uit 2020.					
Reserveringen Bedrijfsvoering	-2.876	-	-	-2.876	incidenteel
Conform raadsbesluit van 21-12-2021) is het maximale bedrag van € 2.944.000 gereserveerd. Daarnaast valt het onbenutte deel 2021 ad € 68.000 vrij. Per saldo bedraagt dit € 2.876.000. Dit nadelige bedrag wordt gedekt uit de voordelen bij onderdelen van Bedrijfsvoering.					
De volgende resultaten betreffen de overige afwijkingen op taakveld 0.4					
RHCe gelden	-	183	-	183	incidenteel
Het RHCe heeft over het boekjaar 2020 een overschot gerealiseerd, conform de afgesproken verdeelsleutel is aan Eindhoven als deelnemer aan RHCe een deel terugbetaald.					
Slim Verduurzamen gemeentelijke gebouwen	686	2	-688	-	incidenteel
Met ingang van 1 januari 2017 is Impuls verantwoordelijk voor beheer en onderhoud/verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed (SVGG). Dit contract loopt tot 1 jan. 2027. Het voordelige resultaat (door incidentele meevallers t.o.v. de begrote bedragen) m.b.t. de exploitatie die onder het contract-SVGG vallen is gestort in een reserve.					
Programmaorganisatie stationsdistrict en MIRT	-177	-	-	-177	incidenteel
In 2021 is er gestart met het programma stationsdistrict en MIRT. Er waren nog geen middelen beschikbaar gesteld voor de programma organisatie (geregeld vanaf 2022) waardoor er een overschrijding is van € 177.000.					
Doorbelasting	-382	-	-	-382	incidenteel
De apparaatskosten van de primaire processen worden verdeeld naar de verschillende taakvelden. Voor een deel komen deze kosten ook terecht op taakveld 0.4. Het betreft de doorbelasting van o.a. loonkosten uit hoofde van managementkosten en managementondersteuning. Door een nadeel op de apparaatskosten (net name de personeelskosten) in de primaire processen ontstaat met de doorbelasting een nadeel op dit taakveld.					
Mutaties reserve (reserve reserveringen 2021)	-	-	833	833	incidenteel
Betreft lagere storting dan begroot met name gerelateerd aan een lager bedrag aan reserveringen dan begroot nav het reserveringsdossier 2021. In een aantal gevallen is de reservering lager uitgevallen (op basis van daadwerkelijke realisatie) dan ten tijde van het opstellen reserveringsdossier was voorzien.					
Mutaties reserves (saldi reserve specifiek).	-	-	-1.103	-1.103	incidenteel
Vanuit de reserve saldireserve specifiek (onderdeel corona) zijn aanvullende budgetten in 2021 beschikbaar gesteld voor de verwachte kosten. Doordat de werkelijke kosten lager zijn uitgevallen dan begroot, is de daadwerkelijke onttrekking aan de reserve lager dan begroot (vanwege de lagere besteding dan begroot (zoals voor impact ambtelijke organisatie) heeft een lagere onttrekking aan de saldireserve specifiek plaatsgevonden).					
Overig	724	-19	-	705	incidenteel
SALDO	2.881	493	-958	2.416	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave	8.341	4.497	1.837	2.660
Bijdrage derden	0	0	0	0
Saldo	8.341	4.497	1.837	2.660

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Huisvesting gemeentehuis en Slim Verduurzamen Gemeentelijke Gebouwen (SVGG)

Onder bovenstaande investeringsopgave vallen o.a. investeringen contract Slim verduurzamen gemeentelijke gebouwen. Dit betreft verduurzaming van de ambtelijke huisvesting, onder andere de verbouwing/verduurzaming stadhuis. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering. In totaal onderschrijden de investering vanuit SVGG in 2021 met € 758.000. Dit heeft grotendeels te maken met het later starten van de verbouwing Mercado (als gevolg van niet geplande invoering van het hybride werken) en het aanpassen van de plannen voor het dak van het van Abbemuseum (langere doorlooptijd dan gepland).

Hard- en software, afwijking in planning ICT voorzieningen: € 1,5 miljoen

Deze investeringscategorie bevat alle investeringen in gemeentelijke hard- en software. Ook de sectorspecifieke softwarepakketten vallen onder deze categorie. Oorzaken voor de vertragingen in planning 2021 zijn onder andere:

- Een aantal uitgaven zijn vertraagd door uitgestelde besluitvorming (stadspas, zaakstelsel en reserveringssysteem hybride werken).
- Een aantal geplande uitgaven zijn uiteindelijk niet geprioriteerd door desbetreffende sectoren (specifieke randapparatuur, specifieke koppelingen).
- Een aantal kredieten zijn in uitvoering: nog niet afgesloten omdat deze over de jaargrens heen lopen (vergaderfaciliteiten en scanners).
- Een aantal aanbestedingen zijn doorgeschoven naar 2022 en verder.

Vertraagde aanschaf meubilair Mercado

Door uitgestelde besluitvorming over hybride werken, mede veroorzaakt door corona.

De aanschaf van meubilair (stoelen en tafels) is door leveringsproblemen bij de leverancier vertraagd. Levering vindt plaats in maart 2022 voor € 363.000.

0.5 Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot het beheer van geld en kapitaal (de treasury). Zie hiervoor ook paragraaf 3d - Financiering.

Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	1.893	2.665	-244	2.909
Baten	-3.901	-4.080	-3.993	-87
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-202	-202	0
Saldo	-2.008	-1.617	-4.439	2.822

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Renteresultaat	2.909	-82	-	2.827	incidenteel
Het voordelige renteresultaat is met name het gevolg van €2,542 miljoen lagere externe rentelasten door minder investeringen in de afgelopen jaren. Er is geen nieuwe financiering aangetrokken en herfinanciering van vervallende leningen was niet nodig in 2021, waardoor nauwelijks courtage betaald is aan banken en geldmakelaars (€208.000 V). Daarnaast is rente ontvangen over opgenomen kasgeldleningen, terwijl kosten begroot waren					

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
(€205.000 V). Overige afwijkingen (kosten betalingsverkeer, doorbelaste rente) tellen op tot €45.000 nadelig. Op de baten is een nadeel van €82.000 door minder rente inkomsten uit aan derden verstrekte leningen als gevolg van vervroegde aflossingen in 2020 en 2021.					
Overig	-	-5	-	-5	
SALDO	2.909	-87	-	2.822	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.7 Algemene en overige uitkering gemeentefonds

Via het gemeentefonds ontvangen wij de algemene uitkering, de integratie-uitkeringen participatie, beschermd wonen en voogdij en een aantal decentralisatie-uitkeringen. De algemene uitkering en integratie-uitkeringen zijn vrij besteedbaar en daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De decentralisatie-uitkeringen zijn vaak geoormerkt vanwege aanvraagprocedures en convenanten of omdat wij ze ontvangen als centrumgemeente.

De algemene uitkering 2021 is conform bestendige gedragslijn gebaseerd op: de accressen op basis van de septembercirculaire en alle overige mutaties op basis van de decembercirculaire. Alles wat officieel in latere circulaire wordt toegekend met betrekking tot 2021 wordt een nagekomen bate in een volgend rekeningjaar.

Mogelijk ontvangen wij in 2022 van het Rijk nog andere/aanvullende coronacompensatie over 2021. Het ontbreken van een exacte verdeling/verdeelsleutel met betrekking tot de betreffende compensatie betekent dat wij voor onze gemeente geen voldoende nauwkeurige en betrouwbare schatting/berekening kunnen maken van het bedrag waarop onze gemeente aanspraak kan maken zodat dit een nagekomen bate 2021 in rekeningjaar 2022 betreft.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	114	114	114	0
Baten	-489.067	-538.446	-554.475	16.029
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	11.222	21.290	-10.068
Saldo	-488.953	-527.110	-533.071	5.961

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Resultaat op algemene uitkering					
Nagekomen resultaat 2019, 2020 - actualisering verdeelmaatstaven	-	-47	-	-47	incidenteel
Actualisering verdeelmaatstaven	-	-196	-	-196	incidenteel
Afrekening BCF-plafond 2020 in 2021	-	1.278	-	1.278	incidenteel
Opvoeren BCF-plafond in algemene uitkering 2021	-	2.337	-	2.337	incidenteel
Afrekening accres 2020 en aanpassing accres 2021	-	-	-	-	incidenteel
Accressen zijn bevroren in verband met corona, daarom geen afwijking					
Vrijval restant behoedzaamheidsreserve	-	1.467	-	1.467	incidenteel
Compensatie loon- en prijsontwikkeling integratie-uitkeringen Sociaal Domein	-	1.123	-	1.123	incidenteel
Taakmutaties decembercirculaire (o.a. versterking dienstverlening)	-	3.070	-	3.070	incidenteel
Coronacompensatie decembercirculaire	-	6.997	-	6.997	incidenteel
Jaarovergang: storting reserve circulaire gemeentefonds december-circulaire	-	-	-10.068	-10.068	incidenteel
SALDO	-	16.029	-10.068	5.961	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.8 Overige baten en lasten

In dit taakveld zijn de overige baten en lasten ondergebracht die niet tot een specifiek taakveld behoren, zoals vrijval voorziening claims en juridische geschillen en onvoorziene uitgaven (post onvoorzien).

Post onvoorzien

In de begroting 2021 is een bedrag van € 234.000 opgenomen voor onvoorziene lasten, voor niet begrote uitgaven die onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar (O-O-O) zijn. Op basis van een aangenomen amendement (A01) bij de begrotingsbehandeling 2021 is de post gedeeltelijk ingezet voor de dekking van tijdelijke uitbreiding griffie (€ 80.000). Daarnaast is de post ingezet voor interne begeleidingskosten gerelateerd aan de gezondmaking van het muziekgebouw (€ 90.000), de afronding van het onderzoek naar de aankoop van woningen Joodse eigenaren en navordering belasting tijdens WOII (€ 9.000), gedeeltelijke dekking van de oplossing inzake de financiering Falconcrest (€ 19.000) en de meerkosten van de accountant inzake de controle jaarrekening 2020 (€ 36.000) die begin 2021 is uitgevoerd. Hiermee is budget volledig uitgenut.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	-4.170	-4.404	-4.404	0
Baten	-35	-35	-328	293
Mutatie reserves (TV 0.10)	35	-773	-797	24
Saldo	-4.170	-5.212	-5.528	316

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Afwikkeling btw voorgaande jaren	-	317	-	317	incidenteel
In 2021 is enerzijds een bedrag van (afgerond) € 636.000 van de fiscus ontvangen betreffende suppletie voor btw op re-integratietrajecten (2013 tm 2019); anderzijds heeft in 2021 een nabetaling van (afgerond) € 319.000 plaatsgevonden aan de fiscus in verband met de afwikkeling/correctie BCF (btw compensatiefonds) voorgaande jaren (2016-2020). Per saldo een voordelige afwijking van (afgerond) € 317.000.					
Overige afwijkingen	-	-24	24	-	incidenteel
SALDO	-	293	24	317	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)

Per 1 januari 2016 is de "Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen" in werking getreden. Dit betekent dat lagere overheden vennootschapsbelastingplicht (VPB) moeten betalen over de fiscale winsten die met ondernemersactiviteiten worden behaald. Op basis van de huidige wetgeving en interpretatie van deze regels is de te betalen vennootschapsbelasting over 2021 berekend. Daarnaast vinden in 2022 afsluitende gesprekken met de belastingdienst plaats ter finale vaststelling van uitgangspunten die nadere invulling en interpretatie geven aan de wetgeving.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	0	0	1.794	-1.794
Saldo	0	0	1.794	-1.794

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Vennootschapsbelasting	-1.794	-	-	-1.794	incidenteel
De verwachte VPB last is niet begroot. Jaarlijks schatten we de geprognosticeerde belastbare winst en de hieruitvolgende VPB verplichting in. De totale ingeschatte belastbare winst over de periode 2016 t/m 2021 bedraagt € 3,8 miljoen. Hiervan is t/m 2020 op basis van (voorlopige) aanslagen afgerond € 1 miljoen betaald. In 2021 is eveneens € 1 miljoen betaald en daarnaast houden we rekening met een nog te verwachte last over deze jaren van € 0,8 miljoen. Per saldo een afwijking in 2021 van € 1,8 miljoen op VPB last.					
SALDO	-1.794	-	-	-1.794	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.10 Mutaties reserves

Voorheen werden op dit taakveld alle mutaties (vermeerderingen en verminderingen) in de reserves opgenomen. Met ingang van 2020 worden deze mutaties op de bijbehorende taakvelden gepresenteerd. In bijlage 5 is een verloopoverzicht opgenomen van alle reserves.

0.11 Resultaat rekening van baten en lasten

Onder dit taakveld is het verwacht en gerealiseerd rekeningresultaat van 2021 gepresenteerd.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	0	2.047	32.707	-30.660
Saldo	0	2.047	32.707	-30.660

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Begroot saldo / rekeningresultaat 2021	-29.943	-	-	-29.943	incidenteel
De vermelde afwijking is het verschil tussen het begrote saldo 2021 inclusief mutaties reserves (conform vastgestelde en verwerkte begrotingswijzigingen) en het daadwerkelijk rekeningresultaat 2021 (inclusief mutaties reserves) Als begroot saldo is € 2 miljoen voordelig opgenomen. (Dit betreft diverse begrotingswijzigingen inzake: actualisatie afschrijvingen, vrijval restantbedragen uit saldireserve specifiek zoals bij raadsvoorstel reserveringen besloten en diverse actualisatie dossiers en bulk besluiten.) Het gerealiseerd rekeningresultaat is afgerond € 32 miljoen voordelig, een afwijking van afgerond € 30 miljoen. Voor een nadere toelichting van het rekeningresultaat verwijzen wij u naar de financiële hoofdlijn (paragraaf 1.3) waar het financieel resultaat over 2021 nader is toegelicht. Aanvullend verwijzen we naar de afzonderlijke programma's waar per taakveld de afwijkingen nader zijn toegelicht.					
SALDO	-29.943	-	-	-29.943	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Lokale lasten en belastingen

Voor de woonlasten hanteren we het gemiddelde van de G40 als uitgangspunt. In 2021 bedragen de gemiddelde woonlasten voor een gezin in Eindhoven € 756. Een nadere toelichting staat in de [paragraaf 3a Lokale heffingen](#).

0.61 OZB woningen

Dit betreft de kosten voor de waardebeoordeling van woningen voor de wet Waardering Onroerende Zaken en de baten vanuit de heffing en inning van gemeentelijke onroerende-zaakbelastingen woningen.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- BAG op Orde:

Wegwerken van achterstanden in de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) inclusief de structurele borging van kwaliteitsverbeteringen.

- Vorming Afdeling Belastingen:

In 2021 hebben we twee afdelingen samengevoegd tot één brede afdeling Belastingen die geoutilleerd is op de uitdagingen en veranderingen. Gelet op de vele knelpunten die zowel vanuit interne als externe factoren speelden, was dit een absolute must en noodzaak. Omschakelen van waarden op basis van gebruiksoppervlakte: vanuit een wettelijke verplichting is Eindhoven verplicht om per 2021 woningen niet meer te waarden op basis van inhoud maar op basis van gebruikersoppervlakte. Om deze reden zijn alle woningen herberekend naar gebruiksoppervlakte voor de beschikkingen van 2022.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	1.031	1.153	1.126	27
Baten	-36.299	-36.349	-36.399	50
Saldo	-35.268	-35.196	-35.273	77

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Apparaatskosten	27	-	-	27	incidenteel
Dit betreft de afwijking op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk kosten met betrekking tot personeel, zie ook paragraaf bedrijfsvoering).					
OZB Woningen	-	50	-	50	incidenteel
Het verschil bij de OZB woningen is veroorzaakt door een afwijkend areaal ten opzichte van de raming in november 2020.					
Overig	-	-	-	-	
SALDO	27	50	-	77	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.62 OZB niet-woningen

Dit betreft de waardebeoordeling van niet-woningen voor de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de heffing en inning van gemeentelijke onroerende zaakbelastingen niet-woningen.

In 2021 hebben we ons vooral gericht op:

- Vorming Afdeling Belastingen:

In 2021 hebben we twee afdelingen samengevoegd tot één brede afdeling Belastingen die geoutilleerd is op de uitdagingen en veranderingen. Gelet op de vele knelpunten die zowel vanuit interne als externe factoren speelden, was dit een absolute must en noodzaak.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	963	1.074	1.049	25
Baten	-40.893	-41.043	-41.504	461
Saldo	-39.930	-39.969	-40.455	486

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Apparaatskosten	25	-	-	25	incidenteel
Dit betreft de afwijking op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk kosten met betrekking tot personeel, zie ook paragraaf bedrijfsvoering).					
OZB Niet-Woningen Eigenaren	-	77	-	77	incidenteel
Het verschil bij de OZB niet-woningen eigendom is veroorzaakt door een afwijkend areaal ten opzichte van de raming in november 2020.					
OZB Niet-Woningen Gebruikers	-	384	-	384	incidenteel
Het verschil bij de OZB niet-woningen gebruikers is veroorzaakt door minder geconstateerde leegstand ten opzichte van de raming in november 2020.					
Overig	-	-	-	-	
SALDO	25	461	-	486	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.63 Parkeerbelasting

In dit taakveld komen tot uitdrukking de heffing en invordering, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten van de boetes

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim. 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Lasten	340	380	353	27
Baten	-15.223	-12.308	-11.937	-371
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-3.116	-3.508	392
Saldo	-14.883	-15.044	-15.092	48

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Inkomsten vergunningen betaald parkeren	-	113	-	113	incidenteel
Er is in 2021 €54.000,- ontvangen voor ontheffingen RVV (reglement verkeersregels en verkeerstekens). Deze inkomsten waren niet geraamd. Daarnaast zijn er extra inkomsten ontvangen door de uitbreiding van het aantal gebieden met parkeervergunningen (€ 59.000). Samen veroorzaakt dit een positieve afwijking van € 113.000					
Inkomsten fiscaal handhaven (naheffingsaanslagen)	-	218	-218	-	incidenteel
De inkomsten van fiscaal handhaven zijn dit jaar lager omdat er minder handhaving capaciteit beschikbaar was en omdat er minder geparkeerd is in de betaald parkeergebieden vanwege corona. Ter compensatie zijn de inkomsten fiscaal handhaven bij de 2e tussentijdse rapportage met 1,4 miljoen afgeraamd ten laste van de gemeentebrede coronamiddelen. Met name door de pilot van de scanauto die medio 2021 is opgestart zijn de inkomsten in het laatste deel van het jaar hoger geweest dan ingeschat. Hierdoor is een positieve afwijking ontstaan van € 218.000,- Dit bedrag zal terugvloeien naar de gemeentebrede coronamiddelen in de saldireserve specifiek					
Inkomsten betaald parkeren op straat		-610	610	-	incidenteel
De inkomsten betaald parkeren zijn dit jaar lager vanwege de coronacrisis. Met name in de periode tot de zomer waren de parkeerinkomsten hierdoor lager. Ter compensatie zijn de parkeerinkomsten bij de 2e tussentijdse rapportage met € 2 miljoen afgeraamd ten laste van de gemeentebrede coronamiddelen. Door de avondlockdown en lockdown zijn de inkomsten weer fors gedaald in de laatste periode van het jaar. Hierdoor is een afwijking ontstaan van € 610.000,- negatief. Dit bedrag wordt aangevuld vanuit de gemeentebrede coronamiddelen in de saldireserve specifiek.					
Overig	27	-92	-	-65	
SALDO	27	-371	392	48	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

0.64 Belastingen overig

Tot dit taakveld behoren de overige gemeentelijke belastingen.

 Exploitatie x € 1.000	Begr. prim.	Begroting	Realisatie	Afwijking
	2021	2021	2021	2021
Lasten	925	974	1.143	-169
Baten	-2.668	-2.393	-2.642	249
Mutatie reserves (TV 0.10)	0	-425	-459	34
Saldo	-1.743	-1.844	-1.958	114

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting afwijking exploitatie (x € 1.000)	Lasten	Baten	Mutatie reserve	Afwijking	
Apparaatskosten	12	-	-	12	incidenteel
Dit betreft de afwijking op doorbelaste apparaatskosten (voornamelijk kosten met betrekking tot personeel, zie ook paragraaf bedrijfsvoering).					
Storting voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-184	-	-	-184	incidenteel
De storting is gebaseerd op de gemiddelde historische oninbaarheid t.o.v. de belastingopbrengst. Bovendien heeft vanwege de corona crisis een nadere analyse plaatsgevonden op de inbaarheid van de nog openstaande vorderingen. Dit heeft geleid tot een hogere storting dan geraamd in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren.					
Opbrengsten Invordering	-	186	-	186	incidenteel
Voordeel op de opbrengst van in rekening gebrachte aanmaningskosten, wettelijke rente en dwangbevelen t.a.v. de gemeentelijke belastingen en heffingen.					
Precario regulier terrassen en overige voorwerpen	-	-49	34	-15	incidenteel
T.a.v. de precario terrassen voor 2021 is door de Raad het 0-tarief vastgesteld. De inschatting hiervan was een inkomstenderving van € 425.000, de werkelijke inkomstenderving 2021 bedroeg € 459.000. Derhalve wordt additioneel € 34.000 onttrokken aan de Saldireserve Specifiek onderdeel corona. Het nadeel van de precario op de overige voorwerpen op de openbare grond bedroeg € 15.000.					
Precario bouwprojecten	-	111	-	111	incidenteel
Voordeel als gevolg van het gebruik van openbare grond t.b.v. bouwprojecten. De precario wordt bij de start van projecten in rekening gebracht en is moeilijk te voorspellen, zowel qua tijd als omvang.					
Overig	3	1	-	4	
SALDO	-169	249	34	114	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BBV-indicatoren

BBV-indicatoren zijn wettelijk bepaald en worden verzameld door de VNG. Voor programma 0 Bestuur en ondersteuning zijn de volgende indicatoren voorgeschreven:

Indicator	Eindhoven 2020	Eindhoven 2021
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	8,2	8,7
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	8,3	8,4
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 891	€ 950
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	15,6%	17,7%
Overhead (% van totale lasten)	8,2%	8,4%

Verbonden partijen dragen bij aan de te bereiken doelstellingen. Voor programma 0 Bestuur en ondersteuning zijn dat de volgende:

Taakveld 0.1: GR Metropoolregio Eindhoven

Bestuurlijk samenwerkingsverband tussen Eindhoven en de twintig andere Zuidoost Brabantse gemeenten dat bijdraagt aan een excellent vestigingsklimaat voor bedrijven en inwoners in de Brainportregio. De focus van het vigerende samenwerkingsakkoord 2019-2022 ligt op het terrein van Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Binnen deze focus zijn o.a. de uitvoering van het Stimuleringsfonds en de functie van betaalautoriteit en aandeelhouder Brainport Development NV door de 21 samenwerkende gemeenten belegd. Inspelend op de actualiteit van de coronacrisis is aanvullend, in opdracht van het DB MRE, een Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat ontwikkeld. Deze is in 2020 en 2021 tot uitvoering gebracht. Tot slot maakt ook het Regionaal Historisch Centrum (RHCE) onderdeel uit van de GR-MRE.

Taakveld 0.5: BNG Bank N.V., gevestigd te Den Haag

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Taakveld 0.5: Enexis Holding N.V.

Zorgt voor distribueren en transporteren van energie, en voor in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetwerken. Het is wettelijk geregeld dat het netwerk in overheidshanden moet blijven en dat energielevering bij private partijen weggelegd kan worden.

3. Paragrafen

3a. Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct in hun portemonnee. Binnen de lokale heffingen worden belastingen, bestemmingsbelasting en rechten/retributies onderscheiden. Een belasting betreft een heffing waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat. Deze belastingopbrengsten zijn vrij besteedbaar voor algemene uitgaven. Voorbeelden hiervan zijn de onroerende-zaakbelastingen (ozb), de parkeerbelasting en de hondenbelasting. Bestemmingsbelastingen zijn belastingen die dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze belastingen/heffingen mogen op begrotingsbasis niet meer dan kostendekkend zijn. Voor rechten of retributies geldt dat hiervoor wel een individuele prestatie van de gemeente tegenover staat. Dit betreffen bijvoorbeeld de begraafplaatsrechten en de leges. Ook voor deze heffingen geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Hierbij houden we rekening met de maatschappelijke effecten van de tariefstelling. Door scherp naar de kosten en opbrengsten te kijken, hebben we bereikt dat de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend zijn.

De paragraaf start met het overzicht in de begrote en gerealiseerde inkomsten per lokale heffing, vervolgens wordt een toelichting op de belastingen gegeven (woonlasten, kwijschelding, toelichting op het beleid per heffing) en sluiten we af met een overzicht van de kostendekkendheid per tarief op realisatiebasis.

Inkomsten lokale heffingen

In onderstaand overzicht wordt van de diverse lokale belastingen/heffingen een opsomming gegeven van de begrote en gerealiseerde opbrengsten voor 2021. Afhankelijk van de afwijking wordt per belastingsoort een toelichting gegeven.

Belastingsoort (x € 1.000)	Herziene begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021	Toelichting
Onroerendezaakbelastingen	77.392	77.903	511	Het resultaat bij de OZB-opbrengsten bij de woningen en niet-woningen eigenaren is veroorzaakt door een afwijkend areaal ten opzichte van de raming in november 2020 en minder geconstateerde leegstand bij de niet-woningen gebruikers.
Precariobelasting	655	717	62	
Hondenbelasting	1.178	1185	7	
Toeristenbelasting	1.417	1.409	-8	
Standplaatsgeld autobussen	12	31	19	
Kanaalrechten	60	39	-21	
Parkeerbelastingen	12.308	11.905	-403	Parkeerbelasting bestaat uit opbrengsten uit betaald parkeren op straat, parkeervergunningen en naheffingsaanslagen. De afwijking wordt met name veroorzaakt door inkomstenderving met betrekking tot de naheffingsaanslagen en de parkeerinkomsten veroorzaakt door de coronacrisis en zijn gecompenseerd uit de coronamiddelen (saldireserve specifiek). Hiertoe zijn de inkomsten bij de 2e tussentijdse rapportage afgeraamd met € 3,4 miljoen. Door de nieuwe coronamaatregelen aan het eind van het jaar is de inkomstenderving nog hoger geworden. Dit bedrag wordt aanvullend bijgedragen uit dealdireserve specifiek (coronamiddelen)."
Leges	11.234	14.586	3.352	De belangrijkste afwijkingen t.a.v. de legesopbrengsten worden hieronder toegelicht: Bouwleges: door de aanhoudende coronamaatregelen hebben we veel extra vergunningen voor verbouwingen ontvangen. Ook is er in 2021 een inhaalslag m.b.t. nieuwe regelgeving voor kamerverhuur en woningsplitsing. Daarnaast is er veel aandacht voor woningbouwversnelling. Dit heeft geleid tot meer aanvragen voor grote bouwvergunningen. Plus € 2.882.000 Kabels en Leidingen: er waren minder vergunningaanvragen waar we echter meer meters dan begroot in rekening hebben kunnen brengen. Plus € 163.000

Belastingsoort (x € 1.000)	Herziene begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021	Toelichting
				Burgerzaken: door de coronapandemie en de daarmee samenhangende reisbeperkingen/adviezen was de vraag naar reisdocumenten moeilijk te voorspellen en vielen de legesopbrengsten lager uit dan begroot. Er waren meer naturalisatieaanvragen dan begroot. Dit heeft met name te maken met de vluchtelingenstroom uit 2015 (Syrië en Eritrea) die na 5 jaar een naturalisatie kunnen aanvragen, naijleffect door de afschaling van de dienstverlening in 2020 a.g.v. corona en de verruiming van het Generaal Pardon. Van Rijksweg is vanwege corona de geldigheidsduur van rijbewijzen met 9 maanden verlengd. Daardoor zijn er minder rijbewijzen uitgegeven dan begroot. Er zijn in 2021 meer huwelijken voltrokken dan begroot. Dit heeft geleid tot hogere legesopbrengsten Plus 298.000.
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	27.546	27.179	-367	Dit komt hoofdzakelijk door een hoger bedrag aan gehonoreerde verminderings. Verminderings hebben te maken met wijzigingen in de omvang van huishoudens gedurende het jaar (1, 2, 3 of meerpersoons huishoudens).
Rioolrechten	19.901	19.794	-107	Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een lager grootverbruik (gebruikersdeel van de rioolheffing).
Begraafplaatsrechten	648	706	58	
Marktgelden	434	285	-149	De baten van marktgelden zijn achter gebleven door afname van 41% van het aantal kooplieden voor non-food, ofwel 45% minder vierkante meters
BIZ (Centrum)	787	787	-	
Totaal	153.572	156.526	2.954	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting op belastingen

Woonlasten

Woonlasten	Realisatie 2020 Eindhoven	Realisatie 2020 G40	Begroting 2021 Eindhoven	Realisatie 2021 G40	Realisatie 2021 Eindhoven
Onroerende-zaakbelastingen	314	256	319	266	319
Afvalstoffenheffing	264	306	281	332	281
Rioolheffing	144	172	156	176	156
Totaal gemiddelde woonlasten per jaar	722	734	756	774	756

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Beleid en tariefstelling

Met de vaststelling van de Begroting 2021-2024 is ervan uitgegaan dat er bij de inkomsten geen andere dan autonome tariefsverhogingen zullen plaatsvinden. Als zodanig is bij de belastingen in het algemeen sprake van een trendmatige verhoging van 2% ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de onroerende-zaakbelastingen, de parkeerbelastingen en de toeristenbelasting. Anders dan voor de belastingen geldt voor bestemmingsbelastingen en rechten dat zoveel mogelijk kostendekkende tarieven worden gehanteerd. Hierbij houden we rekening met de maatschappelijke effecten van de tariefstelling.

Vergelijking woonlasten met overige gemeenten

Net als in 2020 betaalden Eindhovenaren in 2021, in vergelijking met de andere grote gemeenten, minder dan gemiddeld aan woonlasten (onroerende-zaakbelastingen, rioolheffing en reinigingsheffingen). Dit is te lezen in het rapport Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2021 van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere overheden (COELO). Van de 40 deelnemende gemeenten zijn er 9 met lagere gemiddelde

woonlasten. In de deelnemende gemeenten werd gemiddeld € 774,- betaald bij een meerpersoonshuishouden van een eigenaar-bewoner. Dit is in Eindhoven € 756,-.

Kwijtschelding

Kwijtschelding kan voor verschillende belastingen, heffingen en rechten verleend worden. De voorwaarden voor het verlenen van kwijtschelding van belastingen en heffingen zijn geregeld in de Invorderingswet 1990 (www.wetten.overheid.nl). Op gemeentelijk niveau is dit geregeld in de Kwijtscheldingsverordening en de Leidraad Invordering (www.eindhoven.nl/belastingen onder de titel 'Meer informatie'). In 2021 is € 1,392 miljoen kwijtgescholden.

Onroerende zaakbelasting

De onroerende-zaakbelasting maakt samen met de rioolheffing en de reinigingsheffingen onderdeel uit van de woonlasten. De stijging van de woonlasten is voor de duur van de bestuursperiode vastgelegd en de ontwikkelingen hebben geen aanleiding gegeven om af te wijken van het coalitieakkoord. Voor de tarieven van de onroerende-zaakbelastingen is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor belastingjaar 2021 ging het daarbij om de waarde naar peildatum 1 januari 2020. De uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering zijn mede bepalend voor de tarieven onroerende-zaakbelastingen voor 2021. De definitieve tarieven zijn in december 2020 door de raad vastgesteld.

Precariobelasting

Ten opzichte van 2020 zijn de tarieven voor 2021 trendmatig verhoogd met 2%. Door de sterke groei van de bouwactiviteiten, in combinatie met een aantal grote bouwprojecten, zijn de opbrengsten hoger dan begroot.

T.a.v. de precario terrassen voor 2021 is door de Raad het 0-tarief vastgesteld. De werkelijke inkomstenderving 2021 bedroeg € 459.000. en is gecompenseerd uit de Saldireserve Specifiek onderdeel corona.

Hondenbelasting

Ten opzichte van 2020 zijn de tarieven voor 2021 trendmatig verhoogd met 2%.

Toeristenbelasting

Door de corona crisis zijn de bezettingscijfers van overnachtingen in de hotels sterk gedaald (van 77% in 2019 naar 39% in 2020 en naar verwachting 35% in 2021). Hiermee rekening houdend wordt verwacht dat over 2021 een bedrag van € 1.655.387 aan toeristenbelasting kan worden opgelegd. In de begroting is voor 2021 voor de opbrengsten van de toeristenbelasting een bedrag opgenomen van € 1.650.000, hierin is de dekking vanuit de Saldireserve Specifiek onderdeel corona van € 1.188.000 verwerkt. Het nagekomen nadelig resultaat 2020 in 2021 bedraagt € 11.697. Per saldo is ultimo 2021 een additioneel bedrag van € 6.310 (€ 11.697 - € 5.387) onttrokken aan de Saldireserve Specifiek onderdeel Corona. Overeenkomstig bestuurlijk besluit i.v.m. corona is er in 2021 geen voorlopige aanslag Toeristenbelasting 2021 opgelegd en zal in 2022 de definitieve aanslag Toeristenbelasting 2021 worden opgelegd.

Leges

Algemeen uitgangspunt bij legesheffing is streven naar een zoveel mogelijk kostendekkend tarief met oog voor maatschappelijke effecten. In verband met de kostendekkendheid mogen de begrote opbrengsten van de leges, de begrote kosten van de daarmee samenhangende dienstverlening niet overstijgen. Bij de tariefstelling zijn de kosten van de samenhangende dienstverlening over de verschillende legestarieven verdeeld, de zogenaamde kruissubsidiëring, zodat er binnen de samenhangende dienstverlening geen sprake is van overschrijding van de opbrengstlimiet van 100%.

Afvalstofheffingen en reinigingsrechten

De gemeente mag onder de naam afvalstoffenheffing een belasting heffen ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke afvaltaken. Het betreft een zogenaamde bestemmingsbelasting, waarmee alle kosten die de gemeente maakt voor de uitvoering van de afvaltaken worden verhaald op de gebruikers. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing mogen de kosten niet overschrijden. Voor de opstelling van de tariefberekening zijn de kosten geactualiseerd op basis van de vastgestelde begroting 2021 van Cure en op basis van de gemeentelijke kostenposten van de vastgestelde Begroting 2021 voor afval. De waarde van gescheiden ingezamelde afvalstoffen is sterk onderhevig aan internationale marktontwikkelingen. In 2020 gaf dat significant lagere opbrengsten en hogere verwerkingskosten dan verwacht. In de loop van 2021 is de tendens verbeterd. De beschikbare afvalvoorziening is desondanks ook in 2021 nodig gebleken voor de uitvoering van de afvaltaken in 2021.

Rioolrechten

In de Gemeentewet (artikel 228a) is geregeld dat de gemeente onder de naam rioolheffing een belasting kan heffen ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is een zogenaamde bestemmingsbelasting, waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor een bepaald doel. Met deze belasting kunnen alle kosten die de gemeente maakt voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken worden verhaald op de gebruikers. Dit geldt ook voor de kosten die collectief profijt opleveren, zoals het afkoppelen van verhard oppervlak, infiltratie regenwater en klimaatadaptatiemaatregelen. Op basis van de actualisatie van het kostendekkingsplan van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022 zijn voor 2021 de tarieven voor rioolrechten gewijzigd conform het advies in het vastgestelde GRP2019-2022.

Begraafplaatsrechten

Algemeen uitgangspunt bij begraafplaatsrechten is streven naar een zoveel mogelijk kostendekkend tarief met oog voor maatschappelijke effecten.

BIZ (Centrum)

Op verzoek van de binnenstadondernemers is sinds 2017 de Stichting BIZ Eindhoven Centrum actief. De BIZbijdrage is zowel bij de eigenaren als gebruikers van onroerende zaken in dit gebied (niet-woningen) opgelegd. De opbrengst van deze heffing wordt als subsidie naar de Stichting Bedrijven Investeringszone Eindhoven Centrum overgemaakt. De uitvoering verloopt conform afspraak. 2022 was het laatste jaar van deze zgn. BIZ heffing. Ondernemers en eigenaren hadden echter al snel aangegeven door te willen gaan en daarom is in 2021 een nieuwe draagvlakmeting georganiseerd op basis van een nieuw 5-jaren plan voor de periode 2022 – 2026. Deze draagvlakmeting is succesvol verlopen waardoor De BIZ Eindhoven Centrum deze periode door gaat. Het gebied is daarbij uitgebreid omdat de ondernemers / eigenaren van het zgn. Van Abbekwartier zich hebben aangesloten.

Kostendekkendheid

Onderstaande tabellen geven een specificatie van de berekeningen kostendekkendheid van de leges. De termen 'titel 1, titel 2, titel 3 en titel 4' verwijzen naar de titels in het burgerlijk wetboek. De kostendekkendheid wordt per titel aangetoond waarbij rekening is gehouden met de toegestane kruissubsidiëring.

Rioolheffing x € 1.000	
0.8 BTW/BCF	1.544
7.2 Riolering	7.589
Reserves en voorzieningen	9.469
Personeelskosten	
Overhead	1.243
Totaal kosten	19.845
Eigenarendeel	18.768
Gebruikersdeel	1.043
Totaal opbrengsten	19.811
Kostendekkingspercentage	100%

Afvalstoffenheffing x € 1.000	
0.8 Overige baten en lasten	-66
0.9 BTW/BCF	2.986
2.1 verkeer en vervoer	1.681
5.7 Openbaar groen	457
6.3 Inkomen (kwijtschelding)	1.336
7.3 Afval	21.039
7.4 Milieubeheer	-500
Personeelskosten	
Overhead	325
Totaal kosten	27.258
Eenpersoonshuishoudens	8.564
Tweepersoonshuishoudens	8.143
Driepersoonshuishoudens	3.564
Meerpersoonshuishoudens	6.094
Bedrijven	813
Totaal opbrengsten	27.178
Kostendekkingspercentage	100%

Begraafplaatsrechten x € 1.000	
7.5 Begraafplaatsen	742
Personeelskosten	63

Overhead	38
Totaal kosten	843
Begraafrecht	246
Grafrecht	458
Totaal opbrengsten	704
Kostendekkingspercentage	84%

Kanaalrechten x € 1.000	
2.4 Economische havens	139
Personeelskosten	
Overhead	
Totaal kosten	139
Kanaalrechten	39
Totaal opbrengsten	39
Kostendekkingspercentage	28%

Marktgeld x € 1.000	
3.3 Bedrijfsloket	836
Personeelskosten	
Overhead	234
Totaal kosten	1.070
Markt gelden	265
Totaal opbrengsten	265
Kostendekkingspercentage	25%

Naheffingsaanslagen x € 1.000	
1.1 Informatieverwerking	392
Personeelskosten	1.817
Overhead en kapitaallasten	983
Totaal kosten	3.192
Opglegde bonnen	1.972
Oninbare bonnen	
Totaal opbrengsten	1.972
Kostendekkingspercentage	100%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Titel 1 Algemene dienstverlening	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten- dekking
hoofdstuk 1 Vervallen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 2 Taxivergunning	2	2	4	3	75%
hoofdstuk 3 Verkeer en vervoer	268	92	360	181	50%
hoofdstuk 4 Gebruik openbare grond	194	121	315	192	61%
hoofdstuk 5 Bouwhinder	-	-	-	-	-
hoofdstuk 6 Kansspelen	69	-	69	4	6%
hoofdstuk 7 Leegstand	1	1	2	1	50%
hoofdstuk 8 Collectevergunning	3	3	6	1	17%
Kostendekking Titel 1	537	219	756	382	51%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten- dekking
hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 2 Conceptaanvraag	424	264	688	77	11%
hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	5.711	2.691	8.402	9.827	117%
hoofdstuk 4 Vermindering en afwijking eerder ingediende aanvraag	-	-	-	-	-
hoofdstuk 5 Vermindering en teruggaaf	-	-	-	-15	-
hoofdstuk 6 Bestemmingswijzigingen / herzieningen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 7 Sloopvergunning	23	1	24	6	25%
hoofdstuk 8 In deze titel niet benoemde beschikking en overige diensten	-	-	-	77	-
Kostendekking Titel 2	6.158	2.956	9.114	9.972	109%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten- dekking
hoofdstuk 1 Horeca	115	69	184	151	82%
hoofdstuk 2 Organiseren evenementen	77	61	138	42	30%
hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven	13	7	20	13	65%
hoofdstuk 4 Vermindering en teruggaaf	-	-	-	-	-
hoofdstuk 5 Huisvesting	-	-	-	-	-
hoofdstuk 6 Telecommunicatie, kabels en leidingen	294	173	467	474	101%
hoofdstuk 7 Standplaats	77	22	99	37	37%
hoofdstuk 8 Winkeltijdenwet	-	-	-	-	-
hoofdstuk 9 In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	-	-
Kostendekking Titel 3	576	332	908	717	79%

Titel 1 Algemene dienstverlening	Taakveld (A)	Overhead (B)	Totale Kosten (A+B)	Totale opbrengsten	Kosten- dekking
hoofdstuk 1 Algemene Verstrekingen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 2 Huwelijken / partnerschap*	158	42	200	295	148%
hoofdstuk 3 Reisdocumenten en (vervangende) Nederlandse identiteitskaart*	1.026	301	1.327	1.172	88%
hoofdstuk 4 Rijbewijzen*	517	247	764	680	89%
hoofdstuk 5 Verstrekingen uit de basisregistratie personen*	114	86	200	199	100%
hoofdstuk 6 Verstrekingen uit het kiezersregister	-	-	-	-	-
hoofdstuk 7 Vervallen	-	-	-	-	-
hoofdstuk 8 Overige producten burgerzaken*	585	45	630	121	19%
Kostendekking Titel 1	2.400	721	3.121	2.467	79%

3b. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Een gezonde financiële positie van de gemeente vergt niet alleen een sluitende begroting, maar vraagt ook om voldoende beschikbare weerstandscapaciteit in relatie tot de optredende risico's. Het weerstandvermogen bepaalt in hoeverre de gemeente in staat is de financiële gevolgen van optredende risico's op te vangen en legt een relatie tussen de risico's die de gemeente loopt (deze bepalen het *benodigd* weerstandvermogen) en de middelen die de gemeente vrij kan maken om de risico's op te vangen (*beschikbare* weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit en norm

In onze nota reserves, voorzieningen en weerstandvermogen is vastgelegd dat de vrij beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de algemene reserve (eigen kapitaal). Eind 2021 bedraagt de reserve eigen kapitaal € 139 miljoen. Het rekeningresultaat over 2021 (+ € 32,7 miljoen) wordt toegevoegd aan de reserve eigen kapitaal. Conform de vastgestelde begroting 2022 in de jaren 2022 t/m 2025 al een gedeelte van het weerstandvermogen ingezet (- € 38 miljoen). Daarnaast wordt het weerstandvermogen de komende jaren aangevuld door vrijval van de reserve onderhoud wegen conform het in 2020 vastgestelde raadsvoorstel over het wegenbeheerplan (+ € 6 miljoen). Per saldo een vrij inzetbare weerstandscapaciteit van € 140 miljoen eind 2025 op dit moment. In de kadernota/begroting 2023 actualiseren we de gewenste inzet en het beschikbare weerstandvermogen voor de jaren 2023 en verder.

Naast deze beschikbare weerstandscapaciteit is er potentiële weerstandscapaciteit bestaande uit stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit. Stille reserves zijn waardecomponenten die vanuit de voorschriften niet op onze balans mogen worden opgevoerd, zoals de overwaarde op onze panden en de waarde van de kunst die in ons bezit is. De onbenutte belastingcapaciteit wordt bepaald door de huidige belastingdruk van de gemeente af te zetten tegen het 'redelijk peil' van het belastingpakket. De Financiële verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald 'redelijk peil' moeten hebben, wil de gemeente als zij in financieel zwaar weer verkeerd in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12. In de jaarlijkse meicirculaire wordt de berekening van het redelijk peil jaarlijks gepubliceerd. Zoals vastgelegd in de nota reserves, voorzieningen en weerstandvermogen, nemen we op voorhand de stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit niet mee als beschikbare weerstandscapaciteit. Daartegenover staat dat ook niet alle risico's goed kwantificeerbaar zijn.

Voor de benodigde weerstandscapaciteit is geen wettelijke norm. De raad heeft voor de weerstandscapaciteit de minimum norm bepaald op 10% van het begrotingstotaal. De norm van 10% van het begrotingstotaal beweegt jaarlijks mee met de omvang van de primaire begroting en daarmee met mogelijke extra risico's uit een hogere exploitatie. Eind 2021 voldoen we aan de vastgestelde norm. In het volgende gedeelte van deze paragraaf is toegelicht of de beschikbare weerstandscapaciteit ook voldoende is om de risico's die we onderkennen op te vangen.

Overzicht weerstandvermogen (x € 1 miljoen)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Beschikbaar 1 januari	130	167	172	147	137	141
Mutaties gedurende het jaar	-2					
Rekeningresultaat 2020	43					
Bestemming rekeningresultaat 2020	-4					
Inzet cf. primaire begroting 2021/2022		-21	-25	-12	0	-1
Stortingen cf. primaire begroting 2021/2022		12		2	4	
Inzet in 2021 o.b.v. separate besluiten		-19				
<i>Stand cf. reeds vastgestelde besluitvorming</i>	<i>167</i>	<i>139</i>	<i>147</i>	<i>137</i>	<i>141</i>	<i>140</i>
Rekening resultaat 2021		33				
Weerstandvermogen 31 december 2021	167	172	147	137	141	140
<i>Norm</i>	<i>93</i>	<i>93</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
<i>verschil</i>	<i>74</i>	<i>79</i>	<i>47</i>	<i>37</i>	<i>41</i>	<i>40</i>

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Risico's en benodigd weerstandsvermogen

Onze gemeente kent een grote diversiteit aan beleidsterreinen zoals de decentralisaties in het sociaal domein, vastgoed, grondexploitaties, sport en veiligheid. Op al deze gebieden lopen we verschillende soorten risico's: financieel, juridisch, veiligheid, bestuurlijk, imago, maatschappelijk en integriteit. Daarom is het belangrijk dat we vooraf nadenken over de mogelijke gevolgen van beleid en dat we afwegen welke risico's we kunnen en willen nemen en welke maatregelen we nemen om de risico's te monitoren en te beheersen. Risicobeheersing is geen doel op zich maar draagt bij aan het bereiken van onze doelstellingen.

De nota risicomanagement van gemeente Eindhoven onderkent drie soorten risico's:

- *Externe risico's*: risico's waar je als organisatie geen invloed op hebt zoals (natuur)rampen, economische omstandigheden, vluchtelingenstromen, wet- en regelgeving vanuit het Rijk.
- *Strategische risico's*: risico's die inherent zijn aan de aard van de organisatie zoals risico's op het gebied van decentralisaties, subsidieverstrekingen, grondexploitaties, investeringen, samenwerkingsverbanden en overige exploitatierisico's.
- *Te voorkomen risico's*: interne risico's als gevolg van gedrag en risico's die beheersbaar zijn. Ze kunnen beheerst en/of voorkomen worden door actieve preventie.

Het weerstandsvermogen is bedoeld om de *externe* en *strategische risico's* op te kunnen vangen zonder direct een ingreep in de begroting te doen. Tevens biedt het weerstandsvermogen ruimte om een overbrugging te creëren om de eventueel structurele financiële gevolgen vanuit de externe en strategische invloeden structureel op te lossen.

Onderstaande figuur maakt duidelijk voor welk gedeelte van de risico's we weerstandsvermogen aanhouden:

bruto risico	beheers- maatregelen			
	netto risico	kwantificeerbaar	voorziening/ bestemmingsreserve	
		niet goed kwantificeerbaar	van materiële omvang van geringe betekenis	weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is dus de belangrijkste buffer voor risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen of bestemmingsreserves zijn getroffen en die materieel van betekenis zijn in relatie tot de financiële positie en die niet te voorkomen zijn door actieve preventie.

Voor de juridische claims waarvan het waarschijnlijk is dat ze leiden tot een toekomstige financiële verplichting en waarvan een reële inschatting gemaakt kan worden, is conform de verslaggevingsvoorschriften een voorziening gevormd (voorziening juridische claims en geschillen). De overige claims en geschillen vormen onderdeel van de risico's die ten laste van het weerstandsvermogen komen. De risicoreserve garantes en geldleningen dekt de risico's op de verstrekte leningen en garanties. Dit risico komt daarom niet ten laste van het weerstandsvermogen.

Zowel bij jaarrekening als begroting wordt de relatie gelegd tussen de risico's (benodigd weerstandsvermogen) en het beschikbare weerstandsvermogen (ook wel weerstandscapaciteit genoemd).

De op dit moment te kwantificeren risico's tellen op tot een bedrag van maximaal € 106,5 miljoen. Als we dit bedrag afzetten tegen de vrij beschikbare weerstandscapaciteit van € 140 miljoen zijn we prima in staat om 100% van de gekwantificeerde risico's op te vangen en is er ook nog ruimte om (een gedeelte) van de niet gekwantificeerde risico's op te vangen.

Onderwerp (bedragen x € 1 miljoen)	Programma	Bedrag min	Bedrag max
Externe Risico's		-	47,0
(Humanitaire) rampen	0	-	10,0
Marktontwikkelingen	0	-	15,0
Rijksbezuinigingen: algemeen	0	-	10,0
(Humanitaire) rampen: Schade als gevolg van extreem weer	5	-	2,0

Onderwerp (bedragen x € 1 miljoen)	Programma	Bedrag min	Bedrag max
Rijksbezuinigingen: Ontwikkelingen rijksbeleid sociaal domein	6	-	10,0
Strategische risico's		27,8	59,5
Afhandeling bezwaar- en beroepschriften	0	0,5	0,5
Asbestsaneerder TR Ketelhuis Eindhoven	0	-	2,5
Claim Lidl planschade (bestuursrechtelijk)	0	0,1	0,2
Vennootschapsbelasting	0	-	0,2
OZB	0	0,3	0,3
Maatregelen inspecties wet- en regelgeving	0	0,5	1,5
Risico inbaarheid dubieuze belastingdebiteuren	0	PM	PM
Privacy - Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	0	PM	PM
BTW risico bij realisatie fietsflat Neckerspoel	2	0,9	0,9
Parkeerterrein 't Eindje	2	-	0,5
Staat bruggen/viaducten	2	2,5	2,5
Kandinsky	5	PM	PM
Sportbesluit BTW / Specifieke uitkering Sport	5	0,3	0,3
Open einde regelingen	6	-	5,0
Toename van de zorg zwaarte	6	-	6,0
Passport4Work (P4W)	6	-	4,9
Afval: leveringscontract Attero	7	-	1,5
Renescience	7	2,0	2,0
Programma Aanpak Stikstof	7	PM	PM
Grondbedrijf – weerstandscapaciteit	8	20,7	20,7
Exploitatierisico's	div.	-	10,0
Totaal Risico's		27,8	106,5

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

In bijlage 2 zijn de specifieke risico's per programma toegelicht. Onderstaand een algemene toelichting op de risico's.

Externe risico's

(Humanitaire) rampen

Begin 2020 zijn we geconfronteerd met de uitbraak van corona wat al snel tot een pandemie leidde. De gevolgen van de crisis raken ook eind 2021 nog steeds nagenoeg alle beleidsvelden. We hebben maatregelen getroffen die afgelopen 2 jaar om de stad overeind te houden. Ook het Rijk is gekomen met steunpakketten in 2020 en 2021. De rijkscompensatie, ontvangen via de circulaires, en de eigen middelen zijn gestort in de saldireserve specifiek. Eind 2021 bedraagt de stand van de coronamiddelen € 15,4 miljoen. Er is echter onzekerheid over de (middellange)-termijn effecten voor de stad van deze crisis. Na een nieuwe (avond) lockdown eind 2021 zien we in 2022 naast het continueren van de ondersteuningsmaatregelen ook perspectief op herstel. Eind februari 2022 is de wereld opnieuw opgeschrikt door een nieuwe crisis: de inval van Rusland in de Oekraïne. Een wezenlijke bedreiging van de veiligheid en met grote gevolgen voor iedereen. We maken ons klaar om de vluchtelingen op te vangen en humanitaire hulp te bieden. We zien stijgende prijzen van gas en electra die tot gevolg hebben dat steeds meer mensen moeite hebben om rond te komen. Ook andere zaken zoals minder productie van graan en het stil komen te liggen van productieprocessen omdat onderdelen niet geleverd kunnen worden, leiden naar verwachting tot een grotere armoede. Het is op dit moment nog niet te voorspellen wat de sociaal maatschappelijke en economische gevolgen zullen zijn, maar duidelijk is dat we maatregelen met extra kosten zullen moeten treffen. Ook de kosten voor de veiligheid die deze bedreiging met zich mee brengt zullen toenemen. Ook op kleinere schaal is er continu aandacht voor veiligheid. De gevolgen van schade door extreem weer zijn hier een voorbeeld van dat we op basis van ervaring van afgelopen jaren (schade door droogte en stormen aan bomen en de beplanting) apart hebben gekwantificeerd.

Marktontwikkelingen

We zien kwetsbaarheden op de volgende vlakken in onze programma's: opwaartse druk op het loongebouw door krapte op de arbeidsmarkt, prijsstijgingen van aanbestedingen op (middel)langere termijn, het mogelijk maken van de groei van de stad en het verhoogd risicoprofiel dat deze met name binnenstedelijk majeure projecten met zich mee kan brengen. Meer algemeen spelen rentestijgingen, schommelingen op de vastgoedmarkt en macro economische ontwikkelingen een rol. De groei van de stad heeft ook een effect op onze bedrijfsvoering en brengt

risico's met zich mee die kunnen leiden tot imagoschade, afname vertrouwen in de overheid en negatieve financiële consequenties.

Rijksbezuinigingen

Ontwikkelingen gemeentefonds

Gemeenten in Nederland zijn voor wat betreft hun inkomsten sterk afhankelijk van de Rijksoverheid. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via het Gemeentefonds bedraagt zo'n € 30 miljard en zou vanaf 2023 anders worden verdeeld. Deze herijking gemeentefonds ligt, na een advies van de Raad van Openbaar Bestuur (ROB) en een VNG-resolutie, die oproepen tot verdere aanpassingen aan het nieuwe verdeelmodel, tijdelijk stil. In de voorlopige uitkomsten van het nieuwe verdeelmodel was de gemeente Eindhoven een van de voordeelmunicipaliteiten. Het moment van invoering en (de grootte van) het positief herverdeeleffect voor Eindhoven zijn onzeker geworden. Het nieuwe kabinet Rutte IV heeft bovendien in zijn regeerakkoord aangekondigd om voor 2026 een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten te willen ontwikkelen, waarbij de mogelijkheid van een groter gemeentelijk belastinggebied gezien wordt. Daarnaast is in december 2021 het regeerakkoord van het nieuwe Kabinet Rutte IV gepresenteerd. Kenmerkend voor het regeerakkoord en van belang voor de gemeentebegroting is, dat er grotendeels sprake is van een tijdelijke inzet van financiële middelen tot en met 2025, het laatste jaar van het regeerakkoord. Vanaf 2026 ontstaat een 'ravin' in de structureel beschikbare middelen voor gemeenten. Dit is een risico voor het opstellen van een structureel sluitende meerjarenbegroting. Mogelijk kan dit risico, in overleg met het Rijk en de provinciaal toezichthouder, worden verminderd.

Ontwikkelingen rijksbeleid sociaal domein

Met ingang van 1-1-2023 vindt de financiering van beschermd wonen plaats via een apart verdeelmodel. De uitvoering van de taak beschermd wonen en de bijbehorende middelen gaan van centrumgemeenten naar alle gemeenten, en de verdeling gaat van historisch naar objectief. De overheveling van de uitvoering van de taak beschermd wonen van centrumgemeenten naar alle gemeenten wordt in een tijdsbestek van 10 jaar geleidelijk gerealiseerd. In de nieuwe situatie blijven bestaande cliënten voor rekening komen van de gemeente Eindhoven en nieuwe cliënten voor de gemeente van herkomst (op basis van het zogenaamde woonplaatsbeginsel). Met de regiogemeenten is de afspraak gemaakt om te werken aan een regionaal plan waarin onderlinge solidariteit en de gewenste innovatie verder wordt uitgewerkt. In 2022 zullen wij nader bezien hoe, op basis van solidariteit, een goed evenwicht kan worden gevonden in de verdeling van de te maken zorgkosten in relatie tot de te ontvangen rijksbijdrage.

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De financieringssysteem sluit hierbij aan. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over de gemeenten (macro-budget BUIG). Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen. Het macro-budget voor BUIG wordt op twee momenten in het jaar bijgesteld. Rond 1 oktober wordt het voorlopig budget voor komende jaar bekend gemaakt en wordt het definitief budget bekend gemaakt voor het lopend jaar. Rond 1 mei wordt voor het lopend jaar het budget tussentijds bijgesteld. De effecten voor de gemeenten van deze bijstellingen kunnen aanzienlijk zijn en dienen opgevangen te worden.

Strategische risico's

Claims, geschillen, bezwaar & beroep

De voorziening juridische claims en geschillen bedraagt eind 2021 € 0,6 miljoen. Deze dekt de lopende claims en geschillen af waarvan met redelijke zekerheid gesteld kan worden dat de gemeente een toekomstige verplichting heeft en waarvan het bedrag reëel kan worden ingeschat. Aanvullend daarop lopen we risico op de overige lopende claims en geschillen. Het gaat dan om het aangevochten eigendomsrecht Kandinsky, de ingediende claim door de curator van Horyon inzake de asbestsanering TR ketelhuis, het risico op te betalen planschadevergoeding tot het moment dat bestemmingsplan Hofdijkstraat onherroepelijk is, lopende beroepszaken tegen opgelegde OZB en naheffing te betalen door MRE gemeenten aan Attero inzake de garantieverplichting van te leveren brandbaar restafval over de periode 2015 tot en met januari 2017.

In het verlengde hiervan zien we dat nieuwe beleidsregels met grote impact voor bewoners invloed heeft op het regulier aantal ingediende bezwaar- en beroepsschriften. Dit legt druk op de structurele juridische capaciteit (die voor nu tijdelijk is uitgebreid) en vergroot het risico op toenemende dwangsommen.

BTW en VPB risico's

De btw-sportvrijstelling is met ingang van 1 januari 2019 aangepast. Hierdoor is het gelegenheid geven tot sportbeoefening door gemeenten weer vrijgesteld van btw. De gemeente kan hierdoor de betaalde btw op onder andere investeringen in sportaccommodaties (alsmede onderhoud en exploitatie) niet meer als vooraftrek terugkrijgen van de belastingdienst. Vanuit het Rijk (ministerie VWS) is hiervoor compensatie opgenomen (via de specifieke uitkering sport). Omdat er landelijk een (maximaal) plafond geldt voor de compensatie via de (jaarlijkse) specifieke uitkering, is het risico dat de gemeente alsnog een gedeelte zelf zal moeten bekostigen.

Daarnaast is er mogelijk sprake van een niet verrekenbaar btw-risico bij ProRail, dat (deels) door de gemeente moet worden gedekt. Het verwacht risico is € 1,9 miljoen waarbij wordt uitgegaan van de verdeling 50% gemeente (€ 0,95 miljoen) en 50% ProRail. De netto investering voor de gemeente in de fietsflat Neckerspoel neemt toe als de btw als niet verrekenbaar door de fiscus aangemerkt wordt.

Per 1 januari 2016 is de “Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen” in werking getreden. De berekende VPB-last voor de periode 2016-2020 is voor een beperkt deel nog gebaseerd op aannames en interpretaties van de wet- en regelgeving. De meeste onderwerpen zijn inmiddels uitgekristalliseerd, maar op het punt van reclame-inkomsten is er nog een verschil van inzicht tussen belastingdienst en gemeenten. In 2022 wordt (landelijk) uitsluitsel via de rechter verwacht op dit punt.

Overige risico's

De externe risico's leiden ook tot effecten in de exploitatie en extra druk op de beschikbare budgetten. Hierbij kan worden gedacht aan de gevolgen voor de beheerbudgetten door grote strategische investeringen, wegvallende parkeerinkomsten door beleidskeuzes en herontwikkeling, druk op de veiligheidsbudgetten door groei van de stad. We houden, in lijn met de begroting 2021, 10% van de normruimte beschikbaar om dit toekomstig op te kunnen vangen.

Tegelijkertijd zijn er op dit moment een aantal concrete risico's die nu spelen en apart gekwantificeerd zijn. De W&R inspecties op ons vastgoed en inspecties van en toets op bouwbesluit van bruggen en viaducten kunnen leiden tot direct te treffen maatregelen. Onderhandelingen over het beheer van parkeerterrein 't Eindje kunnen leiden tot overname van beheer door de eigenaren waardoor parkeerinkomsten vervallen. Het mogelijk extra verlies binnen GR Cure op de gemaakte voorbereidingskosten Renescience (biovergisting en bewerkingsmethode) kan leiden tot negatief eigen vermogen van de GR. Er is een risico op de ontwikkeling van bedrijven en bedrijventerreinen door het ontbreken van stikstofruimte en het repareren van de vergunning Wet natuurbescherming voor de ontwikkelingen van de luchthaven (vanaf 2006) kan gaan concurreren met andere beoogde ruimtelijke/infrastructurele ontwikkelingen en de woningbouwopgave. Binnen het sociaal domein speelt met name dat de WMO en Jeugdwet, wetten zijn met een open einde. Dat betekent dat de financiële effecten van de vraag-ontwikkeling onzeker zijn. Daarnaast is de uitvoering complex en leidt zwaardere indicatiestelling tot extra lasten. De incidentele middelen nemen meerjarig sterk af met het risico hierbij is dat de incidentele middelen (deltaplan jeugd en hervormingsagenda jeugd) niet effectief genoeg worden ingezet om de tekorten bij jeugd structureel te kunnen verminderen.

Tot slot houden we rekening met risico's vanuit *grondbedrijf* welke nader zijn toegelicht in de paragraaf 3g grondbeleid en met gevolgrisico's als we niet voldoen aan de AVG. Wij proberen de AVG risico's te minimaliseren door Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit te voeren bij diverse projecten waarbij verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt zodat we geldboetes, schadeclaims en reputatieschade voorkomen omdat we niet aan de AVG zouden voldoen. Dit kan echter wel vertragend werkend met een aanvullend risico tot gevolg. Bij het project passport4Work zien we dit nu terug. Door de vertraging kunnen we mogelijk niet aan de EU-verplichtingen voldoen. Als Main Urban Authority lopen we daarmee het risico dat onze private partners de geleden schade op ons verhalen en bovendien zal de EU de verstrekte subsidie terugvorderen.

Kengetallen

De BBV- kengetallen zijn voorgeschreven, maar niet genormeerd. Ze geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Omdat de landelijke cijfers voor 2021 niet beschikbaar zijn, presenteren we de landelijke gemiddelde over het voorgaand jaar op (via de website waarstaatjegemeente.nl). Dat sluit aan bij de werkwijze van vorige jaren.

	NL 2020	Realisatie 2020 Eindhoven	Begroting 2021 Eindhoven	Realisatie 2021 Eindhoven
netto schuldquote	47,6%	44,8%	55,2%	40,9%
netto schuldquote gecorrigeerd voor doorleningen	40,8%	42,9%	53,2%	39,5%
solvabiliteitsratio	36,5%	37,6%	29,9%	39,4%
grondexploitatie	7,8%	9,1%	5,3%	7,4%
structurele exploitatieruimte	6,6%	8,5%	1,0%	8,3%
belastingcapaciteit	98,2%	98,4%	99,5%	97,7%

De *netto schuldquote* weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De *gecorrigeerde netto schuldquote* geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente (dus exclusief doorlening aan derden) extern gefinancierd is. In 2021 werd voor een bedrag van € 16,2 miljoen aan langlopende leningen afgelost en ook de kasgeldleningen zijn volledig afgelost. Vanwege de ruime liquiditeitspositie was het niet noodzakelijk om nieuwe lange financiering aan te trekken in 2021. Op de leningen verstrekt aan derden is € 5,1 miljoen afgelost door de derden. Zowel de netto schuldquote als de netto schuldquote gecorrigeerd voor doorleningen is hierdoor verbeterd en ligt onder het landelijk gemiddelde. De *solvabiliteit* geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te blijven voldoen. Dit jaar laat net als de twee voorgaand jaren een stijgende lijn zien wat resulteert in een percentage boven het landelijk gemiddelde. Het kengetal *grondexploitatie* geeft aan hoe hoog de waarde van de grond is ten opzichte van de totale geraamde baten. Door afname van de balanswaarde van bouwgronden in exploitatie daalt de indicator (en het risico). Bij de *structurele exploitatieruimte* betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit percentage is 8,3%. De *belastingcapaciteit* reflecteert de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing, reinigingsheffing). Eindhovenaren betaalde in 2021, in vergelijking met de andere grote gemeenten, minder dan gemiddeld aan woonlasten (onroerende-zaakbelastingen, rioolheffing en reinigingsheffingen). Dit is te lezen in het rapport Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2021 van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere overheden (COELO). Van de 40 deelnemende gemeenten zijn er 9 met lagere gemiddelde woonlasten. In de deelnemende gemeenten werd gemiddeld € 774 betaald bij een meerpersoonshuishouden van een eigenaar-bewoner. Dit is in Eindhoven € 756. Het beeld van de kengetallen toont aan dat de algemene financiële positie in 2021 opnieuw verbeterd is ten opzichte van voorgaand jaar. De schuldquota en de grondexploitatie (voorraadquote) zijn gedaald en daarmee ook de risico's terwijl de solvabiliteit juist is toegenomen.

3c. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte, de gemeentelijke gebouwen en gemeentelijke sportcomplexen. Deze paragraaf beschrijft de verschillende onderhoudsprogramma's en activiteiten op het gebied van onderhoud van de openbare ruimte (kapitaalgoederen); de wegen, openbare verlichting, bruggen, tunnels en viaducten (taakveld 2.1), groen (taakveld 5.7), water (inclusief riolering) (taakveld 7.2) en gemeentelijke gebouwen en sportcomplexen. Veel meldingen van inwoners hebben betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen. De inwoner spreekt de gemeente bijvoorbeeld aan op zaken als loszittende stoeptegels of gaten in de weg.

Onderhouden van kapitaalgoederen is nodig om de voorzieningen voor de stad in stand te houden en is onder te verdelen in:

- cyclisch jaarlijks onderhoud: dagelijks of cosmetisch onderhoud zoals onkruidbestrijding, straatvegen, maaien, snoeien, kolken reinigen, rioolgemalen reinigen en periodiek reinigen en onderhouden van oppervlaktewater;
- curatief onderhoud: naar aanleiding van meldingen. Hier spelen de 'drie o's': onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar. Curatief onderhoud is noodzakelijk voor de veiligheid en permanente gebruikskwaliteit van de openbare ruimte, het rioolsysteem, oppervlaktewatersysteem en oplossen van bijvoorbeeld plagen in het groen;
- groot onderhoud en vervanging zoals renovatie van beplantingen en bomen, opnieuw bestraten en asfaltrenovaties.

Beleidskaders

Voor wegen, openbare verlichting, kunstwerken, groen en water is de in 2006 vastgestelde Visie Openbare Ruimte het leidend kwaliteitskader. Hierin is de ambitie opgenomen om de basis kwaliteit in de openbare ruimte op het gebied van onderhoud voor alle wijken te behalen. Samen met het handboek Openbare Ruimte (2021), het Basisboek Openbare Ruimte (2013) en de Kwaliteitscatalogus Onderhoud Openbare Ruimte zorgt dit voor een bestuurlijk vastgesteld ambitieniveau voor het onderhoud van de stad. Voor gemeentelijke gebouwen en sportcomplexen wordt dit kader gevormd door de spelregels vastgoedbeleid.

Onderstaand een toelichting op de sturing en verwerking van de onderhoudskosten van gemeentelijke gebouwen en sportcomplexen, omdat hier sprake is van een tijdelijke situatie waarbij bekostiging uit reserves plaatsvindt. Vervolgens gaan we per kapitaalgoed nader in op de realisatie 2021.

Sturing op en verwerking van de onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen en sportcomplexen.

Klein onderhoud (dagelijkse reparaties) wordt uit reguliere exploitatiebudgetten betaald. Groot onderhoud is in de regel gepland onderhoud dat nodig is na een langere periode van gebruik (slijtage). Bij de jaarrekening 2018 zijn alle beschikbare onderhoudsvoorzieningen bedoeld voor de bekostiging van het groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed, cultuurtotaal en sportvoorzieningen opgeheven. De bijbehorende middelen zijn via resultaatbestemming in een aantal reserves ten behoeve van (groot) onderhoud gestort. In de exploitatie is een gemiddeld exploitatiebudget voor groot onderhoud opgenomen. De kosten voor groot onderhoud, die niet kunnen worden geactiveerd, worden hieruit gedekt. Omdat de feitelijke uitvoeringskosten per jaar fluctueren wordt de afwijking tussen de werkelijke kosten en het beschikbare budget jaarlijks verrekend (geëgaliseerd) met onderhoudsreserves, die bij de jaarrekening zijn ingesteld. Om de bekostiging van onderhoudslasten uit reserves als structurele dekking te mogen blijven aanmerken is deze situatie slechts tijdelijk toegestaan. In overleg met onze toezichthouder maken we afspraken over deze tijdelijkheid.

Om de onderhoudsreserves weer om te kunnen zetten naar onderhoudsvoorzieningen dienen er actuele beheerplannen te zijn. De raad dient de plannen te hebben vastgesteld. Over het algemeen geldt dat de raad het onderhoudsniveau wel heeft vastgesteld, maar de actuele beheerplannen niet. De komende jaren worden fasegewijs alle panden geïnspecteerd en de beheerplannen per type vastgoed geactualiseerd. Tevens worden de sportmaterialen technisch gekeurd. Per onderdeel kunnen vervolgens de beheerplannen door uw raad worden vastgesteld en de betreffende reserve naar een voorziening of exploitatiebudget groot onderhoud worden omgezet. Naar verwachting ronden we dit proces in 2022 af.

Wegen, Bruggen/viaducten/kunstwerken en verlichting

Kerncijfers en overige gegevens

Elementenverharding	8.830.000 m2
Asfaltverharding	4.090.000 m2
Halfverharding	3.800.000 m2
Aantal lichtpunten	54.786 stuks

Werkelijke kosten onderhoud (exploitatie en investeringen) in 2021 ten opzichte van begrote kosten

Voor onderhoud van kapitaalgoederen (groot onderhoud aan wegen, terreinen, verlichting, civieltechnische kunstwerken) maken we onderscheid in onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen. Onderhoud wordt bekostigd uit structurele middelen uit de begroting. Vervangingen worden geactiveerd en hier vloeien kapitaallasten uit voort. In de begroting 2021 is voor onderhoud (exploitatie) een bedrag van € 4,0 miljoen opgenomen. Hiervan hebben we € 3,9 miljoen euro uitgegeven aan de uitvoering van onderhoud in 2021. Voor de uitvoering van groot onderhoudsprojecten is in 2021 een bedrag ingezet ad. € 2,9 miljoen (begroot van 6,3 miljoen euro). Daarnaast is in 2021 een bedrag ad € 11,7 miljoen geïnvesteerd (begroot € 16,8 miljoen) in het vervangen van wegen, fietspaden, verlichting en kunstwerken.

Verklaring afwijking werkelijke kosten ten opzichte van begrote kosten

Het verschil tussen begroting en realisatie in het groot onderhoudsprojecten (€ 3,4 miljoen) zit voor een deel in de vertraging van het groot onderhoud van kunstwerken (vanwege de complexiteit van de opgave) en voor een deel in het feit dat een aantal projecten met positief resultaat nog afgesloten moeten worden. Het verschil in investeringsprojecten (€ 5,9 miljoen) wordt veroorzaakt door vertraging van een aantal projecten (o.a. de

Airbornelaan, Koppele en Grebbeberglaan zijn in 2021 nog niet helemaal uitgevoerd) en de oorzaak is te vinden in het vooraf (op een erg vroeg moment) begroten/plannen van projecten in de financiële systemen. Het moment van feitelijke realisatie wijkt in een aantal gevallen af van de planning zoals die voor aanvang van het project in aanvang de begroting is opgenomen. Dit zijn dus afwijkingen in de jaarschijf 2021 en leiden niet tot voor- of nadelen per einde van deze projecten. Dit is niet van invloed op de gerealiseerde inzet op een activa die enkele jaren loopt.

Wegen

In november 2020 is het nieuwe wegenbeheerplan 2021-2024 vastgesteld, waarbij het vastgestelde kwaliteitsniveau in 2016 gehandhaafd blijft en waarbij we met het onderhoud blijven bijdragen aan een toekomstbestendige stad en de daaruit voortvloeiende kosten te dekken uit de beschikbare middelen in de meerjarenbegroting.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud aan wegen in 2021 in relatie tot het geplande onderhoud 2021

Voor de kapitaalgoederen is het cyclisch onderhoud, het technisch meerjaarlijkse onderhoud en de vervangingen relevant. In 2021 is onder andere de deklaag vervangen van de Eisenhowerlaan, Fakkellaan en de Diamantring en is halverwege 2021 de uitvoering van de herinrichting van de Koppele, Grebbeberglaan en de Airbornelaan gestart. Daarnaast zijn in vier wijken trottoirs herstraat, waaronder in Doornakkers en Muschberg-Geestenberg. Naast de middelen voor het feitelijk onderhoud van de kapitaalgoederen zijn er ook curatieve middelen ten behoeve van de kapitaalgoederen. Deze middelen zijn ingezet om de veiligheid van de openbare ruimte te garanderen oftewel om gevaarlijke situaties of afsluiting van wegen te voorkomen (gebaseerd op onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar). Inzet van deze middelen geeft een signaal over hoe het staat met het onderhoud van de stad. In 2021 is er geen noodzaak geweest om extra curatief in te grijpen. Er zijn geen overschrijdingen op de curatieve middelen in 2021.

Onderhoudsachterstanden

In november 2020 heeft de gemeenteraad het wegenbeheerplan 2021-2024 vastgesteld. Hierin is, evenals in het vorige wegenbeheerplan, het kwaliteitsniveau voor het onderhoud van wegen opgenomen: kwaliteitsniveau C, waarbij kwaliteitsniveau D wordt geaccepteerd mits dit niet leidt tot kapitaalvernietiging en onveilige situaties (dit behelst maximaal 9,6% van het totale areaal). Weginspecties worden 1x per 2 jaar gehouden. In 2019 voldeed 88,9% van de wegen aan de norm. Uit de weginspectie van 2021 blijkt dat er sprake is van een kleine achteruitgang: 87% van de wegen voldoet nu aan de vastgestelde kwaliteit. Dit wordt met name veroorzaakt door het feit dat sprake is van een vertraging in de uitvoering van herinrichtingen. Mede door complexiteit en zorgvuldige afstemming, is de looptijd van deze projecten lang. Als we rekening houden met de reeds geplande en gedekte projecten dan bedraagt de achterstand 11%. We zijn bezig met een verdere inhaalslag met name op het gebied van voetpaden, om deze achterstand verder in te lopen. Er is geen sprake van kapitaalvernietiging. Er zijn voldoende middelen beschikbaar om de achterstand weg te werken, complexiteit zit in de afstemming met andere werkzaamheden, het werk met werk maken en de afstemming met stakeholders.

Uitvoering projecten maatschappelijk- en economisch nut ter verbetering van kapitaalgoederen

Het onderhoud lift ook mee in projecten die in het kader van andere programma's (waaronder water en verkeer) worden uitgevoerd. Zo zijn in 2021 de Geldropseweg, Boutenslaan en de Grote Berg heringericht.

Ontwikkelingen

In 2020 is het nieuwe wegenbeheerplan vastgesteld voor de periode 2021-2024. Hieruit blijkt dat, zoals het er nu naar uit ziet, tot 2035 voldoende structurele middelen zijn om het groot onderhoud en de vervangingen uit te voeren (passend binnen het vastgestelde kwaliteitsniveau). Elke 4 jaar wordt een nieuw wegenbeheerplan opgesteld en wordt opnieuw bekeken of het kwaliteitsniveau moet worden aangepast en of de middelen toereikend zijn.

Openbare verlichting

De openbare verlichting in Eindhoven bestaat uit ruim 54.000 lichtpunten die worden onderhouden op basis van de uitgangspunten "Veiligheid" (er is voldoende goed werkende openbare verlichting) en betrouwbaarheid. In 2021 hebben we 800 lichtpunten vervangen.

Civieltechnische kunstwerken

We hebben rond de 300 kunstwerken (bruggen en viaducten) in beheer, deze schouwen we elk jaar en iedere drie tot vijf jaar vindt een visuele inspectie plaats door een extern bureau. Dit is in 2021 uitgevoerd. Jaarlijks wordt regulier (cyclisch) en groot onderhoud/renovatie uitgevoerd aan de bruggen en viaducten. Er is dekking om het onderhoud uit te voeren. Voor cyclisch onderhoud zijn middelen beschikbaar in de exploitatie. Voor groot onderhoud is er dekking vanuit de exploitatie en de reserve voor groot onderhoud. Bij bruggen en viaducten die ouder zijn dan 20 jaar bestaat het risico dat de constructie niet meer voldoet, omdat de verkeersbelasting en -intensiteit sterk zijn toegenomen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie en omdat wet- en regelgeving is aangepast. Met visuele inspecties kan niet in beeld worden gebracht of de constructie veilig is. Door middel van specialistisch onderzoek, risicoanalyses en herberekeningen wordt nader onderzocht of maatregelen op korte of langere termijn noodzakelijk zijn. Uit de huidige risicoanalyses blijkt dat 69 kunstwerken voldoen, waarbij momenteel conform regelgeving een (technische) restlevensduur van 30 jaar geldt. Indien een brug niet tijdig wordt versterkt of vervangen, moeten de rijstroken of rijbanen afgesloten worden voor bijvoorbeeld vrachtverkeer om de situatie veilig te houden. De kunstwerken die niet voldoen worden middels periodieke veiligheidsmonitoring gecontroleerd. Eind 2022 zijn de risico's van de kunstwerken voor gemotoriseerd verkeer gebouwd voor 2000 inzichtelijk en is duidelijk welke maatregelen getroffen moeten worden. Op dit moment lopen we geen acuut risico.

Water (inclusief riolering en oeverbescherming)

Water kerncijfers en overige gegevens

Riool	1.375 km
Rioolkolken	87.400 stuks
Gemalen	159 stuks
Oppervlaktewater	58 km lengte

Werkelijke kosten onderhoud in 2021 ten opzichte van begrote kosten

Voor onderhoud van kapitaalgoederen (riolering, gemalen, oppervlaktewater) is in de begroting 2021 een bedrag van € 4,4 miljoen opgenomen. Dit zijn de kosten voor exploitatieonderhoud exclusief de personele lasten en exclusief de kapitaallasten, afdracht BCF en mutatie voorziening. De werkelijke kosten bedragen € 3,5 miljoen.

Verklaring afwijking werkelijke kosten ten opzichte van begrote kosten

De afwijking wordt op hoofdlijnen veroorzaakt doordat werkzaamheden t.a.v. monitoring riolen en t.a.v. opsporen en verhelpen van foutieve aansluitingen grotendeels in de tijd verschoven zijn door een andere prioritering en doordat de in het GRP opgenomen middelen voor regionale samenwerkingsverbanden niet in voldoende mate besteed zijn; dit laatste wordt bij het komende GRP 2023-2026 heroverwogen. Ook waren er weinig rioolaansluitingsverzoeken.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2021

Het GRP 2019-2022 legt een duidelijk accent op een gestructureerd beheer en onderhoud en bijbehorende exploitatielasten. Er heeft in de afgelopen jaren een intensivering van het reinigings- en inspectieprogramma plaatsgevonden, waarbij het hele stelsel aan bod is gekomen. Alle overige elementen van onderhoud (zoals kolken, lijnafwatering, overstorten, gemalen, bergingskelders, zinkers) zijn opgenomen in het meerjarig onderhoudsprogramma. Hierin zijn frequentie en wijze van onderhoud vastgelegd. Dit borgt de instandhouding van deze voorzieningen. Het onderhoud kan onderverdeeld worden in:

- Cyclisch jaarlijks onderhoud: kolken reinigen, rioolgemalen reinigen; periodiek reinigen en onderhouden oppervlaktewater.
- Curatief onderhoud: naar aanleiding van klachten. Noodzakelijk voor goed laten functioneren van het rioolsysteem en het oppervlaktewatersysteem.
- Meerjaarlijks onderhoud: reinigen en inspecteren (stam)riolen.

Er is volledig uitvoering gegeven aan de geplande onderhoudswerkzaamheden.

Uitvoering projecten ter verbetering van kapitaalgoederen

Conform het GRP 2019-2022 zijn in 2021 vervangings- en verbeteringsinvesteringen uitgevoerd. In totaal is een bedrag van € 8,1 miljoen geïnvesteerd. Dit betreft vervangingsprojecten en verbeteringen, zoals afkoppelen verhard oppervlak, aanleg waterstructuren en opheffen/voorkomen grondwateroverlast.

Voor de totale looptijd van het huidige GRP (2019-2022) is € 63,5 miljoen aan investeringen opgenomen (inclusief restantkrediet 2018). In 2019 tot en met 2021 is € 37 miljoen geïnvesteerd, wat 58% is van het totale investeringsbudget van € 63,5 miljoen is. Verwachting is dat voor de lopende GRP-projecten en bijdragen aan integrale projecten in 2022 circa € 18 miljoen wordt geïnvesteerd. Het restant circa € 8,5 miljoen zal met enige vertraging worden uitgevoerd en naar verwacht worden geïnvesteerd in projecten die nog doorlopen in 2023 en voor een klein deel in 2024.

Groen

Aantal individueel geregistreerde bomen in beheer 109.000 stuks

Oppervlakte groen in beheer in stedelijk* gebied 870 ha.

Oppervlakte groen in beheer in buitengebied* 953 ha.

Kinderboerderij 1 stuk en 4 bokkentuinen

Speelplekken 518 stuks en 5 omheinde speeltuinen

*Met ingang van 2020 wordt het onderscheid tussen stedelijk- en buitengebied gemaakt op grond van de bebouwde komgrens (in de zin van de wet natuurbescherming).

Werkelijke kosten onderhoud in 2021 ten opzichte van begrote kosten

De werkelijke besteedde onderhoudskosten in 2021 bedroegen afgerond € 11,2 miljoen. Het verschil met de begrootte onderhoudskosten heeft vooral een administratieve achtergrond en wordt veroorzaakt door een bijstelling van de projecten-administratie. Voor de projecten (die een looptijd over meerdere jaren hebben) zijn de eerder voor 2021 begrootte middelen nog steeds beschikbaar, deze gaan voor zover niet aangesproken in 2021 mee naar volgende jaren.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2021 in relatie tot het geplande onderhoud 2021. Er heeft conform planning cyclisch jaarlijks onderhoud plaatsgevonden aan beplantingsvakken, bomen, speelvoorzieningen en de kinderboerderij. Zo zijn onder meer het gras gemaaid, onkruid verwijderd, beplantingen gesnoeid en speelvoorzieningen zijn gecontroleerd en zo nodig op basis daarvan gerepareerd. Er is ongedierte bestreden en de dieren in de kinderboerderij zijn verzorgd. Er heeft cyclisch meerjaarlijks onderhoud plaatsgevonden. Onder meer zijn bomen op kwaliteit gecontroleerd en zo nodig gesnoeid. Beplantingsvakken en bomen zijn zo nodig ingeboet. Afgeschreven speelvoorzieningen zijn indien nodig in overleg met omwonenden vervangen. De kinderboerderij is in stand gehouden wat betreft gebouw en veestapel. Er heeft gecombineerd met investeringen groot onderhoud plaatsgevonden. Zo zijn in overleg met omwonenden speelplaatsen gerenoveerd en zijn (al dan niet met riolerings- of verkeersprojecten gecombineerd) straten opnieuw ingericht met bomen, parkrenovaties voorbereid en zover de budgetten dat toelieten uitgevoerd. Er heeft curatief onderhoud plaatsgevonden. Zo zijn er veelal op basis van meldingen van bewoners schades gerepareerd. Het herstel van de stormschade 2019 is in plantseizoen 2021/2022 afgerond, zoals opgenomen in het in 2019 vastgestelde 'plan van aanplant'.

Ontwikkelingen

Door de intensivering van binnenstedelijk wonen wordt het bestaande groen intensiever gebruikt, hetgeen in 2021 (net als in 2020) nog versterkt werd doordat de mensen i.v.m. corona meer in de buurt bleven. Met een hogere dichtheid aan bebouwing en bijbehorende infrastructuur staat de resterende fysieke ruimte voor bomen en beplanting zowel ondergronds als bovengronds in verdichtingsgebieden onder druk, terwijl deze tegelijk aan belang wint. In zulke gebieden is extra aandacht nodig voor onderhoud. Het blijft van belang goed in te zetten op kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de groene wigen en het binnenstedelijk groen. In combinatie met de schaa sprong wordt het groen in projecten uitgebreid om aan de toenemende behoefte aan groen te voldoen.

Risico's

Eind 2021 voldoen de bomen en het groen aan de normen. Door de toenemende hoge druk op het bestaande groen in samenhang met de schaa sprong en de geleidelijke uitbreiding van het groen om te kunnen voldoen aan de vraag, houden de reguliere uitbreidings- en inflatiecorrecties op de onderhoudsbudgetten echter geen gelijke tred met de werkelijke kostenstijgingen van het groenonderhoud. De druk op de middelen voor de instandhouding van het groen zal hierdoor de komende jaren naar verwachting verder oplopen. Naast regulier onderhoud wordt mede in het verlengde van de bovenstaande ontwikkelingen de komende jaren ook een krapte op het gebied van de jaarlijks beschikbare investeringsmiddelen voor vervangingen voorzien. De kostenstijgingen voor vervangingen worden mede veroorzaakt door het toenemend intensief ruimtegebruik (ook ondergronds) en de

vraag om meer flexibiliteit in de openbare ruimte. Steeds meer voorzieningen zijn nodig om bomen en beplanting de kans te geven om op termijn weer net zo groot te worden als in de huidige situatie.

Gemeentelijk vastgoed

Beleidskader

De gebouwenportefeuille omvat 480 gebouwen (peildatum 1 oktober 2021). Vanuit de verantwoordelijkheid als eigenaar verzorgt de gemeente het technisch, administratief en juridisch beheer van de in eigendom zijnde en beperkt aantal aangehuurde gebouwen, niet zijnde de panden waarvoor deze rol is ondergebracht bij derden, zoals de gemeentelijke parkeergarages en de claimrechtsscholen (onderwijspanden waarvan de eigendom bij het schoolbestuur ligt zolang de instelling het pand als school gebruikt). De kantoorpanden voor ambtelijke huisvesting (incl. stadhuis) en Van Abbe Museum worden structureel beheerd en gerenoveerd vanuit een contract met het marktconsortium IMPULS! en vallen ook buiten ons reguliere beleidskader.

Conform de vastgestelde "Spelregels vastgoedbeleid" van 15 december 2020 hanteren wij Conditie Afhankelijk Onderhoud (NEN 2767) voor de permanente gemeentelijke gebouwen in de gebouwenexploitatie. Hierbij is tevens het minimaal onderhoudsniveau vastgesteld op Basisniveau.

Het Basisniveau van een object garandeert een redelijke tot goede bruikbaarheid van de gebouwen voor gebruikers en medewerkers. Gestreefd wordt naar een evenwicht tussen de uitgaven voor onderhoud en de effecten daarvan en de afbreukwaarde van onvoldoende onderhoud aan het object. Uitgangspunt voor dit onderhoudsniveau is doelmatigheid. Het streven is de overlast als gevolg van uitval zoveel mogelijk te voorkomen door het tijdig uitvoeren van planmatig onderhoud en een naar de huidige maatstaven acceptabel gebruikscomfort.

De gebouwen, gebouwdelen en bouwdelen verkeren in een redelijk tot goede technische staat, die incidenteel verstoord mag worden door calamiteiten. De uitstraling van het gebouw of een bouwdeel is sober zonder dat de gebouwen een verwaarloosde indruk maken. Het onderhoud wordt planmatig aangepakt. Gebreken die de uitstraling en het gebruik van gebouwdelen ernstig en duidelijk zichtbaar aantasten dienen op korte termijn te worden verholpen.

Actuele staat van onderhoud

De actuele staat van onderhoud van de gemeentelijke gebouwen die permanent bij ons in beheer zijn voldoet, conform het uitgangspunt, aan conditieniveau Basis. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Enkel bij de panden die op de verkooplijst worden vermeld of gepland staan voor sloop, is er sprake van een lagere onderhoudsconditie, waarbij geldt dat verloedering niet acceptabel is.

Overzicht onderhoudsbudgetten

(x € 1.000)	Realisatie 2020	Prognose 2021	Realisatie 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025
Dagelijks onderhoud	2.664	3.543	4.224	2.324	2.323	2.323	2.323
Groot onderhoud	1.143	2.842	1.956	2.362	2.362	2.362	2.362
Investeringsen	2.199	6.286	5.009	7.989	4.741	3.279	4.435
Totaal	6.006	12.671	11.189	12.675	9.426	7.964	9.120

Toelichting

De overschrijding op dagelijks onderhoud wordt met name veroorzaakt door het uitvoeren van maatregelen voor asbest (o.a. Parktheater) en doordat het onderhoud van sportaccommodaties meer gekost heeft dan begroot. De realisatie van het groot onderhoud en investeringen in 2021 is achtergebleven op de planning. Dit laat zich onder andere verklaren door uitvoering van de activiteiten vanuit Cultuur Totaal. Dit bestaat uit groot onderhoud voor de huurders/exploitanten van onze cultuurpanden, denk hierbij aan audiovisuele apparaten en de inrichting. Dergelijk 'onderhoud' heeft haar eigen planning en staat los van de conditiescores conform de NEN 2767, welke vastgoed gerelateerd is. Het werk voor Cultuur Totaal laat zich over het algemeen wat lastiger plannen, omdat de visie en wensen van de culturele instellingen hierbij leidend zijn. Het afgelopen jaar waarin de instellingen met name gericht waren op bezuinigen en reorganiseren, droegen daar niet aan bij. Dit zorgt ervoor dat de planmatige uitgaven (niet zijnde dagelijks onderhoud) veelal achterblijven op de planning, maar het heeft daarentegen geen effect op de algemene staat van onderhoud van onze panden. Verder zijn bij een aantal panden de voorbereidingen van het onderhoud wel gestart, maar vindt de uitvoering hiervan pas plaats in 2022.

3d. Financiering

Deze paragraaf gaat in op het treasurybeleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille. In 2021 voldoen we aan de kasgeldlimiet, renterisiconorm en norm voor schatkistbankieren. De netto-schuldpositie is fors afgenomen. Lagere schuld en lage rentes op de geld- en kapitaalmarkt geven een positieve renteresultaat. Het bedrag aan verstrekte leningen en garanties aan derden is wederom gedaald.

De kaders zijn vastgelegd in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de (mogelijk) uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Het wettelijk kader is verder uitgewerkt in het treasurywet van de gemeente Eindhoven, dat in 2015 is vastgesteld. Hierin staan de doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de administratieve organisatie rond het beheer van liquiditeiten van de gemeente op korte en lange termijn.

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de feitelijke geldstromen in 2021. Het rekeningresultaat wordt gecorrigeerd voor resultaatposten die geen kasstroom met zich meebrengen (bijvoorbeeld afschrijvingen) en voor kasstromen die geen resultaatpost zijn (bijvoorbeeld mutaties in voorzieningen). De gemeente werkt vanuit totaalfinanciering: alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden gesaldeerd voordat de gemeente zich op de geld- of kapitaalmarkt begeeft.

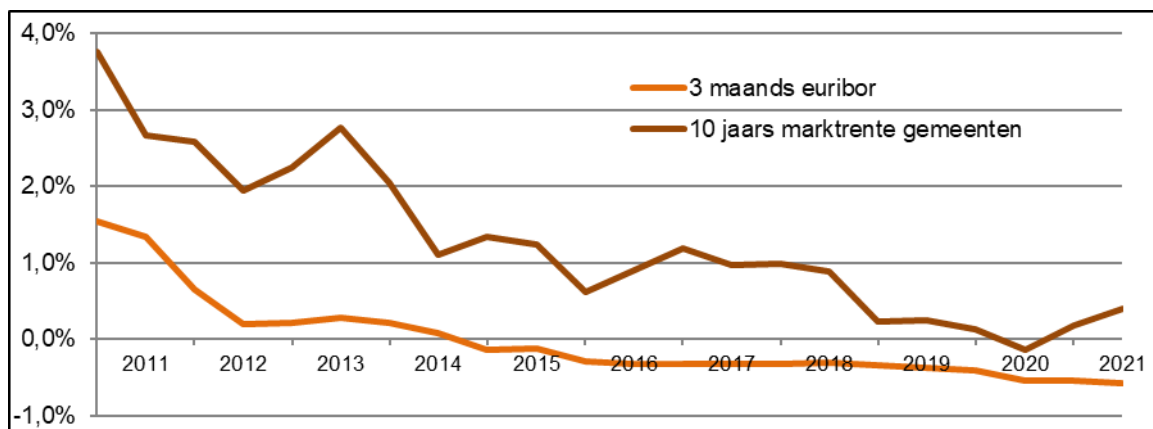
Op basis van de cijfers in de primaire begroting was een liquiditeitsuitstroom van € 75 miljoen voorzien. De realisatie over 2021 laat een kasinstroom zien van € 113 miljoen als gevolg van ontvangst van diverse grote specifieke uitkeringen, grondverkoop en coronasteun, en achterblijvende uitgaven.

Kasstroomoverzicht 2021 (x € 1 miljoen)	
Rekeningresultaat	32,7
Correctie voor afschrijvingen en mutaties voorzieningen/reserves	34,0
Aanpassingen voor mutaties in netto werkkapitaal (voorraden)	23,0
Aanpassingen voor mutaties in netto werkkapitaal (overig: crediteuren, debiteuren)	86,6
Kasstroom operationele activiteiten	176,4
Investeringsactiviteiten	
Investeringen in (im)materiele vaste activa	-52,0
Desinvesteringen in (im)materiele vaste activa	0,0
Totaal kasstroom investeringsactiviteiten	-52,0
Financieringsactiviteiten	
Aflossing van opgenomen leningen	-16,2
Aflossing van verstrekte leningen	5,1
Kapitaalverstrekking aan deelneming	-0,3
Totaal kasstroom financieringsactiviteiten (benodigde herfinanciering)	-11,4
Netto kasuitstroom	113,0
Financiering (x € 1 miljoen)	
Lager saldo bankrekeningen en contant geld	-63,0
Nieuwe opgenomen langlopende leningen	0
Afname kasgeldleningen	-50,0
Financiering van kasuitstroom	-113,0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Renteontwikkelingen

Ook 2021 stond in het teken van corona en bracht onzekerheid op de financiële markten over het economisch herstel, inflatieontwikkeling en de reactie van de centrale banken hierop. In 2021 heeft de 10 jaars marktrente voor gemeenten een flinke stijging laten zien van -0,14% naar 0,4%. Dit duidt erop dat de inflatieverwachtingen voor de langere termijn zijn toegenomen. De korte (3 maanden) rente bleef echter onveranderd laag rond -0,5%. De korte rente reageert op verwachtingen wat de Europese Centrale Bank met de depositorente doet. Ondanks de lockdowns groeide de Nederlandse economie in 2021. En de vooruitzichten voor 2022 zijn goed. Echter doordat de sterke vraag de nog steeds door de pandemie ontregelde aanbodkant van de economie overtreft loopt de inflatie op. Voor 2022 staat de ECB voor de moeilijke keuze of zij de depositorente versneld moet verhogen om de oplopende inflatie te bestrijden met het risico dat de economische groei daardoor te snel getemperd wordt. Over de afgelopen tien jaar hebben de rentes zich als volgt ontwikkeld:

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De wet FIDO stelt dat de gemeente maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (de kasgeldlimiet) met kort geld mag financieren. Als de netto-vlottende schuld, bestaande uit kasgeldleningen en het saldo van de bankrekeningen, de kasgeldlimiet (€ 80 miljoen) drie kwartalen overschrijdt, moeten aanvullende maatregelen worden genomen. De netto vlottende schuld bleef in de eerste helft van 2021 ruim onder de norm, ondanks dat geen lange financiering is aangetrokken. Eind juni zijn alle lopende kasgeldleningen afgelost. Ook in 2021 was de rente op kasgeld het gehele jaar negatief (ca. -0,5%).

Kasgeldlimiet (x € 1 miljoen)	kw1	kw2	kw3	kw4
Norm 8,5% van begrotingstotaal	80	80	80	80
Gemiddelde Netto vlottende schuld (x € 1 miljoen)	62	29	0	0

De renterisiconorm uit de wet FIDO regelt dat gemeenten tot een dusdanige opbouw van de leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Het totaal aan aflossingen en renteherziening op leningen mag jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal zijn. Voor Eindhoven is dat in 2021 € 187,6 miljoen. Het bruto bedrag aan aflossingen bedroeg € 16,2 miljoen.

Renterisiconorm (X € 1 miljoen)	2019	2020	2021
Norm 20% van begrotingstotaal	177,4	187,3	187,6
Stand	40,9	27,5	16,2

Ontwikkeling langlopende schuld

De langlopende schuldpositie van de gemeente Eindhoven is in 2021 gedaald van € 373 miljoen naar € 357 miljoen. In 2021 werd voor een bedrag van € 16,2 miljoen aan leningen afgelost. Vanwege de ruime liquiditeitspositie was het niet noodzakelijk om nieuwe lange financiering aan te trekken in 2021.

Ontwikkeling opgenomen geldleningen (x € 1.000)	Restant bedrag per 31-12-2020	Vermeerdering in 2021	Aflossing in 2021	Restant bedrag per 31-12-2021
Eigen financiering	312.900		15.484	297.416
Projectfinanciering zonnepanelen project	9.202		668	8.534
Lening t.b.v. aankoop gronden PSV	48.600			48.600
Voor doorlening aan woningbouw	1.564		65	1.499
Waarborgsommen van derden	491	29	2	517
Totaal vaste schuld	372.757	29	16.220	356.565

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verstreckte leningen

Het totaal bedrag aan verstreckte leningen is in 2021 afgenomen met € 5,1 miljoen tot € 13,8 miljoen.

- woningbouw: de verstreckte leningenportefeuille bevat nog slechts één lening, die is doorgeleend aan een Eindhovense woningbouwcorporatie. Deze lening à € 1,5 miljoen is afgesloten met zogenaamde WSW-garantie; in geval de tegenpartij in gebreke blijft, kan de gemeente haar lening via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) terug krijgen.

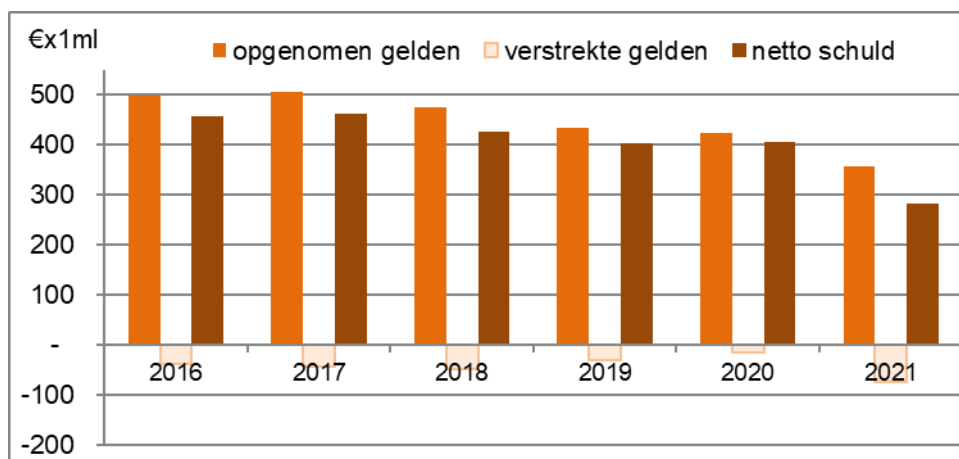
- deelnemingen: Park Strijp heeft in februari en december in totaal € 5,4 miljoen afgelost op de achtergestelde lening.
- overige: er is voor € 1,4 miljoen aan nieuwe leningen verstrekt aan particulieren binnen het zonnepanelenproject Zuidoost-Brabant. Op reeds lopende leningen binnen dit project en op starters- en duurzaamheidsleningen via SVn is regulier afgelost.

Ontwikkeling verstrekte geldleningen (x € 1.000)	Restant per 31-12-2020	Mutatie	Restant per 31-12-2021
Lening aan woningbouw	1.564	-65	1.499
Lening aan deelnemingen	9.705	-5.445	4.260
Overige leningen (startersleningen, zonnepanelen, duurzaamheidsleningen, Enexis, ROW, bijstand, waarborgsommen derden, etc.)	7.643	429	8.072
Totaal vaste schuld	18.911	-5.081	13.831

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Netto schuld

Om de netto schuld te bepalen corrigeren we de opgenomen gelden (lang en kort) met de verstrekte leningen en liquide middelen. Per saldo is de netto schuld in 2021 fors afgenomen met € 124 miljoen naar € 282 miljoen. De opgenomen gelden zijn € 16,2 miljoen afgenomen door aflossing van langlopende leningen. Alle kasgeldleningen (€ 50 miljoen ultimo 2021) zijn afgelost. Het saldo liquide middelen is met € 62,9 miljoen toegenomen. Hier tegenover staat een afname van de verstrekte leningen van € 5,1 miljoen. Over de afgelopen jaren heeft de netto-schuld zich als volgt ontwikkeld:

Renteresultaten

De gemeente opereert op de geld- en kapitaalmarkt. De kosten van het eigen vermogen en de rentekosten van de leningen worden via de interne rekenrente doorberekend aan de sectoren met investeringen in economisch nut of grond. De commissie BBV heeft in 2016 de methode van berekening van de interne rente en de rente grondbedrijf voorgeschreven. Voor de berekening van de interne rente worden de rentekosten omgeslagen over de activa die integraal zijn gefinancierd. De interne rente en de rente op reserves en voorzieningen zijn bij de begroting 2021 vastgesteld op 1,0%. De, op basis van dit percentage, doorbelaste rentelasten mogen in de realisatie niet meer dan 25% afwijken van de werkelijke netto (externe) rentelasten: het zogenaamde renteresultaat. Het gerealiseerde renteresultaat op het taakveld treasury valt in 2021 binnen de bandbreedte die in de BBV notitie is gedefinieerd. Het rentepercentage voor het grondbedrijf is bij de begroting vastgesteld op 0,97%. Dit percentage is ook gehanteerd in de realisatie.

Onderstaand schema geeft inzicht in de netto rentelasten, de wijze waarop rente aan grondexploitaties, projectfinanciering aan specifieke taakvelden en omslagrente aan investeringen wordt toegerekend en het renteresultaat op het taakveld treasury.

Het gerealiseerde renteresultaat is € 0,7 miljoen positief. De voordelige afwijking ten opzichte van gewijzigde begroting is met name het gevolg van lagere externe rentelasten door minder investeringen in de afgelopen jaren. Ook in 2021 was het niet noodzakelijk om lange financiering aan te trekken. Daarnaast is door de positieve rente op kasgeldleningen een niet begrote opbrengst gerealiseerd.

Schema rentetoerekening (x € 1 miljoen)	Primaire begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Saldo externe rente lasten en baten	8,9	9,0	6,2
Rente over eigen vermogen en voorzieningen	3,0	3,4	3,4
Totale netto rentekosten op taakveld treasury	11,9	12,3	9,6
Doorbelaste rente naar grondexploitatie en projectfinanciering	-3,4	-3,5	-3,6
Doorbelaste rente naar activa via renteomslag	-7,2	-6,6	-6,7
Renteresultaat op taakveld treasury	1,4	2,1	-0,7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verstreckte garanties

Per eind 2021 is voor een bedrag van € 10,7 miljoen aan leningen direct gegarandeerd door de gemeente aan instellingen, die actief zijn op het gebied van gezondheidszorg, welzijn, sport en cultuur. De garanties zijn deels verstrekt met hypothecaire zekerheid. Het college van B&W is terughoudend in het verstrekken van nieuwe garanties of leningen. In geval van materiële bedragen wordt vooraf advies ingewonnen van de raad. Er zijn geen nieuwe garanties verstrekt in 2021. In 2016 is besloten om een garantie te verstrekken voor de gebiedsontwikkeling Mariënhage (€ 2,5 miljoen), waarvoor ook de provincie Noord-Brabant en het Nationaal restauratiefonds leningen verstrekken. De gronden en gebouwen zijn geleverd aan DomusDELA Vastgoed B.V. en de herontwikkeling is gereed. De garantie wordt in 2022 geformaliseerd. Per saldo is het bedrag aan verstrekte garanties afgenomen in 2021 met € 0,8 miljoen als gevolg van reguliere en vervroegde aflossingen door geldnemers.

Op de uitstaande leningen en garanties loopt de gemeente risico. Daarom brengen we over (een deel van) de lopende leningen en garanties jaarlijks een risicopremie in rekening bij de geldnemers. Met deze premies voeden we de reserve algemene risico's garanties en geldleningen. Als de gemeente wordt aangesproken op haar garantie, of een lening niet wordt afgelost, komt dit verlies ten laste van deze reserve. In 2021 zijn er geen bedragen ten laste van de reserve gebracht. Er zijn geen garanties ingeroepen. Jaarlijks bepalen we de minimale hoogte van de reserve aan de hand van de financiële positie van de geldnemers (solvabiliteit) en de (hypothecaire) zekerheden. Net als vorig jaar is dit jaar extra rekening gehouden met het effect van corona op de geldnemers en het risico dat dit met zich meebrengt voor de gemeente. Uit deze analyse bleek dat een reserve van € 3,3 miljoen eind 2021 passend is voor het afdekken van de risico's.

Woningbouwcorporaties kunnen voor de financiering van hun investeringen leningen aantrekken met borging van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Rijk en gemeenten staan samen garant voor het WSW via de achtervangpositie. Indien het garantievermogen van het WSW te laag is (bijvoorbeeld doordat corporaties in andere steden een beroep op het WSW doen) moeten alle deelnemende gemeenten en het rijk aan het WSW renteloze leningen verstrekken. Eindhoven neemt eind 2021 voor een bedrag van € 1,47 miljard de achtervangpositie in. Momenteel zijn er geen signalen dat deze achtervangpositie wordt aangesproken.

Gewaarborgde geldleningen (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2020	Mutatie	31-12-2021
Garanties aan derden	9,1	-0,8	8,2
Garanties incl. best. toezeggingen voor Mariënhage	11,6	-0,8	10,7

Schatkistbankieren

Eind 2013 is verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden ingevoerd. Nieuwe beleggingen zijn niet meer toegestaan, maar oude beleggingen mogen worden aangehouden tot de einddatum. Eindhoven heeft geen structurele tegoeden. Vanwege negatieve rente op positieve saldi bij reguliere bankrekeningen, worden alle (tijdelijke) tegoeden afgestort bij de Staat tegen een rente percentage van 0%. De norm waarboven kasoverschotten verplicht moeten worden afgestort is halverwege 2021 verruimd van € 4,6 miljoen naar € 10,9 miljoen voor Eindhoven. In 2021 is het saldo op de bankrekeningen onder de norm gebleven.

Schatkistbankieren	kw1	kw2	kw3	kw4
Limiet (norm)	4,6	4,6	10,9	10,9
Gemiddeld saldo op bankrekeningen gedurende het kwartaal	0,3	0,5	0,7	0,9

3e. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de opgave van bedrijfsvoering. Aanvullend wordt een dwarsdoorsnede op personeelskosten gegeven en wordt de voortgang gerapporteerd op toezeggingen vanuit de rekenkameronderzoeken. Tot slot wordt op basis van het addendum kadernota rechtmatigheid 2021 gemeld of sprake is van niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en bijbehorende regelingen. Een onderdeel dat op basis van het addendum verplicht in deze paragraaf is opgenomen.

Bedrijfsvoering

Inleiding

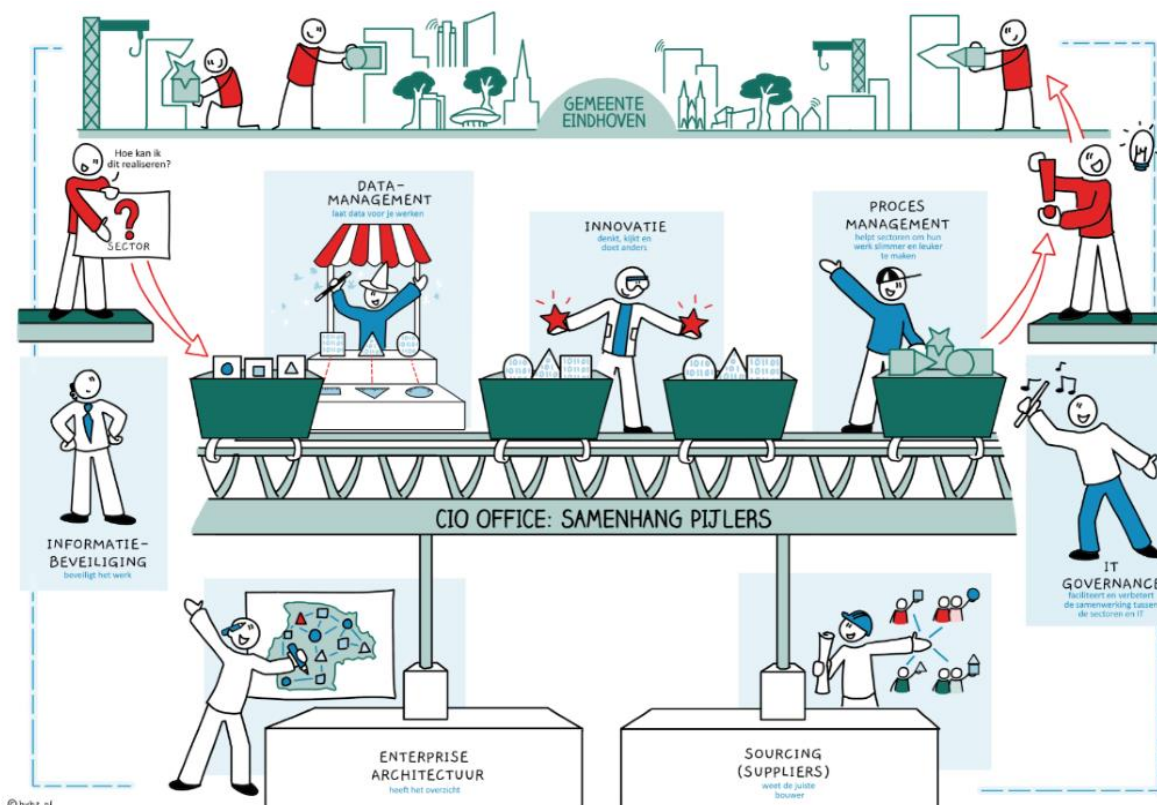
Ondersteunend aan de ontwikkeling en uitvoering in de stad vormen de bedrijfsvoeringsonderdelen de ruggengraat voor de organisatie. Dienstverlening naar buiten en aan de eigen organisatie staat hierbij centraal. Bedrijfsvoering is het samenspel tussen Personeel & Organisatie, Facilitaire zaken zoals Inkoop, Huisvesting, Administratieve Ondersteuning, Documentaire Informatie Voorziening (DIV), Communicatie, ICT en Financiën en Control.

Net als vorig jaar stond 2021 in het teken van corona. Medewerkers werkten vanuit huis. Extra aandacht is besteed aan de ondersteuning van alle medewerkers. Collega's hebben zowel op kantoor als thuis goede faciliteiten om het werk te kunnen doen. We zien de druk op de organisatie toenemen door uitval van medewerkers, toenemende werkdruk en door groeiende krapte op de arbeidsmarkt. Door middel van een peilstokonderzoek is in kaart gebracht wat de stand van de organisatie is nu en met de verwachte transitie van de stad.

Professionalisering informatievoorziening

De stad groeit en daarmee ook de gevraagde dienstverlening en activiteiten. De digitale mogelijkheden ontwikkelen zich ook in een razendsnel tempo. We zien dat onze buitenwereld steeds meer van ons verwacht en dat wij in dit tempo meebewegen. Sterker nog; dat onze digitale dienstverlening op orde is, dat we onze data goed en veilig opslaan en bewerken en de juiste personen hier toegang tot hebben. Daar past een organisatie bij die betrouwbaar, voorspelbaar en wendbaar is. Ons doel is om structureel te ondersteunen bij de primaire processen, en onderdeel te zijn van datgene wat er nodig is voor de realisatie van de huidige en toekomstige stedelijke opgaven. Dat doen we voor en met alle sectoren. Deze ambities vragen veel van onze organisatie qua mensen, middelen, systemen en processen. In 2020 is geconstateerd dat de ontwikkelingen in de maatschappij en die van de organisatie en vooral de ondersteunende informatiesystemen en processen geen gelijke tred hebben gehouden. Hierdoor is er achterstand ontstaan waardoor we op een aantal terreinen niet meer de gewenste service kunnen verlenen. Daar komt nog een fors aantal nieuwe wetgeving bovenop wat ook weer vraagstukken en andere werkterreinen met zich meebrengt. Voorbeelden zijn: digitale samenwerkingsplatformen, digitale dienstverlening, De Wet Open Overheid, Omgevingswet, aanbevelingen van de autoriteit Privacy m.b.t. smart cities, digitale formulieren en toegankelijke websites. Om deze achterstanden in te lopen en een aantal risico's weg te werken zijn intensiveringsgelden toegekend en aan thema's gekoppeld. In deze rapportage wordt dan ook verder ingegaan op de verantwoording van de besteding van deze middelen.

In figuur 1 is weergegeven welke thema's aangepakt zijn en hoe ze met elkaar samenhangen.

Figuur 1: Digitalisering I-plan: samenhang opgave stad en strategische I-thema's.

Onderdeel van de intensiveringsgelden, die we in 2020 hebben gekregen, was de versterking van de strategische advisering, kaderstelling en governance op concernniveau bij de CIO Office en de uitwerking daarvan bij de sector Informatisering en Beheer. Om te weten waar we stonden en welke vervolgstappen we te nemen hebben, zijn in 2021 door externe partijen volwassenheidsonderzoeken gedaan naar de gemeentebrede IV-organisatie, de hardware en de software en de onderlinge samenhang. De uitkomsten gaven aan dat we op alle terreinen wel basisdiensten leveren, maar zeker niet in staat zijn om te komen tot een normaal serviceniveau, zowel intern als naar de gebruikers in de stad. We zijn onvoldoende in staat om te anticiperen op de schaa sprong. Welk terrein we daarom ook vastpakken, er is overal wel wat aan de hand en niet alleen met incidentele middelen op te lossen. Het recentelijk verschenen rekenkamerrapport "Informatiebeveiliging smart & safe?" bevestigde dit helaas nogmaals.

Omdat we niet alles tegelijk kunnen aanpakken, en zeker ook om versnippering en eigen initiatieven te voorkomen, is met behulp van het Governance, Risk en Compliance team als eerste het COBIT Framework uitgewerkt. COBIT is een wereldwijd gebruikt raamwerk voor het besturen en beheersen van Informatie & Technologie (IT) in organisaties. COBIT® is internationaal erkend als de standaard om invulling te geven aan de behoefte op controle over informatie en IT gerelateerde risico's. Dit maakt het mogelijk om te prioriteren in de hoeveelheid werk en vooral aandacht te schenken aan de grootste risico's die gelopen worden. Daarnaast zijn alle aanbevelingen en acties van de onderzoekers en de externe accountant vastgelegd in twee roadmaps gericht op de informatievoorziening en de infrastructuur. Doordat we zijn gestart met het inrichten van portfoliomanagement is er meer overzicht op de capaciteitsvraag en uitdagingen. Dit maakt dat gemeentebreed steeds duidelijker wordt wat ons te doen staat en welke middelen daarvoor nodig zijn. Dit geldt voor zowel het lopende IV-werk en de vernieuwing/ambities van de gemeente. Ook maakt het helder dat we te veel op ons bordje hebben liggen en dat er dus keuzes moeten plaatsvinden. Door met focus en prioritering te werken aan de aanbevelingen en constatering en leggen we een steviger fundament en lopen we de achterstanden gericht in. Dit is nodig om onze dienstverlening en informatiehuishouding structureel te verbeteren, zowel technisch en inhoudelijk. Overigens kregen we een compliment van de externe accountant dat nagenoeg alle bevindingen zijn weggewerkt.

We hebben een gedeelte van het IT-fundament op orde gebracht en daarmee een deel van de eerder opgelopen achterstand ingelopen. Dit is gedaan met behulp van: procesmanagement, het neerzetten van een architectuurvisie en de uitwerking daarvan gericht op hardware en data en het aanpassen van de Baseline

Informatiebeveiliging (BIO) van 2019 naar de laatste VNG-maatstaven. Ook is een aantal oude systemen en applicaties opgeruimd. Er is in kaart gebracht welke informatiesystemen de komende jaren versneld moeten worden aangepakt om de continuïteit van onze processen te blijven borgen en te voldoen aan wettelijke verplichtingen en beveiligingstandaarden. Met het reeds verkregen overzicht en inzicht zijn ook voor 2022 en 2023 incidentele en structurele middelen toegekend. Hierdoor is het mogelijk om door te werken aan het fundament en op onderdelen aan vernieuwing toe te komen, waarbij we ons realiseren dat het een jarenlange verbeter slag wordt.

Datagedreven werken

In alle sectoren wordt met data gewerkt, we zijn immers een informatieverwerkingsorganisatie. Er is een verkenning uitgevoerd hoe deze separate teams nu werken, wat gaat goed, wat kan beter en hoe kan versnippering worden tegengegaan?

Een programma Datagedreven werken is dit jaar opgestart. Met als uiteindelijk resultaat data slim in te zetten voor het verbeteren van de dienstverlening aan onze burgers en bedrijven (rekening houdend met privacy, informatiebeveiliging en ethiek). Hiervoor gaan we een aantal belangrijke IT-platformen neerzetten en kennis en vaardigheden opbouwen op het terrein van datamanagement. Tegelijkertijd zijn er diverse dataprojecten-/activiteiten uitgevoerd bij onder andere het Sociaal domein en Ruimtelijk domein. Het programma heeft tot doel om deze ontwikkeling te combineren met de hierna genoemde ontwikkelingen.

Het Programma Smart Urban Planning (hierna SUP) heeft als vliegwiel gediend om ontwerp “conceptueel datalandschap” verder uit te werken. De doelstelling van SUP is om met behulp van data en technologie efficiënter, effectiever en integraal inzicht te kunnen geven in (gebieds-)ontwikkelingsopgaven. Hier komen de wensen van de opgaven voor de stad en de ondersteuning met informatiesystemen bij elkaar en worden niet meer los van elkaar geïnitieerd.

Het opslaan, verwerken en vernietigen van data heeft met de komst van de AVG en het daaruit voortvloeiende werk steeds meer aandacht in de organisatie. Het bureau Functionaris gegevensbeveiliging (FG) heeft daartoe in 2021 een aantal aanbevelingen gedaan. Deze hebben mede geleid tot een aantal gemeentebrede verplichte trainingen gericht op risicomanagement, privacywetgeving en awareness hoe om te gaan met data(lekken). Alles om ervoor te zorgen, dat onze medewerkers ook kunnen doorgroeien naar het serviceniveau dat we moeten leveren. Overigens wordt over 2021 een aparte rapportage van de FG met een ambtelijke reactie aangeboden.

Sourcing

Het wordt steeds belangrijker dat we als gemeente kijken hoe we samen met andere gemeenten, marktpartijen de VNG, betaalbare en flexibele IV/ICT producten en diensten kunnen ontwikkelen en inzetten (“sourcing”). In die zin is sourcing behulpzaam om te komen tot gefundeerde keuzes rondom de aanschaf en het beheer van de IV/ICT voorzieningen. De uitvoeringsaanpak is in januari 2022 als kader opgeleverd. De verdere invoering vindt vanaf 2022 plaats in de organisatie.

Common ground (inclusief Gemeenschappelijke Gemeentelijke Infrastructuur -GGI- bouwstenen)

De technische implementatie van het sensorregister in de vorm van een pilot onder regie van het ministerie van BZK is gerealiseerd. Als gemeente hebben we daarmee ook een belangrijk Common Ground fundament “Haven” geïnstalleerd. Dit is een belangrijke stap omdat volgende Common Ground ontwikkelingen kunnen meeliften op deze basis. Daarmee is dit product afgerond.

Dit alles vraagt veel van onze medewerkers qua gedrag, expertise en het eigen maken van nieuwe werkterreinen. Het recentelijke wereldwijde beveiligingslek Log4j maakte ons er nog meer van bewust hoe kwetsbaar we zijn op het gebied van capaciteit, kennis en de positie die we als overheid hebben jegens onze inwoners. Door vanaf 2022 extra in te zetten op informatiebeveiliging, het wegwerken van verouderde technologie, het werken onder architectuur, security en privacy by design en datamanagement zetten we weer stappen om het vertrouwen in de overheid te blijven borgen met betrekking tot de informatiehuishouding.

Vorbereiding op wet- en regelgeving

Implementatie Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet (OW) is weer uitgesteld. In februari 2022 is bekend geworden dat wederom uitstel zal plaatsvinden naar 1 oktober 2022 of 1 januari 2023. Het programma Omgevingswet bereidt samen met de betrokken sectoren de voorbereiding/implementatie van de nieuwe wetgeving, de noodzakelijke nieuwe

werkprocessen en de ICT-voorzieningen voor. De druk op de voorbereidingen voor inwerkingtreden van de OW is in 2021 enorm toegenomen. Oorzaak voor het uitstel is en blijft het feit dat de landelijke digitale voorziening niet op tijd gereed is. Eindhoven past haar planning aan de beoogde nieuwe datum inwerkingtreden aan. De extra tijd door het uitstel is hard nodig en de gemeentelijke voorbereidingen gaan derhalve onverminderd door. De hoge werkdruk, corona, en de schaarste op de arbeidsmarkt hebben echter flinke impact op het tempo en de opschaling van de voorbereidingen. Dat is overigens een landelijk beeld.

In 2021 hebben de raad en het college conform planning een aantal voor de OW relevante besluiten genomen: uitgangspunten voor nieuwe legestarieven, participatiebeleid Omgevingswet, een nieuwe verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Bindend adviesrecht raad, en een plan van aanpak voor de transitie Omgevingsplan. Verder is software opgeleverd voor het opstellen en wijzigen van het omgevingsplan en wordt gewerkt aan de implementatie van een nieuw ICT-systeem voor vergunningverlening en toezicht en handhaving. Deze implementatie loopt nog door in 2022. De nieuwe processen zijn grotendeels uitgewerkt, we zitten nu in de fase van keuzes maken en implementatie stappen zetten. De werkdruk op de betrokken sectoren is groot. Dit vormt een risico.

Met het inwerking treden van de Omgevingswet start een transitieperiode die de komende jaren nog veel inspanning van de organisatie gaat vragen. Deze periode duurt tot 1-1-2030, het moment waarop het overgangsrecht stopt en het omgevingsplan definitief klaar moet zijn. Daarnaast zal de landelijke voorziening DSO-LV in de komende jaren uitgebouwd gaan worden, er wordt nu slechts een basisniveau opgeleverd. De uitbouwplanning van het DSO is nog niet bekend. Dit zal in de toekomst met enige regelmaat opnieuw inzet van alle sectoren vragen.

Voorbereiding implementatie WOO en WEP

Per 1 juli 2021 is de Wet Elektronische Bekendmakingen (Web) vervallen en is de Wet elektronische publicaties (Wep) in werking getreden. Vanaf deze datum moeten de volgende zaken via de landelijke applicatie DROP op officielebekendmakingen.nl worden gepubliceerd. Vandaaruit worden ze geconsolideerd op overheid.nl

- Elektronisch bekendmaken van alle nieuwe wettelijk voorgeschreven bekendmakingen, zoals verordeningen, beleidsregels, overige besluiten van algemene strekking.
- Alle verplichte kennisgevingen van vergunningen.

Een fors deel van de gemeentelijke bekendmakingen en digitale ter inzage leggingen vindt plaats vanuit het vergunningenproces. De volledige en juiste ondersteuning van deze digitale terinzagelegging vanuit de nieuwe applicatieomgeving PowerBrowser is globaal bekend, maar moet nog meer gedetailleerd worden uitgewerkt. De verwachting is dat o.a. een publiek-toegankelijke server voor documentenontsluiting benodigd zal zijn en ingericht zal moeten worden (met bijbehorende beheermaatregelen op technisch, functioneel en procesmatig vlak). Het vraagstuk is urgent. Met het Ruimtelijk Domein is een project opgestart, om dit voor de vergunningenomgeving z.s.m. te implementeren.

De Wet Open Overheid (WOO), die als doel heeft overheden en semi-overheden transparanter te maken, moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de WOO op 1 mei 2022 zijn eisen die voortkomen uit de WOO vertaald naar de gemeentelijke informatiehuishouding en –toegankelijkheid. De beide wetten gaan we in samenhang implementeren.

Verbijzonderde interne controle

Er is een wetswijziging aanstaande waarmee het college van B&W een rechtmatigheidsverantwoording dient af te geven bij de jaarrekening. Op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is, gaan we ervan uit dat dit voor de eerste keer zal plaatsvinden bij de jaarrekening 2022. De wetswijziging is momenteel nog niet akkoord bevonden.

Met deze verantwoording legt het college verantwoording af over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. De verbijzonderde interne controle (VIC) is het gemeentelijk instrument om te borgen dat het college van B&W in stelling wordt gebracht om met een redelijke mate van zekerheid (getrouw) de financiële rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven. Vooruitlopend op de komst van de wetswijziging heeft de gemeente Eindhoven het jaar 2020 en 2021 als pilotjaar ingericht.

Belangrijkste doelstellingen van de pilotjaren waren:

- Het doorontwikkelen en verder verbeteren van procedures, structuren en formats voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controles en die te hanteren om te komen tot een proef-rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- Het verzamelen van lessons learned om mee te nemen in de definitieve implementatie en borging van de nieuwe wet in de gemeentelijke organisatie.
- Het afgeven van een proefverantwoording over 2020 (uitgevoerd in 2021).

We hebben een proefverantwoording opgesteld en aan het college gerapporteerd over 2020. Ook hebben we de lessons learned verwerkt in het verbijzonderde interne controleplan 2021. Afhankelijk van de timing van goedkeuring van de wetswijziging wordt een raadsvoorstel aangeboden waarin de raad wordt gevraagd de verantwoordingsgrenzen en het normenkader voor 2022 vast te stellen (naar verwachting in Q3/Q4 2022).

Tegelijkertijd zien we sinds de jaarrekening 2020 door de aanscherping van de landelijke eisen aan het uitkeringsstelsel, een forse toename in het aantal SISA-regelingen waarover in de jaarrekening gerapporteerd dient te worden. Deze stijging lijkt zich voort te zetten en zet extra druk op de bestaande capaciteit. Waar we in 2020 ongeveer 23 subsidiebeschikkingen hadden, is dit aantal in 2021 opgelopen tot 67. Dat heeft consequenties voor de benodigde capaciteit. Omdat dat niet binnen de reguliere capaciteit kan worden opgevangen. Daarom is voor 2022 de formatie tijdelijk opgehoogd en wordt structureel benodigde uitbreiding ingebracht bij de OOO's in het kadernotaproces 2023.

Organisatie

Afgelopen jaar las u in de Turaps over de noodzaak te investeren in onze gemeentelijke organisatie. Die urgentie is er onverminderd en het peilstokonderzoek dat op het moment van schrijven in de afrondende fase zit, helpt ons om een objectief beeld te krijgen van hoe de organisatie er voor staat -kwalitatief en kwantitatief- ten opzichte van de huidige opgaves en ten opzichte van ontwikkelingen en ambities voor de komende jaren.

Investeren in de organisatie doen we onder andere vanuit de visie Richting Eindhoven!. Een belangrijke stap die we in 2021 op dit vlak gezet hebben is meer duidelijkheid te geven over de rol van leidinggevende. Om leidinggevendenden te ondersteunen in hun rol zijn we eind 2021 gestart met een leiderschapstraject voor al onze leidinggevendenden. In het sociaal jaarverslag 2021 leest u meer over dit leiderschapstraject.

We merken dat de werkdruk op veel plekken in de organisatie erg hoog is en verder is opgelopen in 2021. Op het moment van schrijven (begin 2022) liggen de verzuimcijfers voor het eerst weer boven ons ambitieniveau (voor 2021 was dat 4,5%). Dit baart ons zorgen. Wel zien we dat de ontwikkeling van het verzuim een vergelijkbaar patroon laat zien met organisaties in de vergelijkingsgroep openbaar bestuur en overheidsdiensten, waarbij het verzuimpercentage van de gemeente Eindhoven structureel lager ligt. We zien met name een stijging in langdurig verzuim, onder anderen veroorzaakt door de oplopende werkdruk en leefstijl-gerelateerde aandoeningen. In deze categorie valt ook het ziekteverzuim als gevolg van corona en long-Covid. In het sociaal jaarverslag 2021 gaan we dieper in op deze cijfers en mogelijke oorzaken, evenals de acties die zijn ingezet om het verzuim te verlagen en vitaliteit van onze medewerkers te versterken.

In de tussentijd zijn de voorbereidingen van het hybride werken nog steeds in volle gang, maar door de steeds voortdurende coronamaatregelen zijn we nog niet écht begonnen met hybride werken en werkt een groot deel van de medewerkers nog bijna volledig thuis. In het sociaal jaarverslag gaan we dieper in op hoe we hybride werken in onze organisatie aan het invullen zijn. De thuiswerkplek is in het hybride werkconcept een volwaardige werkplek. We vinden dat als werkgever dermate belangrijk dat de thuiswerkfaciliteitenregeling verlengd is tot 2024. Daarmee vangen we overigens ook de krapte in vierkante meters op die benodigd is voor het groeiend personeelsbestand.

Als werkgever ervaren we dat de krapte op de arbeidsmarkt toeneemt. In het sociaal jaarverslag leest u meer over in- door en uitstroomcijfers in 2021. Het vervullen van vacatures vergt steeds vaker intensieve wervingstrajecten. Als stad en als organisatie hebben we veel te bieden, maar toch lukt het niet meer altijd om vacatures in te vullen. Dat vergt creatieve oplossingen maar ook stevige inzet op onze arbeidsmarktbenadering, waarin we onverminderd via objectieve werving en selectie werken aan een inclusieve organisatie. Onze belangrijkste doelstelling is al vanaf 2017 het bieden van gelijke kansen.

Als we kijken we naar een aantal meer kwalitatieve aspecten dan concluderen we aan het einde van onze collegeperiode het volgende:

- We zien het verschil als we kijken naar de diversiteit van sollicitanten, ook al leidt dat nog niet altijd tot resultaat. Zo hebben we de afgelopen periode in een aantal selectietrajecten voor topfuncties gezien dat een sollicitant met een migratieachtergrond een hele goede tweede kandidaat was.
- We krijgen veel waardering voor onze aanpak van verschillende partijen in het land en worden regelmatig gevraagd om daarover te komen vertellen.
- Vanaf 2021 houden we op een gestructureerde manier exitinterviews met mensen die onze organisatie verlaten. Eind 2021 zijn de uitkomsten daarvan voor het eerst geanalyseerd. In de conclusies en aanbevelingen komen geen expliciete aandachtspunten met betrekking tot diversiteit en inclusie naar voren. De gemeente Eindhoven scoort gemiddeld een 7 als werkgever, onder deze vertrekkende medewerkers.
- Er vindt een steeds meer open gesprek plaats over diversiteit en inclusie. Bijvoorbeeld in een dialoogsessie met jongeren netwerk 040 VOLT, na afloop van de theatervoorstelling "Allemaal mensen" in het Parktheater en onlangs naar aanleiding van het Vibesbericht over de Ramadan-doe-mee-dag.

Op het moment van schrijven hebben we een arbeidsmarktstrategie opgesteld. Omdat we als werkgever de krapte op de externe arbeidsmarkt ervaren, is het ontzettend belangrijk ook voldoende aandacht te hebben en houden voor onze interne arbeidsmarkt. We investeren in duurzame talentinzet van onze medewerkers en stimuleren doorstroom binnen onze eigen organisatie. Blijvend leren en ontwikkelen is daarin belangrijk. Om dit mede te faciliteren hebben we in 2021 een nieuwe digitale leeromgeving voor medewerkers uitgerold met een groot aanbod aan trainingen, filmpjes, workshops en artikelen. Ook is er in 2021 in de hele organisatie veel aandacht geweest voor dynamische personeelsplanningen. Daarbij kijken we waar mogelijk een aantal jaar vooruit en brengen in kaart welke ontwikkelingen op ons werk af komen en hoe die ontwikkelingen het werk van teams en (individuele) medewerkers mogelijk raken en veranderen.

In 2021 zijn we doorgegaan met het digitaliseren en standaardiseren van de P&O-processen inhuur, sollicitatie en indiensttreding. We professionaliseren onze interne dienstverlening naar medewerkers op die manier steeds verder.

Toekomstbestendige financiële functie

Een toekomstvast financiële functie is (TFF) voor onze gemeente een belangrijke basis voor onze sturing en verantwoording. In 2020 hebben we geconstateerd dat we daar een slag van vereenvoudiging en verbetering te maken hebben. In 2021 hebben we hiervoor onder het programma TFF gewerkt aan de volgende onderwerpen:

1. Rolduidelijkheid

Een duidelijke inrichting en positionering van de financiële functie in de organisatie.

Waaronder een betere afbakening en toespitsing van de rollen, zowel centraal als in de sectoren, zodat we effectiever en efficiënter gaan samenwerken. We hanteren een denkkader met vier kernrollen (registreren, controleren, rapporteren, adviseren). We hebben mét de sectoren de huidige situatie in kaart gebracht.

Daarnaast zijn criteria vastgesteld voor het centraal of decentraal positioneren van de diverse rollen. De eerste contouren voor een nieuwe set aan functies zijn opgesteld. Hiermee hebben we een basis van feiten en cijfers om in de eerste helft van 2022 te komen tot een – toekomstvast – inrichtingsvoorstel. Daar afstemming over te hebben met de sectoren en de OR en het besluitvormingstraject te doorlopen. Implementatie is daarmee voorzien vanaf medio 2022.

2. Werkend budgethouderschap, vereenvoudigen van stuurinformatie (eerste fase)

In dit project hebben we vóór en mét de sectoren onderzocht hoe we de budgethouders beter kunnen ondersteunen met betrouwbare, tijdige en duidelijke informatie over de financiële stand van zaken, zodat ze tijdig en op het juiste niveau bij kunnen sturen. De opgehaalde verbeterpunten zijn deels in het project gerealiseerd, deels binnen de sectoren ondergebracht en een laatste groep verbeterpunten wordt gerealiseerd in het 2^e fase project in 2022.

3. Informatielandschap (eerste fase)

We hebben als gemeente erg veel applicaties die niet altijd goed op elkaar aansluiten. Het huidige applicatielandschap is daarom toe aan vervanging en vereenvoudiging. Dit project heeft het huidige landschap in kaart gebracht en bepaald aan welke eisen het nieuwe landschap moet voldoen. Met deze inzichten en adviezen is vervolgens het programma Vernieuwen Financieel Systeem gestart.

Dit programma zal in nauw verband met TFF de komende jaren werken aan een nieuw systemenlandschap inclusief de vernieuwing van ons huidige financiële systeem.

4. Optimale beheersing van investeringen (OBI)

We hebben de financiële sturing en verantwoording over projecten en investeringen vereenvoudigd en verbeterd. Hiervoor heeft een brede projectgroep gewerkt aan een integrale vernieuwing van de werkwijze. De project- en activa-administratie zijn hierop aangepast. De nieuwe werkwijze wordt deels al vanaf 1 januari gehanteerd en krijgt zijn weerslag in alle delen van de besturing en verantwoording vanaf de begrotingscyclus 2022.

5. Beheersing formatie en personeelskosten

We hebben de kaders en richtlijnen op het gebied van formatie en personeelskosten vereenvoudigd. Dit maakt het mogelijk om beter wendbaar te zijn op het gebied van de inzet van personeel. Bovendien zorgt de vereenvoudiging voor minder administratief werk. We hebben daarnaast een nieuwe (vereenvoudigde) wijze van sturen vastgesteld en realiseren deze momenteel in onze systemen, processen, informatie en rollen. Implementatie zal deels doorlopen begin 2022.

Financiële administratie

In 2019 heeft de Financiële Administratie € 400.000 aan incidentele middelen ontvangen om verbeteringstrajecten door te kunnen voeren in de financiële administratie. Hierbij is de opdracht dat dit eind 2022 weer terugverdiend moet zijn. We zien nu dat deze investering echt zijn vruchten begint af te werpen. Ten behoeve van de jaarrekening is de informatie volledig en tijdig beschikbaar gesteld aan de accountant. De administratie is op orde (geen achterstanden), we hebben meer grip gekregen op tussenrekeningen en zijn beter in staat om de kwaliteit van memorialen en crediteurenstamgegevens te borgen. In de komende periode staat met name digitalisering en automatisering centraal. Er loopt een pilot op het gebied van robotisering (verwerken van energienota's). Er zijn helaas ook digitaliseringsprojecten die vertraging hebben opgelopen, met name door het ontbreken van capaciteit binnen de organisatie. Een voorbeeld is het project digitale formulieren. De verwachting is nog steeds dat we de totale besparing eind 2022 kunnen behalen. Voor wat betreft onze debiteuren is sprake van een flinke afname van openstaande posten ouder dan 1 jaar. Deze zijn sinds 25 september 2019 met circa de helft afgenomen. Dit komt door extra aandacht van de sectoren om zaken sneller definitief af te wikkelen. Wel zien we dat de openstaande vorderingen, korter dan 1 jaar, zijn toegenomen als gevolg van de COVID-19 crisis en de hiervoor getroffen coronamaatregelen. Voor een deel van deze vorderingen is, na besluit van het college, tijdelijk geen herinnering en geen aanmaning verstuurd. Of en wanneer deze processen weer worden opgestart is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming.

Professionalisering inkoopfunctie

In de afgelopen periode zijn verdere stappen gezet om te zorgen voor inkopen van de beste kwaliteit tegen de beste prijs. Cruciaal is een goede aansturing van onze inkoop- en contractmanagementprocessen; hierin is flink geïnvesteerd. Er is gezorgd voor een meer eenduidige werkwijze en aansturing van onze inkopen en contractmanagement. Zo hebben we formats ontwikkeld die ons in staat stellen op een eenvoudige manier goed inzicht te krijgen in inkoopbehoeften van onze interne klanten en hierover met hen het gesprek te voeren. Ook is een team van deskundigen opgericht die kijkt hoe we onze inkopen doelmatig, rechtmatig én zo slim mogelijk kunnen uitvoeren. De inkoopdeskundigen kijken ook naar hoe we met onze inkopen zo goed als mogelijk bijdragen aan onze beleidsdoelen, denk aan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en social return.

Doordat we vaker vroeg in het inkoopproces betrokken zijn, kunnen we met onze opdrachtgever meedenken over hoe een gewenste dienst of product het beste aanbesteed kan worden. Doel dat we hiermee voor ogen hebben is om voor onze organisatie te zorgen voor de beste kwaliteit tegen de beste prijs, zodat zij een zo goed mogelijke dienstverlening kan verlenen aan de inwoners van onze stad en betrokken organisaties.

Waar we met deze vroegtijdige betrokkenheid de kwaliteit van onze inkopen vergroten, verkleinen we met deze werkwijze juist de risico's van mogelijk onrechtmatige aanbestedingen. Ook onze meer eenduidige inkoopprocessen en het nieuwe inkoophandboek helpen om de inkoopregels zo goed mogelijk na te leven. We hebben ook geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van onze inkooparchieven, zodat we documenten bewaren met inachtneming van regels (denk aan Archiefwet) en stukken snel en gemakkelijk vindbaar zijn. Ook op die manier verkleinen we risico's.

Met de implementatie van het contractmanagementhandboek, eenduidige contractmanagementprocessen en aansturing zetten we in de komende periode een volgende stap in de professionalisering. We dienen immers niet

alleen goed in te kopen, maar ook grip te houden op onze contracten, zodat we tijdig kunnen bijsturen op te leveren kwaliteit van producten en diensten en uiteraard de financiën. We blijven ook investeren in kennis, ontwikkeling en uitwisseling van die kennis. Zo waren we in september gastheer van een regionale kennissessie over beter aanbesteden met het ministerie van Economische Zaken, Nationaal Plan MVI en de VNG. Daarmee dragen we bij aan het lerend vermogen van onze medewerkers.

Ten aanzien van de generieke inkoop- en contractmanagementprocessen zijn de volgende zaken bereikt en opgeleverd:

- Gemeentebreed eenduidig inkoopproces opgesteld met bijbehorende verantwoordelijkheden vastgelegd in de zogeheten RASCI-tabel.
- Inkoopprocessen zijn vertaald in een handboek
- Inkoopprocessen zijn gemeentebreed eenduidig vastgelegd en raadpleegbaar
- Gemeentebreed eenduidig contractmanagementproces opgeleverd met bijbehorende RASCI. Dit dient nog verder geïmplementeerd te worden
- Contractmanagementprocessen zijn vertaald in een handboek
- Generieke sjablonen ontwikkeld, die horen bij bovenstaande processen
- Bovenstaande processen en bijbehorende instrumenten zijn geplaatst op intranet, zodat het toegankelijk is voor alle inkoopmedewerkers.

Ten aanzien van het kennislab zijn de volgende zaken bereikt en opgeleverd:

- Binnen de omgeving van de Eindhoven Academie hebben we de eerste trainingen klaargezet voor 2022. Dit zijn trainingen voor inkopers, contractmanagers en contracteigenaren of voor medewerkers die wel eens inkopen doen.

Ten aanzien van het jaarplan 2022 zijn de volgende zaken bereikt en opgeleverd:

- Voor het eerst hebben we met het Sociaal Domein, het Ruimtelijk Domein en het domein Bedrijfsvoering een gezamenlijk jaarplan 2022 opgesteld om gezamenlijk aan de projecten van het jaarplan inkoop te werken.

CPO-office

Het inkoopbeleid en de inkoopvisie (2022-2025) worden in het voorjaar ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Hiermee zijn enerzijds governance, compliance en rolduidelijkheid wederom geactualiseerd. De visie biedt ons middels een aantal speerpunten een heldere koers om de verdere professionalisering van de inkoop- en contractmanagementfunctie gestalte te geven. De afgelopen beleidsperiode zijn steeds meer aanbestedingen uitgevoerd met daarbij één of meerdere thema's zoals die gedefinieerd staan in het beleidsplan maatschappelijk verantwoord inkopen. Het verder uitwerken van een gemeentebrede spendanalyse heeft als gevolg van personele mutaties vertraging opgelopen. Inmiddels heeft wel een inventarisatie plaatsgevonden die we nu nader uitwerken. Aan het einde van het jaar is in samenwerking met de sector Economie & Cultuur een MKB-dag georganiseerd met als doel om de contacten tussen inkooporganisatie, interne opdrachtgevers en ondernemers uit het MKB verder te intensiveren. De belangstelling hiervoor was groot.

Communicatie

Eindhoven is ook in 2021 weer vaak in het nieuws, zeker ook landelijk. Jammer genoeg ditmaal ook door een zwarte dag in de geschiedenis van onze stad. Op 24 januari mondde een illegale demonstratie tegen de coronamaatregelen uit tot ongekende rellen en plunderingen. Het enige positieve daaraan was dat de media de veerkracht van onze stad om samen de schade te herstellen én positief vooruit te kijken ook belichtten. Corona zorgde ook voor positieve berichtgeving. Ook in deze crisistijd groeide de economie van Eindhoven Brainport 'gewoon' door en dat kreeg volop aandacht. Als stad van innovatie en vernieuwing zijn we erin geslaagd om in coronatijd een Koningsdag op de High Tech Campus te organiseren die in alle opzichten anders was dan voorheen. Het Koningshuis werd verrast met een feestelijk programma vol bijzondere ontmoetingen en speciale activiteiten waarvan de NOS live verslag deed. Ook online was er een speciaal en specifiek Eindhovens Koningsdag programma.

Sowieso stond 2021 in het teken van online informatieverstrekking, ontmoetingen en overleggen. Ons intranet Vibes is in coronatijd de pilaar waarop de interne informatieverstrekking rust. Veel participatietrajecten zijn online gegaan. Onze sociale mediakanalen, met name Instagram en LinkedIn, kregen fors meer volgers, mede te danken aan extra inzet (professionalisering, structurering en intensivering) op dat terrein. Onder andere doordat veel evenementen en bijeenkomsten fysiek niet konden doorgaan, heeft het communiceren in video's en livestreams een enorme boost gekregen. Een manier van communiceren die in de toekomst steeds meer het communiceren in tekst gaat vervangen. En er zijn weer meer dan honderd veelgebruikte brieven aan inwoners herschreven en duidelijker gemaakt.

Vermeldingen rechtmatigheid

Niet-financiële onrechtmatigheden

Op basis van het addendum (2021) op de kadernota 2018 zijn we verplicht vanaf 2021 de niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en bijbehorende regelingen in de paragraaf bedrijfsvoering op te nemen en toe te lichten. Het gaat in dit geval om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Zoals blijkt uit de paragraaf financiering is er 2021 geen sprake van overschrijding van beide normen. Er is dus ook geen sprake van een niet financiële onrechtmatigheid.

Personeelskosten

Norm

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2017 is de motie aangenomen om de personeelskosten te maximeren op het niveau van de jaarrekening 2017, zolang het weerstandsvermogen niet op peil is, gecorrigeerd voor CAO/premieontwikkeling en extra werkzaamheden en taken. We hebben u de afgelopen jaren steeds geïnformeerd over de ontwikkeling van de personeelskosten in relatie tot deze norm.

Omdat het weerstandsvermogen op peil is gebracht - en daarmee de norm voor de personeelskosten niet meer actueel is - is in 2021 gezocht naar een andere manier om inzicht te geven in de personeelskosten. Via de reguliere P&C-cyclus (paragraaf bedrijfsvoering) worden met ingang van 2022 de ontwikkelingen in formatie en inhuur aangegeven op basis van de organisatieontwikkelingen, zoals voor het eerst in de kadernota 2022 is verwoord. Dit inclusief de effecten daarvan, zowel qua verwacht resultaat als risico's voor het betreffende jaar. De begroting is daarbij de 'nieuwe norm' voor de personeelskosten. In deze jaarstukken geven wij u dan ook voor het laatst inzicht in de 'oude norm'.

(bedragen x € 1 miljoen)	2021 norm
Norm volgens primaire begroting 2021	173,4
Taakuitbreiding en volumegroei:	
Onderzoek 'Griffie van de toekomst' (0,1), vervoersmanagement (0,1), project i.k.v. VSV (0,2), circulaire gemeentefonds (0,3), reserveringen (-0,2), duurzaamheid (0,2), werkplaat financiën XL (0,3), Koningsdag (0,3), bereikbaarheid, (0,4) COVID-19 crisis (10,5), jongeren in kwetsbare positie, JKIP (0,1), ondersteuning urgentiecommissie (0,1), participatie Eronbedrijven (-1,0), uitbreiding regieteam Sociaal Domein (0,3), voorbereiding transitie Route IV/vervolg KPMG IT assessment (0,8).	12,5
Norm conform bijgestelde begroting 2021	185,9

Resultaat

In 2021 is de realisatie € 186,4 miljoen (zie tabel hieronder). In 2021 is de realisatie € 186,4 miljoen (zie onderstaande tabel). Een overschrijding van € 0,5 miljoen ten opzichte van de norm van € 185,9 miljoen (zie bovenstaande tabel).

(bedragen x € 1.000)

	Begroot	Realisatie	Vershil
Personeelslasten (vast, trainees, stage, flexibel belonen etc.)	174.305	172.435	1.870
Personeelslasten (inhuur)	30.407	31.817	-1.410
Personeelsopbrengsten	-2.423	-4.186	1.763
Personeelslasten (inhuur projecten)	6.069	5.408	661
Personeel projecten	-25.130	-19.075	-6.055
Subtotaal	183.228	186.399	-3.171
Personeelslasten via voorziening boventalligen, IJsbaan, bestuurders		712	1)
Geactiveerde personeelslasten		95	2)
Totaal		187.206	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

1) Deze kosten zijn afgewikkeld met voorzieningen, hierdoor is er geen resultaat in de exploitatie.

2) Deze kosten zijn geactiveerd (balanspost), daardoor is er geen resultaat in de exploitatie. Bij de investeringen is rekening gehouden met implementatiekosten (waaronder deze personeelskosten).

Financieel is er sprake van een negatief resultaat van € 3.171.000.

- Opgemerkt wordt dat bovenstaande onderdelen werken als “communicerende vaten”. Ze zijn onderling met elkaar verbonden. Op het moment dat er vanwege krapte op de arbeidsmarkt kandidaten minder snel kiezen voor een vast of tijdelijk dienstverband bij de gemeente, zijn we genooddaakt om meer in te huren. Uiteraard kan dat onder andere arbeidsmarkt-omstandigheden ook andersom gelden.
- Doordat de cao-stijging en premiestijging in werkelijkheid hoger waren dan begroot ontstaat een nadeel van 2,4 miljoen op vast personeel. Daarnaast hebben inschakelingsverschillen en niet ingevulde vacatureruimte een voordeel van € 4,3 miljoen opgeleverd.
- Het niet kunnen invullen van alle vacatures heeft tot de inzet van meer inhuurkrachten geleid (nadeel € 1,4 miljoen).
- Het voordeel van € 1,8 miljoen op de personeelsopbrengsten valt uiteen in twee componenten. Allereerst zijn de opbrengsten van het vast personeel dat bij andere organisaties is gedetacheerd hoger dan begroot. Daarnaast landen de UWV-bijdragen die bijvoorbeeld i.h.k.v. de Ziektewet en Levensloop worden ontvangen in de personeelsopbrengsten. Ook hier zijn meer baten ontvangen dan aanvankelijk werd verwacht.
- Er is in breder verband minder inzet op de projecten geweest. Voor het vast personeel komt dit enerzijds doordat zij zich meer op reguliere beleidstaken (niet zijnde projecten) heeft ingezet. Daarnaast zijn niet alle vacatures ingevuld waardoor een kleinere bezetting het begrote aantal projecturen moest realiseren. Eerstgenoemde component leidt alleen al tot een nadeel van € 0,5 miljoen op de dekking die via de projecten voor het vast personeel moest komen. De kleinere bezetting, die een voordeel op de vaste personeelslasten oplevert, leidt tegelijkertijd tot € 0,2 miljoen minder dekking. De achterblijvende inzet op projecten is ook zichtbaar binnen het extern personeel. Doordat de aanwezige inhuur minder projecturen heeft geschreven ontstaat hier een nadeel van € 1,7 miljoen. Bovendien is er voor projecten minder ingehuurd dan begroot, wat leidt tot een voordeel van € 0,7 miljoen op de inhuur projecten, maar tegelijkertijd ook weer tot een even groot tekort voor de dekking. Daarnaast is er binnen de externe inhuur sprake van een prijsverschil aangezien de begrote tarieven voor projecturen aanvankelijk te laag waren. Hierover hebben wij u reeds bij turap 2 geïnformeerd. Per augustus 2021 heeft er een opslag op de tarieven plaatsgevonden maar uiteindelijk heeft dit voor het gehele jaar tot een dekkingstekort van € 0,7 miljoen (nadeel) geleid. Het achterblijven van de hoeveelheid geschreven projecturen heeft ook tot gevolg dat er minder overhead aan de projecten is toegerekend dan aanvankelijk is verdeeld (nadeel € 0,7 miljoen). De resterende € 1,5 miljoen dekking die uit de projecten zou volgen is gerealiseerd via de exploitatiebudgetten van de taakvelden waarvoor projecturen ten gunste van de exploitatie zijn ingezet.

Samengevat geeft dit voor de projecten het volgende beeld:

	(* € 1 miljoen)
Minder doorbelast aan projecten dan begroot	- 6,0
Voordeel salaris (vacature, dus minder kosten, minder dekking nodig)	+ 0,2
Voordeel minder inhuur (minder uren ingehuurd dan geraamd, minder dekking nodig).	+ 0,7
Dekking uit andere exploitatiebudgetten (klusuren) en detacheringen	+ 1,5
Netto tekort	- 3,6

Netto Tekort te verklaren door:	
minder toe te rekenen (geschreven) uren aan projecten eigen personeel en inhuur	-2,2
minder toe te rekenen overhead	-0,7
prijverschil	-0,7
Netto tekort	-3,6

Om tussentijds beter grip te hebben en houden op de projecten en beter en tijdig te kunnen anticiperen zijn inmiddels verschillende bijsturingsacties in gang gezet. Zo hebben we onderzoek gedaan naar het gebruik maken van standaardkostenramingen en bekijken we daarbij of normstelling voor de urenramingen mogelijk is. Dit verbetert de kwaliteit en de consistentie van de ramingen in de projecten. Daarnaast heeft het opstellen van een integrale capaciteitsraming (match beschikbaar versus nodig) extra de aandacht.

De vaste personeelslasten in deze integrale analyse bevatten meer dan de personeelslasten gepresenteerd bij 4.3.2 "Baten en lasten naar categorieën" (alleen vast personeel en inhuur).

Rekenkameronderzoeken

Rekenkameronderzoeken

Informatieveiligheid, Smart en Safe? (2021)

Aanbieding Aangeboden op 30 november 2021.

Stand van zaken De rekenkamer heeft in de tweede helft van 2021 onderzoek gedaan naar de informatiebeveiliging. Het rapport is eind 2021 opgeleverd en is in januari 2022 besproken in de gemeenteraad. Vanuit de constatering in het rapport en de toezeggingen van de wethouder aan de raad, volgt dat in 2022 en latere jaren, aanzienlijke inspanningen moeten plaatsvinden om de informatiebeveiliging (en daarnaast privacy) op een hoger niveau te brengen. Een specifiek punt van zorg v.w.b. informatiebeveiliging is en blijft de onvoldoende bemensing met name op het gebied van technisch security personeel en applicatiebeheer.

MRE & SGE regionale opgaven. (2021)

Aanbieding In de raadsvergadering van 30 november 2021 heeft de Rekenkamercommissie het Rekenkamerrapport MRE & SGE Regionale opgaven aangeboden aan de Raad. Het betreft een onderzoek naar de voortgang van de regionale samenwerkingsverbanden MRE en SGE, dat samen met zes andere rekenkamers uit het Stedelijk Gebied is uitgevoerd. Het rapport biedt inzicht in het functioneren en huidige stand van zaken van beide samenwerkingsverbanden en identificeert mogelijke verbeteringen in het licht van de ambities en toekomstige opgaven.

Stand van zaken Het rekenkamerrapport is op 18 januari 2022 behandeld in de meningsvormende avond. Op 25 januari 2022 heeft de raad over het rapport besloten. De raad onderschrijft het belang van regionale samenwerking en herkent zich in belangrijke conclusies uit het rapport, met name voor wat betreft de effectiviteit, mate van concreetheid van opgaven en het eigenaarschap bij raden.

De raad heeft de college de opdracht gegeven om het rapport ter behandeling op bestuursniveau in MRE en SGE te agenderen. En daarnaast om het rapport in te brengen in de processen voor de nieuwe samenwerkingsagenda's van de MRE en het SGE. Waarbij de insteek gericht is op het vergroten van de effectiviteit, slagvaardigheid en uitvoeringskracht van de samenwerkingen en het vergroten van het eigenaarschap bij raadsleden. En waarbij de opgaven en het belang van de samenwerkingen centraal staat. Ook heeft de raad het college gevraagd om op bestuursniveau MRE standpuntbepaling te laten plaatsvinden inzake de aanbeveling van het rekenkamerrapport m.b.t. 'het dossier Gulbergen'

Het college zal de raad tussentijds over de voortgang informeren. En zal na een jaar, bij de raadsbehandeling van de concept samenwerkingsovereenkomsten MRE en SGE, de stand van zaken van de implementatie inzichtelijk maken.

Luchtkwaliteit: de lucht geklaard? (2020)

Aanbieding Loopt.

Stand van zaken Rekenkameronderzoek Lucht.

De gemeenteraad heeft in november 2020 besloten een rekenkameronderzoek te starten naar Luchtkwaliteit. Daarbij is de vraagstelling: Wat is de doelmatigheid en doeltreffendheid van de maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren?

Het rapport over het Rekenkameronderzoek luchtkwaliteit is in mei 2021 aangeboden aan de gemeenteraad. Onderdeel daarvan is het door CE Delft uitgevoerde onderzoek naar sociale gezondheidskosten van luchtkwaliteit in Eindhoven. Op 1 juni 2021 heeft de gemeenteraad met het aangenomen raadsvoorstel de aanbevelingen van het rapport unaniem overgenomen/vastgesteld. De aanbevelingen richten zich op het verbeteren van ruimtelijke beleidsdossiers door daarin ook de impact van de keuzes op leefbaarheid, gezondheid en luchtkwaliteit uit te werken, het uitbreiden van de monitoring van luchtkwaliteit en gezondheidseffecten en het gezamenlijk optrekken in de regio voor verbetering van de luchtkwaliteit (gelet op de groei/ambities ten aanzien van wonen en de luchthaven). Ook is vastgesteld de raad twee maal per jaar te informeren over de voortgang en de aanpak jaarlijks te evalueren. Uitwerking van het raadsbesluit is opgepakt door de sector PG binnen het Ruimtelijk Domein. Er wordt toegewerkt naar:

- Een integrale monitor over luchtkwaliteit en gezondheid over het voorbije jaar, gebaseerd op bestaande rekenmodellen zoals de Monitoringstool van het rijk, de Regionale Verkeers Milieu Kaart (RVMK), de Milieugezondheidsrisico indicator (MGR), en de luchtmeetsystemen (NO2 Palmesbuisjes Eindhoven; regionaal meetnet ILM 2.0). Jaarlijks aan te bieden begin Q4 2022.
- Uitwerking van gezondheid en impact van luchtkwaliteit in ruimtelijke dossiers aan de hand van te kiezen kwantitatieve tools waarmee het mogelijk wordt de impact vooraf in te schatten en achteraf gesommeerd over alle projecten inzichtelijk te maken. Om zo te kunnen duiden hoe met de ruimtelijke projecten cumulatief wordt bijgedragen aan de doelstelling van de Omgevingsvisie "Gezonde en toekomstbestendige ontwikkeling". Daartoe zullen in Q1 2022 ateliers binnen de sector PG worden georganiseerd op basis waarvan naar verwachting in Q2 van 2022 een definitief voorstel ter vaststelling kan worden voorgelegd.

ODZOB onderzoek (2020)

Aanbieding Mei 2020.

Stand van zaken "Draaien aan de knop van de ODZOB" (Rekenkameronderzoek Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant).

Het AB Odzob heeft het in 2020 voorbereide Plan van aanpak in maart 2021 unaniem vastgesteld. Het plan richt zich op vijf samenhangende verbeterlijnen, waaraan in 2021 en 2022 uitwerking gegeven gaat worden. Het betreft:

1. Het ontwikkelen van een referentiekader waaraan de toegevoegde waarde kan worden afgemeten (besluitvorming en evaluatie)
2. Het 'opschonen' van het bestaande programma collectieve taken (onderscheid projecten, reguliere werkzaamheden en organisatie) en actualisering van de projecten
3. Het goed laten aansluiten van de jaarlijkse projectenagenda op de P&C van de ODZOB
4. Het vastleggen van het proces van afweging en besluitvorming om tot collectieve projecten te komen
5. Het verbeteren van de democratische legitimatie door verbetering van betrokkenheid van gemeenteraden en provinciale staten.

Het AB Odzob heeft de uitwerking van het Plan van aanpak in december 2021 unaniem vastgesteld. De verbeteracties richten zich op: 1. Opgave gerichte sturing, 2. verbetering van de slagkracht en 3. verbetering van de communicatie met gemeenteraden en provinciale staten. De maatregelen worden in 2022 en 2023 geïmplementeerd.

Schoon genoeg? Procesanalyse Huishoudelijke Ondersteuning (2020)

Aanbieding Aangeboden op 15 december 2020.

Stand van zaken Het rekenkameronderzoek heeft zowel betrekking op huishoudelijke ondersteuning als richting Eindhoven.

Huishoudelijke ondersteuning: Het rekenkameronderzoek Schoon genoeg heeft zich gericht op het proces van de beleidswijziging. Daar zijn aanbevelingen uitgekomen die zich niet richten op de inhoud van het beleid, maar op toekomstige beleidsontwikkelingen.

Om meer inhoud te geven aan de aanbevelingen van de rekenkamer is de raads werkgroep transformatie aan de slag gegaan met de vorming van de zogeheten transformatietool. Deze is bij de totstandkoming van het gezondheidsbeleid gebruikt om de werkbaarheid van deze tool uit te proberen.

Richting Eindhoven: Binnen Richting Eindhoven! zijn we voornemens/aan het werken om de politiek bestuurlijke sensitiviteit en het inzicht in het brede politiek-bestuurlijke spectrum te vergroten en om (nog meer) duidelijkheid te creëren omtrent de processen hoe optimaal samen te werken tussen politiek en ambtelijke organisatie. Dat valt of staat bij duidelijke verantwoordelijkheden; iedereen in onze organisatie wil graag zijn/haar verantwoordelijkheid nemen en dat vergt dat ook heel duidelijk is waar ze dan exact voor aan de lat staan (en waarvoor ook niet). Wie kan waarop worden aangesproken, hoe kan ieder op zijn/haar eigen niveau de juiste verantwoordelijkheden nemen op basis van al het werk van de specialisten, wat zijn escalatielijnen/-volgordes, etc. Met het krijgen van inzicht in en het continu optimaliseren van interne processen en de dienstverlening aan onze inwoners beogen we bij o.a. beleidsontwikkelingen nog beter aan te sluiten op de -integrale- vraag vanuit de stad. Het was de bedoeling van de Directieraad om een bijpraatmoment over Richting Eindhoven! te organiseren op de A-avond op 8 juni 2021. Die A-avond werd echter omgezet naar een meningsvormende vergadering. Vervolgens is er in september voor gekozen om tijdens een A-avond het peilstokonderzoek met de Raad te bespreken. Begin 2022 worden de resultaten van het peilstokonderzoek gepresenteerd. We bekijken of het wenselijk is om die presentatie dan direct te combineren met een bijpraatmoment over Richting Eindhoven, of dat we dit separaat van het peilstokonderzoek inplannen. We zullen de Raad in 2022 periodiek blijven informeren over Richting Eindhoven!.

Werk aan de winkel (2019)

Aanbieding 19 maart 2019

Stand van zaken De rapportage 'Werk aan de winkel' alsmede de vervolgrapportage is afgerond.

Evaluatie Rekenkamer Commissie 2015-2018 aan de maat (2018)

Aanbieding Het rapport 'Evaluatie Rekenkamercommissie 2015-2018 aan de maat' is in november 2018 aangeboden en besproken.

Stand van zaken De raad heeft besloten de monitoring van de implementatie van raadsbesluiten naar aanleiding van rekenkameronderzoek van de afgelopen 4 jaar te faciliteren door vanaf 2019 hierover halfjaarlijks te rapporteren in de P&C-cyclus.

Vanaf 2020 is hier invulling aangegeven door de voortgang van rekenkameronderzoeken op te nemen in een tweetal P&C-rapportages, zijnde turap-2 en de jaarrekening.

In 2021 is hier op eenzelfde wijze invulling aangegeven als in 2020. De raadsinformatiebrief inzake de 2e tussentijdse rapportage 2021 is op 26 oktober 2021 aan u als raad aangeboden waarbij de rapportage als bijlage is verstrekt.

Reserves, risico's en ratio's (2018)

Aanbieding April 2018

Stand van zaken Dit rekenkamerrapport is vorig jaar afgerond. De aanbevelingen worden nog steeds toegepast in de P&C-cyclus (zijn geïntegreerd in de reguliere werkzaamheden). Verder loopt nog het meerjarige traject tav het omzetten (weer terugzetten) van onderhoudsreserves naar voorzieningen (dit staat echter los van het rekenkamerrapport).

Vorbereiding Omgevingswet in Eindhoven (2018)

Aanbieding	Met de rekenkamer(commissie)s van Breda, Den Bosch, Oss en Tilburg heeft de Eindhovense rekenkamercommissie in het najaar '17 een rekenkamerscan verricht naar de voorbereiding van deze gemeenteraden op de Omgevingswet, met als doel om inzicht te geven in de stand van zaken en om leerpunten aan te wijzen. De Omgevingswet beoogt ruimtelijke regelgeving integraal aan te pakken en te vereenvoudigen. De materie is complex vanwege de veelheid van beleidsthema's. De impact van de Omgevingswet is verstrekkend en de opgave is groot. De Eindhovense bevindingen zijn in maart 2018 aangeboden aan de Raad.
Stand van zaken	De druk op de voorbereidingen voor inwerking treden van de OW is in 2021 enorm toegenomen. De OW is in mei 2021 opnieuw uitgesteld van 1-1-2022 naar 1-7-2022. Oorzaak voor het uitstel was wederom het feit dat de landelijke digitale voorziening niet op tijd gereed was. Eind 2021 moeten we constateren dat de tijdige landelijke oplevering nog steeds een groot risico vormt. Eindhoven heeft haar planning aangepast aan de beoogde nieuwe datum. De extra tijd door het uitstel is hard nodig en de gemeentelijke voorbereidingen gaan derhalve onverminderd door. De hoge werkdruk, corona, en de schaarste op de arbeidsmarkt hebben echter flinke impact op het tempo en de opschaling van de voorbereidingen. Dat is overigens een landelijk beeld. In 2021 hebben de raad en het college conform planning een aantal voor de OW relevante besluiten genomen: uitgangspunten voor nieuwe legestarieven, participatiebeleid Omgevingswet, een nieuwe verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Bindend adviesrecht raad, en een plan van aanpak voor de transitie Omgevingsplan. Verder is software opgeleverd voor het opstellen en wijzigen van het omgevingsplan en wordt er gewerkt aan de implementatie van een nieuw ICT systeem voor vergunningverlening en toezicht en handhaving. Deze implementatie loopt nog door in 2022.

3f. Verbonden partijen

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van een faillissement van de verbonden partij.

Rechtspersonen zijn in te delen naar privaatrechtelijke rechtspersonen en de publieksrechtelijke rechtspersonen. Bij de privaatrechtelijke rechtspersonen gaat het primair om een stichting/vereniging, de NV, de BV en de CV. De privaatrechtelijke organisaties vinden hun wettelijke oorsprong in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Bij de publieke rechtspersonen gaat het primair om de Gemeenschappelijke Regeling (in verschillende verschijningsvormen), die hun basis vinden in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Verder bestaat er nog de combinatievorm, zoals de P.P.S.-constructie (publiek-privaatrechtelijke samenwerking). Het deelnemingenbeleid van de gemeente Eindhoven is verankerd in de nota 'Op afstand verbonden'. Deze nota is geactualiseerd in 2018 en geeft een bestuurlijk-juridisch, financieel en organisatorisch kader voor de (privaatrechtelijke) deelnemingen en de (publiekrechtelijke) openbare lichamen, waaraan de gemeente bevoegdheden en taken heeft overgedragen. Het deelnemingenbeleid gaat uit van actief aandeelhouderschap om de publieke belangen binnen de verbonden partijen te borgen.

Als aandeelhouder wil de gemeente op de volgende terreinen actief invloed uitoefenen: strategie (onder andere koersbepalende investeringen), beloningen in de (semi)publieke sector (Wet Normering Topinkomens), maatschappelijk verantwoord ondernemen (waaronder social return), risicobeheersing, eigen vermogen, benoemingen bestuurders en commissarissen (met aandacht voor diversiteit) en duurzaamheid. Tussen een verbonden partij en de gemeente kunnen ook andersoortige relaties bestaan, bijvoorbeeld subsidies, inkoop en ter beschikking stelling van vastgoed.

Op de volgende pagina is uiteengezet:

- In welke verbonden partijen de gemeente Eindhoven participeert (officiële benaming); Welke type rechtsvorm de verbonden partij heeft;
- Op welke wijze de gemeente een bestuurlijk belang heeft in de verbonden partij;
- Relevante ontwikkelingen die verwacht worden en eventuele risico's die van invloed zijn op onze financiële positie.
- In de jaarrekening 2020 zijn van een aantal verbonden partijen de concept cijfers over 2020 opgenomen op basis van het concept jaarverslag 2020. In de jaarrekening 2021 zijn deze geactualiseerd naar de definitieve cijfers over 2020 op basis van het definitief jaarverslag 2020. Door deze actualisatie zijn de vergelijkende cijfers over 2020 niet altijd overeenkomstig de cijfers zoals in de gemeentelijke jaarrekening 2020 opgenomen.

Naam verbonden partij	Taak	Resultaat	Vreemd	Eigen	Resultaat	Vreemd	Eigen	Vestigings
	veld	2021	vermogen	vermogen	2020	vermogen	vermogen	plaats
(bedragen x € 1.000)								
Gemeenschappelijke regelingen								
Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE)	6.4	685	9.787	12.425	2.625	7.239	11.585	Eindhoven
GR Centrum Uitvoering reinigingsstaken Eindhoven en omgeving (CURE)	7.3	-1.152	36.621	-1.152	261	38.119	-524	Eindhoven
GR GGD Brabant Zuidoost	7.1	12	28.707	4.707	940	30.526	4.420	Eindhoven
GR Metropoolregio Eindhoven	0.1	598	14.427	14.325	13.306	14.524	17.743	Eindhoven
GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)	7.4	1.046	5.150	3.266	354	4.523	2.429	Eindhoven
GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	1.1	-73	37.195	2.145	265	43.051	2.483	Eindhoven
Vennootschappen en coöperaties								
BNG Bank N.V., gevestigd te Den Haag	0.5	236.000	143.995.000	5.062.000	221.000	155.262.000	5.097.000	Den Haag
Brainport Development N.V.	3.1	27	4.046	3.304	11	2.839	3.277	Eindhoven
Breedband Regio Eindhoven B.V.	3.1	149	3.020	4.041	306	1.016	3.892	Eindhoven
Eindhoven Airport N.V.	7.4	-2.293	36.650	101.325	-10.545	27.976	103.618	Eindhoven
Enexis Holding N.V.	0.5	199.000	5.154.000	4.241.000	108.000	4.635.000	4.116.000	Groningen

Naam verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Taak Resultaat veld 2021	Vreemd vermogen 2021	Eigen vermogen 2021	Resultaat 2020	Vreemd vermogen 2020	Eigen vermogen 2020	Vestigings plaats
Flight Forum Beheer B.V.	3.2	nmb	nmb	0	14	18	Eindhoven
Flight Forum C.V.	3.2	nmb	nmb	-794	4.961	22.071	Eindhoven
Muziekgebouw Eindhoven N.V.	5.3	nmb	nmb	35.957	9.320.591	-2.927.464	Eindhoven
Park Strijp Beheer B.V.	8.3	nmb	nmb	592.204	104.743	1.572.183	Eindhoven
Park Strijp C.V.	8.3	nmb	nmb	836	19.169.275	2.810.336	Eindhoven
Parktheater Eindhoven N.V.	5.3	nmb	nmb	-342.687	4.014.814	2.775.501	Eindhoven
Twice Eindhoven B.V.	3.1	nmb	nmb	387.782	11.800.338	7.011.664	Eindhoven

(bedragen in onderstaande tabel x € 1.000)

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE)

Doelstelling en openbaar belang	De GRWRE behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), loonkostensubsidie en beschut werken. Daarnaast zijn er gezamenlijk participatietaken afgesproken in de keten van Werk en Inkomen. Ergon en het Participatiebedrijf zijn de uitvoeringsorganisatie van de GRWRE. Ergon is de uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet en de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening voor de gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. Het Participatiebedrijf van de GRWRE brengt de talenten/competenties van bijstandsgerechtigden in beeld en zorgt ervoor dat mensen vaardigheden opdoen zodat ze bemiddeld kunnen worden naar betaald werk.
Inzicht bestuurlijk belang	Aandeel (jaarlijkse bijdrage): - Gemeente Eindhoven ca. 80%; - Overige gemeenten ca. 20 % Het bestuur bestaat uit het Algemeen Bestuur (AB), het Dagelijks Bestuur (DB) en de Voorzitter. Het DB bestaat uit de leden van het AB. Het AB benoemt uit zijn midden een voorzitter van het AB die tevens voorzitter is van het DB. De voorzitter vertegenwoordigt Ergon in- en buiten rechte. Het AB, DB en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen. Voor zowel het algemeen alsook het dagelijks bestuur geldt één stem per lid, de voorzitter inbegrepen. Een besluit komt tot stand wanneer meer dan de helft van het aantal stemmen die meer dan de helft van het totaal aantal inwoners van de gemeenten die deelnemen in deze gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigen, zich voor het voorstel heeft verklaard. Bij staking der stemmen heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Het AB bestaat uit 10 leden, 2 collegeleden uit elke gemeente. Vanuit Eindhoven zijn dit wethouder Torunoglu en wethouder Oosterveer. Het DB kent 3 leden, te weten een van zetel Veldhoven (voorzitter), zetel Valkenswaard en een zetel voor Eindhoven (plv. voorzitter).
Wet Normering Topinkomens	Wordt op getoetst. Uit navraag blijkt dat er geen bestuurders zijn bij Ergon die een salaris ontvangen groter dan de norm.
Maatsch. verantwoord ondernemen	De GRWRE voert de Wsw, LKS (Banenafpraak), beschut werk en re-integratietaken uit. Daarmee voeren zij belangrijke taken in het kader van MVO uit. Ergon heeft als opdracht om loonvormende arbeid tot stand te brengen. Daarnaast dragen ze bij aan de CO2-reductie door inzet van elektrische auto's, met name voor gebruik in de binnenstad (stadsreiniging). Tevens elektrisch gereedschap. De gemeente Eindhoven heeft Ergon ook een bijdrage in de kosten verstrekt voor het inrichten van de benodigde laad-infrastructuur. Verder heeft Ergon voor haar activiteiten in de openbare ruimte van Eindhoven een CO2-emissie-certificaat behaald.
Geleverde prestaties	Levering prestaties: de belangrijkste taakstellingen zijn: - Het uitvoeren van de WSW-oud voor de 5 deelnemende gemeenten. Sinds 2015 is er geen sprake meer van een echte taakstelling, maar van een verwachte realisatie. Er is immers geen instroom meer. - Het aanbieden van trajecten aan deelnemende gemeenten i.h.k.v. participatie gericht op betaald werk. - Uitvoering geven aan beschut werk nieuw en loonkostensubsidie (Banenafpraak) onder de Participatiewet.

4. Uitvoering geven en doorontwikkelen van re-integratiedienstverlening aan de vijf deelnemende gemeenten.
5. Het aanbieden van (betaalde) werkplekken aan deelnemende gemeenten in het kader van re-integratie of in een andere vorm (met behoud van uitkering).

Realisatie doelstellingen:

Uit de geleverde prestaties blijkt dat de doelstellingen voldoende zijn gerealiseerd.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's

Er is sprake van een landelijk risico op het gebied van de WSW vanwege een lagere rijkssubsidie per WSW-werkplek (de zogenaamde efficiëncykorting), vergrijzing van de doelgroep en een lager volume Wsw-werknemers. Op termijn zijn er nog andere risico's die verband houden met Rijksmaatregelen als de Wet arbeidsmarkt in Balans, fiscale wetgeving etc.

Inmiddels is een Strategisch plan 2022-2025 vastgesteld om Ergon toekomstbestendig te maken en deze risico's beheersbaar te maken.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
685	9.787	12.425	2.625	7.239	11.585

Toelichting financiële informatie Jaarcijfers zijn op basis van de definitieve jaarrekening 2021.

GR Centrum Uitvoering reinigingstaken Eindhoven en omgeving (CURE)

Doelstelling en openbaar belang

Cure behartigt de belangen van en de samenwerking tussen Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard voor het beheer van huishoudelijke afvalstoffen en daarmee samenhangende taken. Dit, in lijn met de Wet milieubeheer en het door de overheid gevoerde afvalstoffenbeleid.

Cure doet dit door de focus te leggen op 4 kernwaarden, zijnde 100% hergebruik van de huishoudelijke afvalstromen, het optimaliseren van het serviceniveau voor de burgers, het beheersen en optimaliseren van de kosten en de inzet van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Hierdoor kan het product afval verder ontwikkeld worden tot nieuwe grondstoffen en kan onder andere de werkgelegenheid en de circulaire regionale economie worden gestimuleerd.

Inzicht bestuurlijk belang

Aandeel (jaarlijkse bijdrage):

- Gemeente Eindhoven ca. 75%;
- Overige gemeenten ca. 25 % (Geldrop en Valkenswaard tezamen).

Voor zowel het AB alsook het DB geldt één stem per lid, de voorzitter inbegrepen. Bij staking der stemmen heeft de voorzitter een doorslaggevende stem.

- Het AB bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente. De voorzitter is voorzitter van het AB en van het DB;
- Het DB wordt gevormd door de voorzitter van het AB alsmede twee overige leden. De twee overige leden worden uit en door het AB aangewezen. De leden van het DB zijn elk afkomstig uit verschillende deelnemende gemeenten.

Wisselingen bestuur /Niet van toepassing.

RvC / RvT

Wet Normering Topinkomens

Niet van toepassing: het betreft aangestelde bestuurders van gemeenten (vanuit hun functie als wethouder) en een ambtenaar als directeur, ingepast in de lokaal gemeentelijke CAR structuur.

Maatsch. verantwoord ondernemen

Cure staat op de PSO-Prestatieladder op Trede 3. Dat betekent dat ze koploper zijn als het gaat om werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidspositie. Naast het bieden van kansen aan deze mensen om werkzaam te zijn worden ze ook opgeleid door Cure. Hierdoor vergroten zij hun kansen om door te stromen naar een regulier betaalde baan in onze samenleving. In 95% van de gevallen stromen de medewerkers uit naar een regulier betaalde baan. De nieuwe milieustraat + kantoor Cure op locatie GDC Acht zijn duurzaam en toekomstbestendig gebouwd.

Geleverde prestaties Het afval in Eindhoven is in 2021 binnen de ruimte van de begroting ingezameld en verwerkt.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's

De belangrijkste ontwikkelingen en financiële risico's bij Cure zijn:

- Plan B: Cure werkt vanaf 2020 samen met een aantal andere gemeenten in Noord-Brabant en de provincie een Plan B uit voor het realiseren van een nascheidingsinstallatie in zuid Nederland, waarmee het aandeel restafval kan worden verkleind. In 2021 zijn

vergaande verkenningen en voorbereidingen gedaan. Die worden in 2022 tot besluitvorming gebracht.

- De voorbereidingskosten voor REnescience zijn in de begroting van Cure verwerkt en afgeboekt. Ook voor de voorbereidingskosten voor de businesscase Plan B nascheidingsinstallatie in Zuid-Nederland kunnen en zullen naar verwachting in de begroting van Cure (2021 en 2022) worden opgevangen, m.n. vanwege sterk verbeterde marktprijzen voor gescheiden afvalmaterialen papier en plastic vanaf het voorjaar van 2021.
- Corona en Cure: Er zijn extra kosten gemaakt (zoals bijvoorbeeld inhuur van professionele papierinzamelaars, desinfectiemiddelen), die binnen de begroting zijn opgevangen. Cure heeft haar dienstverlening in 2021 (evenals in 2020) kunnen voortzetten.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
-1.152	36.621	-1.152	261	38.119	-524
Toelichting financiële informatie					
Jaarcijfers zijn op basis van de concept jaarrekening 2021.					
GR GGD Brabant Zuidoost					
Doelstelling en openbaar belang		De GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publiekrechtelijke gezondheidszorg (PG) en de ambulance zorg (AZ).			
		De GGD Brabant Zuidoost vervult daartoe de volgende kerntaken:			
		• Infectieziektenbestrijding; • medische milieukunde; • toezichthoudende taken (o.a. kinderopvang, WMO); • jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar; • onderzoek en beleidsadvisering; • gezondheidsbevordering; • ambulancezorg.			
Inzicht bestuurlijk belang		Gemeentebestuurders zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de GGD. Het algemeen bestuur (AB) stelt de hoofdlijnen van het GGD beleid vast alsmede de begroting en de jaarrekening. Het dagelijks bestuur (DB) ziet toe op de dagelijkse gang van zaken, bereidt samen met de directeur de AB-vergaderingen voor en draagt zorg voor het uitvoeren van de besluiten van het AB. Het AB en DB vergaderen ca. 5 keer per jaar.			
		Stemverhouding:			
		De stemverhouding van de aangewezen leden bij (financiële) besluitvorming in het Algemeen Bestuur is als volgt:			
		• gemeenten tot 20.000 inwoners heeft één stem; • gemeenten vanaf 20.000 inwoners heeft twee stemmen; • de gemeente Helmond heeft drie stemmen; • de gemeente Eindhoven heeft vijf stemmen.			
		Aandeel jaarlijkse bijdrage:			
		• gemeente Eindhoven ca. 30,0% • overige gemeenten ca. 70,0%			
Wisselingen bestuur RvC / RvT		/Namens gemeente Eindhoven maakt wethouder Richters deel uit van het AB en DB van de GGD-BZO.			
Wet Normering Topinkomens		In 2021 werd voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Bij de GGD-BZO ontvangt de directeur de hoogste beloning. Deze beloning valt ruimschoots onder het genoemde bezoldigingsmaximum. De definitieve jaarrekening 2021 is nog niet ontvangen.			
Maatsch. verantwoord ondernemen		Dit zit opgesloten in het feit dat zij in het leven geroepen zijn voor het uitvoeren van een wettelijke taak (Wet Publieke Gezondheid).			
Geleverde prestaties		De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft gekregen in 2021 zijn:			
		- Coronabestrijding (testen, broncontactonderzoek, vaccineren, informeren publiek en professionals)			

- Het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisies en omgevingsplannen van gemeenten;
- Programmatische aanpak voor preventie van suïcide- en depressie;
- Uitbreiding van contracttaken zoals Wvvgz-taken en de Wijk GGD'er;
- Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein;
- Integratie JGZ 0 – 4 binnen de GGD (per 1.1.2021 formeel en materieel gerealiseerd) en implementatie van de visie Groei !.
- Tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen (extra inzet op werving en aantrekkelijk werkgeverschap);
- Implementatie van het Lean gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD;
- Implementeren van zelforganisatie en tweelagenstructuur.

**Belangrijkste ontw.
en wjz. risico's**

De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD Brabant Zuidoost in 2021 te maken heeft gekregen zijn:

- Optuigen en uitbreiden werkzaamheden Covid-19 plus organisatie voor de Coronabestrijding (testen, bron- en contactonderzoek, vaccineren, informeren publiek en professionals);
- Het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisies en omgevingsplannen gemeenten;
- Programmatische aanpak voor preventie suicide en depressie
- Uitbreiding van contracttaken zoals Wvvgz-taken en de Wijk GGD'er;
- Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein;
- Integratie JGZ 0 – 4 binnen de GGD (per 1.1.2021 formeel en materieel gerealiseerd) en implementatie van de visie Groei !.
- Tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen (extra inzet op werving en aantrekkelijk werkgeverschap);
- Implementatie van het Lean gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD;
- Implementeren van zelforganisatie en tweelagenstructuur.
- JOGG aanpak
- Lokale preventieakkoord (formateur voor akkoord Gezond Gewicht en Rookvrij).

Financieel:

Ultimo 2021 bedroeg de algemene reserve publieke gezondheid (PG), inclusief voorgestelde resultaatbestemming 2021, ca. € 1.100.000 en was daarmee lager dan de ondergrens van de, op basis van de omzet PG kaderstellende bandbreedte van minimaal € 1.500.000 en maximaal € 2.000.000.

De algemene reserve ambulance zorg (AZ) bedroeg ultimo 2020, inclusief voorgestelde resultaatbestemming 2021, ca. € 1.400.000 bij een vigerende bandbreedte van minimaal € 1.200.000 en maximaal € 1.500.000.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
12	28.707	4.707	940	30.526	4.420
Toelichting financiële informatie					
Jaarcijfers zijn op basis van de definitieve jaarstukken 2021. Het positieve resultaat 2021 van € 12.000 heeft voor € 45.000 betrekking op het programma Publieke Gezondheid en voor -/- € 33.000 op het programma Ambulancezorg.					

GR Metropoolregio Eindhoven

**Doelstelling en
openbaar belang**

Bestuurlijk samenwerkingsverband tussen Eindhoven en de twintig andere Zuidoost Brabantse gemeenten dat bijdraagt aan een excellent vestigingsklimaat voor bedrijven en inwoners in de Brainportregio. De focus van het vigerende samenwerkingsakkoord 2019-2022 ligt op het terrein van Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Binnen deze focus zijn o.a. de uitvoering van het Stimuleringsfonds en de functie van betaalautoriteit en aandeelhouder Brainport Development NV door de 21 samenwerkende gemeenten belegd. Inspelend op de actualiteit van de coronacrisis is aanvullend, in opdracht van het DB MRE, een Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat ontwikkeld. Deze is in 2020 en 2021 tot uitvoering gebracht. Tot slot maakt ook het Regionaal Historisch Centrum (RHCE) onderdeel uit van de GR-MRE.

Inzicht bestuurlijk belang	Financiële jaarlijkse bijdrage geschiedt op basis van (relatief) inwoneraantal. · Gemeente Eindhoven ca. 30% · Overige gemeenten ca. 70% Specifiek voor het onderdeel RHCE geldt dat ook het voor een gemeente in gebruik zijnde aantal strekkende meters archief (en terabytes digitaal archief) onderdeel uitmaakt van de verdeling van de bijdrage over de deelnemende gemeenten. In het Algemeen Bestuur heeft iedere gemeente een gelijk stemgewicht. Bij besluiten moet meer dan de helft van het totale aantal stemgerechtigde leden van het algemeen bestuur aanwezig zijn, besluitvorming geschiedt bij meerderheid van stemmen. Voor het tot stand komen van een beslissing over vaststelling van de begroting, begrotingswijzigingen, jaarrekening en regionale agenda is een gekwalificeerde meerderheid vereist van drie/vierde van hen die een stem uitbrengen.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Burgemeester Jorritsma van Eindhoven heeft medio oktober 2020 in verband met de bestrijding van de coronacrisis tijdelijk het voorzitterschap van de Metropoolregio Eindhoven overdragen aan vice-voorzitter Blanksma, burgemeester van Helmond. Formeel blijft Jorritsma voorzitter van het MRE, maar hij heeft gedurende de laatste maanden van 2020 en eerste deel van 2021 geen vergaderingen bijgewoond. Voor deze stap is gekozen om zowel de bestrijding van de pandemie, als de zorg voor de Metropoolregio recht te doen. Op 6 september 2021 heeft hij het voorzitterschap weer opgepakt
Wet Normering Topinkomens	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Mocht het onderwerp bezoldiging op de agenda staan, dan neemt de gemeente Eindhoven dit mee in haar advies richting het lid algemeen bestuur.
Maatsch. verantwoord ondernemen	De organisaties van de Metropool Regio Eindhoven (MRE) en RHCE kennen een beperkte omvang, waarbij het merendeel van de begroting bestaat uit de kosten van personeel, bedrijfsvoering en gebouwen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt hierbij continue nagestreefd.
Geleverde prestaties	Metropoolregio Eindhoven (MRE): specifiek vermeldenswaardige resultaten in 2021: Binnen het thema Economie is o.a. de corona Herstalaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat uitgevoerd en afgerond. Daarnaast is in 2021 gestart met een regionaal proces om gericht input vanuit de 21 gemeentes op te halen voor het Jaarplan Brainport Development. Zo wordt de overheidsinbreng in Brainport nog sterker verankerd. Verder is er een onderzoek uitgevoerd naar Brede Welvaart. Binnen het thema Mobiliteit is in 2021 o.a. een regionale mobiliteitsagenda met bijhorend uitvoeringsprogramma opgesteld en is gewerkt aan een regionaal toekomstbeeld. Een mijlpaal binnen het thema Energietransitie is het vaststellen van de regionale energiestrategie 1.0 door alle 21 gemeenteraden, de algemene besturen van de waterschappen en gedeputeerde staten van de Provincie. Binnen het thema transitie landelijk gebied is vervolg gegeven aan het in 2020 vastgestelde streefbeeld. Verder is de gemeenschappelijke regeling technisch gewijzigd en vastgesteld. En is het proces doorontwikkeling samenwerkingsakkoord afgetrapt met een serie masterclasses en een metropoolconferentie voor raadsleden. M.b.t. het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) is eind 2021 door het dagelijks bestuur ingestemd met een plan van aanpak om te komen tot besluitvorming in 2022 over de toekomstige bestuurlijke positie van het RHCE. M.b.t. Gulbergen, is een proces gestart om te komen tot een ontwikkeling van het gebied en een overdracht van eigendom, exploitatie en beheer aan een marktpartij. Dit proces loopt door in 2022.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	Metropoolregio Eindhoven: 2022 is het laatste jaar van het huidige samenwerkingsakkoord. In 2022 wordt het nieuwe samenwerkingsakkoord voorbereid. Het nieuwe samenwerkingsakkoord zal eind 2022 voor zienswijze aan de 21 raden worden aangeboden en vervolgens door het Algemeen Bestuur MRE worden vastgesteld. <i>Gulbergen:</i> de voormalige stortplaats is officieel nog niet gesloten en de nazorg niet overgedragen aan de Provincie Noord Brabant. De voornaamste reden hiervoor is dat er tussen de stortplaatsen en de provincie Noord Brabant nog geen overeenstemming is over

de voorwaarden van sluiting en overdracht. Vanuit strategische overwegingen heeft de Metropoolregio Eindhoven eind 2020 de erfpacht met Attero beëindigd. Hierdoor werd de Metropoolregio Eindhoven weer volledig eigenaar van het Landgoed. Doordat de Metropoolregio Eindhoven nu weer volledig eigenaar is van het gebied, is het mogelijk dit gebied integraal te gaan ontwikkelen. Het belangrijkste risico is of er voldoende belangstelling uit de markt is om het landgoed aan te kopen met een ontwikkel- en exploitatieafpraak die voldoet aan de planologische verwachtingen van MRE (in casu de 21 MRE-gemeenten), met daarbij in het bijzonder de beide grondgebiedgemeenten.

Naheffingen afval: Het geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over het jaar 2015 tot en met januari 2017 is tot een eindvonnis gekomen. Het arbitraal eindvonnis geeft aan dat de Brabantse gewesten zijn verplicht tot het betalen van een naheffing van € 15 miljoen voor minder levering, waarvan € 5,1 miljoen voor de 21 gemeenten in MRE-verband. Er is door de Brabantse gewesten een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. Het Gerechtshof heeft op 29 juni 2021 het arbitraal vonnis vernietigd. Tegen deze uitspraak is Attero in cassatie gegaan. De looptijd van de cassatieprocedure zal ongeveer 1,5 jaar zijn. De Gemeente Eindhoven heeft binnen het aandeel restafval van de 21 MRE-gemeenten nagenoeg ongewijzigde hoeveelheden afval aangeleverd aan Attero. Daarom stelt Eindhoven zich op het standpunt dat bij een succesvolle claim van Attero aan het MRE de bijdrage van de gemeente Eindhoven nihil is. Dat is tot nu toe ook steeds zo uitgedragen. Het gecalculeerde risico is gezien het voorgaande 0. De mogelijke claim zal volgens de gemeente Eindhoven dan ook betaald moeten worden door de overige regiogemeenten die in betreffende jaren minder afval zijn gaan aanleveren. Indien Eindhoven toch zou moeten meedoen in een regionale verdeling van de claim is het risico maximaal € 1,5 miljoen. Binnen Eindhoven wordt voor deze regionale vordering geen claim op de voorziening afvalstoffen gelegd.

RHCe: De afgelopen jaren is er veel energie gestoken in het terug op orde brengen van de organisatie en dienstverlening van het RHCE. Er zijn goede stappen vooruit gezet, alle vacatures zijn in 2021 ingevuld. In 2022 wordt een proces doorlopen dat uiterlijk in Q1-2023 leidt tot een voorstel (en besluit in AB-MRE) over de bestuurlijke positionering van het RHCE.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
598	14.427	14.325	13.306	14.524	17.743
Toelichting financiële informatie	Jaarcijfers zijn op basis van de concept jaarrekening 2021. Het positieve resultaat 2021 van € 598.000 heeft voor € 526.000 betrekking op MRE en voor € 72.000 heeft betrekking op RHCE.				

GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Doelstelling en openbaar belang	De ODZOB voert ten behoeve van de deelnemers taken uit op het gebied van het omgevingsrecht. Als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur levert de Odzob een bijdrage aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De opdrachtportefeuille van de ODZOB is voor circa 30% landelijk opgelegd als verplichte basistaak, de rest van de taken zijn verzoektaken. En door de deelnemers ingebrachte budgetten voor collectieve taken en intensivering van taken.
Inzicht bestuurlijk belang	Aandeel (financiële bijdrage, op basis van omzet, bepaald in 2016 (jaarrekening, afgerond)): • Gemeente Eindhoven: 9% • Andere gemeenten: 47% • Provincie: 35% • Derden: 9% (Dit percentage is juridisch begrensd tot 17% als richtwaarde, in verband met de Europese richtlijn aanbestedingen (bron: Adviesbureau AKD, 2013)). Het openbaar lichaam heeft een algemeen bestuur (AB). Gedeputeerde Staten en de colleges wijzen uit hun midden ieder één lid van het AB aan. De ODZOB kent 22 deelnemers. De voorzitter wordt door en uit het AB aangewezen. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit minimaal 3 leden en maximaal 6 leden waaronder de voorzitter. De leden worden uit en door het AB gekozen.

Wisselingen bestuur /Niet van toepassing.

RvC / RvT

Wet Normering Topinkomens	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. De rollen worden ingevuld vanuit de aanstelling bij de deelnemende partijen. Er worden geen salarissen of vergoedingen uitgekeerd.
Maatsch. verantwoord ondernemen	Bij de verbouwing van kantoorruimte als gevolg van de groei van de organisatie is LED-verlichting toe gepast. Er zijn ook elektrische bedrijfsauto's geleased. Het facilitaire team is uitgebreid met een gastvrouw via de Ergon (SW bedrijf). Voor wat betreft inkoop is ingezet op verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.
Geleverde prestaties	De opgedragen taken (basis, verzoek, collectief, intensivering) zijn volgens planning gerealiseerd binnen de ruimte van de begroting 2021.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	De belangrijkste ontwikkelingen en risico's zijn: • ODZOB verwacht een omzetstijging vanwege wettelijk verplichte taken en vrijwillig door deelnemers belegde vrijwillige taken. • De reserve van ODZOB is op het niveau van de regionale richtlijn van € 1,2 miljoen. • ODZOB bereidt zich voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (planning 1 juli 2022). Niet uitgesloten is dat de datum van inwerkingtreding opnieuw wordt uitgesteld vanwege het niet op orde zijn van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Naar verwachting komt hierover eind Q1 2022 uitsluitel. De uitwerking van het Plan van aanpak Rekenkameronderzoek Odzob is door het AB Odzob in december 2021 vastgesteld. De verbeteracties richten zich op 1. Opgave gerichte sturing, 2. verbetering van de slagkracht en 3. verbetering van de communicatie met gemeenteraden en provinciale staten. De maatregelen worden in 2022 en 2023 geïmplementeerd. • Het AB ODZOB heeft besloten tot een beleidneutrale Kadernota voor de begroting van 2023. Het AB heeft op aangeven van Odzob onderkend dat de "Grip op de samenwerking" dient te worden verbeterd om de kwaliteit en efficiëntie van dienstverlening ook komende jaren op peil te houden. Dat zal naar verwachting ook financiële consequenties hebben. In 2022 zal hieraan uitwerking worden gegeven. • Corona heeft beperkt impact op de uitvoering van de taken van Odzob (VTH-taken bedrijven en bodemsanering). Het gaat hier met name over toezicht en handhaving, dat ten tijde van beperkingen door corona meer op afstand en administratief gebeurt in plaats van fysiek binnen het bedrijf.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
1.046	5.150	3.266	354	4.523	2.429

Toelichting financiële informatie Jaarcijfers zijn op basis van de concept jaarrekening 2021. Het resultaat 2021 is incl. mutaties reserves.

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Doelstelling en openbaar belang	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant
Inzicht bestuurlijk belang	Aandeel (financiële bijdrage) 2021: • Gemeente Eindhoven: 34,3% • Overige gemeenten: 65,7%

Het bestuur van VRBZO bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten en kent een Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en de voorzitter. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening adviseren door de Adviescommissie Financiën & Bedrijfsvoering waarin vertegenwoordigers van het bestuur, gemeentesecretarissen(2) en controllers van gemeenten (2) zitting hebben. Daarnaast zijn er drie bestuurlijke vooroverleggen waarin onderwerpen met betrekking tot crisisbeheersing, incidentbestrijding en risicobeheersing met enkele burgemeesters inhoudelijk worden voorgesproken.

Het AB bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Bij het nemen van besluiten door het AB tot vaststelling van de jaarrekening en tot vaststelling van de begroting en begrotingswijzigingen brengen de leden die een gemeente vertegenwoordigen tot 20.000 inwoners 1 stem uit. De leden die een gemeente vertegenwoordigen met 20.000 of meer inwoners brengen 2 stemmen uit vermeerderd met een stem per volledig veelvoud

van 15.000 inwoners, waarmee het aantal van 20.000 inwoners door die gemeente wordt overschreden.

Het dagelijks bestuur (DB) bestaat naast de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter uit maximaal 5 leden, aan te wijzen door en uit de leden van het AB. Bij de samenstelling van het DB geldt als uitgangspunt dat een evenredige geografische verdeling over de regio wordt aangehouden. Eindhoven vult 1 zetel in.

Het AB kan, conform artikel 25 van de Wet gemeenschappelijke regelingen commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.

Wisselingen bestuur / Met betrekking tot de gemeente Eindhoven hebben zich geen wisselingen voorgedaan.

RvC / RvT

Wet Normering Topinkomens Binnen de VRBZO valt, gezien het criteria van de dagelijkse leiding over de gehele veiligheidsregio, alleen de directeur onder de meldingsplicht Wet Normering Topinkomens (WNT). Op basis van de concept jaarstukken 2021 voldeed de VRBZO aan de WNT.

Maatsch. verantwoord ondernemen In de concept jaarstukken 2021 VRBZO is niet specifiek iets over dit onderwerp opgenomen.

Geleverde prestaties Voor de in 2021 geleverde prestaties verwijzen we naar de concept jaarverslag VRBZO 2021, die onderdeel is van de concept jaarstukken VRBZO 2021.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Zie hiervoor paragraaf 4.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen van het concept jaarverslag VRBZO 2021. Hierin is o.a. het volgende opgenomen:

VRBZO heeft in 2019 de beleidsnota Risicomanagement & Weerstandsvermogen geëvalueerd en herijkt. De beleidsnota is door het Algemeen Bestuur vastgesteld voor de periode 2020 - 2023. De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor VRBZO op gebied van risicomanagement zijn:

- Risico's in een cyclisch proces inventariseren, beoordelen en monitoren via een continuïteitsplan.
- De instelling van een weerstandsvermogen heeft als doel om een stabiele (trendmatige) ontwikkeling van de gemeenschappelijke bijdrage te waarborgen.
- Streven naar een ratio weerstandsvermogen van 1 of hoger. De hoogte van de algemene reserve is vastgesteld op € 2,0 miljoen.

In hoofdstuk 1 van het concept Jaarverslag VRBZO 2021 zijn de Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2021 aangegeven. Dit betreft:

Coronacrisis (Covid-19)

De coronacrisis heeft ook in 2021 nog een flinke impact op VRBZO. Met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) zijn veel bevoegdheden rondom maatregelen bij het kabinet en de Tweede Kamer belegd. Maar de veiligheidsregio heeft nog steeds een belangrijke taak in de coördinatie en afstemming in de regio. Op regionaal gebied vindt via het RBT op bestuurlijk niveau overleg plaats hoe we de maatregelen (en versoepelingen) binnen de regio zoveel mogelijk op dezelfde manier kunnen toepassen. De coördinatie van werkzaamheden die hieruit voortkomen vraagt capaciteit van de crisisorganisatie. Bij veel medewerkers uit de crisisorganisatie is de vermoeidheid zichtbaar. Met de versoepelingen vanuit het Rijk in juli, schaalden we ook het crisisniveau van GRIP 4 na ruim 16 maanden af. Dat betekent dat ook de crisisorganisatie grotendeels is ontbonden tot een kleine kerngroep. Zo is er bijvoorbeeld geen regionaal beleidsteam (RBT) meer actief in de regio. Als er behoefte is, organiseren we wel bestuurlijke bijpraatmomenten, waarbij Covid-19 het onderwerp is.

Onderdeel van de invoering van de Twm was het aanbieden van een (eind)verslag namens de voorzitter veiligheidsregio aan gemeenteraden over de bestrijding van de crisis. In februari is het tweede verslag Covid-19 aangeboden aan gemeenteraden.

Visie 2025

In 2021 is onze koers voor de komende jaren vastgesteld. In het 1e kwartaal van 2021 praatten we de (commissies van de) gemeenteraden, samen met burgemeester, bij over de ontwikkelingen en speerpunten uit de visie. In april 2021 stelde het bestuur de visie vast. Daarna gingen we direct aan de slag met de uitvoeringsagenda. Een belangrijk accent hierin ligt op ontwikkeling van crisisbeheersing. Helaas zorgde de hoge werkdruk in dit

domein door de coronacrisis ervoor dat we in 2021 te weinig konden doen wat we wilden realiseren. De komende jaren willen we dat inhalen.

Bijstand hoogwater buurregio's

In juli werden onze buurregio's in Limburg en Brabant getroffen door (dreiging van) hoogwater. In het stroomgebied van de Maas had het lang en hevig geregend. Hierdoor traden de rivier en verschillende zijrivieren op diverse plaatsen in onze buurregio's buiten de oevers. Brandweer en crisisfunctionarissen van VRBZO ondersteunden door in het gebied directe hulpverlening te bieden aan burgers en bedrijven en de regionale crisisorganisaties te ondersteunen bij leiding en coördinatie.

Omgevingswet

In opdracht van het Veiligheidsberaad heeft Cebeon landelijk onderzocht wat de invoering van de Omgevingswet de veiligheidsregio's in Nederland gaat kosten. Op landelijk niveau komen de totale implementatiekosten uit tussen de 20 en 30 miljoen euro. De kosten per veiligheidsregio hangen af van het totale risicoprofiel van de regio. Cebeon verwacht dat de nieuwe wet tot hogere structurele kosten voor de veiligheidsregio's leidt. Een structurele kostenstijging van ongeveer 20% ten opzichte van de huidige kosten voor de producten van risicobeheersing, lijkt reëel. De regionale samenwerking omgevingswet (gemeenten en diverse gemeenschappelijke regelingen) brengen nu in beeld wat de impact voor onze regio is.

Reorganisatie sector Incidentbestrijding

Begin 2021 rondde we de reorganisatie van de sector Incidentbestrijding af. Daarmee kwam er een einde aan het formele deel van de reorganisatie. Medewerkers veranderden van functie, of kwamen op een andere plek in de organisatie terecht. Daarnaast sturen we de vrijwilligers anders aan. We werken nu met posthoofden vanuit de vrijwillige posten. Veel algemene zaken liggen daarmee direct bij de post. Een lokaal gezicht werkt met de eigen vrijwilligers aan de verdere ontwikkeling van Brandweer Brabant-Zuidoost. Hoewel het formele deel achter de rug is, is het ontwikkeltraject nog niet klaar. De organisatiestructuur aanpassen is maar een onderdeel. In de komende periode gaan we met diverse andere thema's aan de slag. Om een toekomstbestendige organisatie te worden, moeten we gestructureerd werken, beter samen werken en ons focussen op vakmanschap, paraatheid en de kwaliteit van ons optreden.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
-73	37.195	2.145	265	43.051	2.483
Toelichting financiële informatie	Jaarcijfers zijn op basis van de concept jaarrekening 2021. Voor een toelichting verwijzen we naar de concept jaarstukken VRBZO 2021, waarbij het negatieve resultaat m.n. wordt veroorzaakt door een negatief resultaat op de onderdelen 'Opleiden brandweerm medewerkers' en 'Onderhoud brandweervoertuigen'.				

Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank N.V., gevestigd te Den Haag

Doelstelling en openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inzicht bestuurlijk belang	0,3% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA; geen actieve vertegenwoordiging vanwege beperkt aandelenbelang). Er heeft geen wijziging in aandeelverhouding plaatsgevonden in 2021.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	/AVA 22 april 2021: Wisseling Raad van Commissarissen: Benoeming van mevrouw F. de Vries, mevrouw K. Bergstein en de heer L. Geluk voor de periode tot einde AVA 2025. Benoeming van de heer Arendse als voorzitter van RvC na aftreden van mevrouw M. Sint. Aankondiging van aftreden van de heer K. Beuving per einde AVA 2022.
Wet Normering Topinkomens	Voor de BNG bank NV is de wet Normering Topinkomens niet van toepassing. In dossiers ter voorbereiding van de AVA's wordt aandacht geschonken aan het beloningsbeleid. De BNG bank NV behandelt het onderwerp van beloning tijdens de AVA's of tijdens een bijzondere AVA in geval er een besluit wordt gevraagd.

Maatsch. verant- woord ondernemen	In 2020 heeft BNG Bank haar strategie aangescherpt en kiest ervoor om zich exclusief te richten op de publieke sector, gedreven door maatschappelijke impact. De focus ligt op 4 sustainable goals, waarmee de bank, samen met publieke klanten het verschil wil maken: Goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, betaalbare duurzame energie en duurzame steden en gemeenschappen. BNG bank wil actief kunnen sturen op het vergroten van de maatschappelijke impact en gaat deze impact meten en rapporteren.
Geleverde prestaties	De bank ondersteunt overheidsbeleid door op basis van haar kredietwaardigheid financiering tegen gunstige voorwaarden te verstrekken ten behoeve van gemeenten, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen, projectfinanciering en andere instellingen met een maatschappelijk belang.
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	De naar risico's afgewogen solvabiliteitsratio's van de BNG bank blijven op een hoog niveau. Het leverage ratio van de bank is 10,8% Dit is een stijging ten opzichte van eerdere jaren als gevolg van de nieuwe Capital Requirements Directive. BNG Bank vindt dat de dividenduitkering aan aandeelhouders niet mag worden geraakt door de niet toegekende extra rentekorting als gevolg van een procesmatige fout. Om die reden keert de BNG bank in 2021 een dividendpercentage uit van 60% (2020: 50%) over de winst na belasting. Voor de gemeente Eindhoven betekent dit een dividend van € 391.248. Uitkering van het dividend over 2021 vindt plaats in 2022. Het dividend over 2020 (€ 310.596) heeft plaatsgevonden in oktober 2021. Kredietbeoordelaar Fitch Ratings geeft de BNG bank AAA rating. De ratings van Moody's, Standard&poor's en Fitch Ratings zijn nu allemaal triple A. Hiermee behoort BNG bank tot de veiligste banken ter wereld.

	Resultaat 2021	Vreemd vermogen 2021	Eigen vermogen 2021	Resultaat 2020	Vreemd vermogen 2020	Eigen vermogen 2020
	236.000	143.995.000	5.062.000	221.000	155.262.000	5.097.000
Toelichting financiële informatie	De nettowinst over 2021 bedraagt € 236 miljoen. Dit is een stijging van € 15 miljoen ten opzichte van 2020. Belangrijke oorzaak van dit relatief hoge rendement is het positieve resultaat financiële transacties van € 100 miljoen, vergeleken met een negatieve resultaat van € 17 miljoen in 2020. Het renteresultaat bedroeg in 2021 € 407 miljoen, een daling van € 70 miljoen ten opzichte van 2020. De daling is voor € 57 miljoen toe te schrijven aan het feit dat BNG Bank als gevolg van een procesmatige fout niet tijdig heeft voldaan aan een rapportageverplichting om in aanmerking te komen voor de extra rentekorting van 0,5% over het eerste tijdvak van de Targeted Longer-Term Refinancing Operation (TLTRO). Doel van de TLTRO III is het stimuleren van liquiditeit aan specifieke doelgroepen, waaronder corporaties en zorginstellingen. Naar aanleiding van deze fout zijn maatregelen genomen om dit in de toekomst te voorkomen.					

Brainport Development N.V.

Doelstelling en openbaar belang	Brainport Development draagt bij aan de economische structuurversterking van Brainport Eindhoven, versterking van het vestigingsklimaat en een toename van werkgelegenheid. Dat doet de onderneming door het stimuleren en realiseren van projecten en programma's, het promoten van Brainport Eindhoven in binnen- en buitenland, en het ontwikkelen en monitoren van de regionaal-economische strategie van de triple helix (Stichting Brainport).
Inzicht bestuurlijk belang	14,52% aandelenbelang (aandelen A) en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA. De andere publieke aandeelhouders ('A'-aandeelhouders) zijn: de Metropoolregio Eindhoven (24,73%), de gemeente Helmond (5,27%), de gemeente Veldhoven (3,25%) en de gemeente Best (2,23%). De houder van de B-aandelen (de Stichting Brainport (50%)) bepaalt de strategie van de vennootschap. De publieke aandeelhouders (A-aandelen) hebben de zeggenschap over de financiën/bedrijfsvoering.
Wisselingen bestuur RvC / RvT	Algemeen directeur van Brainport Development is de heer Van Nunen. Hij is (enig) statutair bestuurder van de vennootschap. De leden van de raad van commissarissen zijn: de heer Van Ham, de heer. Hendrikse en de heer Van der Beek.
Wet Normering Topinkomens	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Hoewel Brainport Development formeel niet onder de werkingssfeer van de WNT valt, wil de vennootschap vanwege zijn (deels) publieke aandeelhouders en financiering buiten twijfel hebben dat ten allen tijde wordt voldaan aan deze wettelijke norm, ook bij een eventuele toekomstige 2-hoofdige directie (waarin de statuten voorzien). In het bezoldigingsbeleid is expliciet opgenomen dat de beloningscomponenten in het bezoldigingsbeleid tezamen de bezoldigingsnorm, die voortkomt uit de WNT, niet mag overschrijden. Dit is door de AvA van 18 mei 2017 bekrachtigd.

**Maatsch. verant-
woord ondernemen** De vennootschap heeft ten doel het creëren van een duurzaam en innovatief ecosysteem dat internationaal kan concurreren en zo de basis vormt voor welvaart en welzijn in de regio en daarbuiten.

Geleverde prestaties De strategische koers van de Stichting Brainport (vastgelegd in de Brainport Agenda) is vertaald in een door de AvA vastgesteld meerjarenplan voor de periode 2021-2024. Dit meerjarenplan draagt bij aan de economische structuurversterking van Brainport Eindhoven, waaronder diversificatie van de regionale economie, minder conjunctuurgevoelige economische groei, versterking van het vestigingsklimaat en een toename van werkgelegenheid. Focus in het meerjarenplan ligt op het verder ontwikkelen en toepassen van sleuteltechnologieën voor het realiseren van innovaties met een maatschappelijke impact, het ontwikkelen, aantrekken en behouden van talent op alle niveaus en het helpen realiseren van een goed vestigings- en leefklimaat. Het Conceptjaarplan 2022 is gebaseerd op de kaders van het Meerjarenplan en de Brainport Agenda. Het plan is opgebouwd langs de drie prioriteiten en de daaruit volgende (10) opgaven uit die Brainport Agenda en is vervolgens concreet uitgewerkt naar activiteiten en doelen voor de vennootschap. Dat is gebeurd op basis van input die is verkregen van bedrijven, kennisinstellingen en overheden.. In het jaarplan 2022 ligt prioriteit op de krappe arbeidsmarkt, nieuwe consortia waarin technologie en transitie publiek-privaat samenkomen en het thema Duurzaamheid dat om bundeling en extra inspanningen vraagt.

Onder Brainport Development NV (100% aandeelhouder) hangt ook het Regiofonds Brainport BV. Via de Regio Deal Brainport Eindhoven wordt door rijk en regio (bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden) gezamenlijk voor €370 miljoen geïnvesteerd in de Brainportregio. Hiervan is €130 miljoen afkomstig van het rijk. Een eenmalige extra impuls voor een aantal concrete en aanvullende investeringen op het gebied van het voorzieningenniveau, aantrekken en behouden van talent (op alle onderwijsniveaus) en innovaties met een maatschappelijke impact. De rijksmiddelen uit de Regio Deal Brainport Eindhoven (€130 miljoen) zijn inmiddels alle toegekend aan de daarin opgenomen projecten. Het bestuur van Regiofonds Brainport BV berust bij de stichting Brainport die ook bepalend is bij de toekenning van de rijksmiddelen aan projecten.

De uitvoering van de Regio Deal Brainport Eindhoven eindigt op 31 december 2025 tenzij door de contractpartners eerder, uiterlijk 1 juli 2025, tot een verlenging wordt besloten. De oplevering van de eindevaluatie gebeurt uiterlijk 1 september 2026. Naar huidige verwachting zullen de middelen van Regiofonds Brainport BV dan ook uitgeput zijn en zal de dochteronderneming enige tijd daarna worden opgeheven.

**Belangrijkste ontw.
en wijz. risico's** Regio Deal Brainport Eindhoven: De 'Regio Deal' bevat de kaders waarbinnen partijen zich inspannen om de bijdrage van 130 miljoen euro die het rijk vanuit de Regio Envelop heeft gereserveerd voor Brainport Eindhoven in te zetten. De financiële stroom van middelen loopt via de begroting van gemeente Eindhoven, doordat het geld via een decentralisatie uitkering aan gemeente Eindhoven wordt verstrekt, die het vervolgens doorzet via een incidentele subsidie naar een regiofonds onder beheer en aansturing van Stichting Brainport ('Regiofonds Brainport BV', een 100% dochteronderneming van Brainport Development NV).

De risico's voor de financiële positie van de gemeente zijn over het algemeen beperkt. Voor financiële risico's die voort zouden kunnen komen uit de door de vennootschap ontwikkelde en uitgevoerde projecten wordt binnen de onderneming een weerstandvermogen opgebouwd. Op basis van het risicoprofiel heeft de AvA in december 2019 de hoogte van het weerstandsvermogen bepaald op € 3,2 mln. Ultimo 2020 bedroeg het weerstandsvermogen € 2,6 mln. Positieve resultaten zullen toekomstig dan ook aan het eigen vermogen worden toegevoegd.

De Belastingdienst en Brainport Development NV waren in juli 2014 samen het traject horizontaal toezicht ingegaan op basis van een individueel handhavingsconvenant voor onbepaalde tijd. Inmiddels heeft de Belastingdienst (eind 2020) de regels voor Horizontaal Toezicht zodanig aangepast dat de vennootschap, op basis van kwantitatieve criteria, niet meer tot de groep mogelijke convenantpartners behoort. Het convenant wordt dan ook

beëindigd. Brainport Development onderhoudt nog wel contact met de dienst 'Grote Ondernemingen' van de Belastingdienst, middels bedrijfsgesprekken of aparte afspraken in het kader van 'Individuele klantbehandeling'.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
27	4.046	3.304	11	2.839	3.277
Toelichting financiële informatie					
Breedband Regio Eindhoven B.V.					
Doelstelling en openbaar belang	Breedband draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven door het in eigendom verwerven, exploiteren en beheren, dan wel het op andere wijze realiseren van glasvezelinfrastructuur in de regio Eindhoven ten behoeve van bedrijven en instellingen. Vanuit maatschappelijk perspectief is BRE is een deelneming met een strategisch karakter voor het realiseren van de ambities van de gemeente Eindhoven op het gebied van digitalisering. De coronacrisis heeft het belang en noodzaak van excellente digitale infrastructuur nog eens extra onderstreept. Meer en meer is digitale connectiviteit een nutsfunctie geworden waarvan goede borging van het publiek belang aan de orde is.				
Inzicht bestuurlijk belang	Gemeente Eindhoven 37,6% van de aandelen. Andere belangrijke aandeelhouders zijn Stichting Woonbedrijf SWS HhVL (12,3 %), Stichting De Vitalis Zorg Groep (6,8 %), Stichting beheer Activa Summa (6,8 %).				
Wisselingen bestuur RvC / RvT	In de AvA van 15 december 2021 is de heer Doffgenies per 1 januari 2022 voor 2 jaar herbenoemd als commissaris en is de heer de Krom per 1 januari benoemd als commissaris voor 3 jaar.				
Wet Normering Topinkomens	Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Via de voorbereiding van een AVA wordt dit in het advies meegegeven aan de aandeelhouder				
Maatsch. verantwoord ondernemen	Indien van toepassing wordt hiervoor bij de AvA-vergaderingen aandacht gevraagd. Bij het inrichten van het datacentrum (operation room) is nadrukkelijk aandacht besteed aan duurzaamheid. Zo is gekozen voor een systeem van koeling die energiezuinig en milieuvriendelijk is en worden waar mogelijk aanvullende activiteiten opgepakt om het energieverbruik te verminderen en/of klanten bewust te maken van hun mogelijkheden. Ook de onderwerpen diversiteit en social return krijgen aandacht. Zo is er eerder contact geweest met WijEindhoven over het invullen van stage-/leerplaatsen.				
Geleverde prestaties	BRE is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en eventuele uitbreiding van het BRE netwerk voor haar aandeelhouders en andere klanten. Daarnaast is BRE verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van de EFX (een neutraal en onafhankelijk knooppunt voor communicatienetwerken, met name glasvezelnetwerken). Via BRE/EFX worden honderden bedrijven en instellingen en een groot aantal huishoudens voorzien van een hoogwaardige breedbandverbinding . Voor een aantal grotere projecten zijn opdrachten ontvangen zoals verkeersregelinstallaties (VRI's) gemeente Eindhoven (afgerond in oktober), Inzicht verlicht van Gemeente Eindhoven, Consultatiezorg GGD Brabant-Zuidoost. Op basis van de ontwikkelingen kan geconstateerd worden dat door de overname van de EFX door BRE een rijk palet aan mogelijkheden is ontstaan om beter in te spelen op connectiviteitsbehoeften in de regio. De schaal en opzet van BRE-EFX biedt veel ruimte voor specifiek maatwerk, zeker voor maatschappelijke organisaties. Met de overname van GVE in 2021 heeft BRE haar dienstverlening op bedrijventerreinen uitgebreid. BRE is daarnaast partner in het BrabantStad-project BrabantRing en trekt samen op met de B5-steden en de provincie om een open en laagdrempelig toegankelijke digitale hoofdsnelweg naar alle Brabantse gemeenten te realiseren, te beginnen tussen de B5-steden.				
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	BRE heeft de uitdagende fase van verhuizing naar de nieuwe locatie en de vervanging van de switch succesvol afgesloten. Dit heeft de laatste jaren om stevige investeringen gevraagd. Deze betalen zich steeds meer uit. Het jaar 2021 laat net als 2020 een voordelig resultaat zien. De meerjarige planning geeft aan dat het herstel zich verder voortzet. De meerjarenprognose geeft aan dat de stand van de algemene reserve nog tot en met 2023 negatief zal zijn. In de loop van 2024 buigt dit om naar een positieve algemene reserve. Het totaal eigen vermogen inclusief aandelenkapitaal blijft in de jaren tot en met 2023 positief. Gemeente Eindhoven beschouwt deze ontwikkeling daarom als een tijdelijke en niet als een				

duurzame waardevermindering. Op basis van de te verwachten positieve ontwikkelingen van het exploitatieresultaat vanaf het boekjaar 2022 zien wij geen aanleiding om onze deelname af te waarderen. Op basis van de hoge solvabiliteit en liquiditeit beschouwen we BRE als een zeer gezonde organisatie. Doordat BRE ook diensten op het gebied van zogenaamde 'laag 2'-verbindingen kan aanbieden, benadert BRE actief de markt met het bieden van hoogwaardige breedbandverbindingen voor maatschappelijke toepassingen als zwaartepunt en ontwikkelt zich tot een maatschappelijke netwerkoperator. Dit heeft naar verwachting zowel een positief effect op het verdienvermogen, als op de maatschappelijke impact van BRE. Onder andere is BRE partner in het RegioDeal-project voor de ontwikkeling van een Regionale Zorginfrastructuur. Daarnaast is BRE samen met de gemeente Eindhoven aandeelhouder van de BrabantRing (oprichting in 2022) en heeft zij met de overname van Glasvezel Eindhoven (GVE) in 2021 de dienstverlening verder uitgebreid.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
149	3.020	4.041	306	1.016	3.892
Toelichting financiële informatie					
Jaarcijfers zijn op basis van de concept jaarrekening 2021.					
Eindhoven Airport N.V.					
Doelstelling en openbaar belang	Samenwerkingsverband met de provincie Noord-Brabant en Schiphol Nederland BV voor de exploitatie van voorzieningen ten behoeve van de burgerluchtvaart op het militaire luchtvaartterrein Eindhoven. Coalitieakkoord 2018 zegt hierover: Duurzaamheid, klimaat, geluidsoverlast. Luchtkwaliteit, gezondheid en parkeerproblematiek zijn randvoorwaarden in de discussie over de toekomst van Eindhoven Airport. Wij hechten aan een zorgvuldig proces waar alle stakeholders in worden betrokken. Wij verwachten een goede en gelijkwaardige dialoog met Eindhoven Airport en het Rijk. Daarbij is de gebiedsontwikkeling rondom het vliegveld ook onderwerp van gesprek.				
Inzicht bestuurlijk belang	24,5% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA, andere aandeelhouders zijn provincie Noord-Brabant (24,5%) en SchipholGroup (51%). Zeggenschap verloopt via de AVA (via minderheidsbelang).				
Wisselingen bestuur RvC / RvT	/Mirjam van den Boogaard is in 2021 herbenoemd als statutair directeur/ COO. In de raad van commissarissen hebben in 2021 geen wisselingen plaatsgevonden.				
Wet Normering Topinkomens	Door de Gemeente Eindhoven is in de AVA als aandeelhouder aandacht gevraagd voor het gemeentelijk standpunt dat de salariering van de directie van Eindhoven Airport te hoog is in vergelijking met de normen die gelden op grond van de WNT. Dit standpunt is in de AVA echter niet overgenomen.				
Maatsch. verantwoord ondernemen	Eindhoven Airport heeft de vijf speerpunten uit het advies van dhr. Van Geel verwerkt in de herijkte strategie en positionering. Nadrukkelijk is hierbij gekozen voor een strategie waarbij de regio en het belang van de luchthaven voor de regio centraal staat.				
Geleverde prestaties	In 2021 is, mede door Eindhoven Airport, verder gewerkt aan de uitvoering van het advies van dhr. Van Geel. Dit is gebeurd binnen het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO), het nieuwe overleg- en participatieorgaan rond de luchthaven. Per 31 december 2021 is het voorzitterschap van Pieter van Geel geëindigd en in 2022 zal Staf Depla de rol van voorzitter LEO overnemen.				
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	Eindhoven Airport heeft voor zover mogelijk verder gewerkt aan het uitvoeren van de eigen strategie. Uiteraard heeft de focus en prioriteit van Eindhoven Airport in 2021 voor een groot deel gelegen bij de corona-crisis en de impact daarvan op het vliegverkeer en de luchthaven. Zowel op het gebied van veilig en verantwoord reizen, als ook de bedrijfsvoering van het luchthaven bedrijf. In de AVA van 2020 is het nieuwe dividendbeleid vastgesteld door de aandeelhouders. Vanwege de coronacrisis en bijbehorende financiële onzekerheden is in de AVA van 2021 bevestigd dat er over het boekjaar 2020 geen dividend uitgekeerd wordt aan de aandeelhouders. Per 1 januari 2020 is voor 2 jaar een nieuwe vergunning afgegeven voor 41.500 vliegbewegingen (een zogenaemde stand still), in lijn met het advies van Pieter van Geel.				

Ook voor 2022 is een maximum aantal van 41.500 vliegbewegingen vergund en geen geplande vluchten na 23.00 uur.

In 2021 hebben we samen met de andere partijen in het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO) uitwerking gegeven aan de thema's en ambities uit het proefcasus rapport van Pieter van Geel.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
-2.293	36.650	101.325	-10.545	27.976	103.618
Toelichting financiële informatie					
Enexis Holding N.V.					
Doelstelling en openbaar belang	Jaarcijfers zijn op basis van de definitieve jaarrekening 2021.				
Inzicht bestuurlijk belang	Zorgt voor distribueren en transporteren van energie, en voor in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetwerken. Het is wettelijk geregeld dat het netwerk in overheidshanden moet blijven en dat energielevering bij private partijen weggelegd kan worden.				
Wisselingen bestuur RvC / RvT	0,015% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA, andere aandeelhouders zijn zes provincies (ligging van het netwerk) die de meerderheid (74 % van de aandelen) bezitten. De 116 gemeenten bezitten 26 % van de aandelen. Alleen sprake van eigenaarschap (eigenaarsrol) – belegd bij wethouder Financiën. Puur “volgend”, wel AVA stukken vooraf in het college, echter gezien de zeggenschap geen vertegenwoordiging in de AVA.				
Wet Normering Topinkomens	/Er zijn geen wijzigingen in de samenstelling van de Aandeelhouderscommissie en de Raad van Commissarissen.				
Maatsch. verantwoord ondernemen	In 2019 is de afbouwperiode van drie jaar van de beloning van de raad van bestuur conform overgangsrecht ingezet. De beloning van de raad van bestuur en van commissarissen voldoet in 2021 aan de bezoldigingsbepalingen van de WNT.				
Geleverde prestaties	Enexis is partner voor de provincies, gemeenten en waterschappen bij de totstandkoming van de Regionale Energie Strategieën (een lokaal ontwerp van het energiesysteem van de toekomst).				
Belangrijkste ontw. en wijz. risico's	Enexis hield in 2021 vast aan de vier prioriteiten: veilig werken, klantgedreven werk, verbeterprojecten voor de klant en het versnellen van de energietransitie. Enexis zet alles op alles om de energietransitie maximaal te faciliteren. Het uitbreiden van de capaciteit in de elektriciteitsnetten heeft topprioriteit zodat klanten duurzaam opgewekte energie terug kunnen leveren. Het aantal nieuwe aansluitingen steeg met 11%. Maar het aanbod stijgt sneller dan het elektriciteitsnet aan kan. Op sommige plaatsen schiet de capaciteit van het net tekort.				
	Op 1 juli 2021 zijn de Regionale Energie Strategieën (RES) opgeleverd. In plaats van de afgesproken 35 TWh zijn regio's voornemens om voor 2030 maar liefst 55 TWh aan duurzame opwek te realiseren via met name zonne-energie. Bijna de helft van deze RES-opgave valt binnen het verzorgingsgebied van Enexis. In combinatie met verduurzaming van de industrie en het aanleggen van een laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer levert dit tot 2030 een gigantische hoeveelheid werk op. Dit werk kan niet allemaal tegelijk uitgevoerd kan worden. Door een tekort aan technisch personeel en lange doorlooptijden door vergunningen en inspraak procedures dreigt een mismatch te ontstaan tussen de regionale ambities en de snelheid waarmee het benodigde werk kan worden uitgevoerd. Op nationaal-, provinciaal- en RES-niveau moeten er keuzes worden gemaakt in de aanpak en/of in de tijd.				
	Enexis steekt veel energie in werving, opleiding en binding van technisch personeel. Er is voor bijna een miljard euro in het elektriciteitsnet geïnvesteerd. Samen met partners wordt gewerkt aan toegepaste innovatie om het netwerk beter te benutten. In april 2021 is een groene obligatielening uitgegeven van € 500 miljoen. Maar Enexis is bezorgd dat de netbeheerders de toenemende investeringen moeten blijven voorfinancieren. De wijze waarop kosten in de tarieven van de komende jaren worden verwerkt, is te traag. Met het oog op de nieuwe reguleringsperiode (ACM) met ingang van 2022 bereidt Enexis een nieuw strategisch plan voor dat in april 2022 in de AvA ter goedkeuring wordt voorgelegd.				

Resultaat 2021	Vreemd vermogen 2021	Eigen vermogen 2021	Resultaat 2020	Vreemd vermogen 2020	Eigen vermogen 2020
199.000	5.154.000	4.241.000	108.000	4.635.000	4.116.000

Toelichting financiële informatie De nettowinst over 2021 bedraagt € 199 miljoen (2020: € 108 miljoen). Deze stijging wordt voornamelijk verklaard doordat de inkoopkosten van TenneT vanaf 2021 in hetzelfde jaar worden vergoed in de omzet. Ook in 2021 heeft de coronacrisis geen materiële impact gehad op het financieel resultaat van Enexis

Flight Forum Beheer B.V.

Doelstelling en openbaar belang Zie Flight Forum C.V.

Inzicht bestuurlijk belang Zie Flight Forum C.V.

Wisselingen bestuur RvC / RvT Zie Flight Forum C.V.

Wet Normering Topinkomens Zie Flight Forum C.V.

Maatsch. verantwoord ondernemen Zie Flight Forum C.V.

Geleverde prestaties Zie Flight Forum C.V.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Zie Flight Forum C.V.

Resultaat 2021	Vreemd vermogen 2021	Eigen vermogen 2021	Resultaat 2020	Vreemd vermogen 2020	Eigen vermogen 2020
nmb	nmb	nmb	0	14	18

Toelichting financiële informatie Betreft voorlopige jaarcijfers 2020.

Flight Forum C.V.

Doelstelling en openbaar belang Dit betreft een samenwerkingsverband met Schiphol Real Estate voor de ontwikkeling van een innovatief en kwalitatief hoogstaand businesspark nabij Eindhoven Airport. De ontwikkeling van dit terrein is erop gericht om de economie van Eindhoven verder te versterken door nieuwe bedrijvigheid aan te trekken en uitbreiding van bestaande bedrijvigheid. Dit bevordert een toename van werkgelegenheid.

Inzicht bestuurlijk belang Gemeente is als aandeelhouder vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering (50,95 % belang) van zowel de BV als de CV. De CV wordt bestuurd door de beherend vennoot (BV). De voorbereiding voor de AVA vergaderingen gebeurt vanuit de ambtelijke opdrachtgever Flight Forum. Dit in goed overleg met de betreffende gebiedsmanagers binnen het Ruimtelijk Domein.

Wisselingen bestuur RvC / RvT Bestuur: Per 1 oktober 2020 is de heer Bart Verschut als directeur aangesteld. RvC: De heer Jerome Verhagen treedt op als voorzitter van de RvC namens gemeente Eindhoven met als einddatum 30 september 2024 (hij kan dan worden herbenoemd). Eind 2021 is mevrouw Hicks (vanuit Schiphol Real Estate) voor een tweede termijn benoemd. De termijn van de heer Rob Jansen (vanuit Gemeente Eindhoven) is eind 2021 voor een periode van nog 1 jaar verlengd.

Wet Normering Topinkomens Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens.

Maatsch. verantwoord ondernemen De intentie is om Flight Forum als duurzaam businesspark verder te ontwikkelen. Het is de bedoeling het terrein verder te vergroenen, de fiets meer en prominenter te introduceren en mogelijk te maken en door te onderzoeken of een duurzame energie voorziening mogelijk is.

Geleverde prestaties In 2021 is door Flight Forum verder geïnvesteerd om de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten. De vergroening van de 'Noordelijke straatjes' is afgerond en er is een begin gemaakt met de vergroening van de 'Zuidelijke straatjes'. In 2022 is de bedoeling om een aanvang te maken met het aanpassen van het Luchtruimplein op zodanige manier dat deze plek het groene visitekaartje van Flight Forum wordt.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Net als in 2020, had Flight Forum ook in 2021 te maken met de gevolgen van het coronavirus. Dit heeft een forse impact op de activiteiten van Flight Forum. Wat voor de langere termijn het huidige "thuiswerkexperiment" zal betekenen voor de vraag naar kantoren in het algemeen en op Flight Forum in het bijzonder - en daarmee voor de

resterende ontwikkelopgave van ca. 50.000 m2 BVO - is nog niet duidelijk. Een directe consequentie is dat er de komende periode naar verwachting weinig bereidheid is om te investeren in nieuwe kantoren op businesspark Flight Forum. In de loop van 2020 is er daarom voor gekozen om de versterking van de acquisitie on-hold te zetten. In 2021 zijn alternatieve scenario's ontwikkeld voor de invulling van (een deel van) de resterende uit te geven kantoor kavels. Belangrijke aspecten hierbij zijn de markt, de (beperkingen als gevolg van) regelgeving en een financiële analyse. De aandeelhouders hebben ingestemd met een nieuwe ontwikkelstrategie voor het kantorencluster. Deze is afgestemd op de visie die in 2021 voor het hele luchthavengebied is vastgesteld. De ontwikkelstrategie voorziet erin dat – behalve aan kantoren – ruimte wordt geboden aan andere vormen van bedrijvigheid zoals zorgklinieken, labfuncties en dergelijke. , Daarnaast is er ruimte voor kleinschalige publieke voorzieningen zoals een kleine supermarkt, horeca, een kinderdagverblijf, etc. Tot slot wordt de mogelijkheid geboden om een experiment te houden met de woonfunctie 'short stay'. Doel is om een levendiger en daarmee aantrekkelijker kantorencluster te realiseren waartoe bedrijven zich aangetrokken voelen om zich nieuw te vestigen c.q. om er gehuisvest te blijven.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
nnb	nnb	nnb	-794	4.961	22.071
Toelichting financiële informatie		De jaarcijfers voor 2021 zijn nog niet bekend.			

Muziekgebouw Eindhoven N.V.

Doelstelling en openbaar belang De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Muziekgebouw en het verzorgen van een pluriform muziekaanbod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Inzicht bestuurlijk belang De gemeente is 100% aandeelhouder van het Muziekgebouw Eindhoven, subsidieverlener (via SCE) en vastgoedverstrekker. Door deze meerdere rollen is er sprake van een aanzienlijk bestuurlijk belang.

Wisselingen bestuur RvC / RvT /Op 25 mei 2020 is door de AVA een rooster van aftreden vastgesteld, zodanig dat elk jaar tenminste één commissaris aftreedt. Dit conform de statuten van het Muziekcentrum Eindhoven N.V. Conform dit rooster is de heer Dierick op 31 december 2021 afgetreden. De voorzitter van de RvC (de heer De Jong) heeft op 14 december 2021 aangekondigd dat hij per 31 maart 2022 zijn rol en betrokkenheid bij het Muziekgebouw Eindhoven zal beëindigen. Voor de overige commissarissen ziet het vastgestelde rooster van aftreden er als volgt uit:

	Aangesteld per	Aftreden per
Janssen	December 2019	December 2023
Don	Maart 2019	Maart 2023

Voor de toekomstige invulling van de RvC streven gemeente en het MGE naar meer diversiteit. De gemeente draagt zorg voor tijdige invulling van de vrijgekomen plaatsen in de RvC.

Wet Normering Topinkomens De jaarrekening 2021 is nog niet ontvangen en volgt medio 2022. De WNT is overigens niet van toepassing op de bezoldiging van de directeur.

Maatsch. verantwoord ondernemen Hier wordt bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) aandacht voor gevraagd.

Geleverde prestaties De jaarrekening 2021 is nog niet ontvangen en volgt medio 2022.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Met de komst van de nieuwe algemeen directeur Edo Righini per 1 augustus 2021 is er een nieuw elan ontstaan dat algeheel voelbaar en merkbaar is. Op 30 november 2021 is het ontwikkelplan 'Verbinden en Verbreden' door de gemeenteraad van Eindhoven goedgekeurd. Eén van de doelstellingen is om te komen tot een gezonde bedrijfsvoering van het Muziekgebouw (positieve exploitatie/ het afbouwen van het negatief eigen vermogen). De kern van het ontwikkelplan van Muziekgebouw bestaat uit een ontwikkelprogramma dat bestaat uit zeven elementen die elk voor zich, maar zeker als totaal bijdragen aan de gestelde ambities. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten om in boekjaar 2022 het Muziekgebouw een bedrag van €1.056.000,- (excl. Btw) aan achterstallige huur kwijt te schelden, ten laste van de reeds in dit kader gevormde

voorziening voor dubieuze debiteuren. Dit onder voorbehoud dat stichting Brainport positief besluit op de vervolgaanvraag Regio Deal. Op 9 december 2021 heeft het bestuur van stichting Brainport besloten om een financiële bijdrage van € 2.465.000,- toe te kennen. Hiermee bedraagt de totale rijksbijdrage Regio Deal voor dit project € 3.465.000,-.

Voor het Muziekgebouw geldt dat, met de impuls vanuit de Regio Deal, de komende jaren tot 2026 toegegroeid kan worden naar een situatie waarin de exploitatie weer sluitend is. Uiteraard spelen daarbij ook minder beheersbare factoren een rol (zoals de bereidheid van mensen om na COVID-19 terug te keren naar volle zalen). Een sluitende exploitatie is de zakelijke opmaat voor een verdere groei van de activiteiten die met het ontwikkelplan in gang zijn gezet, maar ook voor een verdergaande ontwikkeling met nog meer efficiency en een nog groter publieksbereik.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
nnb	nnb	nnb	35.957	9.320.591	-2.927.464
Toelichting financiële informatie		De jaarcijfers voor 2021 zijn nog niet bekend.			
Park Strijp Beheer B.V.					
Doelstelling en openbaar belang		Zie Park Strijp C.V.			
Inzicht bestuurlijk belang		Zie Park Strijp C.V.			
Wisselingen bestuur RvC / RvT		Zie Park Strijp C.V.			
Wet Normering Topinkomens		Zie Park Strijp C.V.			
Maatsch. verantwoord ondernemen		Zie Park Strijp C.V.			
Geleverde prestaties		Zie Park Strijp C.V.			
Belangrijkste ontw. en wjz. risico's		Zie Park Strijp C.V.			

	Resultaat 2021 nnb	Vreemd vermogen 2021 nnb	Eigen vermogen 2021 nnb	Resultaat 2020 592.204	Vreemd vermogen 2020 104.743	Eigen vermogen 2020 1.572.183
Toelichting financiële informatie	De jaarcijfers voor 2021 zijn nog niet bekend.					
Park Strijp C.V.						
Doelstelling en openbaar belang	Dit betreft een samenwerkingsverband met VolkerWessels voor ontwikkeling van vm. Philips-locatie Strijp S met de ambitie om een kwalitatief aantrekkelijk en bruisend hoogstedelijk gebied te maken voor nieuwe gebruikers; cultuuruitingen, innovaties, bedrijfjes, evenementen en bewoners. Primaire doelstelling van de gemeente is de kwaliteitsverbetering van het Plangebied, de wijk en de stad door de herontwikkeling van de huidige bedrijfsbestemming in wervende woon-, werk- en centrumfuncties zoals voorzien in het Masterplan. De doelstelling van Park Strijp C.V. is een kostendekkende grondexploitatie tegen een beheersbaar risico ten behoeve van een vernieuwd stedelijk gebied met hoge dichtheid, hoge kwaliteit en hoge mate van functiemenging, met een zodanige flexibiliteit in plan en programma dat ingespeeld kan worden op marktontwikkelingen met een wervend hoogstedelijk milieu, met ruimte voor een maximale 'woon- resp. werk-ladder', en van hoogwaardige kwaliteit.					
Inzicht bestuurlijk belang	Gemeente Eindhoven: • Park Strijp Beheer B.V.: 50 % aandelen; • Park Strijp Beheer C.V.: 50 % aandelen VolkerWessels: • Park Strijp Beheer B.V.: 50 % aandelen; • Park Strijp Beheer C.V. 50 % aandelen					

Grondexploitatie/bouw- en woonrijp maken vindt plaats voor rekening en risico van Park Strijp C.V. Door Park Strijp C.V. zullen de nu nog resterende gronden en gebouwen in het plangebied gefaseerd worden aangeboden aan de ontwikkelende partij VolkerWessels ten behoeve van de opstalontwikkeling.

De aandeelhouders ontmoeten elkaar 4-5x/jr in de AVA.

Wisselingen bestuur /Er zijn geen wijzigingen opgetreden.

RvC / RvT

Wet Normering Bij de bezoldiging van directie/bestuurders wordt voldaan aan de Wet Normering
Topinkomens Topinkomens. Voor zover dit aan de orde komt/moet komen, ziet de AVA hierop toe i.c. neemt hiertoe benodigde beslissingen

Maatsch. verant- woord ondernemen Via de AVA wordt hier met enige regelmaat aandacht voor gevraagd. In 2016 is door de gemeente een PSO-convenant getekend met Stam & De Koning, de vaste bouwaannemer binnen het gebied. Tevens is in 2017 extra aandacht besteed aan een verkenning van kansen voor duurzaamheid (vloeit voort uit in 2017 vastgesteld gemeentelijk Klimaatplan). Verdere effectuering vindt plaats.

Geleverde prestaties Strijp-S krijgt steeds meer vorm. Vastgesteld kan worden dat de industriële bedrijvigheid nagenoeg is weggetrokken. En dat de ruimte nu steeds meer wordt ingenomen door nieuwe gebruikers; cultuuruitingen, innovaties, bedrijfjes, evenementen en bewoners.

Om te bewerkstelligen dat de feitelijke zogenaamde opstalontwikkeling op gang blijft, blijft consequent energie gestopt worden in continue marktverkenning en acquisitie. Nu er steeds meer woon- en werkruimten hun definitieve invulling krijgen, verschuift de aandacht steeds meer naar het behoud van 'merk Strijp-S' en het duurzaam verkrijgen van een zo compleet mogelijke 'woon- resp. werkladder' (m.n. ook qua diversiteit in prijsniveau's). Het totale plangebied is opgedeeld in deelplannen. Deze deelplannen zijn verder opgedeeld in 31 bouwvelden. Er resteren nog 5 te leveren bouwvelden (gelegen in de laatste fase van de ontwikkeling), waarbij er voor 2 al afspraken bestaan met een eindgebruiker.

Op dit moment zijn ca. 2000 woningen opgeleverd, waarvan 550 in 2021 (uiteindelijk verwachten we in 2028/2030 op ca. 3500 wooneenheden het gebied te voltooien). De stedenbouwkundige verkenning/planvorming voor de laatste fase van Strijp-S (fase IV) is afgerond, waarna de komende jaren aan de invulling/realisatie van de daar gelegen bouwvelden (en bestaande gebouwen) kan worden begonnen.

Belangrijkste ontw. en wjz. risico's Natuurlijk heeft de ontwikkeling van Strijp-S ook te maken met de momenten van economische recessie. Dit had m.n. effect op het tempo waarin bouwplannen gerealiseerd werden en worden. Maar, hoe vreemd het wellicht ook moge klinken, leverde dit juist ook positieve effecten op; de creatieve kansen, de events, de tijdelijke verhuur etc., accentueerden juist de inhoudelijke meerwaarde voor identiteit en klankkleur van het gebied. Daarnaast had/heeft Strijp-S het voordeel dat mogelijke renteverliezen/vertragingsschade voor een belangrijk deel gecompenseerd werd/wordt door de opbrengsten van de langere tijdelijke verhuur. In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat de ontwikkeling van Strijp-S opereert binnen gezonde financiële kaders en verwachtingswaarden.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
nnb	nnb	nnb	836	19.169.275	2.810.336

Toelichting financiële informatie De jaarcijfers voor 2021 zijn nog niet bekend.

Parktheater Eindhoven N.V.

Doelstelling en openbaar belang De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Parktheater te Eindhoven. Het verzorgen van een pluriform theateraangebod voor alle geledingen van de bevolking en met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Inzicht bestuurlijk belang 100% aandelenbelang en daaraan gekoppeld stemrecht in AvA.

Wisselingen bestuur /Niet van toepassing.

RvC / RvT

Wet Normering Onderdeel subsidieverlening.

Topinkomens

Maatsch. verantwoord ondernemen Het Parktheater heeft hier vanuit intrinsieke motivatie veel aandacht voor. Binnen het Parktheater is bijvoorbeeld al meerdere jaren aandacht voor social return. Medewerkers van de Ergon zijn al vele jaren aan boord van het theater en verzorgen het groen, doen de post, regelen het magazijn en doen de schoonmaak. In de keukenbrigades van zowel het Parktheater als Pand P begeleiden de medewerkers van Parktheater meerdere mensen met een afstand tot de horeca-arbeidsmarkt.

Geleverde prestaties Het verzorgen van een pluriform theateraangebod voor alle geledingen van de bevolking.

Belangrijkste ontw. en wijz. risico's Het Parktheater heeft in 2021 een vierjarige subsidie (2021-2024) ontvangen in het kader van de Verordening Cultuur Eindhoven 2021-2024/Meerjarige subsidie – Eindhovense basis via de stichting Cultuur Eindhoven (SCE). Met de oprichting van stichting SCE heeft de gemeente de uitvoering van haar kunst- en cultuurbeleid verzelfstandigd. Hiermee is een van de rollen die de gemeente had, namelijk subsidieverstrekker, verdwenen. Nu is er sprake van 2 rollen te weten verhuurder en eigenaar/aandeelhouder in de vennootschap. Voor het laatste geldt dat indertijd bij de oprichting van de NV vanwege het publieke belang gekozen is voor de deelneming. Heroverweging op dit punt zou kunnen plaatsvinden.

De maatregelen van de overheid ter bestrijding van het coronavirus hebben grote gevolgen voor het Parktheater. Naast de generieke steun van het rijk heeft het Parktheater in 2021 steun ontvangen van de gemeente Eindhoven.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
nnb	nnb	nnb	-342.687	4.014.814	2.775.501

Toelichting financiële informatie De jaarcijfers voor 2021 zijn nog niet bekend.

Twice Eindhoven B.V.

Doelstelling en openbaar belang Twice stimuleert de totstandkoming en ontwikkeling van jonge, innovatieve technologie-ondernemingen in vijf thematische bedrijvencentra op 2 innovatieve hotspots in Eindhoven (Twinning 1999 - Bèta 2007 - Catalyst 2012 - Mµ 2013 – Alpha 2021). Doel is om kleinschalige innovatieve high tech bedrijven hoogwaardige (infrastructurele) faciliteiten en voorzieningen te bieden (waaronder huisvesting) en uit te laten stromen om de sociaal economische structuur te versterken voor de Brainport Regio. Daarnaast ondersteunt Twice het ecosysteem door verbinding met het regionale netwerk van adviseurs, investeerders en andere interessante partners. Twice blijft daarmee uniek en daarmee van groot belang voor het Brainportvestigingsklimaat. Instroom -, uitbreiding- en uitstroom van bedrijven zijn de KPI parameters voor succes.

Inzicht bestuurlijk belang Gemeente Eindhoven 20% aandelenbelang. Andere aandeelhouders: Brainport Development 20%, De Brabantse Ontwikkelmaatschappij 20%, De Rabobank 20%, TU/e 20%. Elk aandeel geeft recht tot het uitbrengen van één stem (1/5 deel van de zeggenschap).
Twice beschikt over een strategische eigendomspositie op de High Tech Campus; Naast de (buitenlandse) eigenaar van de campus is zij de enige partij die hier grond in eigendom heeft. Als aandeelhouder van Twice BV heeft de gemeente Eindhoven voor 20% zeggenschap over deze strategische grondpositie.

Wisselingen bestuur RvC / RvT In 2021 was mevrouw Saskia van der Schoot bestuurlijk bevoegd voor Twice Eindhoven B.V. als éénhoofdige directeur van Twice. Per september 2021 heeft ze haar ontslag ingediend. Er is een sollicitatieprocedure opgestart die een nieuwe kandidaat-directeur heeft opgeleverd, Naar verwachting zal de kandidatuur begin 2022 worden bekrachtigd door de AvA.

Wet Normering Topinkomens Er wordt voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot normering van topinkomens. Mocht dit onderwerp bezoldiging op de agenda staan, neemt bij de voorbereiding op het agendapunt gemeente Eindhoven dit mee in haar advies richting de aandeelhouder.

Maatsch. verantwoord ondernemen Alle gebouwen van Twice hebben een prima duurzaamheidslabel, maar hier is eerder nog geen promotie aan gegeven. Twice erkent in de strategische roadmap dat duurzaamheid een belangrijk onderwerp is op de agenda van veel partijen.

Geleverde prestaties Het resultaat van Twice wordt bepaald door verhuur van gebouwen (bezettingsgraad). Prestatie-indicatoren/resultaat Twice Eindhoven BV voor 2020 waren:
• Het geconsolideerd bedrijfsresultaat en - brutoresultaat zoals begroot.
bedrijfsresultaat begroot € 754.800, prognose € 639.000

brutoresultaat begroot € 481.950, prognose € 369.020

- Het gemiddelde bezettingspercentage met een marge van 3% conform begroting.

Twinning 75% (70%), Bèta 83% (92%), Catalyst 85% (exclusief optie TU/e ca 11%, tijdelijk verhuur) (90%), Mμ 87% (92%)

- Jaarlijkse dynamiek in de 4 formules door herhuisvesting, nieuw-vertrek-inkrimpinguitbreiding, van minstens 40% van het totaal aantal gevestigde bedrijven.

Twinning 23 mutaties

Bèta 29 mutaties

Catalyst 15 mutaties

Mμ 11 mutaties

Totaal 78 mutaties/ 101 bedrijven = 77% *

*Vanaf maart 2020 hebben we te maken met corona, waardoor veel mutaties hebben plaatsgevonden voor tijdelijke oplossingen, wat heeft geleid tot extra mutaties (uit en terug)

- Vernieuwing brengen in de formule Twice c.q. actief bezig zijn met business development.

Nieuwe strategie met 6 denklijnen, waaronder nieuwe thema (Brainbloc, plus bieden, verkennen nieuwe locaties, verbouwen Twinning, samenwerking andere partijen, community creëren), subsidie verkenning/aanvragen, bedrijvenportal, website Alpha.

Nieuwe doelgroep startup met nieuwe locatie/ startup hub, live per 01-01-2021 (inclusief nieuwe organisatie)

Vernieuwing website, vergroten naamsbekendheid, automatiseren nieuwsbrieven

Eventorganisatie.

**Belangrijkste ontw.
en wijz. risico's**

In 2020 heeft de directie / RvC van Twice aangepaste strategie ontwikkeld, gericht op het verder ondersteunen van de doelgroep bij de groei van hun bedrijf. De start van een nieuwe, vijfde hub vloeit voort uit deze nieuwe strategie. Op de TU/e campus is begin 2021 een leegstaand pand gehuurd en ingericht als nieuw bedrijvent centrum 'Alpha'. Dit centrum is bedoeld om een nieuwe doelgroep te ondersteunen door het aanbieden van huisvesting die goedkoper is dan de vier reeds bestaande Twice-centra.. Voor dit nieuwe bedrijvent centrum is een Besloten Vennootschap Alpha Eindhoven BV opgericht met Twice Eindhoven BV als enige aandeelhouder. Alpha richt zich op jonge startups in de tech-sector, onder andere afkomstig van de TU/e. Omdat het om een ouder, minder luxe gebouw gaat, kunnen de ruimten tegen een relatief lage huur worden aangeboden, waardoor een nieuwe doelgroep van jonge bedrijven wordt bediend. In hetzelfde gebouw is sinds begin 2021 ook 'The Gate' gevestigd, een eerste hulp loket voor startups.

Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Resultaat	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
2021	2021	2021	2020	2020	2020
nbn	nbn	nbn	387.782	11.800.338	7.011.664
Toelichting financiële informatie					
De jaarcijfers voor 2021 zijn nog niet bekend.					

3g. Grondbeleid

Vanuit het programma Grond wordt het grondbeleid van de gemeente Eindhoven gevoerd. Grondbeleid is een geheel van hulpmiddelen (instrumenten) dat in onderlinge samenhang en gedoseerd wordt ingezet om ruimtelijke bestuurlijke doelen te realiseren. Grondbeleid is geen primair beleid met een zelfstandig doel. Het geeft aan op welke wijze een gemeente de verschillende haar beschikbaar gestelde instrumenten inzet om ander beleid te realiseren. Denk daarbij aan bijvoorbeeld volkshuisvestelijk, economisch en maatschappelijk beleid. Grondbeleid is dus dienstbaar aan andere beleidsdoelen.

In 2017 heeft de raad de nieuwe nota Grondbeleid “Koersen op waarden” vastgesteld. In het beleid is daarmee verankerd dat Eindhoven bij gebiedsontwikkelingen niet alleen kijkt naar het financieel rendement van de grondexploitatie, maar is het begrip waardecreatie het centrale thema geworden. Er wordt gestreefd naar het best mogelijke resultaat, waarbij naar de optimale mix wordt gezocht van totaal financieel en maatschappelijk rendement. Vier maatschappelijke waarden stellen wij centraal: innovatie, duurzaamheid, economie/ werkgelegenheid en inclusiviteit. Met deze nota heeft Eindhoven in beleid verwoord hoe in de praktijk bij gebiedsontwikkelingen al langere tijd gewerkt wordt; een belangrijke en breed (unaniem) door de gemeenteraad gedragen stap die de basis legt voor een gezonde, consequente en langdurige stedelijke ontwikkeling.

Wijze waarop het grondbeleid in 2021 is uitgevoerd

Vanuit de diverse raadsprogramma's worden bestuurlijke ambities vertaald in projecten. Er wordt daarbij vastgoed (her)ontwikkeld. Hierbij kan de gemeente een actieve rol vervullen middels eigen grondexploitaties of een faciliterende rol bij private ontwikkelingen. De financiële vertaling van het ruimtelijke plan, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, worden opgenomen in (grond)exploitaties.

Net als in voorgaande jaren is ook dit jaar weer een Meerjaren Prognose Grondexploitaties en Private Ontwikkelingen (MPG) opgesteld. Het MPG voorziet in de belangrijkste bestuursinformatie over deze projecten. Naast verantwoording over 2021 (informatie voor deze jaarrekening) wordt ook een vooruitblik naar de toekomst gegeven (informatie voor kadernota en begroting).

Deze paragraaf beschrijft achtereenvolgens de volgende verplichte onderdelen voor deze jaarrekening (gebaseerd op het MPG 2022):

- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten, waarbij voor de meest invloedrijke projecten een korte toelichting wordt gegeven;
- Afwijking 10 jaarstermijn grondexploitaties;
- Een onderbouwing van de gerealiseerde winstneming en voorzieningen;
- De benodigde weerstandscapaciteit (in relatie tot de risico's);
- Een korte toelichting op de voorraad en strategische verwervingen.
-

Prognose van de te verwachten resultaten

De verwachte nog resterende eindwaarde is momenteel circa € 50,7 miljoen, waarbij er conform BBV regelgeving tot en met 2021 circa € 52,5 miljoen winst is genomen. In totaal (reeds genomen en nog verwacht resultaat) circa € 103,2 miljoen. Dit is een toename van circa € 1,9 miljoen ten opzichte van vorig jaar.

Dit positieve effect wordt veroorzaakt door een toename van het verwacht eindresultaat van Meerhoven en Emmasingelkwadrant en het toevoegen van een aantal nieuwe projecten met een verwacht positief resultaat, waaronder Grijs Generaal Kavel 6, Palletterrein en omgeving / Drents Buiten en Winkelcentrum Woensel. Naast deze positieve effecten zien we ook projecten waar het verwacht eindresultaat is afgenomen als gevolg van tegenvallende kosten. De belangrijkste zijn GDC Noord en Stationsgebied. De belangrijkste ontwikkelingen in de meest invloedrijke projecten zijn hieronder opgenomen.

Meerhoven

Het verwachte eindresultaat van Meerhoven is toegenomen. Belangrijkste oorzaak is hogere grondopbrengsten in het deelgebied Waterrijk en lagere rentelasten. Anderzijds zien we een toename van de voorbereidingskosten maar door de hogere grondopbrengst en lagere rentelasten leidt dit niet tot een daling van het resultaat. Door de toename van het totaal resultaat en de in 2021 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2021 winst genomen.

Meerhoven	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-41.636.083	-30.298.215
Nog te realiseren:		
Kosten	-37.190.184	-32.920.351
Opbrengsten	84.490.510	67.577.842
Rente	-1.840.493	-708.163
Eindwaarde incl. winstneming	3.823.750	3.651.114

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming	15.339.854	820.091	16.159.945

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	19.163.604	19.811.059

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Tongelresche Akkers

Het verwachte eindresultaat van Tongelrese Akkers is afgenomen. De belangrijkste oorzaak is een toename van de voorbereidingskosten. Door het lager resultaat is een correctie van de eerder teveel genomen winst noodzakelijk.

Tongelresche akkers	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-5.337.749	-3.640.018
Nog te realiseren:		
Kosten	-1.458.932	-1.423.411
Opbrengsten	7.175.684	5.283.178
Rente	-84.564	-64.750
Eindwaarde incl. winstneming	294.439	155.000

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming	510.421	-145.607	364.814

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	804.860	519.814

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Strijp S

Mutaties in de verhuur van panden onderhoudskosten, verhuur gereed maken zijn verwerkt. Voor Strijp S fase IV woningbouw is succesvol subsidie woningbouw impuls (WBI) aangevraagd. Dit is in de exploitatie verwerkt. De gemeentelijke grondexploitatie sluit door levering tegen boekwaarde altijd op 'nul'.

Strijp S	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-27.212.501	-20.520.968
Nog te realiseren:		
Kosten	-25.768.667	-21.072.468
Opbrengsten	56.065.221	43.433.325
Rente	-3.084.054	-1.839.888
Eindwaarde incl. winstneming	-	-

Blixembosch

Het verwachte eindresultaat van Blixembosch is toegenomen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn een afname van de voorbereidingskosten en civiele kosten. De te lage draagkracht van de grond leidt niet tot aanvullende kosten. Anderzijds zien we een hogere grondopbrengst als gevolg van indexering. Door de toename van het verwachte eindresultaat en de in 2021 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2021 winst genomen.

Blixembosch	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-9.179.387	478.727
Nog te realiseren:		
Kosten	-6.144.051	-3.783.867
Opbrengsten	17.967.882	4.333.873
Rente	-51.086	69.652
Eindwaarde incl. winstneming	2.593.357	1.098.384

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming	2.014.219	2.326.079	4.340.298

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	4.607.576	5.438.682

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Stationsgebied

Het verwachte eindresultaat van het totale project Stationsgebied is afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door een toename van de voorbereidingskosten, actuele kostenramingen en de hoge prijsstijgingen in de civiele markt het afgelopen jaar. Anderzijds ontvangt de gemeente extra reserveringsrente door de vertraging in uitgifte van de grond. Door het lager verwachte eindresultaat is een correctie van de eerder teveel genomen winst noodzakelijk.

Stationsdistrict	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-2.386.846	-1.371.292
Nog te realiseren:		
Kosten	-28.440.773	-31.118.864
Opbrengsten	37.191.510	36.624.965
Rente	1.476.305	1.282.718
Eindwaarde incl. winstneming	7.840.196	5.417.526

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming	5.128.962	-1.671.955	3.457.007

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	12.969.158	8.874.533

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

GDC Noord

Het verwachte eindresultaat van dit project is afgenomen. De belangrijkste oorzaak is de hoge prijsstijgingen in de civiele markt het afgelopen jaar. Er is nog geen winstneming omdat er nog geen opbrengsten uit gemeentelijke grondverkoop zijn gerealiseerd.

GDC Noord	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	3.494.126	3.437.423
Nog te realiseren:		
Kosten	-9.032.322	-9.671.573
Opbrengsten	12.020.260	12.207.103
Rente	135.527	63.211
Eindwaarde incl.winstneming	6.617.591	6.036.164

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming			

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	6.617.591	6.036.164

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

VDMA

Het verwachte eindresultaat van VDMA is toegenomen. De belangrijkste oorzaken is een hogere grondopbrengst. Door de toename van het verwachte eindresultaat en de in 2021 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2021 winst genomen.

VDMA	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-9.876.759	-9.809.917
Nog te realiseren:		
Kosten	-2.884.905	-2.440.575
Opbrengsten	15.747.563	15.336.021
Rente	-94.689	85.222
Eindwaarde incl.winstneming	2.891.210	3.170.751

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming	252.316	181.028	433.344

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	3.143.526	3.604.095

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Brainport Industries Campus (BIC)

Het verwachte negatieve eindresultaat van het eerste cluster is afgenomen. Dit komt doordat eerder nog geraamde kosten voor het woonrijp-maken niet meer nodig zijn.

Brainport industrie campus	Jaarrekening 2020 31-12-2020	MPG 2022 31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-2.374.330	-2.619.607
Nog te realiseren:		
Kosten	-1.242.181	-1.207.955
Opbrengsten	2.817.940	3.148.474
Rente	-119.983	-96.813
Eindwaarde incl.winstneming	-918.555	-775.901

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Emmasingelkwadrant

Het verwachte positieve financiële resultaat van dit project is toegenomen. Enerzijds zien we hogere voorbereidingskosten als gevolg van complexiteit van het bouwen in de binnenstad. Daar tegenover staan de lagere kosten voor de stamrioolverlegging en lagere saneringskosten. Ook wordt er een hogere grondopbrengst verwacht als gevolg van inrekenen van indexering en een hoger verwachte exploitatiebijdrage als gevolg van het

naar rato doorbelasten van de kosten van de stamrioolverlegging aan de ontwikkelaars. Omdat er nog geen opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt nog geen winst genomen.

Emmasingelkwadrant	Jaarrekening 2020	MPG 2022
	31-12-2020	31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	-1.298.510	-2.360.430
Nog te realiseren:		
Kosten	-7.767.835	-6.355.845
Opbrengsten	18.993.589	18.967.557
Rente	321.757	870.009
Eindwaarde incl. winstneming	10.249.001	11.121.292

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming			

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	10.249.001	11.121.292

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Deken van Somerenstraat

Het verwachte eindresultaat van dit project is toegenomen. Enerzijds zien we een toename van de voorbereidingskosten en de sloopkosten van de panden. Anderzijds zien we extra opbrengsten als gevolg van de verrekening van de door de gemeente voorgefinancierde sloopkosten en de berekende meeropbrengsten van het woningbouwprogramma. Door een toename van het verwachte eindresultaat en de in 2021 gerealiseerde voortgang in het project wordt in 2021 winst genomen.

Deken van Somerenstraat	Jaarrekening 2020	MPG 2022
	31-12-2020	31-12-2021
Saldo Boekwaarde incl. winstneming	278.534	-4.024.196
Nog te realiseren:		
Kosten	-3.441.680	-195.264
Opbrengsten	8.731.600	9.734.224
Rente	150.051	172.877
Eindwaarde incl. winstneming	5.718.505	5.687.641

	Jaarrekening 2020	MPG 2022	Totaal
Winstneming	34.201	360.563	394.764

	Jaarrekening 2020	MPG 2022
Totaal resultaat	5.752.706	6.082.405

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verbonden partijen

Voor de ontwikkeling van de projecten Strijp-S en Flight Forum is de gemeente Eindhoven een samenwerking aangegaan met andere partijen. Deze grondexploitaties zijn deels (gemeentelijk deel) opgenomen in de beschreven resultaten en prognoses. De totale grondexploitatie speelt zich echter af binnen de verbonden partijen, waarover de rechtspersoon van deze verbonden partij zelf verantwoording aflegt. Dit wordt in de jaarrekening van de gemeente verantwoord in de paragraaf verbonden partijen. Hieronder worden de projecten waar dit speelt toegelicht.

Strijp S

'Strijp-S is een publiek-private samenwerking tussen Gemeente Eindhoven (50%) en VolkerWessels (50%). Deze samenwerking is geregeld in een samenwerkingsovereenkomst die is vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van februari 2002. Voor het werkapparaat van de samenwerking is een BV/CV-constructie opgericht, Park Strijp Beheer (PSB) genaamd. De directie werkt onder een raad van aandeelhouders waarvan Gemeente Eindhoven en VolkerWessels aandeelhouders zijn. Park Strijp neemt gronden en gebouwen

tegen boekwaarde over van de gemeente (om financiële redenen heeft de gemeente indertijd van Philips gekocht, de verantwoordelijkheid is echter 50-50 met VolkerWessels beschreven). Vervolgens legt Park Strijp nieuwe openbare ruimte aan en verkoopt de bouwkavels aan opstalontwikkelaars. De grondexploitatie van Park Strijp is kostendekkend.

Flight Forum

Voor de ontwikkeling van dit bedrijventerrein is in 1998 een samenwerking met Schiphol Real Estate Eindhoven (SREE) aangegaan in de vorm van een BV/CV constructie. De gemeente Eindhoven is voor 50,95% aandeelhouder. Op dit moment zijn de gronden voor ongeveer 75% uitgegeven. De gemeente Eindhoven heeft eerder een winstuitkering van € 7 miljoen ontvangen. De uitgifte van kantoren stagneert al jaren. Op dit moment worden de aanbevelingen uit onderzoek nader uitgewerkt en maatregelen om de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten geconcretiseerd en uitgevoerd.

Richttermijn maximale looptijd grondexploitaties 10 jaar

De commissie BBV heeft de richttermijn voor de maximale looptijd van grondexploitaties gesteld op 10 jaar. Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren.

Op dit moment zijn er geen grondexploitaties met een looptijd langer dan 10 jaar.

Voorzieningen

De gemeente Eindhoven kent naast projecten met een verwacht positief financieel resultaat ook projecten met een verwacht nadelig financieel resultaat. De noodzakelijke investeringen zijn soms nodig om de gemeentelijke ambities en doelstellingen te verwezenlijken. Als uitgangspunt (BBV regelgeving) geldt dat voor een project met een verwacht negatief resultaat direct een voorziening moet worden getroffen. Verliezen in projecten moeten dus al genomen worden zodra ze worden geraamd. Als dit het geval is, wordt een verliesvoorziening gevormd ter grootte van de netto contante waarde (NCW) van de (grond)exploitatie. Deze NCW wordt berekend aan de hand van de door de commissie BBV voorgeschreven discontovoet (het streefpercentage van de ECB voor de inflatie, zijnde 2%).

Verloopoverzicht voorziening grondexploitaties

	NCW	Eindwaarde
Beginstand voorziening grondexploitaties 01-	-6.229.381	
-/- vrijval i.v.m. afsluiting verliesgevende exploitaties	1.641.724	
-/- vrijval i.v.m. wijziging verliesgevend naar winstgevend	337.283	
+ Mutatie voorziening i.v.m. (extra) verliesgevende exploitaties	-238.275	
Eindstand voorziening grondexploitaties 31-12	-4.488.649	-4.604.663

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

In 2021 is de grondexploitatie Marienhage afgesloten. De hiervoor getroffen voorziening is in 2021 vrijgevallen ter dekking van het negatief resultaat. Het verwacht negatief resultaat van de grondexploitatie Emmasingelcomplex is minder negatief, waardoor een deel van de hiervoor getroffen voorziening kan vrijvallen. De storting in de verliesvoorziening als gevolg van een hogere verliesverwachting van wordt voornamelijk veroorzaakt door een hoger verwacht negatief resultaat van de grondexploitatie Woonwagenlocaties.

Verloopoverzicht voorziening private ontwikkelingen

	NCW	Eindwaarde
Beginstand voorziening private ontwikkelingen	-1.912.898	
-/- vrijval i.v.m. afsluiting verliesgevende exploitaties	6.045	
-/- vrijval i.v.m. wijziging verliesgevend naar winstgevend	194.561	
+ Mutatie voorziening i.v.m. (extra) verliesgevende exploitaties	-327.894	
Eindstand voorziening private ontwikkelingen	-2.040.186	-2.136.805

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

In 2021 zijn de private ontwikkelingen Woningbouw Floraplein en Stratumsewijk afgesloten. De hiervoor getroffen voorzieningen zijn in 2021 vrijgevallen ter dekking van het negatief resultaat. De vrijval van de voorziening wordt met name veroorzaakt door een lager verwacht negatief resultaat van de private ontwikkelingen Brainport Industries Campus (BIC) en Woningbouw Tongelresestraat (DAF-ensemble). De storting in de verliesvoorziening als gevolg van een hogere verliesverwachting van wordt voornamelijk veroorzaakt door een hoger verwacht negatief resultaat van de private ontwikkeling Philips Lighting.

Verloopoverzicht voorziening voorraad

Beginstand voorziening voorraad 01-01-2021	-4.906.168
-/- vrijval i.v.m. overheveling naar grondexploitatie	
-/- vrijval i.v.m. wijziging overheveling naar grondexploitatie	12.000
+ Mutatie voorziening i.v.m. (extra) verliesgevende exploitaties	
Eindstand voorziening voorraad 31-12-2021	-4.894.168

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Voor de voorraadprojecten geldt dat er verlies moet worden genomen indien de boekwaarde (het tot nu toe geïnvesteerde vermogen) hoger is dan de actuele marktwaarde. Om dit te beoordelen wordt de boekwaarde vergeleken met de marktwaarde. Als de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde, wordt hiervoor direct een verliesvoorziening getroffen. De mutaties zijn beperkt.

Per saldo is de totale voorziening circa € 1,6 miljoen lager dan in 2020.

Gerealiseerde winstneming

Winst uit grondexploitaties of exploitaties voor private ontwikkeling ontstaat als volgt:

- Winstneming uit grondexploitaties conform BBV-regelgeving;
- Grondverkoop bij private ontwikkeling;

Gezien de grote onzekerheden over resultaten uit (grond)exploitaties zijn er in de begroting 2021 geen resultaten begroot. In onderstaande figuur is het gerealiseerde resultaat weergegeven.

Jaarrekening 2021	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat lopende exploitaties		6.077.411	
Resultaat afgesloten exploitaties	1.665.171	631.740	
Verliesvoorziening	566.169	2.191.613	
Afdrachten:			
Saldireserve specifiek (fietsenkelder station)			
Reserve bovenwijken	2.188.745		
Reserve IKXL			
Reserve onderwijshuisvesting	18.013		
Vastgoed	105.922		
Reserve strategische investeringen	4.079.650		
Totaal	8.623.670	8.900.763	277.094

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Het resultaat uit projecten bedraagt circa € 6,7 miljoen. Hiervan is € 6,1 miljoen uit lopende exploitaties en € 0,6 miljoen uit afgesloten exploitaties. Van dit resultaat wordt conform de door uw raad vastgestelde nota

Bovenwijkse voorzieningen circa € 2,2 miljoen gestort in de reserve Bovenwijkse voorzieningen en circa € 4,1 miljoen in de reserve Strategische Investerings.

Het resultaat uit private ontwikkelingen bedraagt circa € 0,3 miljoen. Dit resultaat wordt met name veroorzaakt door het afsluiten van de projecten te Le Sage ten Broeklaan en Fellenoord 2.

De vrijval van de voorziening wordt voornamelijk veroorzaakt door het afsluiten van de grondexploitatie Marienhage. Deze vrijval is ter dekking van het negatief resultaat van circa € 1,7 miljoen. Verder is de dotatie aan de verliesvoorziening als gevolg van projecten die meer negatief worden ongeveer gelijk aan de vrijval van de verliesvoorziening als gevolg van projecten die minder negatief worden.

Met het besluit over het raadsvoorstel 'Financiële effecten van verkoop gemeentelijk vastgoed' heeft de raad besloten dat bij verkoop van een gemeentelijk pand, via resultaatbestemming de opbrengstbestemming wordt gehanteerd zoals genoemd in de door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde verkooplijst, óók indien de verkoop plaatsvindt met gebruik van een grondexploitatie (waarbij normaliter het resultaat na vrijval naar de algemene middelen zou vloeien). In 2021 betreft dit een bedrag van circa € 0,1 miljoen.

Het netto resultaat van circa € 0,3 miljoen komt ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Bovenwijkse voorzieningen

In 2019 is de nota Bovenwijkse Voorzieningen door de raad vastgesteld. Onderstaand een korte toelichting.

Private ontwikkelingen

Het gaat hierbij om een opdracht vanuit de private initiatieven waar sprake is van een bouwplan waarvoor een wijziging of afwijking van het bestemmingsplan nodig is (ook kleine plannen conform art. 6.2.1.a BRO1). De bijdrage door private initiatieven dient betaald te worden op het moment van het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan. De in 2021 ontvangen bijdrage van afgerond € 2,8 miljoen gaat rechtstreeks naar de reserve Bovenwijks.

Grondexploitaties

Ook de gemeentelijke grondexploitaties dragen bij aan de reserve Bovenwijks. Vooraf wordt per project de hoogte van de bijdrage bepaald (te realiseren programma * M² prijs voor de bijdrage Bovenwijks). Dit wordt afgezet tegen het verwachte resultaat (welk percentage van het resultaat wordt bijgedragen aan de reserve Bovenwijks). Vervolgens wordt jaarlijks het resultaat uit de projecten bepaald, waarna aan de hand van het percentage de bijdrage aan de reserve Bovenwijks wordt vastgesteld. Dit uiteraard voor zover het resultaat van de grondexploitatie dit toelaat (conform BBV regelgeving mag niet meer uit de grondexploitaties worden bestemd dan het resultaat uit de grondexploitaties toelaat). Als er geen resultaat wordt verwacht, vindt dus geen opdracht plaats. In 2021 wordt circa € 2,2 miljoen afgedragen naar de reserve Bovenwijks.

Weerstandvermogen grond

Het identificeren en beheersen van de risico's draagt er aan bij om de projecten binnen de (financiële) kaders te laten verlopen. De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's van de projecten is licht gestegen van circa € 16,7 miljoen naar circa € 20,7 miljoen. We zien vooral een toename van projectspecifieke risico's in de grondexploitaties Meerhoven en Stationsgebied.

Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit houden we rekening met:

- De ontwikkeling van de nog te realiseren opbrengsten en rente in de grondexploitaties. Ervaring uit de afgelopen jaren heeft ons geleerd dat deze sterk afhankelijk zijn van marktontwikkelingen waar wij als Eindhoven geen invloed op hebben. Daarom rekenen we scenario's uit om te bepalen wat lagere opbrengsten (5-15%), vertraging in realisatie (2-6 jaar) en hogere rente (0,5-1%) zou betekenen voor de verwachte resultaten van onze grondexploitaties.
- Ook de ontwikkeling van de nog te realiseren kosten in de grondexploitaties. Het afgelopen jaar zijn we geconfronteerd met sterke kostenstijgingen en is het erg onzeker wat hoe de kosten zich de komende

jaren zullen ontwikkelen. Daarom houden we bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit rekening met een kostenrisico. We hebben gerekend met twee scenario's waarin de kostenstijging van het afgelopen jaar (8%) zich ook door zal zetten in 2022 en/of 2023.

- Projectspectifieke risico's. Deze bestaan hoofdzakelijk uit het risico op tegenvallende kosten, bijvoorbeeld als gevolg van sanering, archeologie of explosieven, en contractuele risico's.
- Het risico dat eerder teveel genomen tussentijdse winst moet terugvloeien naar de grondexploitatie.
- De mogelijkheid om financiële effecten van het optreden van risico's gedeeltelijk op te vangen binnen de verwachte resultaten van de projecten zelf voordat het weerstandsvermogen moet worden aangesproken.

Voorraad en strategische verwervingen

We beschikken nog over meerdere grondposities die mogelijk naar de toekomst toe tot ontwikkeling worden gebracht. Voor enkele van deze grondposities worden momenteel voorbereidingen getroffen om deze tot ontwikkeling te brengen. De meest invloedrijke is Brainport Industries Campus.

In 2021 zijn voor enkele grondposities, waaronder Drents Buiten, grondexploitaties vastgesteld. En met het tot ontwikkeling brengen van bovengenoemde locaties nemen onze strategische grondposities verder af. Om voldoende strategische grondposities beschikbaar te houden voor realisatie van de ambities en doelstellingen van Eindhoven wordt gekeken naar de mogelijkheid om strategisch te verwerven.

3h. Gebiedsgericht werken

Het afgelopen jaar heeft opnieuw in het teken van corona gestaan. Ondanks dat we inmiddels steeds meer gewend zijn geraakt aan nieuwe vormen van samenwerken en communiceren, heeft dat op een aantal trajecten zeker haar effect gehad. Denk aan de beperkingen t.a.v. gebruik van buurthuizen, spanningen in wijken doordat jongeren langere tijd beperkt zijn in sociale contacten en de beperkingen omtrent fysieke ontmoetingen. Dit heeft opnieuw een sterke druk gelegd op de sociale veerkracht van de stad, van haar inwoners, maar ook voor professionals.

Oud Woensel/Woensel Zuid

Inwoners in Oud Woensel slaakten begin 2021 een noodkreet over de onacceptabele problemen die zij ervaren in hun dagelijkse leefomgeving. Met bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere professionele en maatschappelijke partners is een intensieve samenwerking opgezet die voor een kentering in het gebied moet gaan zorgen. De brede politieke aandacht hielp om het gebied prioritair te agenderen. Er is gewerkt aan een toekomstbeeld voor Oud Woensel, wat het beeld is van bewoners en ondernemers en o.a. inzet op verbinding tussen mensen, verbetering van de leefbaarheid in de buurten en een meer divers winkelaanbod. Een gezamenlijk toekomstbeeld zal het gebied niet per direct veranderen, maar is wel het gezamenlijke, wenkende perspectief waar alle partners in verbinding en in samenhang naar op weg zijn en actie op kunnen ondernemen. Dit toekomstbeeld staat in verbinding met de koers die wordt ingezet in Oud Woensel, vanuit de samenwerking rond het buurtcontract, de speerpunten uit de wijkshouw (september 2020), acties uit het actieplan (juli 2021) en de veiligheidsaanpak die al een aantal jaar loopt.

Volkshuisvestingsfonds / Pact Woensel Zuid

Door de impact van corona luiden de burgemeesters van 15 steden, waaronder Eindhoven, eerder al de noodklok richting het kabinet. Het manifest Kwetsbare gebieden heeft geleid tot het Volkshuisvestingsfonds waarvoor we voor Woensel Zuid succesvol een propositie hebben ingediend waardoor er een extra bijdrage van ruim 20 miljoen beschikbaar is voor de herstructurering van kwetsbaar particulier bezit, de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad en de herstructurering van de Gildebuurt. De periode daarna (zomer 2021) zijn de gedachten over het toewerken naar een Pact Woensel Zuid ook verder uitgekristalliseerd. De concretisering, in nauwe afstemming met gebiedspartners, moet nog plaatsvinden.

Inzet incidentele middelen

Het afgelopen jaar waren er extra middelen beschikbaar om een impuls te kunnen geven op verschillende ontwikkelingen in de gebieden. Dit jaar is met name de keuze gemaakt om in te zetten op de stadsdelen Woensel Zuid en Gestel en als thema 'actief burgerschap'. Deze middelen zijn ingezet op vernieuwing/impuls ten aanzien van:

- actief burgerschap (onder andere Buurtaanjagers CKE, inwonersbegroting Oud Woensel, bakfiets om mee de buurten in te gaan)
- een extra boost m.b.t. Oud Woensel / Woensel Zuid (onder andere ondersteuning ondernemers, communicatie/placemaking (met fysieke locatie in Kruisstraat), focus zwervafval/bijplaatsing)
- bijdrage voor wijk GGD'ers in Oud Woensel en Oud Gestel
- sociale cohesie/ontmoeting (onder andere door Buurtbinders Drents Dorp, muurschildering Offenbachlaan en ontmoetingsplekken Trudoplein)

Pilot burgerbegroting

Op 16 maart 2021 heeft het college van B en W ingestemd met de aanpak Pilot inwonersbegroting Oud-Woensel (Hemelrijken en Gildebuurt). Het proces van de inwonersbegroting is in mei 2020 begonnen met een innovatieve en speelse manier van straatgesprekken in Oud Woensel en is in oktober 2021 afgerond met een toegankelijke digitale én fysieke stemronde. Een diverse en breed betrokken groep inwoners hebben het bedrag van € 50.000,- verdeeld tussen de 35 eerder ingediende ideeën van hun buurtgenoten. De zes winnende ideeën zijn daarna uitgewerkt om uit te kunnen voeren. Een aantal is in 2021 al uitgevoerd, de overige volgen in 2022. Deze pilot

heeft veel energie en nieuwe ideeën voor de buurt geleverd. De ervaringen van de pilot hebben we vastgelegd in het evaluatierapport.

Gebiedsgericht instrumentarium

Het instrumentarium rondom gebiedsgericht werken is het afgelopen jaar ook verder doorontwikkeld. Denk hierbij aan de effectuering van de subsidieregeling gebiedsgericht werken die per 1 januari 2021 is gewijzigd. Met deze wijziging is het mogelijk geworden om de beschikbare middelen meer adaptief en opgavegericht voor de wijken en buurten in te zetten, via een systeem van waardebonnen. In de actiegebieden zijn gebiedscommissie opgericht, waarin diverse partijen (o.a. bewoners, verbinder van WijEindhoven, gebiedscoördinator) deelnemen. Voor de deelnemers is een training ontwikkeld en gegeven. Voor het eerst konden ook "natuurlijk personen" een aanvraag voor een waardebon doen, welke door de gebiedscommissie werd behandeld. Het eerste halfjaar hebben we vooral ingezet op het inregelen van deze randvoorwaarden. In totaal zijn 101 aanvragen gedaan voor een waardebon, waarvan 88 zijn gehonoreerd. Ook is voor het eerst een gebiedsgericht uitvraag gedaan. Drie aanvragen (totaalbedrag van €70.000) zijn gehonoreerd ten laste van het innovatiebudget (€100.000; deze worden in 2022 ten uitvoer gebracht). Door corona zien we nog steeds dat het aantal activiteiten dat door bewonersorganisaties kon worden georganiseerd beperkt is gebleven.

Meetinstrument Leefbaarheid: De Buurtkijker

De Buurtkijker is een data-instrument waarin informatie over de buurten van Eindhoven bij elkaar is gebracht. Het biedt de mogelijkheid om te kijken naar leefbaarheid in de buurt of naar sociale veerkracht. Het afgelopen jaar heeft er een verdiepingsslag met partners plaatsgevonden. Hierbij wordt nadrukkelijk samengewerkt met de woningcorporaties en ook de sociale partners WIJ Eindhoven en Lumens. De Buurtkijker ging begin april 2021 live. Gedurende het jaar zijn op enkele thema's verdiepingsslagen gemaakt met de partners. Ook heeft het landelijke interesse opgeleverd (meerdere gemeenten hebben belangstelling). Naast diverse presentaties, webinars en workshops wordt de Buurtkijker sinds lancering steeds meer ingezet ter onderbouwing en/of uitvoering van beleid binnen zowel het sociale domein als binnen het ruimtelijk domein. Ook partners, zoals woningbouwcorporaties en Lumens, zijn aangesloten bij het gebruik en de vulling van dit instrument.

3i. Duurzaamheid

Inleiding

In Eindhoven zijn we zuinig op elkaar, de stad en de toekomst. We zijn een groene, gezonde, welvarende en duurzame stad voor iedereen en dat willen we zo houden. Eindhoven groeit snel, waarbij we stimuleren dat de kwaliteit van het woon- en werkklimaat meegroeit met de bevolkingsgroei. In 2050 wil Eindhoven een klimaatneutrale stad zijn, waar zuinig met energie wordt omgesprongen, energie duurzaam wordt opgewekt en grondstoffen en materialen oneindig worden hergebruikt. Dat is niet eenvoudig. Maar we weten waar we goed in zijn: technologie, design, kennis en vooral samenwerken.

We hebben een aantal concrete doelen gesteld: 95% CO₂ reductie en komen tot een circulaire samenleving in 2050. Als tussendoelstelling daarbij geldt 55% CO₂-reductie en 50% minder primaire grondstoffen in 2030. Onze eigen organisatie wil daarbij het goede voorbeeld geven en daarom willen we als gemeentelijke organisatie in 2025 100% uitstoot vrij en duurzaam zijn. Een enorme opgave waar we voor staan, waar we als organisatie op moeten anticiperen. In 2021 continueren en intensiveren we onze activiteiten om deze doelstellingen te realiseren.

We willen onze doelen bereiken door dicht bij de inwoners te staan, onze groeiambities mogelijk te maken en verantwoordelijkheid te nemen in de Brainportregio.

Dichtbij de inwoner

We werken aan de energietransitie en het klimaatbestendig maken van onze stad. Onderdeel daarvan is onze aanpak aardgasvrije wijken. Dat doen we samen met onze partners en inwoners. Voor veel particuliere woningeigenaren lijkt dat nog ver weg. Met de volgende activiteiten mobiliseren we onze inwoners om stapsgewijs aan de slag te gaan met de energietransitie en daar eigenaarschap in te nemen:

- Ontwikkelen van een (digitaal) energieloket;
- aansluiten bij initiatieven in de stad;
- opzetten van een gemeentebreed isolatie- en energiebesparingsprogramma voor particuliere eigenaren;
- onderzoek doen naar financiële participatie van inwoners in collectieve energie-oplossingen;
- verbinden van initiatieven rondom circulair ontwerpen en bouwen (Circulab);
- verstevigen van de klimaatbeweging.

Groeiambities mogelijk maken

Er gaat de komende jaren in Eindhoven veel gebouwd worden (o.a. Centrum Zone, KnoopXL) en het inwonersaantal groeit met tienduizenden. Het klimaat verandert waardoor bij de bouw rekening gehouden moet worden met veranderende weerssituaties zoals extreme neerslag en de overlast die daarbij komt kijken. Ook neemt de temperatuur toe waardoor hittestress een probleem wordt in versteende gebieden. We sluiten niet meer aan op het aardgasnetwerk, waardoor er andere warmteoplossingen moeten komen die ook een beslag doen op de schaarse ruimte boven en onder de grond. Daarom is het met voorrang ontwerpen van een duurzame energievoorziening voor de centrumzone een cruciale schakel in de bouwopgave van Eindhoven. Doen we dit niet, dan is het een reëel risico dat ontwikkelingen gedwarsboemd worden of vertragen doordat er onvoldoende elektriciteit of warmte in het gebied beschikbaar is. Grondstoffen worden schaarser. We willen een afvalloze stad worden waar producten in gesloten technologische en biologische kringlopen gebruikt worden. Om de stad leefbaar en gezond te houden is er meer ruimte nodig voor lopen, fietsen en verblijven en blijft er minder ruimte voor de auto over. We zullen alternatieve vormen van vervoer stimuleren. Al deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

Verantwoordelijkheid nemen in de Brainport

De energietransitie is een immense opgave, waarvoor de komende jaren aanvullende middelen van Europa en het Rijk nodig zijn. Met de beschikbare middelen maakt Eindhoven een start om landelijke afspraken voor het aardgasvrij maken van de stad, het aanjagen van duurzame opwek en energiebesparing voortvarend op te pakken. We nodigen het Rijk uit om deze opgave verder mogelijk te maken, ook financieel. Ondertussen neemt Eindhoven haar verantwoordelijkheid waar haar directe en grote impact ligt. We verduurzamen en maken onze eigen gebouwen aardgasvrij. Met de renovatie van het Stadhuis hebben we laten zien dat dat kan. Onze ervaringen delen we met de stad om andere partijen op weg te helpen en zo een vliegwiel te creëren in het verduurzamen van het vastgoed in onze stad. We zetten stevig in op het thema energietransitie binnen de innovatieve Brainport regio. De gemeente zal onder andere door het sluiten van Klimaatdeals haar partners in de

Brainport verbinden en stimuleren om duurzaamheid verder te verankeren in het economische beleid en de innovatieagenda van de regio. Wij kijken daarbij ook actief naar kansen die zich vanuit Europa voordoen.

Energie

De opgave voor 2050 is enorm. In de Klimaatverordening is 95% CO₂-reductie met de tussendoelstelling van 55% in 2030 afgesproken. Aan het stapsgewijs reduceren van CO₂ hebben we in 2021 de volgende bijdrage geleverd:

1. Het Klimaatplan 2021-2025 is vastgesteld door de raad, waarin de aanpak is beschreven om de klimaatdoelstellingen uit de klimaatverordening (2016) te bereiken. Aansluitend is ook de uitvoeringsagenda klimaat voor de jaren 2022-2023 vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders.
2. Het klimaatakkoord040 is gestart met verduurzaming middels klimaatdeals binnen verschillende sectoren. Twee groepen zorgpartijen zijn aan de slag gegaan met de Green Deal Zorg. Daarnaast is een Green Deal Kantoren gestart, met als doel om in 2022 met kantooreigenaren afspraken te maken kantoorpanden te verduurzamen naar Label A. Onderdeel van de Green Deals zijn evenementen waar kennisdeling centraal staat.
3. De raad heeft de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. In de visie staat een programmering op hoofdlijnen, waarin we schetsen wanneer en op welke manier we aardgasvrij kunnen worden. In de nieuwe Warmtewijzer kan elke gebouweigenaar opzoeken wat de Transitievisie Warmte voor zijn gebouw betekent.
4. In 2020 zijn de collectieve acties in de pionierbuurten succesvol afgerond. Vanuit deze ervaring zijn vervolgstappen gezet in 't Ven-Lievendaal. Besloten is om het uitvoeringsplan van pionierbuurt 't Ven-Lievendaal aan te passen. 't Ven-Lievendaal, de Generalenbuurt en Woensel Zuidwest zijn in de TVW aangeduid als startbuurten aardgasvrij. Voor de Generalenbuurt is een Proeftuinaanvraag Aardgasvrije Wijken ingediend.
5. Op bedrijventerreinen De Hurk en Flight Forum zijn ondernemers gestart met werkgroepen. Onder andere worden, in samenwerking met Enexis, opties bekeken voor het lokaal opwekken en uitwisselen van duurzame elektriciteit. Ook zijn bedrijven gecontroleerd op het voldoen aan de wettelijke vereisten voor energiebesparing.
6. In 2020 is het beleid Zonneparken en Windturbines in Eindhoven vastgesteld. De mogelijkheden voor windenergie zijn in 2021 verkend, waaruit vooralsnog blijkt dat, binnen bestaande regelgeving, er geen geschikte locaties zijn voor windmolens. Onderzoeken voor het ontplooiën voor zonneparken zijn nog niet gestart.
7. De raad heeft de eerste Regionale Energie Strategie (RES 1.0) vastgesteld. In de RES 1.0 zet Eindhoven, samen met de andere gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven, de Provincie en de waterschappen in op energiebesparing, ontwikkelen en verdelen van duurzame warmtebronnen en opwek van wind- en zonne-energie. Met de RES 1.0 levert de regio een bijdrage van 2 TWh aan de afspraak in het nationale Klimaatakkoord om 35 TWh aan duurzame energie op land op te wekken.
8. In de Transitievisie Warmte is een plan voor de warmtevoorziening in de ontwikkelgebieden in de centrumzone geïntegreerd. Om te zorgen dat de gehele energiepuzzel in de centrumzone past, is een Masterplan Bodemenergie opgesteld én is samen met Enexis een stresstest uitgevoerd. De stresstest is een eerste stap om netschaarste in het centrumgebied te voorkomen.

Met de extra incidentele middelen voor duurzaamheid hebben we zoals aangekondigd in de kadernota 2021, naast het verstevigen van bovenstaande activiteiten extra ingezet op de volgende projecten en activiteiten:

9. Er is een digitaal energieloket opgezet in samenwerking met Het Regionale Energienet, waar inwoners en andere partijen terecht kunnen met vragen over energiebesparende maatregelen, het opwekken van duurzame energie in en rondom huis en financieringsmogelijkheden.
10. Het energiebesparings- en isolatieprogramma is gevormd en hieruit zijn verschillende activiteiten gestart. Bijvoorbeeld een mediacampagne, het opleiden en inzetten van energiecoaches en het uitgeven van energiebespaarboxen. De activiteiten zijn terug te vinden op de website van het Eindhovense energienet.
11. In het Masterplan Bodemenergie Centrumgebied zijn kaders vastgesteld voor initiatiefnemers die in het centrumgebied open- en/of gesloten bodemenergiesystemen willen ontwikkelen, met een collectief lage temperatuur bronnet als uitgangspunt. Voor verdieping op onze energieplannen zijn we in afwachting op

het nog ontwikkelende landelijk beleid rondom de warmtetransitie en de rol van de (lokale) overheid hierin.

12. Met innovatie als speerpunt in de aanpak van de energietransitie hebben we een inspiratieboek ontwikkeld voor initiatiefnemers en ontwikkelaars die duurzaam willen bouwen. In dit boek geven we voorbeelden en een podium aan ontwikkelingen en innovaties die het energieverbruik binnen gebouwen reduceren en/of de gebouwgebonden opwek verhogen. Daarnaast werkt de gemeente mee aan het onderzoeken van mogelijkheden om thermische energie uit oppervlaktewater in te zetten voor de duurzame verwarming van nieuwbouw.
13. Het besluit over Eigendom en Sturing van Warmtenetten (2020) is verder uitgewerkt. Er zijn verschillende (bestuurlijke) gesprekken gevoerd over de rol van de gemeente, Eigendom en Sturing bij Warmtenetten, waarbij op een aantal punten verdieping is gezocht. Dit betreft onder andere collectieve energievoorzieningen in de centrumzone en verdere professionalisering van het gemeentelijke warmtenet. Er is nog te weinig grip op de middelen en de veranderende wetgeving. Daardoor zijn er vooralsnog geen besluiten genomen.
14. In samenwerking met de Provincie Noord-Brabant, TNO en de gemeenten Tilburg en Breda zijn we een onderzoek gestart naar de kostenverdeling in collectieve warmte/koudeprojecten. Een eerste verkenning wijst uit dat er bij verschillende gevallen een aanzienlijke kostenreductie op de warmterekening kan worden gerealiseerd. Dit werken we in 2022 verder uit.

Missie Europa

Op 25 november 2021 is de missie "100 klimaatneutrale en slimme steden in 2030" gelanceerd door de Europese Commissie. In 2021 is de Expression of Interest selectie op basis van een Stedelijk Klimaat Contract met de Europese commissie biedt toegang tot extra middelen, zowel via bestaande subsidieprogramma's als via op maat gemaakte advies/steun rond de ontwikkeling van investeringsprogramma's. Daarmee zouden we onze activiteiten kunnen versnellen en intensiveren.

Circulaire economie

Om in 2050 te komen tot een circulaire samenleving, met als tussendoelstelling 50% minder primaire grondstoffen in 2030, hebben we in 2021 aan de volgende activiteiten gewerkt:

1. Tijdens de Dutch Design Week 2021 tekende de portefeuillehouder Duurzaamheid een partnerovereenkomst met landelijke coöperatie Cirkelstad om ook Cirkelstad Eindhoven te starten: een startschot voor de dialoog met gemeente, woningcorporaties en ontwikkelaars, en bouwers en adviseurs in de bouw om te komen tot een Brabantse Standaard circulair bouwen.
2. In de samenwerking met de Green Business Club is uitgewerkt hoe circulair bouwen en ontwikkelen geborgd wordt in de gebiedsontwikkeling Fellenoord. Het gebruik van materialenpaspoorten is hiervan een concreet voorbeeld. Daarnaast is er kennis gedeeld over de selectie en registratie van circulaire materialen.
3. Binnen het Duurzaamheidspact is een werkgroep Duurzame Materialen en Gesloten Kringlopen gestart. Doel is om met de woningcorporaties kennis en ervaring te delen, een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen en gezamenlijk als grote opdrachtgevers voor bouwprojecten in de stad de markt uit te dagen op gebied van circulair bouwen en verbouwen en de lat hoog te leggen.
4. We zien een stijgende trend in het uitvragen van circulaire criteria binnen onze inkopen en aanbestedingen. Bij alle aanbestedingen/inkoop binnen Ruimtelijke uitvoering wordt de matrix Circulair asfalt met Milieukostenindicator toegepast. Er loopt een pilot voor een Milieukostenindicator voor circulaire betonmaterialen.
5. We hebben input geleverd voor de aanvraag van de RAAK-subsidie die Fontys samen met ons vanuit het Expertisecentrum Circulaire Economie heeft ingediend. Begin 2022 wordt bekend of Fontys de subsidie krijgt toegewezen. Het RAAK programma heeft als doel om de publieke sector te faciliteren om kennis, methoden en tools te ontwikkelen om circulariteit op bedrijventerreinen te stimuleren.
6. We werken al diverse jaren mee aan de e-Wasterace. Hiermee maken we via de scholen kinderen bewust van circulariteit en halen we elektronisch afval op. Vanwege de coronamaatregelen is in 2021 een digitaal lespakket ontwikkeld, dat komende jaren aangeboden kan worden aan alle scholen in Eindhoven.
7. Met The New Block, dat in 2021 officieel is geopend, werken we samen om een netwerk van circulaire partijen te bouwen en programma's te maken voor events als de Week van de Circulaire Economie en het Klimaatfestival.

Mobiliteit

Om de CO2 doelstellingen binnen de sector mobiliteit te realiseren zijn forse stappen nodig. In 2021 hebben we de volgende stappen gezet:

1. Per 1-1-2021 is het handhavingsgebied uitgebreid en zijn bussen toegevoegd aan het toegangsregime van de milieuzone.
2. In 2021 is namens BenW de landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek getekend. De gemeente bindt zich hiermee aan afspraken om een actieplan op te stellen voor duurzame en efficiënte stadslogistiek en aan uniforme uitgangspunten voor het invoeren van een nul-emissiezone voor stadslogistiek vanaf 2025. In juni 2021 heeft het college ingestemd met het instellen van het Platform groene stadslogistiek en het openstellen van de subsidieregeling groene stadslogistiek. Met het Platform en de subsidieregeling stimuleert de gemeente de samenwerking in initiatieven in verduurzaming van de stadslogistiek.
3. In overleg met projectontwikkelaars en aannemers wijzen wij op de mogelijkheden van het beperken van ritten naar een bouwlocatie, zowel voor werknemers als voor goederentransport. Een bouwhub, zoals de hub die in 2021 is gestart op De Hurk, kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren.
4. In 2021 is het aantal vergunningen voor deelauto's met bijna 30 stuks toegenomen. Het aantal deelauto's lag in 2021 rond de 170 auto's. Inmiddels hebben wij 7 vergunningen en ontheffingen verleend aan aanbieders van (elektrische) deelmobiliteit (snorfietsen, bromfietsen, fietsen). De (elektrische) deelmobiliteit (deelscooters, -fietsen, -auto's) draagt bij aan minder uitstoot van gemotoriseerd verkeer en een autoluw centrum.
5. Het aantal publieke laadpunten is in 2021 met 28% toegenomen naar 736 publieke laadpunten. Met de uitbreiding van het aanbod aan elektrische laadinfrastructuur faciliteren we de groei van het gebruik van elektrische voertuigen.
6. Bij alle aanbestedingen en inkoopopdrachten binnen Ruimtelijke Uitvoering wordt de matrix Zero-emissie voor voertuigen toegepast. Samen met partijen in de regio (onder de vlag van Brainport Bereikbaar) zetten mobiliteitsmakelaars in om grote werkgevers te adviseren over verduurzaming van hun woon-werkverkeer en zakelijke reizen.

Woningbouw

In het Duurzaamheidspact (Pact) hebben we in 2021 onverminderd samengewerkt met de woningbouwcorporaties aan het verduurzamen van de woningvoorraad. Dit deden we op basis van vier duurzaamheidspijlers:

- Duurzame energie en CO2-neutraal
 - Natuurlijke stad
 - Duurzame materialen en gesloten kringlopen
 - Aandacht voor (het effect op) mensen.
1. Onder de vlag van het Duurzaamheidspact brengen we de markt, onderwijs, corporaties en overheid bij elkaar in kennissessies, met als doel elkaar te treffen, te inspireren en elkaar uit te dagen. Verder is de Transitievisie Warmte opgesteld in samenspraak met vertegenwoordigers van de woningbouwcorporaties, huurdersverenigingen, Enexis, TU Eindhoven, 040 Energie en met input van vele inwoners. Dit tijdens informatiemomenten en op basis van enquêtes. Met de bestuurders van de woningbouwcorporaties is een methodiek vastgesteld om de lasten en risico's bij het ontwikkelen van collectieve warmtevoorzieningen eerlijk te verdelen.
 2. In 2021 zijn er 1290 huurwoningen van energieboxen voorzien. Concrete energie-adviezen aan huurders verstrekt met behulp van de RREW-regeling van het Rijk. Omdat de vraag heel groot was zijn op aanvraag van de woningbouwcorporaties nog 1000 extra energie-adviezen beschikbaar gesteld door de gemeente.
 3. De subsidieaanvraag 'Vve POWER Brabant' was in eerste instantie niet gehonoreerd. Na de aanvraag in samenwerking met de partners te hebben herschreven, is de subsidie in juli 2021 toch toegekend en van start gegaan onder de naam 'Vve Transitiecentrum Brabant'. Tot en met 2023 worden Vve's actief aangeschreven waarbij duurzaamheidsscans worden aangeboden en vervolgens brede ondersteuning om tot een plan van aanpak voor duurzame maatregelen te komen. Daarnaast zijn er vanuit de RRE-regeling van het Rijk quickscans uitgevoerd bij 20 Verenigingen van Eigenaren (Vve's), waarbij inzicht is gegeven voor de verduurzaming van in totaal 2172 appartementen.
 4. In vrijwel alle grote woningbouwprojecten sluit de gemeente aan de voorkant aan om hoge duurzaamheidsambities na te streven. Voorbeelden uit 2021 zijn project OAK Bosrijk (genomineerd voor

de Circular Awards 2022) en het Buurtschap Te Veld. Daar waar we zelf grond uitgeven, stellen we hoge eisen in de tender.

5. Tot en met 2021 zijn er in totaal bijna 1171 contracten afgesloten voor zonnepaneleninstallaties, waarvan ruim 250 in 2021 zijn afgesloten. Het is nog onduidelijk of dit project uitgebreid kan worden naar verduurzamingsmaatregelen naast zonnepanelen.

Bedrijvigheid

Er is nog veel milieuwinst te behalen bij bedrijven en in de industrie door het energieverbruik en de uitstoot van broeikasgassen te reduceren. In 2021 hebben we de volgende stappen gezet:

1. In 2021 zijn werkgroepen gestart op De Hurk, waarbij wordt gewerkt aan het realiseren van een mobiliteitshub om ruimte te maken voor groen en waterberging. Daarnaast is er aandacht voor energiebesparing, (collectief) plaatsen van zonnepanelen en het verduurzamen van woon-werkverkeer. Vanuit de gemeente is een nulmeting gedaan waarin is uitgezocht hoeveel CO₂ er wordt uitgestoten door het Eindhovense bedrijfsleven en hoeveel CO₂ we reduceren met alle opgestarte en geplande activiteiten en projecten gericht op bedrijven en industrie. Daarmee is inzichtelijk gemaakt hoeveel CO₂ we extra moeten besparen om de doelstellingen te halen. In een plan van aanpak is een voorstel gedaan hoe dit te doen.
2. Op Flight Forum doen vijf partijen mee aan een haalbaarheidsonderzoek voor een energiehandelsplatform, waarvoor in 2021 een vervolgonderzoek is ingezet. De eerste opzet voor een aanvraag van een Europese Interreg aanvraag is gemaakt. De aanvraag willen we met tien Brabantse en Vlaamse bedrijventerreinen indienen om stappen te kunnen zetten in concerti-management op het elektriciteitsnet.
Energietoezicht is opgepakt door de Omgevingsdienst en de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Rapportage en resultaat loopt via VTH (zie par 7.4 Milieu).

Interne bedrijfsvoering

De energietransitie is een immense opgave voor de hele stad. Eindhoven neemt haar verantwoordelijkheid waar haar directe en grote impact ligt: het verduurzamen van eigen vastgoed en inkoop en het delen van ervaring met andere partijen om een vliegwiel te creëren in het verduurzamen van het vastgoed in de stad.

Slim Verduurzamen Gemeentelijke Gebouwen

Het Slim Verduurzamen van onze Gemeentelijke Gebouwen (SVGG) is ook in 2021 gecontinueerd en geïntensiveerd, waarmee we het goede voorbeeld geven. Na de grote verduurzaming van vooral de Stadhuistoren en het Stadhuis in de afgelopen jaren werd in 2021 gewerkt aan:

1. De voorbereidingen voor het verduurzamen van Mercado, tegelijk met groot onderhoud aan dit pand, is gestart in 2021. Echter in dit jaar is voor de hele gemeentelijke organisatie ook besloten om het hybride werken in te voeren. Dit uitwerken en uitvoeren voor de verschillende gebouwen, waaronder Mercado, heeft behoorlijk wat tijd gekost mede door de lange levertijden voor materialen die we nu zien in de markt. De werkzaamheden voor het verduurzamen van Mercado schuiven daardoor op naar 2022.
2. De buitenruimte tussen de stadhuistoren en het designhuis is in 2021 vernieuwd groen ingericht onder de vlag van het Europese project Unalab. Ook de groene entree van het Inwonersplein in het Stadhuis is opgeleverd. De plannen voor het zonnedak op het Stadhuis gecombineerd met een groen dak zijn verder geconcretiseerd en passen nu naadloos in de door de raad vastgestelde overkoepelende visie voor het Stadhuisplein. Deze visie voorziet ook in een centraal energiesysteem op het Stadhuisplein (gezamenlijke WKO/bronnet). De aangelegde WKO bij het Stadhuis en de Stadhuistoren kan daarvoor worden uitgebreid. De onderzoeken en gesprekken daarvoor zijn inmiddels gestart.

Slim Verduurzamen Vastgoed

De eerste resultaten van het verduurzamen van ons vastgoed in de stad zijn in 2020 gerealiseerd, dat hebben we in 2021 gecontinueerd:

1. De samenwerking voor het vliegwiel met andere vastgoedeigenaren, kennisinstellingen, scholen etc. is in 2021 doorgezet. Hetzelfde geldt voor de samenwerking binnen het Pact met de woningcorporaties en het Platform Eindhovense Klantenraden (PEK). Dat heeft geleid tot kennisuitwisseling, gezamenlijk inkopen, hulp bij subsidieaanvragen voor bv zonnepanelen, etc. Een mooi voorbeeld van samenwerking in het vliegwiel is de samenwerking met Brabant Water. Hierdoor was het mogelijk het Pieter van den Hoogenband Zwembad te verduurzamen. Dat wordt sinds de zomer verwarmd met warmte uit de

waterwinning van Brabant Water in combinatie met een warmtepomp en 3400 zonnepanelen. Daarmee besparen we 80% (= 450.000 m³ / 360 huishoudens) aardgas per jaar.

2. De raad heeft in juli ingestemd om nog eens 60 panden te verduurzamen met financieel rendabele maatregelen. Het gaat vooral om wat kleinere panden in de portefeuille. Door het actuele tekort aan installateurs en de (dreigende) congestie op het elektriciteitsnetwerk wordt er in de uitvoering wel wat vertraging verwacht.

Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI)

1. In 2021 in het bestaande MVI-beleid en het bijbehorende plan van aanpak MVI met een jaar verlengd. Er is 2021 een evaluatie uitgevoerd op Maatschappelijk Verantwoord Inkopen over de afgelopen beleidsperiode (2016-2020). Trends en (proces)resultaten zijn inzichtelijk gemaakt voor (Europese) inkopen en aanbestedingen op de diverse MVI-thema's, als milieuvriendelijk inkopen (co2 reductie), circulair inkopen en de meer sociale thema's als Social Return, Internationale Sociale Voorwaarden en MKB-vriendelijk inkopen. Dit is gedaan met behulp van de Zelf Evaluatie Tool, welke is gekoppeld aan TenderNed en Negometrix, waardoor aanbestedingen automatisch worden ingelezen in de tool. De evaluatie zal een van de pijlers zijn richting het nieuwe MVI-beleid voor de periode 2022-2025. Daarnaast wordt bij alle aanbestedingen en inkoopopdrachten de matrix Zero-emissie bouwmaterieel/werktuigen, gereedschappen en voertuigen toegepast.
2. We passen steeds vaker meerdere Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)-thema's toe in onze inkopen- en aanbestedingen. Eindhoven scoort op vrijwel alle MVI-thema's hoger dan de Nederlandse gemiddelde cijfers. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen stuurt aan het begin van inkooptrajecten en draagt bij aan onze inzet op de Sustainable Development Goals van de VN (SDG's).

3j. Investeringsen

De paragraaf investeringen geeft een totaalbeeld van de investeringen maatschappelijk en economisch nut. We verdelen de investeringen in investeringen materiële vaste activa en immateriële vaste activa. Onder immateriële vaste activa verstaan we o.a. de investeringen in onderwijshuisvesting, waarbij het bouwheerschap bij de schoolbesturen ligt. Basis voor de analyse van de afwijkingen is de gewijzigde begroting 2021. Bij de analyse van de taakvelden zijn de afwijkingen gedetailleerd in beeld gebracht.

Analyse afwijking investeringen	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021
Investeringsopgave immateriële vaste activa	29,5	24,9	4,6
Bijdragen derden immateriële vaste activa	-	-0,1	0,1
Saldo investeringsopgave – bijdragen derden	29,5	24,8	4,7
Investeringsopgave economisch nut	70,3	27,9	42,4
Bijdragen derden economisch nut	-22,7	-9,4	-13,3
Saldo investeringsopgave – bijdragen derden	47,5	18,5	29,0
Investeringsopgave maatschappelijk nut	44,5	36,2	8,3
Bijdragen derden maatschappelijk nut	-42,7	-27,5	-15,2
Saldo investeringsopgave – bijdragen derden	1,7	8,6	-6,9
Totaal saldo investeringsopgave – bijdragen derden	78,8	52,0	26,8

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Een investering kan een langere doorlooptijd hebben (langer dan één jaar), waarbij de realisatie in een jaarschijf kan afwijken van de geplande investering in de jaarschijf. De investeringsopgave wordt wel gerealiseerd, maar in een andere verhouding dan de opgegeven planning per jaarschijf. De hieronder genoemde afwijkingen moeten worden gelezen als een verschil tussen planning en realisatie (bijvoorbeeld door vertraging in de uitvoering). Onderstaande tabellen lichten de grote planningsafwijkingen toe.

Vanaf 2022 verantwoorden we de investeringen vanuit het perspectief 'cost to complete', oftewel welke toekomstige kosten gaan we nog maken en blijven we binnen het beschikbaar gestelde krediet? Hierdoor komt de focus van verantwoorden meer te liggen op kredietrechtmatigheid dan bij de vergelijking van planning versus realisatie van één jaar.

Bedragen x € 1 miljoen

-/- = realisatie hoger dan planning

Investeringsen economisch nut	Afwijking planning
Overhead (verbouwing Stadhuisplein 1 en ICT voorzieningen)	
Dit betreft verduurzaming van de ambtelijke huisvesting, onder andere de verbouwing/verduurzaming stadhuis. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investering. In totaal is de afwijking tussen planning en realisatie vanuit Slim verduurzamen in 2021 € 758.000. Dit heeft grotendeels te maken met het later starten van de verbouwing Mercado (als gevolg van niet geplande invoering van het hybride werken) en het aanpassen van de plannen voor het dak van het van Abbemuseum (langere doorlooptijd dan gepland).	0,8
In 2021 is voor € 1,5 miljoen ICT investeringen (soft- en hardware) doorgeschoven naar 2022 door o.a. vertraging in aanbesteding en besluitvorming.	1,5
Onderwijs huisvesting	
In totaal is er € 1,9 miljoen minder besteed dan de planning in 2021. De grootste afwijking wordt veroorzaakt doordat de uitvoering van Strijp Dorp aan de Apeldoornstraat 1 achter loopt op de planning. Doordat het moment van feitelijke realisatie bij deze projecten afwijkt van de (initiële) planning ontstaan er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie maar resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investeringen.	1,9
Sport	
De afwijking tussen planning en realisatie 2021 is per saldo €1,4 miljoen is naar de volgende onderdelen te specificeren (afgerond op €0,1 miljoen): sportzalen (€0,3 miljoen), sportparken (€0,6 miljoen), zwembaden (€0,2 miljoen), IJssportcentrum (€0,3 miljoen).	1,4
Riolering	
Een aantal grote waterprojecten bleken complexer dan verwacht, waardoor de uitvoering (deels) is verschoven naar 2022 en voor een klein deel naar 2023 (o.a. van Renesseweg, Gabriël Metsulaan, Alpenroosstraat). Tevens is een aantal integrale projecten vertraagd waar vanuit water een substantiële bijdrage voor wordt geleverd (o.a. het project reductie vuiluitwerp en 'Herinrichting Binnenstad').	1,7
Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	
Er zijn in 2021 slechts in beperkte mate strategische aankopen grond verworven. Dit leidt tot een afwijking van € 16,1 miljoen.	16,1

Investerings economisch nut	Afwijking planning
Wonen en bouwen	1,5
Onder wonen en bouwen vallen o.a. de vier investeringen op het gebied van Slim verduurzamen vastgoed. De gespannen marktomstandigheden, veel vraag, tekort aan personeel en langere levertijden van onderdelen en grondstoffen, leiden tot langere doorlooptijden. Hierdoor schuift de realisatie deels door van 2021 naar 2022 bij investeringen in Slim verduurzamen vastgoed voor totaal € 1,5 miljoen	
Overige afwijkingen economisch nut	4,1
Totaal afwijkingen economisch nut	29,0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Investerings maatschappelijk nut	Afwijking planning
Verkeer en vervoer	
Onder bovenstaande investeringsopgave vallen zeer veel verschillende investeringen op het gebied van verkeer en vervoer en openbare ruimte. Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De grootste afwijkingen in de jaarplanning betreffen de investeringen wegen (€ 1,8 miljoen nadelig) o.a. door minder subsidie ontvangen dan gepland, bruggen (€ 0,7 miljoen voordelig) en verlichting (0,4 miljoen voordelig) waarbij minder ingezet is dan gepland	-1,0
Openbaar groen	
Een grote afwijking (€ 0,7 miljoen) tussen planning en realisatie 2021 is ontstaan in de ecologische verbindingszone. Hierbij is vertraging ontstaan bij het verwerven van gronden (o.a. door corona). Voldoende grond is nu verworven om tot uitvoering over te gaan in 2022.	0,7
Ruimtelijke ordening	
Doordat het moment van feitelijke realisatie kan afwijken van de (initiële) planning kunnen er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie ontstaan. De afwijking in de jaarschijf 2021 wordt dan ook veroorzaakt door een verschuiving ten opzichte van de initiële planning (fasering), en resulteert niet in voor- of nadelen op de totale projecten/ investeringen. Deze afwijking wordt geheel veroorzaakt door de wegenstructuur Brainport park. Met name de geraamde bijdragen van derden zijn lager dan begroot.	-7,9
Overige afwijkingen maatschappelijk nut	1,3
Totaal afwijkingen maatschappelijk nut	-6,9

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bedragen x € 1 miljoen

-/- = realisatie hoger dan planning

Investerings immateriële vaste activa	Afwijking planning
Onderwijs huisvesting	
Onder bovenstaande investeringsopgave vallen verschillende investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting. In totaal is er 4,2 miljoen minder besteed van gepland in 2021. De grootste afwijkingen worden veroorzaakt doordat de uitvoering van het Christiaan Huygens College aan de Rachmaninowlaan 2, Stedelijk College aan de Henegouwenlaan 2 en het Lorentz Casimir Lyceum aan de Celebeslaan 10-20 achter lopen op de planning. Doordat het moment van feitelijke realisatie bij deze projecten afwijkt van de (initiële) planning ontstaan er in de jaarschijven verschillen tussen begroting en realisatie maar resulteren niet in voor- of nadelen op de totale investeringen. De overige afwijkingen betreffen kleinere verschillen in planning en realisatie. Ten slotte heeft de bouw van de Korenaer Aloysiuschool aan de Avignonlaan 11 minder gekost dan verwacht, dit resulteert wel in een voordeel op de totale investering.	4,2
Overige afwijkingen immateriële vaste activa	0,5
Totaal afwijkingen immateriële vaste activa	4,7

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Gevolgen voor kapitaallasten

De waarde van de investeringen staan onder de vaste activa opgenomen in de balans. Jaarlijks wordt over de vaste activa afgeschreven. De afschrijvingen en bijkomende rentelasten vormen samen de kapitaallasten die in de exploitatie terug te vinden zijn. Door wijzigingen in investeringen ontstaat een resultaat op kapitaallasten.

De kapitaallasten over alle activa (immateriële vaste activa, materiële vaste activa, financiële vaste activa en voorraden gereed product en handelsgoederen) laten het volgende beeld zien:

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2020	Primitieve begroting 2021	Gewijzigde begroting 2021 (1)	Realisatie 2021 (2)	Afwijking (3=1-2)
Afschrijvingen	22.173	27.563	24.061	24.080	-19
Rente	6.438	7.170	6.643	6.656	-13
Totaal kapitaallasten	28.611	34.733	30.704	30.736	-32
Extra afschrijving	860			284	-284
Totaal kapitaallasten	29.471	34.733	30.704	31.020	-316

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Gemeentebreed wijkt de realisatie van de kapitaallasten met € 0,3 miljoen af van de gewijzigde begroting. Hierbij wordt opgemerkt dat afschrijvingen worden berekend over activa (objecten) in het jaar nadat het object in gebruik is genomen. Ingebruikname in 2010 leidt tot een eerste afschrijving in 2022. Er wordt wel rente berekend over de investeringen gedurende de uitvoering.

Uitzondering zijn de vervangingsinvesteringen in openbare ruimte. Bij deze investeringen start de eerste afschrijving het jaar nadat er lasten zijn geboekt. Reden is dat investeringen in openbare ruimte in gedeeltes worden opgeleverd c.q. in gebruik genomen. Zo wordt een weg nooit in zijn geheel afgesloten, maar slechts gedeeltelijk.

Uit de cijfers blijkt dat de afwijking tussen gewijzigde begroting en realisatie 2021 slechts € 32.000 afwijkt.

De extra afschrijving is het gevolg van desinvesteringen. Vanwege nieuwbouw Stedelijk College Henegouwenlaan zijn de 'oude' panden gedesinvesteerd (€ 0,2 miljoen). Overige desinvestering heeft te maken met een buiten gebruik gestelde sporthal.

Jaarrekening

4. Jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financieel beleid alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De financiële verordening 2020, zoals bedoeld in art 212 Gemeentewet is vastgesteld in de raadsvergadering van 3 november 2020. De financiële verordening 2022 is vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2021. Deze nieuwe financiële verordening treedt in werking per 1 januari 2022, met uitzondering van de aanpassing in de afschrijvingstabel die al ingaat in 2021.

De jaarrekening bestaat uit de algemene grondslagen van waardering en resultaatbepaling (4.1), balans inclusief verloopoverzicht en toelichting op de balans (4.2), het overzicht van baten en lasten met toelichting (4.3), een overzicht met de gebeurtenissen na balansdatum (4.4), de SISA bijlage (4.5) en de verantwoording over de specifiek ontvangen middelen onder de subsidieregeling van het bereikbaarheidsakkoord (4.6).

4.1 Algemene grondslagen van waardering en resultaatbepaling

4.1.1 Algemene grondslagen

Grondslagen voor waardering

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen de nominale waarden. Waardeverminderingen op een actief worden op het actief zelf in mindering gebracht door het vormen van een voorziening voor waardevermindering. Indien een actief buiten gebruik is gesteld, is deze afgewaardeerd (via een voorziening) indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Voor de resultaatbepaling is conform het Besluit Begroting en Verantwoording het gemodificeerde stelsel van baten en lasten gehanteerd. Dat wil zeggen dat de baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Algemene uitkering

Met het betrekking tot het verwerken van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het laatste jaar gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze opgenomen in de septembercirculaire van het betreffende boekjaar.

Personeelslasten en arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod (BBV) op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijkse terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten toegerekend aan het jaar waarin ze zijn uitbetaald.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten, bijvoorbeeld door een reorganisatie is wel een verplichting opgenomen.

Eigen bijdrage CAK

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De ontvangen eigen bijdragen 2021 zijn op kasbasis verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op de verwachte levensduur. Voor de diverse soorten van activa zijn per soort afschrijvingspercentages vastgesteld die zijn vastgelegd in de financiële verordening. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Vanaf 2019 wordt er afgeschreven vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/ verworven wordt. Op grond wordt niet afgeschreven.

Uurtarieven

In de Financiële verordening 2021 (Artikel 12. Kostprijsberekening en tarieven) is het volgende opgenomen:

1. De grondslag voor het bepalen van de heffingen en tarieven wordt gevormd door de extracomptabel geraamde kostprijs van de betreffende producten en diensten van de gemeente Eindhoven. Bij de kostentoe rekening worden naast de directe kosten alleen die indirecte kosten betrokken, die samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.

4.1.2 Grondslagen balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en naar verwachting duurzame waardeverminderingen. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden direct ten laste van de exploitatie gebracht en niet als zodanig geactiveerd.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

Kosten van onderzoek en ontwikkeling bij grondexploitaties blijven uiterlijk 5 jaar geactiveerd staan. Binnen die periode worden zij bij realisering van het actief overgeboekt naar het betreffende actief of bij niet realiseren van het actief doch uiterlijk na 5 jaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling gerelateerd aan een investering in materieel vast actief worden (o.b.v. de financiële verordening 2020) niet meer geactiveerd met ingang van 1 januari 2020. In de periode tot en met 1 januari 2020 zijn deze kosten wel geactiveerd.

Bijdrage aan activa in eigendom van derden

De bijdrage worden geactiveerd voor het bedrag van de verstrekte bijdragen verminderd met de afschrijvingen.

Conform de vastgestelde financiële verordening (2020) worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Ondergrond			Conform afschrijvingstermijn ondergrond in eigendom
	Schoolgebouwen			
	Overig			Conform afschrijvingstermijn activa in eigendom

Materiële vaste activa

Algemeen

Waardering van de geactiveerde materiële vaste activa geschiedt op basis van de verkrijgingsprijs (inkoopprijs plus de bijkomende kosten) of tegen vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend).

Voorts kan worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het activum kan worden toegerekend).

Conform de financiële verordening 2020 activeren we activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 niet, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatstgenoemden worden altijd geactiveerd. Activa met een levensduur van minder dan drie jaar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht, tenzij wettelijk voor het betreffende activa anders is voorgeschreven. Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarden en de BTW op activa indien deze compensabel is volgens de Wet op het BTW-compensatiefonds activeren we eveneens niet.

Afschrijving vindt plaats op basis van de lineaire methode. Voor de investeringen ten behoeve van de afvalinzameling, parkeergarage KBC, biomassacentrales, krachtsportcentrum Tongelreep alsmede de nieuwbouw van de Effenaar, Parktheater, Dynamo en NatLab is de annuïtaire methode gehanteerd.

Indien de waarde van een actief duurzaam vermindert in enig jaar, is deze waardevermindering onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Conform de vastgestelde financiële verordening worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
Gronden en terreinen	Grond	Oneindig	Oneindig	Op grond wordt niet afgeschreven
	Sportparken	25		Kosten aanleg sportparken inclusief civiel technisch (park, verharding paden en riool plus alle velden).
		30/8-12		Kunstgras en all weatherbanen. Onderlaag 30 jaar en bovenlaag 8 t/m12 jaar. *)
		20/15		Hekwerken 20 jaar en overige voorzieningen 15 jaar.
		30/15		Verlichting: masten 30 jaar en armaturen 15 jaar
		50		Tribune 50 jaar met renovatie na 25 jaar
		15/20		Tennismuur, parkeergarage, rijwielstalling
	Voorzieningen aan parkeerterrein	20	20	Betreft openbare parkeerterreinen (omheiningen en blokkades)
	Voorzieningen aan overige terreinen	20-30	20-30	Voorzieningen aan / bij bedrijfsgebouwen zoals buitenverlichting, hekwerk, fietsenstallingen, beplanting *)
	Begraafplaatsen	50		Aanleg (niet ondergrond, op grond wordt niet afgeschreven)
	overige categorieën	25		Open hekken verzonken staal
		40		Centrale electr. voorz. Collse Watermolen
		20		led-verlichting
		15-40		Terreinvoorzieningen
Grond erfpacht	Grond erfpacht	oneindig	oneindig	Op grond wordt niet afgeschreven

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
Gebouwen	Gebouwen	50		Kantoor- en bedrijfsgebouwen, sporthallen, zwembaden en watersport-accommodaties, kunstijsbaan, parkeergarage, kleedlokalen. Niet de installaties en inrichting.
	Gebouwen van hout	15		Noodlokalen, houten units (houten noodlokalen: levensduur 15 jaar, subsidie rijk)
	Bio-massacentrale (niet zijnde gebouw)	20/10		Feitelijke levensduur afhankelijk van type *)
	Schoolgebouwen	20/ 50		Upgrade 20 jaar; transformatie en nieuwbouw 50 jaar
	Kwekerijen / kassen	25		
	Jongerencentra, jeugdhonken, gemeenschapshuizen	40		
	Voorzieningen aan gehuurde gebouwen	Max 25		Af te stemmen op de huurtermijn, maar niet langer dan 25 jaar. *)
	Verbouwingen	Max 25		Tenzij de verwachte levensduur of huurtermijn van het gebouw korter is: dan daaraan koppelen. *)
	Achterstallig onderhoud en saneringen	Max 10	0	Achterstallig onderhoud in openbare ruimte mag niet worden geactiveerd *)
	Voegwerk	40		
	Daken, opstal, boeibord, kozijnen, verduurzamen	15-40		incidentele investeringen (daken, opstal verduurzamen, boeibord, kozijnen). Afhankelijk materialen e.d.
Woonruimten	Woningen	50		Alleen gebouw. Op grond wordt niet afgeschreven
Grond- weg- en waterbouw- kundige werken	Havens, kanalen	50		
	Rioleringen	60		
	Beschoeiing van metaal	80		
	Overige beschoeiing		10	
	Bruggen en viaducten		80	
	Verkeersinfrastructuur		40	Wegen, bestrating, fietspaden, voetpaden
	Herinrichting centrumgebied		25	
	Verkeersvoorzieningen		20	Voorzieningen met uitzondering van verlichting. Bijv. drempels over middengeleiders
	Vorbereidingskosten HOV 3		40	
	Openbare verlichting: kabels en masten		40	
	Openbare verlichting: armaturen en behuizing (evt. LED)		20	
	Roadmap licht, verlichting		10	
	Groeninrichting		40	Bomen en parkrenovaties
	Groenvoorzieningen		10	Parkmeubilair (o.a. banken en prullen-bakken)
	Overig groen		15-25	Hekwerken, bruggen hout, aanleg, vergroening, groeiverbindeing, herin-richting en renovatie
	Winkelcentrum Woensel		25	Bestrating en verlichting
	Gebied binnen de ring		25	Bestrating en verlichting
Machines, installaties, meubilair en gereedschappen	Installaties en inrichting van gebouwen	10-30		Verlichting, Liften, centrale verwarming, installaties van bedrijfsgebouwen *)
	Inventaris en meubilair	Max 20		Voor scholen geldt de rijksnorm *)
	Machines	Max 15		Pompen, aggregaten, zaagmachines en compressen. Reprografie apparaten. *)
	Computer hardware, elektronische apparatuur	3		Hardware 3 jaar: (balie)printers en plotters, CPU's, laptops, tablets, aanvullende beveiligingsapparatuur, beeldschermen/displays.
		4		Hardware 4 jaar: laptops (raad), tablets (raad) en vaste PC's
		5		Hardware 5 jaar: netwerkapparatuur, printers/ multi-functionals, overige apparatuur (tenzij anders vermeld)

Omschrijving balanscode	Omschrijving soort activum	Levensduur Economisch nut	Levensduur Maatschappelijk nut	Toelichting
		6		Hardware 6 jaar: servers & storage, gewone beeldschermen
		20/10/8		Overig: computerruimte bouwkundig 20 jaar; Noodstroom, blusinstallatie, airco 10 jaar; inrichting 8 jaar. Paspomaat Dynamische reizigers systeem
	Computer software	3		Beveiligingssoftware
		5		KA- en lokale PC-applicaties, virtualisatie software en overige procesapplicaties
		7		Grote proces-software
	Infrastructuur	15/12		Glasvezel 15 jaar, overige kabels in en tussen gebouwen 12 jaar
	Telefonie	6		(server based) telefooncentrale, telefoontoestellen
	Speeltuinen (toestellen)	10		Zwembad op speelterrein 20 jaar
	Parkeermeters, parkeerautomaten	20		
	Verkeersregelinstallaties		8/15/30	Verkeersregeltoestel incl verkeerslantaarns en detectielussen 15 jaar; grondkabels en masten 30 jaar.switch 8 jaar
	VRI voorziening en ICT oplossing		20	
	Aanleg VRI		10	
	Containers (grof vuil standplaatsen)	10		
	Containers (ondergronds bij flats)	30/10/5		Buitenbak 30 jaar, binnenbak en opbouw 10 jaar, elektronica 5 jaar
	Zonnepanelen	15/20		Afhankelijk van type/plaatsing e.d.
	Klein apparatuur	5/10		brandmelders, couverteermachine
	Incidenteel	5-20		Afhankelijk van type investering, eenmalige zaken
Vervoersmiddelen	Bedrijfswagens, tractie	7		Vrachtwagen, huisvuilwagen
	Personenauto's, bestelauto's	7		Dienstauto's
	Postauto	7		
	Hoogwerker	10		
	Gladheidsbestrijdingsmaterieel	10/20		Gladheid
	Overige vervoersmiddelen	7		Aanhangwagens

*) Voor elke nieuwe investering wordt de exacte afschrijvingstermijn vastgesteld.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor de in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden gewaardeerd tegen zogenaamde registratiewaarde.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Dit zijn bijvoorbeeld investeringen in rioleringen, begraafplaatsen en afval.

Investerings met een economisch nut (excl. erfpacht)

Deze activa zijn verhandelbaar en/of kunnen bijdragen tot het genereren van middelen. Ze worden geactiveerd voor het bedrag van de investering, het zogenaamde bruto-activeren. Aftrek van eigen middelen (reserves) is niet toegestaan. Bijdragen van derden welke in directe relatie staan met het activum worden wel in mindering gebracht (netto-variant).

Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bijvoorbeeld wegen)

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. Volgens de nieuwe BBV-regelgeving moeten deze investeringen met ingang van 2017 worden geactiveerd, daarvoor was dit een keuze. De gemeente Eindhoven heeft er voor gekozen om deze met ingang van 2016 te activeren. De investeringen tot en met 2015 zijn direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer sprake is van duurzaam lagere marktwaarde waarden we de grond- en hulpstoffen af naar deze duurzaam lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De als onderhanden werk opgenomen 'bouwgronden in exploitatie' worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde duurzaam lager is, dan wordt deze lagere marktwaarde als waardering gebruikt. Indien sprake is van een geprognosticeerd verlieslatend project wordt een voorziening getroffen tegen de netto contante waarde. Deze voorziening wordt als waardecorrectie op bouwgrond in exploitatie verwerkt en jaarlijks opnieuw bepaald. Voor de kosten die aan de vervaardigingsprijs kunnen worden toegerekend wordt aangesloten op de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening. Dit betekent dat maximaal deze kostensoorten kunnen worden toegerekend aan de bouwgronden in exploitatie, waarbij ten aanzien van de rente geldt dat alleen de rente over het vreemd vermogen wordt toegerekend en geen rente over het eigen vermogen. Voor Strijp-S wordt projectfinanciering toegepast.

In overeenstemming met BBV-regelgeving wordt winst uit grondexploitaties genomen als:

1. Het resultaat op de grondexploitatie betrouwbaar kan worden ingeschat, én
2. De grond (of een deelperceel) is verkocht, én
3. Kosten zijn gerealiseerd.

Voor de grondexploitaties die aan deze drie voorwaarden voldoen wordt winst genomen gebaseerd op de door BBV voorgeschreven POC-methode.

Voor de berekening dient onderstaande formule te worden gehanteerd:

$$(\text{gerealiseerde kosten} / \text{totale kosten}) \times (\text{gerealiseerde opbrengsten} / \text{totale opbrengsten}) = \% \text{ POC}$$
$$((\text{geraamd eindsaldo} - \text{project specifieke risico's}) \times \% \text{ POC}) - \text{eerder genomen tussentijdse winst} = \text{bedrag tussentijds winst nemen lopend boekjaar.}$$

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de duurzaam lagere marktwaarde. Indien de marktwaarde duurzaam lager is, wordt een voorziening getroffen als waardecorrectie op de boekwaarde gereed product. Op de handelsportefeuille panden wordt niet afgeschreven.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening (o.a. dubieuze debiteuren) in mindering gebracht. Deze voorziening is bepaald via een combinatie van de statische en dynamische methode.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

Overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Uitzondering hierop vormt de voorziening facilitaire grondexploitatie die is gevormd tegen netto contante waarde. Deze netto contante waarde wordt berekend middels de discontovoet die is voorgeschreven door de commissie BBV (Het streefpercentage van de ECB voor inflatie bedraagt 2%). Deze voorziening wordt gepresenteerd als correctie op de boekwaarde aan de activazijde van de balans (overlopende activa).

Vaste schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke hoofdsom (nominale waarde), verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.2 Balans en toelichting

Activa

Balans Activa (bedragen x € 1.000)		31-12-2020	31-12-2021
VASTE ACTIVA		722.848	746.482
Immateriele vaste activa	B01	142.980	180.396
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		747	687
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		142.233	179.709
Materiële vaste activa	B02	552.837	543.846
In erfpacht uitgegeven gronden		50.271	50.235
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		69.072	69.058
Investerings met een economisch nut (excl. erfpacht)		373.945	358.082
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		59.548	66.471
Financiële vaste activa	B03	27.030	22.239
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- deelnemingen		8.119	8.409
Leningen aan:			
- woningbouwcorporaties		1.564	1.499
- deelnemingen		9.705	4.260
Overige langlopende leningen		7.618	8.047
Overige financiële vaste activa		25	25
VLOTTENDE ACTIVA		210.729	252.886
Voorraden	B31	97.909	76.608
Grond- en hulpstoffen		14	14
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		90.923	73.404
Gereed product en handelsgoederen		6.972	3.191
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	B11	85.696	136.348
Vorderingen op openbare lichamen		55.547	49.292
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		0	60.514
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		156	716
Overige vorderingen		29.990	25.824
Overige uitzettingen		2	2
Liquide middelen	B12	33	367
Kassaldi		33	46
Banksaldi		0	320
Overlopende activa	B21	27.090	39.563
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:			
- Europese overheidslichamen		779	115
- het Rijk		798	8.440
- overige Nederlandse overheidslichamen		4.780	4.831
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		20.734	26.177
TOTAAL ACTIVA		933.577	999.368
Recht op verliescompensatie krachtens de wet VPB(1969)		nihil	nihil

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Passiva

Balans Passiva (bedragen x € 1.000)		31-12-2020	31-12-2021
VASTE PASSIVA		739.386	766.318
Eigen vermogen	B04	350.613	393.515
Algemene reserve		128.031	139.540
Bestemmingsreserves		179.215	221.269
Het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening		43.367	32.707
Voorzieningen	B05	16.016	16.237
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)		3.730	2.182
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)		1.202	1.579
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)		11.084	12.476
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)		0	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	B06	372.757	356.565
Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		294.464	278.907
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		29.202	28.542
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		48.600	48.600
Ontvangen waarborgsommen van derden		491	517
VLOTTENDE PASSIVA		194.191	233.050
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	B13	104.192	47.982
Overige kasgeldleningen		50.000	0
Banksaldi		2.105	0
Overige schulden		52.087	47.982
Overlopende passiva	B22	89.999	185.068
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		40.706	49.540
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:			
- Europese overheidslichamen		1.350	2.037
- het Rijk		29.431	101.415
- overige Nederlandse overheidslichamen		10.103	23.198
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		8.408	8.879
TOTAAL PASSIVA		933.577	999.368
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt		9.067	8.240

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

4.2.1 Toelichting per balanspost

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Overzicht immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

bedragen x € 1.000

		31-12-2020	31-12-2021
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		747	687
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		142.233	179.709
Immateriele vaste activa	B01	142.980	180.396

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop immateriële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa in 2021.

bedragen in € x 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 01-01-2021	Herru- bricering	Inves- teringen / Uitzet- tingen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	mut. Voorz. Waardeverm.	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-12-2021
Immateriële vaste act	142.980	16.385	24.941	-	3.810	-	100	180.396
Kosten afsluiten geldleningen en saldo agio en disagio	-	-	-	-	-	-	-	-
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	747	77	-37	-	-	-	100	687
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	142.233	16.308	24.978	-	3.810	-	-	179.709

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vanwege duurzame waardeverminderingen. Deze afwaarderingen worden verwerkt via een voorziening die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde.

Onder de herrubricering bij de activa in eigendom van derden zijn de boekwaarden opgenomen die het gevolg zijn van eigendomsoverdracht (via notariële akte) van schoolgebouwen aan schoolbesturen. Daarnaast is de verschuiving opgenomen voor enkele scholen die op basis van het IHP raadsvoorstel onder bouwheerschap van de school worden gebouwd en direct al in eigendom zijn van de schoolbesturen. In beide gevallen vindt voor hetzelfde bedrag een verlaging plaats bij de materiële vaste activa, omdat de kosten al waren geactiveerd maar nu een andere status hebben gekregen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling hebben enkel nog betrekking op de activering van voorbereidingskosten voor grondlocaties. Indien mogelijk worden de kosten overgebracht naar de betreffende grondexploitatie, maar dan moet er eerst sprake zijn van een vastgestelde exploitatie.

Op de activa in eigendom van derden, die reeds vóór 2021 al onderdeel waren van immateriële vaste activa, wordt op een reguliere en vergelijkbare basis als de eigen activa afgeschreven. In 2021 is er ruim € 3,8 miljoen afgeschreven. Hier staan € 8,7 miljoen aan investeringen tegenover. Evenals afgelopen jaar betreft de vervangende nieuwbouw van het schoolgebouw, inclusief gymnastieklokaal van het Stedelijk College aan de Henegouwenlaan 2 (€ 7,5 miljoen) de grootste investering.

Daarnaast neemt op basis van de eigendomsoverdracht van scholen aan schoolbesturen de categorie immateriële vaste activa toe in 2021. Door gedane directe investeringen en de reguliere afschrijving neemt de boekwaarde met ruim € 20,1 miljoen toe. De verschuiving van deze IHP scholen (Christiaan Huygens, Lorentz Casimir, Novalis) van materieel naar immateriële vaste activa geeft inclusief investeringen in 2021 een toename van de boekwaarde van € 12,4 miljoen.

Gezamenlijk met de reguliere afschrijvingen en gedane investeringen leidt dit tot een totale toename van de boekwaarde van de immateriële vaste activa met € 37,4 miljoen.

Materiële vaste activa

Overzicht materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
In erfpacht uitgegeven gronden	50.271	50.235
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	69.072	69.058
Investerings met een economisch nut (excl. erfpacht)	373.945	358.082
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	59.548	66.471
Materiële vaste activa	B02	552.837
		543.846

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop materiële vaste activa

Onderstaand overzicht toont het verloop van de materiële vaste activa in 2021.

bedragen in € x 1.000

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 01-01-2021	Herru- bricing	Inves- teringen / Uitzet- tingen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	mut. Voorz. Waardeverm.	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-12-2021
Materiële vaste activa	552.837	-16.235	64.106	12	20.362	-445	36.932	543.846
Investerings met een economisch nut	373.945	-16.674	18.648	12	16.760	-445	1.510	358.082
Gronden en terreinen	95.791	-441	2.689	4	1.156	-12	163	96.729
Woonruimten	597	-	-	-	21	-	-	576
Bedrijfsgebouwen	202.376	-16.233	8.303	-	7.192	-433	924	186.762
Vervoermiddelen	1.565	-	171	8	220	-	-	1.508
Machines, apparaten en installaties	73.561	-	7.485	-	8.161	-	423	72.462
Overige materiële vaste activa	55	-	-	-	11	-	-	44
Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	69.072	162	9.267	-	1.566	-	7.878	69.058
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken	69.072	162	9.267	-	1.566	-	7.878	69.058
Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	59.548	276	36.226	-	2.036	-	27.544	66.471
Gronden en terreinen	41	66	1.122	-	5	-	500	723
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken	53.663	211	32.603	-	1.667	-	26.955	57.855
Machines, apparaten en installaties	5.844	-	2.502	-	365	-	88	7.893
In erfpacht uitgegeven gronden	50.271	-	-36	-	-	-	-	50.235
In erfpacht uitgegeven gronden	50.271	-	-36	-	-	-	-	50.235

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting materiële vaste activa (algemeen)

Vanaf 2019 wordt er afgeschreven vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt / verworven wordt. Op grond wordt niet afgeschreven.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vanwege duurzame waardeverminderingen. Deze afwaarderingen worden verwerkt via een voorziening die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde.

De toename van de materiële vaste activa van € 553 miljoen naar € 544 miljoen is te verklaren vanuit een aantal activiteiten en ontwikkelingen, waarvan de belangrijkste zijn:

- De notariële overdracht van scholen naar de schoolbesturen, waardoor deze activa naar de immateriële vaste activa zijn overgebracht; dit betekent hier een verlaging van 20,1 miljoen.
- Overhevelingen van de IHP scholen die onder bouwheerschap van de school vallen en direct al eigendom zijn van de school. Dit betekent hier een verlaging van de boekwaarde van € 12,5 miljoen.
- Overheveling van panden naar de voorraad, omdat deze panden zijn bestemd voor de verkoop (verlaging van ca. 3,8 miljoen).
- Nieuwe investeringen minus de daaraan te relateren bijdragen van derden (netto toename circa 38,6 miljoen).
- Reguliere afschrijving en desinvesteringen op de lopende activa (verlaging circa 20,3 miljoen)
- Verlaging van de voorziening waardevermindering met € 0,4 miljoen, omdat de verhouding van de boekwaarde en de te verwachten opbrengstwaarde, dat toelaat.

Stille reserves

De kunstvoorwerpen van het Van Abbemuseum met een cultuurhistorische waarde zijn niet in de balans opgenomen (de verzekerde waarde per 31 december 2021 inclusief bruiklenen, bedraagt circa € 151,5 miljoen)

Tevens is sprake van een stille reserve (verwachte opbrengstwaarde is hoger dan de boekwaarde) met betrekking tot niet bedrijfsgebonden activa.

Toelichting investeringen met economisch nut

De investeringen 2021 bedragen in totaal € 18,7 miljoen. Dit bedrag wordt gevormd door een groot aantal mutaties van welke hierna een beperkte opsomming volgt:

- Machines, apparaten en installaties voor een totaal bedrag van € 7,5 miljoen. De grootste en daarmee belangrijkste investeringen betreffen het verduurzamen en inrichten van Kanaaldijk Noord 125 (€ 1,3 mln.), zonnepanelen (€ 0,9 miljoen.), investeringen in het Parktheater (€ 0,7 miljoen), vervanging van de koelmachine in de Heuvelgalerie (€ 0,4 miljoen), het projectmatig onderhoud aan de Fabritiuslaan 28 (€ 0,4 miljoen) en overige verduurzamingsmaatregelen (€ 0,5 miljoen).
- Bedrijfsgebouwen voor € 8,3, waarvan de nieuwbouw van het Huygens Lyceum nieuwbouw Spilcentrum Eckart (Weegschaalstraat, € 0,5 miljoen), de opstal van Kanaaldijk Noord 125 (€ 3,1 miljoen), de biomassacentrale (€ 0,5 miljoen) en de isolatie van het Parktheater (€ 0,5 miljoen) de belangrijkste zijn.
- Vervoermiddelen in totaal € 0,2 miljoen, voornamelijk ten behoeve van gladheidsbestrijding.
- Gronden en terreinen voor € 2,7 miljoen. Dit betreft de voorraad voor toekomstige grondexploitaties (€ 1,3 miljoen) en de investeringen in diverse sportparken (€ 1,4 miljoen.)

Toelichting investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

De investeringen in waterbouwkundige werken zijnde riolen, rioolkolken en gemalen, zijn gerelateerd aan het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2019-2022. De heffing die hier tegenover staat betreft de rioolheffing zoals in de paragraaf lokale heffingen nader toegelicht. De investeringen 2021 bedroegen € 9,3 miljoen en de afschrijvingen zijn € 1,6 miljoen. De vervangingsinvesteringen voor riolering worden zoveel als mogelijk gedekt vanuit de voorziening riolering die in het verloop overzicht als bijdrage van derden is weergegeven € 7,7 miljoen.

Toelichting investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Vanaf 1 januari 2017 zijn we verplicht de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut te activeren. Per 1 januari 2017 zijn de restantbudgetten ad € 25,4 miljoen van 86 bestaande projecten omgezet naar activa. Van deze investeringen bedragen de uitgaven en inkomsten tot en met 2016 netto € 49,9 miljoen. Dit deel is niet geactiveerd. Vanaf 2017 worden alle nieuwe investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut geactiveerd.

De investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut bedragen in 2021 totaal € 36,2 miljoen. Dit zijn veel mutaties, waarvan de grootste zijn:

- Wegenstructuur Brainport Park (€ 14,9 miljoen)
- Overige wegen (€ 10,8 miljoen)
- Verkeersregelinstallaties (€ 2,5 miljoen)
- Groenvoorzieningen (€ 1,9 miljoen)
- HOV3 (€ 0,8 miljoen)
- Herinrichting Centrumgebied (€ 0,8 miljoen)

- Fietspaden (€ 0,8 miljoen)
- Openbare verlichting (€ 0,7 miljoen)
- HOV2 (€ 1,3 miljoen)

Een deel van de investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut wordt gedekt door bijdragen van derden. In totaal is voor € 27,5 miljoen geboekt aan bijdragen van derden.

Toelichting in erfpacht uitgegeven gronden

De boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden is met € 36.021 afgenomen door verkoop van een aantal objecten.

Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa

De financiële vaste activa wordt onderverdeeld in:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	8.119	8.409
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	1.564	1.499
- deelnemingen	9.705	4.260
Overige langlopende leningen	7.618	8.047
Overige financiële vaste activa	25	25
Financiële vaste activa	B03	22.239

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2021 is als volgt:

bedragen in € x 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 01-01-2021	Herru- bricering	Inves- teringen / Uitzet- tingen	Desinves- teringen/ aflossingen	Afschrij- vingen	mut. Voorz. Waardeverm.	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-12-2021
Financiële vaste activa	27.030	-	1.988	6.779	-	-	-	22.239
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	8.119		290					8.409
Leningen aan woningbouwcorporaties	1.564		-	65				1.499
Leningen aan deelnemingen	9.705		-	5.445				4.260
Overige langlopende leningen	7.618		1.698	1.269				8.047
Betaalde waarborgsommen	25							25

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vanwege duurzame waardeverminderingen. Deze afwaarderingen worden verwerkt via een voorziening die in mindering wordt gebracht op de boekwaarde. Voor de afdekking van het risico met betrekking tot de verstrekte leningen aan derden is een reserve gevormd (saldo per 31-12-2021 € 3,335 miljoen).

Toelichting kapitaalverstrekking aan deelnemingen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de aandelen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

(x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Mutatie	Omvang deelneming
Muziekgebouw Eindhoven N.V.	45	45	-	100%
Af: voorziening Afwaardering Muziekgebouw 1)	-45	-45	-	
Parktheater Eindhoven N.V.	45	45	-	100%
Meerderheidsdeelneming in nom kapitaal	45	45	-	
Enexis Holding N.V. (voorheen Essent)	11	11	-	0,02%

(x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Mutatie	Omvang deelneming
Eindhoven Airport N.V.	556	556	-	24,5%
Twice Eindhoven B.V.	113	113	-	20%
N.V. Brainport Development	7	7	-	14,5%
BNG N.V.	429	429	-	0,3%
Park Strijp C.V.	1.000	1.000	-	50%
Park Strijp Beheer B.V.	10	10	-	50%
Breedband Regio Eindhoven B.V. 2)	1.279	1.569	290	30,7%
Minderheidsdeelneming in nom kapitaal	3.405	3.695	290	
Flight Forum BV/CV (035-09-13)	4.669	4.669	-	50,9%
Flight Forum	4.669	4.669	-	
Totaal verstrekte geldleningen	8.119	8.409	290	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

¹⁾ Vanwege de financiële positie van het Muziekgebouw is het aandelenpakket van het Muziekgebouw afgewaardeerd tot op nihil.

²⁾ Breedband: door nieuwe huisvesting en investeringen in de infrastructuur zijn over 2018 en 2019 aanzienlijke verliezen geleden. Door deze verliezen wordt ingeteerd op het eigen vermogen. De algemene reserve gaat naar nihil en een deel van het geplaatste kapitaal van de deelnemers wordt gebruikt ter afdekking van de verliezen. Vanaf het boekjaar 2020 worden er weer positieve resultaten verwacht. Op basis van deze verwachting is dan ook de inschatting dat in 2024 weer sprake zal zijn van een vrij beschikbare algemene reserve en dat dus het gestorte kapitaal van de deelnemers weer is aangevuld vanuit de positieve resultaten. Daarmee is voor nu geen sprake van een duurzame lagere marktwaarde en dus afwaardering.

³⁾ Flight Forum: Voor een nadere toelichting zie de paragraaf grondbeleid onderdeel verbonden partijen.

Toelichting leningen aan woningbouwcorporaties

Toelichting leningen aan woningbouwcorporaties Er resteert nog slechts één lening, die is ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het WSW staat garant indien een woningbouwcorporatie in gebreke blijft met betrekking tot rente- en aflossingsverplichtingen. Op deze lening vonden reguliere rente- en aflossingen plaats.

Toelichting leningen aan deelnemingen

Dit betreft een lening aan Park Strijp CV, waarop in 2021 € 5,445 miljoen is afgelost en een lening aan het Muziekgebouw Eindhoven.

Toelichting overige langlopende leningen

Aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting is de uitvoering uitbesteed voor activiteiten waarbij de gemeente Eindhoven leningen (€ 2,372 miljoen) verstrekt ten behoeve van onder andere starters op de woningmarkt en duurzaamheid (energiebeperkende maatregelen). Er is voor € 4,459 miljoen aan leningen verstrekt aan particulieren binnen het zonnepanelenproject Zuidoost-Brabant.

Flottende activa

Voorraden

Overzicht voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
Grond- en hulpstoffen	14	14
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	90.923	73.404
- bouwgronden in exploitatie	95.946	76.419
- voorziening verliesgevende exploitatie	-6.229	-4.489
- overig	1.206	1.473
Gereed product en handelsgoederen	6.972	3.191
Voorraden	B31 97.909	76.608

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De balanspost 'Onderhanden werk' heeft per ultimo 2021 een saldo van € 73,4 miljoen. Binnen deze post zijn onder andere begrepen de in exploitatie genomen gronden. De boekwaarde hiervan bedroeg ultimo 2020 € 95,9 miljoen. Deze balanspost betreft de grondexploitaties waarbij de gemeente de in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen omvormt naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Ultimo

2021 was de boekwaarde van deze grondexploitaties € 76,4 miljoen (dit vóór aftrek van voorziening verliesgevende planexploitaties) en is met € 19,5 miljoen afgenomen. Dit is onder andere veroorzaakt doordat voor diverse projecten eerder gemaakte kosten (grondaankoop, kosten voorbereiding en bouw- en woonrijp maken van de grond) zijn goedgekeurd door het realiseren van opbrengsten door verkoop van deze bouw- en woonrijp gemaakte kavels en overige grondverkoop.

Ook dit jaar zijn de prospecties van de grondexploitaties herijkt. De verwachte eindwaarde van de grondexploitaties bedraagt circa € 47,5 miljoen en de verwachte netto contante waarde circa € 42,8 miljoen. Voor de bij de herijking gehanteerde parameters en uitgangspunten zie paragraaf grondbeleid. In de prospecties (toekomstige opbrengsten) zijn een aantal verliesgevende exploitaties naar voren gekomen. Hiervoor is een voorziening gevormd. De voorziening verliesgevende grondexploitaties (stand per 31-12-2021 € 4,5 miljoen) wordt in mindering gebracht op de boekwaarde. De voorziening is contant gemaakt met de wettelijk voorgeschreven disconteringsvoet van 2%. De voorziening zal in de komende jaren jaarlijks minimaal met de rentecomponent verhoogd worden om aan het einde van de looptijd het verwachte verlies te kunnen afdekken.

Verloop-overzicht	1-1-2021 (1)	Vermeer- deringen (2)	Vermind- eringen (3)	31-12-2021 (1+2-3)	Geraamde lasten	Geraamde baten	Verwacht eindsaldo	NCW
Bouwgronden in exploitatie	95.946	24.333	43.860	76.419	112.608	236.550	V 47.523	V 42.806

De resultaten die uiteindelijk werkelijk worden behaald, worden beïnvloed door vele factoren, waaronder conjunctuur, marktontwikkelingen en overheidsbeleid. Om eventuele risico's in dit kader te kunnen opvangen is bij de herijking een berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij zijn de specifieke projectrisico's en marktrisico's benoemd en gekwantificeerd. Bij de marktrisico's is daarbij rekening gehouden met mogelijke rentestijging, opbrengstdaling en vertraging. Het totale weerstandsvermogen (zie paragraaf weerstandsvermogen) van de gemeente is voldoende om de ingeschatte benodigde weerstandscapaciteit van € 20,7 miljoen op te kunnen vangen (zie paragraaf grondbeleid).

Tussentijds winstnemen

De totale tussentijdse winstneming uit lopende grondexploitaties bedraagt € 6,077 miljoen. Bij de berekening hiervan hebben we, evenals bij de berekening van de tussentijdse winst bij eerdere jaarrekeningen, de projectrisico's buiten beschouwing gelaten.

Toelichting gereed product en handelsgoederen

Onder gereed product zijn panden opgenomen die bestemd zijn te verkopen. De boekwaarde van deze panden is conform voorschrift BBV bij de bestemming tot verkoop overgaan van materieel vast actief naar voorraden.

Ultimo 2020 bedroeg de balanspositie afgerond € 7 miljoen. Ultimo 2021 is dat afgerond € 3,2 miljoen. De mutatie van € 3,8 miljoen wordt met name verklaard door de verkoop van panden waarvan de verkoop van de brandweerkazerne aan de Deken van Somerenstraat de belangrijkste is geweest (€ 3,3 miljoen). De totale desinvestering als gevolg van de verkoop van panden bedraagt € 4,0 miljoen.

Daarnaast is € 0,5 miljoen van de materiële vaste activa naar de handelsgoederen verplaatst. Dit vanwege de voorgenomen verkoop van deze panden. Tot slot is nog € 0,3 miljoen afgeschreven op de panden die als handelsgoederen op de balans staan.

Verloop-overzicht	Boekwaarde 2021	1-1- Herrubricering (voorgenomen verkoop)	Investering	Desinvestering (verkoop)	Afschrijving	Boekwaarde 31- 12-2021
Gereed product en handelsgoederen	6.972	366	0	3.956	191	3.191

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overzicht uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder worden als volgt gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	55.547	49.292
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	60.514
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	156	716
Overige vorderingen	29.990	25.824
Clientdebiteuren	11.094	8.857
Belastingdebiteuren	3.405	2.551
Overige debiteuren	15.492	14.416
Overige uitzettingen	2	2
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	B11 85.696	136.348

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting vorderingen op openbare lichamen

De vordering bestaat uit een tweetal grote posten. Dit zijn de vordering op de fiscus inzake het landelijk BTW-compensatiefonds van € 41,8 miljoen en de vordering op het Rijk inzake de regeling BBZ (Bijstand Besluit Zelfstandigen) van € 2,8 miljoen. Van de overige € 4,8 miljoen heeft € 1,7 miljoen betrekking op vooruitbetaalde afvalinzameling 2022 aan gemeenschappelijke regeling Cure.

Toelichting op schatkistbankieren

Het saldo schatkistbankieren bedroeg ultimo 2020 € 0 en ultimo 2021 € 60,5 miljoen. Gegeven de omvang van de overige geldstromen van de gemeente Eindhoven en de fluctuaties van de saldi bankrekeningen, kassen en kruisposten kan deze fluctuatie worden bestempeld als volgend uit de reguliere bedrijfsvoering. Eind 2013 is verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden ingevoerd. Nieuwe beleggingen zijn niet meer toegestaan, maar oude beleggingen mogen worden aangehouden tot de einddatum. Eindhoven heeft geen structurele tegoeden. Vanwege negatieve rente op positieve saldi bij reguliere bankrekeningen, worden alle (tijdelijke) tegoeden afgestort bij de Staat tegen een rente percentage van 0%. De norm waarboven kasoverschotten verplicht moeten worden afgestort is halverwege 2021 verruimd van € 4,6 miljoen naar € 10,9 miljoen voor Eindhoven. In 2021 is het saldo op de bankrekeningen onder de norm gebleven.

Schatkistbankieren	kw1	kw2	kw3	kw4
Limiet (norm)	4,6	4,6	10,9	10,9
Gemiddeld saldo op bankrekeningen gedurende het kwartaal	0,3	0,5	0,7	0,9

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting overige vorderingen

Algemeen

Eind 2021 was de stand van de overige vorderingen afgerond € 36,3 miljoen. Dit is opgebouwd uit 3 soorten vorderingen, namelijk cliëntdebiteuren, belastingdebiteuren en overige debiteuren. Inzake deze vorderingen is de inschatting dat niet alle bedragen ontvangen zullen worden. We corrigeren daarom de boekwaarde met een bedrag voor verwachte oninbaarheid (voorziening dubieuze debiteuren) van in totaal afgerond € 10,5 miljoen. Dit resulteert in een balanswaarde van € 25,8 miljoen. Deze voorziening dubieuze debiteuren wordt voor de drie componenten afzonderlijk bepaald. Onderstaand overzicht toont per component de boekwaarde eind 2021, de getroffen voorziening en de balanswaarde per 31-12-2021.

(x € 1.000)	Totaal debiteuren	Voorziening	Te ontvangen 31-12-2020	Totaal debiteuren	Voorziening	Te ontvangen 31-12-2021
Cliëntdebiteuren	19.468	8.374	11.094	16.495	7.637	8.857
Belastingdebiteuren	3.954	549	3.405	3.108	557	2.551
Overige debiteuren	18.237	2.745	15.492	16.724	2.308	14.416
Totaal overige vorderingen	41.659	11.668	29.991	36.327	10.503	25.824

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Clïëntdebiteuren

De vorderingen op cliëntdebiteuren ontstaat vanuit diverse soorten inkomensregelingen. De belangrijkste oorzaken zijn: terugvorderingen, fraudevorderingen, boetes, geldleningen alsmede sinds 2020 TOZO vorderingen (ca. € 2,5 miljoen). Het saldo van de cliëntdebiteuren is met € 2,9 miljoen gedaald en de voorziening is met € 0,7 miljoen afgenomen. We vormen een voorziening voor deze debiteuren omdat er een risico bestaat op oninbaarheid. Bij de bepaling van de voorziening hebben we het deel van de BBZ waar we geen risico over lopen uitgesloten. Voor TOZO bedrijfskapitaal hebben we geen voorziening gevormd. Mede op basis van ervaringscijfers blijkt dat het percentage oninbaarheid ongeveer 49% bedraagt (2020: 50%). De afname van het oninbaarheidspercentage kan worden verklaard doordat de totale vordering op cliëntdebiteuren (exclusief TOZO debiteuren), waarbij het financiële risico bij de gemeente ligt is afgenomen met name door de hoge aflossingen in 2021 (€ 1,1 miljoen). Het debiteurensaldo is daarnaast gedaald door de inhoudingen en terugbetalingen van de verstrekte voorschotten op TOZO aanvragen (€ 1,9 miljoen). Deze voorschotten zijn in de loop van 2021 grotendeels verrekend.

Belastingdebiteuren

De vorderingen op de belastingdebiteuren zijn opgebouwd uit openstaande belastingaanslagen voor gemeentelijke belastingen. Eind 2021 bedraagt de boekwaarde € 3,1 miljoen. Een afname van afgerond € 0,8 miljoen ten opzichte van eind 2020. Zowel in 2020 als in 2021 is één van de algemene maatregelen geweest dat uitstel verleend kan worden op de zakelijk te betalen gemeentelijke belastingen vanwege de coronapandemie. Er is geen sprake van automatisch verlenen van uitstel. Het uitstel kan bij de gemeente worden aangevraagd en uiterlijk op 1 juli 2023 moet het uitgesteld bedrag inclusief invorderingsrente van 0,01% worden terugbetaald. Daarnaast hebben we het tarief precario terrassen 2021 op € 0 gesteld en is over 2021 geen voorlopige aanslag voor de toeristenbelasting opgelegd in 2021.

Op het openstaand saldo is een voorziening voor verwachte oninbaarheid getroffen van € 0,5 miljoen. Voor deze schatting is gebruik gemaakt van de ervaringscijfers uit het verleden (feitelijke oninbaarheid afgezet tegen de oorspronkelijke vorderingen). Aanvullend zijn de vorderingen van niet-natuurlijke personen boven de € 10.000 van de twee belastingsoorten (gemeentelijke belastingen en toeristenbelasting) met het grootste aandeel in het openstaand debiteurensaldo individueel beoordeeld. Hierbij is gekeken naar:

- Hebben er betalingen plaatsgevonden na 31-12-2021;
- Worden de betalingsregelingen nagekomen;

De voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren is in 2021 nagenoeg gelijk gebleven t.o.v. 2020. De oninbare vorderingen die in 2021 ten laste van de voorziening zijn gebracht (€ 0,3 miljoen) zijn gelijk aan de extra storting die op basis van de beoordeling per jaareinde 2021 heeft plaatsgevonden (+ € 0,3 miljoen).

Overige debiteuren

De boekwaarde van de overige debiteuren bedraagt per jaareinde € 16,7 miljoen. Een afname van € 1,5 miljoen ten opzichte van voorgaand jaar. Omdat de coronapandemie in 2021 nog actueel was, zijn de in 2020 afgesproken regelingen verlengd in 2021. Op verzoek wordt uitstel van betaling verleend aan ondernemers, zzp-ers, culturele instellingen en verenigingen. Tegelijkertijd is ook het besluit genomen om ten aanzien van de verhuur van gemeentelijk vastgoed op aangeven van de huurder automatische incasso's voor niet-woningen stop te zetten en geen herinnering, aanmaning te versturen en/of incassotraject te starten wanneer een huurder niet in staat is de huur te voldoen. In 2020 leidde dat in algemene zin tot een toename van het debiteurensaldo van € 1 miljoen. Dit toenemend effect lijkt zich niet verder door te zetten, maar we zien wel dat de omvang van de voorziening met ongeveer € 1 miljoen toeneemt.

Voor het openstaand debiteurensaldo is een voorziening getroffen voor een bedrag van afgerond € 2,3 miljoen. De voorziening voor dubieuze debiteuren is net als voorgaand jaar bepaald o.b.v. de beste schatting. Uitgangspunt is de debiteurenstand per 31-12-2021. De betalingen tot en met 31 januari 2022 zijn in mindering gebracht. Voor het dan nog openstaande deel van de vorderingen is de voorziening bepaald. De gevolgen van corona hebben impact op de liquiditeit en continuïteit van onze debiteuren. Tegelijkertijd is op verschillende onderdelen compensatie beschikbaar en hebben we ook veelal geen direct zicht op de liquiditeit van onze debiteuren. We hebben daarom net als in 2020 onze debiteuren in groepen verdeeld naar aard van debiteuren (o.a. horeca, culturele instellingen, sportverenigingen, scholen, welzijnsinstellingen etc.) zodat we een groter gedeelte van de massa specifiekere kunnen beoordelen, rekening houdend met informatie die we hebben over en naar aanleiding van corona.

De voorziening is in 2021 met afgerond € 0,4 miljoen afgenomen. Deze mutatie laat zich verklaren door een inzet op oninbare posten in 2021 (- € 0,3 miljoen) en per saldo een aanvullende vrijval van de voorziening op basis van de beoordeling per jaareinde (- € 0,1 miljoen).

Liquide middelen

Overzicht liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de kas- en banksaldi per 31-12-2021.

In tegenstelling tot ultimo 2020 is er vanwege positieve banksaldi ultimo 2021 geen aanpassing nodig in de balanspresentatie conform art.48 BBV.

bedragen x € 1.000

		31-12-2020	31-12-2021
Kassaldi		33	46
Banksaldi		0	320
Liquide middelen	B12	33	367

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Overlopende activa

Overzicht overlopende activa

De balanspost overlopende activa wordt als volgt onderscheiden:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:			
- Europese overheidslichamen	779	115	
- het Rijk	798	8.440	
- overige Nederlandse overheidslichamen	4.780	4.831	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	20.734	26.177	
Overige nog te ontvangen bedragen	14.574	20.980	
Vooruitbetaalde bedragen	6.160	5.197	
Overlopende activa	B21	27.090	39.563

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting op de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de nog te ontvangen inkomende geldstromen (subsidies) van projecten die mede gefinancierd worden door Europa, het Rijk en overige Nederland. De te ontvangen bedragen worden jaarlijks, volgens een vastgestelde methodiek, toegerekend naarmate de subsidiabele uitgaven worden gerealiseerd.

bedragen x € 1.000	Het saldo aan het begin van het begrotingsjaar 2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Het saldo aan het einde van het begrotingsjaar 2021
Europese overheidslichamen	779	74	738	115
UMOS	0	6	1	5
Europese Unie interreg project Helium	30	0	30	0
Citython	0	10	5	5
UMOS	2	-1	2	0
Provincie NoordBrab Reg. Werkgelegenheid 2017 2018	529	0	529	0
Rock - Cultural Heritage	18	6	24	0
Citizens engagement/DecidiUM	1	0	1	0
KIC	141	-37	105	0
C-Mobile	58	20	0	78
SmarrHUBS	0	64	42	23
ProTECT pre financiering Payment DITSS	0	4	0	4
het Rijk	798	18.363	10.722	8.440
SiSa B2 Gemeentelijke hulp gedupeerden Toeslagenproblematiek	0	525	0	525
SiSa C62 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen gedupeerden toeslagenaffaire	0	46	0	46
SiSa E3.1 Sanering Verkeerslawaaï	432	0	0	432
SiSa E3.2 Sanering Verkeerslawaaï	12	0	0	12
SiSa E3.4 Sanering Verkeerslawaaï	91	0	0	91
SiSa G2 Participatiewet gedeerde baten kinderopvangtoeslagaffaire	0	15	0	15
SiSa G3 BBZ gedeerde baten kinderopvangtoeslagaffaire	0	15	0	15
SiSa G4 TOZO	0	14.237	9.017	5.221
SiSa G4 TOZO kinderopvangtoeslagenaffaire	0	7	0	7
SiSa G12 Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	0	64	0	64
REACT ESF 2014-2020 2021EUSF20254	0	63	0	63
Samenwerking in regionaal mobiliteitsteam Zuidoost-Brabant	0	371	268	103
Wegenstructuur - Rijkswaterstaat/Erica	0	1.300	0	1.300
Subsidie SIM 4 monumenten	0	87	29	58
AMIF subsidie	0	647	165	482
HR Academy	44	-31	13	0
RVO subsidie Biomassacentrale	214	955	1.169	0
Begeleiding ex-gedetineerden	5	62	61	6
Overige Nederlandse overheidslichamen	4.780	4.630	4.579	4.831
Warmte uitwisseling Brabant Water met Zwembad de Tongelreep	25	0	25	0
Urban Sportpark Eindhoven 't Schoot II	332	463	636	159
Dedicated Conference Center A1.3 2e fase	34	78	19	93
Provincie NoordBrab HOV traject	3.100	2.776	2.814	3.063
Mensgerichte Maatregelen 2020	14	-1	13	0
Internationale Knoop XL	225	-225	0	0
Ateliers en Makerspaces Brainport Eindhoven Regiodeal	0	967	406	561
Snelfietsroute HTCE - De Run	110	164	0	274
Omscholingsaanpak Brainport Regio	0	77	72	5
SLLE Bijdrage Regionaal Meetnet	0	17	0	17
Services Holland Expat Center South / Brainport	206	475	416	264
Nationaal Zwemcentrum de Tongelreep	0	99	0	99
Urban Sportpark Eindhoven 't Schoot	75	-17	24	34
Korte termijn maatregelen Neckerspoel	241	-241	0	0
Landschap van Allure	258	0	0	258
Van verwarring naar verbinding in Oost Brabant	0	5	0	5
SOK Internationale Knoop XL (PNB)	161	-7	154	0
Totaal voorschotbedragen	6.356	23.068	16.038	13.385

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren

Overige nog te ontvangen bedragen

Hierin is een stijging te zien die voornamelijk is toe te schrijven aan een toename van nog te ontvangen bedragen van publiekrechtelijke instanties. Overeenkomstig het BBV zijn de vorderingen inzake faciliterend grondbeleid onder de overige nog te ontvangen bedragen opgenomen en zijn deze uitgesplitst in verhaalbare (€ 3,8 miljoen) en verrekenbare kosten (€ 2,6 miljoen) (totaal € 6,4 miljoen). Voor het gedeelte wat hiervan op basis van een prognose naar verwachting niet verhaalbaar zal zijn, is een verliesvoorziening gevormd (stand per 31-12-2021 € 2,0 miljoen) en hierop in mindering gebracht. Per saldo bedroeg het aandeel faciliterend grondbeleid afgerond € 4,4 miljoen. Het aandeel privaatrechtelijke instanties bedroeg afgerond € 7,8 miljoen. Van publiekrechtelijke instanties was nog € 7,6 miljoen te ontvangen. Het restant miljoen bestond uit nog te ontvangen rente leningen, een gestort depotbedrag en overige.

Vooruitbetaalde bedragen

Het balanssaldo van de vooruitbetaalde bedragen per 31-12-2021 nam licht af ten opzichte van 2020. Het tijdiger factureren door onze relaties en afhandelen van facturen is hier onder andere mede debet aan.

Het betreft facturen welke op voorschot worden voldaan en waarvan de lasten betrekking hebben op het boekjaar 2021. De vooruitbetaalde kosten ICT (hardware en software) op basis van doorlopende contracten bedroegen afgerond € 1,0 miljoen. De rente op de erfpachtconstructie met PSV (€ 0,7 miljoen). Daarnaast gaat het daarbij o.a. om verzekeringspremies, energievoorschotten en huren.

Vaste passiva

Eigen vermogen/reserves

Overzicht eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

bedragen x € 1.000

Bedragen in € 1.000			
		31-12-2020	31-12-2021
Algemene reserve		128.031	139.540
Bestemmingsreserves		179.215	221.269
Totaal reserves		307.246	360.809
Gerealiseerd resultaat		43.367	32.707
Eigen vermogen	B04	350.613	393.515

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop reserves

Aard en reden (doel) van de reserves en het verloop van de reserves in 2021 is in onderstaand overzicht toegelicht. In de kolom 'bestemming resultaat voorgaand boekjaar' is de toevoeging van het resultaat aan de algemene middelen vermeld vanuit de resultaatbestemming 2020. De aanwending van reserves die specifiek gevormd zijn ter afdekking van de kapitaallasten is apart weergegeven in de kolom 'vermindering ter dekking van afschrijvingen'.

	1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Vermindering ter dekking afschrijvingen	31-12-2021	Doel van de reserve
Algemene reserves							
Reserve Eigen Kapitaal	128.031	11.950	39.505	39.064	-	139.540	Het Eigen Kapitaal is een algemene reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. Het Eigen Kapitaal is het belangrijkste onderdeel van de weerstandscapaciteit en dient als

	1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Vermindering ter dekking afschrijvingen	31-12-2021	Doel van de reserve
							buffer voor het kunnen opvangen van tegenvallers.
Algemene reserves	128.031	11.950	39.505	39.064	-	139.540	

Bestemmingsreserves

Reserve Volkshuisvesting	19	-	17	-	-	2	Onderbrengen van middelen voortkomend uit de liquidatie van het Woningbedrijf per 1-1-1997, zodat bijdragen die verleend worden voor werkzaamheden op het gebied van de volkshuisvesting kunnen worden gevolgd. Door het vervallen van de Woonwagenwet is per 1 april 2003 het beheer en gedeeltelijk het eigendom van de woonwagenstandplaatsen overgedragen aan de woningbouwcorporaties. Toen besloten om de reserve in te zetten om het ingezette woonwagenbeleid verder tot uitvoering te brengen.
Reserve herstructurering sportparken SEN	71	-	-	-	-	71	Herstructurering van sportpark Woensel, met name de velden van v.v. Woensel en ESV. Tevens voor de opvang van de lagere boekwinst bij verkoop van gronden als gevolg van een gewijzigde waardering (BBV).
Saldireserve specifiek	18.270	28.907	29.727	300	-	17.750	De Saldireserve Specifiek is een reserve die middelen bevat die zijn bestemd voor verschillende specifiek benoemde doeleinden (bestedingsfunctie).
Reserve internationale school	4.262	3.718	3.899	-	-	4.081	De middelen dienen voor de bouw en exploitatie van de Internationale School.
Reserve bodemsanering	0	1.771	-	-	-	1.771	Medefinanciering van uitvoeringstaken ihkv de Wet Bodembescherming en heeft tot doel stagnatie als gevolg van onverwachte verontreiniging te voorkomen en eventueel acuut optredende risico's van bodemverontreiniging te kunnen aanpakken.
Reserve integrale wijkvernieuwing	1.243	-	1.243	-	-	0	Ingesteld 7 oktober 2002. Doel is de beschikbare middelen te clusteren en daaruit de uitgaven te bekostigen van de integrale wijkvernieuwing.
Reserve buurtsportcoaches	669	150	472	-	-	347	Afdekking van de inzet combinatiefunctionaris/buurtsportcoaches en de bijbehorende activiteiten.
Reserve Opkomst verkiezingen	40	11	7	-	-	44	Jaarlijks wordt geld gereserveerd om bij verkiezingen een opkomstcampagne te kunnen voeren.
Reserve Burgerzaken	973	486	577	-	-	882	Egaliseren van de kosten van de verkiezingen over de jaren.
Reserve maatschappelijk nut projecten	2.511	-	137	-	-	2.374	Ingesteld 20 december 2004. Doel van deze reserve is de uitgaven te dekken voor investeringen van maatschappelijk nut.
Reserve WKO's (vh reserve WKO Botenlaan)	117	13	-	-	-	130	Opvangen aanloopverliezen en tariefegalisatie.
Reserve circulaires gemeentefonds	2.994	10.321	2.997	-	-	10.318	Het doel van deze reserve is administratief verwerken van bedragen die worden ontvangen in de uitkeringen gemeentefonds die in enig jaar worden ontvangen ten behoeve van komende jaren. Dusdanig laat in het jaar worden ontvangen dat besluitvorming en besteding niet meer in het lopend jaar mogelijk is.
Reserve huisvesting/het nieuwe werken	40	-	-	-	-	40	Realisatie van ambtelijke huisvesting en invoering van het nieuwe werken.
Reserve Citymarketing, toerisme, recre- ev	1.613	900	1.017	-	-	1.496	Inzetten tbv incidentele activiteiten en investeringen op het gebied van citymarketing, toerisme, recreatie en evenementen.

	1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Vermindering ter dekking afschrijvingen	31-12-2021	Doel van de reserve
Res.Onderz.& ontwikkeling (vh voorb.kr.)	1.106	1.432	1.510	-	-	1.028	Het dekken van kosten van onderzoek en ontwikkeling voor nog te starten projecten en investeringen. Daarnaast het afboeken van kosten voor voorbereiding van investeringen die niet leiden tot een investering.
Reserve Duurzaamheidsfonds SVGG	1.471	994	-	-	-	2.465	mogelijk maken van flexibiliteit (BVP-aanbesteding /systeemgerichte aanpak) om te schuiven in tijd budgetten t.b.v. verduurzaming en taakuitvoering en binnen het contract SVGG
Reserve VVE	1.904	643	650	-	-	1.897	Dekking van VVE begroting 2020 tot en met 2022
Reserve Stimuleren energietransitie	164	2.576	1.087	-	-	1.653	Inzet op CO2 reductie door met name in te zetten op de warmtetransitie.
Reserve knooppunt XL	2.051	-	214	-	-	1.837	Gelden die in het plangebied internationale knoop XL als opbrengst of via winstneming vrijkomen tbv hetzelfde gebied inzetten om hiermee de ontwikkeling van internationale knoop XL daadwerkelijk gestalte te kunnen geven.
Reserve huisvesting onderwijs	10.602	10.629	4.434	-	-	16.797	Het doel is toekomstige tekorten in het budget onderwijshuisvesting op te vangen. De voeding van de reserve wordt gevormd door de jaarlijkse overschotten binnen de onderwijsbegroting in eerdere jaren en door verkoopwinsten van schoolpanden.
Reserve maatsch nut in ontwikkeling	40.841	14.473	16.826	-	-	38.489	Ingesteld 12-12-2006. Financiering van projecten met een maatschappelijk nut in ontwikkeling in de openbare ruimte.
Reserve aankoop kunstvoorwerpen	1.065	232	312	-	-	984	T.b.v. aankoop kunst (incl. bijkomende kosten).
Reserve tentoonstellingen Van Abbemuseum	2.117	350	682	-	-	1.786	Egaliseren kosten voor langlopende voorbereidings- en ontwikkelingskosten voor presentaties in van Abbemuseum.
Egalisatiereserve transitievisie warmte	4.735	474	7	-	-	5.203	Egaliseren van de resultaten van de projecten en exploitatie, gerelateerd aan warmte en koude voorzieningen, vanuit de warmtevisie 2020 en transitievisie warmte.
Res.niet te activeren invester.(vh MIP)	11.411	770	1.200	-	-	10.981	Inzetten ten behoeve van de dekking van investeringen maatschappelijk nut die niet geactiveerd hoeven te worden dan wel ter dekking van de gemeentelijke bijdrage aan investeringen van derden.
Reserve Revolving fund monumenten	1.048	467	-	-	-	1.515	Met de opbrengsten uit monumenten financiële ruimte bieden om aan de onderhoudsverplichting en overige kosten met betrekking tot de monumenten te kunnen voldoen.
Reserve groot onderhoud	8.841	1.523	1.481	-	-	8.883	Egaliseren van de groot-onderhoudskosten in de openbare ruimte (niet zijnde groen en water)
Reserve CO2-reductie	47	-	47	-	-	0	Het reduceren van de CO2-uitstoot in de stad
Reserve bovenwijkse voorzieningen	9.084	5.012	-	-	-	14.096	Ter dekking voor lasten van bovenwijkse voorzieningen
res. vastgoed eigenaarsonderhoud	12.285	1.155	943	-	-	12.497	Het egaliseren van de onderhoudskosten vastgoed
res.onderwijshuisv.eigenaars-onderhoud	2.134	380	405	-	-	2.108	Het egaliseren van de onderhoudskosten onderwijshuisvesting
res.sport gebruikersonderhoud	2.975	297	18	-	-	3.254	Het egaliseren van de kosten gebruikersonderhoud sport
res.SVGG planmatig onderhoud	3.358	-	64	-	-	3.294	Het egaliseren van het planmatige onderhoud in het kader van slim verduurzamen gemeentelijke gebouwen
res.Biomassacentr.planmatig onderhoud	87	124	-	-	-	211	Het egaliseren van onderhoudskosten Bio Energie Centrale Meerhoven
res.Van Abbemuseum gebruikersonderhoud	680	80	-	-	-	759	Het egaliseren van onderhoudskosten gebruiker van Abbe
Reserve Bomencompensatie	622	662	92	-	-	1.192	Dekking voor kosten bomencompensatie uhv Regeling Bomencompensatiefonds. Het egaliseren van uitgaven in de openbare ruimte tbv het aanplanten van

	1-1- 2021	Toe- voeging	Ont- trekking	Bestem- ming resultaat voorgaand boekjaar	Vermin- dering ter dekking afschrijv- ingen	31-12- 2021	Doel van de reserve
							een boom inclusief realisatie standplaats, het revitaliseren van het bomenbestand en onderzoek tbv regeling tegemoetkoming particuliere waardevolle bomen.
Reserve Groencompensatie	163	6	-	-	-	169	Dekking voor kosten groencompensatie u/v Regeling Groencompensatiefonds.
Reserve Mobiliteitsfonds	166	340	-	-	-	506	Het reserveren van middelen voor de financiering van maatregelen die direct bijdragen aan het verminderen van de parkeerdruk in de openbare ruimte waardoor de kwaliteit van het parkeeraanbod gegarandeerd blijft en er een bijdrage wordt geleverd
Reserve reserveringen 2020	14.455	-	17.158	2.803	-	100	monitoring van de in 2020 gereserveerde middelen Deze posten zijn allen specifiek benoemd.
Reserve strategische investeringen	-	4.580	-	1.200	-	5.780	Adequaat kunnen inspelen op eigen plannen en die van andere overheden en private partijen om strategisch te investeren in de stad ('schaalsprong').
Saldireserve actuele ontwikkelingen	-	1.500	-	-	-	1.500	Adequaat kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen
Reserve reserveringen 2021	-	20.790	-	-	-	20.790	monitoring van de in 2021 gereserveerde middelen Deze posten zijn allen specifiek benoemd.
Kapitaallastenreserve uitbreiding ISE	-	5.761	-	-	-	5.761	Dekking van de afschrijvingslasten uitbreiding ISE
Reserve uitvoeringsplan fietsparkeren	-	284	-	-	-	284	Invoering geven aan het nog vast te stellen uitvoeringsplan fietsparkeren
Res.regiobr. proj.bereikb.heidsagendaZOB	4.080	-	517	-	-	3.564	het voldoen aan de cofinancieringsbijdrage van de gemeente Eindhoven ad €5.109.317,-- voor financiering van de regiobrede projecten van de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant conform de Samenwerkingsovereenkomst
Reserve gebiedsgericht grondwaterbeheer	-	861	-	-	-	861	Het Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer Eindhoven-centrum (GGB-plan) biedt een kader voor de omgang met grondwaterverontreinigingen, waarmee de gewenste dynamische ontwikkeling in het centrumgebied van de stad meer ruimte krijgt en meer kosteneffectief uitgevoerd kan worden. De reserve heeft als doel om beheersmaatregelen en onderzoeken die samenhangen met het GGB-plan uit te kunnen voeren
Reserve Transformatieagenda soc.basis	-	2.376	-	-	-	2.376	Het dekken van kosten van nog te starten projecten die jaar overschrijdend worden uitgevoerd. Inzetten op de implementatie van transformatie, vernieuwde samenwerking van partijen en alternatieve financieringsvormen.
Risicoreserve PSV	3.985	433	-	-	-	4.418	Ter dekking van mogelijke optredende risico's in de financiering en waarde van de gronden PSV.
Reserve risico's garanties geldleningen	3.324	11	-	-	-	3.336	Dekking van eventuele aanspraken/claims in verband met verstrekte garanties en geldleningen
CO2-reductie vastgoed	1.590	128	129	-	-	1.589	Egalisatie van kosten en revolving fund (bv bij subsidies) t.b.v. het programma SVV, verduurzamen kernportefeuille vastgoed.
Bestemmingsreserves	179.215	125.620	87.869	4.303	-	221.269	
TOTAAL RESERVES	307.246	137.570	127.374	43.367	-	360.808	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting verloop reserves

Reserve eigen kapitaal

Van het rekeningresultaat 2020 ad € 43,3 miljoen is € 39 miljoen gestort in de reserve eigen kapitaal. Er wordt € 9,8 miljoen teruggestort van de buffer BUIG en er is € 2,1 miljoen gestort uit het wegenbeheerplan. Verder vinden er verschuivingen plaats naar bestemmingsreserves. Dit betreft een overhevelen van € 15 miljoen naar de Saldirreserve specifiek voor de inzet op Corona en € 1,5 miljoen naar de saldirreserve actuele ontwikkelingen. Daarnaast gaat er € 1,5 miljoen naar de reserve huisvesting onderwijs voor uitbreiding ISE en € 0,9 miljoen naar de reserve Citymarketing voor koningsdag. Verder is er een bedrag van € 20,5 miljoen ingezet conform primaire begroting en € 0,1 miljoen voor Falconcrest.

Bestemmingsreserves

Toelichting op de stortingen

In de bestemmingsreserves is in 2021 zo'n € 130 miljoen gestort. Onderstaand zijn de voornaamste mutaties toegelicht.

€ 29,2 miljoen heeft betrekking op Saldirreserve Specifiek.

Voor Corona wordt er in totaal € 27 miljoen gestort waarvan € 0,3 miljoen uit het jaarrekeningresultaat, € 11,7 miljoen uit de circulaire en € 15 miljoen uit het Eigen kapitaal. Conform primaire begroting wordt er € 1 miljoen gestort voor woondeal. Er wordt € 1,2 miljoen aan onbenutte middelen voor Corona teruggestort.

€ 3,7 miljoen Reserve internationale school

Betreft € 3 miljoen voor uitbreiding Internationale school, jaarlijkse storting van € 0,4 miljoen en de verrekening met de reserve ad € 0,3 miljoen.

€ 1,7 miljoen Reserve bodemsanering

Jaarlijks wordt de reserve gevoed met € 0,3 miljoen. Verder is er een storting ad € 1,4 miljoen voor gebiedsgericht grondwaterbeheer centrum afkomstig uit de reserve gebiedsgericht grondwaterbeheer.

€ 10,3 miljoen Reserve circulaire gemeentefonds

Voor het uitkeringsjaar 2021 hebben we bij de decembercirculaire € 10 miljoen ontvangen voor taakmutaties en coronacompensatie. Daarnaast hebben we op basis van de septembercirculaire € 0,3 miljoen ontvangen voor uitvoering en implementatie Breed Offensief. Deze middelen zijn gestort in de reserve circulaire gemeentefonds om besteding in 2022 mogelijk te maken.

€ 2,8 miljoen Reserve reserveringen 2020

Deze storting komt uit de nadere bestemming van het rekening resultaat 2020 en betreft een storting van € 0,1 miljoen voor de uitvoering in 2021 voor transformatie(fonds) jeugd en € 2,7 miljoen voor de uitvoeringskosten TOZO.

€ 5,8 miljoen Reserve strategische investeringen

Er is € 1,2 miljoen gestort uit de nadere bestemming van het rekeningresultaat 2020 en € 0,5 miljoen conform begroting 2021. De reserve wordt verder gevoed door o.a. het resultaat van gebiedsontwikkeling / grondbedrijf Het resultaat van grondexploitaties als gevolg van het (tussentijds dan wel bij afsluiten) winstnemen bij projecten is in 2021 voor € 4,1 miljoen gestort in deze reserve.

€ 1,5 betreft de bij de kadernota 2022 nieuw ingestelde Saldirreserve actuele ontwikkelingen

Bij de instelling is er € 1,5 miljoen overgeheveld van de reserve Eigen Kapitaal naar de nieuwe reserve.

€ 20,8 miljoen betreft het besluit op de reserveringen 2021

Aan het einde van elk jaar worden de reserveringsvoorstellen aan de raad voorgelegd. Eind 2021 is er voorgesteld om maximaal € 22,1 miljoen te storten in de reserve reserveringen 2021. De storting vindt plaats op basis van het werkelijk restant budget wat ultimo het jaar aanwezig is. Dit betekent dat er voor een bedrag ad € 20,8 gestort is in de reserve. Dit bedrag wordt in 2022 weer ingezet als budget binnen de exploitatie.

€ 5,8 miljoen heeft betrekking op de nieuwe Kapitaallastenreserve uitbreiding ISE

Betreft de overheveling vanuit de reserve ISE ad € 3,4 miljoen en overheveling van € 2,4 miljoen vanuit de saldireserve specifiek.

€ 10,6 miljoen Reserve huisvesting onderwijs

In deze reserve worden jaarlijks kosten van onderwijshuisvesting geëgaliseerd. Eind 2021 is er sprake was van een voordelig saldo van € 8,8 miljoen. Dit bedrag is derhalve teruggestort in de reserve. Daarnaast wordt er voor MBS Leuvenlaan, Sloop M. van Bourgondiëlaan en IHP-herijkingsovereenkomst € 0,4 miljoen gereserveerd. Verder is er € 1,4 miljoen gestort uit het Eigen Kapitaal voor de uitbreiding van ISE.

€ 14,5 miljoen Reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (MNIO)

De reserve MNIO wordt gebruikt om de jaarschijven van projecten te egaliseren (welke niet geactiveerd worden conform BBV). Vanuit andere reserves en vanuit de exploitatie worden middelen binnen de reserve MNIO geconcentreerd ter besteding aan deze projecten. Voeding voor in totaal ad € 5,9 miljoen vindt plaats uit de reserve groot onderhoud € 1,5 miljoen, reserve O&O € 1,5 miljoen, saldireserve specifiek € 0,9 miljoen, Reserve integrale wijkvernieuwing € 1,3 miljoen, reserve knooppunt XL € 0,2 miljoen, reserve niet te activeren investeringen € 0,2 miljoen, reserve stimuleren energietransitie € 0,2 miljoen, diverse reserves voor in totaal € 0,1 miljoen. Verder vinden er stortingen uit de exploitatie plaats ad € 8,6 miljoen voor de diverse projecten.

€ 1,5 miljoen Reserve groot onderhoud

Er wordt € 0,9 miljoen aan afkoopsom beheer HOV2 in de reserve gestort. Door het afsluiten van diverse projecten vloeien de restantbedragen ad € 0,6 miljoen terug naar de reserve groot onderhoud.

€ 5,0 miljoen Reserve bovenwijkse voorzieningen

Het resultaat van grondexploitaties als gevolg van het (tussentijds dan wel bij afsluiten) winstnemen bij projecten wordt conform besluitvorming gedeeltelijk in deze reserve gestort. In 2021 is de storting € 2,2 miljoen. In 2019 is kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen ingevoerd. Hierbij wordt bij private initiatiefnemers van nieuw te ontwikkelen vastgoed bij het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan een vaste bijdrage voor BOVO in rekening gebracht. In 2021 heeft dit geresulteerd in een totaal bijdrage van nagenoeg € 2,8 miljoen welke conform besluit is gestort in de reserve BOVO.

€ 2,5 miljoen Reserve Stimuleren energietransitie

Conform kadernota en begroting wordt er € 2,1 miljoen gestort voor doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, klimaat en energie. Een storting van € 0,4 miljoen komt uit de reserveringsvoorstellen 2021 en betreft een storting voor intensivering duurzaamheid.

€ 2,4 miljoen Reserve Transformatieagenda sociale basis.

Bij de instelling van deze reserve eind 2021 is er € 2,1 miljoen gestort. Dit betrof het verwachte niet benutte budget per jaareinde. Bij het instellen van de reserve is tevens vastgesteld dat de reserve een egalisatiefunctie heeft over de periode van 2021 tot en met 2025. Per jaareinde is het aanvullend niet benutte budget in de maand december ad € 0,3 miljoen ook gestort.

€ 11,9 miljoen diverse reserves

Voor een bedrag van € 11,9 miljoen zijn diverse stortingen onder de € 1,5 miljoen in diverse reserves gedaan. De grootste storting betreft € 1,0 miljoen overheveling naar de Reserve Onderzoek & ontwikkeling.

Toelichting op de onttrekkingen

In de bestemmingsreserves is in 2021 zo'n € 87 miljoen onttrokken. Onderstaand zijn de voornaamste mutaties toegelicht.

€ 29,7 miljoen Saldireserve specifiek

Er wordt in 2021 € 25,3 miljoen onttrokken voor inzet op Corona, € 2,4 miljoen wordt overgeheveld naar de reserve Kapitaallastenreserve uitbreiding ISE en er zijn voor € 2 miljoen aan diverse onttrekkingen kleiner dan € 0,5 miljoen.

€ 3,8 miljoen Reserve internationale school

Voor de jaarlijkse financiële bijdrage wordt € 0,4 miljoen onttrokken. Er wordt € 3,4 miljoen overgeheveld naar de nieuwe Kapitaallastenreserve uitbreiding ISE.

€ 3 miljoen Reserve circulaires gemeentefonds

De toegekende middelen voor taakwijzigingen op basis van de september- en decembercirculaire 2020 zijn eind 2020 gestort in de reserve. In 2021 zijn deze middelen weer onttrokken en ingezet. De grootste mutatie heeft betrekking op het pakket re-integratie dienstverlening aan bijstandsgerechtigden (€ 0,6 miljoen)

€ 1,5 miljoen Reserve Onderzoek & ontwikkeling

Betreft een overheveling naar de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling.

€ 17,1 miljoen Reserve reserveringen 2020

Betreft de inzet van de middelen die in 2020 zijn gereserveerd per jaareinde om in de jaren erna in te zetten.

€1,5 miljoen Reserve groot onderhoud

Betreft de overheveling naar de reserve Maatschappelijk nut in ontwikkeling ter uitvoering van projecten.

€ 4,4 miljoen Reserve huisvesting onderwijs

Voor het programma 2021 en diverse spoedaanvragen is een bedrag van € 2,3 miljoen ingezet.

Daarnaast is € 0,7 miljoen onttrokken voor Asbestsaneringen. € 1,4 miljoen is ingezet op de projectbegeleiding van de onderwijsprojecten.

€ 16,8 miljoen Reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling

Uit de reserve MNIO is € 15,3 miljoen ingezet op projecten met een maatschappelijk nut in ontwikkeling in de openbare ruimte. Er wordt €1,5 miljoen overgeheveld naar de reserve bodemsanering.

€ 9,9 miljoen diverse onttrekkingen

Voor een bedrag van € 9,9 miljoen zijn diverse onttrekkingen onder de €1,5 miljoen aan reserves gedaan. De grootste onttrekkingen betreft € 1,2 miljoen overheveling uit de Reserve niet te activeren investeringen.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen

De voorzieningen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)	3.730	2.182
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)	1.202	1.579
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)	11.084	12.476
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	0	0
Voorzieningen	B05	16.016
		16.237

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop voorzieningen

Aard en reden (doel) van de voorziening en het verloop van de voorzieningen in 2021 is in onderstaand overzicht toegelicht. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste zijn gekomen van de rekening van baten en lasten. Alle aanwendingen zijn rechtstreeks ten laste gekomen van de voorzieningen en zijn opgenomen in de kolom 'vermindering'.

	01-01-2021	Toevoeging	Vrijval	Verminder	31-12-2021	Doel van de voorziening
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)						
Voorz. risico's schulddienstverlening	150	-	66	2	83	Ten behoeve van oninbare leningen verstrekt door Schulddienstverlening (Stadsbank)
Voorziening voormalig personeel	499	-	41	57	400	Kosten voormalig personeel
Voorziening frictiekosten ombuigingen	187	10	-	116	81	De voorziening dient ter financiering van de frictiekosten (loon- en WW-kosten) van (tijdelijk) boventalligen als gevolg van de afwikkeling van de uit Route 2014 voortvloeiende personele taakstellende bezuiniging.
Voorz. sociaal plan medewerkers ijsbaan	669	60	-	192	537	Afwikkeling van de financiële aspecten naar aanleiding van het overeengekomen sociaal plan voor de medewerkers IJsbaan welke ten tijde van de verzelfstandiging in dienst waren bij de gemeente Eindhoven
voorz. overige WW-ers	854	-	91	336	426	Bekostigen van de WW verplichtingen van voormalige werknemers
Voorziening wachtgeld bestuurders	79	24	-	103	-0	Voldoen aan de wachtgeldverplichtingen voormalige bestuurders
Voorz. claims en juridische geschillen	700	-	-	46	654	Afwikkelen van lopende claims en geschillen waarbij sprake is van onzekerheid
Voorziening renaissance	592	-	64	528	-	Dekken negatief eigen vermogen GR Cure dat is ontstaan door beëindigen van de samenwerking met Orsted
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1 a en 44.1b)	3.730	93	261	1.381	2.182	
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)						
Voorziening tariefsegalisatie riolering	1.202	377	-	-	1.579	Egalisatie van tarieven om tekorten of overschotten uit rioolexploitatie op te vangen.
Voorziening ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1 c)	1.202	377	-	-	1.579	
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)						
Voorziening Riolen	11.084	9.092	-	7.700	12.476	Deze voorziening wordt ingezet voor vervangings- en verbeteringsinvesteringen vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan.
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1 d)	11.084	9.092	-	7.700	12.476	
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)						
Voorziening afvalstoffen	0	500	-	500	-	Opvangen van schommelingen in de afvalstoffenheffing (huishoudens) en reinigingsrecht (bedrijven).
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	-	500	-	500	-	
TOTAAL VOORZIENINGEN	16.016	10.063	261	9.580	16.237	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting verloop voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorzieningen arbeidsgelateerde kosten (verplichting)

Onder deze categorie zijn een aantal voorzieningen opgenomen die gerelateerd zijn aan arbeidsgelateerde kosten. Voor deze kosten wordt (conform BBV) een voorziening gevormd omdat sprake is van een niet jaarlijks gelijkblijvend volume. Het gaat dan om de kosten van voormalig personeel, frictiekosten ontstaan door bezuinigingsoperatie route 2014, kosten als gevolg van het sociaal plan van de ijsbaan, de WW- verplichting voormalige werknemers en de wachtgeldverplichtingen voormalig bestuurders. De werkelijke kosten worden per jaar ten laste van de voorziening gebracht. Eind 2021 heeft de jaarlijkse beoordeling plaatsgevonden of de voorzieningen van voldoende omvang zijn. Uitgangspunt bij de berekening van deze voorzieningen is een gemiddelde stijging van de kosten van 2,5% per jaar, gebaseerd op de gegevens van het CBS over de jaren 2018-2021. Daarnaast wordt rekening gehouden met de levensverwachting zoals deze door het CBS wordt gehanteerd (voorziening voormalig personeel).

Voorziening claims en juridische geschillen

De risico's die de gemeente loopt, zijn in bijlage 2 van de jaarstukken toegevoegd. Het financieel effect van deze risico's is vertaald als onderdeel van de benodigde weerstandscapaciteit in de paragraaf weerstandsvermogen. In sommige situaties wordt een risico concreter, bijvoorbeeld door rechtspraak. Er is dan sprake van een verplichtingen/ verlies waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Voor die risico's is deze voorziening bedoeld. In 2021 is een bedrag van € 0,1 miljoen aan de voorziening onttrokken ter dekking van gemaakte kosten.

Voorziening schulddienstverlening

Op basis van de openstaande vorderingen per 31-12-2021 wordt een onderscheid gemaakt tussen de saldi van debiteuren met een achterstand en de saldi van debiteuren zonder een achterstand in de betalingsverplichting. Het totaal saldo van de af te lossen leningen bedraagt per jaareinde afgerond € 0,8 miljoen. Daarvan heeft € 0,1 miljoen debiteuren een achterstand die volledig als risicovol worden aangemerkt en in de voorziening beschikbaar moeten blijven. Het restant van de voorziening is vrijgevallen.

Voorziening Renescience GR Cure

Op 4 december 2019 is de samenwerking tussen GR Cure en Orsted beëindigd voor wat betreft de gezamenlijke business case voor doorontwikkeling en implementatie van de door Orsted ontwikkelde Renescience- techniek. Dat leidt ertoe dat binnen de GR een verlies genomen is op de gemaakte voorbereidingskosten. De gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op de kostprijs die afhankelijk is van het dienstpakket dat per gemeente wordt afgenomen en wordt op begrotingsbasis bevoorschot en op realisatie basis afgerekend. In de begroting van de GR Cure is alleen de 'post onvoorzien' aanwezig om in het lopend boekjaar eventuele tegenvallers op te vangen. De gemeenten borgen de continuïteit van de gemeenschappelijke regeling. Op basis van de meerjarenraming GR Cure wordt jaarlijks een bijdrage van de gemeente verwacht en er geen ruimte om het negatief resultaat te compenseren zonder extra gemeentelijke bijdragen. Dat betekent dat de we in 2019 een voorziening hebben gevormd voor deze toekomstige verplichting om het negatief eigen vermogen aan te vullen. In 2021 is besloten het negatief eigen vermogen van de GR cure ook daadwerkelijk vanuit de gemeenten aan te zuiveren (- € 0,5 miljoen). Het restant van de voorziening is vrijgevallen (- € 0,1 miljoen) conform besluitvorming raadsvoorstel reserveringen 2021.

Voorzieningen ter egalisering van kosten

Het overschot van € 0,4 miljoen op de exploitatiemiddelen riolering is eind 2021 gestort in de voorziening tariefsegalisatie riolering.

Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

In de voorziening riolen is conform de begroting (en berekening tarief) € 8,8 miljoen gestort. De storting is gebaseerd op de verwachte vervangingsinvesteringen zoals opgenomen in het GRP (gemeentelijk rioleringsplan) en is onderdeel van het tarief voor riolering. Aanvullend is op basis van turapII, de meicirculaire en het projectendossier € 0,3 miljoen gestort. De gerealiseerde vervangingsinvesteringen ad € 7,7 miljoen zijn conform het GRP ten laste gebracht van de voorziening.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

De voorziening afval is onderdeel van het gesloten systeem 'afval'. De stand per 1-1-21 bedroeg €0. Het bij de begroting structureel geraamde bedrag van € 0,5 miljoen is in de voorziening gestort. Op het eind van 2021 is het negatieve resultaat op de afvalexploitatie 2021 ad € 0.5 miljoen onttrokken uit de hiervoor bestemde voorziening.

Vaste schulden

Overzicht vaste schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd van langer dan één jaar is als volgt:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	294.464	278.907
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	29.202	28.542
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	48.600	48.600
Onderhandse leningen	372.266	356.049
Ontvangen waarborgsommen van derden	491	517
Ontvangen waarborgsommen van derden	491	517

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	B06	372.757	356.565

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verloop vaste schulden

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden in 2021 weergegeven.

Vaste Schulden bedragen x € 1.000	Restant bedrag per 31-12-2020	Vermeerdering in 2021	Aflossing in 2021	Restant bedrag per 31- 12-2021
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0			0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	294.464		15.557	278.907
- openbare lichamen	29.202		660	28.542
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	48.600			48.600
Totaal onderhandse leningen	372.266	-	16.217	356.048
Door derden belegde gelden	-			-
Totaal door derden belegde gelden	-	-	-	-
Ontvangen waarborgsommen van derden	491	29	2	517
Totaal ontvangen waarborgsommen van derden	491	29	2	517
Overige vaste schulden	-			-
Totaal overige vaste schulden	-	-	-	-
B06 Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	372.757	29	16.220	356.565

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De langlopende schuldpositie van de gemeente Eindhoven is in 2021 gedaald van € 373 miljoen naar € 357 miljoen. In 2021 werd voor een bedrag van € 16,2 miljoen aan leningen afgelost. Vanwege de ruime liquiditeitspositie was het niet noodzakelijk om nieuwe lange financiering aan te trekken in 2021. De rentekosten over 2021 bedragen € 6,6 miljoen.

Flottende passiva

Netto-flottende schulden

Overzicht netto-flottende schulden

De in de balans opgenomen netto flottende schulden worden als volgt gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
Overige kasgeldleningen	50.000	0
Banksaldi	2.105	0
Overige schulden	52.087	47.982
Afdrachtposten	16.519	16.810
Overige schulden	35.568	31.171
Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	104.192	47.982

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Overlopende passiva

Overzicht overlopende passiva

De specificatie van de balanspost overlopende passiva is als volgt:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	40.706	49.540
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
- Europese overheidslichamen	1.350	2.037
- het Rijk	29.431	101.415
- overige Nederlandse overheidslichamen	10.103	23.198
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	8.408	8.879
Overlopende passiva	89.999	185.068

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

De grootste posten bij de verplichtingen betreffen verplichtingen in het kader van nog te betalen zorgbedragen (€ 8,5 miljoen), nog te betalen bedragen aan publiekrechtelijke lichamen (€ 13,5 miljoen) en nog te betalen bedragen CAO 2021 (€ 3,2 miljoen). De nog te betalen rente op leningen kwam in 2021 ten opzichte van 2020 iets lager uit (€ 2,5 miljoen tegenover € 2,7 miljoen in 2020). Daarnaast zijn hier opgenomen de reguliere transitoria vanuit het inkoopproces en vooruit ontvangen (project-) bedragen, waarvoor de bestedingen in 2021 nog niet zijn gerealiseerd.

Toelichting voorschotbedragen

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van de EU, Rijk en provincie voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel worden als volgt gespecificeerd. Het verloop wordt volgens een vastgestelde methodiek gemonitord, waarbij op basis van de werkelijke realisatie de bijdragen (subsidies) evenredig worden verantwoord. Dit bepaald het saldo per 31-12-2021.

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Saldo 31-12-2021
UNalab	222	39	-167	428
Europees Project Protect	60	0	60	0
Arbeidstoeleiding regio ZO Br. 2020EUSF20211	75	0	75	0
EnergyMEASURES	119	0	38	81
Heat Insyde H2020 CI LEIT	155	0	3	151
Passport 4 Work	720	1.477	821	1.376
Totaal Europese overheidslichamen	1.350	1.516	830	2.037
SiSa A6 Preventieve aanpak tegen ondermijning (BOTOC)	630	500	588	542
SiSa B2 Gemeentelijke hulp gedupeerden Toeslagenproblematiek	106	139	245	0
SiSa C1 Reductie Energiegebruik	1.304	0	1.304	0
SiSa C9.1 WBI Buurtschap te Veld	5.006	0	299	4.708
SiSa C9.2 WBI Emmasingelkwadrant	4.500	0	0	4.500
SiSa C9.3 WBI District E	0	1.550	0	1.550
SiSa C9.4 SiSa WBI Knoop XL	0	23.312	0	23.312
SiSa C9.5 WBI Strijp-S	0	6.044	0	6.044
SiSa C10 Verbetering digitale dienstverlening	0	81	0	81
SiSa C32 Ventilatie in scholen	0	3.363	0	3.363
SiSa C43 Reductie Energiegeb. Woningen	0	2.217	1.322	895
SiSa C47 Volkshuisvesting	0	20.348	0	20.348
SiSa C64 Versnellen WB capaciteit en expertise	0	182	0	182
SiSa D1 RMC Voortijdig schoolverlaten	249	0	249	0
SiSa D10 WEB Volwasseneducatie	367	1.778	1.748	397
SiSa D11 RMC extra financiële middelen	178	178	125	231
SiSa D12 RMC-taken	0	1.443	1.240	203
SiSa D14 Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	0	967	3	964
SiSa E3.3 Sanering Verkeerslawaaï	241	0	3	238
SiSa E17 MaaS-Pilot	304	0	47	257
SiSa E19 Adaptie Clausplein	41	0	12	29
SiSa E20 Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen	648	0	141	507
SiSa E38 Veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020	6	0	0	6
SiSa E53.1 Schone lucht akkoord Meetnet ILM2.0	0	400	7	393
SiSa E53.2 Schone lucht akkoord Challenge Frisse Lucht	0	400	30	370
SiSa E53.3 Schone lucht akkoord Houtstook	0	264	0	264
SiSa E53.4 Schone lucht akkoord Micromobility Hubs	0	50	16	34
SiSa E69 HOV-3 (Hoogwaardige OV verbinding 3)	0	10.717	77	10.640
SiSa F11 MKB-deal	337	0	170	167
SiSa G4 TOZO	385	0	385	0
SiSa H8.1 Sportakkoord 2020-2022 (2020)	75	0	75	0
SiSa H8.2 Sportakkoord 2020-2022 (2021)	0	851	73	779
SiSa H9 Expertisecentra Jeugd	1.414	0	1.414	0
SiSa H14 Doorontwikkeling Expertisecentra Jeugd	0	3.699	369	3.331
SiSa H15 Vergroten acute jeugdcapaciteit GGZ	0	4.927	1.563	3.363
Geluidssaneringschermen	1.180	0	10	1.169
Landschapsonwerp Dommeldal / De Hogt	533	0	12	521
Ombouw bestaand tracé naar slowlane norm	208	0	208	0
DU Regionale systeemanalyse pr.onderst.	17	0	17	0
Subsidie SIM Catharinakerk	41	41	39	44
Vliegende Brigade+	3	0	3	0
Doorontw onafh cliëntondersteuning	297	0	26	271
Min EZK Slowlane noordelijke schakels	258	0	258	0
Min EZK Groene Raamwerk	4.269	0	126	4.142

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Saldo 31-12-2021
Infra verkeersveiligheid RMP	0	33	18	15
Min J&V Intensivering aanpak High Impact Crimes	392	0	151	241
Wegenstructuur	6.444	22.556	21.685	7.315
<i>Reclassificatie beginbalans t.b.v. nadere uitsplitsing</i>	9.751	0	9.751	0
SiSa E76 Challengevariant Eindhoven	-8.586	22.556	10.581	3.389
Min van EZK	5.691	0	1.765	3.926
geen overheid (reclassificatie beginbalans)	-411	0	-411	0
Totaal Rijk	29.431	106.041	34.056	101.415
SiSa C41b Stimulering Woningbouw	0	1.238	0	1.238
SiSa E32b.1 Smartwayz Korte termijn maatregelen A2 Randweg Eindhoven	1.663	0	979	684
Grensinfopunt Eindhoven	97	66	0	163
Informatievoorziening voor ondernemers ZOB	440	0	440	0
Extra scholingsactiviteiten medewerkers	480	0	480	0
Muziekgebouw Eindhoven	200	0	0	200
Fietsenstalling Stationsplein Zuid II	96	0	9	87
Klimaat risicodialogen Eindhoven	15	0	15	0
Dassentunnel Eindhoven	25	25	6	44
SLLE Bijdrage Regionaal Meetnet	32	0	32	0
Plan van aanpak arbeidsmarktregio ZOB	0	280	-450	730
Klimaatbuffers Z61840	99	0	6	92
Snelfietsroute Eindhoven-Helmond	0	697	51	646
Verkeers- en vervoersprojecten GGA	58	0	46	12
Snelfietsroute Den Bosch	3	0	0	3
Groenmaatregelen B5	0	912	0	912
HOV2, Laadinfra P+R Gennep Parken	25	0	25	0
Beter nutten van gezondheidspotentieel van burgers	0	58	10	48
Mensgerichte Maatregelen	0	200	172	28
Trainingsplan Verward Gedrag en MHFA	50	0	50	0
Versterkingsgelden	249	180	284	144
Veligheidsfonds regio	214	361	326	249
Compensatiereg Corona Mondriaanfonds	100	0	100	0
Proj JIKP VSO Pro	26	0	13	13
SOK Internationale Knoop XL (PNB)	0	713	208	506
Internationale Knoop XL PNB	0	1.525	596	929
Van zicht naar inzicht ZonMw	0	40	26	14
Actiecentrum Ondernijning	0	107	82	25
Project Verward en dan	2	7	10	0
Stationsomgeving - Fietsparking Neckerspoel	1.769	0	14	1.754
Stationsomgeving - overig	340	0	340	0
Wegenstructuur	0	6.738	-4.956	11.693
<i>Reclassificatie beginbalans t.b.v. nadere uitsplitsing</i>	-9.751	0	-9.751	0
Provincie Noord-Brabant	9.273	6.388	4.391	11.270
Gemeente Oirschot	613	0	190	423
Gemeente Best	-136	350	214	0
Bereikbaarheidsakkoord (BBA)	4.121	2.068	3.205	2.984
Gemeente Helmond - Bereikbaarheidsakkoord (BBA)	1.869	2.068	2.666	1.271
Bereikbaarheidsagenda Bundelroute	1	0	1	0
Big Data Mijn040Routes Tracking en Monitoring	50	0	50	0
Snelle fietsroute Deurne Eindhoven 030d	463	0	463	0
Stationsomgeving - BBA	1.739	0	26	1.713

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgeval- len bedragen/ terugbetalingen	Saldo 31-12-2021
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	10.103	15.214	2.120	23.198
Totaal voorschotbedragen	40.884	122.771	37.006	126.649

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Toelichting overige vooruitontvangen bedragen

De vooruitontvangen bedragen inzake faciliterend grondbeleid zijn per 31-12-2021 voor een bedrag van € 5,7 miljoen opgenomen als vooruitontvangen van private partijen.

De aanbestedingen grondaankopennamen in 2021 toe tot € 3,2 miljoen.

Borg- en garantstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte borg- en garantstellingen kan als volgt worden gespecificeerd:

Lening-nummer	Naam geldnemer	Naam geldgever	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Deel gewaarborgd door gemeente	Restant geldlening per 1-1-2021 Totaal	Restant geldlening per 1-1-2021 Door gemeente gewaarborgd	Totaalbedrag (buiten)gewone aflossing (-/ = storting)	Restant geldlening per 31-12-2021 Totaal	Restant geldlening per 31-12-2021 Door gemeente gewaarborgd
Gezondheidszorg									
2015	SGE	NWB	782.771	100%	182.646	182.646	26.093	156.553	156.553
2016	SGE	BNG	610.087	100%	366.783	366.783	36.678	330.105	330.105
2017	SGE	BNG	1.168.884	100%	731.255	731.255	56.627	674.629	674.629
2024	Stg. Combinatie Jeugdzorg	BNG	625.366	100%	89.338	89.338	89.338	0	0
2112	Stg. Combinatie Jeugdzorg	BNG	5.000.000	100%	2.666.667	2.666.667	166.667	2.500.000	2.500.000
			8.187.108		4.036.689	4.036.689	375.402	3.661.287	3.661.287
Cultuur									
2028	Stg. Centrum voor de Kunsten	BNG	3.122.979	100%	2.711.705	2.711.705	141.225	2.570.480	2.570.480
2029	Stg. Complex	BNG	788.690	100%	556.935	556.935	78.165	478.770	478.770
2060	Vrienden van het Dafduseum	Rabobank	514.285	100%	77.147	77.147	77.147	0	0
			4.425.954		3.345.787	3.345.787	296.537	3.049.250	3.049.250
Sport									
2129a	HC Oranje Rood	ABN AMRO	500.000	50%	320.782	160.391	49.992	270.790	135.395
2129b	HC Oranje Rood	ABN AMRO	1.000.000	25%	820.702	205.176	49.992	770.710	192.678
2116	Tennisvereniging ETV Volley	Rabobank Eindhoven	85.000	50%	14.490	7.245	14.490	0	0
2109	TV Bokt	Rabobank	170.215	100%	110.296	110.296	22.953	87.343	87.343
2112a	VV DBS	Rabobank Eindhoven	113.940	100%	92.840	92.840	8.440	84.400	84.400
2132	Rugbyclub EHV	Triodos Bank	150.000	50%	126.470	63.235	10.588	115.882	57.941
2133	HC Oranje Rood	ABN AMRO	150.000	50%	134.130	67.065	15.780	118.350	59.175
2134	TV Prinsenjagt	Rabobank	90.000	50%	75.000	37.500	13.500	61.500	30.750
			2.259.155		1.694.710	743.747	185.735	1.508.975	647.682
Welzijn									
2113	Stg Groendomein Wasven	ING	250.000	100%	246.000	246.000	4.000	242.000	242.000
2114	Stg Groendomein Wasven	ING	750.000	100%	643.420	643.420	12.540	630.880	630.880
			1.000.000		889.420	889.420	16.540	872.880	872.880
Overige garanties									
2115	Christelijke Gereformeerde Kerk EHV	Nationaal Restauratiefonds	100.000	50%	61.271	30.636	61.271	0	0
2131	Studio 040	Rabobank	70.000	80%	24.526	19.621	13.992	10.534	8.427
			170.000		85.797	50.256	75.263	10.534	8.427
Totaal garanties			16.042.217		10.052.404	9.065.900	949.477	9.102.927	8.239.526

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Algemeen

Hierna wordt inzicht gegeven in de financiële verplichtingen (afname/volume) waartoe de gemeente zich in 2021 of eerder heeft verbonden, welke doorlopen naar 2022 of later, groter zijn dan € 0,5 miljoen en niet op een andere wijze als schuld of voorziening in de balans zijn opgenomen.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente Eindhoven staat garant voor terugbetaling van rente en aflossing van leningen van diverse instellingen, die actief zijn op het gebied van gezondheidszorg, welzijn, sport en cultuur, aan de geldverstrekkers. In de categorie 'Sport' (zie specificatie) staat de gemeente samen met de Stichting Waarborgfonds Sport garant voor de leningen. Hieronder volgt een overzicht van het door de gemeente gewaarborgde bedrag van geldleningen naar diverse categorieën. In de toelichting op de balans zijn deze nader geduid.

Gewaarborgde geldleningen (bedragen x € 1.000)	Restant per 31-12-2020	Mutatie 2021	Restant per 31-12-2021
Gezondheidszorg	4.037	-375	3.661
Cultuur	3.346	-297	3.049
Sport	744	-96	648
Welzijn	889	-17	873
Overig	50	-42	8
Totaal borgstellingen	9.066	-826	8.240

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Voor de afdekking van risico's met betrekking tot verstrekte leningen en gewaarborgde leningen is een reserve gevormd. De hoogte van deze reserve ultimo 2021 is € 3,323 miljoen. Er zijn op dit moment geen concrete risico's onderkend waarvoor een voorziening dient te worden gevormd. Per 31 december 2021 verleent de gemeente Eindhoven voor ca. € 1,47 miljard achtervang aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). In de opbouw van het bedrag zijn de nieuwe voorwaarden voor de achtervangregeling die per 1 augustus 2021 gelden meegenomen. Hiertoe is een nieuwe achtervangovereenkomst tussen WSW en gemeente Eindhoven gesloten. Pas indien de reserve van het WSW plus de middelen (obligo's) van andere corporaties niet toereikend zijn, dienen het rijk en gemeenten renteloze leningen te verstrekken. Eind 2020 bedroegen deze samen ruim € 3,61 miljard.

Stichting waarborgfonds Eigen woning (nationale hypotheek garantie)

Op 10 oktober 1993 is de gemeente een overeenkomst aangegaan om tot zekerheid voor de nakoming van de betalingsverplichtingen van de stichting jegens geldgevers achtergestelde, renteloze leningen aan de stichting te verstrekken. In het 4e kwartaalbericht 2021 van het NHG is gebleken dat het garantievermogen van het waarborgfonds in 2021 is gestegen naar € 1,62 miljard. De stijging is te verklaren door een beperkte toename van nieuwe garanties en het lage aantal verliesdeclaraties door sterk stijgende huizenprijzen en een laag werkloosheidspercentage. In de Liquiditeitsprognose 2020-2026 is dan ook de verwachting dat er geen aanspraak zal worden gemaakt op de achtervangfunctie van het Rijk en de gemeenten. Deze achtervangfunctie geldt alleen voor tot 1 januari 2011 afgegeven hypotheekgaranties. Vanaf deze datum staat het Rijk voor 100 % garant. Factoren waar de prognose rekening mee houdt zijn de gunstige conjuncturele omstandigheden waardoor de door de stichting uit te betalen bedragen in verband met verliesdeclaraties naar verwachting in de komende jaren verder zullen dalen. De gemeente Eindhoven heeft nog 5.723 garanties uit heeft staan in de achtervang (t/m 2010) voor een totaal bedrag van € 909 miljoen.

Verlofaanspraken

Op basis van de huidige kosten per uur bedraagt de waarde van de verlofuren per 31-12-2021 € 10, 5 miljoen. Met ingang van 1-1-2022 neemt de waarde van een verlofuur toe, omdat dan als waarde geldt de waarde zoals die ook wordt gehanteerd bij verkoop van verlof (dit is incl. IKB van 17,05%), waardoor de waarde van de verlofuren en dus de financiële verplichting stijgt naar ruim € 12,3 miljoen.

Personele lasten

De rechtbank geeft in haar vonnis aan dat het overeenstemmingsvereiste van toepassing is voor het aanwenden van een viertal personele budgetten. Dit betekent dat betreffende budgetten beschikbaar moeten blijven ter

overeenstemming met de werknemersvertegenwoordigers in het Lokaal Overleg en niet voor andere doeleinden gebruikt mogen worden. Dit is met name van belang voor de vrijkomende middelen als gevolg van het afschaffen van de uitloopschalen. Die middelen worden voorlopig hoofdzakelijk ingezet om het generatiepact te financieren, maar vanaf 2023 ontstaat een surplus dat na overeenstemming met werknemers-vertegenwoordigers ingezet kan worden. Tegen het vonnis van de rechtbank zijn de vakbonden in beroep gegaan bij het gerechtshof. De vakbonden zijn van mening dat het overeenstemmingsvereiste ook voor een vijfde personele budget van toepassing is (i.c. afscheidsgroting) en zijn hierin via een uitspraak van de rechtbank op 29 maart 2022 in het gelijk gesteld.

Onderhanden claims

Gemeente Eindhoven heeft een aantal claims ontvangen welke onderhanden zijn. Indien er naar waarschijnlijkheid sprake is van een mogelijk financiële verplichting en er is een reële schatting te maken van de omvang van de verplichting wordt een bedrag opgenomen in de voorziening juridische claims en geschillen en blijkt de verplichting wel uit de balans. Indien niet waarschijnlijk is dat de claim leidt tot een financiële verplichting dan wel het bedrag is niet reëel in te schatten, dan wordt de claim als risico geduid in de paragraaf weerstandsvermogen en blijkt de claim dus niet uit de balans. Eén risico zal op dit moment mogelijk leiden tot een financiële verplichting maar hiervan is het bedrag nog niet in te schatten. De curator van de failliete voormalig asbestsaneerder van het TR Ketelhuis Eindhoven heeft in 2017 een claim ingediend bij de gemeente. De rechtbank heeft 4 september 2019 uitspraak gedaan. Het faillissement van Horyon is niet veroorzaakt door de gemeente. Maar de gemeente heeft ten onrechte geweigerd de "meer-meerwerk" opdracht te verstrekken. De schade die daaruit voortvloeit moet in een aparte schadestaatprocedure worden begroot. Er is dus nog geen concrete schadevergoeding toegewezen. De gemeente heeft op 28 november 2019 bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank. Dit hoger beroep en nog een aantal aanverwante rechtszaken zijn lopende. De uitspraak van het Hoger beroep volgt in de eerste helft van 2022. De verwachting is dat het nog aantal jaar gaat duren voordat er een definitief vonnis ligt. Een inschatting van een reëel bedrag om te voorzien is derhalve op dit moment niet mogelijk.

Investeringsverplichtingen

De totale investeringskredieten bedragen per 31-12-2021 € 759,9 miljoen. De realisatie per jaareinde bedraagt € 336,7 miljoen zodat per saldo € 423,2 miljoen aan investeringskredieten resteert. De bijdragen van derden aan deze investeringskredieten bedragen per 31-12-2021 € 253,8 miljoen. De realisatie per jaareinde bedraagt € 163,2 miljoen zodat per saldo € 90,6 miljoen aan bijdragen derden resteert. Het totaaloverzicht van de per balansdatum uitstaande investeringsverplichtingen is opgenomen in het overzicht investeringen economisch en maatschappelijk nut. Deze is terug te vinden in bijlage 4 van deze jaarrekening.

Algemene uitkering

De algemene uitkering 2021 is conform bestendige gedragslijn gebaseerd op: de accressen op basis van de septembercirculaire, alle overige mutaties op basis van de decembercirculaire en alles wat officieel in latere circulaire wordt toegekend met betrekking tot 2021 wordt een nagekomen bate in een volgend rekeningjaar. De aanvullende corona compensatiepakket 2021 die in de decembercirculaire zijn aangekondigd, maar waarvan de exacte verdeling in latere circulaire bekend wordt gemaakt, worden aldus een nagekomen bate 2021 in rekeningjaar 2022.

Pensioenen wethouders

Wachtgeld, Pensioen en Nabestaandenpensioen voor (voormalig) wethouders is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politiek Ambtsdragers (APPA). Voor de uitvoering van de APPA (Pensioen en Nabestaandenpensioen) heeft de gemeente Eindhoven twee lopende contracten: met APG (vanaf 2002 heeft de gemeente de specialistische uitvoerende werkzaamheden van de lopende pensioenuitkeringen bij het APG belegd) en met ASR (vanaf 2012 heeft de gemeente voor de op dat moment actieve wethouders de voor hen toekomstige pensioenuitkeringen verzekerd). Met ingang van 1 januari 2022 stopt de verzekering. Het opgebouwde pensioen wordt in 2022 uitgekeerd aan de gemeente Eindhoven. De uitvoering wordt met ingang van 2022 aanvullend ondergebracht bij de APG. Het huidige contract bij APG (lopende pensioenverplichtingen) wordt op dit moment gedekt vanuit de exploitatie omdat de verplichtingen jaarlijks als gelijkblijvend gezien kunnen worden. Met het aanvullend onderbrengen van het oude ASR contract is het beeld dat de jaarlijkse verplichting niet gelijkblijvend meer is. Met name de nog niet ingegane pensioenen zijn aan fluctuaties onderhevig. Vanuit dat oogpunt zijn we voornemens in 2022 zowel de lopende pensioenverplichtingen bij APG als de toekomstige pensioenverplichtingen onder te brengen in een voorziening. De uitkering van ASR wordt hiervoor als dekking

ingezet voor het deel van de toekomstige verplichtingen. Dit is een stelselwijziging die we in de jaarstukken van 2022 verder zullen toelichten.

Overige financiële verplichtingen

De overige financiële verplichtingen omvatten voornamelijk de langlopende huur/lease verplichtingen/contacten (afgerond € 27,4 miljoen). Een aantal contracten lopen in de komende jaren af. Vanaf 2026 resteren dan nog een tweetal langlopende huurcontracten die in 2026 een waarde van € 18,3 miljoen als langlopende verplichtingen vanuit afgesloten huurcontracten vertegenwoordigen.

4.3 Overzicht baten en lasten

4.3.1 Overzicht baten en lasten

Exploitatie	Begroting 2021 voor wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
(x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	12.997	-422	12.575	32.100	-910	31.190	31.452	-1.054	30.398
0.2 Burgerzaken	8.384	-3.474	4.910	10.173	-4.022	6.151	10.001	-4.368	5.634
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.527	0	1.527	1.657	-91	1.566	1.927	-173	1.754
0.4 Overhead	84.278	-2.060	82.218	84.107	-2.050	82.057	81.226	-2.543	78.682
0.5 Treasury	1.893	-3.901	-2.008	2.665	-4.080	-1.415	-244	-3.993	-4.237
0.61 OZB woningen	1.031	-36.299	-35.268	1.153	-36.349	-35.196	1.126	-36.399	-35.273
0.62 OZB niet-woningen	963	-40.893	-39.930	1.074	-41.043	-39.969	1.049	-41.504	-40.455
0.63 Parkeerbelasting	340	-15.223	-14.883	380	-12.308	-11.928	353	-11.937	-11.584
0.64 Belastingen overig	925	-2.668	-1.743	974	-2.393	-1.419	1.143	-2.642	-1.499
0.7 Algemene en ov. uitkering gem.fonds	114	-489.067	-488.953	114	-538.446	-538.332	114	-554.475	-554.361
0.8 Overige baten en lasten	-4.170	-35	-4.205	-4.404	-35	-4.439	-4.404	-328	-4.731
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	1.794	0	1.794
Bestuur en ondersteuning	108.282	-594.042	-485.760	129.993	-641.727	-511.734	125.536	-659.415	-533.879
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	15.315	-399	14.916	16.024	-1.006	15.018	15.609	-658	14.950
1.2 Openbare orde en veiligheid	18.050	-1.680	16.370	27.775	-8.981	18.794	25.424	-8.184	17.240
Veiligheid	33.365	-2.079	31.286	43.799	-9.987	33.812	41.033	-8.842	32.191
2.1 Verkeer en vervoer	37.580	-2.694	34.886	41.943	-10.177	31.766	31.438	-4.855	26.583
2.2 Parkeren	7.310	-1.764	5.546	7.930	-5.339	2.591	5.321	-1.745	3.576
2.4 Economische havens en waterwegen	269	-123	146	264	-118	146	185	-77	109
2.5 Openbaar vervoer	1.574	-212	1.362	2.771	-146	2.625	2.272	-126	2.146
Verkeer, vervoer en waterstaat	46.733	-4.793	41.940	52.908	-15.780	37.128	39.216	-6.803	32.413
3.1 Economische ontwikkeling	3.102	0	3.102	3.156	0	3.156	2.989	0	2.989
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.534	-5.780	754	9.695	-8.493	1.202	9.569	-10.598	-1.029
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.474	-2.128	346	3.041	-2.039	1.002	3.050	-1.819	1.231
3.4 Economische promotie	4.122	-3.611	511	5.904	-2.827	3.077	5.339	-2.425	2.914
Economie	16.232	-11.519	4.713	21.796	-13.359	8.437	20.946	-14.842	6.104
4.2 Onderwijshuisvesting	19.822	-2.793	17.029	26.943	-3.280	23.663	18.752	-4.465	14.286
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	15.554	-3.180	12.374	26.742	-13.242	13.500	25.548	-13.012	12.536
Onderwijs	35.376	-5.973	29.403	53.685	-16.522	37.163	44.300	-17.478	26.822
5.1 Sportbeleid en activering	3.177	-58	3.119	3.485	-59	3.426	3.255	-1.398	1.857
5.2 Sportaccommodaties	24.219	-10.663	13.556	23.701	-10.654	13.047	24.547	-11.287	13.261
5.3 Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	33.481	-3.766	29.715	41.548	-7.166	34.382	38.083	-3.766	34.318
5.4 Musea	5.892	-1.062	4.830	5.741	-355	5.386	7.384	-1.633	5.752
5.5 Cultureel erfgoed	1.163	-145	1.018	1.020	-216	804	751	-720	31
5.6 Media	420	0	420	420	0	420	420	0	420
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	14.984	-205	14.779	16.348	-474	15.874	15.408	-572	14.836

Exploitatie	Begroting 2021 voor wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
(x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Sport, cultuur en recreatie	83.336	-15.899	67.437	92.263	-18.924	73.339	89.848	-19.375	70.474
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	31.386	-2.466	28.920	34.292	-2.550	31.742	28.869	-2.769	26.100
6.2 Wijkteams	30.643	0	30.643	31.162	-106	31.056	31.141	-865	30.276
6.3 Inkomensregelingen	138.666	-106.433	32.233	150.666	-125.250	25.416	151.102	-133.038	18.063
6.4 Begeleide participatie	34.342	0	34.342	34.824	0	34.824	34.842	0	34.842
6.5 Arbeidsparticipatie	15.425	-1.347	14.078	24.806	-6.473	18.333	15.816	-908	14.908
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	7.997	0	7.997	7.937	0	7.937	7.917	-3	7.914
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	48.407	-2.190	46.217	49.292	-2.190	47.102	46.186	-2.029	44.158
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	49.681	-478	49.203	56.719	-1.041	55.678	59.363	-1.076	58.287
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	48.273	-1.505	46.768	52.445	-1.505	50.940	52.181	-1.342	50.839
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	8.726	0	8.726	15.146	-5.231	9.915	12.394	-2.206	10.188
Sociaal domein	413.546	-114.419	299.127	457.289	-144.346	312.943	439.812	-144.235	295.577
7.1 Volksgezondheid	10.901	0	10.901	10.964	0	10.964	10.737	0	10.737
7.2 Riolerings	19.520	-20.892	-1.372	19.556	-20.793	-1.237	19.069	-20.129	-1.060
7.3 Afval	26.042	-27.561	-1.519	26.082	-27.556	-1.474	26.163	-27.807	-1.644
7.4 Milieubeheer	10.564	-3.701	6.863	14.905	-8.196	6.709	14.847	-4.650	10.198
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	844	-648	196	843	-648	195	894	-706	189
Volksgezondheid en milieu	67.871	-52.802	15.069	72.350	-57.193	15.157	71.711	-53.292	18.419
8.1 Ruimtelijke ordening	13.815	-4.338	9.477	15.500	-8.772	6.728	14.730	-7.728	7.001
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	95.529	-92.927	2.602	66.827	-64.009	2.818	42.925	-45.336	-2.411
8.3 Wonen en bouwen	12.759	-10.238	2.521	13.793	-10.643	3.150	17.376	-12.990	4.386
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	122.103	-107.503	14.600	96.120	-83.424	12.696	75.030	-66.054	8.976
Totaal saldo van baten en lasten	926.844	-909.029	17.815	1.020.203	-1.001.262	18.941	947.433	-990.336	-42.903
0.10 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	11.072	-28.887	-17.815	104.956	-125.944	-20.988	137.570	-127.374	10.196
Resultaat	937.916	-937.916	0	1.125.159	-1.127.206	-2.047	1.085.003	-1.117.710	-32.707

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Verdeling taakvelden naar programma's

De gemeente Eindhoven heeft ervoor gekozen om de programma-indeling te laten aansluiten op de BBV-indeling en rubricering van de taakvelden. De toelichting op de baten en lasten van de taakvelden is daarom één op één terug te vinden binnen de programmaverantwoording (hoofdstuk 2).

4.3.2 Baten en lasten naar categorieën

bedragen x € 1.000

Lasten in 2021	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Personeelslasten	195.910	210.887	209.819	21%	19%	19%
Kapitaallasten	42.630	38.914	38.848	5%	3%	4%
Goederen en diensten	199.478	259.180	206.546	21%	23%	19%
Subsidies en overdrachten	429.468	478.158	472.560	46%	42%	44%
Overig	49.891	23.351	7.949	5%	2%	1%
Toevoegingen voorzieningen	9.467	9.713	11.712	1%	1%	1%
Toevoeging reserves	11.072	104.956	137.570	1%	9%	13%
	937.916	1.125.159	1.085.003	100%	100%	100%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

bedragen x € 1.000

Baten in 2021	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Uitkering uit gemeentefonds	489.067	538.446	554.475	52%	48%	50%
Overige rijksbijdragen	112.753	176.288	158.006	12%	16%	14%
Belastingen en heffingen	157.840	153.572	156.526	17%	14%	14%
Goederen en diensten	137.694	108.395	91.390	15%	10%	8%
Overige overdrachten	8.105	19.362	16.738	1%	2%	1%
Overig	3.570	5.199	13.201	0%	0%	1%
Onttrekking reserves	28.887	125.944	127.374	3%	11%	11%
	937.916	1.127.206	1.117.710	100%	100%	100%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

4.3.3 Toelichting staat van baten en lasten

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2021 voor wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-	79.300	79.300	-	79.225	79.225	-	79.805	79.805
Algemene uitkeringen	-	489.067	489.067	-	538.446	538.446	-	554.475	554.475
Dividend	-	528	528	-	326	326	-	321	321
Saldo financieringsfunctie	-	-1.375	-1.375	-	-2.147	-2.147	-	681	681
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	2.982	2.982	-	3.363	3.363	-	3.363	3.363
Onvoorzien	234	-	234	234	-	234	234	-	234
Totaal algemene dekkingsmiddelen	234	570.502	570.736	234	619.213	619.447	234	638.645	638.879
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	1.794	-	-1.794
Totaal saldo van baten en lasten	926.844	909.029	-17.815	1.020.203	1.001.262	-18.941	947.433	990.336	42.903
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	11.072	28.887	17.815	104.956	125.944	20.988	137.570	127.374	-10.196
Het gerealiseerde resultaat	937.916	937.916	-	1.125.159	1.127.206	2.047	1.085.003	1.117.710	32.707

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

De algemene dekkingsmiddelen zijn verwerkt in het 'overzicht baten en lasten' in de jaarrekening. De baten lokale heffingen maken onderdeel uit van de taakvelden 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB niet woningen en 0.64 belastingen overig. De overige dekkingsmiddelen zijn begroot en gerealiseerd binnen de taakvelden 0.5 treasury, 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds en 0.8 overige baten en lasten.

De algemene dekkingsmiddelen worden nader gespecificeerd in Bijlage 1 kerngegevens.

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen vormen de basis om de uitgaven in het kader van de verschillende programmaonderdelen te dekken. In het voorgaande overzicht is aangegeven uit welke onderdelen deze algemene dekkingsmiddelen bestaan. Hieronder volgt voor de belangrijkste onderdelen een toelichting op het verschil tussen het in 2021 begrote en gerealiseerde bedrag.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

Het totaal van de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is bedraagt € 79,8 miljoen. Deze afwijking van € 0,5 miljoen wordt verklaard door de OZB. Er is een afwijkend areaal ten opzichte van de raming in november 2020 en minder leegstand bij de niet-woningen gebruikers.

Algemene uitkeringen

De algemene uitkering 2021 is conform bestendige gedragslijn gebaseerd op: de accressen op basis van de septembercirculaire, alle overige mutaties op basis van de decembercirculaire en alles wat officieel in latere circulaire wordt toegekend met betrekking tot 2021 wordt een nagekomen bate in een volgend rekeningjaar. De aanvullende corona compensatiepakket 2021 die in de decembercirculaire zijn aangekondigd, maar waarvan de exacte verdeling in latere circulaire bekend wordt gemaakt, worden aldus een nagekomen bate 2021 in rekeningjaar 2022. Een en ander in lijn met de uitspraak van de commissie BBV hierover. In 2022 wordt een aanvullende toekenning en verdeling van compensatiemiddelen verwacht vanuit het 6e steunpakket. In het 6e steunpakket is toegezegd dat het kabinet alvast middelen reserveert om de SW-bedrijven in 2022 te compenseren. Daarnaast is de compensatie meerkosten jeugd/wmo over 2021 vastgesteld op een moment dat niet voorzien was in nieuwe beperkende maatregelen. In het 6e steunpakket is aangekondigd dat het Rijk en VNG hebben afgesproken de eventuele meerkosten 2021 die hieruit voortvloeien te betrekken bij de compensatie 2022. Ook zal in 2022 de afrekening plaatsvinden van de inkomstenderving over 2021.

De uitkeringen uit het gemeentefonds vertonen een positief resultaat van € 6,0 miljoen. Dit komt voor het uitkeringsjaar 2021 door actualisering van verdeelmaatstaven (- € 0,2 miljoen). De accressen zijn bevroren vanwege corona en de ruimte onder het BCF-plafond is aangepast (+ € 3,6 miljoen). We hebben compensatie gekregen voor Loon- en prijsontwikkeling Sociaal Domein (+ € 1,1 miljoen) en de restant behoedzaamheidsreserve is vrijgevallen (+ € 1,5 miljoen). Voor het uitkeringsjaar 2021 hebben we bij de decembercirculaire geld gekregen voor taakmutaties en coronacompensatie (+ € 10,0 miljoen). Dit geld is gestort in de reserve circulaire gemeentefonds om besteding in 2022 mogelijk te maken (- € 10,0 miljoen).

Dividend

Aan dividenden is in 2021 voor wijziging € 528.000 begroot. In de begroting na wijziging is dit bijgesteld gezien Eindhoven Airport geen dividend (€ 113.000) door de corona pandemie en BNG een lager dividend uitkeert als gevolg van lagere winst (€ 89.000). Eindhoven Airport keert geen dividend uit vanwege het dividendverbod uit hoofde van de NOW regeling waar Eindhoven Airport N.V. in 2020 gebruik van heeft gemaakt. De begroting na wijziging bedraagt € 326.000. Het werkelijk uitgekeerde dividend en teruggave dividendbelasting bedroeg € 320.499 bestaande uit ontvangen dividenden van BNG (€ 310.596) en Enexis (€ 9.903).

Saldo financieringsfunctie

Het gerealiseerde renteresultaat is € 0,7 miljoen positief. De voordelige afwijking ten opzichte van gewijzigde begroting is met name het gevolg van lagere externe rentelasten door minder investeringen in de afgelopen jaren. Ook in 2021 was het niet noodzakelijk om lange financiering aan te trekken. Daarnaast is door de positieve rente op kasgeldleningen een niet begrote opbrengst gerealiseerd.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De commissie BBV heeft in 2016 de berekening van de interne rente exact voorgeschreven. De rentekosten worden omgeslagen over de activa die integraal zijn gefinancierd. In de begroting 2021 is de interne rekenrente

en rekenrente op reserves en voorzieningen vastgesteld op 1%. Gedurende het jaar is berekend of de doorbelaste rentelasten in de realisatie niet meer dan 25% afwijken van de werkelijke netto rentelasten, met een te positief renteresultaat tot gevolg. Het gerealiseerde renteresultaat op het taakveld treasury valt in 2021 binnen de bandbreedte die in de BBV notitie is gedefinieerd. Het rentepercentage voor het grondbedrijf is bij de begroting vastgesteld op 0,97%. Dit percentage is ook gehanteerd in de realisatie.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

De verwachte VPB last is niet begroot. Jaarlijks schatten we de geprognosticeerde belastbare winst en de hieruitvolgende VPB verplichting in. De totale ingeschatte belastbare winst over de periode 2016 t/m 2021 bedraagt € 3,8 miljoen. Hiervan is t/m 2020 op basis van (voorlopige) aanslagen afgerond € 1 miljoen betaald. In 2021 is eveneens € 1 miljoen betaald en daarnaast houden we rekening met een nog te verwachte last over deze jaren van € 0,8 miljoen. Per saldo een afwijking in 2021 van € 1,8 miljoen op VPB last

Onvoorzien

In de begroting 2021 is een bedrag van € 234.000 opgenomen voor onvoorziene lasten, voor niet begrote uitgaven die onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar (O-O-O) zijn. Op basis van een aangenomen amendement (A01) bij de begrotingsbehandeling 2021 is de post gedeeltelijk ingezet voor de dekking van tijdelijke uitbreiding griffie (€ 80.000). Daarnaast is de post ingezet voor interne begeleidingskosten gerelateerd aan de gezondmaking van het muziekgebouw (€ 90.000), de afronding van het onderzoek naar de aankoop van woningen Joodse eigenaren en navordering belasting tijdens WOII (€ 9.000), gedeeltelijke dekking van de oplossing inzake de financiering Falconcrest (€ 19.000) en de meerkosten van de accountant inzake de controle jaarrekening 2020 (€ 36.000) die begin 2021 is uitgevoerd.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

De in 2021 gerealiseerde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn toegelicht in de toelichting op de balanspost reserves in paragraaf 4.2.1. In hoofdstuk 2 zijn de afwijkingen ten opzicht van de begroting per taakveld toegelicht.

Incidentele baten en lasten

Algemeen

Een belangrijk financieel uitgangspunt voor het provinciaal toezicht is een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat bij de begroting aangegeven dient te worden of de begroting in evenwicht is. Dat wil zeggen dat de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Ook bij de jaarrekening moet hierin inzicht worden gegeven, oftewel de gerealiseerde baten en lasten dienen structureel in evenwicht te zijn. Is dit niet het geval dan roept dit vragen op over het reële gehalte van de begroting en is extra alertheid nodig bij het vaststellen van de nieuwe begroting.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2021	Incidenteel	Structureel
Exploitatielasten	947.433	139.580	807.853
Exploitatiebaten	-990.336	-104.990	-885.346
Exploitatiesaldo	-42.903	34.590	-77.493
Mutaties reserves	10.196	5.256	4.940
Resultaat	32.707 V	39.846 N	72.553 V

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Incidentele baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten per programma	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
P0 Bestuur en ondersteuning	23.524	-14.584	-4.477	4.463
P1 Veiligheid	8.229	-6.730	-876	623
P2 Verkeer, vervoer en waterstaat	4.113	-777	5.398	8.734
P3 Economie	12.198	-10.117	-2.310	-229
P4 Onderwijs	5.135	-375	850	5.610
P5 Sport, cultuur en recreatie	7.096	-3.631	-3.272	193
P6 Sociaal domein	27.679	-21.034	6.635	13.280
P7 Volksgezondheid en milieu	5.663	-149	-1.972	3.542
P8 Volkshuisvesting, r.o.en sted. vernieuwing	45.943	-47.593	5.280	3.630
Totaal	139.580	-104.990	5.256	39.846

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Hieronder volgt per programma een overzicht van de incidentele baten en lasten over het jaar 2021. Er is een uitsplitsing gemaakt tussen de corona middelen en de reguliere middelen per programma. Bedragen onder de € 0,5 miljoen worden niet separaat weergegeven en toegelicht. De grootste mutaties worden onder de tabel kort toegelicht.

Projecten maatschappelijk nut in ontwikkeling (MNIO)

Per programma komt diverse keren een incidenteel resultaat terug op de projecten MNIO (maatschappelijk nut in ontwikkeling). Op diverse beleidsterreinen voeren we activiteiten projectmatig uit (bijvoorbeeld groot onderhoud, revitalisering bomen, verbeteren luchtkwaliteit). Het betreft hier nadrukkelijk geen investeringen maar exploitatieactiviteiten. Bij de start van een project worden de beschikbare middelen samengebracht (deze storting in de reserve MNIO merken we als incidenteel aan). Projecten hebben als kenmerk dat ze jaar overschrijdend zijn. Het toegekende projectbudget is beschikbaar voor alle jaren. De raming per jaarschijf en de realisatie per jaarschijf wijken om verschillende redenen af van de planning. De middelen blijven beschikbaar doordat we de projecten egaliseren via de reserve MNIO. De gerealiseerde lasten, baten en mutatie op de reserve merken we als incidenteel aan.

Saldireserve specifiek in relatie tot corona middelen

Conform besluitvorming zijn alle corona gerelateerde middelen centraal ondergebracht in de saldireserve specifiek. De onderliggende begrotingswijzigingen zijn op de werkbudgetten verwerkt door aan de saldireserve specifiek te onttrekken. De gerealiseerde onttrekkingen aan de saldireserve specifiek zijn op realisatiebasis verwerkt (besluit gemeenteraad 21 december 2021). Per programma zijn de coronagerelateerde middelen > € 0,5 miljoen inzichtelijk gemaakt waarbij de onttrekking aan de saldireserve specifiek is opgenomen onder de mutatie reserves onderdeel saldireserve specifiek. Het totaal aan coronagerelateerde stortingen bedroeg € 29 miljoen bestaande uit € 12 miljoen rijksmiddelen, € 15 miljoen uit eigen kapitaal en € 0,9 miljoen uit bestemming jaarrekeningresultaat 2020. Daarnaast is eveneens met betrekking tot 2020 € 1,1 miljoen voorfinanciering inkomstenderving sport in 2021 teruggestort. De corona gerelateerde onttrekkingen die hier tegenover stonden bedroegen € 25,5 miljoen verdeeld onder onderstaande programma's en als mutatie opgenomen onder saldireserve specifiek.

P0. Bestuur en ondersteuning	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 0				
Impact corona ambtelijke organisatie (met name inhuur)	1.819	0	0	1.819
Opbrengstenderving fiscale handhaving	0	1.182	0	1.182
Parkeerbelastingen		2.610		2.610
Corona posten (< € 0,5 mln)	1.341	456	0	1.797
Reguliere middelen programma 0				
Implementatie en opleiding nieuw salarissysteem (reservering 2020)	503	0	0	503
Uitvoering regiodeal Brainport Eindhoven	18.100	-18.100	0	0
Reserve reserveringen	0	0	699	699
Saldireserve specifiek	0	0	3.921	3.921
Reserve niet te activeren investeringen (vh MIP)	0	0	770	770
Reserve circulaires gemeentefonds	0	0	10.319	10.319
Mutatie weerstandsvermogen	0	0	-20.528	-20.528

P0. Bestuur en ondersteuning	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Overige posten (< € 0,5 mln)	1.761	-732	342	1.371
Totaal P0. Bestuur en ondersteuning	23.524	-14.584	-4.477	4.463

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 0 bestuur en ondersteuning ontstaat een incidenteel resultaat van € 4,5 miljoen.

Met betrekking tot dossier inzet extra ambtelijke capaciteit als gevolg van corona is € 1,8 miljoen ingezet op programma 0. De opbrengsten van parkeren en naheffingsaanslagen zijn gedurende het jaar bijgesteld met € 3,6 miljoen. De werkelijke derving bedraagt € 3,8 miljoen. Door de avondlockdown en lockdown zijn de inkomsten opnieuw fors gedaald in de laatste periode van het jaar. Hier staat tegenover dat met name door de pilot van de scanauto die medio 2021 is opgestart de inkomsten uit fiscale handhaving in het laatste deel van het jaar hoger geweest dan ingeschat. De afwikkeling van de in de reserveringsdossiers gereserveerde middelen over 2020 bedroeg per saldo € 0,7 miljoen en aanvullend € 0,5 miljoen in relatie tot implementatie nieuw salarissysteem. De ontvangsten van het Rijk inzake de regionale deal worden 1 op 1 doorgezet naar Brainport Eindhoven (€ 18,1 miljoen). De reserve niet te activeren investeringen (€ 0,8 miljoen) is vanuit de primaire begroting gevoed met een incidentele storting die berekend is bij de ontmanteling van de reserve financieringsfonds MIP. Vanuit de saldireserve specifiek (onderdeel corona) zijn aanvullende budgetten in 2021 beschikbaar gesteld voor de verwachte kosten. Doordat de werkelijke kosten lager zijn uitgevallen dan begroot, is de daadwerkelijke onttrekking aan de reserve lager dan begroot (vanwege de lagere besteding dan begroot (zoals voor impact ambtelijke organisatie) heeft een lagere onttrekking aan de saldireserve specifiek plaatsgevonden (3,9 miljoen). Voor het uitkeringsjaar 2021 hebben we bij de decembercirculaire € 10 miljoen ontvangen voor taakmutaties en coronacompensatie. Daarnaast hebben we op basis van de septembercirculaire € 0,3 miljoen ontvangen voor uitvoering en implementatie Breed Offensief. Deze middelen zijn gestort in de reserve circulaires gemeentefonds om besteding in 2022 mogelijk te maken. De mutatie weerstandsvermogen (reserve eigen kapitaal) betreft de inzet conform primaire begroting (- € 20,5 miljoen).

P1. Veiligheid	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
<u>Corona middelen programma 1</u>				
Impact corona ambtelijke organisatie (met name inhuur)	516	0	0	516
Verlenging toezicht & handhavingcapaciteit	919	0	0	919
Ondersteuning naleving op coronatoegangsbewijzen	248	-248	0	0
Corona posten (< € 0,5 mln)	0	201	0	201
<u>Reguliere middelen programma 1</u>				
Ontvangst en doorbetaling van de rijksbijdragen RIEC	5.599	-5.870	0	-271
Specifieke uitkering preventieve aanpak ondermijning	588	-588	0	0
Reserve reserveringen	0	0	488	488
Saldireserve specifiek	0	0	-1.297	-1.297
Overige posten (< € 0,5 mln)	359	-225	-67	67
Totaal P1. Veiligheid	8.229	-6.730	-876	623

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 1 veiligheid ontstaat een incidenteel resultaat van € 0,6 miljoen.

Met betrekking tot dossier inzet extra ambtelijke capaciteit als gevolg van corona is € 0,5 miljoen ingezet op programma 1. Op toezicht en handhavingcapaciteit is ook aanvullend extra ingezet als gevolg van corona (€ 0,9 miljoen). Dit is minder dan begroot was omdat een gedeelte van de gevraagde capaciteit niet ingevuld kon worden als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. De rijksbijdrage in het kader van het RIEC wordt 1 op 1 doorgezet naar Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland (- 5,9 miljoen) waarbij er incidenteel een verrekening over voorgaande jaren heeft plaatsgevonden met betrekking tot het BTW compensatiefonds. Dit aangevuld te samen met kleine voordelen op overige veiligheidsbudgetten (- € 0,3 miljoen). Als gevolg van de coronacrisis is vertraging ontstaan in het veiligheidsproject preventieve aanpak ondermijning. Met deze middelen wordt de voedingsbodem voor criminaliteit weg genomen en wordt jongeren zicht geboden op een alternatief, op perspectief en wordt ingespeeld op de context die van invloed is op de keuzes die zij maken. Door de vertraging bestaat incidenteel een voordeel op de lasten in 2021 (€ 0,6 miljoen) en omdat de middelen nu voor 2022 beschikbaar zijn een nadeel op de baten in 2021 (- € 0,6 miljoen). Per saldo is het resultaat neutraal. De werkelijke reserveringen vallen hoger uit dan waarmee in het reserveringsdossier 2021 rekening mee is gehouden (€ 0,5 miljoen). Omdat vanuit de saldireserve specifiek al uit eigen middelen voorgefinancierd is ontstaat een voordeel op de baten wat per jaareinde is verrekend met de geraamde onttrekking voor handhaving uit de saldireserve specifiek onderdeel coronamiddelen (- € 1,3 miljoen).

P2. Verkeer, vervoer en waterstaat	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 2				
Corona posten (< € 0,5 mln)	50	0	0	50
Reguliere middelen programma 2				
Projecten maatschappelijk nut i.o.	4.443	-777	1.638	5.304
Resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-748	0	0	-748
Reserve groot onderhoud	0	0	1.538	1.538
Reserve strategische investeringen	0	0	500	500
Reserve regiobrede projecten bereikbaarheidsagenda ZOB	0	0	-517	-517
Mutatie weerstandsvermogen	0	0	2.054	2.054
Overige posten (< € 0,5 mln)	368	0	185	553
Totaal P2. Verkeer, vervoer en waterstaat	4.113	-777	5.398	8.734

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat ontstaat een incidenteel resultaat van € 8,7 miljoen.

Het resultaat op de projecten maatschappelijk nut in ontwikkeling is in algemene zin toegelicht (€ 5,3 miljoen). Het resultaat op afgesloten projecten maatschappelijk nut wordt veroorzaakt door verschillende projecten in de openbare ruimte en verkeersprojecten met zowel positief als negatief resultaat (- € 0,7 miljoen). In de reserve strategische investeringen is een storting gedaan van onbenutte kapitaallasten zoals besloten bij begroting 2021 (€ 0,5 miljoen). Er wordt € 0,9 miljoen aan afkoopsom beheer HOV2 in de reserve groot onderhoud gestort. Door het afsluiten van diverse projecten vloeien de restantbedragen ad € 0,6 miljoen eveneens terug naar de reserve groot onderhoud (€ 1,5 miljoen). Jaarlijks krijgen we een factuur van de gemeente Helmond als Penvoerder voor de bereikbaarheidsagenda ZOB. Gezien de reserve regiobrede projecten bereikbaarheidsagenda ZOB als doel heeft te voldoen aan de cofinancieringsbijdrage voor de financiering van de regio brede projecten is deze bijdrage via de reserve verrekend (- € 0,5 miljoen). Mutatie weerstandsvermogen (reserve) betreft het effect volgend uit de vaststelling van het wegenbeheerplan conform begroting 2021 (€ 2 miljoen).

P3. Economie	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 3				
Subsidieregeling ondersteuning MKB	347	0	0	347
Toeristenbelasting		1.415		1.415
Corona posten (< € 0,5 mln)	401	359	0	760
Reguliere middelen programma 3				
Tussentijdse winstname en resultaat afgesloten projecten				
Grond/bedrijventerreinen	8.349	-9.949	0	-1.600
Specifieke uitkering MKB-deal	504	-504	0	0
Organisatie Koningsdag in Eindhoven	1.303	-300	0	1.003
BIZ Eindhoven Centrum	787	-787	0	0
Regiodeal Holland Expat Center South	507	-475	0	32
Saldireserve specifiek	0	0	-2.872	-2.872
Reserve citymarketing, toerisme, recr/ev	0	0	-967	-967
Reserve strategische investeringen	0	0	1.303	1.303
Overige posten (< € 0,5 mln)	0	124	226	350
Totaal P3. Economie	12.198	-10.117	-2.310	-229

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 3 economie ontstaat een incidenteel resultaat van € 0,2 miljoen.

Als gevolg van corona kan minder toeristenbelasting worden opgelegd. Gedurende het jaar hebben we de begrote opbrengst naar beneden bijgesteld (€ 1,4 miljoen). Om ondernemers te steunen in coronatijd is de subsidieregeling ondersteuning MKB opgezet (€ 0,3 miljoen). Ook is hier een specifieke uitkering voor beschikbaar gesteld waar de middelen (€ 0,5 miljoen) worden doorgezet naar een volgend jaar zodat dit per saldo geen effect geeft (- € 0,5 miljoen). Resterende middelen voor de projecten BIZ Eindhoven centrum (€ 0,8 miljoen) en de regiodeal Holland Expat Center South (€ 0,5 miljoen) worden eveneens ingezet in 2022 (- € 1,3 miljoen). De voorfinanciering voor de organisatie van Koningsdag in Eindhoven (€ 1 miljoen) is teruggestort in de reserve citymarketing (- € 1 miljoen) zoals u besloten heeft in het raadsvoorstel begrotingswijzigingen Turap 2. Op de grondexploitatie-bedrijventerreinen is conform BBV tussentijds winst genomen (€ -1,6 miljoen). Conform besluitvorming is een gedeelte hiervan gestort in de reserve strategische investeringen (€ 1,3 miljoen) en een gedeelte in de reserve bovenwijken (€ 0,3 miljoen) die onder "overige posten" is opgenomen.

P4. Onderwijs	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 4				
Ventilatie scholen	4.030	0	0	4.030
Corona posten (< € 0,5 mln)	5	0	0	5
Reguliere middelen programma 4				
Tegenboeken boekwaarde desinvestering; pand Vuurvogel 25	626	0	0	626
Saldireserve specifiek	0	0	-4.035	-4.035
Reserve huisvesting onderwijs	0	0	4.714	4.714
Overige posten (< € 0,5 mln)	474	-375	171	270
Totaal P4. Onderwijs	5.135	-375	850	5.610

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 4 onderwijs ontstaat een incidenteel resultaat van € 5,6 miljoen.

De middelen die vanuit de saldireserve specifiek onderdeel coronamiddelen (- € 4 miljoen) beschikbaar zijn gesteld voor de ventilatie van scholen (€ 4 miljoen) zijn conform besluitvorming bij Turap-1 in de reserve onderwijshuisvesting gestort (€ 4 miljoen). Dit jaar is het voormalig onderwijspand Vuurvogel 25 geleverd. De verkoopopbrengst is gerealiseerd en de boekwaarde is afgeschreven (€ 0,6 miljoen) en eveneens afgewikkeld op de reserve onderwijshuisvesting (€ 0,6 miljoen).

P5. Sport, cultuur en recreatie	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 5				
Cultuur: ondersteuningsmaatregelen coronacrisis	4.386	0	0	4.386
Gevolgen corona Van Abbemuseum		528	0	528
Specifieke uitkeringen ijsbanen en zwembaden ivm corona		-2.694	0	-2.694
Corona posten (< € 0,5 mln)	294	0	0	294
Reguliere middelen programma 5				
Projecten maatschappelijk nut i.o.	1.331	-160	0	1.171
Subsidie Regiofonds Brainport tbv panden laagdrempelige ateliers en makerspaces	967	-967	0	0
Reserve reserveringen	0	0	568	568
Saldireserve specifiek	0	0	-4.158	-4.158
Reserve bomencompensatie	0	0	662	662
Overige posten (< € 0,5 mln)	118	-338	-344	-564
Totaal P5. Sport, cultuur en recreatie	7.096	-3.631	-3.272	193

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 5 sport, cultuur en recreatie ontstaat een incidenteel resultaat van € 0,2 miljoen.

Het maatschappelijk ondersteuningsfonds cultuur is volledig ingezet als financiële noodhulp om de cultuur infrastructuur in Eindhoven zoveel als mogelijk overeind te houden, (€ 4,4 miljoen). De inkomstenderving als gevolg van corona bij het Van Abbemuseum bedroeg € 0,5 miljoen. Voor de exploitatie van de gemeentelijke sportvoorzieningen zijn in 2021 over zowel 2020 als 2021 vanuit het Rijk specifieke uitkeringen beschikbaar gesteld om de inkomstenderving als gevolg van corona op te kunnen vangen. (€ -2,7 miljoen). Hierdoor is in 2021 geen aanspraak gemaakt op de eigen coronamiddelen en is de voorfinanciering uit eigen coronamiddelen over 2020 teruggestort. De projecten maatschappelijk nut zijn in algemene zin toegelicht (€ 1,1 miljoen). De subsidie Regiofonds brainport (€ 1 miljoen) wordt ingezet voor volgende jaren (€ -1 miljoen) per saldo geen effect. De reserve reserveringen is afgewikkeld o.b.v. de werkelijke reserveringsbedragen (€ 0,6 miljoen) De coronamiddelen zijn afgewikkeld op de saldireserve specifiek zoals in algemene zin toegelicht (€ 4,2 miljoen). De middelen die zijn ontvangen ter compensatie van gekapte bomen zijn gestort in de reserve bomencompensatie (€ 0,6 miljoen).

P6. Sociaal Domein	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 6				
Meerkosten maatschappelijke opvang	2.887	0	0	2.887
Meerkosten Jeugd en WMO (2020)	524	0	0	524
Meerkosten Jeugd en WMO (2021)	624	0	0	624
Tijdelijke inkomensondersteuning zzp-ers (TOZO)	15.597	-16.778	0	-1.181

P6. Sociaal Domein	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	1.022	-4	0	1.018
Corona posten (< € 0,5 mln)	1.070	0	0	1.070
Reguliere middelen programma 6				
transformatiefonds Jeugd (reservering 2020)	539	-515	0	24
gemeentelijke hulp kinderopvangtoeslagenaffaire	78	-865	0	-787
pilot LVV (reservering 2020)	1.667	0	0	1.667
Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugd	635	-642	0	-7
projecten maatschappelijk nut i.o.	1.999	-700	0	1.299
cliëntendebiteuren Sociaal Domein	799	-1.530	0	-731
Reserve reserveringen	0	0	1.814	1.814
Saldireserve specifiek	0	0	-4.507	-4.507
Reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	0	0	-434	-434
Reserve transformatieagenda sociale basis	0	0	2.375	2.375
Reserve circulaire gemeentefonds	0	0	-2.223	-2.223
Mutatie weerstandsvermogen	0	0	9.800	9.800
Overige posten (< € 0,5 mln)	238	0	-190	48
Totaal P6. Sociaal Domein	27.679	-21.034	6.635	13.280

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 6 sociaal domein ontstaat een incidenteel resultaat van € 14 miljoen.

Zoals besloten in het raadsvoorstel meerkosten corona maatschappelijke opvang is € 2,5 miljoen begroot voor de extra noodopvang voor dak- en thuislozen. De werkelijke inzet bedroeg € 2,9 miljoen. In de decembercirculaire 2021 is hiervoor eveneens rijkscompensatie beschikbaar gesteld. Voor de meerkosten Jeugd en WMO 2020 is vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld. Deze kosten zijn in 2021 verder afgewikkeld met een realisatie van € 0,5 miljoen. In lijn met 2020 bedragen de meerkosten Jeugd en WMO als gevolg van corona voor 2021 eveneens € 0,6 miljoen. Deze middelen zijn onttrokken uit de saldireserve specifiek coronamiddelen.

Op de coronamiddelen is het verschil tussen begroot en realisatie teruggestort in de saldireserve specifiek onderdeel coronamiddelen. Op TOZO een (incidenteel) voordeel op de uitvoeringskosten van € 1,2 miljoen. Vanaf maart 2021 was de regeling Tijdelijke Ondersteuning van Noodzakelijke Kosten (TONK) van kracht voor de periode 1 januari tot 1 oktober 2021. De TONK was met name bedoeld voor een tegemoetkoming in woonkosten. De landelijke trend is dat het aantal zzp'ers, dat hierop een beroep heeft gedaan, sterk achterblijft bij het verwachte aantal. Dit heeft tot gevolg dat niet alle middelen (€ 1 miljoen) volledig zijn besteed. In regionaal verband is het project pleegzorg uitgevoerd vanuit het transformatiefonds jeugd (€ 0,5 miljoen). Hiermee zijn verschillende pilots uitgevoerd, gericht op het werven van pleegouders en het ondersteunen en faciliteren van pleegouders. In regionaal verband (regio Samen voor Jeugd) is een gezamenlijke ambitie geformuleerd en geïnvesteerd in het opstellen van een regionaal governance model. Met het verstevigen van de regionale samenwerking wordt ingezet op de borging van verschillende (jeugd)zorgfuncties, zorgvuldige transformatie en vermindering van bureaucratie (€ 0,6 miljoen). De niet bestede middelen op beide regelingen worden in volgende jaren ingezet zodat dit per saldo geen effect geeft. De Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) Pilot eindigt 1 juli 2022 maar wordt waarschijnlijk verlengd tot het einde van het jaar. Het college heeft op 12 maart 2019 ingestemd met het niet op voorhand af ramen van niet bestemde eigen BBBB middelen. Pas aan het eind van ieder jaar vallen niet bestede BBBB middelen (gemeentelijke) vrij ten gunst van het rekeningresultaat. Voor 2021 gaat dit om een bedrag van circa € 1,7 miljoen dat vrij valt. De voorziening dubieuze (cliënt) debiteuren wordt bepaald aan de hand van de nominatieve staat debiteuren Werk en Inkomen per 31 december 2021. Om de voorziening weer op het gewenste niveau te brengen is een dotatie vereist (- € 0,7 miljoen).

Van het Rijk hebben we eenmalig een bedrag ontvang voor de uitvoeringskosten van de Kinderopvang toeslagaffaire (KOT). Hier moeten we in de Sisa verantwoording over afleggen. Dit bedrag is bestemd voor de afhandeling van de (potentieel) gedupeerden KOT gedurende de periode t/m 2025. We willen dit bedrag graag reserveren naar 2022 om de nog te maken kosten rondom de afwikkeling te dekken (- € 0,8 miljoen). De projecten maatschappelijk nut in ontwikkeling (€ 1,3 miljoen), de reserve projecten maatschappelijk nut i.o. (€ - 0,4 miljoen) en de saldireserve specifiek (- € 3,9 miljoen) als onderdeel van de coronamiddelen zijn in algemene zin toegelicht.

Bij de jaarrekening 2020 zijn extra bedragen gestort van € 2,7 miljoen voor TOZO en € 0,1 miljoen voor transformatie jeugd. Daarnaast heeft op diverse gereserveerde posten de afwikkeling plaatsgevonden op basis van gerealiseerde bedragen (- € 1 miljoen) per saldo een mutatie van € 1,8 miljoen in de reserve reserveringen. Bij de instelling van de reserve Transformatieagenda sociale basis is er € 2,1 miljoen in de nieuwe reserve gestort aangevuld met een storting van € 0,3 miljoen van het restant van het exploitatiebudget (€ 2,4 miljoen). Bij het dossier decembercirculaire 2020 zijn budgetten toegekend voor 2021 waarbij bij de begrotingswijziging de benodigde bedragen vervolgens zijn onttrokken aan de reserve circulaire gemeentefonds. Het betreft een totaalbedrag van - € 2,2 miljoen voor diverse onderwerpen. Bij het vaststellen van de begroting 2021 is besloten om vanuit het BUIG budget 2021 de voormalige risico buffer sociaal domein terug te zetten in het weerstandsvermogen via de reserve (€ 9,8 miljoen).

P7. Volksgezondheid en milieu	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Reguliere middelen programma 7				
Projecten en resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	5.273	-149	-4.987	137
Reserve stimuleren energietransitie	0	0	1.714	1.714
Reserve gebiedsgericht grondwaterbeheer	0	0	722	722
Overige posten (< € 0,5 mln)	390	0	579	969
Totaal P7. Volksgezondheid en milieu	5.663	-149	-1.972	3.542

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 7 volksgezondheid en milieu ontstaat een incidenteel resultaat van € 3,5 miljoen.

Het resultaat op de projecten maatschappelijk nut i.o. is in algemene zin toegelicht (€ 0,1 miljoen).

In de reserve stimuleren energietransitie (1,7 miljoen) is conform kadernota en begroting € 2,1 miljoen gestort voor doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, klimaat en energie. Een storting van € 0,4 miljoen komt uit de reserveringsvoorstellen 2021 en betreft een storting voor intensivering duurzaamheid. Daarnaast zijn er middelen onttrokken ten behoeve van de inzet reserve intensiveringsmiddelen (€ 0,8 miljoen).

Reserve gebiedsgericht grondwaterbeheer (€ 0,7 miljoen). De grootste mutatie betrof een bijdrage voor gebiedsgericht grondwaterbeheer centrum.

8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.	lasten	baten	mutaties reserves	gerealiseerd resultaat
Corona middelen programma 8				
Corona posten (< € 0,5 mln)	83	0	0	83
Reguliere middelen programma 8				
Projecten faciliterend grondbedrijf	3.247	-3.247	0	0
Tussentijds winstname projecten grond niet-bedrijventerreinen via mutatie reserve bovenwijkse voorzieningen	37.098	-41.859	4.715	-46
Boekwinst verkoop panden	171	-666	0	-495
Projecten maatschappelijk nut i.o.	4.707	-1.123	-2.283	1.301
Reserve strategische investeringen	0	0	2.777	2.777
Overige posten (< € 0,5 mln)	637	-698	71	10
Totaal 8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.	45.943	-47.593	5.280	3.630

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 8 volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing ontstaat een incidenteel resultaat van € 3,6 miljoen.

De projecten maatschappelijk nut in ontwikkeling zijn in algemene zin toegelicht (€ 1,3 miljoen).

Het verkopen van panden kent een eigen dynamiek waardoor panden soms eerder of later verkocht worden dan verwacht. De verkoop van panden houdt hierdoor geen gelijke pas met begrotingsjaren (€ -0,5 miljoen).

Op de grondexploitaties(niet bedrijventerreinen) is in 2021 meer aan tussentijdse winst gerealiseerd dan geraamd (€ 4,6 miljoen). Conform afspraak is een gedeelte van dit resultaat gestort in de reserve bovenwijken (€ 1,8 miljoen) en reserve strategische investeringen (€ 2,8 miljoen).

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Bedragen x € 1.000

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	storting 2021	onttrekking 2021	realisatie 2021
P0 Bestuur en ondersteuning	1.927	-693	1.234
P1 Veiligheid	-	-	-
P2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-	-	-
P3 Economie	-	-	-
P4 Onderwijs	3.718	-538	3.180
P5 Sport, cultuur en recreatie	-	-	-
P6 Sociaal domein	-	-	-
P7 Volksgezondheid en milieu	332	-	332
P8 Volkshuisvesting, r.o.en sted. vernieuwing	433	-240	193
Totaal	6.411	-1.471	4.940

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Hieronder volgt per programma een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen van de reserves over het jaar 2021. Bedragen onder de € 0,5 miljoen zijn niet afzonderlijk verantwoord. Wel wordt toegelicht welke reserves het betreft.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	storting 2021	onttrekking 2021	realisatie 2021
P0. Bestuur en ondersteuning			
Reserve duurzaamheidsfonds SVGG	994	-	994
Reserve burgerzaken	486	-584	-98
Overige posten (< € 0,5 mln)	447	-109	338
Totaal P0 Bestuur en ondersteuning	1.927	-693	1.234
P 4. Onderwijs			
Reserve internationale school	3.718	-538	3.180
Totaal P4. Onderwijs	3.718	-538	3.180
P7. Volksgezondheid en milieu			
Overige posten (< € 0,5 mln)	332	-	332
Totaal P7. Volksgezondheid en milieu	332	-	332
P8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.			
Overige posten (< € 0,5 mln)	433	-240	193
Totaal P8. Volkshuisv., ruimt. ordening en sted. vern.	433	-240	193
Totaal	6.411	-1.471	4.940

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programma 0 bestuur en ondersteuning bedraagt de structurele mutatie reserves € 1,2 miljoen.

Reserve duurzaamheidsfonds SVGG (€ 0,9 miljoen). Deze reserve wordt ingezet om flexibiliteit mogelijk te maken en om te schuiven in tijd en budgetten t.b.v. verduurzaming en taakuitvoering en binnen het contract SVGG. De reserve burgerzaken is ingezet ter afwikkeling van de kosten voor de organisatie van de 2e kamerverkiezingen op 17 maart 2021 (€ 0,1 miljoen).

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve kredietrisico's garantie geldleningen, reserve opkomst verkiezingen, reserve onderzoek & ontwikkeling en saldireserve specifiek

Op programma 4 onderwijs bedraagt de structurele mutatie reserves € 3,2 miljoen.

Reserve internationale school (€ 3,2 miljoen). De storting betreft € 3 miljoen voor uitbreiding Internationale school, jaarlijkse storting van € 0,4 miljoen en de verrekening met de reserve ad € 0,3 miljoen (3,7 miljoen). Voor de jaarlijkse financiële bijdrage wordt € 0,5 miljoen onttrokken.

Op programma 7 volksgezondheid en milieu bedraagt de structurele mutatie reserves € 0,3 miljoen.

Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:

Reserve bodemsanering.

Op programma 8 volkshuisvesting en ruimtelijke ordening bedraagt de structurele mutatie reserves € 0.2 miljoen. Onder overige posten (< € 0,5 mln.) zijn de volgende reserves opgenomen:
Saldireserve specifiek, risicoreserve PSV en reserve volkshuisvesting.

WNT

In het kader van de WNT (Wet Normering Topinkomens) zijn voor een tweetal topfunctionarissen de gegevens verstrekt. Het betreft de functie van de gemeentesecretaris en de functie van griffier.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2021 bedragen x € 1	AA Zwierstra	HPC Verbruggen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	142.903	125.960
Beloningen betaalbaar op termijn	22.554	21.124
<i>Subtotaal</i>	<i>165.457</i>	<i>147.084</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	165.457	147.084
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020 bedragen x € 1	AA Zwierstra	HPC Verbruggen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.144	109.911
Beloningen betaalbaar op termijn	21.096	19.899
<i>Subtotaal</i>	<i>162.240</i>	<i>129.810</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
Bezoldiging	162.240	129.810

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking
Er zijn geen topfunctionarissen met uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.3.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid

In de financiële hoofdlijn zijn de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht. De programmaverantwoording (hoofdstuk 2) bevat per taakveld de financiële analyse. De analyse van het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen is vooraan in dit hoofdstuk opgenomen. Dit onderdeel gaat nader in op een tweetal dwarsdoorsnedes ten aanzien van de begroting. Achtereenvolgens een analyse op de begrotingsonrechtmatigheid van de lasten en vervolgens op de investeringskredieten.

Kaders analyse begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190, 191, 192 van de Gemeentewet). Meest essentieel hierin is dat:

- De lasten in het jaar en de bijbehorende balansmutaties de begroting niet mogen overschrijden;
- Dat de wijzigingen van de begroting in het desbetreffende begrotingsjaar (uiterlijk 31-12) besloten moeten zijn;
- De toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves overeenkomstig de gewijzigde begroting zijn, behalve voor die reserves waarvan de raad heeft vastgesteld dat een verschil op realisatiebasis met de reserve verrekend mag worden.

Aanvullend heeft de raad in de financiële verordening 2020 (ook geldend in 2021) bepaald dat zij de lasten baten op programmaniveau autoriseert. Het college heeft mandaat om de lasten en baten te wijzigen op programmaniveau indien:

- Er geen sprake is van nieuw beleid
- Het onderwerp niet politiek gevoelig is
- Er geen wijziging in de doelstelling van een programma optreedt
- Er geen sprake is van een resultaatbestemming (m.u.v. actualiseren planning investeringen)
- Bedragen niet groter dan of gelijk zijn aan € 1 miljoen

Daarnaast is vastgelegd dat de raad met het vaststellen van de begroting de investeringskredieten vaststelt.

Analyse begrotingsrechtmatigheid lasten en mutatie reserves

Op programmaniveau zien we het volgende beeld voor de begroting na wijziging, realisatie 2021 en de afwijkingen.

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2021 na wijziging				Realisatie 2021				Afwijkingen 2021			
	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	129.993	-641.727	-13.905	-525.639	125.536	-659.415	-3.244	-537.122	4.457	17.688	-10.661	11.483
1 Veiligheid	43.799	-9.987	-1.609	32.203	41.033	-8.842	-876	31.315	2.766	-1.145	-733	888
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	52.908	-15.780	2.686	39.814	39.216	-6.803	5.399	37.811	13.692	-8.977	-2.713	2.003
3 Economie	21.796	-13.359	-3.839	4.598	20.946	-14.842	-2.311	3.794	850	1.483	-1.528	804
4 Onderwijs	53.685	-16.522	-5.485	31.678	44.300	-17.478	4.031	30.853	9.385	956	-9.516	825
5 Sport, cultuur en recreatie	92.263	-18.924	-6.424	66.915	89.848	-19.375	-3.273	67.201	2.415	451	-3.151	-286
6 Sociaal domein	457.289	-144.346	4.107	317.050	439.812	-144.235	6.635	302.212	17.477	-111	-2.528	14.838
7 Volksgezondheid en milieu	72.350	-57.193	2.244	17.401	71.711	-53.292	-1.640	16.780	639	-3.901	3.884	621
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	96.120	-83.424	1.237	13.933	75.030	-66.054	5.474	14.450	21.090	-17.370	-4.237	-517
Resultaat	1.020.203	-1.001.262	-20.988	-2.047	947.433	-990.336	10.196	-32.707	72.770	-10.926	-31.184	30.660

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Op programmaniveau worden de lasten niet overschreden. Op de mutaties van de reserves is sprake van afwijkingen op nagenoeg alle programma's. Deze afwijkingen zijn gerelateerd aan afwijkingen op de baten en lasten. Het betreft mutaties in reserves waarvan de raad besloten heeft dat deze per jaareinde op basis van de realisatiecijfers afgewikkeld mogen worden of die specifiek onderdeel zijn van het reserveringsdossier 2021 waarover de raad eind december 2021 besloten heeft. Dat betekent dat de afwijking op de reserves niet leidt tot een begrotingsonrechtmatigheid.

In hoofdlijn gaat het om de volgende afwijkingen op de reserves:

Programma 0 afwijking reserves - € 10,7 miljoen

- De beschikbare coronamiddelen zijn per saldo niet volledig benut (- € 0,8 miljoen) waardoor minder dan verwacht uit de saldireserve is onttrokken. Het betreft de volgende onderdelen:
 - Lagere kosten thuisbezorgen reisdocumenten en inzet extra personeel bij klantcontactcentrum (- € 0,1 miljoen).
 - Verder achterblijvende parkeerinkomsten dan ingeschat bij turap 2 als gevolg van de (avond) lockdown in Q4 (+ € 0,6 miljoen).
 - Minder derving fiscaal handhaven vanwege inzet pilot scanauto (- € 0,2 miljoen).
 - Minder inzet t.b.v. dossier extra ambtelijke capaciteit (-€ 1,1 miljoen).
- Storting van de extra baten vanuit de decembercirculaire (taakmutaties, coronacompensatie, extra middelen verbeteren dienstverlening gemeente en vergoeding salariskosten zorgdomein) in de reserve circulaire gemeentefonds (- € 10,0 miljoen).
- Beperkte afwijkingen op de diverse reserves (+ € 0,1 miljoen) waarvan de lasten op realisatiebasis worden afgewikkeld.

Programma 1 afwijking reserves - € 0,8 miljoen

- De beschikbare coronamiddelen voor extra inzet van de BOA's zijn niet volledig benut waardoor minder dan verwacht uit de saldireserve is onttrokken (- € 0,4 miljoen). De achteraf later ontvangen rijkscompensatie voor de extra kosten is extra gestort in de reserve (- € 0,4 miljoen).

Programma 2 afwijking reserves - € 2,7 miljoen

- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten worden geëgaliseerd via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (- € 2,1 miljoen). De afwijking worden onder andere veroorzaakt door het project Spoortraject Eindhoven-Düsseldorf, fietsflat neckerspoel en de ondergrondse fietsenstalling aan het Stationsplein Zuid.
- De volgende ontvangen middelen zijn verevend op realisatiebasis wat leidt tot een hogere storting:
 - De ontvangen middelen van ontwikkelaars voor de omgevingsvergunning (parkeernorm) zijn gestort in de reserve mobiliteitsfonds (-0,4 miljoen).
 - De bijdrage voor 2021 voor de regio-brede projecten van de bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant is extra onttrokken aan in de hiervoor ingestelde reserve (+ € 0,5 miljoen)
 - Het onderhoud van de fietsenstalling 18 septemberplein is uitgesteld waardoor een hogere storting plaatsvindt in de reserve eigenarenonderhoud (- € 0,2 miljoen)
- Conform raadsbesluit begroting 2021 is het begrote onbenutte deel van de kapitaalslasten gestort in de nieuw ingestelde reserve strategische investeringen (- € 0,5 miljoen). Deze storting was niet geraamd.

Programma 3 afwijking reserves - € 1,6 miljoen

- Op basis van het resultaat op de grondexploitatie bedrijventerreinen is een hogere storting gedaan in de reserve bovenwijken en reserve strategische investeringen (- € 1,6 miljoen).
- De beschikbare coronamiddelen voor MKB ondersteuning (subsidieregeling) zijn niet volledig benut (- € 0,2 miljoen) waardoor minder dan verwacht uit de saldireserve is onttrokken. Daarnaast is de vermindering afdracht buitenreclame aanvullend uit de reserve onttrokken (+ € 0,2 miljoen).

Programma 4 afwijking reserves - € 9,5 miljoen

- Het resultaat op onderwijshuisvesting is verrekend met de reserve onderwijshuisvesting (- € 8,5 miljoen). Op hoofdlijn betreft dit:
 - Hogere storting door achterblijvende lasten IHP (- € 3,3 miljoen).
 - Hogere storting omdat de eigen middelen (vrijgemaakt uit de coronamiddelen) die bedoeld zijn voor de verbetering van de ventilatie van de scholen (- € 4,0 miljoen) nog niet zijn ingezet.
 - Diverse overige resultaten verrekend met de reserve (- € 1,2 miljoen).

- Hogere storting omdat conform het raadsvoorstel begroting SPIL/VVE 2021/2022 het niet bestede budget 2021 per jaareinde toegevoegd is aan de egalisatie reserve SPIL/VVE (- € 0,5 miljoen).
- Hogere storting in de egalisatiereserve eigenarenonderhoud onderwijshuisvesting (- € 0,2 miljoen)
- Hogere storting derden in de reserve Internationale school Eindhoven met name als gevolg van een bijdrage van een derden in de reserve Internationale school Eindhoven (+ € 0,3 miljoen).

Programma 5 afwijking reserves - € 3,2 miljoen

- De per saldo lagere onderhoudslasten van eigenaar en van de gebruiker op sportaccommodaties en cultuurpanden zijn verrekend met de reserves eigenarenonderhoud vastgoed (- € 0,3 miljoen), gebruikersonderhoud sport (- € 0,3 miljoen) en gebruikersonderhoud van Abbemuseum (- € 0,1 miljoen).
- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten worden gerealiseerd via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (- € 0,9 miljoen).
- In 2021 is voor diverse sportgerelateerde onderdelen coronacompensatie ontvangen. Het gedeelte dat betrekking had op een afrekening 2020 is gestort in de saldireserve specifiek waaruit in 2020 de voorfinanciering heeft plaatsgevonden (€ -1,1 miljoen).
- Beperkte afwijkingen op de diverse reserves (- € 0,4 miljoen) waarvan de lasten op realisatiebasis worden afgewikkeld

Programma 6 afwijking reserves - € 2,5 miljoen

- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende (met name Europese) projecten worden geëgaliseerd via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (- € 2,4 miljoen).
- Door lagere lasten voor inbesteding werkgelegenheidsteam, de hogere meerkosten voor maatschappelijke opvang (extra locaties, meer bedden etc.) en de onderbesteding op het corona noodfonds ter behoud van de sociale infrastructuur zijn verrekend met de saldireserve specifiek coronamiddelen (- € 0,4 miljoen). Daarnaast zijn ook de meerkosten jeugd en Wmo met deze coronamiddelen in de saldireserve specifiek verrekend wat leidt tot een extra onttrekking aan de reserve (+ € 0,6 miljoen) .
- Het voordeel als gevolg van de lagere onderhoudslasten voor de welzijnspanden is gestort in de reserve eigenarenonderhoud vastgoed (- € 0,2 miljoen).
- Er heeft een hogere storting plaatsgevonden in de reserve transformatieagenda sociale basis dan eind november 2021 ingeschat bij het instellen van de reserve. De reserve heeft een egalisatiefunctie voor de uitvoering van het transformatieprogramma 2021-2025 (- € 0,3 miljoen).

Programma 7 afwijking reserves € 3,9 miljoen

- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten worden gerealiseerd via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (+ € 4,0 miljoen).
- Het voordeel als gevolg van lagere onderhoudslasten van de biomassacentrale is gestort in de reserve Planmatig onderhoud biomassacentrale (- 0,1 miljoen). De per saldo hogere baten dan lasten van de exploitatie 2021 van de biomassacentrale zijn extra gestort in de reserve biomassacentrale meerhoven (- € 0,2 miljoen).
- Beperkte afwijkingen op de diverse reserves (+ € 0,2 miljoen) waarvan de lasten op realisatiebasis worden afgewikkeld.

Programma 8 afwijking reserves - € 4,2 miljoen

- Gerealiseerde lasten en baten van jaaroverschrijdende projecten worden gerealiseerd via de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (+ € 2,9 miljoen). De afwijkingen worden onder andere veroorzaakt door fasering in project Knoop XL fasering in het Groene Raamwerk en de beperkt opgelopen vertraging in de ontwikkeling van Buurtschap te Veld.
- Op basis van het resultaat op de grondexploitaties bedrijventerreinen is een hogere storting gedaan in de reserve bovenwijken (- € 1,9 miljoen) en reserve strategische investeringen (- € 2,8 miljoen).
- De ontvangen bijdrage van private initiatiefnemers voor bovenwijkse voorzieningen leidt tot een hogere storting in de reserve bovenwijkse voorzieningen (- € 2,8 miljoen).
- Beperkte afwijkingen op de diverse reserves (+ € 0,4 miljoen) waarvan de lasten op realisatiebasis worden afgewikkeld.

Analyse investeringskredieten

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Investerings ruimte saldo	Reden/oorzaak voor negatieve investeringsruimte
Overschrijdingen vanaf € 1.000			
TV04 Overhead	slim verduurzamen gemeentelijk vastgoed	-10	Hogere kosten Wo installatie hebben geleid tot een minimale overschrijding (minder dan 1% van het totale investeringsbedrag)
TV12 Openbare orde en veiligheid	kanaaldijk noord 61	-119	Investering in dierenopvang is nagenoeg afgerond. Meer- en minderwerk heeft eind 2021 plaatsgevonden. Het project bestaat uit drie investeringskredieten. Overschrijding op het investeringskrediet wordt opgevangen door onderschrijding op de andere investeringskredieten.
TV21 Verkeer en vervoer	verlichting	-29	Er wordt aanvullend krediet aangevraagd in 2022
5.2 - Sportaccommodaties	verduurzamen zwemstadion	-15	De overschrijding wordt opgevangen door onderschrijding andere kredieten verduurzamen zwemstadion
	vastgoed sport	-13	Hogere kosten vervanging installatie petanqhal hebben geleid tot overschrijding, welke gedeeltelijk worden opgevangen door hogere bijdragen van derden
	diverse sportaccommodaties	-53	Overschrijdingen < 10.000
TV53 Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	vastgoed cultuurpanden	-14	Betreft investering Parktheater: hogere kosten als gevolg van niet indexeren krediet. Overschrijding is minder dan 5% van het totale investeringsbedrag
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	vastgoed in eigendom gemeente	-126	Betreft noodzakelijke investeringen aan panden in eigendom van de gemeente, met name vervanging dakbedekking. De hogere kosten worden onder andere veroorzaakt door hogere kosten materialen.
	vastgoed in eigendom gemeente	-10	Overschrijdingen < 10.000
Diversen	diverse investeringen	-16	Overschrijdingen < € 10.000
	<i>totaal overschrijdingen vanaf € 1.000</i>	<i>-405</i>	
Overschrijdingen waarbij het krediet wordt geactualiseerd in 2022			
TV42 Onderwijshuisvesting	onderwijshuisvesting	-27	Totale investering Avignonlaan blijft binnen krediet. Overschrijding wordt opgevangen door onderschrijding andere kredieten.
5.2 - Sportaccommodaties	Sportparken	-64	Betreft investeringen in zwembaden. De overschrijding bij Ottenbad wordt opgevangen door onderschrijding van andere kredieten. Voor de overschrijding bij Pieter van den Hoogenband zwembad wordt een aanvullend krediet aangevraagd in 2022
	Vastgoed sport	-32	Betreft 2 kleinere overschrijdingen, die worden opgevangen door onderschrijding andere kredieten en door aanvullend krediet dat in 2022 wordt aangevraagd
5.3 - Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	Parktheater en Dynamo	-13	Betreft kleine overschrijding op vervanging van machines. Er wordt een aanvullend krediet aangevraagd in 2022
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	vastgoed in eigendom gemeente	-19	De hogere kosten worden opgevangen door onderschrijding op andere kredieten van betreffend pand
	<i>Totaal nog te actualiseren kredieten</i>	<i>-155</i>	
	Totaal	-560	

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

4.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Het BBV schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Gebeurtenissen na balansdatum moeten in de jaarstukken worden verwerkt als ze nadere informatie geven over de nadere informatie per balansdatum.

Als de gebeurtenissen geen nadere informatie geven over de situatie op balansdatum worden de gebeurtenissen in dit onderdeel van de jaarrekening toegelicht.

Impact oorlog in Oekraïne

De oorlog in de Oekraïne heeft geen financiële gevolgen voor onze jaarrekening 2021. De impact van de oorlog in Oekraïne op de wereldwijde economie zal echter groot zijn en op dit moment nog niet precies in te schatten. Directe gevolgen voor onze stad zijn bijvoorbeeld de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de impact van economische sancties op burgers en ondernemers in de stad. In Eindhoven zijn we op 2 maart 2022 gestart met het formeren van een crisisteam. Dit crisisteam heeft de opdracht gekregen om 750 opvangplekken te realiseren en de publieke taken, de informatievoorziening en de communicatie daaromheen te verzorgen. Deze opgave komt bovenop de enorme krapte op de woningmarkt die er momenteel in Eindhoven is. De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in Eindhoven heeft invloed op verschillende beleidsterreinen, zoals: wonen/huisvesting, onderwijs, zorg, inkomensvoorziening, financiën, mobiliteit en veiligheid.

Ook zijn er macro-economisch ingrediënten aanwezig voor een recessie (stijgende inflatie, tekort aan grondstoffen, tekort aan fossiele brandstoffen, verstoring van productielijnen en oplopende rente). Dit kan mogelijk impact hebben op de financiële positie van gemeente Eindhoven bijvoorbeeld voor de haalbaar- en financierbaarheid van haar meerjarige investeringen, maar ook en vervolgeffect hebben op het sociaal domein (uitkeringen, jeugdhulp etc.).

4.5 Sisa

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 19-4-2022								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A6	Specifieke Uitkering Preventieve Aanpak tegen Ondernijning (onderdeel BOTOC)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Totale cofinanciering (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Gemeenten		Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen				
			Aard controle R Indicator: A6/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A6/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A6/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A6/04		
			€ 587.693	€ 587.693	€ 0	Nee		
			Projectnaam/nummer	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht			
			Aard controle n.v.t. Indicator: A6/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A6/06	Aard controle n.v.t. Indicator: A6/07			
			1 Present Team	Nee	De terugkerende, hardnekkige jeugdproblematiek in Vaartboek vraagt om een intensievere aanpak samen met de bestaande professionals in de wijk. Het: 'Present team' is een klein team dat werkt vanuit de unieke combinatie van presentie, brede kennis, ervaring, groot professioneel netwerk en passie voor de doelgroep en de wijk. Het doel van deze aanpak is het versterken van de ruggengraat van de wijk. De start is bij de basis en vanuit de doorlopende leerlijn (basisschool/middelbaar onderwijs) bouwen zij stap voor stap (mee) aan sterke ruggengraten van kinderen en jongeren. Ze spelen in op de trends op dat moment in de wijk en willen zo "jong" mogelijk beginnen. Met de aanpak is in 2021 gestart. Project loopt door in 2022 en 2023 en niet uitgenutte middelen worden in 2022 en 2023 ingezet.			

		2	Alleen Jij Bepaalt Wie Je Bert	Nee	Doorontwikkeling van dit project binnen de gemeente met als doel risicofactoren van delinquent gedrag van jongeren van 12 t/m 18 jaar te verminderen of te voorkomen en het bieden van perspectief. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiële aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.		
		3	Buddy App	Nee	Financiële problemen vormen vaak een motor voor verdere problematiek. Uit de beschrijving van de wijken volgt dat inzet hierop noodzakelijk is. Door gezinnen te ondersteunen via de buddy-app krijgen ze de tools om meer verantwoordelijkheid te nemen over hun eigen financiële situatie. Dit heeft een positief effect op de persoonlijke effectiviteit (beschermende factor 10). De Buddy-app is een platform voor bankieren voor kwetsbare Nederlanders die laagdrempelige en betaalbare ondersteuning mogelijk maakt zodat schulden worden voorkomen en problemen voortijdig worden gesignaleerd. De Buddy-app is een combinatie van internetbankieren en een budget-coach. Buddy zet de vaste lasten apart zodat gebruikers alleen hun leefgeld nog op de rekening hebben. Daarbij kunnen gebruikers Buddy vragen stellen over hun bankzaken. Het Buddy-algoritme kan meekijken in de bankzaken en zo advies (of alerts) geven op het gebied van bijvoorbeeld rekeningen en toeslagen. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiële aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.		

4	Jongerenwerk	Nee	De kracht van jongerenwerk is dat zij vanuit alle ontwikkelgebieden en beschermende factoren kunnen kijken en vanuit de behoefte van de jongere op specifieke onderdelen kunnen inzoomen. Hierdoor kun je heel gericht jongeren ondersteunen (zowel collectief als individueel). Het jongerenwerk is er voor alle jongeren in Eindhoven en in het bijzonder voor die jongeren die (tijdelijk) extra ondersteuning nodig hebben. Het jongerenwerk zorgt voor succeservaringen waardoor jongeren zelfvertrouwen en toekomstperspectief krijgen. De jongerenwerker richt zich naast talentontwikkeling en outreachend werk op de volgende actuele thema's: culturele en seksuele diversiteit (discriminatie op het gebied van toekennen stages, werk vinden; woningmarkt), sociaal leven, radicalisering en polarisatie; eenzaamheid; veiligheid; digitaal jongerenwerk en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiële aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.
5	Coaching: coordinatie en opleiding	Nee	Deze coachingtrajecten richten zich op jongeren en kinderen die onvoldoende aansluiting vinden met hun omgeving. Dat kan komen door gedragsproblematiek, onkunde, armoede, nare ervaringen. Jongeren krijgen 1 op 1 begeleiding met succeservaringen met als doel het opzetten van een eigen sociaal netwerk. Door het stijgen van zelfvertrouwen staan zij sterker. Erbij horen en sociale binding zijn vanuit de kansencirkel en beschermende factoren belangrijke elementen die het zelfvertrouwen versterken. Dit heeft een positief effect op andere factoren als kansen voor betrokkenheid en constructieve tijdsbesteding. Met de aanpak is in 2021 gestart. Project loopt door in 2022 en 2023 en niet uitgenutte middelen worden in 2022 en 2023 ingezet.
6	Coaching: Buddy en Forza	Nee	De buddycoach maakt contact aan de hand van een actieve houding gericht op de (straat)cultuur van de jongere. De Buddycoach ondersteunt een jongere voor een periode van ongeveer 18 maanden, geeft aandacht, moedigt de jongere aan en stimuleert zo de persoonlijke groei. Hij analyseert de jongere door middel van pedagogisch wederzijdse transparantie en houdt hem een spiegel voor. Door intensief contact bouwt de buddycoach een vertrouwensband op met de jongere. Het grote voordeel en toegevoegde waarde van de Buddy COACH is dat deze tussen 8:00 uur 's ochtends en 3:00 uur 's nachts bereikbaar is voor de jongeren. De methodiek die gebruikt wordt om de jongeren weer te laten functioneren in de maatschappij bestaat uit 5 fases. 1. De Intake, 2. Ontwikkelingsfase, 3. Empowermentfase, 4. Activeringsfase, 5. Afsluitingsfase. Alles is erop gericht om de jongeren uit de groep te halen en perspectief te bieden. Het gaat hierom zowel de meelopers als de aanjagers. Tijdens het traject wordt gewerkt aan: gedragsverbetering, zelfzorg, dag-structuur, sociaal netwerk, persoonlijke welbinding, externe contacten en een toekomstplan. Met de aanpak is in 2021 gestart. Project loopt door in 2022 en 2023 en niet uitgenutte middelen (op basis van verzoek aanpassing begroting 2022 en 2023) worden in 2022 en 2023 ingezet.

		7	Buurthelden	Nee	Sport, bewegen en culturele activiteiten worden ingezet om in beweging te komen. Jeugdhelden tekenen een contract met Dynamo Jeugdwerk en de burgemeester om aan de slag te gaan in de wijk. Zo krijgen ze bijvoorbeeld een EHBO cursus, nemen ze deel aan 'bootcamp' en helpen ze de politie. Dit alles in nauw contact met politie en jongerenwerk, zodat al op jonge leeftijd een positief contact met de politie gelegd wordt. Daarbij draagt het bij aan het ontwikkelen van een positieve identiteit. De aanpak richt zich op kinderen uit groep 7 en/of 8 van de basisschool. Met dit project hebben gemeente en politie erg positieve ervaringen. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiele aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.		
		8	Alles Kidzz	Nee	De training 'Alles Kidzz' is een individuele training voor kinderen van 8 tot 12 jaar die vaak boos zijn en lastige situaties niet op een juiste manier kunnen aanpakken. Om te voorkomen dat het gedrag van de jongerengroep uit Vaartbroek overslaat op de broertjes en zusjes is belangrijk om handvatten te bieden waardoor ze inzien dat het ook op een andere manier kan: ze te laten inzien dat de wereld niet tegen hen is. Voor een gezonde ontwikkeling van jeugdigen is het nodig dat kinderen opgroeien in een omgeving waarin duidelijke normen en waarden voor positief gedrag uitgedragen en nageleefd worden. Ontplooiing vanuit een omgeving die je hierbij gericht ondersteunt is daarin van wezenlijk belang. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiele aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.		
		9	Triple P	Nee	Triple P Opvoedondersteuning richt zich vooral op de omgeving van de jongere: de ouders. De trainingen zijn gebaseerd op de Triple P-aanpak: het Postief Pedagogisch Programma. De praktijk wijst uit dat ouders zich hier heel goed door geholpen voelen. De aanpak levert veel op voor gezinnen. De trainingen willen wij laagdrempelig (kosteloos) aanbieden. De trainingen worden gegeven door opgeleide trainers en sluiten aan bij ouders met een andere culturele achtergrond. De trainingen kunnen in diverse talen worden gegeven. Er zijn 3 soorten trainingen: -transities (voor gescheiden ouders; voorkomen vechtscheidingen) -trainingen voor ouders met kinderen tot 12 jaar -trainingen voor ouders met kinderen vanaf 12 jaar Vanuit de kansencirkel zien we dat een gekoesterde omgeving van belang is om je goed kunnen ontwikkelen. Daarnaast is erkenning en waardering voor positief gedrag van belang om hunsociaal gedrag te versterken. Het bepaalt de motivatie van de jongere om het gedrag in de toekomst te herhalen. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiele aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.		

10	Rots en Water	Nee	Het gevoel van eigenwaarde is een belangrijke voorwaarde voor de verdere ontplooiing van de jeugdige. Met deze training worden specifieke competenties versterkt: positieve weerbaarheid en sociale vaardigheid. Rots & Water is een psychosociale training voor jongens en meisjes in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs, de jeugdhulpverlening, jeugddetentie en GGZ. Rots & Water wordt ingezet in de begeleiding van jongens en meisjes van 4 – 18+ via een klassentraject of open inschrijving. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiële aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons data dashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.
11	Ouder en onderwijs	Nee	Thuis en school zijn de twee belangrijkste omgevingen waarin het kind zich ontwikkelt. Zij vormen de gekoesterde omgeving die randvoorwaarden creëert om hun kinderen optimaal te laten ontplooiën. Door versterking tussen beide omgevingen wordt de mogelijkheid om te kunnen ontplooiën vergroot. Dit heeft een positief effect op de schoolmotivatie. Het gaat hierbij om: a. verbeteren van F26de ouderbetrokkenheid: Door het verhogen van de ouderbetrokkenheid hebben kinderen en jongeren meer kans hun school succesvol af te ronden; b. taal: Verbeteren relatie tussen het onderwijs en leerlingen; een brug slaan tussen jongeren en leraren / leraressen door het gebruik van taal (vertellen en luisteren). Project loopt door in 2022. Niet uitgenutte middelen worden in 2022 ingezet.
12	Homestart	Nee	Home start' richt zich op de ondersteuningsvraag van ouders en richt zich daarmee op de gekoesterde omgeving van het kind. Het biedt ouders de mogelijkheid om passende steun te bieden die hun kind nodig heeft. Het is voor ouders met minstens één kind dat jonger is dan 7 jaar, die alledaagse opvoedvragen hebben, zich niet voldoende competent voelen in de opvoeding en weinig steun ervaren vanuit hun omgeving. Een vrijwilliger met opvoedervaring biedt ouders wekelijks lichte opvoedondersteuning, praktische opvoedhulp en vriendschappelijk contact. Met de vrijwilliger is het netwerk van ouders tijdelijk uitgebreid. De vrijwilliger stimuleert het leggen en versterken van contacten met anderen en leert ouders gebruik te maken van voorzieningen in de wijk. Door het samen doen van activiteiten binnens- en buitenshuis, al dan niet met de kinderen, ondersteunt de vrijwilliger de ouders op een praktische manier en fungeert de vrijwilliger als rolmodel. De ondersteuning is vraagge-richt, gericht op empowerment, biedt tijd en aandacht en is gebaseerd op gelijkwaardigheid en vertrouwen. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiële aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons data dashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.

			13	trainingen vroegsignalering	Nee	Al vanaf jonge leeftijd zijn verschillende professionals, zoals consultatiebureau, docenten, generalisten, bij de ontwikkeling van een kind betrokken. Deze professionals bieden ieder vanuit hun eigen perspectief de best mogelijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Om het perspectief van deze professionals te verbreden zetten we in op deskundigheidsbevorderende ring om signalen van ondermijning te herkennen en om hier zo goed mogelijk op in te spelen. Activiteit: Trainingen vroegsignalering ondermijning voor professionals betrokken bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren Doelstelling: Professionals in het sociaal domein zijn toegerust om signalen van ondermijning te herkennen en weten welke interventies geschikt zijn Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiële aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.		
			14	Informatie ontwikkelen vroege Interventies	Nee	Informatievoorziening aan professionals in het sociaal domein over vroege interventies welke inzetbaar zijn bij signalen van ondermijning zoals: •Stopgesprek met jonge moeders in gezinnen waar ondermijning voor komt •Alles Kidzz •Moedernetwerk Activiteit: Informatie over vroege interventies ontwikkelen en beschikbaar stellen. Doelstelling: Professionals betrokken bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren hebben inzicht in het beschikbare instrumentarium wanneer zij signalen van ondermijning herkennen. Uitvoering van dit project heeft in 2021 niet plaatsgevonden. In overleg met het ministerie zijn de toegekende restantmiddelen BOTOC ook beschikbaar voor 2022 en 2023. Inmiddels is er vanuit de gemeente Eindhoven conform voorwaarden toekenning een verzoek tot aanpassing van de begroting 2022 en 2023 ingediend. Zoals in de initiële aanvraag al stond beschreven is het inzetten van een project geen doel op zich. Er is gekeken wat nodig is op wijk, groep en individueel niveau. Na een evaluatie met de projectgroep eind 2021 hebben wij de projecten uit onze aanvraag en nieuwe (data) inzichten, mede verkregen door ons datadashboard dat is mogelijk gemaakt door de BOTOC-middelen, gebundeld en gekeken welke interventies nu het best passen bij de focus in de BOTOC-aanpak die wij willen realiseren. Een formele reactie op dit verzoek vanuit het ministerie moeten wij nog ontvangen.		
			15	projectleider	Nee	Uit het voorgaande – de problematiek, de opgave en de projecten – volgt dat organisatorisch een stevige verankering moet worden georganiseerd. Coördinatie op effectiviteit, samenhang en samenwerking in de projecten is noodzakelijk evenals de informatie analyse en de borging daarvan in het cyclische proces specifiek voor dit brede project gericht op jeugd. Om deze ambities goed van start te kunnen laten gaan, waar te maken én de lessons learned (evalueren en leren) te borgen in de – veranderende - organisatie, is een stevige projectleider nodig. Inzet heeft in 2021 plaatsgevonden en loopt door in 2022 en 2023. Niet uitgenutte middelen worden in 2022 en 2023 hiervoor ingezet.		

		16	analist	Nee	Uit het voorgaande – de problematiek, de opgave en de projecten – volgt dat organisatorisch een stevige verankering moet worden georganiseerd. Coördinatie op effectiviteit, samenhang en samenwerking in de projecten is noodzakelijk evenals de informatie analyse en de borging daarvan in het cyclische proces specifiek voor dit brede project gericht op jeugd. Daarbij is informatie een must en daarmee de inzet van een analist ook. Inzet heeft in 2021 plaatsgevonden en loopt door in 2022. Niet uitgenutte middelen worden in 2022 hiervoor ingezet.		
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020)	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen)? (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A7/01	Aard controle R Indicator: A7/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05
			€ 0	€ 334.039	Ja	Nee	Inhuur en eigen personeel
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoelagenbewijzen	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Veiligheidsregio's	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01	Aard controle R Indicator: A12B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05
		Veiligheidsregio Brabant Zuidooost (VRBZO)	€ 247.983	Ja	€ 247.983	Nee	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle R Indicator: B2/02	Aard controle R Indicator: B2/03	Aard controle R Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			€ 0	552	552	€ 0	€ 0
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021)	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22			
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08		
			Ja	Ja	Nee		
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	
			Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3)	
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	
			Aard controle D2 Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12	
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3)			

			Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14</i>				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20</i>
			€ 209.760	€ 209.760	€ 440.436	€ 440.436	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22</i>				
			€ 120.000	€ 120.000				
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/01</i>	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02</i>	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03</i>			
			Ja	19.990	7.914			
			Projectnaam/nummer per project <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04</i>	Besteding (jaar T) per project <i>Aard controle R Indicator: C1/05</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/06</i>	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie <i>Aard controle R Indicator: C1/07</i>		
			1 1A Informatiecampagne	€ 401.850	Ja			
			2 2A Energiecoaches gericht op gedrag en kleine, direct toepasbare maatregelen	€ 156.150	Ja			
			3 2B Energiecoaches gericht op grotere maatregelen	€ 7.920	Ja			
			4 2C energieadvies gericht op VvE's	€ 195.480	Ja			
			5 2D Warmtescans	€ 375.120	Ja			
			6 3A Buurtactie: opstellen van een recept voor typegerichte aanpak van verduurzaming woningen	€ 0	Nee			
			7 3B Wijkplan aardgasvrij Kopie projectnaam/nummer	€ 52.020	Ja			
				Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting op afwijkingen		Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	

				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie					
				Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09		Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11	
				1 1A Informatiecampagne	€ 584.280		Ja		
				2 2A Energiecoaches gericht op gedrag en kleine, direct toepasbare maatregelen	€ 540.000		Ja		
				3 2B Energiecoaches gericht op grotere maatregelen	€ 11.250		Ja		
				4 2C Energieadvies gericht op VvE's	€ 195.480		Ja		
				5 2D Wamtescans	€ 375.120	Deelproject 2D is groter uitgevoerd vanwege COVID-proof kunnen bereiken van huishoudens	Ja		
				6 3A Buurtactie; opstellen van een recept voor typegerichte aanpak van verduurzaming woningen	€ 0	Project niet uitgevoerd i.v.m. COVID	Nee		
				7 3B Wijkplan aardgasvrij	€ 92.970		Ja		
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T)		Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht	Totale besteding (jaar T)	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht
		Tranche 1 t/m 3			gerealiseerd			Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen	Alleen van toepassing voor tranche 1 en 2 beschikkingen
		Gemeenten							
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02		Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aard controle R Indicator: C9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06
			1 RE122 Buurtschap te Veld Castiliëlaan	Nee	40	Nee		€ 3.112.718	Nee
			2 Westveld Emmasingelkwadrant	Nee	0	Ja		€ 1.375.147	Nee
			3 2021-0000014506 District E	Ja	0	Nee		€ 786.210	Nee
			4 2021-0000093291 WBI Knp XL	Ja	0	Ja		€ 585.358	Nee
			5 Strijp S, 2021-0000645909	Ja	0	Ja		€ 1.683.068	Nee
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		Realisatie afwijkingen in (jaar T)	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T)	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkoop en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08		Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Aard controle R Indicator: C9/10	Aard controle R Indicator: C9/11	Aard controle R Indicator: C9/12
			1 RE122 Buurtschap te Veld Castiliëlaan	Vertraging vanwege complexiteit planvorming en bodemgesteldheid (fundering woningen), apparaatskosten naar voren, kosten bwm naar achteren, fasering woningbouw naar achteren.	€ 3.431.901				

		2	Westveld Emmasingelkwadrant	In 2021 zijn er contracten gesloten met 2 van de 3 ontwikkelende partijen in het gebied. Hierbij is vastgelegd dat deze ontwikkelaars een groot aandeel betaalbare woningen gaan realiseren. Het contracteren heeft meer tijd gekost dan vooraf ingeschat ; de uitvoering loopt dan ook wat achter op de planning.	€ 2.541.442			
		3	2021-0000014506 District E	De voorbereiding van de tijdelijke maatregelen is iets naar voren gehaald, mede irt de planning van de naastgelegen projecten. De eerste fase van de (definitieve) aanleg van de Stationsweg is vertraagd. De inbrengwaarde van de grond is niet meegenomen in gerealiseerde kosten. In de cumulatieve bestedingen zijn ook de vóór indiening van de aanvraag gerealiseerde apparaatskosten opgenomen. Dit geeft een aanzienlijk verschil.	€ 2.537.551			
		4	2021-0000093291 WBI Knp XL	Enerzijds zijn werkzaamheden en kosten voor Bouwrijp maken locatie Lichthoven 2 naar achteren geschoven i.v.m. beroepsprocedure Raad van State, waardoor minder kosten in jaar T, anderzijds zijn er meer plankosten gemaakt t.b.v. de beroepsprocedure en de gevolgen daarvan voor Lichthoven 2 waardoor kosten jaar T hoger uitvallen.	€ 585.358			€ 330.000

			5 Strijp S, 2021-0000645609	In afwijking van de begroting in de aanvraag vallen de voorbereidingskosten hoger uit door aanpassingen van het plan. Daarnaast zijn de energiekosten hoger dan voorzien door prijsstijging en covidmaatregelen. Tot slot vallen de kosten en opbrengsten van de tijdelijke beheer hoger uit.	€ 1.719.742			€ 912.106
			Kopie projectnaam/ nummer	Actualisatie financieel tekort project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)	Project afgerond (ja/nee)
				Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen	Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13	Aard controle R Indicator: C9/14	Aard controle R Indicator: C9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/17	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/18
			1 RE122 Buurtschap te Veld Castillelaan		€ 298.893	Ja	100%	Nee
			2 Westveld Emmasingelkwadrant		€ 0	Ja	n.v.t.	Nee
			3 2021-0000014506 District E		€ 0	Ja	n.v.t.	Nee
			4 2021-0000093291 WBI Knp XL	€ 46.623.909	€ 0	Ja	n.v.t.	Nee
			5 Strijp S, 2021-0000645609	€ 12.087.409	€ 0	Ja	n.v.t.	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/19					
			Nee					
BZK	C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020 tot einde looptijd	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op niet-afgeronde projecten	
		Gemeente en Provincies						
			Aard controle R Indicator: C10/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C10/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C10/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C10/05	
			1 € 0	€ 0	Nee		Het project stond in 2021 on hold doordat er geen capaciteit beschikbaar was. We gaan het project nu pas opstarten.	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten						
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-00786727	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2 SUVIS21-00786734	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			3 SUVIS21-00787560	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			4 SUVIS21-00789797	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			5 SUVIS21-00791720	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			6 SUVIS21-00791993	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			7 SUVIS21-00791998	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			8 SUVIS21-00792063	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			9 SUVIS21-00792918	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			10 SUVIS21-00792923	€ 0	€ 0	Ja		Nee

			11	SUVIS21-00792929	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			12	SUVIS21-00792688	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			13	SUVIS21-00794366	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			14	SUVIS21-2-02237942	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			15	SUVIS21-2-02209242	€ 0	€ 0	Ja		Nee
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden		Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Aard controle R Indicator: C41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Aard controle R Indicator: C41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06
			1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
				Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09			
			1	030010 Provincie Noord-Brabant	0				
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen		Beschikingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
				RREW2020-00449195	€ 1.322.180	€ 1.322.180	14.574		Nee
BZK	C47	Volkshuisvesting		Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf s/s 2022
		Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicator: C47/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/04	Zelfstandige uitvoering	Aard controle R Indicator: C47/05
			1	Samen vooruit in Woensel Zuid	0	0	0	€ 0	€ 0
				Kopie deelplannaam	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan Zelfstandige uitvoering	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf s/s 2022	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan		
				Aard controle n.v.t. Indicator: C47/07	Aard controle R Indicator: C47/08	Aard controle R Indicator: C47/09	Aard controle R Indicator: C47/10		
			1	Samen vooruit in Woensel Zuid	€ 0	€ 0	€ 0		
				Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: C47/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C47/12				
				Ja	Nee				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire		Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		

			Indicator: C62/01	Indicator: C62/02	Indicator: C62/03	Indicator: C62/04
			222	€ 33.300	€ 12.841	Nee
BZK	C64	Tijdelijke capaciteit of externe expertise 14 grootschalige woningbouwgebieden	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: C64/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C64/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C64/03	
			€ 0	€ 0	Nee	
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2020 Contactgemeenten	Correcte besteding 2020 Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D1/01	Aard controle R Indicator: D1/02		
			€ 248.632	€ 248.632		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04
			€ 6.639.673	€ 3.084.977	€ 90.000	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid
			Bedrag	Bedrag		Bedrag
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08
			1			
OCW	D10	Volwasseneneducatie	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
		Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D10/01	Aard controle R Indicator: D10/02	Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04
			€ 1.778.010	€ 1.748.004	€ 396.801	€ 0
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie	Besteding (jaar T) contact gemeente	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D11/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03	
			€ 124.585	€ 124.585	Nee	
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

		Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D12/01 € 1.239.666	Aard controle R Indicator: D12/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03 Nee			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente Aard controle R Indicator: D12A/01 € 70.247	Besteding aan contactschool (jaar T) Aard controle R Indicator: D12A/02 € 672.895	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03 € 743.142	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D12A/04 € 0	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05 Ja	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R Indicator: D14/01 € 3.450 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02 € 0 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/06	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03 € 0 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/04 € 0 Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/08		
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/06
			1 IenW/BSK-2020/120854	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 I&MBSK-2017/257254 (voorheen IenMBSK-2016/142957)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 IenMBSK-2014/242464	€ 3.064	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 IenMBSK-2016/165538	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Kopie beschikingsnummer	Cumulative bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulative overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulative Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 IenWBSK-2020/120654	€ 432.250	€ 3.075.712	€ 0		Nee
			2 I&MBSK-2017/257254 (voorheen IenMBSK-2016/142957)	€ 195.109	€ 0	€ 0		Ja
			3 IenMBSK-2014/242464	€ 10.032	€ 0	€ 0		Nee
			4 IenMBSK-2016/165538	€ 74.955	€ 134.282	€ 0		Nee
IenW	E17	Regeling specifieke uitkering Maas-pilots Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E17/01	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E17/02	Cumulative besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E17/03	Cofinanciering (jaar T) Aard controle R Indicator: E17/04	Cumulative cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E17/05	Afspraken uit de bestuursovereenkomst nagekomen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E17/06
			€ 102.148	Nee	€ 537.224	€ 0	€ 706.906	Ja
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E17/07	Correctie besteding (jaar T-1) i.v.m. aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Aard controle R Indicator: E17/08	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E17/09			
			Ja	€ 0	Nee			
IenW	E19	Regeling specifieke uitkering uitvoeringspilots Ruimtelijke Adaptatie tweede tranche Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E19/01	Cumulative besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: E19/02	Cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen Aard controle R Indicator: E19/03	Totale cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) ten laste van eigen middelen Aard controle n.v.t. Indicator: E19/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E19/05	
			€ 11.539	€ 289.516	€ 11.539	€ 289.516	Ja	
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E20/01	Cumulative besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Cumulative cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E20/03	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 794.626	€ 794.626	€ 654.066	Nee		
			Naam/nummer per maatregel Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	7			

			2 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0	Drempel		
			3 209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0	Wegversmaling		
			4 111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats aantal in st	Nee	0			
			5 112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Nee	2	Markering en bebording		
			6 212 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Nee	1	Zebrapad		
lenW	E32B	Incidentele specifieke uitkering Smartwayz	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: E32B/01	Aard controle R Indicator: E32B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E32B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E32B/04		
		1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 1.065.907	€ 1.589.593	Nee			
		2 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 151.403	€ 151.403	Nee			
lenW	E38	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)		
			Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derden				
			Aard controle R Indicator: E38/01	Aard controle R Indicator: E38/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/04		
		€ 0	€ 4.354	Ja	Nee			
		Projectnaam/nummer per project	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E38/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E38/06				
		1 project a	Nee					
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikingsnummer / naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Aard controle R Indicator: E53/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06
		1 SPUKSLA-21-01258528 - Meetnet ILM2.0	€ 7.277	€ 7.277	1-10-2021	00-00-00	Nee	
		2 SPUKSLA-21-01262251 - Challenge Frisse Lucht	€ 30.129	€ 30.129	1-7-2021	00-00-00	Nee	
		3 SPUKSLA-21-01263429 - Houtstook	€ 0	€ 0	00-00-00	00-00-00	Nee	
		4 SPUKSLA-21-01264517 - Micromobility Hubs	€ 16.328	€ 16.328	1-7-2021	00-00-00	Nee	
		5 SPUKSLA-21-02238694 - Emissiearm aanbesteden	€ 0	€ 0	00-00-00	00-00-00	Nee	

			Kopie beschikingsnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een centraal uitvoeringsplan				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08				
			1 SPUKSLA-21-01258528 - Meetnet ILM2.0	2021				
			2 SPUKSLA-21-01262251 - Challenge Frisse Lucht	2021				
			3 SPUKSLA-21-01263429 - Houtstook	2021				
			4 SPUKSLA-21-01264517 - Micromobility Hubs	2021				
			5 SPUKSLA-21-02238694 - Emissiearm aanbesteden	2021				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09					
			Nee					
lenW	E69	HOV-3 (Hoogwaardige OV verbinding 3)	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor de in de beschikking genoemde tracédelen	Cumulative besteding (t/m jaar T) projectkosten voor de in de beschikking genoemde tracédelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E69/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E69/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E69/03			
			€ 92.190	€ 92.190	Nee			
lenW	E76	Incidentele specifieke uitkering Challengevariant Eindhoven	Besteding (jaar T-2) aan projectkosten ten laste van de Rijksbijdrage	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten ten laste van de Rijksbijdrage	Besteding (jaar T) aan projectkosten ten laste van de Rijksbijdrage	Cumulative besteding (t/m jaar T) aan projectkosten ten laste van de Rijksbijdrage	Verbeterde ontsluiting A2-N2 gerealiseerd? (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: E76/01	Aard controle R Indicator: E76/02	Aard controle R Indicator: E76/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E76/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E76/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E76/06
			€ 1.300.510	€ 9.376.355	€ 8.490.283	€ 19.167.148	Nee	Nee
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulative besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
			1 EAW-20-01659050	€ 20.660	€ 20.660	Ja	nvt	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06					
			Ja					
EZK	F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T). Inclusief uitvoering door derde (sisa tussen medeoverheden) vanaf verantwoordingsjaar SiSa 2021	Besteding (jaar T) t.l.v. cumulatieve cofinanciering	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Bestedingen zijn verantwoord op basis van voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting

			Zelfstandig uitvoering (exclusief uitvoering door derde)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Dit betreft het deel dat naast de Rijksmiddelen is ingelegd volgens afspraak uit MKB-deal			Als bij 04 en 05 'Nee' is ingevuld, dan is toelichting verplicht
			Aard controle R Indicator: F11/01	Aard controle R Indicator: F11/02	Aard controle R Indicator: F11/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F11/04	Aard controle D2 Indicator: F11/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F11/06
			€ 227.217	€ 243.462	€ 227.217	Nee	Ja	uitloop t/m 2022
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 94.430.359	€ 597.963	€ 4.526.700	€ 86.419	€ 385.471	€ 81
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 647.914	€ 116.284	€ 0	€ 5.160.406	€ 0	€ 14.949
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege voor 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 26.523 BBZ voor 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	€ 8.900 BBZ voor 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	€ 123.423 BBZ voor 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T)	€ 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T)	€ 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	€ 0
			Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 14.959	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.058.270	€ 0	€ 90.974	€ 20.453	-€ 382
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 73.447	€ 0	€ 88.002	€ 18.121	-€ 432
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 8.685.656	€ 173.298	€ 227.859	€ 14.489	€ 57
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 3.807.947	€ 80.984	€ 75.892	€ 3.152	€ 3
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 2.047.363	€ 13.958	€ 25.137	€ 0	€ 68
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	80	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	4	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	521	79	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	1.049	30	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	582	19	Ja		
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)			

			Aard controle R Indicator: G4/11	Aard controle D2 Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13			
			€ 6.500	€ 0	€ 0			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle R Indicator: G4/18	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Aard controle R Indicator: G12/02	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 3.312	€ 0	222			
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Afspraak Aard controle D1 Indicator: H1/01	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Realisatie Aard controle D1 Indicator: H1/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H1/03			
			20	20	€ 579.934			
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 2.975.004	€ 2.138.484				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 spuk sport 2021	€ 2.138.484	€ 0	€ 0	€ 2.138.484	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulative besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd	Cumulative besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd

			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 103187-1013487	€ 200.000	€ 0	€ 75.000	€ 0	€ 200.000
			2 1038747	€ 851.432	€ 0	€ 72.674	€ 0	€ 72.674
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 103187-1013487	Ja				
			2 1038747	Nee				
VWS	H9	Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Toelichting is optioneel	Is deelgenomen aan de stuurgroep expertisecentra jeugd (Ja/Nee)	Deelname aan lerend netwerk door projectleider (Ja/Nee)	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering voor derden vanaf SiSa 2021				
			Gerealiseerd	Gerealiseerd				
			Aard controle R Indicator: H9/01	Aard controle R Indicator: H9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H7/06
			€ 274.075	€ 305.314	Ja	Ja	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H9/07					
			Ja					
VWS	H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf SiSa 2022	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: H14/01	Aard controle R Indicator: H14/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H14/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H14/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H14/05	
			€ 368.541	€ 368.541	Nee		Ja	
VWS	H15	Specifieke uitkering tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf SiSa 2022	Plannen uitgevoerd conform aanvraag? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: H15/01	Aard controle R Indicator: H15/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H15/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H15/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H15/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H15/06
			€ 1.563.308	€ 1.563.308	Ja	Doorlooptijd tot eind 2022, tussentijdse evaluatie plannen of aanvraag begin 2022.	Nee	Ja
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale besteding			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03			
			1 2020	SPUKIJZ 21262	€ 1.393.423			
			2 2021	SPUKIJZ 21R2225	€ 1.300.825			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08	
			1 IJssportcentrum (sportfondsen)	€ 158.382	€ 158.382	€ 0	2020	
			2 De splinter	€ 0.345	€ 0.345	€ 0	2020	
			3 IJzeren Man	€ 0	€ 0	€ 0	2020	
			4 Nationaal zwembad de Tongelreep	€ 591.534	€ 591.534	€ 0	2020	
			5 Ir. Ottenbad	€ 838.182	€ 838.182	€ 0	2020	
			6 IJssportcentrum (sportfondsen)	€ 342.950	€ 342.950	€ 0	2021	
			7 De splinter	€ 0	€ 0	€ 0	2021	
			8 IJzeren Man	€ 0	€ 0	€ 0	2021	
			9 Nationaal zwembad de Tongelreep	€ 397.505	€ 397.505	€ 0	2021	
			10 Ir. Ottenbad	€ 580.370	€ 580.370	€ 0	2021	

4.6 Subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord

Gemeente Helmond heeft een provinciale subsidie ontvangen inzake het bereikbaarheidsakkoord die in de regio wordt ingezet. Door gemeente Helmond is een deel van de subsidie aan gemeente Eindhoven toegekend. Om de verantwoordingslasten te verlichten, verantwoord iedere gemeente de regeling apart in de jaarstukken die door de accountant worden gewaarmerkt. Dat vormt vervolgens de basis voor gemeente Helmond om de verantwoording aan de provincie te verstrekken.

Regiobrede verantwoording

FINANCIELE VERANTWOORDING REGIOBREDE projecten t/m 2021 EINDHOVEN													
				Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling		Saldo BBA subsidie	Indicatoren	
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheids akkoord (BBA provincie) 50%	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) t/m 2020	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) 2021	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vast te stellen subsidiebedrag (BBA)	verleende subsidie -/ vastgestelde subsidie	planning jaar afronding	toelichting project
001a	Brainport Smart Mobility, projectleiding	Eindhoven	12-3-2019	500.000	250.000	500.000	-	500.000	J	250.000	-	2020	vast te stellen 17-2-2022
001a	Brainport Smart Mobility, projectleiding	Eindhoven	9-4-2020	250.000	125.000	31.378	-	31.378	J	15.689	109.311	2022	vast te stellen 17-2-2022 naar BB 901
001c	BSM, Clustermanager MaaS	Eindhoven	12-3-2019	112.500	56.250	112.500	-	112.500	J	56.250	-	2020	vast te stellen 17-2-2022
001c	BSM, Clustermanager MaaS	Eindhoven	9-4-2020	112.500	56.250	9.825	-	9.825	J	4.912	51.339	2022	vast te stellen 17-2-2022 naar BB 925
001d	BSM, Mobility Lab	Eindhoven	12-3-2019	237.500	118.750	122.088	-	122.088	J	61.044	57.706	2021	vast te stellen 17-2-2022 naar I&O
001d	BSM, Mobility Lab	Eindhoven	5-6-2020	144.196	72.098	-	-	-	J	-	72.098	2022	vast te stellen 17-2-2022 naar I&O
001e	BSM, Mobility Market	Eindhoven	12-3-2019	65.000	32.500	46.680	-	46.680	J	23.340	9.160	2021	vast te stellen 17-2-2022 naar BB
001f	BSM, Gedragsstrategie	Eindhoven	9-4-2020	70.000	35.000	70.000	-	70.000	J	35.000	-	2021	vast te stellen 17-2-2022
001f	BSM, Gedragsbenadering - uitvoering	Eindhoven	27-8-2020	20.000	10.000	17.760	-	17.760	J	8.880	1.120	2022	vast te stellen 17-2-2022 naar BB 921
001g	ITS congres	Eindhoven	12-3-2019	35.000	17.500	43.977	-	43.977	J	17.500	-	2020	vast te stellen 17-2-2022
001h	BSM - Smart Hubs	Eindhoven	1-7-2019	273.000	136.500	273.000	-	273.000	J	136.500	-	2021	vast te stellen 17-2-2022
001h	BSM - Smart Hubs	BB Eindhoven	5-6-2020	500.000	250.000	1.224	284.708	285.932	N	142.966	107.034	2022	
001i	BSM, Open MaaS Platform	Eindhoven	12-3-2019	300.000	150.000	82.984	24.422	107.406	N	53.703	96.297	2021	
002	Werkgeversaanpak	Eindhoven	12-3-2019	326.500	163.250	187.678	-	187.678	J	93.839	69.411	2021	vast te stellen 17-2-2022 naar BB 922
003	Smart Roads	Eindhoven	12-3-2019	90.000	45.000	57.977	-	57.977	J	28.989	16.012	2021	vast te stellen 17-2-2022
005a	Data uitwisseling	Eindhoven	12-3-2019	485.000	242.500	93.509	-	93.509	J	46.755	195.746	2021	vast te stellen 17-2-2022 naar BB 931
005d	Big data - Mijn040Routes	Eindhoven	12-3-2019	50.000	25.000	-	-	-	J	-	25.000	2021	vast te stellen 17-2-2022 naar BB 931
006a	Uitrol C-ITS; doorstroming Eindhoven	BB Eindhoven	5-1-2021	340.000	170.000	-	88.500	88.500	N	44.250	125.750	2022	
008a	OV-knooppunt NS Eindhoven – busstation Neckerspoel	Eindhoven	9-4-2020	1.929.000	964.500	912.205	106.903	1.019.108	N	509.554	454.946	2022	Bestaat uit 859-001/859-010/859-020
008c	OV-knooppunt NS Eindhoven – busstation Neckerspoel fietsenstalling	Eindhoven	9-4-2020	1.000.000	500.000	-	22.939	22.939	N	11.470	488.530	2022	
009	Frequentie treinen	Eindhoven	20-8-2019	44.144	22.072	87.918	-	87.918	J	21.979	93	2021	vast te stellen 17-2-2022
901	Brainport Bereikbaar, organisatie	BB Eindhoven	10-11-2021	238.700	119.350	-	238.700	238.700	J	119.350	-	2022	vast laten stellen in 2022
911	Brainport Bereikbaar, programma en projectontw ikkeling	BB Eindhoven	10-11-2021	345.500	172.750	-	172.615	172.615	N	86.307	86.443	2023	
922	Brainport Bereikbaar, werkgeversbenadering	BB Eindhoven	10-11-2021	375.000	187.500	-	296.856	296.856	N	148.428	39.072	2023	
923	Brainport Bereikbaar, Collectief Besloten Vervoer	BB Eindhoven	10-11-2021	325.000	162.500	-	244.183	244.183	N	122.092	40.409	2023	
924	Brainport Bereikbaar, Innovatieve Vervoersconcepten	BB Eindhoven	10-11-2021	98.750	49.375	-	98.750	98.750	J	49.375	-	2023	vast laten stellen in 2022
925	Brainport Bereikbaar, MaaS	BB Eindhoven	10-11-2021	50.000	25.000	-	50.000	50.000	J	25.000	-	2023	vast laten stellen in 2022
927	Brainport Bereikbaar, Smart Logistisc	BB Eindhoven	10-11-2021	175.000	87.500	-	-	-	N	-	87.500	2023	
928	Brainport Bereikbaar, Slimmer Fietsen	BB Eindhoven	10-11-2021	120.000	60.000	-	14.111	14.111	N	7.056	52.944	2023	
Totalen Eindhoven				8.612.290	4.306.145	2.650.703	1.642.687	4.293.390		2.120.226	2.185.919		

Routegebonden verantwoording

FINANCIELE VERANTWOORDING ROUTEGEBONDEN projecten 2021 EINDHOVEN			Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling		Saldo BBA subsidie	Indicatoren		
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheids akkoord (BBA provincie) 25%	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) t/m 2020	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) 2021	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vast te stellen subsidiebedrag t/m 2021 (BBA)	verleende subsidie -/- vastgestelde subsidie t/m 2021 (nog lopende projecten)	planning jaar afronding	GGA projectcode mijlpalen - toelichting project
011a	Verkennde studie bundelroutes	Eindhoven	12-3-2019	132.585	33.147	132.585	-	132.585	J	33.147		2019	vastgesteld 2-12-2021
011b	Bunde;routes John F. Kennedylaan-Ring-Eisenhouw erlaan-A270	Eindhoven	5-10-2020	40.000	10.000	36.897	-	36.897	J	9.224	776	2022	vast stellen in 2022
030d	Snelle fietsroute Deurne-Eindhoven, deel Eindhoven	Eindhoven	9-4-2020	1.897.500	474.375	-	-	-	N	-	474.375	2022	beschikking wordt ingetrokken en er komt een nieuw e beschikking in 2022!
035	Fietsroute Eindhovens kanaal Helmond-Eindhoven, deel Eindhoven	Eindhoven	9-4-2020	174.087	43.522	573.774	-	573.774	J	43.522		2020	vastgesteld 2-12-2021
Totalen Eindhoven				2.244.172	561.044	743.256	-	743.256		85.893	475.151		

5. Overig

5.1 Controle verklaring onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Eindhoven

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Eindhoven gecontroleerd.
Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Eindhoven op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2021.
- De balans per 31 december 2021.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.
- De bijlage inzake de Subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het 'Normen- en Toetsingskader financiële rechtmatigheid 2017 - 2021 (actualisatie 2021)' zoals dit op 18 januari 2022 door het college is vastgesteld en waarover de gemeenteraad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief met kenmerk 21bst01922 en het Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Eindhoven zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 10,8 miljoen, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het 'Normen- en Toetsingskader financiële rechtmatigheid 2017 - 2021 (actualisatie 2021)' zoals dit op 18 januari 2022 door het college is vastgesteld en waarover de gemeenteraad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief met kenmerk 21bst01922.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 500.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- De bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de

jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het 'Normen- en Toetsingskader financiële rechtmatigheid 2017 - 2021 (actualisatie 2021)' zoals dit op 18 januari 2022 door het college is vastgesteld en waarover de gemeenteraad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief met kenmerk 21bst01922, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties. Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 31 mei 2022

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. J.J. Zuidema RA

Bijlagen

Bijlage 1. Kerngegevens

Kerngegevens

Kerngegevens per 31 december	2019	2020	2021
Sociale structuur			
Aantal inwoners	234.401	235.679	238.307
Inwoners < 20	45.861	45.755	46.022
Inwoners > 64 jaar	39.098	39.461	39.725
Inwoners 65 t/m 74 jaar	20.810	21.065	20.942
Inwoners 75-84 jaar	12.893	13.016	13.387
Inwoners 85 jaar e.o.	5.395	5.380	5.396
Aantal WW-uitkeringen	3.582	4.314	2.918
Aantal bijstandsgerechtigden WWB/Participatiewet ¹	6.245	6.476	6.308
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente (in ha)	8.892	8.892	8.892
Lengte wegen (in km)	931	946	946
Aantal woningen	112.779	114.363	nnb
Aantal bewoners per woning	2,08	2,06	nnb
% huurwoning	54	54	nnb
% eigen woning	46	46	nnb

¹ Deze indicator komt terug bij taakveld 6.3 'Inkomensregelingen als 'aantal verstrekte uitkeringen'.

Algemene gegevens

Algemene gegevens	realisatie 2020	begroting 2021	realisatie 2021
Personeel	bezetting	formatie	Bezetting
Formatie/bezetting in fte's (per 31 december)	<u>1.966</u>	<u>2.009</u>	<u>2.010</u>
- gemeenteraad	45	45	45
- college B&W	7	7	7
- griffie	8	7	7
- overige formatie	1.906	1.950	1.951
Totaal personeelskosten (x €1.000)	192.393	195.910	210.626
- ten laste van exploitatie	191.339	195.910	209.819
- ten laste van activa en voorzieningen	1.054	0	807
Rente			
Omslagrente	1%	1%	1%
Rente grondexploitatie	1,34%	0,97%	0,97%
Rente IHP; bestaande kredieten	1%	1%	1%
Rente IHP; nieuwe kredieten	1%	1%	1%
Rente reserves / voorzieningen	1%	1%	1%
Prijsstijging voor			
Goederen en diensten	2%	2%	2%
Subsidies WMO/Jeugd	3,4%	3,4%	3,4%
Subsidies overige	2% ¹	2%	2%
Indexering inkomsten			
OZB		1,6%	1,6%
Tarieven, belastingen, rechten	2%	2%	2%
Overige	2%	2%	2%

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

¹ Met uitzondering van de subsidie voor WIJJeindhoven, hiervoor geldt een loonindex van 4,26%

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (x 1.000)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is			
OZB	75.718	77.392	77.903
Hondenbelasting	1.179	1.178	1.185
Precariorechten	919	655	747
Uitkeringen gemeentefonds			
Gemeentefonds	545.139	538.446	554.475
Dividend			
BNG	218	311	311
Eindhoven Airport	17	-	-
Essent	18	15	10
Saldo financieringsfunctie			
Financieringsfunctie	668	-2.147	681
Overige algemene dekkingsmiddelen			
Rente eigen kapitaal	1.000	1.280	1.280
Rente belegde reserves	1.838	2.083	2.083
Onvoorzien	97	234	234

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Balansbeeld

balans (x € 1 miljoen)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
materiële + immateriële vaste activa	696	697	724
financiële vaste activa (deelnemingen)	8	8	8
financiële vaste activa (doorleningen)	19	18	14
voorraden (grondexploitaties)	91	48	73
voorraden (overig)	7	16	3
vlottende activa overig	113	100	176
balanstotaal activa	934	887	999
eigen vermogen	351	265	394
voorzieningen	16	12	16
vaste schulden	373	425	357
kasgeldleningen	50	35	0
vlottende passiva overig	144	150	233
balanstotaal passiva	934	887	999
<i>totale baten excl. reserves</i>	<i>995</i>	<i>1.001</i>	<i>990</i>

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 2. Risico's

Bij risico's maken we onderscheid in externe risico's, strategische risico's en voorkombare risico's.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risico's lichten we dit nader toe. De externe en strategische risico's staan in relatie tot het weerstandsvermogen. Onder risico verstaan we het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. De specifieke risico's zijn per programma toegelicht en onderverdeeld in externe en strategische risico's. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risico's is een algemene verkorte toelichting op de risico's opgenomen. De schadekans van de risico's is aangeduid met mogelijk (er is een beperkte kans dat het risico zicht voordoet) en waarschijnlijk (er is een kans dat het risico zicht voordoet). Zodra de kans groot is dat het risico zich voordoet en er kan een inschatting gemaakt worden van het bedrag is het altijd de afweging of we conform BBV-voorschriften een 'voorziening voor toekomstige verplichtingen' moeten vormen. Dit is voor onderstaande risico's niet aan de orde.

Externe risico's

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

(Humanitaire) rampen

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 10 miljoen.

Begin 2020 zijn we geconfronteerd met de uitbraak van corona wat al snel tot een pandemie leidde. De gevolgen van de crisis raken ook eind 2021 nog steeds nagenoeg alle beleidsvelden. We hebben maatregelen getroffen de afgelopen 2 jaar om de stad overeind te houden. Ook het Rijk is gekomen met steunpakketten in 2020 en 2021. De rijkscompensatie, ontvangen via de circulaire, en de eigen middelen zijn gestort in de saldireserve specifiek. Eind 2021 bedraagt de stand van de coronamiddelen € 15,4 miljoen. Er is echter onzekerheid over de (middellange)-termijn effecten voor de stad van deze crisis. Na een nieuwe (avond) lockdown eind 2021 zien we in 2022 naast het continueren van de ondersteuningsmaatregelen ook perspectief op herstel. Eind februari 2022 is de wereld opnieuw opgeschrikt door een nieuwe crisis: de inval van Rusland in de Oekraïne. Een wezenlijke bedreiging van de veiligheid en met grote gevolgen voor iedereen. We maken ons klaar om de vluchtelingen op te vangen en humanitaire hulp te bieden. We zien stijgende prijzen van gas en electra die tot gevolg hebben dat steeds meer mensen moeite hebben om rond te komen. Ook andere zaken zoals minder productie van graan en het stil komen te liggen van productieprocessen omdat onderdelen niet geleverd kunnen worden, leiden naar verwachting tot een grotere armoede. Het is op dit moment nog niet te voorspellen wat de sociaal maatschappelijke en economische gevolgen zullen zijn, maar duidelijk is dat we maatregelen met extra kosten zullen moeten treffen. Ook de kosten voor de veiligheid die deze bedreiging met zich mee brengt zullen toenemen.

Marktontwikkelingen

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot € 15 miljoen.

We zien kwetsbaarheden op de volgende vlakken in onze programma's: opwaartse druk op het loongebouw door krapte op de arbeidsmarkt, prijsstijgingen van aanbestedingen op (middel)langere termijn, het mogelijk maken van de groei van de stad. Meer algemeen spelen rentestijgingen, schommelingen op de vastgoedmarkt, economische ontwikkelingen en werkloosheid.

De groei van de stad (schaalsprong) brengt ook risico's voor onze bedrijfsvoering mee die kunnen leiden tot imago schade, afname vertrouwen in de overheid en negatieve financiële consequenties (Zie de paragraaf bedrijfsvoering voor een nadere toelichting).

Rijksbezuinigingen

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot € 10 miljoen.

Gemeenten in Nederland zijn voor wat betreft hun inkomsten sterk afhankelijk van de Rijksoverheid. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via het Gemeentefonds bedraagt zo'n € 30 miljard en zou vanaf 2023 anders worden verdeeld. Deze herijking gemeentefonds ligt, na een ROB-advies en een VNG-resolutie, die oproepen tot verdere aanpassingen aan het nieuwe verdeelmodel, tijdelijk stil. In de voorlopige uitkomsten van het nieuwe verdeelmodel was de gemeente Eindhoven een van de voordeelgemeenten. Het moment van invoering en (de grootte van) het positief herverdeeleffect voor Eindhoven zijn onzeker geworden. Het nieuwe kabinet Rutte IV heeft bovendien in zijn regeerakkoord aangekondigd om voor 2026 een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten te willen ontwikkelen, waarbij de mogelijkheid van een groter gemeentelijk belastinggebied gezien wordt. Daarnaast is in december 2021 het regeerakkoord van het nieuwe Kabinet Rutte IV gepresenteerd. Kenmerkend voor het regeerakkoord en van belang voor de gemeentebegroting is, dat er grotendeels sprake is van een tijdelijke inzet van financiële middelen tot en met 2025, het laatste jaar van het regeerakkoord. Vanaf 2026 ontstaat een 'ravijn' in de structureel beschikbare middelen voor gemeenten. Dit is een risico voor het

opstellen van een structureel sluitende meerjarenbegroting. Mogelijk kan dit risico, in overleg met het Rijk en de provinciaal toezichthouder, worden verminderd.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

(Humanitaire) rampen: Schade als gevolg van extreem weer

Bestaand, schadekans: waarschijnlijk, risicobedrag: € 2 miljoen.

In de afgelopen drie jaar is er regelmatig sprake geweest van schade als gevolg van droogte en stormen. Schade vindt plaats aan zowel bomen als beplanting, maar de gemeente maakt ook extra kosten voor het opruimen van de bomen en beplanting. Het maximale risicobedrag is gebaseerd op de schade van de afgelopen jaren. Naar verwachting zal extreem weer vaker voorkomen. Bij vervanging van beplanting en bomen wordt wel zoveel mogelijk rekening gehouden met risico's van droogte en stormen, zodat de nieuwe beplanting en bomen beter bestand zijn hiertegen.

In 2021 hebben zich in tegenstelling tot voorgaande jaren geen grote stormen of grote droogteperiodes voorgedaan. In 2021 zijn dan ook voor bomen en beplanting geen noemenswaardige extra kosten gemaakt als gevolg van extreme droogte of stormen in het jaar 2021. Zover er sprake is geweest van schade door harde wind of droogte in 2021 is die beperkt gebleven en hebben we die kunnen opvangen in reguliere budgetten. Voor volgende jaren blijft het risico op extreem weer en de mogelijke gevolgen daarvan op bomen en beplanting echter onverminderd aanwezig.

Programma 6 Sociaal domein

Rijksbezuinigingen: Ontwikkeling rijksbeleid sociaal domein

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 10 miljoen.

Betreft onder andere: doordecentralisatie bij Beschermd wonen vanaf 1 januari 2023 en restrisico's ten aanzien van de onvoorspelbaarheid macrobudget en verdeelsystematiek BUIG.

Ten aanzien van Beschermd Wonen is er sprake van onzekerheid met betrekking tot het juist kunnen begroten van de cliëntaantallen. De financiering vindt plaats via een apart verdeelmodel per 1-1-2023, met een invoerpad van 10 jaar. In de nieuwe situatie blijven bestaande cliënten voor rekening komen van de gemeente Eindhoven en nieuwe cliënten voor de gemeente van herkomst (op basis van het zogenaamde woonplaatsbeginsel). Met de regiogemeenten is de afspraak gemaakt om te werken aan een regionaal plan waarin onderlinge solidariteit en de gewenste innovatie verder wordt uitgewerkt. In 2022 zullen wij nader bezien hoe, op basis van solidariteit, een goed evenwicht kan worden gevonden in de verdeling van de te maken zorgkosten in relatie tot de te ontvangen rijksbijdrage.

Strategische risico's

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Afhandeling bezwaar- en beroepschriften

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,5 miljoen.

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het stabiliseren van het aantal binnenkomende bezwaar- en beroepsprocedures en klachten en het wegwerken van de achterstanden. Als gevolg van nieuw vastgesteld beleid onder andere binnen het Sociaal en Ruimtelijk Domein, met een grote impact op de samenleving, zien we een meer dan gebruikelijke toename van het aantal bewaar- en beroepszaken. Om de voorraad bezwaar- en beroepszaken beheersbaar te houden, is de formatie bij de afdeling Juridische Zaken tijdelijk uitgebreid (2022 en 2023). Afhankelijk van bovengenoemde ontwikkelingen handhaven we vooralsnog het bestaande risico op toenemende dwangsommen.

Asbestsaneerder TR Ketelhuis Eindhoven

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 2,5 miljoen.

De curator van de failliete voormalig asbestsaneerder van het TR Ketelhuis Eindhoven, heeft in 2017 een claim ingediend bij de gemeente. De rechtbank heeft 4 september 2019 uitspraak gedaan. Het faillissement van Horyon is niet veroorzaakt door de gemeente. Maar de gemeente heeft ten onrechte geweigerd de "meer-meerwerk" opdracht te verstrekken. De schade die daaruit voortvloeit moet in een aparte schadestaatprocedure worden begroot. Er is dus nog geen concrete schadevergoeding toegewezen. De gemeente heeft op 28 november 2019 bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank. Dit hoger beroep en nog een aantal aanverwante rechtszaken zijn lopende. De uitspraak van het Hoger beroep volgt in de eerste helft van 2022. De verwachting is dat het nog aantal jaar gaat duren voordat er een definitief vonnis ligt. Een inschatting van een reëel bedrag om te voorzien is derhalve op dit moment niet mogelijk.

Claim Lidl planschade (bestuursrechtelijk)

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: 5% tot 10% van € 1,58 miljoen.

Naar aanleiding van een eerste bestuursrechtelijke uitspraak van de Raad van State (8 februari 2017) zijn de gemeente en Lidl tot een minnelijke oplossing gekomen. Dit betreft een compensatie in natura, die is uitgewerkt in een vaststellingsovereenkomst (VSO), die beide partijen in maart 2019 hebben ondertekend. De bestuursrechtelijke procedure is hiermee per direct komen te vervallen. Echter, wanneer compensatie in natura

door de gemeente Eindhoven niet slaagt, dient de gemeente Eindhoven Lidl in geld tegemoet te komen in een gefixeerde planschadevergoeding. Deze claim komt te vervallen bij het onherroepelijk worden van een nieuw bestemmingsplan voor de Hofdijkstraat.

De Lidl en gemeente Eindhoven hebben een allonge op de VSO uitgewerkt en ondertekend waarmee de deadline van het onherroepelijk zijn van het bestemmingsplan is bepaald op 1 januari 2024.

Exploitatierisico's

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 10 miljoen.

De externe risico's leiden ook tot effecten in de exploitatie en extra druk op de beschikbare budgetten. Hierbij kan worden gedacht aan de gevolgen voor de beheerbudgetten door grote strategische investeringen, wegvallende parkeerinkomsten door beleidskeuzes en herontwikkeling, druk op de veiligheidsbudgetten door groei van de stad. We houden, in lijn met de begroting 2021 10% van de normruimte beschikbaar om dit op te kunnen vangen.

Gevolgen vennootschapsbelastingplicht (VPB)

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 175.000 per jaar.

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen in werking getreden. De berekende VPB-last voor de periode 2016-2020 is voor een beperkt deel nog gebaseerd op aannames en interpretaties van de wet- en regelgeving. De meeste onderwerpen zijn inmiddels uitgekristalliseerd, maar op het punt van reclame-inkomsten is er nog een verschil van inzicht tussen belastingdienst en gemeenten. Vooralsnog nemen we een risico mee bij de berekening van ons weerstandsvermogen van afgerond € 175.000 per belastingjaar. De reclame-inkomsten bedragen per jaar ongeveer € 700.000, de toerekenbare kosten zijn minimaal. In 2022 wordt (landelijk) uitsluitend via de rechter verwacht op dit punt.

Kosten maatregelen inspecties wet- en regelgeving

Bestaand, schadekans: waarschijnlijk, risicobedrag: € 0,5 tot 1,5 miljoen.

Het uitvoeren van wet- en regelgevingsinspecties (W&R) wat betreft asbest, legionella, brandveiligheid en elektrotechnische veiligheid in ons gemeentelijk vastgoed, is een reguliere taak van de gemeente. Sinds 2020 hebben we de prioriteit hiervan verhoogd. De bijbehorende inspecties zijn in uitvoering en zullen binnen twee jaar zijn afgerond (uiterlijk 2023). Bij constatering van ernstige gebreken worden deze direct opgelost om aan de vigerende wet- en regelgeving te kunnen voldoen.

Indien dergelijke zaken zich voordoen, zullen ze in het eerstvolgende P&C-product worden gemeld. Maatregelen die wel noodzakelijk maar niet urgent zijn, zullen zoveel mogelijk worden opgevoerd in het MJOP. De financiële consequenties daarvan zullen worden vertaald naar de toekomstige begroting. De kosten van deze maatregelen, urgent en minder urgent, zijn op voorhand echter niet in te schatten.

OZB

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,3 miljoen.

Als gevolg van een lopend bezwaar bestaat een risico voor de daadwerkelijke OZB-opbrengst, hier is geen voorziening voor. Of het risico zich voordoet is afhankelijk van de mogelijke hertaxatie en kan leiden tot negatieve correctie van € 165.000 per jaar voor de belastingjaren 2020 en 2021. Voor 2022 is dit risico gecorrigeerd bij de berekening van de tarieven in lijn met het voorzichtigheidsbeginsel.

Privacy - Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Nieuw, schadekans: mogelijk

Het voldoen aan de AVG is een wettelijke verplichting. Indien niet wordt voldaan aan de regelgeving uit de AVG bestaat de kans op het onverantwoordelijk gebruik en uitwisseling van persoonsgegevens en privacygevoelige informatie binnen de organisatie en haar partners. Daarnaast zou vertrouwelijke/gevoelige informatie beschikbaar kunnen komen bij niet-geautoriseerden (binnen en buiten de organisatie). Wij proberen dit risico te minimaliseren door Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit te voeren bij processen waarbij verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt, cfm het privacybeleid. In de DPIA worden de risico-mitigerende maatregelen beschreven.

Het niet voldoen aan de AVG heeft de volgende algemene risico's:

- Datalekken, waarbij de privacy van betrokkene(n) in het geding kan zijn. Een datalek brengt een hoog risico met zich mee wanneer het kan leiden tot lichamelijke, materiële of immateriële schade voor de betrokken personen. In deze gevallen moet de verwerkingsverantwoordelijke ervan uit gaan dat het datalek gemeld moet worden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en aan de betrokkene(n).
- Op overtreding van de AVG staat een maximale boete van 20 miljoen euro of 4% van de wereldwijde jaaromzet, uit te delen door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).
- Naast administratieve geldboetes is de AP bevoegd een verwerkingsverantwoordelijke corrigerende maatregel op te leggen. Denk aan de verplichting te stoppen met een bepaalde gegevensverwerking of aan de eis een betrokkene alsnog in kennis te stellen van een datalek.

- Een burger die, of een bedrijf dat, schade lijdt doordat de AVG niet is nageleefd, kan een schadevergoeding eisen.
- Reputatieschade wanneer bekend wordt dat in strijd met de AVG is gehandeld.

Risico inbaarheid dubieuze belastingdebiteuren

Bestaand, schadekans: mogelijk

Veel ondernemers en zzp'ers hebben als gevolg van de corona-crisis liquiditeitsnood. Daarom heeft het college van B&W besloten om voor hen op verzoek uitstel te verlenen van betaling (geen afstel) voor de gemeentelijke belastingen OZB, reinigingsrecht, afvalstoffenheffing, rioolheffing, precario, reclame- en toeristenbelasting en BIZ. Door de gemeente Eindhoven zijn een tweetal uitstelregelingen voor ondernemers ingesteld:

-Een uitstelregeling voor de ondernemers die uitstel van betaling hebben aangevraagd voor het jaar 2021 tot 1 juli 2021 om daarna in 6 termijnen te betalen;

-Een uitstelregeling voor de ondernemers die met een lockdown te maken hebben gehad met uitstel van betaling voor de zakelijke aanslag 2021, mogelijk tot 1 juli 2023.

Als gevolg van de coronacrisis is een mogelijke recessie voorspeld waardoor de invordering van de belastingen onder de druk kan komen te staan. De omvang daarvan laat zich op dit moment moeilijk voorspellen en kan de toereikendheid van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren onder druk zetten. Dit geldt ook voor de extra kosten voor het ambtelijke apparaat voor de uitvoering van de uitstelregelingen.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

BTW-risico bij realisatie fietsflat Neckerspoel

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,943 miljoen.

Er is mogelijk sprake van een niet verrekenbaar btw-risico bij ProRail, dat (deels) door de gemeente moet worden gedekt. De VNG heeft (in samenwerking met NS en ProRail) enige tijd geleden een brief met drie veel voorkomende situatieschetsen aan het ministerie van Financiën voorgelegd. Het ministerie van Financiën heeft de VNG echter gevraagd deze brief in te trekken, waarop is geprobeerd de casus individueel voor te leggen aan de inspecteur van ProRail. ProRail wilde daar niet aan beginnen maar heeft verzekerd dat zij in vergelijkbare situaties in het verleden de btw heeft teruggevraagd en daar nooit problemen bij heeft ondervonden. Er wordt echter geen garantie gegeven, aangezien fiscale wetgeving multi-interpretabel is en de aandacht er bij de inspecteur van ProRail vanwege de VNG-brief wellicht op gericht is. Daarnaast is mogelijk dat het naderende ZBO-schap van ProRail er toe leidt dat ProRail überhaupt geen btw meer in vooraftrek kan brengen. In dat geval is door I&W bevestigd dat een btw-nadeel dat het gevolg is van het ZBO-schap volledig wordt gecompenseerd, ook aan financierende overheden.

Het totale risico is € 1.886.000. Uitgaande van de verdeling 50% gemeente en 50% ProRail gaat het om € 943.000. De netto investering voor de gemeente zal met dit bedrag toenemen als de btw als niet verrekenbaar door de fiscus aangemerkt wordt.

Parkeerterrein 't Eindje

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 0,5 miljoen.

Parkeerterrein 't Eindje is geen gemeentelijk eigendom, maar het betaald parkeren op dit terrein wordt wel door de gemeente geëxploiteerd. De eigenaren van dit terrein hebben het contract over de exploitatie en het beheer van het terrein met ingang van 1 maart 2018 opgezegd, omdat ze van mening zijn dat er achterstallig onderhoud is. Op dit moment vinden daarover onderhandelingen plaats met de eigenaren. Voor een mogelijke extra onderhoudsimpuls is bij de 2e turap van 2017 een bedrag gereserveerd. De onderhandelingen over de onderhoudswerkzaamheden lopen, maar de eigenaren van het parkeerterrein hebben ook de mogelijkheid om de exploitatie van dit parkeerterrein in eigen beheer te verzorgen. Als dat gebeurt, levert dat een structureel nadeel aan gederfde parkeerinkomsten op.

Staat bruggen/viaducten

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 2,5 miljoen.

Bij bruggen en viaducten die ouder zijn dan 20 jaar bestaat het risico dat de constructie niet meer voldoet aan de huidige verkeersintensiteit. Met visuele inspecties kan niet in beeld worden gebracht of de constructie voldoende is. Door middel van risicoanalyses onderzoeken we of maatregelen noodzakelijk zijn.

Hierbij toetsen we aan regelgeving zoals het bouwbesluit en Eurocodes. Indien er niet wordt voldaan, onderzoeken we op welke wijze we wel weer aan regelgeving kunnen voldoen. Dit kan door het kunstwerk te vervangen of te versterken, maar een aslastbeperking hoort in bepaalde gevallen ook tot de mogelijkheden. Eind 2022 zijn de risico's van de bruggen, tunnels en viaducten voor gemotoriseerd verkeer, gebouwd voor 2000, inzichtelijk en is duidelijk welke maatregelen getroffen moeten worden. Op dit moment lopen we geen acuut risico.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Kandinsky

Bestaand, schadekans: mogelijk

Op basis van de nieuwe informatie van de claimanten is het onderzoek naar het eigendomsrecht van een schilderij van Kandinsky in het Van Abbemuseum vervolgd en zal de restitutiecommissie komen met een nieuw bindend advies. Wij zijn hiervan in afwachting. Het is onduidelijk wanneer dit gaat komen. Dit nieuwe advies kan net als bij het eerste advies allerlei, en mogelijk langdurige, juridische en financiële consequenties hebben.

Sportbesluit BTW / Specifieke uitkering sport

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0,25 miljoen.

De btw-sportvrijstelling is met ingang van 1 januari 2019 aangepast. Het betreft een aanpassing door het ministerie van Financiën op grond van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie. Hierdoor is het gelegenheid geven tot sportbeoefening door gemeenten weer vrijgesteld van btw. Dit kost de gemeente geld omdat ze de betaalde btw op onder andere investeringen in sportaccommodaties (alsmede onderhoud en exploitatie) niet meer als vooraf trek kan terugkrijgen van de belastingdienst. Vanuit het Rijk (ministerie VWS) is hiervoor compensatie opgenomen. De compensatie voor gemeenten gaat via de specifieke uitkering sport (SPUK Sport). Aangezien er landelijk een (maximaal) plafond geldt voor de compensatie via de (jaarlijkse) specifieke uitkering, wordt het onderwerp als risico aangemerkt. De vaststelling van de specifieke uitkering sport 2019 en 2020 heeft inmiddels plaatsgevonden (ter info: voor gemeente Eindhoven betrof dit een bedrag van € 2.652.986 over 2019 en bedrag van € 2.384.277 over 2020). Over 2019 en 2020 is volledig gecompenseerd (m.a.w. het landelijk plafond 2019 en 2020 was toereikend). De vaststelling van de specifieke uitkering sport 2021 vindt naar verwachting eind 2022 plaats. Tot moment van (definitieve) vaststelling van de uitkering voor het betreffende jaar bestaat er vanwege het plafond onzekerheid of volledige compensatie plaatsvindt. Het vermelde risicobedrag heeft betrekking op het risico i.v.m. het landelijk plafondbedrag. Daarnaast is continuïteit van de regeling SPUK sport een risico. De regeling SPUK sport geldt vooralsnog t/m 2023. Vanuit het Rijk is nog geen duidelijkheid gegeven op welke wijze de regeling na 2023 gecontinueerd gaat worden.

Programma 6 Sociaal domein

Openeinderegelingen

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 5 miljoen.

Betreft regeling die personen voor Wmo en Jeugd recht geeft op een bijdrage indien zij voldoen aan bepaalde criteria. Het kenmerkende van deze regelingen is dat de uitgaven ervoor en het aantal gebruikers ervan niet gelimiteerd zijn. Daarnaast lopen de incidentele middelen bij jeugd meerjarig sterk af. Het risico hierbij is dat de middelen niet effectief genoeg worden ingezet om de tekorten bij jeugd structureel te kunnen verminderen.

Passport4Work (P4W)

Nieuw, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot € 4,9 miljoen.

De gemeente Eindhoven heeft vanuit de Europese Unie – Urban Innovative Association een subsidie toegekend gekregen van €4,9 miljoen voor het innovatieve project Passport4work (looptijd t/m oktober 2022). Dit is proeftuin-project waarin wordt samengewerkt met een aantal regionale partners om een vernieuwend loonbaanplatform te ontwikkelen waarin professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid centraal staat. Om te kunnen voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is vertraging ontstaan in (de uitvoering van) dit innovatieve project. Door deze vertraging kan de gemeente Eindhoven als Main Urban Authority (MUA) niet aan de EU-verplichtingen voldoen. Hierdoor ontstaat het risico dat de subsidie, totaal afgerond € 4,9 miljoen, naar beneden of op nihil kan worden vastgesteld. Daarnaast kan terugvordering van de reeds uitgekeerde subsidie plaatsvinden.

Een tweede risico is dat de private partners in dit project schade kunnen ondervinden van de vertragingen die het project oploopt. Zij kunnen deze schade (mogelijk) verhalen op de gemeente als MUA, dit kan gaan om aanzienlijke claims. De hoogte van dit financiële risico is op voorhand moeilijk in te schatten.

Tenslotte speelt er binnen P4W het risico dat ziet op privacy en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze risico's staan algemeen beschreven onder het afzonderlijke risico "Privacy - Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)". Hierbij kan gedacht worden aan boetes door de Autoriteit Persoonsgegevens voor organisaties die de AVG overtreden.

Toename van de zorgzwaarte

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 6 miljoen.

Betreft het toekennen van zwaardere en/of duurdere indicatiestelling bij Wmo en Jeugd (o.m. via de medische verwijzroute).

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Afval: leveringscontract Attero

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 0 tot 1,5 miljoen voor Eindhoven.

Er speelt een geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten die in de Vereniging van contractanten (VvC) zijn verenigd. Dit geschil gaat over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over het jaar 2015 tot en met januari 2017 en is in 2020 tot een eindvonnis gekomen. De gemeente Eindhoven heeft binnen het aandeel restafval van de 21 MRE-gemeenten nagenoeg ongewijzigde hoeveelheden afval aangeleverd aan Attero. En stelt zich op het standpunt dat bij een succesvolle claim van Attero aan het MRE de bijdrage van de gemeente Eindhoven nihil is. Dat is tot nu toe ook steeds zo uitgedragen. Het gecalculeerde risico is gezien het voorgaande 0. De mogelijke claim zal volgens de gemeente Eindhoven dan ook betaald moeten worden door de overige regiogemeenten die in betreffende jaren minder afval zijn gaan aanleveren. Indien Eindhoven toch zou moeten meedoen in een regionale verdeling van de claim, is het risico maximaal € 1,5 miljoen. Het eindvonnis geeft aan dat de Brabantse gewesten verplicht zijn tot het betalen van een naheffing van € 15 miljoen voor minder levering, waarvan € 5,1 miljoen voor de 21 gemeenten in MRE-verband.

Er is door de Brabantse gewesten een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. Het Hof Den Haag heeft in de vernietigingsprocedure op 29 juni 2021 de arbitrale vonnissen uit de eerdere arbitrage vernietigd. De Vereniging van Contractanten in Noord-Brabant is in het gelijk gesteld. Attero heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om cassatie in te stellen bij de Hoge Raad. De Hoge Raad toetst op de gevolgde procedure en de motivatie tot het genomen besluit c.q. of die in strijd is met het geldende recht. De cassatieprocedure duurt ruim 1,5 jaar. Het definitieve arrest wordt verwacht in december 2022. De Hoge Raad kan het Hof vragen een nieuw besluit te nemen of zelf besluiten.

Afwikkeling Renescience

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 2,0 miljoen.

Er zijn voorbereidingskosten gemaakt voor de businesscase Renescience door de GR Cure. Deze voorbereidingskosten bestaan uit twee componenten: enerzijds de voorbereidingskosten die betrekking hebben op de toepassing van de Renescience-techniek en anderzijds de voorbereidingskosten die betrekking hebben op onderzoek naar een biovergistingsinstallatie en een bewerkingsmethode. Deze voorbereidingskosten zijn niet gedekt binnen de begroting van Cure. In 2019 heeft de GR Cure de samenwerking met Orstedt om te komen tot de toepassing van de Renescience-techniek beëindigd. Dat betekent dat de GR Cure dit gedeelte van de voorbereidingskosten in 2019 als verlies heeft moeten nemen wat leidt tot een negatief eigen vermogen van de GR Cure. Omdat op basis van de meerjarenbegroting van de GR Cure blijkt dat dit negatief eigen vermogen niet zonder extra bijdragen van de gemeenten kan worden ingelopen, hebben we een voorziening getroffen in de jaarrekening 2019 van Eindhoven ter grootte van het Eindhovense deel (€ 0,592 miljoen) in het negatief eigen vermogen van de GR Cure. Bij de jaarrekening 2020 van Cure is in juli 2021 besloten dat Eindhoven haar aandeel in het negatieve eigen vermogen zal bijpassen, wat ten laste komt van genoemde voorziening. Dit is inmiddels gebeurd en de voorziening is beëindigd. Het Renescience- gedeelte van de businesscase is in 2021 verrekend/afgeboekt en er is bij Cure geen negatief eigen vermogen meer. In het coalitieakkoord is bepaald dat Eindhoven in een uit te werken businesscase Plan B nascheidingsinstallatie (NSI) in Zuid-Nederland geen nieuwe risicovolle participatie zal aangaan. Naar verwachting zal medio 2022 duidelijk worden of de businesscase voor de NSI positief is en tot besluitvorming kan worden gebracht. Het DB Cure heeft besloten de resterende voorbereidingskosten (voor de vergister, erfpacht, Nascheidingsinstallatie; ad € 2,9 miljoen, waarvan deel Eindhoven € 2,0 miljoen) geheel op te vangen met het positief saldo van 2021 (als gevolg van sterk verbeterde marktprijzen voor gescheiden restmaterialen papier en plastic) en met het te verwachten positieve saldo van 2022. Definitieve besluitvorming door het AB Cure wordt verwacht medio 2022 (bij de vaststelling van de Jaarrekening 2021). Als het AB instemt vervalt het risico.

Programma Aanpak Stikstof

Bestaand, schadekans: mogelijk

Dankzij de door de minister getroffen snelheidsbeperkende maatregel op snelwegen (m.i.v. medio maart 2020 maximaal 100 km/h), door Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (Odzob) uitgevoerde gevoeligheidsanalyse en in provinciale context gemaakte afspraken over toedelen van stikstofruimte voor woningbouw, is het medio 2020 duidelijk dat er voor geplande voorbereiding van woningbouw in Eindhoven vooralsnog geen belemmeringen te verwachten waren. Voor bedrijven (bijv. parkeergarage P5 luchthaven) en bedrijventerreinen is deze duidelijkheid er nog niet. Daar resteert een risico (vertraging/no go) vanwege het afzeggen van de veevoermaatregel. Momenteel wordt op rijksniveau bekeken of de sanering van varkenshouderij voldoende oplossing biedt voor het verkrijgen van stikstofruimte. Een provinciale stikstofbank is sinds medio 2021 operationeel (Ondersteuningsloket Stikstof). De AERIUS-rekentool is verbeterd, maar is eind 2021 nog niet compleet c.q. uitontwikkeld. Nog niet alle bestaande stikstofemissies zijn daarin goed verwerkt. Voor de ontwikkeling van de luchthaven (vanaf ca 2006) is geen vergunning Wet natuurbescherming verleend. De

luchthavengroei daarna geeft een substantiële stikstofbelasting. Het repareren daarvan kan gaan concurreren met andere beoogde ruimtelijke/infrastructurele ontwikkelingen en de woningbouwopgave.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

Grondbedrijf – weerstandscapaciteit

Bestaand, schadekans: mogelijk, risicobedrag: € 20,7 miljoen.

Een toelichting hierover is terug te vinden in paragraaf 3g - Grondbeleid.

Bijlage 3. EMU saldo

(bedragen x € 1.000.000)

Omschrijving			2021
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+	42,9
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	24,4
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	--	9,3
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	--	89,9
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	+	37,0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op de exploitatie verantwoord	+	4,0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	--	0,0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op de exploitatie verantwoord	+	0,0
9	Lasten op de balanspost voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	9,1
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovengenoemde posten	--	0,0
Berekend EMU-saldo			0,0

Bijlage 4. Vaste activa

Staat van activa

Taakvelden	Aanschaf waarde 1-1	Investerings / Uitzet- tingen	Herrubr. 1)	Bijdrage derden 2)	Aanschaf waarde desinvest.	Aanschaf waarde 31-12	Afschr. / afwaar- dering 1-1	Reguliere afschr.	Afw. 3)	Extra afschr.	Cum. Afschr. desinvest.	Boekw. Desinv. 4)	Totaal afsch/ afw 31-12 5)	Boek waarde 1-1	Boek- waarde 31-12	Rente lasten	Totaal kapitaal lasten
TV01 Bestuur	1.099	-	-	-	192	907	829	89	-	-	192	-	727	270	181	3	92
TV02 Burgerzaken	391	4	-	-	21	373	240	28	-	-	21	-	247	150	126	2	30
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	87	-	-	-	49	38	87	-	-	-	49	-	38	-	-	-	-
TV04 Overhead	97.713	1.837	-	-	5.795	93.755	42.497	4.845	-	4	5.795	-	41.550	55.217	52.205	552	5.401
TV05 Treasury	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV064 Belastingen overig	1.456	-	-	-	-	1.456	1.445	3	-	-	-	-	1.448	11	8	0	3
TV08 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.715	-	-	-	456	1.259	885	66	-	-	456	-	495	830	764	8	75
TV12 Openbare orde en veiligheid	2.285	4.459	-	44	9	6.692	429	99	-	-	9	-	519	1.857	6.172	19	118
TV21 Verkeer en vervoer	45.577	16.489	140	7.183	-	55.024	3.577	1.896	-	-	-	-	5.473	42.000	49.551	420	2.315
TV22 Parkeren	33.665	1.938	-	2.685	-	32.918	8.841	959	-	-	-	-	9.800	24.825	23.118	248	1.207
TV24 Economische havens en waterwegen	4.892	-	-	-	-	4.892	1.779	106	-	-	-	-	1.885	3.113	3.007	31	137
TV25 Openbaar vervoer	1.212	756	-	-248	-	2.216	35	38	-	-	-	-	73	1.177	2.143	14	52
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	45	-	-	-	-	45	25	3	-	-	-	-	28	20	17	0	3
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	349	-	-	-	-	349	133	24	-	-	-	-	157	216	192	2	26
TV42 Onderwijshuisvesting	306.426	26.054	110	-	4.751	327.839	82.405	5.106	-	228	4.751	-	82.987	224.021	244.852	2.239	7.573
TV52 Sportaccommodaties	124.373	5.322	-140	833	420	128.301	46.296	3.766	-	52	408	12	49.706	78.077	78.595	776	4.594
TV53 Cultuurpresentatie,- prod. en particip.	81.325	1.732	-	-	-	83.057	25.095	3.409	-	-	-	-	28.504	56.230	54.553	562	3.971

Taakvelden	Aanschaf waarde 1-1	Investerings / Uitzet- tingen	Herrubr. 1)	Bijdrage derden 2)	Aanschaf waarde desinvest.	Aanschaf waarde 31-12	Afschr. / afwaar- dering 1-1	Reguliere afschr.	Afw. 3)	Extra afschr.	Cum. Afschr. desinvest.	Boekw. Desinv. 4)	Totaal afsch/ afw 31-12 5)	Boek waarde 1-1	Boek- waarde 31-12	Rente lasten	Totaal kapitaal lasten
TV54 Musea	1.870	55	-	-	69	1.856	853	147	-	-	69	-	931	1.017	925	10	157
TV55 Cultureel erfgoed	1.393	61	-	-	-	1.454	947	33	-	-	-	-	980	446	474	4	38
TV57 Openb. groen en (openlucht)recreatie	12.208	2.754	70	1.109	-	13.923	2.194	504	-	-	-	-	2.698	10.013	11.226	100	604
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	13.618	1.661	-	-	109	15.169	5.058	354	-	-	109	-	5.302	8.560	9.867	85	438
TV63 Inkomensregelingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TV681 Geëscaleerde zorg 18+	3.096	-	-	-	-	3.096	1.645	47	-	-	-	-	1.692	1.451	1.404	15	61
TV72 Riolering	85.818	9.280	162	7.878	-	87.383	19.859	1.460	-	-	-	-	21.319	65.959	66.064	660	2.119
TV73 Afval	2.734	330	-	-	-	3.064	480	102	-	-	-	-	582	2.254	2.482	23	124
TV74 Milieubeheer	13.414	675	-	633	-	13.457	2.978	407	-	-	-	-	3.385	10.436	10.071	104	512
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	286	-	-	-	-	286	94	8	-	-	-	-	102	192	184	2	10
TV81 Ruimtelijke ordening	11.945	14.942	-	16.779	35	10.073	995	59	-	-	35	-	1.019	10.950	9.054	109	169
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	95.578	1.749	49	137	-	97.239	19	10	-	-	-	-	29	95.558	97.210	471	480
TV83 Wonen en bouwen	15.274	-1.051	-242	-	42	13.940	6.077	322	-	-	42	-	6.357	9.197	7.583	89	410
Voorzieningen waardevermindering									-445					-8.229	-7.784		
Totaal taakvelden materieel en immateriële vaste activa	959.843	89.046	150	37.032	11.949	1.000.059	255.797	23.888	-445	284	11.937	12	268.033	695.818	724.243	6.547	30.720
Financiële vaste activa		1.988	-									6.779		27.030	22.239	35	35
Totaal	959.843	91.034	150	37.032	11.949	1.000.059	255.797	23.888	-445	284	11.937	6.791	268.033	722.848	746.482	6.583	30.755

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

1) Herrubricering/opsplitsing (43171)

2) Bijdrage van derden (grb 84034/86003)

3) Afwaardering (ged. verkoop - pos)/herwaardering (neg) , inclusief mutaties in de voorzieningen waardeverminderingen.

4) Boekwaarde desinvesteringen

5) Totaal afschrijving/ afwaardering 31-12

Overzicht investeringen economisch en maatschappelijk nut

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2020	krediet 2021	totaal krediet	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	herrubricering 2021 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	restant bijdrage derden
Immateriële vaste activa	149.920	13.359	163.278	36.014	24.941	77	102.247	-	644	100	-744
4. Onderwijs	145.920	11.949	157.868	34.650	24.978	-	98.240	-	-	-	-
BS De Korenaar	4.064	-167	3.897	3.896	-5	-	5	-	-	-	-
BS De Troubadour	2.640	-	2.640	2.640	-	-	-0	-	-	-	-
Spilcentrum De Achtbaan	6.450	1.725	8.175	3.691	352	-	4.131	-	-	-	-
BS Gunterslaer	4.045	1.794	5.839	110	-	-	5.729	-	-	-	-
SCE Henegouwenlaan	22.933	-	22.933	11.285	7.526	-	4.122	-	-	-	-
schoolgebouwen leegstaand, wissel	13.457	4.019	17.475	11.717	4.615	-	1.143	-	-	-	-
VSO het Dok	245	4.067	4.312	-	-	-	4.312	-	-	-	-
Christiaan Huygens college	17.727	1.100	18.827	270	9.391	-	9.165	-	-	-	-
Lorentz Casimir lyceum	20.284	-369	19.915	-	155	-	19.760	-	-	-	-
Novaliscollege	2.787	-	2.787	687	1.907	-	193	-	-	-	-
Van Maerlant lyceum	21.075	-100	20.975	-	-	-	20.975	-	-	-	-
St Joris college	28.272	-120	28.152	-	-	-	28.152	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	1.941	511	92.597	1.310	12.490	-	78.797	-	-	-	-
5. Sport, cultuur en recreatie	-	410	410	-	-	-	410	-	-	-	-
investerings < 1 mln	-	410	410	-	-	-	410	-	-	-	-
8. Volkshuisv, ruimt ord.en sted vern.	4.000	1.000	5.000	1.363	-37	77	3.597	-	644	100	-744
Strategische verwervingen	4.000	1.000	5.000	1.363	-37	77	3.597	-	644	100	-744
Materiële vaste activa	483.842	112.775	596.617	209.467	64.106	439	322.605	253.811	125.544	36.932	91.335
0. Bestuur en ondersteuning	18.360	6.236	24.596	5.560	1.840	-	17.195	-	-	-	-
Economisch nut	18.360	6.236	24.596	5.560	1.840	-	17.195	-	-	-	-
Netwerkkomponenten	345	701	1.046	52	29	-	965	-	-	-	-
Software	2.461	540	3.001	521	145	-	2.335	-	-	-	-
SV gemeentelijk vastgoed	9.153	1.955	11.108	4.014	423	-	6.671	-	-	-	-
werkplekinrichting	3.238	1.394	4.632	531	698	-	3.403	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	3.163	1.646	4.809	442	545	-	3.823	-	-	-	-

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2020	krediet 2021	totaal krediet	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	herrubricering 2021 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	restant bijdrage derden
1. Veiligheid	6.246	-105	6.141	1.100	4.459	-	583	60	14	44	2
Economisch nut	6.246	-105	6.141	1.100	4.459	-	583	60	14	44	2
dierenopvang	5.543	-	5.543	729	4.400	-	414	-	-	-	-
Investerings < 1 miljoen	703	-105	598	371	59	-	169	60	14	44	2
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	188.033	44.439	232.471	105.782	19.183	140	107.366	108.268	60.359	9.620	38.289
Economisch nut	18.325	711	19.036	17.424	980	-	632	13.685	13.575	-	110
Beatrixkanaal	13.685	-	13.685	13.575	-	-	110	13.685	13.575	-	110
Parkeren	808	368	1.176	508	299	-	369	-	-	-	-
HOV2 ambulancegebouw	3.382	-	3.382	3.021	324	-	37	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	450	344	794	320	357	-	116	-	-	-	-
Maatschappelijk nut	169.707	43.728	213.435	88.358	18.203	140	106.734	94.583	46.784	9.620	38.179
Bruggen (MN)	711	1.801	2.513	270	314	-	1.928	1	-	1	-0
Bushaltes (MN)	2.508	40	2.548	775	-55	-	1.828	1.865	561	-325	1.629
Centrumgebied voorbereiding (MN)	9.905	3	9.908	2.368	825	-	6.714	3	226	302	-525
Fietspaden (MN)	2.188	5.420	7.608	1.451	763	-	5.393	3.160	443	288	2.429
HOV2	43.681	-3.399	40.282	35.557	1.315	-	3.410	35.194	32.695	2.685	-186
HOV3	1.450	28.550	30.000	998	811	-	28.191	20.165	-	77	20.088
Quick win CRA loket (MN)	1.167	0	1.167	875	11	-	281	1.167	514	262	392
Verkeersregelinstallatie	7.334	2.360	9.694	4.558	2.502	-	2.634	896	556	88	251
verkeersvoorzieningen	851	8.530	9.381	97	233	-	9.051	6.922	92	205	6.625
Verlichting (MN)	5.089	464	5.553	3.197	707	-	1.649	348	166	92	90
Wegen (MN)	91.423	-41	91.382	35.136	10.777	140	45.329	24.862	11.531	5.944	7.387
Investerings < 1 mln	3.400	-	3.400	3.075	-	-	325	-	-	-	-
3. Economie	392	-	392	-	-	-	392	-	-	-	-
Economisch nut	392	-	392	-	-	-	392	-	-	-	-
Investerings < 1 miljoen	392	-	392	-	-	-	392	-	-	-	-
4. Onderwijs	5.392	10.068	15.460	225	1.076	140	14.019	-	-	-	-
Economisch nut	5.152	10.068	15.220	78	1.080	140	13.922	-	-	-	-
Spilcentrum Drents Dorp	85	3.015	3.100	14	34	-	3.052	-	-	-	-
Spilcentrum Mimosaplein	-	1.672	1.672	-	-	-	1.672	-	-	-	-
Spilcentrum Normandiën	1.399	693	2.092	-	-	-	2.092	-	-	-	-
Spilcentrum weegschaalstraat	2.963	3.322	6.285	-	476	140	5.669	-	-	-	-

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2020	krediet 2021	totaal krediet	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	herrubricering 2021 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	restant bijdrage derden
Investerings < 1 mln	705	1.366	2.071	64	570	-	1.437	-	-	-	-
Maatschappelijk nut	240	-	240	147	-4	-	97	-	-	-	-
totaal <1 miljoen MN	240	-	240	147	-4	-	97	-	-	-	-
5. Sport, cultuur en recreatie	76.727	15.511	92.238	18.614	9.924	-70	63.769	21.970	4.482	1.942	15.547
Economisch nut	55.958	12.786	68.744	9.432	7.292	-140	52.160	17.284	1.086	833	15.365
parktheater	1.506	106	1.612	507	416	-	689	-	-	-	-
sporthallen	1.075	2.672	3.747	140	43	-140	3.704	516	-	3	513
SPP Eindhoven Noord	1.539	498	2.037	928	531	-	578	197	160	72	-34
SPP Eindhoven Noord accommodaties	2.739	1.125	3.864	547	467	-	2.851	672	90	75	507
spp Gennep parken	1.352	818	2.170	-	269	-	1.901	369	-	43	326
SPP Gennep parken accommodaties	38.680	3.718	42.398	1.188	2.091	-	39.119	14.186	174	376	13.635
SV gemeentelijk vastgoed	224	789	1.013	226	755	-	32	-	-	-	-
SV sportaccommodaties	2.736	685	3.421	2.170	1.093	-	158	644	401	167	76
wijksportparken	3.571	725	4.296	1.506	169	-	2.620	440	248	30	162
Investerings < 1 miljoen	2.537	1.651	4.188	2.220	1.459	-	509	260	14	67	179
Maatschappelijk nut	20.769	2.725	23.493	9.182	2.632	70	11.609	4.686	3.396	1.109	182
Bomen	1.200	-	1.200	1	29	-	1.169	-	-	-	-
Groen	18.634	2.365	20.998	8.849	1.888	70	10.191	3.891	3.064	645	182
Investerings < 1 miljoen	935	360	1.295	332	714	-	249	795	332	463	0
6. Sociaal domein	2.632	1.304	3.935	205	1.661	-	2.069	-	-	-	-
Economisch nut	2.632	1.304	3.935	205	1.661	-	2.069	-	-	-	-
vrije tijdsaccommodatie	2.283	942	3.224	189	1.363	-	1.673	-	-	-	-
Investerings < 1 miljoen	349	362	711	17	298	-	396	-	-	-	-
7. Volksgezondheid en milieu	44.744	32.343	77.088	38.365	10.285	162	28.275	56.733	33.335	8.511	14.887
Economisch nut	44.744	32.343	77.088	38.365	10.285	162	28.275	56.733	33.335	8.511	14.887
afvalverwerking	701	1.211	1.912	574	330	-	1.008	-	-	-	-
Biomassacentrale Meerhoven	9.863	992	10.855	8.594	487	-	1.774	7.601	5.514	633	1.454
Biomassacentrale t Ven	5.756	-	5.756	-	189	-	5.567	1.079	-	-	1.079
GRP	28.265	30.140	58.405	29.197	9.267	162	19.779	48.053	27.822	7.878	12.353
totaal <1 miljoen EN	160	-	160	-	13	-	147	-	-	-	-

Programma	Uitgaven krediet tot en met 2020	krediet 2021	totaal krediet	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	herrubricering 2021 1)	restant krediet	Bijdrage derden totaal bijdragen derden	realisatie t/m 2020	realisatie 2021	restant bijdrage derden
8. Volkshuisv. ruimt ord.en sted vern.	141.317	2.979	144.296	39.616	15.677	66	88.937	66.779	27.354	16.815	22.610
Economisch nut	54.177	1.046	55.223	1.590	339	-	53.294	1.829	88	-	1.741
Chinees paviljoen	1.829	-	1.829	88	-	-	1.741	1.829	88	-	1.741
strategische verwervingen	45.866	-	45.866	-	1.254	-	44.612	-	-	-	-
Slim verduurzamen vastgoed	5.205	379	5.584	1.379	-1.095	-	5.300	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	1.277	667	1.944	123	180	-	1.641	-	-	-	-
Maatschappelijk nut	87.140	1.933	89.073	38.026	15.338	66	35.643	64.950	27.266	16.815	20.869
Wegenstructuur Brainport Park	87.140	-713	86.427	38.026	14.931	-	33.470	64.359	27.266	16.779	20.315
Investerings < 1 mln	-	2.646	2.646	-	407	66	2.173	591	-	37	554
Financiële vaste activa	-	-	-	1.336	285	-	-1.621	-	-	-	-
3. Economie	-	-	-	1.279	290	-	-1.569	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	-	-	-	1.279	290	-	-1.569	-	-	-	-
6. Sociaal domein	-	-	-	58	-5	-	-53	-	-	-	-
Investerings < 1 mln	-	-	-	58	-5	-	-53	-	-	-	-
Totaal	633.772	126.134	759.906	246.817	89.331	516	423.242	253.811	126.188	37.032	90.591

1) Het totaal aan herrubriceringen in de staat van activa bedraagt per saldo € 0,15 miljoen. Deze zijn onder te verdelen in herrubriceringen van boekwaarde van materieel vaste activa naar de voorraad in verband met voorgenomen verkoop van panden (- € 0,37 miljoen) en herrubriceringen op de investeringen (€ 0,52 miljoen). In bovenstaand overzicht investeringen economisch en maatschappelijk nut is alleen de laatste categorie opgenomen

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 5. Reserves

Meerjarig verloop reserves

	Jaar	stand 1-1	Voeding/ toevoeging	Besteding/ onttrekking	rekening- resultaat jaar X-1	stand 31-12
Algemene reserve						
	2013	87.059.909	680.000	-6.621.445	22.098.882	103.217.346
	2014	103.217.346	-	-27.405.000	10.799.836	86.612.182
	2015	86.612.182	497.000	-12.569.000	13.004.972	87.545.155
	2016	87.545.155	3.135.000	-9.302.646	15.855.761	97.233.270
	2017	97.233.270	11.279.000	-17.658.000	-19.641.334	71.212.936
	2018	71.212.936	1.869.000	-14.871.000	-2.752.725	55.458.212
	2019	55.458.212	2.930.000	-29.952.000	71.594.582	100.030.794
	2020	100.030.794	8.462.000	-28.086.000	47.623.939	128.030.733
	2021	128.030.733	11.950.000	-39.505.000	39.063.875	139.539.608
Bestemmingsreserves met bestedingsfunctie						
	2013	159.630.600	41.833.476	-80.450.786		121.013.290
	2014	121.013.290	45.536.716	-75.100.484		91.449.522
	2015	91.449.522	13.850.323	-48.726.517		56.573.328
	2016	56.573.328	17.635.507	-25.963.531		48.245.303
	2017	48.245.303	27.585.571	-38.178.308		37.652.567
	2018	35.796.567	23.919.943	-24.682.533		35.033.977
	2019	35.033.977	22.776.622	-21.159.873		36.650.726
	2020	36.650.726	81.087.060	-54.844.092		62.893.695
	2021 *)	49.854.296	81.617.316	-58.761.141	4.303.000	77.013.471
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie						
	2013	57.917.090	36.652.582	-36.916.319		57.653.353
	2014	57.653.353	37.125.515	-20.137.650		74.641.218
	2015	74.641.218	28.776.637	-34.806.062		68.611.793
	2016	68.611.793	37.424.452	-56.999.775		49.036.470
	2017	49.036.470	56.392.309	-45.195.084		60.233.695
	2018	60.233.695	31.469.140	-13.409.739		78.293.096
	2019	78.293.096	55.015.045	-28.246.271		105.061.870
	2020	105.061.870	42.117.649	-38.167.447		109.012.072
	2021 *)	122.051.471	43.557.745	-29.107.772		136.501.444
Bestemmingsreserves tbv risicoafdekking						
	2013	1.712.714	349.991	-		2.062.705
	2014	2.062.705	-533.226	-		1.529.479
	2015	1.529.479	9.345.816	-793.000		10.082.295
	2016	10.082.295	2.000.786	-2.175.000		9.908.081
	2017	9.908.081	2.962.892	-755.802		12.115.172
	2018	12.115.172	432.050	-2.197.000		10.350.221
	2019	10.350.221	2.078.258	-4.455.000		7.973.479
	2020	7.973.479	444.669	-1.108.935		7.309.213
	2021	7.309.213	444.727	-		7.753.940
TOTAAL						
	2013	306.320.313	79.516.049	-123.988.551	22.098.882	283.946.693
	2014	283.946.693	82.129.005	-122.643.134	10.799.836	254.232.401
	2015	254.232.401	52.469.776	-96.894.579	13.004.972	222.812.570
	2016	222.812.570	60.195.745	-94.440.952	15.855.761	204.423.124
	2017	204.423.124	98.219.772	-101.787.193	-19.641.334	181.214.370
	2018	179.358.370	57.690.133	-55.160.272	-2.752.725	179.135.506
	2019	179.135.506	82.799.925	-83.813.143	71.594.582	249.716.870
	2020	249.716.870	132.111.378	-122.206.474	47.623.939	307.245.712
	2021	307.245.712	137.569.788	-127.373.913	43.366.875	360.808.462

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

*) De reserves VVE, Knoop XL en Bovenwijkse voorzieningen zijn van bestemmingsreserve met bestedingsfunctie omgezet naar bestemmingsreserve met egalisatiefunctie. Hierdoor is er geen aansluiting tussen stand 31-12-2020 en stand 1-1-2021

Incidentele mutaties saldireserve specifiek

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de gerealiseerde inzet van de reserve in 2021, geeft een doorkijk op de begrote inzet 2022 en vermeld de geormerkte claims die nog niet met een begrotingswijziging (besluit) zijn ingezet.

bedragen x € 1.000

Stand per 01-01-2021	18.270
Waarvan gelabeld coronageralateerde middelen c.f. jaarrekening 2020	11.310

Inkomsten 2021	
Primaire begroting 2021 Woondeal	1.000
Kadernota 2022 en raadsvoorstel jaarrekening	15.900
Toegekende compensatie september- en decembercirculaire 2020 ten gunste van 2021	6.117
Toegekende compensatie maart- en septembercirculaire 2021	1.575
Toegekende aanvullende compensatie in septembercirculaire 2021 t.a.v. Tonk	4.039
Terugstorten 'voorfinanciering' toezicht& handhaving en sport	1.439
	30.070

Uitgaven 2021	
Egalisatie kapitaallasten	183
Inzet woondeal	250
Vrijval onbenutte middelen	175
Businesscase Voetbal EHV Noord	50
Brede welvaart	200
Organisatie koningsdag	350
Tijdelijk maatregelen stationsgebied Zuid	450
Ondergrondse fietsstalling Stationplein	400
Uitbreiding Internationale School Eindhoven	2.400
Inzet coronamiddelen o.b.v. dossiers lasten	21.189
Terugstorting coronamiddelen o.b.v. dossiers lasten	-1.321
Inzet coronamiddelen t.b.v. inkomstendering baten	5.915
Aanvulling coronamiddelen t.b.v. inkomstendering baten	349
	30.590

Stand per 31-12-2021	17.750

Inkomsten in begroting 2022 e.v.	
Primaire begroting / Kadernota 2022 incidentele middelen	20.290
Primaire begroting 2022 strategische koers Ergon	536
Primaire begroting 2022 ophogen subsidieplafond	416
Middelen corona (decembercirculaire middelen 21 en middelen 22)	6.263
	27.505

Begrote onttrekkingen 2022 e.v	
Primaire begroting 2022 Egalisatie kapitaallasten	26
Primaire begroting 2020 Fonds versnelling inkomsten/afbouw structurele uitgaven o.b.v. businesscases	45
Inzet kadernota 2022 (diverse posten)	11.728
Begroting 2021: Inzet woondeal (2021 t/m 2023 totaal € 1 mln)	750
Coronamaatregelen dossier inzet Q1 / Q2 2022	6.437
EFS Zuid planuitwerking (naar res Maatsch nut prj io)	800
inzet begroting 2022 inc. Middelen 2023 tm 2025	3.487
Primaire begroting 2022 strategische koers Ergon 2024 2025	536
Primaire begroting 2022 ophogen subsidieplafond 2024 2025	416
	24.225

Geormerkte/nog niet begrote uitgaven	
Primaire begroting 2020 risicomarge sociaal domein 0-maatregelen (was totaal € 4,1 mln)	347
Primaire begroting 2020 Fonds versnelling inkomsten/afbouw structurele uitgaven o.b.v. businesscases	1.440
RV jaarrekening 2019: winstneming 'sparen' voor inzet op fietsenkelder	94
Primaire begroting / Kadernota 2022 incidentele middelen hoogspanningslijn	5.000
Primaire begroting / Kadernota 2022 incidentele middelen veiligheid initiatiefvoorstel	75
Coronamaatregelen	14.074
	21.030

Totaal	0

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Uitnutting coronamiddelen saldireserve specifiek

Doorkijk en uitnutting saldireserve specifiek coronamiddelen (x € 1.000)	Begroot 2021	Inschatting fin. update Q4 2021	Realisatie 2021	Vershil begroot- realisatie 2021
Stand jaarrekening 2020	11.310	11.310	11.310	-
<u>Stortingen 2021</u>				
Kadernota 2022 en raadsvoorstel jaarrekening	15.900	15.900	15.900	-
Toegekende compensatie september- en decembercirculaire 2020 ten gunste van 2021	6.117	6.116	6.117	-
Toegekende compensatie maart- en septembercirculaire 2021	1.575	1.621	1.575	-
Toegekende aanvullende compensatie in septembercirculaire 2021 t.a.v. Tonk	4.039	4.039	4.039	-
Terugstorten 'voorfinanciering' toezicht & handhaving en sport	0	1.800	1.439	1.439
Totaal stortingen 2021	27.631	29.476	29.070	1.439
<u>Onttrekkingen 2021</u>				
<i>Inzet coronamiddelen op basis van dossiers lasten</i>				
Actieplan binnenstad	-55	-55	-55	-
Campagne 'aandacht voor elkaar'	-20	-20	-20	-
Thuisbezorgen paspoorten Q1 t/m Q3 2021	-136	-37	-36	100
Gastvrouw inwonersplein	-53	-53	-53	-
Impact ambtelijke organisatie (met name inhuur)	-3.982	-2.803	-2.766	1.216
Aanpassingen ventilatiesysteem burgerhal	-30	-30	-19	11
Thuiswerkfaciliteitenregeling 2021	-147	-153	-241	-94
Verlenging Toezicht & handhaving capaciteit	-1.354	-1.354	-984	370
Suvis; ventilatie scholen	-4.030	-4.030	-4.030	-
Onderwijsondersteuning- winterprogramma ontdekfabriek	-10	-5	-5	5
Maatschappelijk Ondersteuningsfonds (Sport)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Huurcompensatie (Effenaar, Parktheater, Plaza) Q1 t/m Q4 2021	-1.272	-1.272	-1.272	-
Natlab Q1 t/m Q4 2021	-48	-48	-49	1
Snelgeld culturele instellingen	-500	-500	-500	-
Subsidieregeling SCE	-1.800	-1.800	-1.800	-
Beheerlasten SCE	-65	-65	-65	-
Amateurkunst via CKE	-200	-200	-200	-
Subsidieregeling SCE 2 jaar/ 4 jarige programma's	-500	-500	-500	-
Maatsch. Ondersteuningsfonds en noodfonds Cultuur incl. Plusregeling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Sociaal domein-subsidieregeling	-779	-130	-284	495
Maatschappelijk Ondersteuningsfonds (Welzijn)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
WSW	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Noodopvang - Maatschappelijke opvang (WMO)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Extra kosten GR Cure	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dutch Design Foundation	-150	-150	-150	-
MKB deal subsidieregeling plafond en capaciteit uitvoering	-500	-500	-347	153
Overige <500k	n.v.t.	0	n.v.t.	-
Precario kohieren- terrassen (collegebesluit 20-7 t/m Q3) en Q4	-425	-425	-459	34
Meerkosten verkiezingen 2021	-381	-381	-381	-
Sport; regeling continuïteit lokale sport en beweegaanbieders	-150	-150	-75	75

Doorkijk en uitnutting saldireserve specifiek coronamiddelen	Begroot	Inschatting fin. update	Realisatie 2021	Verschil
(x € 1.000)	2021	Q4 2021		begroot- realisatie 2021
Meerkosten WMO (du vrouwenopvang/maatsch. opvang	-2.500	-2.500	-2.887	-387
Voorstel jaarrekening 2020: Meerkosten WMO / Jeugd	-600	-600	-524	76
Jaarrekening 2021: Meerkosten WMO/ Jeugd	0	0	-624	-624
dossier vervolg corona aanpak binnenstad en woensel incl. q4	-349	-349	-346	3
WIJeindhoven	-250	-250	-250	-
Inwonersplein (zaterdagochtend en extra avondopenstelling)	-51	-51	-73	22
Extra inzet KCC, chat en website, specialist verzuim en voorzitter MET	-254	-254	-183	71
Dienstverlening ondernemers (incl. ondernemersloket)	-228	-228	-103	125
Steunmaatregelen Commerciële Huurders en ERFpachters (SCHERF)	-4	-4	-4	0
Deelname DDW - corona herstel (separaat dossier)	-85	-85	-69	16
Maatwerk subsidieregeling Covid-19 Sociaal Domein	-183	-425	-183	-
Turap-2: Vermindering afdracht buitenreclame 2020 (geen bgw)	0	-233	-233	-233
Dossier Brede Welvaart	-60	-60	-60	-
Mediateam (mnVibes) en Videocommunicatie	-38	-38	-38	-
Claim op Markten	0	-67		
Totaal Inzet coronamiddelen op basis van dossiers lasten	-21.189	-19.805	-19.868	1.321
<i>Inzet coronamiddelen t.b.v. inkomstenderving baten</i>				
Dividenduitkeringen door deelnemingen	-202	-202	-202	-
Opbrengsten betaald parkeren	-2.000	-2.000	-2.610	-610
Opbrengstenderving fiscale handhaving	-1.400	-1.400	-1.182	218
Precario kohieren- terrassen (Reservering Q4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Coulance evenementen/leges en kosten	-131	-122	-128	3
Markten	-49	-49	-49	-
Toeristenbelasting 2020	-233	-233	-221	12
Toeristenbelasting 2021	-1.188	-1.188	-1.193	5
Sport; inkomsten gem. sportaccomodaties / kwijtschelden huur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Invloed corona Van Abbemuseum	-555	-530	-529	26
Standplaatsvergunningen	-77	-77	-77	-
Drank en Horecaverunningen	-80	-80	-73	7
Totaal Inzet coronamiddelen op basis van inkomstenderving baten	-5.915	-5.881	-6.264	-349
Totaal onttrekkingen 2021	-27.104	-25.686	-26.132	972
Stand reserve 2021- coronamiddelen	11.837	15.100	14.248	2.411
<i>Aanvullende storting in 2022 met betrekking tot decembercirculaire 2021 bedraagt € 6,2 miljoen</i>				
<i>Daarnaast is in 2021 besloten om voor Q1 2022 € 4,2 miljoen aan coronamiddelen in te zetten.</i>				

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen

Bijlage 6. Financieel overzicht

LASTEN	personeels lasten	kapitaal lasten	goederen en diensten	subsidies en overdrachten	overhead en apparaatskosten	Overig	toevoegingen voorzieningen	Toevoegingen reserves	Resultaat baten en lasten	Totaal lasten
0.1 Bestuur	7.263	92	2.639	20.786	623	15	34	405	-	31.857
0.2 Burgerzaken	6.295	30	1.745	1.561	371	-	-	486	-	10.487
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.154	81	394	-	298	-	-	11	-	1.938
0.4 Overhead	70.800	5.401	19.485	0	-14.183	-278	-	24.280	-	105.506
0.5 Treasury	-	3.373	146	-	117	-3.881	-	-	-	-244
0.61 OZB woningen	980	-	35	-	110	-	-	-	-	1.126
0.62 OZB niet-woningen	905	-	33	-	111	-	-	-	-	1.049
0.63 Parkeerbelasting	328	-	-6	-	31	-	-	284	-	637
0.64 Belastingen overig	438	3	279	-	110	-	313	-	-	1.143
0.7 Algemene en ov. uitkering gem.fonds	-	-	-	-	114	-	-	22.050	-	22.164
0.8 Overige baten en lasten	-	11	-0	-	459	-4.874	-	11	-	-4.393
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	1.794	-	-	-	-	-	-	1.794
0.11 Resultaat rek. van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	32.707	32.707
0 Bestuur en ondersteuning	88.165	8.991	26.544	22.347	-11.839	-9.018	347	47.527	32.707	205.770
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	89	124	429	14.966	-	-	-	23	-	15.631
1.2 Openbare orde en veiligheid	15.504	118	3.438	6.248	66	50	-	1.182	-	26.606
1 Veiligheid	15.593	243	3.867	21.214	66	50	-	1.205	-	42.238
2.1 Verkeer en vervoer	5.217	2.315	23.714	-	236	-44	-	11.488	-	42.926
2.2 Parkeren	1.602	1.207	2.342	-	31	139	-	1.367	-	6.688
2.4 Economische havens en waterwegen	-	137	48	-	-	-	-	-	-	185
2.5 Openbaar vervoer	104	52	1.812	-	302	1	-	-	-	2.272
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.924	3.712	27.916	-	569	96	-	12.855	-	52.071
3.1 Economische ontwikkeling	680	13	675	1.614	6	1	-	171	-	3.160
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	220	-358	2.046	-	367	7.294	-	1.599	-	11.168
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.108	26	730	1.131	17	38	-	-	-	3.050
3.4 Economische promotie	914	-	1.969	2.072	383	-	-	1.208	-	6.547
3 Economie	2.923	-319	5.420	4.817	773	7.333	-	2.978	-	23.925
4.2 Onderwijshuisvesting	1.040	8.297	8.899	-	44	472	-	20.489	-	39.241
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.328	-	3.702	17.441	77	-	-	1.075	-	26.623
4 Onderwijs	5.368	8.297	12.601	17.441	121	472	-	21.564	-	65.864
5.1 Sportbeleid en activering	1.914	-	843	439	49	10	-	1.625	-	4.880
5.2 Sportaccommodaties	9.590	4.606	9.472	589	188	42	60	476	-	25.023
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en particip.	1.391	3.972	4.676	27.967	76	1	-	441	-	38.524
5.4 Musea	3.405	157	3.818	-	4	-	-	662	-	8.046
5.5 Cultureel erfgoed	-	38	540	173	-	-	-	727	-	1.478
5.6 Media	-	-	-	418	2	-	-	-	-	420
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	2.985	604	11.597	201	223	-201	-	1.837	-	17.245
5 Sport, cultuur en recreatie	19.284	9.377	30.947	29.787	542	-148	60	5.768	-	95.617
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.541	438	4.716	19.641	532	-	-	3.553	-	32.422
6.2 Wijkteams	1.096	-	258	29.787	-	-	-	-	-	31.141
6.3 Inkomensregelingen	11.472	1	1.020	136.826	987	-	796	11.500	-	162.602
6.4 Begeleide participatie	1.272	-	595	32.886	89	-	-	-	-	34.842
6.5 Arbeidsparticipatie	3.298	-	11.080	1.224	99	115	-	4.858	-	20.674
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.117	-	36	5.672	91	-	2	-	-	7.917
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.167	-	982	40.946	91	-	0	1.385	-	47.571
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.048	-	1.322	56.003	-10	-	-	655	-	60.019
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	2.412	61	6.711	42.972	24	-	-	4.478	-	56.659
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	2.084	-	657	9.691	-38	-	-	2	-	12.396
6 Sociaal domein	33.508	500	27.377	375.649	1.865	115	799	26.431	-	466.243
7.1 Volksgezondheid	1.093	-	8.420	1.141	84	-	-	171	-	10.908
7.2 Riolering	1.872	2.119	3.616	90	-	1.902	9.469	-	-	19.069
7.3 Afval	485	124	19.822	-	108	5.124	500	-	-	26.163
7.4 Milieubeheer	3.040	614	10.691	-	50	452	-	6.275	-	21.123
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	66	10	741	-	78	-	-	-	-	894
7 Volksgezondheid en milieu	6.557	2.867	43.289	1.231	320	7.478	9.969	6.446	-	78.157
8.1 Ruimtelijke ordening	6.545	163	3.545	59	2	4.112	304	5.758	-	20.488
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	1.068	4.507	20.013	-	67	17.035	234	5.155	-	48.079
8.3 Wonen en bouwen	23.884	511	5.026	15	7.514	-19.575	-	1.882	-	19.258
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	31.497	5.181	28.585	74	7.583	1.572	538	12.795	-	87.825
Totaal	209.819	38.848	206.546	472.560	0	7.949	11.712	137.570	32.707	1.117.710

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

BATEN	uitkering uit gemeente- fonds	overige rijks- bijdragen	belastingen en heffingen	goederen en diensten	overige overdrachte n	overig	Onttrekking reserves	Totaal baten
0.1 Bestuur	-	-	-	-626	-387	-41	-431	-1.485
0.2 Burgerzaken	-	-591	-3.563	-104	-110	-	-1.288	-5.656
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-173	-	-	-	-173
0.4 Overhead	-	-	-	-1.388	-1.029	-127	-43.031	-45.574
0.5 Treasury	-	-	-	-	-	-3.993	-202	-4.195
0.61 OZB woningen	-	-	-36.399	-	-	-	-	-36.399
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-41.504	-	-	-	-	-41.504
0.63 Parkeerbelasting	-	-	-11.905	-32	-	-	-3.792	-15.729
0.64 Belastingen overig	-	-	-1.902	-726	-5	-9	-459	-3.102
0.7 Algemene en ov. uitkering gem.fonds	-554.475	-	-	-	-	-	-760	-555.235
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-328	-	-	-808	-1.136
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-
0.11 Resultaat rek. van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-
0 Bestuur en ondersteuning	-554.475	-591	-95.273	-3.375	-1.531	-4.170	-50.771	-710.186
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-248	-	-410	-	-	-102	-760
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-1.242	-210	-768	-5.963	-	-1.979	-10.163
1 Veiligheid	-	-1.490	-210	-1.179	-5.963	-	-2.081	-10.923
2.1 Verkeer en vervoer	-	-2.413	-676	-1.766	-	-	-5.421	-10.276
2.2 Parkeren	-	-51	-120	-1.574	-	-	-1.202	-2.947
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-39	-37	-	-	-	-77
2.5 Openbaar vervoer	-	-95	-31	-	-	-	-834	-960
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-	-2.559	-867	-3.377	-	-	-7.456	-14.260
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-243	-243
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-21	-9.508	-627	-442	-438	-11.036
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-1.090	-	-730	-	-436	-2.256
3.4 Economische promotie	-	-170	-1.415	-540	-300	-	-4.172	-6.597
3 Economie	-	-170	-2.526	-10.048	-1.656	-442	-5.289	-20.131
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-	-	-4.446	-2	-18	-16.649	-21.114
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-	-12.504	-	-30	-478	-	-885	-13.897
4 Onderwijs	-	-12.504	-	-4.476	-480	-18	-17.534	-35.011
5.1 Sportbeleid en activering	-	-1.392	-	-6	-	-	-818	-2.216
5.2 Sportaccommodaties	-	-4.105	-	-6.919	-	-263	-367	-11.654
5.3 Cultuurpresentatie,-prod. en particip.	-	-	-	-2.798	-967	-	-4.746	-8.512
5.4 Musea	-	-	-	-1.633	-	-	-1.522	-3.155
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-720	-	-	-	-720
5.6 Media	-	-	-	-	-	-	-	-
5.7 Openb. groen en (openlucht)recreatie	-	-	-	-572	-	-	-1.587	-2.159
5 Sport, cultuur en recreatie	-	-5.497	-	-12.647	-967	-263	-9.041	-28.416
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-673	-	-1.918	-178	-	-4.229	-6.998
6.2 Wijkteams	-	-865	-	-	-	-	-500	-1.365
6.3 Inkomensregelingen	-	-128.977	-	-	-1.943	-2.118	-4.354	-137.392
6.4 Begeleide participatie	-	-	-	-	-	-	-	-
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-1.533	-	834	-208	-	-2.480	-3.388
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-	-	-	5	-7	-	-3
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-589	-	-96	-1.215	-129	-578	-2.607
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-1.076	-	-	-877	-1.953
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-225	-1.117	-	-6.244	-7.587
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-2.206	-	-	-	-	-533	-2.739
6 Sociaal domein	-	-134.843	-	-2.482	-4.657	-2.254	-19.796	-164.031
7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-	-91	-91
7.2 Riolering	-	150	-19.793	-385	-109	8	-148	-20.277
7.3 Afval	-	-	-27.179	-64	-	-564	-	-27.807
7.4 Milieubeheer	-	-691	-	-3.832	-58	-69	-7.847	-12.497
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-	-	-706	-	-	-	-	-706
7 Volksgezondheid en milieu	-	-541	-47.678	-4.281	-167	-625	-8.086	-61.378
8.1 Ruimtelijke ordening	-	-1.009	-	-5.102	-78	-1.540	-4.119	-11.848
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	-	-40	-	-41.564	-	-3.731	-218	-45.554
8.3 Wonen en bouwen	-	1.238	-9.972	-2.859	-1.238	-158	-2.983	-15.973
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	-	189	-9.972	-49.525	-1.316	-5.429	-7.321	-73.375
Totaal	-554.475	-158.006	-156.526	-91.390	-16.738	-13.201	-127.374	-1.117.710

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 7. Subsidies

Begrotingssubsidies

Voor het verstrekken van subsidie is een wettelijk voorschrift vereist. Artikel 4:23, derde lid, onderdeel c van de algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een wettelijk voorschrift niet vereist is indien de begroting de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld vermeldt. De bedragen in deze lijst zijn ramingen, mede gebaseerd op de gemeentelijke begrotingsrichtlijnen voor subsidies. Via budgettendossiers en door middel van subsidieverlening wordt het te verlenen bedrag bepaald. Omdat de meeste gesubsidieerde instellingen per 1 mei volgend op het subsidiejaar verantwoording dienen af te leggen over de besteding van de subsidiegelden, is het qua tijdsplanning niet mogelijk om de subsidieverantwoording in de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente Eindhoven op te nemen. Daarom wordt jaarlijks een integraal dossier opgesteld om u te informeren over de bevindingen ten aanzien van de door de instellingen afgelegde verantwoording. De subsidies 2020 betreffen de vastgestelde subsidies, de subsidies 2021 betreffen de initiële toekenningen.

Subsidieontvanger	Taak- veld	Subsidie 2020 (x €1.000)	Subsidie 2021 (x €1.000)
Economie			
Stichting Eindhoven Marketing (EHV365)	3.4	714	728
Stichting Glow	3.4	773	788
Federatie Eindhovense Carnaval	3.4	101	113
Stichting Intocht/welkomsfeest Sint Nicolaas	3.4	18	18
Stichting Lichtjesroute	3.4	89	87
Stichting 18 September	3.4	54	54
Stichting Fakkeltocht	3.4	19	0
Koningsdag	3.4	75	100
Onderwijs			
Bibliotheek VVE in Bieb	4.3	934	953
RSV.VO (trajectbegeleiding 17-)	4.3	105	105
Cultuur			
Stichting Cultuur Eindhoven	5.3	21.998	22.295
Dutch Design Foundation inzake Dutch Design Week	5.3	206	235
Dutch Design Foundation inzake Dutch Design Awards	5.3	206	235
Design Academy Eindhoven inz. Graduation Show	5.3	103	105
Media			
Stichting Omroep Eindhoven en omgeving	5.6	410	410
Groen en Recreatie			
Trefpunt Groen Eindhoven	5.7	138	201
Brabants Landschap	5.7	20	20
Sociale basis			
Stichting Vredesburo	6.1	24	24
Stichting Vluchtelingen in de Knel (Bed Bad Brood)	6.1	687	670
Stichting Vluchtelingen in de Knel (Project Toekomstperspectief)	6.1	566	569
Stichting Kinderopvang Kluppluz	6.1	395	0
WIJeindhoven	6.2	29.462	29.787

Niet-verrekende gebouwgebonden kosten (x €1.000)

Naam instelling	Gebouw- gebonden kosten ¹	Waarvan verrekend in huur ²	Bijdrage gemeente ³
Lumens Dynamo	548	207	341
Muziekgebouw Eindhoven N.V.	2.238	1.767	471
Stichting Cultureel Centrum de Effenaar	682	260	422
Parktheater Eindhoven N.V.	2.435	651	1.784
Coöperatieve vereniging Natlab	648	233	415
Stichting Popei	432	242	190

¹ Kosten die gemeente maakt met betrekking tot het gebouw

² De huur die de gemeente in rekening brengt bij de instelling. De Raad heeft besloten de fiscale huur in rekening te brengen. Bij nieuwe contracten passen wij dit toe. Lopende contracten kunnen wij niet eenzijdig aanpassen.

³ De bijdrage van de gemeente bestaat uit de niet via huur verrekende gebouwgebonden kosten.

Bijlage 8. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

	Begroting		Realisatie		Af- wijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
0. Bestuur en ondersteuning					
- Corona maatregelen bestuur en ondersteuning					
- campagne 'aandacht voor elkaar'	20	-	20	-	-
- gastvrouw inwonersplein	53	-	53	-	-
- impact corona ambtelijke organisatie (met name inhuur)	2.950	-	1.819	-	1.131
- aanpassingen ventilatiesysteem burgerhal	30	-	19	-	11
- verlenging toezicht & handhavingscapaciteit	65	-	65	-	-
- meerkosten verkiezingen	381	-	381	-	-
- extra inzet KCC, chat en website, specialist verzuim en voorzitter MET	254	-	183	-	71
- dossier Brede Welvaart	60	-	60	-	-
- extra inzet voor mediateam en videocommunicatie	38	-	38	-	-
- thuisbezorgen reisdocumenten	136	-	36	-	100
- aanvullende maatregelen inwonersplein	51	-	73	-	-22
- thuiswerkfaciliteiten	201	-	158	-	43
- extra inzet voor dienstverlening aan lokale ondernemers	90	-	50	-	40
- opbrengstenderving fiscale handhaving	-	1.400	-	1.182	218
- dividenduitkeringen door deelnemingen	-	202	-	202	-
- parkeerbelastingen	-	2.000	-	2.610	-610
- precariobelasting	-	425	-	459	-34
- provinciale Bijdrageregeling Coronaherstelagenda	205	-205	205	-205	-
- organisatievisie 'Richting Eindhoven' (reservering 2020)	250	-	250	-	-
- implementatie en opleiding nieuw salarissysteem (reservering 2020)	496	-	503	-	-7
- implementatie nieuw vergunningensysteem (reservering 2020)	373	-	351	-	22
- invoering toegangspas dienstgebouwen (reservering 2020)	86	-	129	-	-43
- uitrol en governance van P2P proces (resevering 2020)	400	-	243	-	157
- digitalisering I-plan CIO (reservering 2020)	380	-	380	-	-
- Inwonersparticipatie (Kaderbrief 2021); implementatie nieuwe uitgangspunten en methodes	125	-	105	-	20
- dossier Brede Welvaart	200	-	200	-	-
- organisatievisie 'Richting Eindhoven'	194	-	29	-	165
- uitvoering regiodeal Brainport Eindhoven	18.100	-18.100	18.100	-18.100	-
- correctie BTW-BCF	-	-	-	-317	317
- voorziening wachtgeld bestuurders	-	-	34	-41	7
- voorziening overige WW-ers	-	-	-	-91	91
- storting voorziening dubieuze debiteuren belastingen	129	-	313	-	-184
- incidentele vrijval middelen MRE jaarrekening 2020	-	-283	-	-283	-
- voorziening algemene debiteuren	35	-	-273	-	308
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	4.706	-3.175	3.874	-3.175	832
- saldireserve specifiek	11.971	-8.860	11.971	-8.050	-810
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	111	-	111	-	-
- reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	-	-	11	-	-11
- reserve SVGG planmatig onderhoud	-	-	-	-64	64
- reserve niet te activeren investeringen (vh MIP)	770	-	770	-	-
- reserve circulaires gemeentefonds	251	-	10.319	-	-10.068
- reserve uitvoeringsplan fietsparkeren	284	-	284	-	-
<u>mutaties algemene reserve:</u>					
- mutatie weerstandsvermogen	-	-20.528	-	-20.528	-
Gerealiseerd resultaat				4.463	
1. Veiligheid					
- Corona maatregelen veiligheid					
- impact corona ambtelijke organisatie (met name inhuur)	516	-	516	-	-

	Begroting		Realisatie		Af-wijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- verlenging toezicht & handhavingscapaciteit	1.289	-	919	-	370
- drank- en horecaverGUNningen	-	80	-	73	7
- coulance leges evenementen	-	131	-	128	3
- ondersteuning naleving op coronatoegangsbewijzen	607	-607	248	-248	-
- woondeal Eindhoven (doeluitkering/septembercirculaire 2019)	157	-	134	-	23
- ontvangst en doorbetaling van de rijksbijdragen RIEC	5.759	-5.759	5.599	-5.870	271
- huisvesting actiecentrum ondermijning	107	-107	82	-82	-
- intensiveringsmiddelen HIC en JOC	187	-183	107	-107	4
- specifieke uitkering preventieve aanpak ondermijning	1.630	-1.630	588	-588	-
- versterkingsgelden radicalisering, extremisme en terrorisme	180	-180	36	-36	-
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	1.179	-682	1.170	-682	9
- saldireserve specifiek	-	-2.016	-	-1.297	-719
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	12	-	12	-	-
- reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	-	-102	23	-102	-23
Gerealiseerd resultaat				623	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
<u>- Corona maatregelen verkeer, vervoer en waterstaat</u>					
- impact corona ambtelijke organisatie (met name inhuur)	50	-	50	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	16.375	-10.529	4.443	-777	2.180
- resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-697	-	-748	-	51
- pilot scanauto's (reservering 2020)	143	-	86	-	57
- verhuizing Falconcrest	96	-	96	-	-
- Brainport Smart Mobility	196	-	186	-	10
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	227	-407	222	-407	5
- saldireserve specifiek	-	-50	-	-50	-
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	5.356	-5.846	5.356	-3.718	-2.128
- reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	2	-125	217	-125	-215
- reserve groot onderhoud	1.523	-36	1.523	15	-51
- reserve strategische investeringen	-	-	500	-	-500
- reserve circulaires gemeentefonds	-	-12	-	-12	-
- reserve mobiliteitsfonds	-	-	340	-	-340
- reserve regiobrede projecten bereikbaarheidsagenda ZOB	-	-	-	-517	517
<u>mutaties algemene reserve:</u>					
- mutatie weerstandsvermogen	2.150	-96	2.150	-96	-
Gerealiseerd resultaat				8.734	
3. Economie					
<u>Corona maatregelen economie</u>					
- actieplan 'de nieuwe binnenstad'	55	-	55	-	-
- aanpak binnenstad (vervolg) en Woensel	349	-	346	-	3
- subsidieregeling ondersteuning MKB	500	-	347	-	153
- coulance leges standplaatsen markten	-	49	-	49	-
- toeristenbelasting	-	1.421	-	1.415	6
- standplaatsvergunningen	-	77	-	77	-
- vermindering afdracht buitenreclame (2020)	-	-	-	233	-233
- incidentele verlaging opbrengsten markten	-	124	-	124	-
- grondexploitatie projecten bedrijventerreinen	3.970	-8.360	1.405	-9.642	3.847
- grondexploitatie projecten bedrijventerreinen; mutatieboekwaarden	4.390	-	6.944	-	-2.554

	Begroting		Realisatie		Af-wijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- tussentijdse winstname en resultaat afgesloten projecten Grond/ bedrijventerreinen	-	-	-	-307	307
- specifieke uitkering MKB-deal	337	-337	504	-504	-
- organisatie Koningsdag in Eindhoven	1.450	-300	1.303	-300	147
- BIZ Eindhoven Centrum	787	-787	787	-787	-
- regiodeal Holland Expat Center South	433	-433	507	-475	-32
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	479	-550	479	-550	-
- saldireserve specifiek	-	-2.801	-	-2.872	71
- reserve citymarketing, toerisme, recr/ev	-	-967	-	-967	-
- reserve bovenwijkse voorzieningen	-	-	297	-	-297
- reserve strategische investeringen	-	-	1.303	-	-1.303
Gerealiseerd resultaat				-229	
4. Onderwijs					
<u>Corona maatregelen onderwijs</u>					
- ventilatie scholen	4.030	-	4.030	-	-
- onderwijsondersteuning- winterprogramma ontdekkfabriek	10	-	5	-	5
- Lokaal Educatieve Agenda en aanpak vroegtijdig schoolverlaten	258	-	299	-	-41
- project outreachende aanpak vroegtijdig schoolverlaten	175	-175	175	-175	-
- incidentele bijdrage Philips aan ISE tbv toekomstig krediet	-	-200	-	-200	-
- tegenboeken boekwaarde desinvestering; pand Vuurvogel 25	-	-	626	-	-626
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	500	-230	432	-230	68
- saldireserve specifiek	-	-4.040	-	-4.035	-5
- reserve VVE	109	-650	643	-650	-534
- reserve huisvesting onderwijs	631	-4.434	9.148	-4.434	-8.517
- reserve onderwijshuisvesting eigenaarsonderhoud	135	-405	380	-405	-245
- CO2-reductie vastgoed	1	-	1	-	-
Gerealiseerd resultaat				5.610	
5. Sport, cultuur en recreatie					
<u>Corona maatregelen sport, cultuur en recreatie</u>					
- cultuur: ondersteuningsmaatregelen coronacrisis	4.385	-	4.386	-	-1
- steun Dutch Design Foundation	150	-	150	-	-
- deelname Dutch Design Week - corona herstel	85	-	69	-	16
- sport; regeling continuïteit lokale sport en beweegaanbieders	150	-	75	-	75
- gevolgen corona Van Abbemuseum	-	555	-	528	27
- specifieke uitkeringen ijsbanen en zwembaden ivm corona	-	-201	-	-2.694	2.493
- uitwerking sportakkoord (reserveringsdossier 2020)	4	-	128	-75	-49
- subsidie Regiofonds Brainport tbv panden laagdrempelige ateliers en makerspaces	4.274	-4.274	967	-967	-
- waardevermindering maatschappelijk vaste activa; Tongelreep	-	-	-	-263	263
- projecten maatschappelijk nut i.o.	2.407	-2	1.331	-160	1.234
- resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-106	-	-87	-	-19
- voorziening algemene debiteuren	-	-	77	-	-77
<u>mutaties bestemmingsreserves:</u>					
- reserve reserveringen	865	-239	807	-239	58
- saldireserve specifiek	-	-5.375	1.100	-5.258	-1.217
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	700	-2.405	700	-1.491	-914
- reserve citymarketing, toerisme, recr/ev	-	-50	-	-50	-
- reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	196	-231	656	-356	-335
- reserve Van Abbemuseum gebruikersonderhoud	-	-	80	-	-80

	Begroting		Realisatie		Af-wijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- reserve sport gebruikersonderhoud	-	-	297	-18	-279
- CO2-reductie vastgoed	120	-21	120	-21	-
- reserve aankoop kunstvoorwerpen	232	-232	232	-312	80
- reserve tentoonstellingen Van Abbemuseum	350	-350	350	-682	332
- reserve revolving fund monumenten		17	467	-	-450
- reserve bomencompensatie	321	-	662	-	-341
- reserve groencompensatie	-	-	6	-	-6
- reserve buurtsportcoaches	150	-472	150	-472	-
Gerealiseerd resultaat				193	

6. Sociaal Domein

Corona maatregelen Sociaal Domein

- impact corona ambtelijke organisatie (met name inhuur)	387	-	302	-	85
- Sociaal Domein; (maatwerk) subsidieregeling	962	-	465	-	497
- extra inzet voor dienstverlening aan lokale ondernemers	138	-	53	-	85
- additionele subsidie WIJEindhoven	250	-	250	-	-
- meerkosten maatschappelijke opvang/vrouwenopvang	2.500	-	2.887	-	-387
- meerkosten WMO / jeugd (2020)	600	-	524	-	76
- meerkosten WMO / jeugd (2021)	-	-	624	-	-624
- tijdelijke inkomensondersteuning zzp-ers (TOZO)	10.417	-9.017	15.597	-16.778	2.581
- tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	1.334	-	1.022	-4	316
- transformatiefonds Jeugd (reservering 2020)	549	-515	539	-515	10
- gemeentelijke hulp kinderopvangtoeslagenaffaire	106	-106	78	-865	787
- pilot LVV (reservering 2020)	1.806	-	1.667	-	139
- Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugd	3.589	-3.589	635	-642	7
- diversiteit (Kaderbrief 2021)	441	-	208	-	233
- project 'NL leert door met Brabant Leert'	134	-134	-	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	9.836	-6.136	1.999	-700	2.401
- voorziening algemene debiteuren	-	-	30	-	-30
- cliëntendebiteuren Sociaal Domein	-	-	799	-1.530	731

mutaties bestemmingsreserves:

- reserve reserveringen	13.176	-11.353	13.167	-11.353	9
- saldireserve specifiek	-	-4.237	76	-4.583	270
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	865	-3.700	865	-1.299	-2.401
- reserve transformatieagenda sociale basis	2.100	-	2.375	-	-275
- reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	-	-326	140	-335	-131
- CO2-reductie vastgoed	5	-	5	-	-
- reserve circulaires gemeentefonds	2	-2.225	2	-2.225	-

mutaties algemene reserve:

- mutatie weerstandsvermogen	9.800	-	9.800	-	-

Gerealiseerd resultaat

13.280

7. Volksgezondheid en milieu

- plaagdieren: extra middelen voor bestrijding eikenprocessierups (Kaderbrief 2021)	390	-	390	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	6.460	-5.295	5.304	-149	-3.990
- resultaat afgesloten projecten maatschappelijk nut i.o.	-31	-	-31	-	-

mutaties bestemmingsreserves:

- reserve reserveringen	261	-212	232	-212	29
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	168	-1.165	168	-5.155	3.990
- reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	2	-	2	-	-
- reserve biomassacentrale planmatig onderhoud	-	-	124	-	-124
- Egalisatiereserve transitievisie warmte	313	-7	474	-7	-161
- reserve WKO's	13	-	13	-	-
- reserve CO2-reductie	-	-47	-	-47	-

	Begroting		Realisatie		Af-wijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
- reserve stimuleren energietransitie	2.576	-862	2.576	-862	-
- reserve gebiedsgericht grondwaterbeheer	872	-	722	-	150

Gerealiseerd resultaat **3.542**

8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.

Corona maatregelen Volkshuisv. ruimtelijke ordening en stedelijke vern.

- impact corona ambtelijke organisatie (met name inhuur)	79	-	79	-	-
- steunmaatregelen commerciële huurders en erfpachters	4	-	4	-	-
- commissie ruimtelijke kwaliteit: aanvulling tbv kwaliteit (Kaderbrief 2021)	50	-	50	-	-
- projecten maatschappelijk nut i.o.	5.719	-4.883	4.707	-1.123	-2.748
- projecten faciliterend grondbedrijf	3.161	-2.321	3.247	-1.883	-524
- projecten faciliterend grondbedrijf; mutatie boekwaarden	-	-840	-	-1.364	524
- projecten faciliterend grondbedrijf; verwacht saldo verrekening met voorziening	-	-	304	-176	-128
- saldo afgesloten faciliterende projecten	-	-	-314	-	314
- grondexploitatie projecten niet bedrijventerreinen	25.857	-60.448	23.117	-40.217	-17.491
- grondexploitatie projecten niet bedrijventerreinen; mutatieboekwaarden	34.591	-	12.316	-	22.275
- grondexploitatie projecten niet bedrijventerreinen; tussentijdse winstname	-	-	-	116	-116
- saldo afgesloten projecten grond niet bedrijventerreinen	-	-	1.665	-1.642	-23
- incidentele (project)kosten grond niet bedrijventerreinen	339	-	170	-12	181
- incidentele grondverkoop	21	-20	20	-111	92
- verwacht nadelige grondexploitatie niet bedrijventerreinen; mutatie voorziening	-	-	234	-337	103
- woondeal Eindhoven (doeluitkering/septembercirculaire 2019)	16	-	17	-8	7
- invoering omgevingswet	175	-	156	-	19
- waardevermindering maatschappelijk vaste activa; panden Gennepweg	-	-	-	-170	170
- boekwinst verkoop panden	-	-750	171	-666	-255

mutaties bestemmingsreserves:

- reserve reserveringen	702	-310	407	-310	295
- saldireserve specifiek	-	-1	-	-1	-
- reserve projecten maatschappelijk nut i.o.	1.418	-836	1.418	-3.701	2.865
- reserve vastgoed eigenaarsonderhoud	106	-	106	-25	25
- reserve CO2-reductie vastgoed	2	-51	2	-108	57
- reserve strategische investeringen	-	-	2.777	-	-2.777
- reserve bovenwijkse voorzieningen	49	-	4.715	-	-4.666

Gerealiseerd resultaat **3.630**

Mutaties bestemmingsreserves:

- toevoegingen aan reserves	33.830	-33.830	33.830	-33.830	-

Totaal incidentele lasten / baten	189.870	-140.242	139.580	-104.990	15.038
Totaal incidentele toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	99.591	-124.532	131.159	-125.903	-30.197
TOTAAL	289.461	-264.774	270.739	-230.893	-15.159
Gerealiseerd resultaat		24.687		39.846	-15.159

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Structurele mutaties reserves

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021		Realisatie 2021		afwijking
	storting	onttrekking	storting	onttrekking	
P0. Bestuur en ondersteuning					
Reserve duurzaamheidsfonds SVGG	242	-	994	-	-752
Reserve burgerzaken	486	-525	486	-584	59
Reserve kredietrisico's gar. geldleningen	35	-	11	-	24
Reserve opkomst verkiezingen	11	-	11	-	-
Reserve onderzoek & ontwikkeling	425	-	425	-	-
Saldireserve specifiek	-	-109	-	-109	-
Totaal P0. Bestuur en ondersteuning	1.199	-634	1.927	-693	-669
P 4. Onderwijs					
Reserve internationale school	3.436	-538	3.718	-538	-282
Totaal P4. Onderwijs	3.436	-538	3.718	-538	-282
P7. Volksgezondheid en milieu					
Reserve bodemsanering	332	0	332	0	0
Totaal P7. Volksgezondheid en milieu	332	-	332	-	-
P8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.					
Saldireserve specifiek	-	-223	-	-223	-
Risicoreserve PSV	398	-	433	-	-35
Reserve volkshuisvesting	-	-17	-	-17	-
Totaal P8. Volkshuisv., ruimtelijke ordening en stedelijke vern.	398	-240	433	-240	-35
TOTAAL	5.365	-1.412	6.411	-1.471	-987

* Opgetelde bedragen kunnen afwijken i.v.m. afrondingsverschillen.

Bijlage 9. Afkortingen

5G	vijfde generatie draadloze mobiele netwerk-technologie	BVL	BrabantsVerkeersveiligheidsLabel
AB	Algemeen Bestuur	BVO	bruto vloeroppervlakte
ACM	Autoriteit Consumenten & Markt	BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
AMIF	Europese Asiel, Migratie en Integratiefonds	CAK	Centraal Administratie Kantoor
AP	Autoriteit persoonsgegevens	CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst
APG	Algemene Pensioen Groep NV	CAR	Salarisschalen gemeente
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambts-dragers	CBRE	vastgoedadviseur en -beheerder CBRE
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
ASR	Nederlandse verzekeringsmaatschappij	CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders	CEO	Clïëntervaringsonderzoek
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming	CIO	Chief Information Office
AZ	Ambulance zorg	CISO	Chief Information Security Officer
B&O	Bestuur & Ondersteuning gemeente Eindhoven	CKE	Centrum voor de Kunsten Eindhoven
B&W	Burgemeester en Wethouders	CO2	Koolstofdioxide
B.V.	Besloten Vennootschap	COBIT	Control Objectives for Information Technologies (raamwerk voor het besturen en beheersen van Informatie & Technologie)
B5	De vijf grote Brabantse gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, en Tilburg	COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen	COT	Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
BBBB	Bad, Bad, Brood en Begeleiding	CPO	Chief Procurement Officer (Inkoop)
BBP	Bruto binnenlands product	CRK	Commissie Ruimtelijke Kwaliteit
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten	CURE	Centrum Uitvoering Reinigingstaken Eindhoven en omgeving
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen	CV	Commanditaire Vennootschap
BCF	BTW CompensatieFonds	DAE	Design Academy Eindhoven
BEN	Bovenregionaal Expertise Netwerk Brabant/Zeeland	DB	Dagelijks bestuur
BGW	Begrotingswijziging	DDF	Dutch Design Foundation
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	DDW	Dutch Design Week
BIC	Brainport Industries Campus	DKDB	Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging
BIO	Baseline Informatie Beveiliging	DPIA	Data Protection Impact Assessments
BITE	Bestuurlijk Interventie Team Eindhoven	DROP	Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (applicatie)
BIZ	Stichting Bedrijven InvesteringsZone Eindhoven Centrum	DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
BNA	Brainport Nationale Actieagenda	DSO-LV	Landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	DUVO	Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang
BO	Basisonderwijs	EA	Eindhoven Airport
BO MIRT	Bestuurlijk overleg Meerjaren programma Infrastructuur, Ruimte en Transport	ECB	Europese Centrale Bank
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar	EED	Europese Energie-Efficiency Richtlijn
BOD-B5	Voorstel Natuurnetwerk B5-steden (Brabant)	EFX	Eindhoven Fiber Exchange
BOM	Brabantse Ontwikkelings Maatschappij	EHV	Eindhoven
BOS	Brabantse ontwikkelaanpak stikstof	EIT	European Institute of Innovation and Technology
BOTOC	Breed Offensief Tegen Ondernemende Criminaliteit	EJV	Eindhovense Jacht Vereniging
BOVO	Bovenwijkse voorzieningen	EK	Eigen kapitaal
BRE	Breedband Regio Eindhoven	EKV	Eindhovense Kano Vereniging
BRO	Besluit Ruimtelijke Ordening	EMU	Economische en Monetaire Unie
BRP	Basisregistratie Personen	EN	Economisch Nut
BS	Basisschool	ESF	Europees Sociaal Fonds
BSO	Buitenschoolse opvang	EU	Europese Unie
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde	EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten	FG	Functionaris gegevensbescherming
BV	Besloten Vennootschap	FIDO	(wet) Financiering Decentrale Overheden
		fte	fulltime-equivalent (personeel)
		FVW	Financiële verhoudingswet
		G4	De vier grote gemeenten: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht
		G40	Netwerk van 40 (middel)grote steden in Nederland
		GBS	Gebouwbeheerssysteem
		GDC	Goederendistributiecentrum Acht

GGA	Gebiedsgerichte Aanpak		biseksuelen, transgender- en intersekse personen
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst		
GGD-BZO	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost	LKS	Loonkostensubsidie
GGI	Gemeenschappelijke Gemeente Infrastructuur	LVV	Landelijke Vreemdelingen Voorziening
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg	Maas	Mobility as a Service
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	MBO	Middelbaar BeroepsOnderwijs
GI	Gecertificeerde instellingen	MCV	Ministeriële Commissie Veiligheid
GR	Gemeenschappelijke Regeling	MDT	Maatschappelijke Dienst Tijd
GROOTS	Gezamenlijke toekomststrategie voor regionale- en topvoorzieningen en evenementen	MDW	Maatschappelijke deelname en werk
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan	MER	Milieueffect rapportage
GRWRE	Gemeenschappelijk Regeling Werkvoor- ziening Regio Eindhoven	MFK	Meerjarig financieel kader
GS	Gedeputeerde Staten	MGE	Muziek Gebouw Eindhoven
GVE	Glasvezel Eindhoven	MGR	Milieugezondheidsrisico indicator
HbH	Hulp bij Huishouden	MIP	Meerjaren InvesteringsProgramma
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs	MIRT	Meerjaren programma Infrastructuur, Ruimte en Transport
HIC	High Impact Crimes (woninginbraken, overvallen en straatroven)	MJOP	Meerjaren Onderhoudsprogramma
HO	Huishoudelijke ondersteuning	MKB	Midden- en Kleinbedrijf
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer	MN	Maatschappelijk nut
HR	Human Resource	MNIO	Maatschappelijk Nut in Oprichting
HTCE	High Tech campus Eindhoven	MO	Maatschappelijke Ontwikkeling
I&W	Ministerie infrastructuur en waterstaat	MPG	Meerjaren Prognose Grondexploitatie
i.o.	In oprichting	MRE	Metropoolregio Eindhoven
IBA	Intelligence-besluitvormings-actie-model	MRT	Motorische Remedial Teaching
ICT	Informatie en Communicatie Technologie	MUA	Main Urban Authority
IHP	Integraal HuisvestingsPlan (onderwijs)	MVA	Materiele vaste activa
IIT	Individuele inkomenstoelagen	MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
IKB	Individueel keuzebudget	MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
ILM	Regionaal meetnet ZO-Brabant	NATLAB	NATuurkundigLABoratorium
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst	NCW	Netto Contante Waarde
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	NEN	Nederlandse Norm
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	NGZ	Niet-gecontracteerde zorg
IOS	InkoopOndersteunend systeem	NIEGG	Niet in exploitatie genomen grond
ISE	Internationale School Eindhoven	nnb	Nog niet bekend
ISL	International Swimming League	NO2	Stikstofdioxide
IST	Individuele studietoelage	NOVI	Nationale Omgevingsvisie
IT	Informatie Technologie	NOW	Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
IV	Informatievoorziening	NRE	Nutsbedrijf Regio Eindhoven
J&V	Justitie en Veiligheid	NRG	Nederlandse Registrars Groep
jGGZ	Jeugd GGZ	NSI	Nascheidingsinstallatie
JGZ	Jeugdgezondheidszorg	NSR	Nederlandse Schuldhulprouwe
JKP	Jongeren in kwetsbare positie	ntb	Nader te bepalen
JOC	Jeugdoverlast en -criminaliteit	NV	Naamloze Vennootschap
JOGG	Jongeren op gezond gewicht	NVVK	Vereniging financiële hulpverleners
KA	Kantoor automatisering	NWB	Nederlandse Waterschapsbank
KCC	Klanten Contact Centrum	O&O	Onderzoek & Ontwikkeling
KHN	Koninklijke Horeca Nederland	OBI	Optimale beheersing investeringen
KIC	Knowledge and Innovation Communities	OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
KOT	Kinderopvang Toeslagaffaire	ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
KPI	Key performance indicators	OOO	Onvoorzien onvermijdbaar onuitstelbaar
LEA	Lokale Educatieve Agenda	OR	Openbare Ruimte
LED	LED-verlichting (light-emitting diode)	OTO	Opleiden, trainen en oefenen
LEO	Luchthaven Eindhoven Overleg	OV	Openbaar Vervoer
LHBTI	lesbische vrouwen, homoseksuele mannen,	OW	Ondersteuning wonen
		OZB	Onroerende Zaak Belasting
		OZL	Ondersteuning zelfstandig leven
		P&C	Planning & Control
		P&O	Personeel & Organisatie
		P+R	Park and Ride
		P4W	Project Passport for work
		PAS	Programma Aanpak Stikstof
		PC's	Personal computers
		PEK	Platform Eindhovense Klantenraden

PG	Publieke gezondheid	SVV	Slim Verduurzamen Vastgoed
PGA	Persoonsgerichte aanpak	SW	Ergon sociale werkvoorziening
PNB	Provincie Noord Brabant	SWS.Hhvl	Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl, Eindhoven
PO	Primair onderwijs	T&H	Toezicht & Handhaving
POC	Percentage of completion methode	TDK	Technologie, Design en Kennis
POHO	Portefeuillehouders Overleg	TFF	Toekomstvast financiële functie
PPS	Publiek-Privaatrechtelijke samenwerking	TIO	Hogeschool TIO Eindhoven
PSO	Prestatieladder Sociaal Ondernemen	TONK	Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (corona)
PwC	PricewaterhouseCoopers (accountants- en belastingadviseurbedrijf)	TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (corona)
RASCI	Responsible (verantwoordelijke), Accountable (eindverantwoordelijk), Supportive (ondersteunend), Consulted (raadplegen) en Informed (informer)	TUe	Technische Universiteit Eindhoven
RBT	Regionaal Beleids team	Turap	Tussenrapportage
RDW	(vroegere) Rijksdienst voor het Wegverkeer	TV	Taakveld
REOS	Ruimtelijke en Economische OntwikkelStrategie	TVS	Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties
RES	Regionale Energie Strategie	TVW	TransitieVisieWarmte
RHCe	Regionaal Historisch Centrum	TWh	Terawatt-hour (electriciteitsverbruik)
RIB	Raadsinformatiebrief	TWM	Tijdelijke wet maatregelen Covid-19
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centrum	UHT	Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (Schoolverlaters)	UMOS	Urban Mobility Operating System
RMT	Regionale mobiliteitsteam	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
RO	Ruimtelijke Ordening	VDMA	Van der Meulen-Ansems
ROB	Raad voor het Openbaar Bestuur	VE	Voorschoolse Educatie
ROW	Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (bedrijven)	VIC	Verbijzonderde Interne Controle
RSV.VO	Regionaal samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs	VIK	Veiligheidsinformatieknoppunt
RvC	Raad van Commissarissen	VN	Verenigde Naties
RVMK	Regionale Verkeers Milieu Kaart	VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
RVO	Rijksdienst voor ondernemend Nederland	VO	Voortgezet onderwijs
RVV	Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens	VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
RWZI	Rioolwaterzuivering	VONK	Museum park Vonk
SAAS	Software as a Service (software als online dienst)	VPB	Vennootschapsbelastingplicht
SALTO	Schoolbestuur voor basisonderwijs in Eindhoven	VRBZO	Veiligheidsregio Brabant ZuidOost
SCE	Stichting Cultuur Eindhoven	VRI	Verkeersregelinstallatie
SDBE	Stichting Detailhandelsplatform Binnenstad Eindhoven	VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
SDE	Subsidie duurzame energie	VSV	Voortijdig SchoolVerlaten
SDG	Sustainable Development Goals	VTA	Vrije tijds accommodatie
SEM	Stichting Eindhovense Marketing	VTH	Vergunning, toezicht en handhaving
SEN	Sportpark Eindhoven Noord	VvC	Vereniging van Contractanten
SGE	Stedelijk Gebied Eindhoven	VVE	Voor- en voerschoolse educatie
SHE	Stichting Horecaplatform Eindhoven	VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
SISA	Single information, Single audit (verantwoording specifieke uitkeringen)	W&I	Werk & Inkomen
SLA	Schone Lucht Akkoord	W&R	Wet- en regelinspecties
SMI	Sociaal Medische Indicatie	WA	Wettelijke Aansprakelijkheid
SO	Speciaal onderwijs	WAMS	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
SOK	Samenwerkingsovereenkomst	WEB	Wet Educatie Beroepsonderwijs
SPIL	SPelen, Integreren en Leren	WEP	Wet elektronische publicatie
SPUK	Specifieke uitkering	WGT	Werkgelegenheidsteam
SUP	Smart Urban Planning	WKK	Warmtekrachtkoppeling
SUVIS	Specifieke uitkering ventilatie in scholen	WKO	Warmte-Koude Opslaginstallatie
SVGG	Slim Verduurzamen Gemeentelijke Gebouwen	WLZ	Wet Langdurige Zorg
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
		WNB	Wet natuurbescherming
		WNT	Wet Normering Topinkomens
		WO	Wetenschappelijk Onderwijs
		WOO	Wet Open Overheid
		WOZ	Waardering Onroerende Zaken
		WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
		Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
		WW	WerkloosheidsWet
		WWB	Wet werk en bijstand
		ZBO	Zelfstandige bestuursorganen
		ZOB	Zuidoost Brabant
		ZZP	Zelfstandige zonder personeel

Good
to see

CITY
Eindhoven

EINDHOVEN